

FELICIS PLATERI,

QUONDAM ARCHIATRI & Professoris Basileensis Ord.

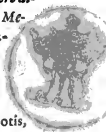
OBSERVATIONUM,

In Hominis Affectibus plerisq;, Corpori & Animo, Functionum læsione, Dolore, aliáve Molestiâ & Vitio infensis,

LIBRI TRES.

Totidem Praxeos ejus Tractatibus, Oeconomiâ & Methodo respondentes, plurimorum diversorum Affectuum tum initia, progressus & eventus, fidè & sedulò observatos, tum curationes feliciter, quibusq; mediis præstitas, graphicè enarrantes.

Secundâ nunc vice typis mandati, gemino charactere distincti, ad autographum plurimis in locis emendati, Medicamentorum in Opere non descriptorum ἀνακεφαλαιώσει & Indice, Medicis & Historicis non infructuoso, locupletiores.

Operâ & Studio

FELICIS PLATERI, Felicis ex fratre Thoma Nepotis, Art. & Med. Doct. Naturalis Phil. Profess.

BASILEÆ,

Impensis LUDOVICI KÖNIG, 1641.

De lætis fructibus, quibus Principes Medicina beat;

AD

Serenißimum & Celsißimum S. Rom. Imp. Principem ac Dominum,

DN. FRIDERICUM, MARCHIONEM BADENSEM & Hachburgensem, Landgravium Sausenbergensem, Comitem Spanheimensem & Eberſteinensem, Dominum Rœtelæ, Badawillæ, Lahr & Mahlberg,

Principem & Dominum suum clementißimum, præfatur

FELIX PLATERUS, Felicis ex fratre Thoma Medico Nepos, Art. & Med. Doctor, Naturalis Philos. Professor.

Aximus ille Medicorum & scientiæ hujus conditor (hoc enim encomio Seneca dignatur Hippocratem) cui, fundamenti & incrementi sui causâ, Medicina plus debet, quàm ipse

Medicinæ, in frontispicio gravissimæ suæ legis sancitæ, non levi verbo; ἰητρικὴν τεχνέων πασέων ἐπιφανεστάτην proclamat; dubio procul, non tam artis amore & aliarum odio, quàm veritate adductus; non solùm suavi lucro & jucundâ utilitate ejus, sed & necessitate persuasus; non solùm rerum quæ tractat excellentiâ, sed & varietate allectus. Quod si tamen hoc, ut artificis de suà arte testimonium, minùs arrideat, audiatur illud, quod à Medicina, professione quidem, non animo alienus, Philosophus ille, multijugâ eruditione mirabilis & fœcundus Plutarchus, sicut omnia sua, cum insigni facundia, profert; Τῶν ἐλευθερίων δὲ τεχνῶν ἰατρικὴ, τὸ μὲν γλαφυρὸν καὶ περιττὸν καὶ ἐπιτερπὲς, οὐδεμιᾶς ἐνδεέστερον ἔχει, θεωρικὸν δὲ μέγα τοῖς φιλομαθοῦσι τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ὑγίειαν ἐπιδίδωσιν: quasi diceret; Medicina artium ingenuarum ac liberalium, & rerum varietate oblectantium copiâ, & dignitatis splendore, & jucunditatis lenocinio, nulli secunda. Munus autem quasi publicum magnum, nempe salutis incrementum, & sanitatis perennita-

ternitatem, qui ejus desiderio rapiuntur, retribuit. Et certè si animum ad ea, quæ censuræ suæ subjicit, applicemus, ferè nihil esse, quod humanis oculis objicitur, cujus non intima penetralia, & abditas naturas perscrutetur, intelligemus. Ante omnia admirabilem hominis fabricam, & divinæ imaginis domicilium, pervadit & perlustrat; ejus incunabula & primordia diligenter investigat; contignationes, compages & artificiosos nexus, cum admiratione aspicit; actionum munia & operationum ministeria, ordine disposita, velut in operosa officina, cum stupore observat. Magnifico insuper huic, Sapientissimi Architecti, ædificio, impetum & ruinam minitantia, studiosè notat; & quibus contrà, sartum tectumq; conservari, collapsum restaurari, citò tutoq; possit, avidè perquirit; quo tramite pergens, in sublime evolat, & cœlorum pellucidum nitorem, & syderum vagabundos cursus, regiaq; habitacula, &, quæ inde fluunt, virtutes orbis inferioris moderatrices, sedulò contemplatur. Ab hinc aëris, nunc amœnitatem salu-

brem; nunc tristes tempestatum vultus; nunc vehementes à ventis concussiones; nunc quæ in eo fiunt, animos hominũ suspensos tenẽtia, ostenta, intentè contuetur. Inde in terræ & circumflui maris latifundiũ se demittit, perq; id vagabunda oberrat, & camporũ viridem, floridum & sumptuosum amictum; lucorum & sylvarum umbrosa, & quæ perflat reficiens aura, loca; amnium suavisonante strepitu defluentes undas, & fontium crystallinas salientes aquas; summâ industriâ perpendit. Quin & altius subiens, quæcunq; ex patefactis terræ faucibus & latentibus cuniculis, aquarum abyssis, eruuntur & eximuntur, ingeniosè scrutatur. Nec his contenta gradum sistit, sed insuper Pennigeros aëris Hospites; Squamigeros aquarum Errones; Quadrupedes & Reptiles terræ Colonos; omnes adeò animalium Choros dignoscit, in eorumq; naturas inquirit. Medicina itaq;, ut patet, omnes mundi angulos perambulat, & quicquid universa tellus producit, acri judicio examinat: nec ut otiosus spectator, qui trans mare currit, cœlum non

animum

animum mutans in his versatur, sed tãquam studiosa apes, aut laboriosa formica, cuncta quæ hominis, utpote cujus gratiâ omnia facta sunt, præsentem sanitatem tueri, fugientem morari, & deperditam restituere valent, exsugit, colligit, congerit & artificiosè disponit. Quis nunc artis hujus majestatem, quæ Principi viro etiam ornamento esse potest, non videt? Quis nunc, cur à multis Magnatibus summo loco fuerit posita, quærit? Quis nunc, amorem & honores, à Principibus ejus Alumnis, falsò tributos dicet? Quis amplissima stipendia, artis Ministris distributa, invidebit? Quantum autem tum ornamenti, tum documenti, tum voluptatis, ex hac, tanquam limpidissimo fonte, Reges, Principes & Magnates, haurire possint, SERENISSIME & CELSISSIME PRINCEPS, *per tuam congenitam, quâ bonos amplecteris, generosam clementiam, liceat mihi paucis adumbrare, non quòd hisce* SERENISS. CELSIT. TUAE *leges figere, aut facienda præscribere, sed potius omnibus modis, perfecti Principis virtutes, quæ in S.C.T. tan-*

quã nitidiſsimo ſpeculo, reſplendent, admirari velim. Conſecravit veneranda antiquitas, aureiſq; literis Apollinis Delphici Fano inſcripſit Chilonis illud præceptũ, γνῶθι σεαυτὸν, quo conducibilius, & quod ita aptè omnibus humani generis ordinibus quadret, excogitatum nullũ eſt unquam, Principibus æquè ac Agricolis dictum. Quibus autem verbis, Reges & Principes, ſibi hoc aureum præceptum applicare debeant, audi malè feriati Principis optimum Moderatorem Senecam, in boni Principis perſona, hoc γνῶθι σεαυτὸν amplificantem, his verbis; Ego ex omnibus placui, electuſq; ſum, qui in terris Deorum vice fungerer: ego vitæ neciſq; gentibus arbiter, qualem quiſq; ſortem ſtatumq; habeat, in manu mea poſitum eſt. Quid cuiq; mortalium fortuna datum velit, meo ore pronunciat. Ex noſtro reſponſo lætitiæ cauſas, populi urbeſq; concipiunt. Nulla pars uſquam, niſi volente propitioq; me, floret. Hæc tot millia gladiorum, quæ pax mea comprimit; ad nutum meum ſtringentur: quas nationes funditus exſcindi, quas tranſportari, quibus liberta-

libertatem dari, quibus eripi, quos reges mancipia fieri, quorumq́ capiti regium circumdari decus oporteat, quæ ruant urbes, quæ oriantur, mea jurisdictio est. In hac tanta facultate rerum, non ira me ad iniqua supplicia compulit, non juvenilis impetus, non temeritas hominum & contumelia, quæ sæpè tranquillissimis quoque pectoribus patientiam extorsit, non ipsa ostentandæ per terrores potentiæ, dira, sed frequens magnis imperiis gloria. Conditum, imò constrictum apud me ferrum est. Summa parsimonia etiam vilissimi sanguinis. Nemo non, cui alia desint, hominis nomine apud me gratiosus est: severitatem abditam, clementiam in promptu habeo. Sic me custodio, tanquam legibus, quas ex abdito ac tenebris in lucem evocavi, rationem redditurus sim. Alterius ætate primâ motus sum, alterius ultimâ. Alium dignitati donavi, alium humilitati. Quoties nullam inveneram misericordiæ causam, mihi peperci. Hodie Diis immortalibus, si à me rationem repetant, annumerare genus humanum paratus sum. Di-

vinitùs certè, Magni Regis & Principis majestas & potentia, quibusq; ea limitibus coërcenda, vix meliùs describi potuisset; ô Divitiarum & Sapientiæ Principum thesaurum, qui quot sententias, tot divina oracula, quot verba, tot necessaria præcepta, continet! Hunc latè imperantes Reges, & opulentissimi Principes, oculis mentis, præsentem semper sibi subjiciant, ne quid majestatis splendore, & potestatis eminentiâ indignum admittant, aut contrarium perpetrent. Hæc autem, quæ Optimi Principis sunt, longè melius, multoq; felicius præstabunt, si meminerint se homines esse, semperq; (ut cum Seneca loquar) iste versus, & in pectore, & in ore eorum sit;

Homo sum, humani nihil à me alienum puto:

Et referente eodem, Socratis illud; Fac me victorem universarum gentium. Delicatus ille Liberi currus triumphantem usque ad Thebas à Solis ortu vehat. Jura reges Persarum petant. Me hominem maximè cogitabo. Ita fiet, ut nunquam aut licentiùs datâ potentiâ abusi fuerint, aut majestatem

regiam

regiam voluptatum ſordibus conſpurcârint. Si qua igitur hominis, Microcoſmi illius & perfectiſſimi Creatoris operis, cognitio Magnatibus neceſſaria; nullibi melius, nullibi exactius, nullibi pulchrius, nullibi jucundius, quàm in Medicinæ rivulis, eam illis delibare datur, utpote quæ tota nihil aliud in votis habet, quàm hominis ſtructuræ elegantiam rectè cognoſcere, integritatem à ruina ſervare, labantem ſuffulcire, collapſam erigere. Ante omnia, ſi Magnates operis illius non tumultuarii aut incogitati (verba ſunt Senecæ) quale natura aliud non habet quo magis glorietur, aut certè cui glorietur ſtructuram introſpexerint, vivam, & Sui, & Regni ſubjecti, imaginem intuebuntur. Hîc enim occurrit primò arctiſſimus nexus animi & corporis, ſimili Principis & Subditorum animi irretiti, ſi utriuſq; felicitas optatur, eſſe debent. Hinc rectè Seneca ad Cæſarem præfatur; Animus Reipublicæ tu es, illa corpus tuum. Et alibi verè aſſerit; Princeps eſt vinculum, per quod Reſpublica cohæret: ille ſpiritus vitalis,

talis, quem hæc tot millia trahunt, nihil ipsa per se futura, nisi onus & præda, si mens illa imperii subtrahatur. Quod igitur Animus in Corpore, id Princeps in Regno; id quod eloquentiâ mirabili explicat sententiosus jam sæpè allegatus Seneca: Quemadmodum totum corpus animo deservit, & cùm hoc tanto majus tantoq; speciosius sit, ille in occulto manet tenuis, & in qua sede latitet incertus, tamen manus, pedes, oculi, negocium illi gerunt, illum hæc cutis munit, illius jussu jacemus, aut inquieti discurrimus, cùm ille imperavit, sive avarus dominus est, mare lucri causâ scrutamur, sive ambitiosus, jam dudum dextram flammis objecimus, aut voluntariè subsiluimus: sic hæc immensa multitudo unius animæ circundata, illius spiritu regitur, illius ratione flectitur, pressura se ac fractura viribus suis, nisi consilio sustineretur. Ut animus divinæ originis est, & si sui ortus memor, non terræ luto se involvit, sed divina scrutatur, & supra cœlos se attollit: ita Principes, Dii terreni constituti, non abjectis terræ quisquilijs inhærere, sed animum

mum

mum ad Dei imaginem, quoad fieri potest, conformare decet. De animo Naturæ cultores pronuntiant, quod plebeis ridiculum, sapientioribus intricatum, eum in toto corpore esse totum, & in qualibet parte itidem: sic Principem, cui regni tutela commissa, in omni ditionis suæ angulo ubique præsentem, corpore cùm non detur, animo esse convenit. Animus Dei benignitate immortalitate donatur: æternam famam sibi parant, feliciter regnando, Optimi Principes. Ut animus generosus, virtutibus ornatus, sublimium rerum scientiâ clarus, exile, abjectum quandoq; corpus inhabitans, illud nobilitat, ornat & splēdidum reddit; sic Princeps, suis conspicuis virtutibus, præclaris factis, perspectâ prudentiâ, regnum suum ædificat, ornat, extendit, & omni felicitate beat, rebusq; abundare facit. Vice versâ Animus malè compositus, voluptatum illecebris irretitus, pravis cupiditatibus carnis mancipatus, corpus in morbos, consumptionem, rabiem, imò se cum corpore in extremam perniciem perdit: sic Princeps malis

moribus

moribus oneratus, inter malos voluptatum allectores educatus, adulatoribus & gnathonibus obsessus, regni emolumenta inutiliter absumit, thesauros consumit, se tandem cum civibus, in extremam pauperiem redigit. Possem sexcenta alia de animo adducere, quæ ex æquo, cum Principum regalibus, immunitatibus, moribus, officiis & vitiis, respondent; unicum superaddam. Animus, quam diu corporis sui cancellis inclusus, & vinculis ligatus, inibi moratur, tam diu vitam ei largitur, cum muniis & functionibus comitantibus; eo verò soluto, dum superiora unde descendit repetit, & è corpore migrat; corpus mox corruit, flaccescit, pallet, putrescit, & tandem in vermes & cineres abit: sic quando Respublica aliqua Patrem patriæ & Optimum Principem nacta est, tunc sub umbrá illius, in omni felicitate, & rerum affluentia, vivit, eo verò decedente, aut è vivis in cœlestem patriam translato, nisi virtutibus parem reliquerit successorem, statim omnis generis malæ labes, & vitia Rempublicam pessundantia,

irre-

irrepunt & irruunt, unde ea tandem corruit. Quemadmodum autem Magnates, proprii sui animi speculatio, de multis, quæ ad majestatis incrementum, potentiæ moderationem, & regni custodiam spectant, condocefacit; ita & corporis, in & extra cutem, inspectio, non sine magna animi jucunditate, Regni & Ditionis subjectæ tabellam, vivis suis coloribus depictam, exhibet. Regni Metropolis est Cor: ut enim licèt multæ aliæ urbes, castra aut oppida, ab hostibus occupata sint, regnum tamen amissum non dicitur, Metropoli non occupatâ; ita Cor principiũ & vitæ finis est, primum vivens & ultimum moriens, calorem vitalem per totum corpus, perinde ac militum turmas, armorum copiam, alimoniæ necessitatem, & alia ad regni conservationẽ requisita, distribuens Metropolis. Regium solium & primaria Aula Principis est Caput, in eminentiore loco locatum: solet enim semper in paulò elatioribus, aëris salubris amœnitate laudatis locis, collocari, quod circumvallatur & munitur præ omnibus aliis corporis partibus, sicut

ejusmodi loca decet, durissimo Ossium muro; ejus fenestræ sunt Oculi, per quas Animus princeps in alienigenas regiones prospicit, & ab extrà irruentis hostis aciem intuetur. Caminum & spiraculum est Nasus. Occulti introitus portæ, Aures. Patens Os, ubi ad excubias stant Dentiũ ordines. Intus habitant, qui à Scretioribus sunt Consiliis, post Principem primarii regni Administratores. Sensus Communis Aulæ Magister, qui externas rerum species, tanquam legatos adventantes, sive pacem, sive bellum annuntiantes, excipit, audit, audita refert. Imaginatio sive Phantasia, Magnus Cubicularius, qui Aulæ Magistri relata, Principi notificat, &, dum reliqui dormiunt, solus vigilat. Memoria Ἀρχιγραμματεὺς & Ἱστοριογράφος, *qui Archivis acta inscribit, cuncta recondit, & requisitus, anteactorum omnium historias, exitus & eventus, ruminatur. His præsidet Ratio, Prætorio Præfectus, qui omnia deliberat, ponderat, sententiam dicit, quam exequitur Voluntas. Principis Orator est Lingua, quæ ideò Dentium sepimento circumsepta, &*

pta, & Palati camerato tecta, ne liberiùs non commissa nocitiva effutiat. Legati Tabellarii, Apparitores, Cursores, qui mandata Principis probatâ fidelitate denuntiant & expediunt, sunt spiritus animales per totam corpus discurrentes, Sensum & Motum tribuentes. Omnes Regni partes perfluentes, irrigantes, & fœcundantes rivuli, sunt Venæ & Arteriæ, sanguinem ad nutritionem per totum corpus deferētes. Regni Macellum in Ore est, ubi Dentium acies omnia scindit & dissecat. Culina in Ventriculo, qui suo ingenito calore, dapes & fercula, præparat & excoquit. Cava vinaria in Hepate, in quo maxima sanguinis copia stagnat, & unde, in totum corpus diffunditur. Sordium Latrina in Intestinis, quæ totius Regni quisquilias recipiunt & amandant. Plantationis hortus in Membris Genitalibus, quæ lætâ sobole, Regni successore, & virtutum æmulo Principem beant. Industrii Operarii, Artifices docti, Mechanici periti, sunt Manus, quæ quicquid vident, honesto æmulationis studio imitantur, fabricant, & nihil in-

tentatum deponunt. Vectores, Bajuli, Aurigæ Principis sunt Pedes, qui sibi impositum onus & Dominum suum, infracto labore, vehere, circumgestare, è mille periculis educere jussi, nunquam præfractè detrectāt, aut morosè recusant. Optimo Principe, divinius ornamentum, locupletior possessio, & major felicitas, Reipublicæ & Civibus excogitari nulla potest, & à qua tota ejus conservatio pendeat; nullus tamen eorum est, in quo etiam nihil desideraveris, cui omnes è civium numero benè volunt, aut salutem precantur, cujus vitæ, non sicariorum & parricidarum manus infaustæ & urendæ, venenum propinant, aut cædem minantur, & quandoque mortem accelerant. Nam juxta Poëtam,

> Ad generum Cereris sine cæde & vulnere pauci
> Descendunt Reges ———

Sic Animo generoso, plurimarum pulcherrimarum rerum scientia ornato, & virtutum stimulis confirmato, Corpori melior possessor & dominus, contingere non potest, & à quo, maxima pars salutis & sanitatis

dependeat: attamen nullus eſt, cui non corrupta qualitatum & humorum temperies, pravæ cupiditates, voluptatum blandimenta, omnes ejus perturbationes, amor, odium, ira, metus, triſtitia, gaudium vehemens, dolosè inſidiantur, eumq́; incautum ſæpè, ſubitò ex inſidiis prorumpentes, obruunt. Nullum, ſi totum permeaveris orbem, Regnum tam benè conſtitutū, bonis legibus fundatum, opum & redituum copiâ abundans, agrorum fertilitate florens, aquarum affluentiâ fæcundum, civium concordiâ ſtabile, fortiſsimis muris & altiſsimis propugnaculis munitum, imperandi perito Principe gaudens, parendi ſubditorum promptitudine inſtructum, invenies, cui non vel vicinæ gentes, eorumq́; Domini, ſuam felicitatem invident, & latè regnandi deſiderio, atq; prædæ cupedine moti, aſtu inſidias ſtruunt, & ſæpè in id, magnis conatibus, irruptiones faciunt; vel inquilini hoſtes, mille modis diſsidias ſeminando, inteſtina bella, ac interitum machinantur: ita Corpus humanum, decenti licèt habitu ornatum, membrorum proportio-

ne robustum, partium conformitate venustum, functionum integritate absolutum, actionum robore valens, & Spirituum vivacitate agile, nullum reperitur, cujus cervici non singulis momentis mille mala impendent: sic ei ante omnia quædam, quibus necessitatis lege subjicitur, debitum modum si excesserint, aperto Marte bellum denuntiant, ut sunt, offusus Aër, nativi caloris & spirituum destinatum pabulum: Cibus & potus, vitæ nutritii: Motus & opposita quies, corroborationis & refocillationis media: Somnus & vigilia, vicissitudines necessariæ: Excreta & retenta superflua: Animi motus inevitabiles. Sic venenorum plus mille pericula eidem imminent, quorum quot species, tot mortis præsentanea sunt genera, nisi cuivis, insitâ virtute obsistens, propriâ antidotus promptè ad manum sit. Ut taceam penè innumeros casuum quotidianorum, lapsuum, ruinarum, ruptionum, adustionum, luxationum, vulnerum & his affinium, inopinatos incursus. Nil dicam de illis, quæ intus fiunt, venenis nempe ex putre-

dine natis, humorum inundationibus, lapidum durissimorum conglomeratione, vermium proventu, quæ pari impetu cum externis, corporib. ruinam minantur. Hæc & consimilia, postea corporis humani Partiũ Homogenearum Δυσκρασία, Organicarum Ἀμετρία, utrarumq; continuationis solutiones, è vestigio sequuntur, tria summa tot morborum genera, quæ trecenta nominatim prodita, jam suis temporibus fuisse, alicubi notat Plinius; exceptis quæ à generibus fluunt partibus, quarum omnium, quàm nullus sit numerus, facilè notabit, qui norit quot facies in se Febris vocabulum complectatur, ut ex uno cætera æstimentur: exceptis & illis, quæ inde à Plinii temporibus modò innotuerunt. Morborum singula genera excipiunt, velut umbra corpus, propria συμπτώματα symptomata, functiorum læsiones, affectus externi varii, Corporis discolores & fœdi aspectus, tetri odores, inconsueti soni, ingrati sapores, dolorum exacerbationes, & deniq; excretorum vitia. Hi sunt, tam animi quam corporis, præcipui infensi hostes,

quibus impetitur, qui sine omni respectu personæ, ætatis, sexus, conditionis, in quosvis debacchantur: qui nullis agrestium objurgationibus moventur, potentium minis deterrentur, pauperum lamentationibus exorantur, divitum pecuniis flectuntur: Nam;

Non domus & fundus, non æris acervus & auri,
Aegroto Domini deduxit corpore febres.

Hîc sola Medicina suppetias ferre novit, ut adeò non vulgare ex ea bonum ad totum humanũ genus redundet, maximè ad Principes. Hîc maximum iterum contemplationis argumentum Principibus datur, dum animi & corporis detestanda vitia & juratos hostes, cum suis & ditionum suarum, comparare poterunt, & id in suis præstare, quod Medicina in hisce, ut est; integra talia conservare, minas avertere, irruptionibus occursare, vacillantia suffulcire, supervacanea educere, succumbentia erigere, emortua detruncare. Ad quod majore cum felicitate præstandum, maximum adjumentum addet, si & propriæ, & civium suorum, sanitatis rationem habebunt, quod Medicinam rursus,

sus, Principibus commendat: propriæ ideò, quia non privata est boni Principis sanitas, sed publica, cū ab ipsius salutate, & civium pendeat. Boni enim Principis (ut cum Seneca loquar) omnium domos vigilia defendit: omnium otium, illius labor: omnium delicias, illius industria: omnium vacationem, illius occupatio. Ex quo se regno dedicavit, sibi eripuit, & syderum modo (quæ irrequieta semper cursus suos explicant) nunquam illi licet nec subsistere, nec quicquam suum facere. Ad civium autem salutis & sanitatis custodiam observandam, Principes inter alia multa monet illud inprimis, quod non minùs verè quàm facundè ab eodem Seneca dicitur; Nullum ornamentum Principis fastigio dignius pulchriusq́, quàm illa corona, ob cives servatos: nam inter munia boni principis non minimum esse reor, & haud scio an præcipuum, dare operam, ut corpora civium benè habeant. Quid juvat depulisse hostem à mœnibus, si intus pestilentes morbi depopulantes majorem stragem edāt, quàm gladiorum illatura acies? Quid refert cu-

rasse, ut cuivis suum tribuatur, si perit prospera corporis valetudo? Prisci æqui bonorum æstimatores, primas tribuunt bonæ valetudini. Quid enim prodest lauta possessio, nisi valeat possessor? Quid juvat multa avarè corradere Ictero languentem, aut hydropicum sitientem aquas? Certè

Ut lippum picta tabulæ, fomenta podagram,
Auriculas cithara collecta sorde dolentes.

Atq; hinc leges Priscorũ, & Principum studia, cùm nondum quæstus & ambitio corrupisset omnia, potissimum huc spectabant, & apud Optimos Principes etiamnũ hodie, ut corpora civium essent valida, robusta, beneq; temperata. Ea res partim procedit à nativitate, partim ab educatione, partim ab exercitiis, & decenti victus ratione, nonnihil etiam ab ædificiorum situ. Quo ergò alio quàm Medicorum fungebantur officio, qui requisitæ temperiei corpora jungebant connubio, qui obstetrices expertes, nutrices sanas adhibebant, qui sumptuosa publica balnea & gymnasmata instituebãt, qui ædiles cereales constituebant, ne cibus aut potus venderetur, qui

læderet

læderet corporum incolumitatem. Cur nō & hodie Principes ad se pertinere credant, si venena pro vinis, si tritico ustulato, si cœnosis & putridis piscibus, tot morbi in publicum invehantur & disseminentur. Quod si nunc Media, quæ vel integritatis statum firmare, vel incursionibus resistere, vel partem integritatis demolitā reædificare valent, pro argumēti copia examinare vellemus, amplissimus & delitiarū plenus hîc se aperiret Principibus campus, quem introspicere tantùm, non perambulare, cùm in præcedentibus argumenti copia, præter institutum, ultra modum excreverit, nunc lubet. Occurrunt in eo initiò, quæ suprà jam tactæ, res à Medicis Non naturales vocatæ, quibus vitæ nostræ dies, si debito & postulato modo adhibeātur, pro longari possunt. Si ergò ulla humana conditio harū decenti regimine eget, ædepol est Principum. Leges ejus sunt, Aërem inquinatum fugere, salutarem sectari, Cibo & Potu moderato, facilis concoctionis & boni succi, vesci, perpetuâ & horis terminatâ vicissitudine, vigilias cum somno demulcire,

Exercitatione, quæ Principũ quies eſt, cum animo magis, curis Reipublicæ occupato, laborent & operentur, decenti modo inſtituta, corpus recreare & in robore firmare, nihil quod retinendum excernere, nec, quæ naturam premũt, captiva tenere; inprimis animi incurſibus vehementiorib. freno injecto occurrere. Hanc vivendi rationem Moſes populo Dei, Alexander ſuis militibus, literis ac certis conſtitutis legibus, mandarunt. Ab hinc remediorum à naturalib. petitis in campo, ante omnia alia, primò conſpicienda ſe offerunt, Plantarum mille myriades, quarum minor adhuc pars, majore in occulto latente, ſuis virtutibus ſatis decantata & deſcripta. Harũ cultura, hominis, in ſtatu innocentiæ, primum in Paradiſo erat demandatum à creatore munus. Hæc etiam multis magnatibus perplacuit, & in hunc uſq; diem placet, unde nonnulli partem ſuæ laudis & officii eſſe duxerunt, Plantas quaſdã cognomentis, à propriis ſuis nominibus deſumptis, nobilitare; Sic Teucrion, à Teucro Rege, Artemiſia, a Mauſolii Regis conjuge, Eupatoriũ, ab Eupato-

Eupatore, Syriæ Rege, Gentiana á Gentio Illyriorum, & sic sexcenta alia á Magnatibus, herbariæ rei studiosis, nomina sua traxerunt. In campo insuper hoc, viridi amictu & florum fragrantia ornato, discurrens obvius fit triplex viventium chorus, qui etiam in solius hominis usus vivit, ejusq; dominio in Delitiarum Horto subjectus fuit, & multa ad ejus sanitatem respicientia affert. Hîc Principum Venationum recreationes, multa medicinæ arcana detexerunt. Nec in superficie hac terræ lustranda permanendum, sed in terræ gremium & sinum usq; descendendũ, & quæ metalla & mineralia præter communem fascinantem in rerum acquisitione obtinent usum, absconditas, humanis corporibus, partim salutares, partim deleterias, vires habeant, investigandum. Prætereamus hîc, Remediorum ex triplici hac classe depromptorum præparationes & compositiones, quæ nec suis jucunditatibus carent, in quibus Ser. Cels. Tuæ Lectissima Magni animi conjux, ad laudatissimi Regi Mithridatis exemplum, tempus fallendi delectatio-

lectationis partē ponit, & multis prodesse sibi jucundū ducit. Si deniq; ad Manualem medicam operationem respiciamus, habēt Principes notissima quasi miraculosa, Magnæ Britanniæ & Galliæ Potentissimorum Monarcharum, exempla, quibus fœdissima labris hiantia, & foveis horrenda ulcera, certis quibusdam ceremoniis tangere, non est tædiosum. Apparet itaq; quasi in Compendio quid & hæc Medicinæ studia Principib. documenti & jucunditatis afferant. His lætis Medicinæ fructib. quæ & Principes beant, moti, hæcq; animo secum reputantes artis Mystæ, dum lucubrationes suas, artis studia, propriæ experientiæ observationes, ut hominum valetudini consulerent, publici juris facere, & in apricum producere, animo inducerent, eas, tanquam militiæ studiorum suorum spolia & trophæa, ad Principum & Magnatum altaria suspendere, & ipsorū memoriæ atq; illustrissimis nominibus inscribere, non erubuerunt. Huic laudabili instituto & honesto ausо morem gerens Felix Platerus, quondā urbis nostræ Archiater & Professor publi-

publicus, patruus meus beatæ memoriæ, postquam sex annis ultra dimidium seculum, artem longo rerum usu & magnâ experientiâ confirmasset, & eandem per novem lustra, annis duobus detractis, magno auditorum applausu, publicè professus esset, multisq; publicis scriptis adornasset, inq; eo tempore, nulli operam suam denegando, multa non visa, multa inaudita, multa notatu dignissima, suismet oculis inspexisset, propriis auribus audivisset, manibus tractasset, & sæpè cum insperato successu, de salute desperãtes, in integrum restituisset; quæ cùm, ut Rempublicam Medicam augeret, ut arti experientiam adderet, ut posteritati thesauros colligeret, ut multos in dubiis hæsitantes erudiret, ut omnibus prodesset, chartis memoriæ fidis custodibus commissa, hortatu & impulsu virorum de arte benè meritorum in publicum emitteret, & tanquam ultimum extremæ suæ senectæ fœtum in lucem ederet; Celsit. Tuæ Sereniss. Princeps Genitorem Sereniss. & Celsiss. Principem, D. Georg. Fridericum, ultimi sui hujus fœtus Patronum

num & Defensorem, gravissimarum causarum stimulo, in primis quòd se Sereniss. Marchionum Badensium domus & familiæ, inde à multis retrò annis, Medicum sciret, instigatus, elegit, hæcq; sua de arte experientiâ confirmata spolia & trophæa, ad ejus aras suspendit: certò confisus, si splendidissimum tale totius orbis Principum sydus in fronte operis præfigeret, tantũ favoris accessurum, quantum Lunæ, mutuo accepto à Solis lumine, splendoris. Nec spe sua frustratus fuit, nam, quinq; vix lustris præterlapsis, omnis exemplarium numerus, qui maximus fuit, tantum Protectorem & sui frontis clarissimum sydus nactus, è bibliopolejo in doctorum scrinia evolavit. Ego itaq; ab honesto & de Republica literaria bene merito viro, D. Ludovico König rogatus & requisitus, ut cùm, succrescentium Medicorum & Historicorum bono, hunc Patrui p.m. extremæ senectæ fœtum, denuò publici juris facere, & ut typis exscriberetur, curare cogitaret, quò, tanquam Patrui & Parentis lucubrationum & meditationum hæres, manum admove-

moverem & meam operam impertirer, id muneris & laboris & detrectare, nec volui nec potui, sed limam adhibui: totum opus, autographi normâ adaptatâ, in multis locis emendavi: Materiam ut vocant Medicam, adeoq; Practica, ab Historicis & mage Theoreticis, duplici charactere distinxi: Medicamẽtorum nonnullorum, in opere non descriptorũ, ἀνακεφαλαίωσιν, veluti clavem, addidi: Historiarum, Morborum & Remediorum omnium καθοδηγίαν & Indicem, ordine literario digestum, Medicis & Historicis fructuosum & utilem, non dubito, futurum, sub calcem libri subjunxi: & hæc omnia magno quo ducor, non inanis gloriæ, sed spartam quam nactus sum adornandi & amplificãdi, desiderio. Interim, dum, ut meorum laborum Patronum quærerem, meus mihi dictitaret genius, eodem prævio ductore, ad Sereniss. Celsitud. Tuæ aras deductus, & ut ad eas laborum exantlatorum trophæa suspenderem, monitus fui, utpotè cùm jam antè, quâ Sereniss. Celsitud. Tua, primogenitus & unicus Magni Herois &

Princi-

Principis superstes filius relicta, & Dominii ac virtutum Optimi Parentis ex asse hæres facta est, totius hujus operis Protectio & Tutela, naturæ quasi lege & jure, ad Seren. Celsit. Tuam, devoluta sit. Mearum hîc esset partium, & Sereniss. Celsit. Tuæ, & Sereniss. Principis Domini Parentis, heroicarum & magnorum Principum majorum virtutum, quæ omnes in Ser. Celsit. Tua revivìscunt, & velut vivâ patris imagine resplendent, præconem agere: verùm cum & linguæ mentis meæ balbuties, & eloquentiæ penuria, argumentiq; gravitas, calamum meum sistat & vinciant, huic muneri studio & lubens me subtraho, ne, cùm virtutes vestras, per totum orbem terrarum aliâs splendentes, illustrare conarer, Soli lucem affundere viderer: nec etiam hîc, laborum meorum nuncupatione, Sereniss. Celsit. Tuæ virtutum heroicarum splendorem illustriorem reddere, sed potiùs contrà meis laboribus imò toti operi, Sereniss. Celsit. Tuæ per se satis illustri & toti orbi conspicuo splendore, nitorem aliquem apud doctos conciliare,

animus

animus est. Dabis igitur mihi hoc clementiæ & benevolentiæ tuæ, Sereniss. Princeps, ut aliquid splendoris de tuo, salvâ manente luce propriâ, (ad modum quo Sol, Lunæ & reliquis astris splendorem communicat, innatumq; urget, ut tamen nihil propriæ lucis perdat) non solùm meis conatibus, sed toti insuper operi accedat, & quod innatæ est lucis, per fulgorem affulgentem lucidius reddat. Hoc enim, post jam suprà dictum, præcipuo instinctu, Sereniss. Celsitud. T. Augustissimum nomen, totius operis limini inscribere subtentavi. Hoc meum ausum, Sereniss. Celsit. Tuam, vultu ad serenitatem composito, recepturã confidenter spero, cùm ejus clementiæ facilitas, quâ, veluti alter Sol, humilibus æquè ac summis lucet, mihi satis perspecta sit, ex eo inprimis, id quod auctarii & superpondii loco accedit, à me summo loco collocatum, quòd, Sereniss. Celsit. Tuæ, pronuper, Archivum meum medicum, rebus ex omnibus mundi angulis congestis refertum, invisere & perlustrare, simulq; publicis verbis, benevolam sui animi incli-

nationem & gratiosum affectum, erga Patruum & Parentem piè defunctos, palàm testari, visum fuerit. Impius me herculè in patrios manes, ingratus erga Sereniss. Celsit. Tuæ gratiam oblatam essem, nisi hac commodâ datâ ansâ, omni nisu & mente intentâ, hoc præsens voluntatis meæ, gratitudinem gestientis, marmoreum monumentum erigere, & æternum μνημόσυνον constituere meditarer. Quod ut Sereniss. Celsit. Tua, hilari consueto vultu inspicere, clementiæ solitæ favore fovere, Magnificentiæ innatæ splendore illustrius reddere dignetur; quâ possum imâ animi submissione, officiorum promptâ delatione, & quicquid præterea mei est prodigâ oblatione, obnixè peto & obtestor: cum hoc animi mei æstuante voto, ut Sereniss. Celsitud. Tua, sicut hactenus, gratiâ supremi numinis, infragili animi constantiâ, repetitas ditionum suarum vastationes, hostium dolosas machinationes, apertas minas, superavit; ita posthac, nubilosis hisce temporibus discussis, iterum in serena pace, ad Nestoris annos, sospes & incolumis,

columis, cum tota Serenissima familia; ovans & triumphans Principatu suo potiri; indeq; vitæ satur, in cœlestem Patriam migrare possit. Basileæ V. Idus Martii, Anno Redemptionis salutis nostræ

1641.

ΤΕΧΝΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣ ΗΓΕΜΟΝΑΣ.

Παγκαλλὴς Ἰατρική εἰμι ἐγὼν θεότευκτος,
Τεκνούσης Πείρας· κεδνὴ καὶ θεάτρια ἐργῶν,
Καὶ κλέεός τε λιγύφθογγός μιν πάμποτε κήρυξ,
Οὐρανίου Πατρὸς πληροῦντος πνεύματι πάντα·
Ἡγεμόνες καὶ ὑμῖν νῦν ποιμένες οἵ τε λαῶν,
Νοῦ κόσμημα, νόμος τε βίου, φύλαξ τ' ὑγιείας.

AD

Illustrißimum Potentißimumq; S. Rom. Imper. Principem,

GEORG. FRIDERICUM MARCHIONEM BADENSEM

& Hachbergensem, Landgravium in Susemberg, Dominum in Rœtelen & Badenvveiler,

Principem Dominumque meum clementißimum,

FELIX PLATERUS Archiatros Basil.

OMANORUM Imperatorem Vespasianum, Illustrißime Princeps, ætate & laboribus militaribus atq; administratione Reipublicæ, nec non corporis ægritudine fessum, & propemodum confectum, assurgentem astantibus, eumque quiescere jubentibus, dixisse ferunt, Stantem Imperatorem terris excedere decere. Quo dicto, laborum patientißimus, & in officio suo diligentißimus ille Imperator, innuere voluit, non solùm eos, qui ad Reipublicæ clavum sedent, verùm

rùm etiam quosvis, qui res magnas, ex quibus ad omnes plurimùm commodi & utilitatis longè lateque redundat, tractant, ad extremum usque spiritum, in eo opere constanter perseverare, neque quamdiu aliquid virium & vitæ superest, à proposito laudabili, in commune humanæ societatis bonum consulendi, rei aut magnitudine perterritos, vel viribus corporis aut animi diffisos, temerè desistere & resilire debere. Quod & ego, in præcipitata hac mea ætate, septuagesimum octavum annum jam ingressus, mecum reputans, quemadmodum toto vitæ curriculo, in rebus variis indagandis, imprimisque in artis Medicæ arcanis scrutandis, & placitis pensitandis, fui assiduus, eaque in usum & praxin deducendo, ægrorum curatione, docendo in Academia, atque in publicum emittendo, me totum occupavi; sic & in hac mea grandi senecta, quæ per se multis incommodis est obnoxia, quamvis laborum mole vehementer pressus, & propemodum obrutus, nihilominus in eo cursu mihi alacriter pergendum, quamdiu judicii & memoriæ vires, per Dei gratiam, integræ permanent, duxi, & laborando potiùs, quàm desidiâ & inertiâ torpendo, extremum vitæ diem claudere. Ad quod faciendum, non solùm mea me urget vocatio, quâ Medicus sum, sed & impellit maximè, quòd consilium & operam meam, in medendo & docendo, his qui adhuc indesinenter hæc à me efflagitare non desinunt, licèt senectus me excusare posset, denegare mea conscientia non patiatur. Ad quos labores, novus jam accessit labor, quem hortatu multorum præstantissimorum virorum suscepi, in

Observationibus meis Medicis edendis, quas in diuturno hoc, sexaginta duûm annorum studio meo Medico, illiusque quinquaginta sex annorum usu & exercitatione, & quadraginta trium annorum, Professione publica, consignaram, singularibus, & notatu dignis tantùm ex magno illorũ quas habebam numero selectis in usum multorum publicandis. Edidi quidem, Illustrissime Princeps, ante annos aliquot, libros quosdam ad Medicinam pertinentes, magis Medico ad exquisitam artis cognitionem consequendum necessarios. Ante annos nimirum triginta, Anno 1583. de Corporis humani fabrica & usu tractatum, iconibus quamplurimis illustratum. In quo, methodo Analyticâ & perspicuâ, singulæ humani corporis partes, eleganter, ipsarumq; præcipuè usus, diligenter describuntur; quorum cognitio ad morborum causas rectè indagandas, plurimùm confert, in quibus multa, & præsertim in iis quæ usum partium attinent, à me primùm cognita & inventa, aliorum observationibus adjeci. Postmodum ante annos undecim, Anno nimirum 1602. Praxeos tractatum primum, Anno 1603. secundum, Anno 1608. tertium, non solùm in nonum, juxta Poëtam, sed in multos annos pressos, evulgavi. In quibus affectus, humano generi incommodantes infiniti, primùm quatenus sub sensus cadunt, ordine & methodo adeò perspicuâ, ut ab omnibus cognosci queant, explicantur, nullis penè affectibus omissis, qui hactenus innotuerunt. Dein & horum causæ, non solùm priùs ab aliis descriptæ, sed & novæ, longâ multorum annorum experientiâ, ægrorum visitatione & sectionibus insuper

super

ſuper corporum, inventæ, quas viri docti, qui veritati potiùs quàm authoritati locum dandum didicêre, ſibi probari teſtantur, deſcribuntur. Quibus addita eſt curatio, cauſis accommodata, vel in harum ignorantia & obſcuritate, ſecundum experientiam inſtituta & directa, infinitis ſimul optimis adjectis remediis. Licèt autem hiſce tractatibus, in publicum bonâ fide emiſsis, à me deſiderio doctorum virorum & ſtudioſorum ſatiſfactum, mihi perſuaderem, & deinceps ab ejuſmodi lucubrationibus deſiſtendum, hortaretur ſenium, tamen cùm adhuc plurima ſingularia, me annotata habere, quæ & publicè in lectionibus propoſui, & de quibus cum viris doctis conferre conſuevi, conſtaret, multorum ſolicitatione impulſus, & tandem victus, quod utiliſsimum fore arbitrabar, & imprimis ſtudioſi expetebant, ſum aggreſſus: ac Obſervationes, in affectibus homini incommodantibus, quorum affectuum deſcriptionem priùs generatim in Praxi mea complexus fueram, nunc etiam particulatim, in certis hominibus quo pacto hæc evenerunt, atq; à me obſervata tractataque fuerunt, hiſtoricè deſcripta, publici juris facere volui. Quæ tanto gratiora bonis fore confido, quòd à nemine hæc acceperim, ſed quæ ego ipſe vidi, animadverti, tractavi, pleriſque curatione à me adhibitâ, hiſce obſervationibus inſeruerim, & quod remedia ſingularia, vel, ut ajunt, ſecretiora attinet, nihil celarim aut reticuerim, ſed fideliter in uſum publicum protulerim. Potuiſſem quidem multa alia, à variis mihi communicata, rara quoque & notabilia hiſce meis adjicere, & ſic opus hoc meum, illorum acceſsione lo-

cupletare. Verùm cùm satius & laudabilius fore existimarem, post tot editas, de omnib. rebus, quas amplissimus hic mundus continet, commentationes, adeò ut ferè nihil ampliùs scribi possit, quod non sit scriptum priùs, quemlibet ea potiùs, quæ vel cognovit nova, vel observavit singularia, posteris relinquere, quàm sua aliorumque congerendo, ingentia volumina concinnare, ideò mea tantùm, omissis aliis, huic Observationum libro inserere, & sic tanquam oculatus testis, veritati, meâ assevratione fidem facere volui. Atq; idem deinceps quoque, Deo vitam aliquantulum adhuc prorogante, & robur largiente, in scriptionibus meis reliquis quas in posterum editurus sum, facere constitui. Habeo enim in collectaneis meis, multa egregia consignata ut lucem videant, digna, veluti de Alimentis, Medicamentorum compositione, materia scilicet, formâ & usu eorum; Deinde & de omnis generis Animalibus, Plantis, Subterraneis, & iis quæ tellus produxit, quorum immensam copiam, ad multa millia, in Archivo meo videre licet, quædam observatu dignissima, ab aliis aut planè non, aut non plenè descripta, & tantùm à me observata. Quemadmodum & nonnulla, ad alias Artes, industriam & solertiam requirentes, pertinentia, jucunda, utilia & grata futura, in observationibus miscellaneis, descripta asservo. In quibus edendis, reliquum vitæ tempus, quod fortè Deus mihi in hunc usum tamdiu prolongavit, insumere non desinam, vel saltem in eum ordinem redacturus sum, ut & me in vitam alteram beatam hinc translato, quæ supererunt, à fratre meo Thoma Medico, aut ex hoc nepotibus

meis,

meis, in publicum mitti queant. Quod ut Deus Ter. Opt. Maximus faxit, devoto animo & supplex ab eo peto. Cæterùm, quòd hisce Observationibus meis, à multis summoperè expetitis, & maximè ut spero utilibus futuris, quæ jam publicè eduntur, Celsitudinem tuam, Illustrissime Princeps, Patronum & Defensorem, præ aliis elegerim, causæ me moverunt nec paucæ, nec exigui momenti. Cùm enim jam priùs à me in lucem dati, Praxeos tractatus tres, per omnia Europæ loca, ea præsertim, in quibus Academiæ florent, studiaque excoluntur, sint dispersi, maximoque cum desiderio & applausu doctorum accepti, Augustumque nomen Illustriss. Ducum Wirtenbergensium, Patris & Filii, in ipsa statim librorum fronte præfixum, iis plurimùm gratiæ & auctoritatis addiderit, has quoque Observationes meas, non minori omnium voto acceptandas, Illustrissimi nominis tui patrocinio munitas, in conspectum totius orbis prodire volui. Quod Illustr. T. Celsit. eò æquiori animo accepturam spero, cùm non solùm operi huic Celsit. T. I. nomen, solis instar, in ipso aditu sit præfulsurum, eique commendationis plurimùm conciliaturum, verùm etiam Illustriss. Celsit. T. nominis splendidissimi & jam dudum clarissimi fama, omnibus Europæis, simul ampliùs innotescet. Imprimis verò ad hoc opus Illustr. Cels. T. dedicandum, me moverunt, præter Stemmatis Illustriss. Marchionum Badensium nobilitatem & antiquitatem, virtutes præter Heroicas & Principe dignas, etiam aliæ eximiæ & excellentes, quas in Illustr. Celsit. T. inde à primis adolescentiæ annis, elucescere animadverti,

linguarum variarum addiſcendarum deſiderium, optimarum diſciplinarum, & Philoſophiæ cognitio, Juris ſtudium, Hiſtoriarum totius mundi veterum & recentium, tanta notitia, ut vix quicquam in medium adferri poſsit, quod Illuſtr. T. Celſ. lateat. Quibus tanta rei Militaris acceſsit ſcientia, ut ad eam exercendam, majoremq; in ea peritiam acquirendam, Illuſtr. Celſ. T. in Pannoniam ſuperiorem, ſponte profectionem ante annos aliquot ſuſceperit, fortiterque & ſtrenuè hoſtem aggrediendo, periculoque ſe exponendo, laudem maximam meruerit. Uti & poſtmodum Dux ſummus exercitus conſtitutus, fama fortitudinis tuæ longè lateque inclaruit. Nec minor eſt Illuſtriſs. Celſ. T. prudentia, multis editis ſpeciminibus, in rebus & negotiis Imperii dextrè adminiſtrandis & ſolerter componendis, fœdere & amicitiâ Principes & Reſpublicas ſibi aſſociando, ſatis ſuperque Germaniæ toti, nec non aliis populis comprobata. Acceſsit hiſce omnibus Illuſtriſs. Celſit. T. gratia & benevolentia, quâ me Celſ. T. à teneris ad hodiernum diem uſque eſt proſequuta, quodque me Medico, adversâ valetudine poſtulante, uti voluerit, & ſe ſuoſque mihi curandos commiſerit, meque in duabus profectionibus ad Principes quoſdam inſtitutis, comitem & Medicum clementer ſibi adjunxerit, & humaniſsimè tractarit, atque tanquam veterem Illuſtriſs. Marchionum Badenſium domus Medicum, ſemper amarit. Hujusq; ſui benevoli erga me animi, Illuſtr. Celſ. T. ſignum eſſe voluit, quòd ante annos duodecim circiter, inopinatò apud me in ædibus meis divertere, & pernoctare, ac quæ in ſuppellectile mea Medica

ſunt

sunt reposita, ex omnibus orbis partibus collecta, propiùs inspicere, eamque locupletare gratiosè dignata est. Eodem favore erga me quoque affectus fuit, Illustriss. Cels. T. frater olim Illustrissimus, & laudatissimæ memoriæ, Ernestus Princeps, omnibus virtutibus, principe dignis, quoque præditus, qui meo consilio & operâ Medicâ in infantia primùm, mox in virili ætate, in gravi suo & diuturno morbo est usus, meque humanissimè exceptum aliquoties pro solita sua humanitate benignissimè habuit. Quæ illustrissimorum filiorum Marchionum in me gratia, à Patre Carolo, Illustrissimo quondam & beatissimæ recordationis Principe, in filios cum aliis virtutibus derivata esse & fluxisse videtur, cujus conjunx Illustriss. filiique & filia, juvenes adhuc Stutgardiæ cùm essem, meâ aliquoties in medendo sunt usi operâ. Quæ omnia me impulerunt, ut quemadmodum opera priora Medica, Illustriss. Principibus Wirtenbergicis, Patri & Filio, quorum etiam Illustriss. antecessoribus multos annos medicinam faciendo inservivi, fuerunt inscripta, ita hæc quoque Observationum Medicarum commentatio, Illustriss. Cels. T. eandem ob causam, consecraretur. Illustriss. Celsit. T. animo submisso precor, ut hoc oblatum levidense munus, tanquam officiorum, ad quæ Illustriss. T. Cels. præstanda me totum obstringo lubentissimè, arrhabonem & auctoramentum clementer, pro favore suo solito, sereno vultu acceptare haud gravetur. Quod si Illustriss. Celsit. T. fecisse sensero, id in aliqua, in hoc meo senio, felicitatis meæ parte ponam, mecumq; præclarè actum judicabo, si intelligam Ill. T. Cels.

conatus

conatus meos qualescunque probari. Deum Ter Optimum Maximum, omnium bonorum fontem & largitorem supplex veneror & ardentibus votis oro obtestorque, ut Illustriss. Celsit. T. cum Illustrissima sobole, clementer ab omni malo protegat & conservet, omnibus bonis animi & corporis cumulatissimè augeat, prosperrimam & pacificam Reipublicæ administrationem concedat, vitamque longævam largiatur, & hac decursâ, æternæ participem facere velit. Basileæ 28. Febr. Anno Salutis 1614.

AD LECTOREM.

Ex doctissimorum & præstantissimorum Medicorum literis, auctorem, ad Observationes hasce suas edendas, assiduè solicitantium, hæc deprompta, ut causæ, quibus ad hoc faciendum impulsus fuit, meliùs innotescerent, præfigere libuit.

Caspar Dornavius, Medicus D. & Professor Gorlici.

TUæ verò observationes, mi Platere, nunquámne videbunt lucem? Quàm vellemus te vivo fieri. Sicut enim liberi nostri curantur fideliùs à matribus, quàm nutricibus: ita libri ab autoribus prodeunt rectiùs atque emaculatiùs, quàm ab eorum hæredibus. Gorlici, Anno 1610. Novembr. 3.

Idem.

TU, Platere celeberrime, quando corporis aliquo partu non tibi benedixit Deus, enitere, quantum potes,

atq;

atq; in lucem interim profer animi tui & ingenii fœtus: qui multorum saluti, & toti Reipub. literariæ emolumento esse possunt. Vale diutissimè. Gorlici, Anno 1612. Aug. 4.

Idem.

SEd nec in eo cesso te monere, Vir amplissime, quod è re futurum esset, non Reipubl. tantùm Medicæ, sed totius adeò generis humani. Observationes tuas dico, raras illas & charas: quas profectò invidere nobis non deberes: cùm & vitam tibi prorogaverit Deus commodam; & in grandi hac senectâ, viridem, ut audio, planeq; crudam. Deus te porrò confirmet atq; sustentet, ut hanc tuam cygneam cantionem proferas, æternum famæ tuæ auctarium: quod plurimorum est unà mecum votum certè calidissimum. Vale felicissimè. Gorlici, Anno 1613.

Bartolomæus Crugerus D. Medicus Wittenbergæ, Fel. Platero.

LIbri tui, eminentissime Platere, tanto ingenio ac tam accurata opera scripti, cùm summam doctrinam, & vel Aesculapio dignam prudentiã & industriam præ se ferant, & ceu cornucopiæ suppellectilem largissimam officinæ Medicæ expromant, frequentiùs mihi & domi in usu sunt, & peregrè sæpè, dum ad ægrotos evocor, me comitantur. Quàm vellemus reliquas quoq; tuas observationes tot experimentis refertas videre, quibus ut tandem frui queamus, quæso enitere. Witteberga, Anno 1612. Maij 11.

Godefridus Vogler, Medic. D. & Physicus Episcopatus Verdensis, Fel. Platero.

TU, Vir meritissime, nobis ulteriùs ter maximos tuos labores ne invideas, & ede quæso, quæ jam editioni paratæ

parata habes, sat enim post obitum relinques, quæ nostro seculo prodesse, tuumq́, nomen immortale, reddere poterunt. Vale & vive. Helmestadio 14. Martii, Anno 1613.

Georgius Lothus, Phil. & Medic. D.
Fel. Platero.

QUoties animum meum subit tuæ spectabilitatis memoria (subit autem sæpissimè) non possum, quin, quantùm bono publico, & Medico cupio, tantùm T. S. & cupiam & optem. Vivas, vivas, Venerande senior, & Medicinæ alumnis solertioribus, lucubrationes tuas doctissimas & utilissimas etiam in posterum consecres. Certè plurimi Observationum tuarum maximo tenentur desiderio, quas sine omni dubio ad Solem tua prudentia satis maturatas, propediem ipsis offeres legendas. Vivet tua post funera virtus. Luna quicquid à Sole luminis accipit, id omne terris refundit: idem facis, vir celeberrime, dum talentum tuum, quod summum illud Bonum concessit, non defodis, sed in plurimorum salutem collocas libenter. Ingrati simus, nisi vicissim omnes quantum in quolibet T. S. & benè velimus, & benè faciamus. Vale, vir celeberrime, & summum Ἀγαθὸν imitatus, bonis benefacere nunquam intermitte.

Subjungit postea.

LIbrum tuum observationum & de Alimentis, heu quamdiu adhuc premis? quamdiu rarioris & reconditæ doctrinæ Consilia? Vides quantopere ars nostra in plurimis hallucinetur, nisi singularium Observatione individuorum casibus locupletetur, tuisq́, paradoxis illustretur. Patavii, Anno 1613. Januar. 10.

Phili-

Philipertus Saracenus D.Medic. Lugdunensis, Felici Platero.

Gaudio de statu & valetudine tuâ. Fervet in me sanè amor ille tuæ virtutis, raræ eruditionis. Viguit jam fermè toto hoc posteriore seculo, celeberrimum Plateri nomen, quod mihi vel solo auditu hilaritatem & gaudium in animo parit. Quam Medicinæ partem non ornamento & vigiliis tuis illustrasti? Anatomicâ tu, si quis alius, clarissimè & utiliter edocuisti. Botanicâ mira jucunditate fovisti. In therapia fœcundissimum therapeutem te exhibuisti. Unum superest, quod te orare & exorare velim, ut quæ adhuc in chartis & pluteis tuis supersunt, raræ observationes, notæ, Doctorum epistolæ, tuæq; ad eos responsiones, ea omnia inquam publici juris facere ne moreris. Eorum nonnulla mihi præsenti nuperrimè communicasti, id in me desiderium hoc excitavit. Precibus meis locum dabis, si me tantum amas, quantum ego te colo & observo. Lugduni, Anno 1613. Martii Idibus.

VARANDÆUS, IN ANTIQUISSIMA ET CELEBERRIMA Monspessulensi Academia D. Medic. & Professor Regius, D.Thomæ Platero, Felicis fratri.

Monsieur, je suis estè fort aise, d'entendre par la lettre qu'il vous pleut de m'escrire, vostre bon portement, & celuy de monsieur Felix, vostre treshonorè frere, lequel je tiens pour le plus ancien & plus experimentè Medicin de nostre siecle, luy desirant continuation de santè & de vie, pour

vie, pour parfaire les œvures, qu'il à premedites, pour l'embellisement de la Medicine, à utilitè de ceux qui en sont profeßion. A quoy j'estime quil doit estre secouru, par la vigueur de vostre aage, affin qu'il ne succumbe au trauail, en l'edition de ce beau traictè de ses Observations, qu'il veut mettre en lumiere. Je vous prie de luy baiser les mains de ma part, & l'asseurer, que toute l'Universitè de Mompellier l'honore, comme le vray Nestor de nostre profeßion. De Mompellier 15. Decembr. l'An. 1613.

Hæc Latinè sic sonant.

Domine, admodùm gavisus sum, cùm ex literis tuis incolumitatem tuam, uti & reverendißimi fratris tui Felicis intellexissem, quem egò antiquißimum & experientißimum, nostri seculi Medicum esse censeò illiq; prorogationem & sanitatis & vitæ opto, ad perficienda opera, quæ meditari incepit, in ornamentum Medicinæ, atque utilitatem eam profitentium. In quo labore existimo, te illum vigore ætatis tuæ debere juvare, nè sub ea mole succumbat, in editione elegantis hujus tractatus Observationum, quem in lucem edit. Rogo ut manus ei meo nomine osculari digneris, illiq; hoc certò persuadeas, totam Academiam Monspessulanam eum, tanquam verum Nestorem nostræ profeßionis, honorare. Monspessuli 15. Decembr. Anno 1613.

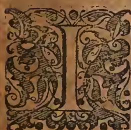

LIBER

LIBER PRIMUS
Obſervationum
FELICIS PLATERI,
In affectibus homini incommodantibus, qui in FUNCTIONUM SENSUS nimirum & MOTUS læſionibus, præcipuè occurrerunt.

IN MENTIS IMBECILLITATE OBSERVATIONES.

Ingenium hebes in quibuſdam, in aliis acutum à natura.

NGENIO hebeti & tardo naturâ, citra alium apparentem affectum, quamplurimos præditos eſſe, atq; uti dicunt, ingenio carere, cùm omnibus ſit notum, multis exemplis illud demonſtrare, non eſt neceſſe, ſed præcipua tantùm attingere, ſuffecerit.

In infantibus mox hæc ingenii hebetudo, cùm educantur, & ad aliqua addiſcenda coguntur, eluceſcit; & præſertim quando legere docentur, cùm non niſi longo multoque labore, elementa litterarum cognoſcere, ſyllabas conjungere, ex illiſque

dictiones integras formare poſsint. Uti & poſtmodum adultiores facti, cùm linguæ præter vernaculam, artes ſcientiæque variæ, addiſcendæ eis ſunt, tardos, & ad omnia ineptos, ſe demonſtrant, nec ut alii qui ingenioſi ſunt, ad omnia facilè apprehendenda, rectè judicanda, prompti, & ad operandum induſtrii, apparent.

Quam diverſitatem, ex diverſa hominum conſtitutione & natura accidere, exiſtimo, quæ alios ad has illásve mentis functiones, rectiùs tardiùsve obeundas; vel alias quoq; actiones edendas, aptiores reddit: ſicuti videmus, in quibuſdam quoque animalibus, illud ipſum accidere, quæ licet unius ſint generis, diverſas tamen naturâ habent inclinationes. Veluti, equorum, alii naturâ generoſi, alii non item ſunt: Et inter canes maximè diſcrimen hoc apparet, quorum alii venatici, alii aquatici, alii domeſtici, tantùm ad exteros allatrandum apti, in quibus ad venandum nulla aptitudo: Eorum aliqui & hoc ſingulare habent, quòd à ferinæ carnis, tam crudæ quàm coctæ, comeſtione, abhorreant. Ita & peculiares hominum ſunt naturæ, in quibuſdam generoſitatis, & hæreditariæ cujuſdam nobilitatis, vel prudentiæ ac induſtriæ, & facilis inclinationis ad eruditionem, in quibuſdam ruſticitatis & contrà certis indiciis, tarditatis ad omnes actiones, ſe prodentibus.

Verùm quandoque etiam contingit, ut qui aliàs naturâ, ad res percipiendas tractandasq; inepti ſunt conſuetudine, quæ altera eſt natura, bonâ accedente educatione, & continuâ in artibus ac ſcientiis exercitatione, ita immutentur, ut poſtea ingenioſi

& in-

rii fiant, ficuti affuefactione etiam feræ
ere & cicurari, aliaque animalia, ad verba
& operationes hominum imitandum, ali-
, inftrui poffunt.
diligenti & fedulâ educatione, cùm & ex
us alioquin ingenium hebes contigit, cor-
i pofsint, ut ingeniofi fiant, quantò magis
is felix ingenium innatum eft, fi accedat
educatio, & à teneris ad artes fcientiafque
o, tandem eximios ad miraculum ufque,
fcientiæ & eruditionis, fructus, proferēt?
omnium exempla infinita, quæ in multis
nus & cognovimus, referre poffemus, paf-
hiftoriis funt obvia.

oria labilis quorundam, aliorum ftabilis, à natura.

IVIOSOS adeò multos fuiffe obfervavi,
nihil ferè memoriæ mandare poffent, aut
inere, quod in juvenibus quibufdam fta-
advertitur, in fenibus non adeò eft ob
em mirum. In quibus aliquando tantus
defectus occurrit, ut etfi judicio adhuc
memoriam tamen non folùm rerum diu
arum, fed & eorum, quæ ante oculos ad-
fantur, amittant: Uti ei obfervavi acci-
roprii nominis, uti & liberorum oblivi-
interrogatus de iis, antequam refponde-
ficabat, ut reliqua multa alia, obliviofo-
num exempla, omittam.
uti à naturali conftitutione defectus hic

memoriæ dependet, & ab ortu processit, ita, in quibusdam contrarium evenit, qui memoriâ adeò valent, ut quævis quæ audiunt, vel legunt, adeò altè menti imprimant, ut postea, si non omnia, pleraque tamen, non summatim saltem, sed & particulatim, enarrare queant.

Sunt & aliqui, qui quorundam, quæ in primis infantiæ annis viderunt, aut audiverunt, quorum aliàs cùm adolescunt, oblivisci solent, memoriam retinent. Quod & mihi accidisse certò testari possum; nam cùm Anno 1536. mense Octobri, in lucem hanc prodierim, memini triennio post, Anno 1539. cervinum caput cum cornibus, ædibus nostris, ut inscriptio ædium testatur, à cæmentario impactum muro fuisse. Uti & sequenti postea Anno 1540. in pistoris ædibus, ex adverso domus paternæ sitis, appictos Æthiopes recordor; sororemque meam, bidente ab ancilla in capite vulneratam, semimortuam, ex horto adportari. Aliorum insuper plurimorum, quæ eo anno, qui ob insignem æstum memorabilis est, acciderunt, memoriam qualemcunque, adhuc retineo. Cujus rei causam, tum in me, tum in aliis, non solùm ab ejusmodi naturali dispositione, prodire, sed etiam inde provenire judico, quòd quæ infantibus offeruntur, vel rara, vel horrenda, animo eorum ita imprimantur tenaciter, ut postea vix amplius elabantur, præsertim si ipsis hæc in memoriam revocentur sæpe, aut eorum semper obversentur oculis, aut ipsi de illis frequenter loquantur.

Memo-

Memoria artificialis.

EMORIAM quidam arte sibi comparant, quâ plurima vocabula, vel etiam sententias as, ipsis prælectas vel ex scripto, vel ore reci-ursum eodem numero & ordine, recto & re-ado, recitare memoriter possunt. Quod me nte, sæpe factum, cum summa admiratione, & aliorum, memini.

onsistit autem hæc ars, quam libris editis ali-, alii viva voce docent, & quæstum ex ea fa-t, in imaginibus diversis, quas ex obviis men-oncipiunt, illisque vocabula & dictiones sic ommodant, ut hisce veluti ducibus, quæ au-erunt, parum animo repetita, iterum recitare eant.

Qua memoria artificiali, si non tantum vocabu-& breves sententias, quod magis laboriosum, ed & integras orationes, ita mente concipere, rur-umque recitare possemus, foret hæc summopere tilis. Licet & hac ratione non sit inutilis, & præ-ertim admirationi illis est, qui artem non intelli-gentes, hoc, à felici ipsorum memoria proficisci, existimant.

Memoria læsa post carum.

VIde in Mentis consternatione. Lib.1. Sopor gravis seu Caros.

IN MENTIS CONSTERNATIONE OBSERVATIONES.

Somnus immodicus.

QUENDAM tres dies totidemque noctes dormivisse, ob lassitudinem prægressam, nulla præcedente ebrietate, nec sumpto aliquo narcotico, observavi.

In Alio.

ALIUM memini, ad continuò dormiendum adeò fuisse propensum, ut inter loquendum, vel etiam comedendum, cibos vel poculum ori admovens, statim obdormiret, in eoque situ, quo tunc erat, permaneret: similis illis, quos Medusæ caput inspiciendo, in saxum conversos, fingunt Poëtæ. Erat autem hic homo, corpore adeò obæso & vasto, ut vix dum pedès progredi & incederet posset, rhedaque plerumque quò cupiebat veheb-tur. Testes quoque adeò magnos & ponderosos habebat, capitis amplitudinem adæquantes. Quos proin fasciâ involutos, colloque appensos, gestare cogebatur. Hic, cùm aliquot annos, in vico Rotenburgensi, procuratoris officio functus esset: & negotiorum causâ, in vicinum locum deveheretur, Anno circiter 1560. in convivio quodam, more consueto strenuè potans, cùm poculum ori admoveret ut biberet, somno oppressus, exspiravit.

Sopor

gravis seu Caros, quem secuta sunt,
nvulsio, Memoria læsa, & Visus hallucinatio.

annos supra quinquaginta natus, in otio
ens, luxuriæ deditus, viduus, cùm secun-
em duxisset. Anno 1593. circa finem
quadam nocte, nondum celebratis nu-
quam cum ea cubasset, manè surgens, in
egressus, aliquid scripturus, capitis gra-
um vertigine sensit adeò vehementer, ut
m redire posset: quò postquam perve-
obstupescere, & cùm sellam illi appone-
m sessurus cadebat, oculos torquebat, bal-
uitamque magna copia evomere: Apo-
erique esse censebant. Ego verò voca-
illum viderem utrumque latus movere,
quia attonitus omnino erat, & oculis
ella prostratus sedebat, pituitaque illi ex
ibus fluebat, Carum esse non Lethargum,
m febricitabat, judicavi.
statim matutino tempore, quo hoc casu
est, 30. Augusti, quia conatus aderat vo-
mitorium illi sequens exhibui: *℞. Syr. Acetos.*
el. f. ol. Amygd. dulc. an. ℥. j. aquæ Nucum &
. ℥. ij. Bibit, & multum pituitæ vomuit.
ra inungere jussi sequentibus *oleis: ℞. ol.*
per expressionem facti. ʒ. j. ß. ol. Salviæ, Majo-
. iij. misce.
ctis, cùm jam esset vestimentis exutus, &
positus, admonui de *Clysmate*, verùm cùm

conatus meos qualescunque probari. Deum Ter Optimum Maximum, omnium bonorum fontem & largitorem supplex veneror & ardentibus votis oro obtestorque, ut Illustriss. Celsit. T. cum Illustrissima sobole, clementer ab omni malo protegat & conservet, omnibus bonis animi & corporis cumulatissimè augeat, prosperrimam & pacificam Reipublicæ administrationem concedat, vitamque longævam largiatur, & hac decursâ, æternæ participem facere velit. Basileæ 28. Febr. Anno Salutis 1614.

AD LECTOREM.

EX doctissimorum & præstantissimorum Medicorum literis, auctorem, ad Observationes hasce suas edendas, assiduè solicitantium, hæc deprompta, ut causæ, quibus ad hoc faciendum impulsus fuit, meliùs innotescerent, præfigere libuit.

Caspar Dornavius, Medicus D. & Professor Gorlici.

TUæ verò observationes, mi Platere, nunquámne videbunt lucem? Quàm vellemus te vivo fieri. Sicut enim liberi nostri curantur fideliùs à matribus, quàm nutricibus: ita libri ab autoribus prodeunt rectiùs atque emaculatiùs, quàm ab eorum hæredibus. Gorlici, Anno 1610. Novembr. 3.

Idem.

TU, Platere celeberrime, quando corporis aliquo partu non tibi benedixit Deus, enitere, quantum potes,

atq;

atq; in lucem interim profer animi tui & ingenii fœtus: qui multorum saluti, & toti Reipub. literariæ emolumento esse possunt. Vale diutissimè. Gorlici, Anno 1612. Aug. 4.

Idem.

SEd nec in eo cesso te monere, Vir amplissime, quod è re futurum esset, non Reipubl. tantùm Medicæ, sed totius adeò generis humani. Observationes tuas dico, raras illas & charas: quas profectò invidere nobis non deberes: cùm & vitam tibi prorogaverit Deus commodam; & in grandi hac senectâ, viridem, ut audio, planeq; crudam. Deus te porrò confirmet atq; sustentet, ut hanc tuam cygneam cantionem proferas, æternum famæ tuæ auctarium: quod plurimorum est unà mecum votum certè calidissimum. Vale felicissimè. Gorlici, Anno 1613.

Bartolomæus Crugerus D. Medicus Wittenbergæ, Fel. Platero.

LIbri tui, eminentissime Platere, tanto ingenio ac tam accuratâ operâ scripti, cùm summam doctrinam, & vel Aesculapio dignam prudentiã & industriam præ se ferant, & ceu cornucopiæ suppellectilem largissimam officinæ Medicæ expromant, frequentiùs mihi & domi in usu sunt, & peregrè sæpè, dum ad ægrotos evocor, me comitantur. Quàm vellemus reliquas quoq; tuas observationes tot experimentis refertas videre, quibus ut tandem frui queamus, quæso enitere. Witteberge, Anno 1612. Maij 11.

Godefridus Vogler, Medic. D. & Physicus Episcopatus Verdensis, Fel. Platero.

TU, Vir meritissime, nobis ulteriùs ter maximos tuos labores ne invideas, & ede quæso, quæ jam editioni parata

parata habes, sat enim post obitum relinques, quæ nostro seculo prodesse, tuumq́; nomen immortale, reddere poterunt. Vale & vive. Helmestadio 14. Martii, Anno 1613.

Georgius Lothus, Phil. & Medic. D. Fel. Platero.

QUoties animum meum subit tuæ spectabilitatis memoria (subit autem sæpissimè) non possum, quin, quantùm bono publico, & Medico cupio, tantùm T. S. & cupiam & optem. Vivas, vivas, Venerande senior, & Medicinæ alumnis solertioribus, lucubrationes tuas doctissimas & utilissimas etiam in posterum consecres. Certè plurimi Observationum tuarum maximo tenentur desiderio, quas sine omni dubio ad Solem tua prudentia satis maturatas, propediem ipsis offeres legendas. Vivet tua post funera virtus. Luna quicquid à Sole luminis accipit, id omne terris refundit: idem facis, vir celeberrime, dum talentum tuum, quod summum illud Bonum concessit, non defodis, sed in plurimorum salutem collocas libenter. Ingrati simus, nisi vicissim omnes quantum in quolibet T. S. & benè velimus, & benè faciamus. Vale, vir celeberrime, & summum Αὐταγαθὸν imitatus, bonis benefacere nunquam intermitte.

Subjungit postea.

LIbrum tuum observationum & de Alimentis, heu quamdiu adhuc premis? quamdiu rarioris & reconditæ doctrinæ Consilia? Vides quantopere ars nostra in plurimis hallucinetur, nisi singularium Observatione individuorum casibus locupletetur, tuisq́; paradoxis illustretur. Patavii, Anno 1613. Januar. 10.

Phili-

Philipertus Saracenus D. Medic. Lugdunensis, Felici Platero.

Gaudio de statu & valetudine tuâ. Fervet in me sanè amor ille tuæ virtutis, raræ eruditionis. Viguit jam fermè toto hoc posteriore seculo, celeberrimum Plateri nomen, quod mihi vel solo auditu hilaritatem & gaudium in animo parit. Quam Medicinæ partem non ornamento & vigiliis tuis illustrasti? Anatomica tu, si quis alius, clarissimè & utiliter edocuisti. Botanica mira jucunditatè fovisti. In therapia fœcundissimum therapeutem te exhibuisti. Unum superest, quod te orare & exorare velim, ut quæ adhuc in chartis & pluteis tuis supersunt, raræ observationes, notæ, Doctorum epistolæ, tuæq; ad eos responsiones, ea omnia inquam publici juris facere ne moreris. Eorum nonnulla mihi præsenti nuperrimè communicasti, id in me desiderium hoc excitavit. Precibus meis locum dabis, si me tantum amas, quantum ego te colo & observo. Lugduni, Anno 1613. Martii Idibus.

VARANDÆUS, IN ANTIQUISSIMA ET CELEBERRIMA Monspessulensi Academia D. Medic. & Professor Regius, D. Thomæ Platero, Felicis fratri.

Monsieur, je suis estè fort aise, d'entendre par la lettre qu'il vous pleut de m'escrire, vostre bon portement, & celuy de monsieur Felix, vostre treshonorè frere, lequel je tiens pour le plus ancien & plus experimentè Medicin de nostre siecle, luy desirant continuation de santè & de vie, pour

vie, pour parfaire les œuvres, qu'il à premedites, pour l'embellisement de la Medicine, à utilitè de ceux qui en sont profeßion. A quoy j'estime quil doit estre secouru, par la vigueur de vostre aage, affin qu'il ne succumbe au trauail, en l'edition de ce beau traictè de ses Observations, qu'il veut mettre en lumiere. Je vous prie de luy baiser les mains de ma part, & l'asseurer, que toute l'Universitè de Mompellier l'honore, comme le vray Nestor de nostre profeßion. De Mompellier 15. Decembr. l'An. 1613.

Hæc Latinè sic sonant.

DOmine, admodùm gavisus sum, cùm ex literis tuis incolumitatem tuam, uti & reverendißimi fratris tui Felicis intellexissem, quem ego antiquißimum & experientißimum, nostri seculi Medicum esse censeo illiq; prorogationem & sanitatis & vitæ opto, ad perficienda opera, quæ meditari incepit, in ornamentum Medicinæ. atque utilitatem eam profitentium. In quo labore existimo, te illum vigore ætatis tuæ debere juvare, ne sub ea mole succumbat, in editione elegantis hujus tractatus Observationum, quem in lucem edit. Rogo ut manus ei meo nomine osculari digneris, illiq; hoc certò persuadeas, totam Academiam Monspessulanam eum, tanquam verum Nestorem nostræ profeßionis, honorare. Monspessuli 15. Decembr. Anno 1613.

LIBER

LIBER PRIMUS *Observationum* FELICIS PLATERI,

In affectibus homini incommodantibus, qui in FUNCTIONUM SENSUS nimirum & MOTUS læsionibus, præcipuè occurrerunt.

IN MENTIS IMBECILLITATE OBSERVATIONES.

Ingenium hebes in quibusdam, in aliis acutum à natura.

INGENIO hebeti & tardo naturâ, citra alium apparentem affectum, quamplurimos præditos esse, atq; uti dicunt, ingenio carere, cùm omnibus sit notum, multis exemplis illud demonstrare, non est necesse, sed præcipua tantùm attingere, suffecerit.

In infantibus mox hæc ingenii hebetudo, cùm educantur, & ad aliqua addiscenda coguntur, elucescit, & præsertim quando legere docentur, cùm non nisi longo multoque labore, elementa litterarum cognoscere, syllabas conjungere, ex illisque

dictiones integras formare possint. Uti & postmodum adultiores facti, cùm linguæ præter vernaculam, artes scientiæque variæ, addiscendæ eis sunt, tardos, & ad omnia ineptos, se demonstrant, nec ut alii qui ingeniosi sunt, ad omnia facilè apprehendenda, rectè judicanda, prompti, & ad operandum industrii, apparent.

Quam diversitatem, ex diversa hominum constitutione & natura accidere, existimo, quæ alios, ad has illásve mentis functiones, rectiùs tardiúsve obeundas, vel alias quoq; actiones edendas, aptiores reddit: sicuti videmus, in quibusdam quoque animalibus, illud ipsum accidere, quæ licet unius sint generis, diversas tamen naturâ habent inclinationes. Veluti, equorum, alii naturâ generosi, alii non item sunt: Et inter canes maximè discrimen hoc apparet, quorum alii venatici, alii aquatici, alii domestici, tantùm ad exteros allatrandum apti, in quibus ad venandum nulla aptitudo: Eorum aliqui & hoc singulare habent, quòd à ferinæ carnis, tam crudæ quàm coctæ, comestione, abhorreant. Ita & peculiares hominum sunt naturæ, in quibusdam generositatis, & hæreditariæ cujusdam nobilitatis, vel prudentiæ ac industriæ, & facilis inclinationis ad eruditionem, in quibusdam rusticitatis & contrà, certis indiciis, tarditatis ad omnes actiones, se prodentibus.

Verùm quandoque etiam contingit, ut qui aliàs naturâ, ad res percipiendas tractandasq; inepti sunt, consuetudine, quæ altera est natura, bonâ accedente educatione, & continuâ in artibus ac scientiis exercitatione, ita immutentur, ut postea ingeniosi

& in-

& induſtrii fiant, ſicuti aſſuefactione etiam feræ manſueſcere & cicurari, aliaque animalia, ad verba quædam & operationes hominum imitandum, aliquo pacto, inſtrui poſſunt.

Quâ diligenti & ſeduiâ educatione, cùm & ex illis, quibus alioquin ingenium hebes contigit, corrigi aliqui poſsint, ut ingenioſi fiant, quantò magis hi, quibus felix ingenium innatum eſt, ſi accedat hæc bona educatio, & à teneris ad artes ſcientiasque exercitatio, tandem eximios ad miraculum uſque, induſtriæ, ſcientiæ & eruditionis, fructus, proferēt? Quorum omnium exempla infinita, quæ in multis ipſi vidimus & cognovimus, referre poſſemus, paſſimque in hiſtoriis ſunt obvia.

Memoria labilis quorundam, aliorum ſtabilis, à natura.

OBLIVIOSOS adeò multos fuiſſe obſervavi, ut nihil ferè memoriæ mandare poſſent, aut diutiùs retinere, quod in juvenibus quibuſdam ſtatim animadvertitur, in ſenibus non adeò eſt ob infirmitatem mirum. In quibus aliquando tantus memoriæ defectus occurrit, ut etſi judicio adhuc valeant, memoriam tamen non ſolùm rerum diu ante peractarum, ſed & eorum, quæ ante oculos adhuc obverſantur, amittant: Uti ei obſervavi accidere, qui proprii nominis, uti & liberorum obliviſcebatur, & interrogatus de iis, antequam reſponderet, diu hæſitabat, ut reliqua multa alia, obliviosorum hominum exempla, omittam.

Verùm uti à naturali conſtitutione defectus hic

memoriæ dependet,& ab ortu processit, ita, in quibusdam contrarium evenit, qui memoriâ adeò valent, ut quævis quæ audiunt, vel legunt, adeò altè menti imprimant, ut postea, si non omnia, pleraque tamen, non summatim saltem, sed & particulatim, enarrare queant.

Sunt & aliqui, qui quorundam, quæ in primis infantiæ annis viderunt, aut audiverunt, quorum aliàs cùm adolescunt, oblivisci solent, memoriam retinent. Quod & mihi accidisse certò testari possum; nam cùm Anno 1536. mense Octobri, in lucem hanc prodierim, memini triennio post, Anno 1539. cervinum caput cum cornibus, ædibus nostris, ut inscriptio ædium testatur, à cæmentario impactum muro fuisse. Uti & sequenti postea Anno 1540. in pistoris ædibus, ex adverso domus paternæ sitis, appictos Æthiopes recordor; sororemque meam, bidente ab ancilla in capite vulneratam, semimortuam, ex horto adportari. Aliorum insuper plurimorum, quæ eo anno, qui ob insignem æstum memorabilis est, acciderunt, memoriam qualemcunque, adhuc retineo. Cujus rei causam, tum in me, tum in aliis, non solùm ab ejusmodi naturali dispositione, prodire, sed etiam indè provenire judico, quòd quæ infantibus offeruntur, vel rara, vel horrenda, animo eorum ita imprimantur tenaciter, ut postea vix amplius elabantur, præsertim si ipsis hæc in memoriam revocentur sæpe, aut eorum semper obversentur oculis, aut ipsi de illis frequenter loquantur.

Memo-

Memoria artificialis.

MEMORIAM quidam arte ſibi comparant, quâ plurima vocabula, vel etiam ſententias integras, ipſis prælectas vel ex ſcripto, vel ore recitatas, rurſum eodem numero & ordine, recto & retrogrado, recitare memoriter poſſunt. Quod me præſente', ſæpe factum, cum ſumma admiratione, mea & aliorum, memini.

Conſiſtit autem hæc ars, quam libris editis aliqui, alii viva voce docent, & quæſtum ex ea faciunt, in imaginibus diverſis, quas ex obviis mente concipiunt, illisque vocabula & dictiones ſic accommodant, ut hiſce veluti ducibus, quæ audiverunt, parum animo repetita, iterum recitare queant.

Qua memoria artificiali, ſi non tantum vocabula & breves ſententias, quod magis laborioſum, ſed & integras orationes, ita mente concipere, rurſumque recitare poſſemus, foret hæc ſummopere utilis. Licet & hac ratione non ſit inutilis, & præſertim admirationi illis eſt, qui artem non intelligentes, hoc, à felici ipſorum memoria proficiſci, exiſtimant.

Memoria læſa poſt carum.

VIde in Mentis conſternatione. Lib. I. Sopor gravis ſeu Caros.

IN MENTIS CONSTERNATIONE OBSERVATIONES.

Somnus immodicus.

QUENDAM tres dies totidemque noctes dormivisse, ob lassitudinem prægressam, nulla præcedente ebrietate, nec sumpto aliquo narcotico, observavi.

In Alio.

ALIUM memini, ad continuò dormiendum adeò fuisse propensum, ut inter loquendum, vel etiam comedendum, cibos vel poculum ori admovens, statim obdormiret, in eoque situ, quo tunc erat, permaneret: similis illis, quos Medusæ caput inspiciendo, in saxum conversos, fingunt Poëtæ. Erat autem hic homo, corpore adeò obæso & vasto, ut vix dum pedès progredi & incedere posset, rhedaque plerumque quò cupiebat vehebatur. Testes quoque adeò magnos & ponderosos habebat, capitis amplitudinem adæquantes. Quos proin fasciâ involutos, colloque appensos, gestare, cogebatur. Hic, cùm aliquot annos, in vico Rotenburgensi, procuratoris officio functus esset: & negotiorum causâ, in vicinum locum deveheretur, Anno circiter 1560. in convivio quodam, more consueto strenuè potans, cùm poculum ori admoveret ut biberet, somno oppressus, exspiravit.

Sopor

Sopor gravis seu Caros, quem secuta sunt, Convulsio, Memoria læsa, & Visus hallucinatio.

VIR annos supra quinquaginta natus, in otio vivens, luxuriæ deditus, viduus, cùm secundam uxorem duxisset. Anno 1593. circa finem Augusti, quadam nocte, nondum celebratis nuptiis, postquam cum ea cubasset, manè surgens, in ibernam egressus, aliquid scripturus, capitis gravedinem cum vertigine sensit adeò vehementer, ut vix domum redire posset: quò postquam pervenit, cœpit obstupescere, & cùm sellam illi apponerent, in eam sessurus cadebat, oculos torquebat, balbutire, pituitamque magna copia evomere: Apoplexiam plerique esse censebant. Ego verò vocatus, cùm illum viderem utrumque latus movere, negavi, & quia attonitus omnino erat, & oculis clausis in sella prostratus sedebat, pituitaque illi ex ore & naribus fluebat, Carum esse non Lethargum, neque enim febricitabat, judicavi.

Itaque statim matutino tempore, quo hoc casu correptus est, 30. Augusti, quia conatus aderat vomendi, *vomitorium* illi sequens exhibui: ℞. *Syr. Acetos. simp. Oxymel. ſ. ol. Amygd. dulc. an.* ℥.j. *aquæ Nucum & Raphani an.* ℥.ij. Bibit, & multum pituitæ vomuit.

Tempora inungere jussi sequentibus *oleis*: ℞. *ol. Nucis mosc. per expressionem facti.* ʒ.j.ß. *ol. Salviæ, Majoranæ an. gut.iij. misce.*

Hisce factis, cùm jam esset vestimentis exutus, & lectum positus, admonui de *Clysmate*, verùm cùm

nollet uxor admittere, *suppositorium hoc* illi suppo-nere jussi: ℞. *Mellis q s. pro duobus suppositoriis, coquatur, addendo Salis ʒ.j. rad. Pyrethri, troch. Alhandal an. ʒ.ß. fiant duo suppos. quorum unum mox indatur, aliud sub vesperam.*

Naribus, pennam in *succo* seq. intinctam, intrudere jussi: ℞. *succi Rutæ, Majoranæ an. ʒ.ij. Castorei ℈.ß. Aceti ʒ.j. misce. Utatur frequenter.*

Et ut spinam dorsi inungeret, sequenti *linimento*, monui, ut materia à capite deturbaretur, non metuens illius prolapsum in nervos, modò à cerebro descēderet, & satiùs esse duxi, paralysim sequi quàm apoplexiam, in quam facilè abire potuisset, eum mori existimans: Tale autem erat: ℞. *ol. de Castoreo, de Euphorbio, de Piperibus an. ʒ.ij. ol. Costini ℥.ß. Cera parùm, fiat linimentum.*

Cùm alto sopore premeretur & continuò, tandem concesserunt ut *Clyster* illi injiceretur, quem ille cùm attonitus esset, minimè respuebat. Talem itaque præscripsi: ℞. *rad. Iridis rec. ℥.ij. Enulæ, Angelicæ an. ℥.ß. Galangæ ʒ.ij. herb. Salviæ, Rutæ, Betonicæ, Origani an. M.j. flor. Rosm. Stœchados, Primulæ veris an. P.j. baccarum Lauri ℥.ß. semin. Erucæ, Sinapis an. ʒ.ij. sem. Fœniculi ʒ.iij. Agarici ℥.ß. rad. Esulæ ʒ.ij. Furfuris P.j. fiat decoctio & in ℔.j. col. dis. succi Rutæ ℥.ß. succi Mercurialis ℥.j. Bened. lax. Hieræ Log. an. ʒ.ij. Castorei, troch. Alhandal an. ʒ.ß. Mellis Anthos. ol. Rutacei an. ℥.j. Salis gemmæ ʒ.j. fiat Clyster.*

Alternis diebus, uno *Clystere*, altero, *suppositorio* utebatur: quibus adhibitis cōmovebatur, nam aliàs semper nisi excitaretur, dormiebat: excitatus tamen, juscula in os infusa, deglutiebat, nec cibum nec potum aliàs expetebat.

Vesi-

Vesicatorium nuchæ apposuissem, sed non concedebat uxor. Idcirco cucurbitulas sex cum scarificatione, uti soleo, collo, humeris & scapulis, affixi.

Interim spinam indies inungebat, atque sequens *aqua*, aliquoties cum cochleari infundebatur: *℞. aquarum Lilii convallii, Rosmarini, Cinamom. an. ℥.j. pulveris Pliris arc. Dianthos an. ʒ.ß. Castorei ℈.ß. ol. Majoranæ gut.ij. agitentur; Capiat cochl j. vel duo.*

Diebus aliquot elapsis, ut materia à capite deturbaretur, cùm jam per os meliùs res admitteret, ordinavi: *℞. tab. Diacarth. meæ desc. ʒ.ij. Diagrydii gr.vj. Ros. sol. ℥.j. aquæ Cina. q.s. fiat parva potio:* Sumpsit, neque enim an medicamentum vel jusculum esset, discernere potuit.

Purgatus hoc medicamento, cœpit minus torpere premi, meliusq́, quæ offerebantur, admittere, adstantesque cognoscere. Quare mox iterum hoc modo illum per vices purgavi: *℞. rad. Ireos ℥.ß. rad. Angelicæ, Imperatoriæ, Galangæ an. ʒ.ij. herb. Majoranæ, Salviæ, Spicæ celt. Betonicæ an. M.j. fl. Anthos, Stœchados p.j. sem. Fœnic. ʒ.ij. Carui ʒ.j. fol. Senæ ℥.j.ß. se. Carthami ℥.j. fiat decoctio in col. ℔.j. calente adhuc, infunde Rhab. ʒ.iij. Agarici ℥.ß. Zingib. ʒ.j. Salis gem. ʒ.ß. per noctem, fiat expressio, dissolve sacchari q.s. fiat potio tribus parvis dosibus, arom. Cinam. ʒ.ij.* Bibit per triduum, & benè purgatus fuit.

Cucupham capiti apposui: *℞. rad. Ireos, Angelicæ ʒ.j. herb. Majoranæ. fl. Rosmar. Stœchados, Lavandulæ p.j. se. Coriandri ʒ.ß. Nucis mosc. ʒ.ij. Storacis calam. fiat pulvis, insuatur pileolo nocturno.*

Post *purgationem*, cùm jam os colluere posset, *Gargarismum* hunc præscripsi: *℞. rad. Pyrethri ℥.j. Ange-*

licæ ℥.ß.rad.Ireos rec.℥.ij.ſem.ſtaphiſagr.ʒ.ij herb.Salviæ, Roſmarini an.M.j.Nucis moſc. ʒ.iij. Garyoph. ʒ.ij. Piperis ʒ.ß. decoquatur in Vini menſ.j. Pro caputpurgio.

Comedebat etiam *tab. Dianthos* manè, *guttâ olei Cinamomi ſingulis tabulis prius affuſâ.*

Mutatis vicibus hoc utebatur *Tragemate*: ℞. *ſpec. Dianthos, Diagalangæ, Pliris arcot. an.ʒ.ß. Cinam. ʒ.ij. Sacchari q.ſ.fiat pulvis.*

Cum omnia in melius vergerent, & jam ſedere poſſet, denuò illum purgavi *pilulis*, quas jam deglutire poterat: ℞. *pilul. Cochiarum, Aurearum an.℈ j. cum aqua Salviæ fiant pilulæ.*

Egregiè hoc medicamento purgatus eſt, videbanturque jam omnia in declinatione eſſe, verùm dum omnes benè ſperarent, ſubitò in convulſiones incidit, quas tamen, etſi omnes eum deploratum cenſerent, non lethales, nec aliquid mali portendere dixi, materiam enim, à cerebro, in nervorũ principium deſcendiſſe, & cum acris fuerit, convulſiones potiùs, quàm paralyſim, excitaſſe.

Accerſito alio quoque Medico, quia mihi peregrè abeundum erat, pulſibus ſequens applicuimus: ℞. *aquæ Roſ.℥.ij. Aceti roſ.℥.ß. Garyophyl. ʒ.ß. ſp. Cordial.ʒ.j. miſce: Irrorati panni applicentur.*

Julepo quoque ſequenti uſus eſt: ℞. *Julep.Roſacei ℥.j.ß. aquæ Cinamom. ℥. j. aquæ Borrag. & Bugloſ. Pæoniæ, Lilii convallii, aquæ Epilepticæ compoſitæ an.℥.ß. Manus Chriſti ʒ.vj. miſce: Capiat frequenter.*

Alterum quoq; paroxyſmum habuit, ſed pergẽs in uſu *Julepi*, denuoq; *purgatus*, me abſentè, à Medico adjunсto, exhibitis etiam iis quæ epilepſiæ reſiſtunt, poſtea convulſiones non amplius ſupervenerunt.

Exactis

Exactis quatuor septimanis, à prima hujus morbi invasione, cùm domum denuò essem reversus, bene se habebat, rectè deambulabat, comedebat, dormiebat: saltem Memoriam sibi vehementer decesisse, ut omnium citissimè oblivisceretur, & Visionem depravatã, ut res geminas quas intuebatur, esse putaret, nec rectè legere posset, conquerebatur: quo nomine sequentibus ut uteretur, ordinavi.

Primum *Vino*: ℞. *herb. Salviæ, Majoranæ, Betonicæ, Absynthii an.* ʒ.ij. *fol. Senæ* ℥.j. *Agarici* ʒ.iij. *Zingib.* ʒ.j. *sem. Anisi, Fœniculi an.* ʒ.ij. *Nucis mosc.* ʒ.j. *rad. Ireos* ℥.ß. *Galangæ* ʒ.ij. *conquass. pro mensura j. Vini & aquæ Betonicæ* ℥.iij. *Bibat tribus matutinis.*

2. *Pilulas*: ℞. *pilul. Cochi. Fœtid. an.* ʒ.ß. *cum aqua Salviæ fiant pil.*

3. *Pulverem*: ℞. *sem. Coriandri, Fœniculi, Anisi, Carui. saccharo semi-cooper. an.* ʒ.iij. *Majoranæ sicc.* ʒ.ß. *gr. Juniperi num.* xx. *Cinamomi* ℥.ß. *sp. Diagalangæ* ʒ.j. *Sacchari rosf. tab. fiat pulvis: Capiat interdum manè, interdum sub vesperam.*

4. *Infusionem*: ℞. *aquæ Vitæ simpl. præstantiss.* ℥.ij ß. *aquæ Cinamom.* ℥.j. *aquæ Salviæ, Anthos an.* ℥.ß. *Zingib. Piperis, Garyoph. Cubeb. an.* ʒ.ß. *conf. Anacardinæ* ʒ.j. *misceantur, stent in infusione aliquamdiu, in loco calido colentur, donec clarum fiat; Capiat frequenter manè* ℥.j.

5. *Aquâ* hac manè oculos abluat: ℞. *aquæ Fœniculi* ℥.iij. *aquæ Rutæ, Euphrasiæ an.* ℥.ij. *aquæ Rosf.* ℥.j. *albi* ℥.ß. *misce, & Utatur.*

Hac ratione restitutus, carus ab eo tempore nunquam amplius illum invasit.

Sopor

Sopor Vigilans eorum, qui inter dormiendum, nihilominus aliquid agunt.

JOHANNES Oporinus, insignis Typograhus, nocte ingruente, urbe exclusus, cum parente meo, Thoma Platero, tunc temporis Typographo, ut in hospitio minùs commodo, noctem fallerent, Græcum exemplar corrigentes, cùm textum legeret Oporinus, obdormiens, à lectione tamen minimè cessavit, postea excitatus, nihil eorum quæ legerat, penitus meminerat, cùm tamen integram legisset paginam.

Hoc in aliis quoque sæpiùs evenire vidi. Sic & mihi idem sæpe contigit, somnolentus enim, cum in lectum dormitum me contulissem, adhuc tamen aliquid legebam, & legendo obdormiscens, nihilominus in lectione pergebam, atque excitatus, me quidem legisse, sed propter somnũ nihil retinuisse, cognoscebam.

Dein & aliquoties mihi accidit, testudinem pulsanti, à cæna, ut obdormiscens, in lusu aliquantulum nihilominus pergerem, quod & astantes fieri asseverabant, egoque observare potui: præsertim cùm mihi aliquando somno correpto, testudo è manibus elaberetur.

Alia munia, quæ loquendo, gestiendo, aliúdve agendo, nonnunquam & ambulando, dormientes obeunt, cùm plerisque hoc notum, omitto.

Stupor

Stupor seu Obstupescentia, à tumore globoso glandulæ instar, in cerebro genitô.

CASPAR Bonecurtius nobilis Eques, sensim per biennium mente alienari cœpit, adeò ut tandem omninò attonitus, nihil secundùm rationem ageret: cibum nec petebat, nec nisi per vim intrusum capiebat: lectum nonnisi coactus petebat, sed ad mensam brachio innixus, continuò dormiens ferè sedebat, nec nisi interrogatus sæpeque admonitus, verba quædam, sed quæ ad rem minimè pertinebant, proferebat. Stillabat interim è naribus, pituita aquea, copiosè frequenterque. Quibus sic semianni spacio se habentibus; tandem expiravit. In causis perquirendis, nihil quòd huic malo ansam præbuerit, certiùs cognosci potuit, quàm ictus capitis, quo tribus aut quatuor annis antè percussus, cerebri imbecillitatem, ab eo tempore, cœpit experiri, cùm aliàs priùs, strenuus alioquin miles, nihil tale sensisset. Calvariâ post mortem ipsius apertâ, cerebroq; diducto, suprà callosum cerebri corpus, insignis tumor globosus, glandulæ instar carnosus, scirrhosus, fungosusque, pomi mediocris magnitudine, deprehensus est, qui privatâ tunicâ vestitus, venulisque erat consitus, ab omni tamen connexione cum cerebri substantiâ liber, adeò ut ... sectionem, manibus exemptus, foveam insi... ... aqueo humore mox repletam, quo & ventri... admodum dilatati diductique referti erant, ... relinqueret. Quem globum, sua mole cerebrum

brum illiusque ductus comprimentem, irrigantemque, hujus stuporis & torporis, tandemque mortis, occasionem fuisse, deprehendimus. Cùm tamen priùs aliqui à veneficio, alii verò ab humoribus tantùm, uti plerique Medici, cerebri morbos, hisce ascribunt, profectum hoc malum, asseverarent, donec patefacto cerebro, nobis, abstrusa & recondita hæc illius causa, innotuerit.

Apoplexia cum sanguinis profusione ex ore & naribus.

FOEMINA plethorica, rubicunda, ministri verbi Dei cujusdam uxor, cùm in macellum prodire vellet, pecuniamque in mensa depositam acciperet, subitò corruit, humique prostrata & tota resoluta, maximam sanguinis copiam, ex ore naribusque effudit, moxque extincta est. Quod & in alio similiter accidisse vidi, uti & aliis, in ipso mortis agone & articulo luctantibus: interdum verò tunc primùm, cùm jam exstincti essent. Cujus rei causam, à sanguine dependere, in tract. 1. Praxeos folio 26. ostendimus.

Apoplexia ex casu.

RUSTICUS ex urbe in villam rediens, Anno 1592. bene potus, in itinere in terram collapsus, surgere non amplius potuit, nec loqui: domum deportatus, ebrietati omnia accepta ferebant. Verùm sequenti die, discussâ ebrietate, nihilominus mutus mansit, unoque latere resoluto, altero quod movebat, admodum calente.

Et

Et cùm à sanguinis influxu hoc illi accidisse credem, suasi 6. Maji, ut *venam* illi aperirent, verùm neglexerunt, cum adeò uti manè mihi referebant, debilis fuisset. Itaque ut *extrema egregiè illi fricarent*, imperavi.

Et quia ægrè respirabat, *unguento Resumptivo pectus inungere jussi.*

Tandem sanguinem excreare cœpit, & juscula quæ illi offerebantur, assumere. Calebat autem admodum. Itaque 8. Maji hunc *Julepum* exhibui: ℞. *Rosacch. simpl. syrup. de Buglossa & Violarum an. ℥. j. aquarum Primulæ veris & Cerefolii an. ℥. ij. misce. Bibat duabus vicibus manè & vesperi.*

Sed priùs nocte præcedenti, *suppositorio* alvum moveat. Post assumptionem *Julepi* 9. Maji, *venam* illi aperuit.

Et sequenti die *purgatione* hac usus est: ℞. *Rhab. ℈. Mumiæ ℈. j. el. de succo Rosi. ℥. j. ß. Cum aqua Cerefolii bibat.*

Altero die sumpsit *conservam Ros. & Primulæ Veris.* Atque ita curatus fuit integrè.

Apoplexia subitanea.

SENEX quidam Anno 1592. in pago subitò concidit, sensu & motu penitus destitutus, uti & ...

... di *Elixir vitæ nominatum, ex multis infusionibus ...n, de quo guttatim, in illius fauces, instillare jussi. Suppositorium acre præcepi infigere*, & sequenti die, deglutire cœpit.

... iterum *elixir vitæ cum aqua Lavandulæ.* Et ... die hanc *potionem*: ℞. *tab. Diacarthami med.*

desc.

desc. ℥.ij. *Diagrydii* ℈.ß. *cum aqua Lavandulæ & Salviæ fiat parva potio*, quia adhuc ægrè deglutiebat. Multum dejecit & ad se omnino rediit.

Hydromel præscripsi : ℞. *Mellis poculum unum*, *Aquæ Mens.j. semin. Erucæ* ℥.j. *bulliant* : *Bibat loco vini* ; Sic exactè sanatus fuit.

Apoplexia, ex cerebro dissoluto & fluido.

Anus quædam, Monspessuli subitò apoplexia tacta, expiravit, cujus calvariam, cum in monasterio, antequam sepeliretur, aperiremus, cerebrum illius, in meninge crassa, hinc inde fluctuare, deprehendimus, quod & dissectâ ; apertaque, durâ dictâ matre, liquoris alicujus spissioris, & albi pultem referentis, per faciem universam defluebat, & hinc inde in pannos dispergebatur. Uti in Praxi tract.1. fol.24. hujus casus, illiusque causæ mentionem feci.

Apoplexiæ metus in Capitis gravedine.

Vide in Capitis dolore. Lib.II. Capitis gravedo & fluctuatio.

Stupor mortalis ab assumpto opio.

Cum nobilis quidã podagricus, summis cruciatibus affligeretur, nosque Medici illi adessemus, insciis nobis, Empiricus impostor, opium illi propinavit, quo sumpto, cùm mox ea nocte dormiret, adeò valido sopore pressus, ut & sterteret,

gavisa

primùm uxor, quòd de dolore non ampliùs
ereretur, mox verò eum totum stupidum ob-
, qui & impulsus, non è somno illo profun-
tabatur, nos excitavit, quem accedentes, in
mortis, summè calentem, & sudore frigi-
rim madentem, deprehendimus, sicque ex-
est.

Idem à narcotico sumpto.

EDICUS quidam celebris, febre epidemiâ
malignâ, per contagium, dum visitaret, ea-
infectos, è militia hâc transeuntes, corre-
npatiens ob noctes insomnes, ter pilulas
narcoticas, quibus cùm tertia vice, in vigo-
i postremò usus esset, non solùm dormire,
rtere, donec multorum cum luctu, extre-
ceret spiritum, cœpit.

upor mortalis, à spiritu vel aqua vini immodicè pota.

ueros aliquot, & adultos, & senes, quia
itum Vini, quem Aquæ vitæ nomine ap-
immoderatè sumpserant, primùm summo-
ndi, postea attonitos stupere, ac si opium
, & stertere ad mortem usque, multoties
i.

or, ex ebrietate noxius, quandoque lethalis.

QUOS ex nimia Vini ingurgitatione,
n tantùm stupidos fieri, sed & mori, ob-

servavi: non aliter atque in Stupore, à narcoticorum, uti & vini spiritu accidere ostendi, simili stupore obrutos, fuisse extinctos. Qua ratione & aliqui ebrii, etsi rursum ad se redeant, trunci instar & attoniti adeò, ut nec impulsi, aut voce aut gestu signum edant, in plateis jaceant, non minùs ac si opium magnâ sumpsissent quantitate.

Stupor mortalis, ab exhalatione musti recentis, in cava vinaria effervescentis.

VINITOR quidam Anno 1613. tempore vindemiarum, cùm in cella vinaria dolia musto implevisset, illudque efferves ceret, vaporeque uti solet, acri & vehementi cavam implevisset, volens inspicere sua dolia, cùm in cellam veniret, vaporem hunc hauriens, attonitus concidit, & statim expiravit.

Hoc idem anno præcedenti, in eadem cava, ex simili vini effervescentia, prædicti filio accidit, ut cum aliis eum sequentibus, in cellam descenderet, omnes corruerent, stupidi penitùs, è quibus cùm è cava exportarentur, duo statim expirarunt, tertius ægrè evasit.

Aliàs hoc quoque sæpè evenisse intellexi, existimo que, non à repletione vaporum, & exhalationum istarum, quæ tam subitò hominem suffocare, aut mentem consternare minimè possent, sed potiùs narcoticâ illarum vi, quæ uti in vino, quod jam deferbuit, ebrios reddit, sic maximè dum adhuc fervet, potenterque exhalat, attractus vapor, sensus in-

rnos externosque subitò stupefaciens, re-
ne tunc, uti in apoplecticis sublatâ, homi-
cat.

upor mortalis, à prunis accensis, in conclavi occluso.

IM nuptias adolescens quidam, sponsus cum
onsa juvene, celebraret, Anno 1582. ut cu-
,in quo dormire volebant, nonnihil, frigo-
ntensiore existente, calefacerent, prunas ar-
mportari curarunt, à quibus, cùm non pate-
caminum aliquem exitus, vapor suscitatus,
onjuges dormientes adeò attonitos reddi-
sponsus mox inde perierit: Sponsa verò
iens Vertiginem, & è lecto surgens, nuda
decidit, sicque stupida mansit, donec ma-
eos excitare vellent hospites, illum mor-
nc verò adhuc stupidam, in solo jacentem,
nt.
quoque duabus puellis nubilibus accidit,
sub vesperam, carbonibus accensis, in ar-
lavi, balneum in labro calefacerent, &
lum in eo sederent, stupore præhensæ, cùm
s observaret, matutino tempore demortuę,
neo adhuc sedens, altera pede uno è labro,
egredi voluisset, porrecto, & veluti rigida
nixa, deprehensæ sunt.
ni in ædibus cujusdam, in eodem cubili,
tione, ob prunas ardentes, in cameram
aritum, cum uxore & liberis, unâ nocte,

Atque in tugurio quodam, ubi vinum vendebatur, uxorem alicujus, quæ Vinum vendebat, prunisque se calefaciebat, simili modo interiisse.

Stupor dæmoniacus, in quo corpus immobile & insensile rigebat, & collum inversum erat.

EXORCISTA quidam sacerdos Anno 1560. obsessos conjurando quæstum faciebat, in urbe quadam Helvetiæ, in cujus ædes; cùm ob certas causas venirem, à parente, cujus popularis erat, missus, ut eum ab hoc impio instituto averterem, ecce adfertur quidam, quem obsessum à Dæmone dicebant, vir robustus; indutus caligis dissectis, quem humeris gestatum, in pavimentum conclavis projecerunt. Qui humi prostratus; pedibus attractis, manibus contortis, colloque, quod mirum, inverso, adeò ut facies dorsum respiceret, trunci instar immobilis, mutus & surdus jacebat: Narrabant illi, eum hoc situ, & formâ hac, aliquot dies, sine cibo & potu, nec excretione aliquâ factâ, permansisse. Ego, perculsus hoc terribili spectaculo, me mox subtraxi. Hic exorcista, eo anno, ad me Basileam devectus, quòd in coxa dolorem sentiret, nec ambulare posset, ut eum curarem; apud nos divertit: verùm cùm frustra multa adhiberentur; tandem mihi fassus est, à Dæmone hoc sibi contigisse. Quem cùm ex obsesso, suis exorcismis vellet expellere, Dæmonem sibi tunc, uti antè sæpe, his verbis Germanicè minatum fuisse, Pfaff/ich will dir noch den lohn geben/daß du mich also vertreibst/ simulque ad fo-

m, adeò violenter se detrusisse, ut coxâ illi-
tempore, hunc affectum, pateretur.

s caducus, seu Epilepsia diuturna, & atica, in puella adulta, quæ nunquam menses habuit.

[T]ORIS cujusdam filia, adulta, colore mu-
no, melancholica, viso epileptici casu, eo
, in epilepsiam incidit, eaque multos an-
avit, ex improviso sæpe corruens, idque
jùs circa novilunium, seipsam ex casu,
tu inordinato lædens: menstruis interim
oppressis, quæ & nunquam viderat, neque
multis usa esset remdiis, promovere ullo
terat.

principio praxeos meæ, Anno 1558. arti
, ut hic aliquid præstarem, nomenq́; mi-
rarem, curam, non tamen aliquid temerè
aggressus sum, talem, quæ & huic malo
, mensesq́; simul promoveret. Ad præpa-
itaq; usa fuit hoc *Apozemate: ℞. rad. Gra-
agi, Rubiæ, an. ℥. j. rad. Ireos, Eryngii, Acori
adic. Pæoniæ rec. ℥. ij. Herb. Melissæ, Hyssopi,
tonicæ, Arthemisiæ, Nepetæ an. M. j. Capill.
ch, Buglosſ. utriusq; an. M. ß. quatuor semin.
ß. semin. Anisi ʒ. ij. semin. Pæoniæ ʒ. iij. flor.
alviæ, Tamaricis, Genist, an. P. j fiat decoctio,
j ß. dissolve Sacchari q. s. fiat Apozema aro-
om. ʒ. j ß. Santali odor. ʒ. j. Nucismosch. ʒ. ß.
que matutinis.*

præteritis, sequenti die sic purgata fuit.

℞. *Tab. Diacarthami mearum, El. ct. Ind. majoris an.* ʒ. *ij. cum decocto radic. Pæoniæ recentis* ℥. *ij. facto, fiat Potio.* Altero die ſumat hunc bolum: ℞. *Mithridati* ʒ. *j. pulver. rad. Pæoniæ* ℈. *j. Sacchari parùm: Miſce.*

Poſtea haſce *formulas* ſæpe in ore continebat: ℞. *Succi Liquiritiæ* ʒ. *vj. Cinamom el.* ʒ. *ij. Zingib.* ʒ. *j Maceris, Garyophyl. Nucis moſch. Cubeb. an.* ʒ. *ß. ſem. Pæoniæ* ʒ. *j. Sacchari candi* ℥. *iiij. Excipiantur infuſione gummi Tragach. fiant Formulæ.*

Cucuphæ ſequentem pulverem inſuebat, eamque noctu geſtabat: ℞. *Maſtiches* ℥. *ß. radic. & ſemin Pæoniæ an.* ʒ. *ij. radic. Acori veri, cortic. Citri ſicci, Galangæ an.* ʒ. *j. flor. Roriſmarini, Salviæ, Pæoniæ an.* ʒ. *ß. Maceris, Garyoph. an.* ʒ. *ß. Schœnanthi, Spicanardi, Ligni aloës ana* ℈ *j fiat Pulvis.*

Pilulis uſualibus ſingulis ſeptimanis utebatur, talibus ʒ. *j. pondere:* ℞. *Agarici* ʒ *ij. Mechoacæ & Bryoniæ noſtr. an.* ʒ. *j. ß. Turbith Aloës ſuccocitrin. an.* ʒ *j. radic. Aſari, Caſſiæ ligneæ, ſemin. Ocimi & Pæoniæ an.* ℈. *ij. Zingib. Garyophyl. Schœnanthi, Croci an* ℈ *j. Sarcocollæ* ʒ. *ß. cum ſucco rad. Pæoniæ fiat Maſſa.*

Utebatur hoc *electuario* per vices, capiendo ʒ. *j. ß.* ℞. *cinerum Hirundinum, Ungulæ aſini, & Cranij hominis crematorum. rad. Pæoniæ, Viſci quercin. an.* ʒ. *ij. radic. Pyrethri* ʒ. *j. herb. Hyſſopi, Polij montan. Dictamni cretici, florum Stœchados an.* ʒ. *ß. ſemin. Viticis, Pæoniæ, Ocimi, Gallitrici vel Scarleæ, Sileris mont. an.* ʒ. *j. Spicæ, Maceris, Cubeb. an.* ʒ. *ß. Coralli utriuſque* ʒ. *ij. Coaguli leporis* ʒ. *j. Cum ſyrupo de Pæonia rec. q. ſ. fiat Electuarium.* Horum uſu, continuato toto ferè anno, liberata à paroxyſmis fuit: & cùm jam ſana crederetur, tũ ſponte, tum meo conſilio, ſi fortè menſes ita cierentur, nupſit.

Verùm

ùm aliquandiu in matrimonio vivens bene, corporis habitu, mensibus nihilominus deatur; ob quam caussam *pessaria*, quibus ante uti non licebat, indere jussi: ℞. *Rad. Asari, an.ʒ.ij. Myrrhæ. foliorum Rutæ sicc. & Majoranæ emin. Pæoniæ ʒ.ß. Galliæ mosc. h ℈ ij. Contundan- cipiantur Melle anthosato, addendo parùm Fellis ʒ j. fiant Pessaria.* Quorum usu, cum maxilore, circa lumbos, tandem loco menstruorosus ichor effluxit, & vix dum cruentum parebat.

idivam post annum, ex novo terrore alterius ici, qui in templo ceciderat, passa, *Venam in brachio sequenti die in pede, aperuit.*

n sic *purgata* fuit: ℞. *radic. Liquirit. Pæoniæ rad. Asari ʒ ij. Polypodii querni ʒ iij. sem. Carij. Epithymi ʒ.ß. Turbith ʒ.j. femin Anisi ʒ.j.ß. had. Genist. an. P.j. fiat decoct. Infunde Agarici & Rhab. an.ʒ j. Zingib. spicæ an ʒ.ß. Salv gem- Oxymel. q.s. fiat potio.* Per vices quoque *ele- urgante amaro*, ut menses sic cierentur, uteumendo ʒ j.ß. *cum syrupo de Pæonia*: ℞. *Heræ & Logadii an.ʒ.ß. Diaphœnic. Diacarth. Dia- ʒ ij. cum Oxymell. squillitico fiat Electuarium.* sivè nunc *tabulis* nunc sequenti *electuario à ʒ.j. ad ʒ j ß. pondere.*

læ: ℞. *femin. Ocimi, Scarleæ, Pæoniæ, Palmæ .ʒ.j.ß. Visci quercin. rad. Pæoniæ an.ʒ.j. Coralli .j. ß. cineris Ungulæ asini & Cranii anterioris n.ʒ.ß. spec. Diamarg. frigid. ℈ j Sacchari dissol. etonicæ & Pæoniæ q.s. fiant tabulæ.*

arium: ℞. *rad. Pæoniæ, Pentaphylli, Tormentillæ*

an. ℥. iij. Aristoloch. rotund. Gentianæ, Pyrethri ana ℥. j. Herb. Polii montan. Polytrichi, Pulegii. Linguæ passerinæ, Thymi an. ℥. ß. sem. Pæoniæ, Ocimi, Seseleos an. ℈. ij. Cubeb. Carpobalsami, Cardamomi an. ℈. j. Cinerum Hirundin. & Picæ, Rasuræ cornu cervi. an. ℥. ß. Sacchari dissoluti & cocti cum succi Pæoniæ ℥. iiij. fiat Electuarium.

Rursùm post horum usum, longo tempore, libera à paroxysmo fuit. Sed cùm facilè, re quavis vel levissimâ & præsertim mariti jurgiis, admodum perterrefieret, factum, ut denuò hanc ob causam, paroxysmi redirent, qui aliàs, quando non terrebatur, minimè eam infestabant. Verùm cùm semel subitò perculsa caderet, læsis temporibus, non multo post fuit extincta.

Epilepsia diuturna, quæ à tumore in manu suborto, & in ulcus converso, originem sumpsit.

Fabro claustrario, annorum circiter viginti, An. 1601. apud ejusdem artis opificem, Bernæ operanti, tumor exiguus subortus est, in vola manus dextræ, sub radice minimi digiti, cum dolore, qui tumore crescente augebatur. Post dies aliquot, nihil graviùs sentiens, subitò corruit, epilepsiâ præhensus, convulsus, sensibus sublatis, motuque inordinato aliquamdiu agitatus. Finito paroxysmo ad se rediens, munia consueta obivit. Verùm exactis diebus 14. paroxysmus rediit: ab eo, diebus octo post, denuò recidivam passus. Quo magister perterritus, eum à se dimisit. Itaq; in patriam ad nos reversus, Magistratu sumptus pro remediis solvente, sic cura fuit instituta.

rgatus fuit 13. Aug. 1601. primùm, hoc pacto: *Pc. Pæoniæ rec.* ℥ *ij. Polypodii* ℥ *j.* ß. *fol. Sennæ* ℥ *ij.* *mi* ℥. ß. *sem. Fœnic.* ʒ. *ij. Fumariæ M. j. fiat decoctio* *a & Vino pro tribus vicibus sumenda.*

le pulvere usus est sequenti; 18. Aug. ℞. *Cranii* *s triti* ʒ. *ij. rad. Pæoniæ, Ungulæ asini ana* ʒ. *j.* ß. *ci-* *rundinum* ℈. *j. Visci quer.* ʒ. ß. *rasuræ Eboris* ʒ *j.* *ri ad pondus omnium, fiat pulvis*, Capiat sing. *inis. coch. l. j.*

ei bibendo, *Aquæ fl. Pæoniæ* ℥ *j.* ß.

nuo *purgatus* fuit 3. Septemb. sequenti modo: *ari Vini* ʒ. *ij. Diagrydii* ℈. ß. *semin. Anisi* ℈. *j. rad.* ʒ. ß. *Sacchari albi* ʒ. *vj. fiat pulvis pro tribus vici-* *endus.*

eptemb. incepit uti sequenti *electuario*: ℞. *entis incisæ, Mellis opt. ana* ℥. *ij. Visci quer.* ʒ. *j.* *pi, Rutæ an.* ʒ. ß. *Agarici* ʒ. *j. Cranii hominis* ʒ. *ij.* *nfusione ad solem per tres dies: Exprimatur suc-* *atur parùm:* Capiat de hoc *coch. j.* bis in se- a.

ostremis duobus remediis, paroxysmum, er quàm cum vellicatione quadam, in ma- ede, sensit, 15. Septemb. sine sensus & motus alia mutatione, unde spes sanationis con-

ptemb. rediit convulsiva palpitatio, in ma- ùm, indeque vaporis instar, descendisse in ui licet inde vacillarint, non tamen adeò ut mihi significavit.

e 25. Septemb. Post usum remediorũ, huc- surpatorum, ne natura illis assuesceret, sic ea mutata: ℞. *Theriacæ veteris* ʒ. *vj. rad. & sem.*

Paeoniæ. Visci quer. an. ℥.ij. semin. Gallitrici & Ocimi an. ℥.j. Cranii hominis ℥.ß. cum melle squill. fiat Opiata. Detur ℨ.j. cubitum ituro & continuet.

Sudavit insuper, in *balneo sicco* semel, post usum *Opiatæ*, unde se valde confirmatum ajebat.

Septemb. ultimo, tumor in manu, ab initio subortus, valde auctus est, cum rubore & dolore ingenti, dicebatque, initium paroxysmorum præcedentium, semper illic obortum, sensisseque priùs aliquid instar glaciei, ab eo loco in brachium, indeq; in pedes descendere, posteaque in totum corpus dispergi, antequam corrueret. Quibus indiciis præmonitus, ne ex casu periclitaretur, mox sedendo, vel cubando eum avertere potuit.

Emplastrum Diachylon tumori fuit appositũ, quod per totius mensis spatium, aliquoties renovatum, gestavit, donec suppuratus tumor, in abscessum conversus, magnam puris copiam, profudit. Liber à paroxysmo, de aliis nihil est conquestus.

1. Novemb. Correptus denuò sævissimo epileptico paroxysmo, sumpsit sequenti die: ℞. *pilul. Cochiarum, Aurearum an ℨ ß. cum aqua Paeoniæ fiant pilulæ 9.* copiosè dejecit. Chirurgo commissa fuit, ulceris in manu tractatio.

11. Novemb. ut occurerem paroxysmo qui metuebatur, *Cauterium in cervicis posteriore regione fuit appositum unde eschara inusta decidit 21. Novemb. ulcusq; apertum, ut solet, servatum, tractatumq;*, à quo tempore licet præludia quædam paroxysmi sentiret, non tamen eo usque ut caderet, invaluerunt.

28. Novemb. *pilulæ* sequentes ordinatæ: ℞. *Castorei, Assæ fœt. ana ℨ.j. gummi Ammon. Sagapeni diss. in*

o *squill. an.* ℈.ij. *Fellis bovis* ℈.j. *olei Succini gut.8.* *succo rad. Paeoniæ fiant pil. pond.* ℈.ß. Capiat unam e cubitum iturus aliquoties.
5. Decemb. iterum fuit *purgatus*: ℞. *pil. Agregat.* *um aqua Paeoniæ fiant pilulæ*, dejecit per biduum es.
It *Vinum* sequens biberet inunctum: ℞. *radic.* *iæ* ℥.iiij. *Ireos*, *Enulæ camp. an.* ℥.ß. *herbar. Salviæ,* *orana, Chamæpit. ana* ʒ.ij. *semin. Paeoniæ* ʒ.iij *semin.* *iculi* ʒ.j. *incidantur pro duabus mensuris Vini*; Bibit ulis matutinis haustum.
Ab eo tempore, quo fontanella fluebat, sex septi-arum spatio, liber fuit à paroxysmo, & post præscripti usum, dicebat, convulsivos illos mo-seu palpitationes, in pedibus, cessasse, saltem in hio remanere. Quapropter etiam *brachio cau-um fuit applicatum* 2. Januarii Anno 1602. Ulce-ducto, dicebat se noctu ter aut quater sensisse vulsionem levem, in digitis, sed non alibi.
Quapropter iterum *pilulis Aggregativis fuit purga-* 0. Januarii. *Vinumq;* denuò priùs præscriptum, t ad 3 Februar. usque, *Cauteriumq; tertium in sura dextri fuit appositum*, denuoq; *pilulis* purgatus.
ùm adhuc sentiret reliquias aliquas 3. Martii, pit hoc *electuario* uti: ℞. *rad. Paeoniæ, Pyrethri an.* *yssopi semin. Paeoniæ ana* ʒ.ij. *Mellis scillit q.s. misce.* ur singulis matutinis.
ostmodum sentiebat tantùm, ut exponebat ab e manus, vaporem per brachiū ferri sibilo ve-pfifen/ & quasi per cauterium brachii, & nuchæ tæ pedis evaporari, alioquin graviorem paro-um non sentiens, neq; à 1. Novemb. cecidisse.
Circa

Circa finem Martii cùm esset plethoricus, *vena brachii dextri aperta fuit*, atque repetiit *electuarium ex Cranio & rad Paeoniae paratum*, nec dum paroxysmus aliquis rediit.

De ulcere manus jam maximè conquerebatur, quod fistulosum factum erat, osque subjectum cariosum, & cùm à chirurgo hospitalis segniter curaretur, atque eum ex hospitali, ubi sustentabatur, ablegare vellent, tanquam sanum, qui jam per totum annum atq; aliquot menses, nullum paroxysmum sensisset, beneque comederet & biberet, ipse desperabundus 30. Januar. Anno 1603. clàm noctu, nudus è lecto surgens, in vicinam cloacam, priùs vulnere, in thorace sibi inflicto, se praecipitem dedit, illicque suffocatus, manè repertus est.

Epilepsia in Puella.

PUELLA quaedam rustica, vigenariâ major, bono corporis habitu & colore alioquin, ancillans alicui, aliquoties paroxysmo epileptico correpta, corruit. Ad me adducta An. 1597. consilii causâ 29. Januar. sequentibus ut uteretur injunxi.

Primùm *purgata* fuit *Electuario meo consueto.*

Postea *venam aperuit in brachio.*

Tertiò *vino* hoc usa est: ℞. *radic. Paeoniae siccae* ℔. ß. *radic. Ireos, Enulae ana* ℥. j. *herbar. Salviae, Majoranae, Chamaepit. an.* ℥. ß. *seminum Foeniculi* ʒ. ij. *seminum Paeoniae* ℥. ß. *conquassentur pro mensuris tribus vini:* Bibat singulis matutinis, posteaquam jusculum sumpsit.

Hisce cùm ad 17. Februar. usq; usa fuisset, reversa cum patre, interea semel tantùm paroxysmum se passam

am fuisse, referebat. Jussi ut denuò *venam aperi-* *sed in pede*, quia menses segniùs fluebant.
Postea ab epilepsia liberata, denuò se ad priorem im contulit, nec postea aliquid passa est.

Epilepsia in Infante.

ER triduum ferè, paroxysmis epilepticis corri- piebatur, puella infans. Anno 1558.
Jsi *succum Rutæ cum Aceto fortiß. permixtum, in a naribus adhibere, quando paroxysmo infestabatur*; usi; statim ad se redibat, sed mox iterum reci- n patiebatur, brevibus tamen quandò hæc na- admovebat paroxysmis.
plastrum hoc cordis Regioni applicavimus:
riatæ veræ ℥.j. *rad. Pæoniæ pul.* ʒ.ß. *misce.*
m pulvere rad. Pæoniæ capilli conspergantur.
ic, præter omnem spem evasit.

Catalepsis vel Epilepsia, ex nimia animi intentione.

omotione publica, cùm aliqui Doctoris ti- decorandi essent, Anno 1595. unus ex Can- dum perorat, subitò corruit, totus attonitus, su & motu, in quo paroxysmo, è brabeute- onclave deportatus, aliquantulum perman- ec admotis & exhibitis refocillantibus ad se

an syncope, vel epilepsia esset dubitaretur, priùs hoc affectu laborasse ipse fateretur, eos speciem, ex nimia animi intentione in tionem, ut eam memoriter rectè diceret, in tan-

in tanta hominum multitudine, spiritibus diffusis prognatam, esse judicavi, cui & prægressa studia diurna nocturnaque, ut se ad disputationes & examina præpararet, occasionem præbuerunt, capitisque aliqua imbecillitas, & humorum melancholicorum copia.

Metuens autem ne paroxysmus reverteretur, remanente post ipsum corporis imbecillitate, capitis dolore & gravedine, imprimis verò ne in epilepsiam trãsiret, hic affectus, meo consilio 8. Decemb. sic *purgatus* fuit: *℞. syr. Ros. sol. cum inf. rhabarb. & sena ℥. j. Catholici ℥. ß. cum aquis utriusque Buglossi, misce*; Bibat.

Sequenti die 9. Decemb. *præparans* hoc sumpsit: *℞. syr. de Hyssopo, de Fumaria an. ℥. j. aquarum Betonica ℥. ij. Cinam. ℥. ß. misce fiat Julep.*

Postea per vices denuo *purgatus* fuit, tribus diebus 10. 11. 12. Decemb. *℞. rad. Aperitivar. in Vino macerat. an. ℥. ß. rad. Buglossi rec. ℥. j. rad. Paonia rec. ℥. j. ß. cort. Tamaricis ʒ. vj. rad. Liquiritia ℥. j. herb. Hyssopi, Fumaria, Melissa, Betonica, Thymi ana M. j. fl. Cordial. an. P. j. semin. Fœniculi ʒ. ij. sem. Anisi. ʒ. j. sem. Paonia ʒ. j. ß. Pas. ℥. ß. fol. Sena ℥. j. ß. Polypodii ℥. ij. Epithymi ℥. ß. fiat decoctio. infunde Agarici ʒ. iij. Zingib. ʒ. j. adde Sacchari q. s. arom. Cinamom.* Utatur.

Quarta vice 13. Decemb. ultimum *purgans* subjeci: *℞. Rhabarb. inf. in aqua Endivia & expr. ℈. iiij. el. de succo Ros. ʒ. ij. syr. Ros. sol. cum inf. sena ʒ. vj. fiat potio.*

Deinde usus est hoc *electuario*: *℞. conserva fl. Stachados, Rosmarini, Salvia, Betonica, fl. Paonia ana ℥ j. conserv. fl. Cichorii, & Viol. ana ℥. ß. radic. Pyrethri, fol. Hyssopi ana ʒ. j. sem. Ocim. radic. Paonia ana ℥. ß. cum*

ſcillitico fiat electuarium; Capiat alternis die-
ꝓlum unum.

Decemb. quia adhuc propter accidentia pur-
ie videbatur opus habere, dedi ſequentem
m. ℞. tab. Diacarthami ʒ.iij. ſyr. Roſ ſol. cum infuſ.
& Sena ℥. j. aquarum Salviæ & Hyſſopi q. ſ. fiat
quâ bene purgatus fuit & allevatus.
uenti die corroborationis causâ, dedi *bolum*
rva Majoranæ, Roſ. ana ʒ. j.
tea manè *formulas* per dies aliquot maſticare
quentes, atque exſpuere: *℞. Nucis moſc. ʒ. j.*
ubri. ſem. Sinapis an. ℈. ij. Cubeb. Piperis, Galangæ,
elicæ an. ℈. j. Maſtiches ʒ. ß. fiat pulvis, excipiatur
erâ, fiant formulæ inſtar avellanæ.
a finem Decembris, cùm jam ſatis bene ſe
atq; abitum pararet, ut quo pacto deinceps
ffectu ſe præſervaret, edocerem, rogavit.
m cauſam illi ſequentia præſcripſi.
jam tertiò ſit purgatus, ut nihilominus *ele-*
quenti *purgante* ſeptimanatim uteretur, ad
m, ne nova denuò illuvies colligatur, ſuaſi.
lici, Caſſiæ extr. cum Senna an. ℥. j. elect. de ſuc-
phœn. an. ʒ. iij. Cinamom. ʒ. ij. Caryophyl. ʒ. ß.
oſ. ſol. fiat inſtar electuarii: Capiat *ʒ. ij. vel iij.*
erabitur, ſuperbibendo *juſculum Piſorum*
m rubrorum.
die poſt uſum *electuarii purgantis, tabulam*
ſequentibus ſumat, quæ in capitis affecti-
antiſs. habentur: *℞. nucum Moſc. numero iij.*
bri ʒ. j. fol. Salviæ, Majoranæ, fl. Lavandulæ,
ʒ. ß. *ſem. Nigellæ ℈. j. Cinam. ʒ. j. ß. Caryoph.*
na ʒ. ß. Cranii hominis præparat cineris Hi-
rund.

rund. an. ʒ. ß. Sacchari ℥. vj. dissoluti in aqua Salviæ fiant tabulæ pond. ʒ. j ß.

Quiescat tertio die, quarto verò à purgatione die, *electuario* utatur *confortante* priùs descripto, rursumq; die quinto à medicamentis abstineat, uti & sexto, septimo verò denuo *electuario purgante* utatur, & post illius usum, *tabulis electuarioq; confortante*, iisdem diebus, ut priùs dictum, hunc ordinem aliquandiu continuando.

Aquam sequentem, quæ epilepsiam singulariter præcavet, mensura *cochl. ij. vel iij.* post assumptionem *electuarii confortantis*, semel in septimana bibat, quæ sic paranda erit: ℞. *Hirundinum pullorum numero x. Picæ pull. num. v. Rutæ M. j. radic. Pæoniæ ℥. ij. Castorei ʒ. j. Spec. Diamarg. Diamosc. ana ʒ. j. affunde Vinum Malvaticum, eliciatur aqua.*

Cucupham sequentem noctu in capite gestet: ℞. *radic. Ireos ʒ. vj. radic. Cyperi. fol. Majoranæ, fl. Lavandulæ, Rosf. rubr. ana ʒ. j. semin. Coriandri ʒ. ij. semin. Nigellæ ʒ. j. Storacis Cal. ʒ. j. ß. fiat pulvis, insuatur pileolo nocturno.*

Interea convenienti utatur *victus ratione, quæ moderata sit & simplex, certoq; tempore ordinata. Imprimis temperantia in Vino adhibenda.*

Ineunte Vere, eadem ratione *Venæ sectione, præparatione & purgatione utatur. sicuti hæc ab initio illi superiùs præscripta fuerunt.*

Cata-

Catalepsis seu convulsio, ex Vini generosi potatione, sensibus non omnino sublatis.

MErcator quidam, procerus, intemperanter solitus vivere, iracundus, cùm in cœna quadam ad medium noctis usque commessando, Vinumque Muscatum seu Passum forte, quod aquâ vitæ mistum esse, ex sapore judicabatur, bibendò se inebriasset, per reliquum noctis crapulam edormivit; Manè verò 17. Novemb. Anno 1601. sitiens, jejunus idem Vinum bibit, & domo egressus, semel atq; iterum se titubare conquestus est. Domum versus, cùm in taberna aromataria, ad carbones censos staret, subitò corruit, dorsúmque in cra- n ferreum, in quo carbones ardebant, allisit; In- totus attonitus, stupidusque factus, in lectúmque atus, biliosam materiam evomuit, & membra pusque hinc inde volutavit, cum dentium stri- e, neminem agnoscens, nec verbum ullum pro- ns, nihilominus tamen intuitu & ad interroga- t ex contactu corpus movendo, se sensus mini- misisse, declarabat.

ocatus Medicus, Convulsionẽ & animi defectũ uspicatus, sequentẽ *Julepum* illi præscripsit, qui *Cinam.* ℥.j. *Julepi rosl.* ℥.ß. *fol. Auri num. iij. Margar. at. pulvis rad. Pæoniæ an.* ℈.j. *aq. Primulæ veris* ℥.ß. ratus fuit bis vel ter hic *Julepus*, de quo tamen, in os per vim infunderent, nihil vel parùm de- bat, uti nec jusculа, nec potum, vel aliud quid- oblatũ, sumere, idq; toto ferè triduo, potuit.

Sub vesperam accersitus, Convulsionem esse, quæ, uti aliàs solet, non ad intermissionem aliquam perfectam veniret, sed ad catalepseos aliquam speciem inclinaret, causâ non sublatâ, aut à nervoso genere derivatâ, judicavi.

Vomitorium exhibuissem, verùm cùm nihil sumeret, in crastinum distuli, præsertim cùm summè esset debilis, pulsus, & extrema frigerent, quæ periculum denotabant. Nox inquieta, motus admodum violenti, integumentis abjectis, corpusq; quaquaversum jactans.

Sequenti die, manè, extrema rursum calebant, pulsus citus, valde inquietus, oculi aperti, quibus singula torvè inspiciebat, totus mutus, insomnis & prostratus, convulsivis paroxysmis, aliquando manifestis supervenientibus: & quia respiratio difficilis, *vomitorium* exhibere non ausus eram. Præscripsimus ideò *suppositoria* duo; ℞. *Mellis cocti q. s. pro duobus suppositoriis, cum Sale gemmæ, addendo rad. Pyrethri* ʒ. *j. specierum Hieræ, Colocynth. an.* ʒ. ß. *fiant duo suppositoria.* Intruso primo, nihil fuit promotum, cùm alterum inderet, alvus soluta fuit.

Nares sub vesperam inunctæ fuerunt, sequenti *Linimento*, ad vapores à cerebro derivãdos; ℞. *succi Rutæ* ℥. ß. *Oxymelitis scillitic.* ʒ. *ij. Castorei* ʒ. ß. *radic. Pyrethri, sem. Nigell. an.* ℈ *j. misce: Pro illinitione narium.*

Aqua postea præscripta fuit, si fortè quid sumeret; ℞. *aquæ Pæoniæ, aq. Cinamomi anâ* ℥. *j. spec. Cord.* ℈. *j. Misce.*

Nulla adhuc mutatio eâ die, nec sequenti nocte.

Tertio die, sequenti manè, *vomitorium meum, ex aqua Nucum maceratarum, cum Raphano in Aceto paratum,*

tum, ori illius per vim infusum bibit, cui tantillum *infusi Helleborati mixtum fuit.* Unde bis copiosam, subviridem & flavam evomuit materiam.

Sub vesperam *Clyster* injectus, quem ne rejiceret, panno podici appresso, cautum fuit: *℞. rad. Ireos, Bryoniæ ana ℥.j. Cyclaminis ʒ.vj. Salviæ, Chamæpit. ana M.j. rad. Pyrethri ℥.ß. Agarici ʒ.iij. flor. Anthos, Lavandulæ, Pæoniæ ana P.j. sem. Rutæ ʒ.ij. Carui ʒ.iij. fiat decocto; Dissolv. Mellis ℥.j.ß. Hier. Logad ℥.ß. ol. Rutac. ℥.ij. Salis ʒ.j. fiat Clyster.* Egregiè inde similem huic quam vomuerat, materiam dejecit, semelq; è lecto erumpens, erectus, neminem interim cognoscens, in hypocaustum minxit.

Cùm nec cibum, nec potum, ori inditum, deglutiret, & toto jam triduo jejunus esset, impedimentum deglutitionis à cōvulsione prodire suspicatus, nucham inungere jussi, *ol. Costini & Lumbricorum ana æq. partibus.*

Sub noctem dormire cœpit, & circa medium noctis expergefactus, astantes cognoscere, loqui, de Cardialgia & membrorum languore, & dolore Capitis conqueri, juscula admittere, & quia nullorum quæ passus erat, recordabatur, se lecto detineri [...]urabatur.

Et cùm manè conveniremus, quam ob causam [...]c fieret, interrogabat, atque se eâ primùm nocte [...]rotare cœpisse, ex Cardialgia, conquestus.

Purgationem requiri admonitus, eam in crasti[...]a differre voluit. Quo *diacydonium meum* su[...]ens, post horam, dejectione subsequente, novies purgatus fuit. Ab eoq; tempore sensim, se recollegit.

Convulsio post Carum.

VIDE in Mentis imbecillitate. Lib.I. Sopor gravis seu Caros,&c.

Convulsio post Resolutionem.

VIDE in Motus impotentia. Lib.II. Resolutio seu paralypsis corporis,&c.

Convulsio in Febre.

VIDE in Febribus Lib.II. Febris,cõvulsio,&c.

Convulsio lethalis, ob terrorem, ex intuitu suspensi, incussum pronata.

PUELLÆ, veris initio, in prata extra urbem,excurrentes, cùm ad locum supplicii,ubi patibulum erectum erat, pervenissent, illicq́, cadaver, non ita diu suspensum, cernerent: Una ex illis, lapidibus aliquoties in altum jactis, cùm cadaver tetigisset, illud ex hoc impulsu fluctuavit. Quo perterrita,sibique eum vivere, seq; invadere velle, imaginata est, domumq́; mœsta & melancholica reversa, & continuo timore divexata, post dies aliquot in convulsiones incidens, mortua est.

Convulsio lethalis, ob terrorem & metum, inspecti cadaveris, exorta.

ALIA puella trans-Rhenana 16. annorum, sepulchrum recens apertum, ingressa, feretro jampridem illic putrefacto & aperto, in quo, ca-

daver

daver incorruptum matronæ cujusdam, postquam manibus contrectasset, & aliquomodo brachia cadaveris, elevasset; subitò inde perterrefacta, domum reversa, convulsionibus ex terrore adeò fuit divexata, ut oculi, ex sua orbita prolapsi, viderentur, tandemque vitâ cum morte commutatâ, sequenti die, in vicinum sepulchrum, ac si cadaver eam vocitasset, uti nocte præcedenti clamitabat, fuit collocata.

Convulsio ab ira procedens, quâ quædam, in prima nocte sponsalium, extincta est.

Capitaneus quidam Helvetius, viduam juvenculam, divitem, ducturus, cùm sponsalis indictis, in contractu matrimoniali, inter fratres sponsæ ipsumque, de donatione propter nuptias, non conveniret, ipsaque offensa, quòd ab illis ederetur, quò minùs sponso, quantum cupiebat, donare & legare posset, cùm irâ percita, à cœna nuptiali, abstinuisset, noctu cum sponso dormiens, convulsionibus, subitò extincta est. Unde alia lis, sponsæ fratres, sponsumque exorta est, dotem negantes, quòd nuptiæ nondum consummatæ essent; aliis dicentibus, nondum eum, consuetudinem cum illa, tam subitò habere potuisse; aliis vero affirmantibus, illum, eam nimiùm exercendo, interfecisse. Sponsus nihil asseverare volens, mille florenos, dotis nomine, obtinuit.

IN MENTIS ALIENATIONE OBSERVATIONES.

Stultitia originalis.

FATUOS seu stultos ab ortu, multos hinc inde videmus, qui mox in ipsa infantia, stultitiæ indicia, gesticulando, ridendo, præbent, qui non facilè obtemperant, aut dociles sunt, nec quicquam, quod industriam aliquam requirit, addiscunt, sed jocando, nugando, & sinistrè pleraq; agendo, risum præbent, & magnatibus, qui horum stultorum consuetudine delectãtur, voluptatem adferunt, & proin, in ipsorum aulis, educantur.

Alios quoque cognovimus, minùs fatuos, qui licèt pleraque vitæ munia rectè obirent, & in certis artibus essent industrii, tamen in hoc stultitiam suam proderent, quòd se laudari gestirent, & res ludicras nugasque simul narrarent & agerent. Qualem vidi, in Principis alicujus aula, Georgium nomine, qui egregius erat architectus, & sculptor, Principi acceptus: Alium quoque insignem musicum, cætera fatuum.

Sunt & aliqui stulti, qui præter innatam stultitiam, vitiis quibusdam, à natura, notati sunt: Quorum aliqui passim occurrunt, maximè verò in certis regionibus frequentiores inveniuntur; Uti in Valesiæ pago, Bremis appellato, plurimos in viis sedentes, quorũ aliqui, ad me Sedunum delati fuerunt, an fortè aliquid auxilii ipsis adferre possem, vidi, capite informi interdum, linguâ immensâ & tu-

& tumidâ, mucos, strumoso simul aliquando gutture, aspectu deformi, qui ante suas ædes collocati, orvo visu solem intuebantur. ac bacillis digitorum nterstitiis inditis, corpusq; variè torquentes, oreq; iducto, cachinnum & admirationem, prætereuntius movebant: sicuti horum etiam, uti & aliorum, Praxi nostra, obiter mentionem fecimus.

Stultitia acquisititia.

CUm in aulis Principum, & apud magnates, fatuos in pretio haberi, atque sustentari, assentaes, & Gnatones aliqui, videant: atque etiam eos, i stulta multa loquuntur, & agunt, risumque mot, conviviis & commessationibus adhiberi, gra-q; esse, student aliqui nugando gratiam hanc matum, ut amentur & sustententur, sibi conciliare. iisque, multi se stultos esse, simulant, & ut pro ous habeantur, verbis factisq; student. Quâ tana consuetudine, diu continuatâ, ita naturā suam ertunt, ut licèt postea, senescentes relegentur, l ampliùs, nisi stulta loqui, & agere, queant, cquisititiam illam stultitiam, deponere. Quod ultis accidisse observavi.

uc & referri possent, qui licèt se stultos esse, mi-profiteantur, nec pro talibus, haberi velint, tastultitiam quandam, se ex consuetudine prava xisse, nec ampliùs eam exuere posse, eò potissiodunt, quod, ut jocosi esse videantur, & risum tibus moveant, pleraq; cum risu & cachinno, tæ dicunt, nullis sint condita salibus, narrant, hac stultitia, perseverant. In quos, hoc dictū, *r risum multum, poteris cognoscere stultum,* at.

Temulentia cujusdam ebrii, qui ſplendorem Lunæ fluvium eſſe, ſibi imaginabatur.

QUo pacto, ex nimio potu & ingurgitatione Vini, aliqui ſtulti & jocoſi, alii irati & furibundi, alii triſtes & melancholici, alii ſomnolenti & ſtupidi fiant, in Praxi noſtra, ſub titulo temulentiæ, oſtendimus. Quorum hiſtorias infinitas, quæ indies ſe offerunt, partim ridiculas, partim ſerias & admirandas, recenſere poſſemus, quas tamen ſtudio omittimus. Sufficiat tres expoſuiſſe jocoſas. Ebrius quidam, noctu, dum domum reverteretur, in platea, ſplendorem Lunæ, in terra intuens, exiſtimabat fluvium ſe videre profundum, itaque ſe exuens, & humi procumbens, ad natandum, ſe deceptum demum deprehendit.

Ebrius qui lucem diei, Lunæ ſplendorem eſſe, putabat.

ALius quidam totam noctem pergræcatus, & circa diluculum, ſomno oppreſſus, domum reverſurus circa meridiem, diem, Lunę ſplendorem arbitratus, ſibi accensâ lucernâ, quaſi de nocte, præluceri paſſus eſt.

Temulentia, in qua quidam ebrius, ſe diu mingere credebat.

ALter bene potus, ad fontem aquæ ſalientis perveniens, illic urinam reddere cœpit, nec inde receſsit, donec à quodam prætereunte, fuit admo-

monitus. Cui roganti quid ageret, respondit, se
stimasse, quàm diu strepitum aquæ fluentis au-
et, hunc, à sua urina emissa, provenire, & proin
diu substitisse: nam supra horæ spatium, velu-
ingens, illic hæserat.

brietas, quando Vinum plus justo bi- bendum, quomodo aliquomodo, caveri possit.

TERROGATUS sæpenumero, cū tot annos ab
ris plurimis frequenter accersitus, Principibus
ibus, & aliis magnatibus, apud quos splendidè
r, mihi cavere potuerim, quò minùs ab illis,
andum invitatus, uti moris est, inde noxam
contraxerim, & ad hanc grandem & vege-
atem, salvus pervenire, potuerim? Respondi
d & verum erat, *me in conviviis, quæ in multas
otrahuntur, ab initio ad horam unam vel etiam
otu abstinere posse, idq; eò faciliùs, quòd sitis me
it, donec ad satietatem ferè comederim, tumq;
iculo cibis referto, etsi quandoq; liberaliùs bibens,
ffensam inde me hactenus sensisse.* Quod cùm
uidam, me suadente, fecissent, se quoque,
orietatem, egregiè fuisse præmunitos, mi-
ssi.

as à potu Vini contracta, quomodo mendari aliquomodo possit.

remedia, quæ ebrietati resistunt, & quò
ædat, juvant, imprimis *acida*, vim Vini
jam diu observavi, uti & aliorum narco-

ticorum, ſicuti in Praxi mea *Acetum*, & Solani furioſi, & Papaveris, vires retundere, demonſtravi: Ita & Vini, eam proprietatem qua inebriat, & ſtupidos attonitosque reddit. Quod experientiâ cognoſcētes ebrioſi quidam, domum à crapula reverſi, vel hauſtum *Aceti* bibendo, vel *Caules capitatos & Rapas conditurâ acidas redditas* comedendo, nihil graviùs à largiori potu patiuntur: aliquosque inſignes potatores, frequenter ſe inebriantes, hacque arte ſibi proſpiciendo, ad multos annos perſeverare poſſe, jam diu notavi.

Animi perturbatio in muliere, ob laborem levis momenti.

MULIER quædam, quòd veſtes indies induere, rurſumque noctu, cùm dormitum eſſet eundum, ſe exuere cogeretur, mirè angebatur, & parocho ſuo, cum lachrymis, de ea moleſtia, conquerebatur.

Animi perturbatio in alia, quòd ſordes intra ſuum corpus incluſas, geſtaret, ſe affligente.

NOBILEM cognovi mulierem, munditiei ſupra modum ſtudioſam, & delicatulam, hac phantaſiâ ſe torquentem, quòd cùm vidiſſet, porcos aliáve animalia, mactari & exenterari, cogitaret ſe quoque ejuſmodi exta & ſordes fœtidas, uti nominabat, in proprio corpore incluſa, geſtare. Ex quo tantum faſtidium conceperat, ut ſuum ipſius corpus odio proſequeretur, & neſcire ſe dicens, quo pacto,

pacto, se ab hac immunditie liberaret, & hac phan-
tasiâ continuò vexabatur, de quo, seriò sæpe mihi,
magno animi cum affectu, est conquesta, & quando
risum continere vix poteram, offendebatur.

Animi perturbatio, ex imaginatione falsa, quâ quidam, se ranam vivam, in corpore, à multis annis alere, sibi persuadebat.

IUVENIS quidam in sua patria, in profluente, animi gratiâ lavans, capite in aquam merso, cum ea, se fœturam ranarum, quæ flumini innatat, simul hausisse existimavit. Quo admodum territus, sibi vivam ranam, in ventriculo vel intestinis hærere, illicque ex cibo & potu assumpto, ...re, adeò certò persuadebat, ut nemo illi, hanc opinionem ex animo delere, multis annis postea po...it. Medicinæ operam dabat, fortè eo consilio, ...bi mederi posset: in quo studio, toto septen... in Germania, Italia, & apud nos Basileæ, ita ...ecit, ut honos Doctoratus, illi cum laude fuerit ...ributus.

...tebatur infinitis remediis, ad ranam hanc, ut ...at, enecandam expellendamue, Medicos pas... consulens, postquam ex Italia rediisset, etiam ...consilio & operâ usus, Anno 1609. Cui, cùm ...ā hanc opinionem, rationibus firmis eximere ...n, flatus esse, qui per ructus erumpentes, hunc ...n, quem ille, à rana coaxante proficisci, puta...erent, mordicùs nihilominus contradicebat, ...bare ore & scripto nitebatur, flatus minimè esse,

esse,sed vocem ranæ, quod ructibus coram me editis, nonne audis? inquiens, demonstrare volebat, atque ex motu,se eam sentire,& quòd nullam quietem haberet, eâ esuriente, nisi cibum caperet, multis verbis contendebat, addens & hoc, Medicum, si hoc credere nolit, quòd ipse certum esse sciat, remedia alia, frustra sibi exhibiturum.

Volueram illum pharmaco propinato, & clàm in sellam purgatoriam, ranâ suppositâ, fallere, & sic hãc phantasiam illi eximere: verùm quòd esset Medicus,& hæc omnia exactè novisset, non potuit illi hac ratione, quia diligenter omnia observabat, fucus fieri. Et cùm vehementer instaret, ut ea tantùm, quæ vivum animal, veluti lumbricos, serpentes, ranas,similiaque in corpore contenta, enecare possent,eaque efficacissima exhiberem, multa enim ab aliis sumpta, nihil effecisse, ut illi morem gererem, amarissima, aliaque adversa hisce bestiis, & quæ ea, si illic essent,suffocare possent, præscripsi, quæ cùm & in vermibus delendis,conferant, quibus maximè infestatur homo, ea quoque, hîc illorumque successum, annotare volui.

Pilulas 9.Febr. sumpsit sequentes: ℞. *Extracti rad. Gentianæ& Absinth.an.*ʒ.ß. *(quod extractum parabatur, ex rad.Gentianæ* ℥. *iij. Absinthii* ℥.*j.semin.Santonici* ℥.*j. Lupin.*℥.ß. *decoquendo ad spissitudinem) Aloes* ʒ.*j.semin. Santo.* ʒ.ß. *Cumini* ℈.*ij.* (maximè ob flatus, quibus ego causam hujus eructationis tribuebam, malamque consuetudinem, quâ effecit, ut cùm vellet, eructaret) *medul. sem. Citri* ℈.*j. cum Felle piscium Carpionum fiant pilulæ num.xxx.* Deglutivit manè, *pondere* ʒ.*j.* & vesperi, ante cœnam tantundem, semelque

ne edi- que eâ die, post cœnam, fœculentam materiam,
lebat, dejecit.
quie- Sequenti die 10. Februar. hausit, *olei Olivarum* ℥.v.
mul- *loti priùs aquâ Absinth. addendo ol. è Nucleis Persicorum*
n, si *expressi, & Amygd. am. ad* ℥.j. inquiens, sic suffocari
re- posse, si vivum animal in ventriculo esset. Et ante cœnam; denuo assumpsit, *pilul. prædictarum* ʒ.j. Harum usu, paulò invalidior factus est, verùm cùm co-
m piosam pituitam dejecisset, statim meliùs habuit.
ic

11. Febr. denuo *Oleum* bibit, *& Pilulas* sumpsit, & quater eâ die dejecit, ac sub vesperam mordicationem satis molestam, in podice percepit, quæ ad matutinum tempus duravit.

Ab eo tempore, aliquot diebus, multas fæces, & pituitam mucosam, indies excrevit, interdum nucis magnitudine, in globum convolutam, interdum & cruore tinctam.

Cùm ei postea indicarem, illum animadvertere, nullam adesse ranam, quæ si adfuisset, sine dubio, nec vivere, nec subsistere potuisset, nihilominus in ua sententia persistebat, rogansque ut extrema tenrem: Dixi nihil æquè adversum insectis & lumicis, uti *argentum vivum*, quod assumi posit citra iculum, hoc pacto: ℞. *Agarici, Aloes, Myrrhæ ana fiat pulvis. Argenti vivi guttam j. dissoluti in Therebina, fiat massa pilul. pro duabus vicibus.*

erùm malebat, solum *argentum vivum*, sumere; è hac forma exhibui. ℞. *Argenti vivi pisi instar, ul. Liquiritiæ* ʒ.j. ß. *fiant pilulæ xx.* Deglutiatuor ultimo Aprilis, postea fæces aliquas it, urinam guttatim, & cum ardore, red-Vesperi cùm matulam, quà urinam excepe-rat, in-

rat, inspiceret, quæ stannea erat, in ambitu, minutissima puncta, *Argenti vivi*, illi adhærere vidit.

Duabus septimanis elapsis, reliquas 16. de viginti *pilulis* sumpsit, extrema tentans remedia: Cùm nulla rana, uti ajebat prodiret, & dies etiam aliquot, hoc *Emplastrum* ventriculo impositum, gestavit: ℞. *far. Lupinorum scutel. j. Aloes ℥. ß. excipiat Felle bovis & applicetur.*

Ab usu *pilularum* 16. *mercurialium*, decies, ante & post prandium, dejecit, nec aliquam molestiam, nisi quod in postremis duabus sedibus, ardorem & mordicationem, in podice experiebatur, sensit, atque ardentem inter vrinandum acrimoniam, quæ non diu duravit.

Hisce extremis, cùm spatio trium mensium, usus esset remediis, videretque nullam ranam apparere, etsi ructus remisissent, tamen semper adhuc, ranam adesse, sibi imaginabatur. Pertæsus itaque istarum querelarum, cœpi illum vehementer objurgare, pertinacem eum esse dicens, & mente captum videri, quòd in falsa hac opinione & persuasione, persisteret, idque tot annos, contra omnium Medicorum mentem, ostendique, etsi quis vivam ranam deglutivisset, vel plures, illas tamen, per horæ spatium, non posse vivere, sed suffocari, & à ventriculo nostro evinci, idque exemplo illius, qui anguillam vivam deglutierat, & post horas decem, eā rursum, sed mortuam & veluti excoctam, per alvum reddiderat. Item exemplo serpentum, quæ in lacubus, ranas vivas, integras, deglutiunt, quarum binas, memini me interfecisse, in quibus ranæ modo absorptæ, uti videram, sed jam mortuæ, inerant. Postremo

mo exemplo ardearum, quæ circa lacus versantes, eas quoq; vivas,deglutiunt,& cùm capiuntur,mortuæ in illis, deprehenduntur. Ultimò quo tandem illum evici, addidi, quòd ranarum ætas brevis sit, nec supra biennium vivere poſsint, sed ex fœtura quam quotannis deponunt, renasci, cùm ille se totum septennium, ranam vivam,aluisse somniet,seq; risui omnibus exponat. Addidi ranas, extra aquam, si diutius aëre destituantur, suffocari, expertum me hoc esse, qui ut fastidium Vini, cuidam ebrioso conciliarem, *ranam in Vino, quod illi propinarem, suffocavi.* Idem fieri, si in loco aliquo occlusa recondatur, debere illum hoc uti, & alia experiri: & cùm jam Doctoris titulo ornatus sit, non ita pueriliter, de rebus hisce judicare. Tandem hisce evictus, dementiam suam fassus est, gratias egit, & à nobis discedens,à phantasia illa, liberatus est.

Animi perturbatio, impellens quandoque ad impia, contra voluntatis propositum, cogitandum.

PIo alioquin & docto cuidam, in juventute primùm hoc accidit, ut aliquando de Deo cogitanti, vel precibus intento, impiæ cogitationes in mentem venirent,quas subitò ex animo delere,quin subinde redeuntes, ad impia quædam in Deum efferenda, eum stimularent, non posset. Quod illum, mirum in modum, angebat, Deumque, ex intimo corde, invocabat, ut ab hac tentatione eum liberaret. Hoc, etsi crescente ætate, rariùs illi accideret, tamen ad profectam ætatem usque, hæc tentatio,

eum,

eum est comitata, veluti per accessiones illum invadens Quo nomine anxius, Theologo hoc aperire, fuit coactus. Qui eum consolatus, Deum invocando, & precibus continuis, tandem hoc corrigi posse, quod & aliâs facere solitus erat, ostendebat. Uti & factũ, quòd postea, cùm rursum hæ diabolicę cogitationes, mentem ipsius, à piis meditationibus, averterent, ad alias res pias & serias, mentem convertendo, pravorum sic oblivisci potuerit.

Simili vel etiam graviori tentatione Dæmonis, alii quoq; divexati fuerunt, qui, hoc arte emendari posse, existimantes, meo consilio uti voluerunt.

Animi perturbatio, mulierem ad Deo maledicendum incitans, eamq; vehementer angens.

INTER hos tentationibus ejusmodi obnoxios, etiam mulier quædam, religiosa alioquin & proba, frequenter eousque tentata, ut, ad Deo maledicendum & blasphemandum, tacitè sibi visa sit, cogi, maximâ animi cum anxietate & dolore. Cui malo, omnibus viribus resistere volens, cùm non posset, in lachrymas erumpens, gravem hunc animi affectum, mihi patefecit, qui ad desperationem, & ut manus sibi inferret aliquando, nisi precibus continuis hoc averteret, sollicitaret.

Animi perturbatio, uxorem, ad maritum, quem unicè amabat, interficiendum, impellens.

SED non solùm ad impia cogitandum, verùm & horren-

ida perpetrandum, Dæmon interdum homi-
nentem ejus perturbans, impellit. Sicuti scri-
uſdam uxori formoſæ evenit, quæ mihi, de
perturbatione gravi, quâ angeretur, ſæpe
eſta eſt, & ut ſuppetias ferrem, rogavit. Quæ-
item, quid illud eſſet, clàm magno cum ge-
nultisque cum lachrymis, mihi primo ape-
ontinuò ſollicitari & impelli ſe, ad maritum
dormientem, confodiendum, adeò vehe-
, ut vix ſibi temperare, aut ſe continere pos-
quamvis Deum ardenter invocet, ut ab hac
ca tentatione, uti illa eam nominabat, libe-
, tamen jam longo tempore, hac ſe eſſe pres-
ec cuiquam mortalium, præterquam mihi,
auſam, ne maritus reſciſcat, quem præ o-
mortalibus amet, & pro ipſo mori parata
ùm abeſſe, ut eum necare velit, ad quod ta-
lens, indies impellatur, addens, quòd me-
e ſeipſam potiùs, quàm ipſum, interficiat.
onſolatus, adhibitâ curâ, per *Venæ apertiones & multas evacuationes*, Deo juvante, in in-
reſtitui.

ni perturbatio, matrem, ad infan-em quem lactabat, enecandum, ſollicitans.

L I deteſtandâ cupiditate, perdendi fœtum,
m utero geſtabat, & enecandi, poſtquam
ucem edidiſſet, & lactaret, cauponis cujuſ-
or, ſtatim poſtquam gravida facta fuit, cor-
ur, hacq; inſaniâ, ad menſes aliquot, ante-

quam ad se rediret, laborans, clam marito, mirè angebatur. Quæ Deum asſiduè implorare, ut opinionem hanc diabolicam, ſibi eximere vellet, non deſtitit. Licèt ſæpe, ſibi mortem conſciſcere, cogitaret, quod maritus etſi obſervaret, tamen cauſam, ex illa intelligere, minimè potuit. Quæ ad me, domum meam veniens, magno ejulatu, caſum hunc mihi expoſuit, & egreſſa in atrium deſperabunda, ſe in labrum, quod aquam è fonte excipit, niſi impediviſſem, præcipitare, capite immiſſo, voluit. Quæ perturbatio, cùm bis illam uterum gerentem, invaſiſſet, tandem *Venæ ſectione & evacuationibus, per vomitum, & alvum, ſæpe repetitis*, curata fuit.

Animi nimia commotio, ob iram exorta, lethalis.

Cum vocatus eſſem, ad præfecti cujuſdam uxorem, Anno 1604. in Novembri, ad inſpiciendam pelliculam, in oculo natam, maritus eâ nocte, ancillam cum famulo molitore concubuiſſe, certior factus, matutino tempore, domum reducem ancillam, capillis arreptam, & humi ſtratam, pedibusq; pulſans, adeò irâ excanduit, ut ſtatim dyſpnœâ correptus, & tremore, illi potiùs quàm uxori, conſulere neceſſe fuerit: Verùm antequam remedia adhiberentur, *venam*, Chirurgi conſilio, *aperuit*, ſed nihilo levatus, perſeverante dyſpnœâ & tremore, totiusque corporis proſtratione, biduo poſt expiravit.

Animi

Animi perturbatio, ob debitum, ad deſperationem adigens.

PISTOR noſtrâs, cùm poſt mortem conjugis, quam viduam duxerat, cum privigno hæreditatem partiri, & dimidia bonorum parte, ei cedere cogeretur, adeò perturbatus eſt, ut noctu domum reverſus, à ſua ſponſa nova, cum qua cœnarat, necdum cohabitarat, ſummo manè ſurgens, octo vulneribus, cultro abdomen præcipuè læſerit. Vixit per biduum, à Deo veniam, pœnitentiâ ductus, petens, poſteaque expiravit, menſe Majo circa finem Anno 1613.

Animi commotio vehemens, ex Timore, mortem concilians.

QUIDAM verbi Dei Miniſter, cum uxore, menſe Novembri, in urbem noſtram è pago cino, ſe conferens, nocte imminente, ad portam, æcurrit, ut eam apertam ſervaret, uxore ſequen- relictâ. Et cùm in urbem ingreſſus, exiſtima- janitores, adventum uxoris expectaturos, clau- oſt ipſum porta eſt, quo factum, ut ille non exi- uxor non intrare, poſſet. Uxor itaque ſola re- , totam noctem, quæ vehementer obſcura erat, ans & ejulans, ex timore, & terrore, qui noctu, eticuloſos admodum fatigare ſolet, matutino tempore, ad portam ſedens, mortua inventa fuit.

Animi perversio, ex falsa imaginatione, inveniendi lapidem dictum philosophorum, aurumq; conficiendi.

BARO quidam generosus, doctus & eruditus, pius insuper & religiosus, aliquot annos nobiscum versatus, adeò sedulus, in inveniendo illo Lapide, diu hactenus quæsito, quē Philosophorum nominant, atque in eam rem intentus, dies noctesq; longo tempore fuit, ut immensam dilapidarit pecuniam, vixque ampliùs se sustentare posset. Et licèt res ipsa declararet, frustra hæc omnia fieri, animum tamen minimè abjiciebat, bonam spem concipiens, tandem se voti fore compotem. Mentis autem suæ alienationem, maximè hisce patefaciebat, quòd quæ in Poëtis legeret, & insomnia, quæ illi offerebantur, aliaque multa ridicula, etsi aliâs magno esset ingenio, ad confirmandam suam inanem spem, veluti præsagia, felicis successûs, arbitrabatur. Unde indubitanter, se auro abundaturum, sibi persuadens, inter alia, à Magistratu petiit, ut sibi divitiis hisce acquisitis, potestatem facere vellent, lapideum, loco sublicii, pontem novum, supra Rhenum, suis sumptibus, extruendi, Collegiumque universitatis, magnificis ædificiis, ampliandi, ornandi, reditibusque ditandi. Nam alioquin naturâ, erga egenos & pauperes, admodum erat munificus & liberalis, in eleemosynis largiter distribuendis. Nec dum etiam in patriam domum reduci, etsi damnum videret, hæc opinio, falsaq; persuasio, quâ sibi aureos montes pollicebatur, eximi potuit.

Quâ

Quâ mentis depravatione, in cudendo hoc lapide, auroque fabricando, multos alios se, suosque liberos, ad summam pauperiem redigere & perdere, quotidiana ostendit experientia.

Amor immodicus, mentem cujusdam vehementer perturbans & affligens, qui contrario affectu superveniente animi, tandem repressus est.

VIDUUS quidam, puellàm nubilem agnatam, nec ita divitem, sed probè alioquin educatam, & humanam, rei domesticæ administrandæ gratiâ, domi suæ habebat. Eam, etsi continentissimus esset, pius & probus, non uti priùs solebat, paterno, sed conjugali quasi amore, deperire cœpit, adeò vehementi, ut nihil ampliùs rectè cogitare vel agere posset, nec dolorem tantum, animo inclusum, continere diutius, quem tamen diu celarat, nec etiam puellæ, hunc suum affectum, detegere ausus, metuens, ne quid mali inde sequeretur. Itaque consilii inops, & veluti desperans, ad me Medicum & amicum venit, amoremque hunc, multis cum lachrymis, & profundè è corde ductis suspiriis, pudore suffusus, detexit. Quem consolando, objurgando etiam, quòd vir adeò prudens, se à puella hac, quam deformem dicebam, pateretur fascinari. Cùm nihil proficerem, ipseq; pro sua pietate, se cum illa commiscere nollet, etsi hoc fortè, si amorem hunc illi detexisset, ab illa id impetrasset, in hoc saltem acquievit, mihi, remediis quibusdam aliquid tentaturo, obtemperaret. Itaque primùm *aliquoties sanguinem*

illi detrahi curavi, quem ille, ut hac anxietate liberari posset, etiam totum profundere voluisset, & uti sæpe dicebat, etiam castrari. Verùm hisce, longo tempore nihil fuit effectum, flammaque hæc, in ipso, præsertim puellam se redamare persuaso, ampliùs accendebatur, donec post biennium ferè elapsum, puella amorem illius ignorans, alium amare cœpit, quem sibi maritum exoptans, hoc illi tanquam tutori, auxilium, ut matrimonium promoveret, petens, patefecit: Unde factum, ut amore hoc in odium converso, tandem ab enormi affectu, liberatus sit, Deo gratias agens, qui eum, ne gravius quid committeret, tam diu, in præsentissimo periculo versantem, conservarit.

Amor vehemens, qui licèt esset mutuus, tamen mirabili accidenti impeditus fuit, tandemq; aliâ ratione sopitus.

INGENUUS pius quidam, in oppidulo quodam vir, prædives, etsi uxorem haberet pulchram, & liberos, vicini sui ancillulam deperibat, adeò vehementi amore accensus, quem tamen reticuit, ut penè insaniret, mihique hanc suam dementiam, ut auxilio essem, detegere cogeretur. Quem etsi consolando, hortando, periculum denuntiando, offensam Dei, si quid committeret, proponendo, ab amore hoc, avertere studerem, moneremque, ne puellæ, quæ aliâs pulchra & amabilis erat, negotium detegeret, victus tamen amore, tandem occasione captâ, illi suum amorem, magnâ animi commotione, patefecit.

fecit. Illa perterrita, pudoreque suffusa, tantum virum, se adeò humiliare, blandis verbis illum dehortabatur, & ut rationem honoris sui haberet, rogabat; dicens, amare se quoque illum, & pro ipso, si opus esset, mori cupere, sed in hac re, si obtemperaret ipsius voluntati, periculum utrique maximum instare. Quibus verbis amicis, ille magis magisque incendebatur, adeò ut ad desperationem penè redigeretur. Quod videns puella, miserta illius, ne quid sinistri pateretur, se illi obtulit, admodum anxia tamen, referens malle se, & corporis & honestatis, jacturam facere, & quævis perpeti, quàm ipsius mortem videre. Hisce, illa conscientiam illius, ita movit, ut licèt se illi clanculum offerret, seque illi totam daret, ipse tamen, pudore, metu, angore, mirè afflictus, rem cum ea, minimè habere potuit, sed osculis tantùm & contrectatione, se cum illa, uti narrabat, postea oblectavit. Quod ferè anni spatio duravit, ut nihil præterea, quando occasio conveniendi erat, efficere potuerit amplius. Et cùm manifestò videret, Deum nolle, ut eam corrumperet, & proin hoc impedimentum immisisse, cùm mihi, illi amicissimo, hæc narraret, amore interim nihil remittente, suasi, ut occasionem quæreret, dote subministratâ, quò alicui nuberet. Quod, etsi neuter expeteret ex animo, tamen factum, ut cùm eam, divite munere donasset, quidam hoc, & formâ ejus pellectus, eam uxorem duxerit. Sicque sensim, amor deferbuit, ipseq; paulò post, in morbum gravem incidens, ex eo, vix evasit, & sic, delicti pœnas, dedit.

Amor tacitus, juvenenem quendam, ut desperaret, venenoq; vitam sibi adimeret, adigens.

JUVENIS quidam Medicinæ studiosus, clandestino amore, quem nulli aperuerat, prosequebatur cujusdam Doctoris filiam, amoris hujus ignaram, & cùm illam nuptum sibi dandam desperaret, quòd jam nubilis esset, ille verò studium Medicum primùm inchoasset, mortem sibi inferre, dolore victus, etsi pius & probus esset, constituit. Cùm itaq; me ad lectionem comitaretur, & commotum illum viderem, existimans causam esse, quòd pater illi pecuniam, ut in Galliam proficisceretur, suppeditare nollet, de quo aliquando mihi erat conquestus, cœpi illum consolari. Verùm mox post lectionem, me relicto, pharmacopœi famulum accessit vesperi, sublimatum ab eo petens, quod ulceri tibiæ adhiberet, quod cùm famulus denegaret, neque inscio hero, hoc cuiquam dare se audere, diceret, illud ab aurifabro impetravit, moxq; domum reversus, integrum uti erat concretum, devoravit, causâ priùs in charta, quare hoc fecisset, ascriptâ. Quo facto, mox illi os & fauces inflammari cœperunt, doloresque atroces Ventriculi suboriri, sanguinemque excreare, & licèt Medicus vocatus Paracelsista, multa se effecturum polliceretur, tamen nihil factum, sed ipse miserè se torquens, & cùm loqui non posset, sursùm oculis intentis, manibusque junctis & elevatis, veniam à Deo petens, matutino tempore expiravit. Quod horrendũ facinus, ne innotesceret,

amici

amici &parentes, illum antimonio assumpto, purgationis gratiâ, sibi mortis causam præbuisse, quod ad hunc usque diem creditum, divulgarunt.

Zelotypia, quendam ad dementiam redigens.

ALium noveram virum doctum, magni ingenii, adeò Zelotypiâ laborantem, ut ad dementiam aliquam perveniret, eò usque, ut nec studiis ampliùs incumbere, nec professioni cui præerat, operam navare, posset. Qui, quòd sæpè ex ædibus in campos fugeret, & filiolum suum secum deportaret absconderetque, aliasque nugas ageret, in custodia aliquandiu, tanquam mente captus, detentus fuit. Quem cùm convenirem, & causam hujus dementiæ, ex ipso, variis modis, expiscarer, dubitans, an fortè ex Zelotypia proficisceretur, quam ille hactenus celarat, tandem eam, cum pudore, mihi patefecit, obsecrans, ne alicui hoc aperirem. Qui postmodum, mortuâ uxore, ab hac mentis alienatione liberatus, cùm melancholicus esset, non tamen desiit, contra suam conscientiam, in officio Academico, quo fungebatur, multa, cum scandalo, dicere & facere. Tandem desperanti similis mortuus.

Zelotypia, ex amore conjugis profecta.

HAbui admodum familiarem, juvenem doctum, qui domum, ex Galliis reversus, cùm uxorem duxisset, quàm prius multos annos amaverat, Medici filiam, qui tunc temporis, in suis ædibus, canonicum juvenem, quem curabat, habebat, filiamque suam, mox post nuptias, frequenter ac-

cerſeret, quæ priùs diu, viduo patri, rem domeſticam, adminiſtrarat, maritus illius, hic meus amicus, adeò Zelotypiâ affici cœpit, ut ſæpè, ſicuti mihi liberè faſſus eſt, in ædes ſoceri, poſt cœnam, ſe, uxorem repetendi causâ, conferens, in animo habuerit, hunc canonicum, ad quem tamen illa, minimè accedebat, confodere, quam ſuam dementiam, tandem agnoſcens, uxori patefecit, veniamque ab ea petiit.

Zelotypia, quâ uxor laborans, maritum etiam poſt mortem, alteri uxori invidebat.

VITRIARII cujuſdam uxor, ſecundum maritum ita amabat, ut quando, in mentem, illi veniebat, illum, ſe mortuâ, aliam uxorem ducturum, nam jam ſenex erat, maritus verò adhuc juvenis, adeò inquieto animo fiebat, ut ferè ad inſaniam redigeretur, uti illa mihi, & aliis, hoc ſæpe, magnâ animi commotione, narrabat, & in ea cogitatione perſeverabat.

Zelotypia, quâ affectus quidam, uxori inſidiabatur, ipſaq; nunquam ampliùs cum illo, habitare voluit.

IN eadem platea, alius mercator, vir revera pius & probus, ſed melancholicus, conjugem ſuam ſecundam, non adeò formoſam, ſed pudicam & bene moratam, ſuſpicans alios quoque amare, ad eam animi perturbationem, redactus eſt, & zelotypiam, etſi plures, cum ea procreaſſet liberos, ut etiam illius

vitæ insidiaretur, gladiumque nudum, noctu in cubiculo, lecto appositum, haberet: Quo illa perterrita, ad parentem fugiens, eum diu sæpè deserebat. Mox marito reconciliata, eo, in suo tamen affectu, persistente, denuo separata ab eo fuit. Cui nunquam ampliùs, hæc falsa persuasio, potuit eximi, quapropter non ampliùs, ad mortem usque mariti, uxor sibi metuens, ei cohabitare voluit. Nihilominus pater, liberos liberaliter educavit, ipsisq; divitias magnas reliquit, pauperibusq; multa, & vivo ipso, & post mortem ejus, distributa, legavit.

Zelotypia, cujusdam erga uxorem, quam repudiavit.

EQUES auratus, magni nominis, è militia domum reversus, cùm uxorem gravidam, & partui propinquam, invenisset, supputans tempus, quo ipsam reliquerat, suspicabatur, fœtum ex alio, ipso tam diu absente, conceptum. Et licèt ea de re dubitaret, utpote incertâ, tamen etsi ditissima esset, eam nunquam ad se recipere ampliùs, licèt multi ex magnatibus intercederent, admodumque instarent, voluit: Respondens, fœminam ita se gerere debere, ut non tantùm casta esset, sed etiam nullam suspicionem, de se præberet. Tamen ipsâ, multos post annos, hydrope mortuâ, filium, quem mater pepererat, & educarat, ad se recepit, splendidè educavit, & hæredem instituit, cùm ex secunda uxore, quam post primam duxit, nullos haberet liberos.

Zelotypiâ dictâ, animi perturbatione, ad homicidia & desperationem, quidam adactus.

INTER animi ægritudines, maximè eum excruciat, zelotypia illa, quâ quis timet, ne ab alio, uxor quam amat, ametur, nolens cum alio, eam habere communem, unde, mira animi anxietas, & desperatio, sæpè exsurgit.

Erat in urbe nostra, quidam mercator, qui, cùm secundam uxorem duxisset juvenculam, hoc affectu laborans, eam admodum observabat, sibi persuadens, vicini famulum, cum ea habere cõmercium, & cùm infantem peperisset, hũc non ex se genitum, sibi imaginabatur, & proin indignis modis, matrem tractabat. Tandem verò, cùm denuo esset gravida, dissimulans horrenda, quæ animo indignabundus volvebat, ablegatis quodam die, priùs, ex ædibus domesticis, & foribus occlusis, uxorem uterum gerentem, & infantem, quem ulnis gestabat, sicâ interemit, fœtumque simul, in utero illius, perdidit. Quo facto, scripto in zona appenso, quo caussam hujus facinoris exponebat, desperabundus, ex alto ædium, se præcipitavit.

Zelotypia in furorem conversa, quo accensus, uxorem adulteram cum adultero occidit.

ERAT, in primaria Helvetiæ urbe, quidã mercator, vir integer & robustus, qui à prima uxore repudiatus, secundam duxit virginem, ex qua, liberos

liberos plures, suscepit. Ad eam, me adduxit maritus, rupturâ umbilici, laborantem, cui & consilium dedi. Hæc post aliquot annos, cum famulo ipsius, eam impudicè satis contrectante, deprehensa, marito, ut eam observaret, occasionem præbuit. Qui simulans, se peregrè profecturum esse, in conclavi, cubiculo suo vicino, se occultavit, famulumq; clàm in cubiculum introeuntem, & in conjugis suæ lectum, se conferentem, cum ea cubantem, & congredientem, per fenestram, suis ipsius contemplatus oculis, furore percitus, in cubiculum irruens, famulum, ex locuplete familia, ense, atq; uxorem, pugione, confodit, impositisque supra cadavera, aliquot denariis, quo indicio, pro more illius loci, est concessum, adulteros, in ipso facto deprehensos, interficere, Magistratûs sententiâ, fuit absolutus, mihique postea, hunc tragicum casum, multis cum lachrymis, exposuit.

Affectus idem, quo aliquis inflammatus, adulterum, pessimè tractavit.

IN Gallia Narbonensi, cùm illic Anno 1553. degerem, Doctor quidam Jurium, larvâ, ne cognosceretur, facie tectâ, unà cũ aliquot studiosis, in cubiculum domus suæ irrumpens, atq; scribam, cum uxore sua, deprehensum, vinculis primùm constrinxit, mox & pene, naso, tendinibusq; pedis, amputatis, miserum reliquerunt. Quem postea, Monspessuli, ægrè grallis incedẽtem, pedesq; resolutos, in incessu trahentem, & quandoque, juxta officinam pharmacopœi, hospitis mei, sedentem, aliquoties vidi.

Melan-

Melancholia hypochondriaca.

HOc affectu, in quo varia symptomata, præter ea, quæ melancholiæ aliâs consueta, concurrerunt, laboranti cuidam Jurium Doctori, consilium hoc dedi, Anno 1601. Et primùm, ventriculi incommoda enarrata, aliaque circa eum, & hypochondriorum sedem, accidentia, cum mentis aliqua perturbatione, Melancholiam Hypochondriacam esse, pluribus ei exposui.

Illiusq; causam, in venis meseraicis, ventriculum, hepar, lienem, omentum, mesenterium, perreptantibus, latêre, illicq; symptomata, illis in locis se offerentia, uti & sudores inordinatos, evaporationes ad cerebrum, unde perturbatio hæc mentis, Vigiliæ aliaq; prodeunt, gignere, nec dum morbos graviores inducere, cùm causa in venis, non extra has in visceribus lateat; prolixè illi edisserui.

Prolongari hosce affectus admodùm, nec ferre fortiora, aut multa remedia, quibus tamen ægri, se diu sæpè, frustra excruciant, cùm sibi periculum majus quàm adsit, imaginari soleant, dixi.

Imprimis, *ut ventriculus benè coquat, laborandum*; ne flatus & cruditates gignantur, aliáve excrementa prava; unde illuvies hæc, in venis meseraicis colligitur, *quæ etiam ex sentina hac, ut expurgentur sensim, procurandum, caput quoq; roborandum, cor reficiendum, recreandumq;*.

Itaque cùm nunc Caniculares dies instent, calorque & sudores, hoc tempore frequentes, medicamentorum usum, impediant, *Acidarum aquarum potum* suasi: sic enim, in venis meseraicis, congesta melan-

melancholia excrementa, per alvum expurgabuntur, calorque præternaturalis, hepatis & lienis, contemperabitur.

Quibus absolutis, exactis duabus septimanis, ut *pilulis* sequentibus, uteretur succeſsivè, suasi, quæ citra incommodum, cum commodo etiam ventriculi, tutò usurpari possunt: ℞. *Aloës* ʒ.*ij.* *Rhabarb.* ʒ.*j.* *Epithymi* ʒ.ß. *rad. Asari* ʒ.ß. *Gummi Ammon. dissoluti in Aceto* ʒ.*j.* *Spicæ* ℈.*j.* *Diagrydii* ʒ.ß. *cum Terebinth. fiat massa.*

Frequenter à cibo, in fine mensæ, capiat, *pulverem* sequentem, in prandio vel cœna, alternis ad minimum diebus, ut concoctio juvetur, flatus, vapores discutiantur: ℞. *sem. Coriand.* ʒ.*ij.* *sem. Anisi, Fœnicul. ana* ʒ.*j.* *sem. Carui* ʒ.ß. ʒ. *flor. Cord. an.* ʒ.ß. *fol. Meliß.* ℈.*j.* *Major.* ʒ.ß. *Sacchari rof. tab.* ℥.*ij.* *Fiat pulvis.*

Ventriculus item & hypochondria, sequenti *oleo*, ter in septimana, manè ungantur: ℞. *olei Anethi, Chamomil. an.* ℥.*j.* *de Capparibus* ℥.ß. *Irini* ʒ.*ij.* *ſucci Abſinth.* ℥.*j.* *Aceti* ℥.ß. *Coquantur ad ſuccorum conſumptionem.*

Imprimis *electuario* hoc, tertio die, cubitum iturus, utatur, quod statim incipere poterit, etiam dum *acidas* bibit, & postea: ℞. *conser. Rof. cort. Citri cond. ana* ℥.*j.* *conf. Major. Anthos. Bugloß. Meliſ. ana* ʒ.*j.* *confe. Alkermes* ʒ.*ij.* *pul. electuarii de Gemmis, Diamarg. frig. ana* ℈.*j.* *Cinamom. sem. Ocimi an.* ʒ.ß. *ſyr. de Papav.* ℥.*j.* *Fiat electuarium: Capiat instar nucis moſchat. pro una vice, vel paulò plus,* si vigiliæ urgeant, angores, & perturbationes, quibus egregiè resistit.

Vindemiarum tempore, fundantur *muſti recentis mensuræ xij.* supra sequentia: ℞. *cort. Tamari.* ℥.*iiij.* *Cappar.* ℥.*ij.* *Zarſæ parill.* ℥.*iij.* *fl. Bugloſſ. Borrag. an. P. ij.* *fol.*

fol. Melissæ, Absinthii ana M. j. Incidantur, effervescant in dolio. Hoc *Vinum. uti absinthites solent, bibat in mensæ principio, aliquando etiam manè, post exhibitum priùs jusculum.*

Hæc remedia, non admodùm, naturàm commovent, sed sensim, vitia enarrata corrigunt, & citra molestiam, assumuntur.

Assuescat interim *ordinariè, bis in die cibos certâ semper etiam horâ* sumere. *Cibo* utatur *simplici non vario, illoq́ꝫ, qui facilè concoquatur.* Non utatur *salsis admodum cibis, aut nimiùm aromatizatis, sed alimentosis, nec nimiâ conditurâ medicamentosis factis.*

Bibat *vinum album laudatum*, consuescat *unius generis* uti, & si ardorem ventriculi, ex *Vini* usu sentiret, posset *Aquâ parùm Chalybeatâ* diluere.

Balnei sudatorii usum interdum non improbo; Uti nec *lotiones capitis ex Lixivio, in quo herbæ capitales coxerint.*

Caveat à *vehementioribus purgationibus*, cùm irritent potiùs malum. Sufficit autumni tempore, *pilulis* frequentiùs, suprà scriptis, uti.

Si *hæmorrhoides fluerent*, nullum esset præstantius remedium, quæ *sanguisugis admotis*, promoveri poterunt.

Interim benè speret, nec dubitet de convalescentia, & in cœlibatu diutius non vivat.

Domum reversus, post horum usum, uxorem duxit, quod illi etiam profuturum suaseram. Et sic, uti ad me postea scripsit, melancholiam illam deposuit.

Melan-

Melancholia hypochondriaca, in alio.

HYPOCHONDRIACÆ Melancholiæ initia, haud obscurè passo, sequentia ordinavi. An. 1596. *Vinum* sequens ab initio præscripsi. 18. Octobris. ℞. *rad. Cichorii* ℥ *j. Fœniculi, Ireos, cortic. Tamaric. ana* ℥. ß. *Enulæ camp. fol. Absinthii ana* ʒ. *iij. Majoranæ, Chamæpit. Chamædr. an.* ʒ. *ij. flor. Cordial. an.* ʒ. *j. semin. Anisi, Fœniculi, Petroselini. ana* ʒ. *j.* ß. *fol. Senæ* ℥ *j.* ß. *sem. Carthami contus.* ℥ *j. contundantur & incidantur, Vinoq; permisceantur.*

Usus est per quinque dies, & quater quotidie dejecit.

Pilulas sumpsit 24. Octobr. ℞. *massæ pilul. Aggregat.* ʒ. *j. cum Vino formentur pilulæ viiij.*

Promoverunt sedes eodem die septem.

Bolum sequenti die exhibui: ℞. *conservæ Ros. recent. Majoranæ ana* ʒ. *j. misce pro bolo.*

Sumpsit, tribus horis ante prandium, & quia materia, ex præcedenti purgatione, adhuc in motu erat, subsecutæ sunt, à meridie, sedes adhuc quatuor.

Dein *Pilulis Usualibus* uti jussi: ℞. *Aloës* ʒ. *ij. Myrrhæ* ʒ. ß. *gummi Ammoniaci in Aceto dissol.* ℈. *j. Agarici, Rhabarb. el. ana* ʒ. *j.* ß. *rad. Asari, Gentianæ, ana* ʒ. ß. *Mastiches* ℈. *j. Spicæ, sem. Petrosel. ana* ℈. ß. *cum succo Absinthii instar extract. inspissati fiat massa. Capiat* ʒ. ß. *semel in septimana, vel paulò plus, horis duabus ante prandium.* Si majorem dejectionem requirat, permisceat *Aggregativas pilulas dosi uni pilularum.*

Pulvere post pastum sequenti utatur: ℞. *sem. Coriandri* ʒ. *ij. Fœniculi, Anisi.* ʒ *j. Carui* ʒ. ß. *rad. Liquiritiæ* ℥. ß. *Zingib.* ʒ. *ij. rad. Galangæ, Nucis moschat. Cinamo-*

mi, Caryophyl. ana ʒ.j. Incidantur minutim, addito saccharo q.s. fiat pulvis sumendus à pastu, vel fiant tabulæ Saccharo dissol. in aqua Rosacea.

Unguentum pro Ventriculo & sinistro hypochondrio sequens præscripsi: ℞. *ol. Nardini, Amygd. amar. ana ℥.j.ß. succi Paludapii, Petroselini seu veri Apii an. ʒ.j. Aceti ℥.ß. rad. Asari, cort. rad. Ebuli ana ʒ.ß. Spicæ, Mastiches, Ros. rub. ana ℈.j. coquantur succi cum oleis, addendo Vini albi ℥.j. Postea pulveribus additis, & Cerâ, fiat Unguentum.*

Ut *Vino* hoc successivè uteretur, suasi: ℞. *radic. Aperitivarum an. ℥.ß. Absinthii ʒ.ij. Majoranæ ʒ.j.ß. flor. Cordial. ana P.j. cort. Tamaricis, Capparum an. ʒ.j ß. sem. Fœniculi, Anisi ana ʒ.ij. Carui ʒ.j. Spicæ ℈.j. sum. Centaurii ʒ.j.ß. fiat pulvis.*

Cujus media pars infundatur in Vino albo, & utatur interdum in principio mensæ.

Hæc illi plurimùm profuerunt, sanusque & contentus, à nobis discessit.

Melancholia hypochondriaca, cordis palpitatio.

MELANCHOLIA hypochondriacâ nobilis quidam, doctus & eruditus, generosorum Dominorum quorundam Ephorus, à teneris ferè laborabat, nec saltem de accidentibus, quæ aliâs, hic affectus, in hypochõdrio sinistro, producit, animi scil. perturbatione, atq; Ventriculi & capitis, variis symptomatibus, sed & pluribus aliis, quæ sibi imaginabatur, uti solent, continuò conquestus est: cùm tamen interea, fungi suo munere, circumire, atq; peregrinari, cùm suis posset.

Curam

Curam itaq; aggressus, instituto'q; *decenti regimine, in vivendi ratione*, succesivè, sequentib. utebatur.

Primùm sic *expurgatus* fuit: ℞. *Rhabarb.* ℈. iiij. *pulverisetur, irroretur succo Limonum donec mollescat, postea affunde Vinum album, & aquam Melissæ, & post macerationem per noctem, adde syrup. Rosf. sol. simpl.* ℥.j.ß. *syrupi de floribus Persicorum* ℥.j. *fiat potio, arom.* ʒ.ij. *aq. Cinamomi.*

Vena sinistri brachii, sequenti die, aperta fuit.

Postea usus est, ut per vices *purgaretur, Syrupo* hoc *usuali*: ℞. *rad. Aperitivarum ana* ℥.ß. *cort. Tamar. rad. Sambuci ana* ℥.j. *herb. Cichorii cum toto, Acetosæ, Buglossi utriusq; cum radicib. Fumariæ, Thymi, Melissæ, Ceterach. veri ana M.j. flor. Cord. Genistæ an. P.j. flor. Lavand. P.ß. sem. Anisi* ℥.ß. *sem. Citri* ʒ.ij. *semin. Ocimi.* ʒ.j. *Tamarind.* ℥.j.ß. *sem. Carthami conquass.* ℥.ij. *fol. Senæ quart. j. rad. Polypodii* ℥.j.ß. *fiat decoctio in Aqua & Vini albi quarta parte, & in colatura infunde Rhabarb. elect.* ℥.ß. *Spicæ* ʒ.ß. *Mechoacæ* ʒ.vj. *fiat express. adde Sacchari* ℔.ß. *Succi pomorum redolen.* ℥.iiij. *succi Citri* ℥.j. *Coquantur ad consistentiam syrupi, arom.* ℥.j. *aquæ Cinamom. Capiat ad* ℥.j.ß. *primùm experiundi gratiâ, postea augendo minuendóve quantitatem*, prout sedes pauciores, plurésve, promovebit, *singulis septimanis semel.*

Cùm intermitteret & fastidiret, continuum illius usum, interjecto spatio, *clyster* sequens injectus cujus usu, flatus simul cum fæcibus multi, erumpebant, admodumque probabat: ℞. *Betæ rec. vel Mercurialis, Brassicæ fol. rec. Atriplicis sativi, Fumariæ, Abrotani, Thymi, ana M.j. rad. Polypodii* ℥.j.ß. *Epithymi* ʒ.ij. *Senæ* ℥.ß. *flor. Chamomil. Anethi, Matricariæ, Sambuci an. P.j. sem. Carui, Cymini, ana* ʒ.ij. *baccarum Lauri &*

Juniperi ana ℥.ß. fiat decoctio in aqua & tertia parte Vini, dissol. in s.q. Mellis ros. Sacchari rub. ana ℥.j. Hieræ picræ ʒ.ij. ol. Liliorum ℥.ij. Salis parum fiat enema.

Quando paroxysmus illum urgebat, circa ventriculum & hypochondria, tunc *Fotu* sequenti mirè levabatur, qui talis erat: ℞. *cort. Ebuli & rad. Sambuci ana ℥j. rad. Asari ℥.ß. herb. Abrotani, Matricariæ, Absinthii, Thymi, ana M.j. flor. Chamom. Meliloti, Sambuci an. P.j. sem. Carui ℥.ß. Cymini ʒ.ij. Spicæ celt. P.j. fiat decoctio in Vino & Aqua: Pro fotu hypochondrii sinistri.*

Quia cordis palpitatio, atque imbecillitas, illum certo tempore, angebat, jussi inungere cordis regionem, illic ubi pulsus illius sentitur, hoc *unguento*: ℞. *succi Cardiacæ, succi Citri ana ℥. ß. ol. Nardini ℥.j. ol. Garyophyl. per destillationem eliciti ℈.j. Camphoræ ℈.j. Croci ℈.ß. cum Therebinth. dissoluta in oleo Nardino, parum fiat unguentum.*

Cùm aliquando ita remitteret hic affectus, ut se sanum, si ita duraret, judicaret, interim tamen, vel leve quid sentiens, metueret & perturbaretur, duo sequentia remedia, illi ordinavi, quibus, mutatis vicibus, uteretur, eaque ad tempus continuaret.

Primum erat, *Vinum medicatum*, sic compositum: ℞. *rad. Cichoreæ ℥.j. rad. Fœniculi ℥.j.ß. rad. Enulæ ʒ.vj. cort. Capparum, Tamaricis & Sambuci ana ℥.ß. rad. Angelicæ, Galangæ an. ʒ.ij. cort. Citri sicci ℥.ß. herb. Absinthii ʒ.iij. Ceterach veri & Majoranæ an. ʒ.ij. fol. Melissæ ʒ.iij. fl. Cordial. ana P.j. sem. Anisi, Fœniculi ana ʒ.iij. sem. Carui ʒ.ij. sem. Angelicæ ʒ.j ß. sem. Ocimi ʒ.j, Caryophyl. Nucis mosc. ana ʒ.ij. Limaturæ chalybis præpar. ℥.ß. in nodulo ligatæ, ponantur in dolio, affunde Vini albi mensur. viij. vel Mustum recenter expressum,* (cùm tunc Vindemiæ essent)

essent) *stent ad dies aliquot*; *Postea manè alternis diebus, bibat haustum*, *sumpto priùs jusculo*, ad tempus donec meliùs se habeat.

Imprimis *pilulæ* sequentes, illi, uti & aliis, in hoc casu, admodum profuerunt, sic paratæ: ℞. *Aloës succocitr.* ℥.j.ß. *Rhabarb. Agaraci an.* ℥.j. *Zingib. Mastiches, Gentianæ ana* ℈.j. *gummi Ammon. dis. in Aceto* ʒ.ß. *succi Absinthii inspis. vel illius loco fol. Absinthii, sum. Centaurii min. ana* ℈.j. *Limaturæ chalybis* ʒ.ß. *vel Croci Martis parati cum Aceto tantundem, Terebinthinæ q.s. fiat massa pilularum: Capiat* ʒ.ß. pro vice.

Utebatur interdum, *confectione illa cordiali, Alkermes* appellatâ, quæ propter *lapidem Lazuli*, in melancholicis affectibus, eò magis convenire videtur.

Ne quid negligeret, egoque è *Venis meseraicis*, ubi causa & fomes mali, potissimùm hæreret, *sanguinem* non per alias vias, commodiùs educi posse, quàm per *venas hæmorrhoidales*, idq; *amotis sanguisugis*, sæpè illi prædicarem, etiam hoc remedii genus, experiri voluit. Atque illo primùm recusante, tandem verò consentiente, *hirudines per arundinem podici admotam, eò fuerunt transmissæ*, ubi se illic affigentes, plurimum sanguinis exhauserunt.

Revocati tandem illius Domini aliò, cum illis discessit, meliusculè habens & gratus.

Melancholia, cum variis capitis affectibus copulata, uti & Scotomia ac Podagra.

VIR quidam, magni nominis, in Burgundia, se sequentibus affectibus, infestari, ad me pro-

lixè scripsit. Anno 1611. Capitis se sentire, ferè perpetuam gravedinem, sensuumque interiorum, memoriæ præsertim defectum; atq; in externis sensibus, visione præcipuè, imbecillitatem, visumque interdum penitùs obscurari, cum vertigine manè potissimùm, cùm jejunus & lectioni intentus esset. Accedere hisce incommodis, tristitiam & mœrorem, omnes suas actiones impedientem, & ab hominum consortio divertentem, adeò ut solitudines amet magis, quàm cũ hominibus conversationem. Alioquin aliis gravioribus accidentibus, in vitalibus ac naturalibus functionibus, se non admodum molestari, nisi quòd defluxionibus frequenter laboraret, quæ nunc in dorsum, nunc articulorum externorum regionem, descenderent, doloremque illic adferrent. Hisce incommodis, se, jam viginti quinq; & ultra annnorum spatio, obnoxium esse, in literis ad me datis, referebat. Quo tempore, præstantissimorum totius ferè Europæ Medicorum, consilio se fuisse usum, verùm parùm, aut nihil profecisse, meum requirens, super hisce casibus, judicium atque auxilium.

Ex consiliis Medicorum diversorum, quæ ad me mittebat, plerosque in eo convenire, cognoscebam, Melancholiâ illum hypochondriacâ laborare. Inter quos sequentes erant, quos viros clarissimos, honoris causâ, nominare volui.

Alvarus Medicus Hispanus, Anno 1584. in suo consilio, Melancholiam hypochondriacam esse asserebat, & *pleraq; remedia, capiti confirmando*, accommodabat.

Bernardus Bertramus Patavinus, eandem causam statuens,

ſtatuens, *venæ ſectionem & purgationes* per vices, ad Melancholiam educendam, & corrigendam, per *remedia alterantia* præſcribebat.

Campalongus Italus, *ad pituitam, à capite divertendam, evacuandam, caputq; roborandum,* ſua accommodabat *remedia.*

Franciſcus Gujamezus Romanus, *ad Melancholiam præcipuè, ſua* dirigebat *conſilia, capitis, ventriculi, & lienis rationem habens.*

Augerius Ferrerius Toloſanus, *pleraq; præſidia ad arthritidem* præſcribebat, *tàm interna, quàm externa.*

Riolanus, idem de hiſce affectibus pronuntiabat, *curamq;, ad Melancholiam ſanandam,* inſtituebat.

Alexander Bucinellus, *ad ſeroſos & pituitoſos humores abſumendos, curam* inſtituebat; *Chinæ decoctum illiusq; uſum per ſeptimanas ſex commendans.*

Antonius Darinettus & Antonius Porrei, Burgundi, præter *remedia melancholiæ emendandæ convenientia, & quæ caput reſpicerent, acidas aquas, ut biberet,* ſuadebant.

Paſcotius Burgundus, *& melancholiæ, & defluxionibus, præcipuè ſua accommodans remedia*, curam ab An. 1582. ad annum 1602. continuans, *evacuationibus variis*, uſus eſt. *Decoctum Guajaci*, adhibitâ ſimul, *cibi parſimoniâ* aliquandiu propinavit, hancque per *ſudores evacuationem,* aliquandiu continuavit. Anno ſequenti, *thermis Plumbariis,* illius conſilio, uſus eſt. Annis tribus poſtea etiam, *acidas aquas Grieſpacenſes,* bibit. Præter hæc alia multa *remedia, melancholiæ dicata, ad expurgationes per ſedes, vomitū, & particulares vias faciendas,* illi præſcripſit, uti & quæ *alterationis causâ uſurpantur, atq; tum exhibentur varia, tum injiciuntur enemata.*

Post quorum omnium usum, se tamen non curatum, sed adhuc semper, hisce malis, infestari, usuque tot remediorum, debilitatem sentire, eaq; fastidire, multa interim graviora, uti melancholici solent, sibi persuadens, ad me prolixè scribebat. Anno 1608. mense Septemb. consiliumq; aliquot singulare petens, & ne multis remediis, quorũ summopere eum tæderet, se fatigarem, obnixè rogabat.

Respondi; Curam fore difficilem, cùm jam illius constitutio & temperamentum, tot annorum spatio, in melancholicam constitutionem desierit. Proin multa polliceri nolui, & per grata & amica remedia, curam inchoandam judicavi.

Vinum itaque *medicatum* (quâ formâ remedii, nondum erat usus) ejusmodi ordinavi: ℞. *rad. Aperit. ana ℥.j. cort. rad. Ebuli & Sambuci an. ʒ. vj. cort. Tamaricis ℥.ij. cort. rad. Capparum ℥.j. ligni Sassafras ℥.j.ß. fol. Absinthii, Chamæpit. ana M.j.ß. herbarum Ceterach. Melissæ, Chamædryos ana M.j flor. Borrag. Bugloss. Scabiosæ ana P.ij. fol. Genist. P.j. semin. Fœniculi ℥.j. sem. Carui ʒ.ij. sem. Sileris mont. ʒ j conquassentur, imponantur in dolium, in quo scobs ligni Juniperi posita sit, affundendo mensuras xv. Vini, sicq; bene obturatum in cava Vinaria ad usum asservetur.*

Post macerationem, octo diebus factam, jussi, ut de eo, *mensuras iij* sumeret, in iisq; infunderet, *Rhabarbari ʒ.vj. fol. Senæ ℥.ij. Mechoacæ ℥.ß. Epithymi, Cinamom. an. ℥.ß. Caryoph. ʒ.j.* Sicque hoc *Vinum* asservaret, quod *purgans*, aliud verò *præparans* appellavi.

Ad hæc *tabulas de Absinthio meæ compositionis*, ut per vices iis uteretur, transmisi.

Bibit *Vinum præparans*, manè, duabus horis ante prandium,

prandium, sumẽdo simul, cochlearia aliquot, juscu-li Gallinæ, per dies tres, postea de *Vino purgãte*, quarto die haustum, unde leniter purgabatur.

Anno 1609 Martio mense, certiorem me fecit, *Vinum* sibi admodùm sapere, illudq; probavit. Verùm Podagram, quæ interea supervenerat, ut ab eo cessare cogeretur, effecisse. Quâ sanatâ, cum *Vinum* deficeret, denuò aliud parari curavit, idq; tertiò in Vindemiis sequentibus, loco *Vini mustum* sumendo, in quo materia hæc pro *Vino*, effervesceret.

Cùm postmodũ mense Novembr. denuò ad me scriberet, ab eo tẽpore, quo podagrâ laborarit, primùm & nunc secunda vice, accedente simul erysipelate crurum cùm febri, uti solet, capitis diuturnos affectus, cessasse significavit, adeò ut de illis, nõ ampliùs sit sollicitus, petiitq; *præservativa* quædam, ne podagra, graviùs illum infestaret, misi illi, *pilulas & electuarium antipodagrica*, ut succesivè iis uteretur.

Melancholia post peripneumoniam.

VIDE in Pectoris dolore. Lib. II. Peripneumonia Melancho, &c.

Melancholia ex terrore, ob casum subitaneum epileptici, in melancholico naturâ, cum vertigine & cordis palpitatione.

EX improviso, casu epileptici, senator quidam nostrâs, naturâ melancholicus, eum concidentem videns, adeò perculsus est, ut in gravem melancholiam inciderit, & de cordis dolore, palpitatione,

ne, hemicrania, vertigine, vigiliis, conquereretur. Priùs multis usus est remediis, *acidasq;*, quas advehi curaverat, bibit. Verùm non remittente malo, vocatus, Anno 1596.

Præscripsi *electuarium* 29. Septembr. sequens: *℞. conf. Rof. cort. Citri. cond. ana ℥. ß. conf. Majoranæ ʒ. ij. conf. Anthos. Buglos. Melissæ, an. ʒ. j. pul. Elect. de gemmis Diamarg. frig. ana ℈. j. syrup. de Papav. ℥. j. fiat electuarium. De quo, cubitum iturus, sumat ʒ. j. ß.*

Superbibendo de sequenti *aqua*, ℥. j. *℞. aquar. Cinamom. ℥. j. aq. Melissæ ℥. ß. Vini Malvatici ℥. ij. Sacchari rof. tab. ℥. ß. misce.*

Cùm 5. Augusti, cordis vehemens pulsus, illi imprimis facesseret negotium, & hoc saltem accidens, emendari flagitaret, sequentia hæc illi ordinavi remedia.

Epithema primùm *cordiale*, quo semel in die uteretur: *℞. aquæ Rof. ℥. iij. aq. Melissæ, Lavandulæ, Vini albi odor. ana ℥. j. ß. Camphoræ ℈. j. misce.*

Dein, ut cordis regionem *ungeret*: *℞. succi Cardiacæ, ol. Nardini ana ℥. ß. coquantur parùm, adde ol. Caryophyl. ℈. ß. Camphoræ ℈. j. Croci ℈. ß. Ceræ albæ parùm, fiat linim.* Pro corde.

Sacculum quoque *Cordialem*, ut adhiberet, talem præscripsi: *℞. cort. Citri sicci, Santali albi & muscatel. ana ʒ. j. ß. ligni Aloës ʒ. j. Spicæ celticæ, flor. Lavandulæ, Anthos ana ʒ. j. semin. Ocimi, Caryophyl. Macis, Diamarg. frig. troch. de Camphora ana ʒ. ß. fiat pulvis: Pro sacculo.*

Vinum etiam sequens, bibere jussus est: *℞. fol. Melissæ, cort. Citri ana ʒ. j. fl. Buglos. ʒ. j. ß. Anthos, seminum Ocimi ana ʒ. ß. Caryophyl. ʒ. ij. Macis ʒ. j. Cinamom. ℥. ß.*

Sacchari

Sacchari quartar.j.ß. infundantur in Vini mens.j. passetur. Bibat interdum haustum.

Sequentibus diebus, cùm de vigiliis admodum quereretur, propinavi illi, cubitum ituro, *Diacodij simpl. cochl.j.* sequenti nocte reiterando. Quod valde profuit, & sudorem, illis noctibus, aliquem sensit.

Cùm dein potissimùm vertigo illi molesta esset, reliquis sensim desinentibus, *tabulis*, ut hisce uteretur, consului: ℞. *pulver. Diacydon. sine speciebus Nucis mosc. ana ʒ.j. fol. Euphrasiæ, Majoranæ, flor. Lavandulæ, ana ℈.j. Coralli rubri ℈.ij. ras. Eboris ℈.j. Sacchari dis. in aqua Ros. fiant tabulæ.*

Jusculum manè ut sumeret, suasi, cum *Majorana & Macere* conditum. Vel ut *Ovum sorbile*, addito *Carui semine*, cum *Sale*, sumeret. Sic sensim restitutus est.

Melancholici hypochondriaci, multa & varia, sibi imaginantes.

DIVERSIS & plurimis affectibus, se infestari, qui Melancholiâ hypochondriacâ laborant, sibi persuadent, cùm tamen revera, licèt aliqua, huic melancholiæ propria, experiantur, pleraque sibi falsò imaginentur. Atq; hi maximè, qui aliâs sunt ingeniosi, & res altiùs rimantur, imprimis Medico studio incumbentes, & causas, morborum indagantes, quasvis vel levissimas, in corpore mutationes, aliquid mali portendere, & à morbo aliquo procedere, existimant, Medicosque, horum relatione, obtundunt. Quorum aliqui, ore & scriptis, singulas corporis partes, à capite, universum corpus, ad pe-

ad pedes usque, pervadendo, tàm in externis quàm internis, se læsionem, aut vitium, deprehendere, magnâ animi contentione, explicant, cùm tamen, præter levia incommoda, & nullius sæpè momenti, bene comedere, dormire, aliaque munia obire queant. Notavi quandoque, eos sibi persuadere, se calorem nativum omnem amisisse, se defluxionibus opprimi, cerebrum, ventriculum, pulmones, hepar, renes, & in mulieribus uterum, omnia debilitata, vitiata excrementis plena esse, cùm nihil tale sit, sed mera imaginatio melancholica.

Quorum aliquos, inde deceptos vidi, quòd non possent sternutare, sudare, & nulla haberent insomnia, eò nomine mirè se affligere. Inter quos aliqui, verâ hypochondriacâ laborantes, non malè de certis affectibus hypochondriorum, conqueruntur, sed insuper, multa alia, sibi fingunt. Sicuti nobili cuidam vidi accidere, qui quadraginta annorum spatio, non desiit, perpetuò ferè, hujusmodi cogitationibus, se macerare, remediisque infinitis uti, qui tamen, ad profectam pervenit ætatem.

Melancholia gravis & diuturna, ex timore exorta.

Alia quædam mulier, versperi extra urbem versans, circa patibulum, ubi fur suspensus pendebat, noxque ingrueret, metuens, ne illic urbe exclusa, pernoctare cogeretur, in perversam quoque, quæ ægrè curari potuit, melancholiam incidit, in qua, similia, illi obversabantur.

Melan-

Melancholia gravis & diuturna, à terrore, ob visum, suspensi hominis, cadaver.

CUM quidam captivus, supplicio afficiendus, sibi laqueo, in carcere mortem consciviſſet, atq; à carnifice, ut in profluentem, cadaver abjiceretur, dolio includeretur, muliercula quædam, vicina, hoc viso, summopere perterrita, melancholiam gravem contraxit, in qua multa impia, ut diceret & faceret, quin & seipsam suspenderet, in mentem illi continuò, veniebant. Quæ, quò magis ex animo delere, cupiebat, non ausa mihi exponere, cujus consilio utebatur, tantò magis seipsam, mirum in modum, cruciabat, & Dei opem, ardentibus precibus, implorabat. Non persistens autem, in usu remediorum, quæ illi aſsignaveram, Empiricos hinc inde consulendo, peregrè etiam ad eos profecta, penè totam substantiam expendit. Tandem mitiùs habere cœpit, sed admodùm consumpta, *tot evacuationibus, sanguinis detractionibus*, debilis & macilenta, suprà annos quadraginta, vixit.

Melancholia gravis & diuturna, ad desperationem adigens.

HORUM aliquos, utriusque sexus, audivi conquerentes; se esse ex numero damnatorum, Deo non esse curæ, aliaque infinita sibi imaginatos, quæ proferre non audebant. E quorum numero vidi, qui templum adire metuerent, qui quandò Rhenum, vel cultros intuebantur, cohorrescebant, & treme-

tremebant: tunc enim veluti furore perciti, ad se interficiendũ, incitabantur. E' talibus, prædivitis mercatoris uxor, diu hisce tentationibus divexata, cùm se ampliùs tentari dissimularet, clam marito, noctu, nuda surgens, & per fenestrã, se in plateam demittẽs, in pontem Rheni cucurrit, in eum se præcipitavit, & submersa fuit. Uti & vir alius, noster civis, alibi, se in aqua, suffocavit. Plures, laqueo se suspenderũt. Aliqui, cultro se vulnerando, interfecerunt.

Melancholia gravis, mulierem lactantem, ad vitæ odium, continuò sollicitans.

ALIA melancholica, rustica, venusta, cum lactaret infantem, eamq; curarem, semper hoc dicere solita erat: Non possum, in hoc mundo ampliùs, manere aut vivere, abeundum mihi est, moriendum est, nullas interim causas, se adeò molestantes, adferens. Quæ, laqueo cùm se suspendisset, domi suæ, à morte abscisso, à quodam interveniente, laqueo, liberata est, & tandem, *vomitoriis* præcipuè exhibitis, curata.

Melancholia gravis, ex tristitia & indignatione, cuidam fœminæ, quòd nubere cuidam coacta fuisset, exorta, quâ ad desperationem, fuit adactà.

ELEGANS virgo quædam, invita, nupsit cuidam, maluisset alium ex nostratibus, quem intimè amabat, maritũ habere: unde factum, ut post-

quam

quam nuptias celebrasset, melancholica reddita, in perpetuo mœrore, etsi maritus, illi summè gratificari studeret, versaretur. Tandem sola, in suo cubiculo existens, seipsam, ad lecti summitatem, appenso mantili, suspendit, sicque desperabunda, extincta est.

Melancholia gravis duorum, in desperationem versa, ad quam, vulnus conscientiæ, illos impulit.

FRATRES duo, Viri docti, quos familiariter diu noveram, ob certam præconceptam, de quibusdam dogmatibus, opinionem, secùs sentientibus, ipsorum instigatione, in exilium pulsis, pœnitentia post ducti, in desperabundam inciderunt melancholiam, in qua alter, etsi sedulò observaretur, se per fenestram præcipitem dans, expiravit: alter paulò post, laqueo se suspendit, verùm antequam suffocaretur, liberatus, non diu tamen, supervixit.

Melancholia gravis, ex imaginatione & metu captivitatis, ad homicidium & desperationem, impellens.

MULTI inter melancholicos, hac phantasiâ laborant, quòd se capiendos, & ad supplicium ducendos, timent, ob eamque causam, omnia suspecta habent, & præcavent.

Quidam Basileæ, patre viro docto, sed egeno, natus, & postea, patre in Sueviam profecto, partim illic, partim Argentinæ, scholas frequentans, in studiis adeò profecit, ut à patre meo, quò hypodidascali

ſcali fungeretur officio, accerſitus fuerit. Qui cùm aliquãdiu in ſchola verſatus eſſet, tandem curâ, quorundam adoleſcentum noſtratium, ſuſceptâ, cum illis Lutetiam, ſtudiorum gratiâ profectus eſt; ubi Marchionis Brandenburgici, fortiſsimi illius Principis, & exercituum imperatoris, qui tunc exulabat, aulicos frequentans, mores illius, adeò principi placuerũt, ut illum ſibi adjunxerit: unde factum, ut ſtudiis neglectis, militiæ deinceps operam dederit. In qua adeò inclaruit, ut poſtea apud principem Saxoniæ, in magna fuerit exiſtimatione, illiq́; præfecturæ quædam, fuerint concreditæ. Quarum adminiſtratione, cùm ſummam haud exiguam pecuniæ confeciſſet, eam primùm ad me, poſtea Francofurti, cuſtodiendam depoſuit. Reverſus, in Ducis quoddam oppidum, & melancholicus factus, in mala gratia ſe eſſe Principis, & rationes diſpenſationis ſibi reddendas, adeoque in mandatis, ut caperetur, aulicos habere, ſibi perſuaſit. Quo metu, certis temporibus illum invadente, vel eques aut pedes, ut elaberetur fugâ, per loca diverſa oberrabat; poſtea remittente metu, revertebatur. Ex amicis ipſius, Juriſconſultus quidam, ut illi hanc ſiniſtram opinionem eximeret, eum in monaſterium vicinum, ut ſe illic exhilararet, cum famulo eques deduxit; ubi cùm pranſi eſſent, domumque equites reverterentur, illius rurſum, imaginatio hæc falſa, animum ſubivit, milites armatos ſe videre, qui illum capere vellent, & amicum ſuum comitem, hoc procuraſſe, ſeque fefelliſſe, dicens, iratusque extracto è theca ſclopeto, eoque exploſo, Jureconſultum illum, amicum ſuum, qui præcedebat, trajecit, ita ut ex

equo

equo delaberetur mortuus. Ipse verò desperatione motus, gladio extracto, ex equo in ejus mucronē, in pectus cōversò, se conjecit. Verùm, hoc ob thoracis duritiem, non penetrante, detecto pectori, ense admoto, magno impetu, in arborem vicinam incurrens, seipsum confodit. Quemadmodum id mox postea, Stutgardiæ, in aulam tunc temporis, Anno 1570. vocatus, ex Ducis Saxoniæ conjuge, quæ illic, apud matrem ægram, cujus curam habebam, versabatur, cognovi, valdeque, cùm summus parentis, meusque esset amicus, eam ob rem dolui, domumque, horrendum hunc illius casum, transcripsi. Certior factus, de obitu illius, frater ejus, qui ab Hispanis, in bello Schmalcaldico, Sueviam occupantibus, juvenis abductus, & militiam ab eo tempore sequutus, tribunus militum factus fuit, mox re cognitâ, festinanter Francofurtum properavit, ut decem millia Thalerorum, quæ frater defunctus illic deposuerat, inde asportaret. Verùm cùm hanc pecuniam, Dux Saxoniæ, jam arrestasset, re infectâ, ut Senatûs nostri intercessione, arrestum relaxaretur, domum rediturus, Argentinâ transiens cum famulo, Capitaneum, civem nostrum, illic invenit, cum quo, ad vesperam usque, præmisso famulo in pagum, ubi pernoctare volebat, ut cœnam instruere juberet, commessatus est. Et cùm solus urbe, eques egrederetur, nocte ingruente, niveq; itinera instrata essent, à via aberrans, in campo nivibus tecto, in paludem illic latentem, cùm equo incidit, illicque miserè periit.

Famulus in pago præstolans, cùm nō veniret herus, manè Argentinam reversus, eum illic, & nusquam comparētem, postea in tota vicinia, quæsivit.

Verùm, cùm nihil aliud intelligeret, quàm quòd tardè, urbe egressus esset, Basileam veniens, hoc sorori indicavit, quæ Sabaudo cuidam, Principis sui negotia, apud Helvetios, agenti, nupta erat, qui juvenis, patris mei convictor, & domesticus, per septennium fuit, ab eoque, in literarum studiis institutus, civis noster postea factus est. Hic ad res graves tractandas, satis idoneus, ad Ducem Saxoniæ, literis commendatitiis, à magistratu nostro instructus, se festinanter contulit, & dictæ pecuniæ relaxationem, ab optimo Principe, impetravit, ex qua tamen, ob geminum homicidium commissum, in pauperum usus, mille quingenti Thaleri, fuerunt solvendi. Negotio expedito, Basileam revertens, Argentinam cùm venisset, eâ ipsâ die advenerunt, qui se equum mortuum & cadaver hominis ei insidentis in palude invenisse narraverunt, quo cognito, statim suspicans affinem suum jam 18. septimanarum spatio amissum fortè esse, protinus eò se conferens, rem ita habere, cadaveris illius capitis nudâ calvariâ depili & decute è palude prominente, & jam reliquo corpore in aqua merso & integro adhuc existente, deprehendit, quod postea & extrahendum, sepeliendumque curavit. Inventa fuerunt omnia quæ secum Argentinâ exportaverat, Catena aurea cum Chirogra. thecæ inclusis. Quæ cùm secum affinis Basileam reportasset, partemque pecuniæ fœnori dedisset, inde ditatus, splendidè vivens & sumptuosè ædificans, Principis negotiis interim neglectis, debitis primùm obrutus fuit, mox in morbum, & varias animi afflictiones incidens, ad inopiam redactus, multis relictis debitis, quæ ex-

solvi

ſolvi minimè potuerũt, miſerè mortuus eſt. Quam hiſtoriam tragicam horum trium, qui ex humili ſtatu ad magnum pervenerant, quorum exitus adeò funeſtus fuit, quòd mihi fuerint amiciſsimi, copioſiùs enarrare volui.

Melancholia gravis, in muliere alioquin melancholica, ob zelotypiam, & terrorem, eam ad deſperationem, & inediâ, mortem ſibi accerſendum, adigens.

PICTORIS uxor, naturâ ſolitaria, domeſticis rebus intenta, religioſa, triſtis & melancholica, cui Zelotypia, quam ex mariti confeſsione, de amore alterius mulieris, antequam eam duxiſſet, occaſionem quoque præbuit, cùm viginti ſeptem annos, in matrimonio vixiſſet, & novies peperiſſet, menſe Januario, Anni 1600. terrore perculſa, ob rumorem ſparſum, filium ipſius jam adultum, abſentem tunc, in conflictu quodam, interfectũ eſſe, id quod eò magis credebat, quòd in ſomno, imago filii cæſi, ei apparuiſſet: in melancholiam gravem, incidit, In qua primùm zelotypia, quæ ante multos annos, in principio matrimonii, eam affecit, redire cœpit, eamque affligere, affirmans, maritum adulterium commiſiſse, mox idem negans, adeò ut è domo, ſe aliquoties ſubduceret, nec ullam conſolationem, admitteret. Conſilio Medicorum, cùm filius revocaretur, & ad matrem adduceretur, minùs quidem angebatur, non tamen omnino, ad ſe rediit. Quapropter, *ſanguis* ſæpe *detractus*, ipſaque *purgata* fuit: quibus factis, nec tunc remittere malum, ſed augeri

perrexit, & de vehemētiori animi angore, conquerens, adeò inquieta facta eſt, ut dies noctesque, non uti prius, ſaltem ambularet, verùm etiam, de loco in locū, diſcurreret, nec deſineret, etiam cùm cibum caperet, donec laſsitudine, viribus proſtratis, ſomnus, ſed brevis, eam invadens, quietam nonnihil redderet. Fruſtra omnibus tentatis, cùm tantum cruciatum animi, ſe non ampliùs ferre poſſe, continuò exclamaret, tandem mortem, ardenter expetebat, nec quidem ab initio, ſibi manus inferre volebat, ſed ſaltem aſtantes, ut venenum propinarent, unicè rogabat. Tandem deſperans, Deum ſibi minimè ignoturum, damnatam ſe eſſe, & cruciatus infernales ac gehennam, jam ſentire, iterabat. Et cùm, quatuor menſium ſpatio, hæc jam duraſſent, poſtremò, ad eam pervenit inſaniam, ut ſibi omnino perſuaderet, maritum cum liberis, venenum propinare velle, ſicque mortem ſtruere. A qua falſa impreſſa opinione, nemo illam potuit, nec conſolando, nec perſuadendo, avertere, ſe non mortem, quam ſibi molirentur, ſed quòd veneno hauſto, diu cruciatus magnos, antequam expirare poſsit, perpeſſura ſit, metuere, aſſerens: quam accelerare ſtudens, jam cultros, laqueos, aliaque, ad hanc rem perpetrandam, apta inſtrumenta, clàm indagabat. In hac itaque opinione, quòd intoxicare eam vellent, obſtinatè perſiſtens, nullum ampliùs cibum, nec potum, nec medicamentum, admittebat, & ſi quid tale, per vim, ori illius intruderetur, ne micam, aut guttam aliquam, deglutiebat, ſed omne denuo expuebat, expuitioneq; continuâ, oriſq; abſterſione, veneni reliquias, in ore hærere putans, eas propellere, nitebatur. Quòd

Quòd si fortè dormienti, penna, *aqua cordiali* intincta, leviter, ori illius inderetur, aut alioquin naribus, aut pulsibus, *cordiale* aliquid illineretur, statim excitata, excandescens, tanquam furibunda exclamabat omniaq; spuendo, abstergendoque, denuo auferre, laborabat, venenata esse prædicans.

Quam suspicionem, ut declinarent adstantes, cibum potumque, qui illi adferebant, prægustabant, venenum minimè esse, nec ipsis nocere, hoc pacto ei, persuadere cupientes. Ad quod illa, illis quidem minimè, sibi autem venenum esse, replicabat. Ab omnibus itaq; penitùs, quæcunq; assumi poterant, abstinens, seque inediâ consumens, decem adhuc dies, totidemq; noctes, supervixit, quod in ea, priùs per quartam anni partem, morbo attenuata, debilitataque, eò admirabilius fuit.

Paulò antequã expiraret, cœlum intuens, sursum sursum, inquit, in cœlum ferar, nec ultra effari, quicquam valens, manibus, tanquam precatura, cùm de eo admoneretur, compositis, spiritum 5. Aprilis, Anno 1600. horâ quartâ matutinâ, reddidit.

Melancholia gravis, quâ captivus, metu supplicii, sibi fame mortem conscivit.

OB delictum quidam, carcere detentus, in urbe nostra, supplicium timens, fame, sibi vitam finire, statuit. Itaque, ab omni cibo & potu, abstinuit, ad dies quatuordecim. A qua desperatione, ut diverteretur, plurima licèt tentata fuerint, cibi optimi, vina item generosa, ori admota, conse-

lationes, promiſsiones variæ factæ, admonitiones item ſeriæ, comminationes æterni ſupplicii, omnia tamen fruſtra. Ultimò, cùm jam viribus deficientibus, in extremo eſſet, potum petiit, ac parùm bibit, nec inde refocillatus, in hac deſperatione, miſerè periit.

Mania ob mœrorem, in muliere, à marito peſſimè tractata.

JUVENIS quidam, diſſolutè vivens, puellam prædivitem, Milhuſio, contra parentum voluntatem abductam, ſibi, in hac urbe, matrimonio copulavit, ipſiusq; bonis, mox dilapidatis, eam peſsimè tractavit, adeò, ut ſæpè deſperabunda, ſeipſam interficere, cogitaret. Tandem ad inſaniam redacta, veſtes dilacerabat, nudaque catenis vincta, etiam ſtramen, in quo eam cubare vidi, minutim, unguibus diſcerpebat, Ideoque devecta, ad Empiricum quendam ruſticum, qui maniacos curare ſolebat, *ſeptuageſies, unâ ſeptimanâ, venis diverſis in locis, apertis, atq; univerſo penè illi ſanguine detracto*, ab eo fuit curata. Inde domum reverſa, debilis & pallida, mortuo marito, alteri nupſit, cum quo, ad 40. annos, vixit, ſana, ſterilis tamen, maleque colorata.

Mania, quâ virgo quædam nupturiens, correpta fuit.

AD Principem virginem quandam, fui accerſitus, quæ ex amore, Principis eccleſiaſtici, cui, ipſi per ſuos nubere, non licuit, in maniam incidit, multaque turpia, ſolita proferre, eâ obiit.

Mania,

Mania, in alia virgine, eandem ob causam.

ALIA virgo, à nobili quodam & strenuo viro, adamata, sed quia ignobilis illa erat, prohibito, matrimonium cum illa, contrahere, quod tamen ille, summè expetebat, indignabundus, in militiam abiit. Cujus discessu, illa maniaca facta, longo tempore, vinculis & carceri inclusa, semper illum magno clamore vocabat. Ille, cùm multis annis militasset, Serenissimis Imperatoribus, Carolo quinto & Ferdinando, summus dux militum factus, domum reversus, nec illam, cùm insana esset, nec aliam uxorem, illâ superstite, ducere voluit, sed tandem ipsâ mortuâ, cui sertum imponendum, tanquam virgini, miserat, diu post, uxorem, jam senex, duxit.

Mania, quâ quadraginta annos quidam, cum summo furore, laboravit, à qua liberatus fuit.

COQUUS quidam, in hospitali, maniâ gravissimâ, correptus fuit, illicque in obscuro carcere, nudus in stramine, quòd omnia alia dilaceraret, jacens, cibumque interim capiens, quadraginta annis, uti vidi, miserè detentus fuit. Tandem, ab ea, aliquo pacto liberatus, liberè, jam senex, canus & decrepitus, per urbem deambulavit, neminemque ampliùs lædere tentans, multa secundum rationem, dixit & fecit, sed ob senium, diutius vivere, non potuit.

Mania ex furore uterino horrenda, fœminæ cujusdam.

NOBILIS quidam Alsatus, senex, juvenculam uxorem duxit, verùm mox colico dolore correptus, eoque miserè, longo tempore, convulsionibusque, afflictus, membris contractis partim, partim resolutis, quòd in nostris regionibus, colicis utplurimùm evenit, lecto detentus miser, per biennium ferè, cùm esset, tandem mortuus est, uxore relictâ viduâ, quam vix inito matrimonio, æger statim factus, attingere poterat. Illa, mox eo extincto, in tam horrendum furorem maniacum, ac Venereum, incidit, ut non solùm, in visentium eam, congressum, voce & gestibus, expeteret, sed etiam, illi morem gerere nolentibus, molossos Anglicos, magno clamore, ejus rei causâ, adduci juberet. Quæ horrenda ipsius verba, parentes audientes, vehementer fuerunt contristati, mirati, cùm priùs, tam pia & casta, semper fuerit, ad detestabilem hanc insaniam pervenisse: in qua & postmodum, extincta est.

Mania correptus quidam, amicissimum compatrem suum, eum compescere volentem, confodit.

LANIUS quidam, hîc Basileæ, furore quoque penè maniaco, interdum corripi solitus, præsertim cùm vinum liberaliùs bibisset, insidias sibi strui, ut caperetur, dicens, per urbem, stricto gladio, discurrebat, & cùm eum nemo verbis aut vi, compescere

pescere posset, metuentes sibi ab eo, excitatus fuit sartor quidam, qui jam dormitum se contulerat, illi adeò familiaris, ut quævis, ipso monente & objurgante, faceret. Quem, cùm denuò reprimere vellet, nec sibi caveret, ab ipso furioso, in vicina nobis platea, fuit transfossus, ense, latum pedem, extra dorsum prominente. Hic, manè cùm jam furor nonnihil desiisset, captus, & quia maniacus putabatur, non capite plexus, sed ad carceres perpetuos, damnatus fuit, in quibus semper, blasphemando & dejerando, dies noctesque conterens, post annos aliquot, hyeme, frigore intensissimo, periit, & veluti congelatus, manè inventus est.

Mania, ex morsu canis rabidi.

MANIACA puella, à morsu canis rabidi, canis instar latrabat, dein vehementer continuò vociferabatur, quo clamore, cùm adhuc puer essem, & vicinus hospitali, noctu præsertim, valde terrebar, quid cum illa actum fuerit, haud memini.

Mania, ex morsu lupi rabidi.

LUPI, cùm revera, è canum genere sint, sed agrestes, uti & boves, equi & feles, sylvestris naturæ, inveniuntur, in rabiem quoque vertuntur, & ab illis demorsi, in maniam cum ululatu, & hydrophobiam, ut à domesticis, incidunt. In pago Biel Bencken memini, socerum meum chirurgum, invisisse duos, à Lupo rabido morsos, qui è vicina sylva, sub vesperam, in pagū furiosè irruens, duos viros adortus, morsibus multis, faciem ipsorum dilaniavit, qui & ambo, post dies aliquot, extincti fuerunt.

Hydrophobiæ species, alia ab illa quæ à morsu canis rabidi evenit, cum animi perturbatione & convulsiva inter deglutiendum suffocatione, à terrore inducta, lethalis.

SUTORIS uxor, Anno 1593. vndecim. Martii, cùm corium, in Birsæ fluviolo, sub concamerato opere, urbem interluente, vesperi lavaret, noctéque instante, eam vicini solam, illic reliquissent, solitudine perterrita, existimans, se splendorem aliquem, è fornice erumpentem, cernere, torrentemque inundantem, auctumque cum impetu affluere, eo perculsa, domumque reversa, ab eo tempore, neque aquam, nec vinum, nec jusculum, nec aliud quicquam liquidum, deglutire potuit, sed statim, hisce oblatis, magisque ori inditis, suffocandæ similis, spiritum cum vociferatione, veluti interclusum, trahebat. Et quod mirum, ex solo contactu liquidorum, idem accidens, patiebatur, imò si liquida, in conclave inferrentur, illis conspectis, cohorrescebat, denuoque afficiebatur, adeò ut non priùs, grave hoc symptoma, cessaret, nisi hisce, è conspectu, ablatis. Sed & aërem, nonnihil agitatum, vel auram aliquam lenem sentiens, idem patiebatur, eodem modo, uti alteri cuidam mulieri, accidisse, intra biduum, angustia hac extinctæ, in praxi mea memini.

Ob metum itaque hunc, non solùm aquæ, sed & reliquorum liquidorum, ab omni potu abstinuit, nec sustentabatur aliâ re, quàm pane, solidisq; cibis,

quæ

quæ deglutire potuit. Cumque *panem, vino macera-tum* exhibere jussissem, corroborationis causâ, non nisi bene expressum, admittebat: somnum interim minimè capescens.

Adstantes, ob deglutitionis difficultatem, in collo vitium esse, existimantes, Chirurgum primò vocarunt: verùm cùm ille, nullum in faucibus impedimentum, inveniret, rem mihi, quinto demum die, exposuerunt. Ego, adstantibus, ex affectu sextæ vel septimæ nervorum conjugationis, hoc procedere, eo modo, sicuti in praxi mea docui, utcunque exposui, illique Hydrophobiam, ex latente veneno, uti in morsis, à cane rabido, accidere solet, copulari, periculumq; prædixi: jussique statim *cucurbitulas in scapulis applicare, & sub vesperam repetere.*

Manè vocatus, rem ita habere, uti retulerant domestici, atq; hoc admiratione dignum, observavi: Sedebat, infantem in gremio tenens, loquebaturq; piè & cordatè, atque quo pacto afficeretur, oblatis liquidis, mihi patefaciebat. Cùm juberem adstantes, illi *decoctum calidum, ut pedes in eo mergeret*, revulsionis causâ, clàm apponere, illa, ubi primùm adferri sensit, paroxysmum passa est. Quia autem menses supervenerant, nec aliquid admitteret, nolui aliquid hoc die tentare, nec *narcoticum* dare.

Octavo in prima invasione die, matutino tempore, supervenit diarrhœa, admodumque debilitari cœpit. Jussi experiri, an hunc *bolum*, posset sumere: *℞. Mitridati elect. ʒ.j. Philonii ℈.j. Cum saccharo fiat. Bolus.*

Verùm cùm offeretur, renuit, sanctèque & piè, multa, de electorum beatitudine, prædicans, mortemque

temque sibi prædicens, horâ quartâ post meridiem, sensim voce remittente, viribus quoque paulatim deficientibus, exspiravit.

Viti saltus, S. Vits Dantz / *Maniæ species, in fœmina quadam.*

CUM puer adhuc essem, hoc horrendo affectu, quædam fœmina laborans, in tribus suburbii cinericii, hîc Basileæ, Zum Kupf domum dictam, non procul à parentis ædibus, à lictoribus ducebatur, cui magistratus, uti in Praxi mea annotavi, *viros aliquot robustos, qui alternatim, uno fesso, altero succedente, cum ea, dies, noctesq; tripudiarent*, constituit, quod ferè mensis spatio, spectantibus multis, duravit, sine ferè intermissione, etsi solearum, pedum ejus, cutis attrita esset. Et licèt aliquando, ut cibum caperet, & somno correpta, sedere cogeretur, tamen gestu, motuque corporis inquieto, interim nihilominus, corpus veluti saltans, agitabat: donec omnino, viribus prostratis, adeò, ut nec stare ampliùs posset, à saltu cessare coacta, in hospitale vecta est, ubi refecta, sensim denuo convaluit.

Viti saltui similis, corporis agitatio.

PRINCEPS quidam Ecclesiasticus, Convulsionis gravis, aliquot paroxysmos passus, tandem in similem Maniam incidit, in qua, corpus illius universum, saltaturi in modum agitabatur, quod, & si vires suffecissent, atque è lecto prodire potuisset, uti facere nitebatur, sed detentus vi, non potuit,

potuit, egisset. Sicque corpus, agitando, ridendo, aliosque ut secum saltarent invitando, ad agonem mortis usque, perseveravit.

Phrenitis vera, in puerpera.

PUERPERA juvencula, non bene post partum purgata, in grave delirium, subitò, nullo præ-gresso alio morbo, incidit, irascebatur illis potissimùm, quos maximè amare debebat, marito scilicet & parentibus: multa tamen religiosa locuta, facie vehementer rubebat & oculis: Febris aderat acuta, quare Phrenitidem veram esse, statim judicavi.

11. Januarii, Anno 1593. vocatus, *Venam ut aperiret*, suasi, sed ob inquietudinem, fieri minimè potuit. Itaque *scarificationem, in scapulis & humero*, adhibere jussi, quod magnâ difficultate factum.

Dein ob vigilias, & inquietudinem, dedi, *syrupum de papavere dilutum.*

Oxyrrhodinum item, fronti apponere, jussi, quod tamen continuò detrahebat, nec quievit.

12. Januarii *Gallinam per medium dissectam, tepentem & cruentam, capitis vertici*, jussi imponi; quo facto, vapor copiosus & spissus, ita ut conspici posset, mox ab ea sede, sursum evaporabat, & cū gallina removeretur, tosta esse videbatur, quod mirè profuit.

Nam 13. Januarii ad se redire cœpit, & adstantes agnoscere, & rationi consentaneà loqui, atque obtemperare. Itaque *Julepum refrigerantem & humectantem*, nam adhuc febricitabat, præscripsi. Quo bis terve usa, accedente *idoneâ vivendi ratione*, mox convaluit.

Para-

Paraphrenitis, quâ delirans quidam, lusu scacchiæ dicto, ludebat.

EPIDEMIO morbo, adolescens quidam, correptus, in ædibus parentis mei, etsi manifestè deliraret, per dies aliquot, nihilominus è lecto surgens, scacchiæ ludum nobiscum, qui eo nos exercere consueveramus, exercebat, satis industriè, idque aliquoties, nec ad se reversus, ampliùs ejus recordabatur.

Delirans quidam, se suámq; uxorem perdidit.

QUIDAM in urbe Waldtshůt/ febre continuâ laborans, in delirio, furore percitus, uxorem per vim compressit, statimque posteà exspiravit. Uxor verò, mox eodem morbo correpta, licèt ab eo fuerit liberata, nunquam tamen postea se rectè habuit; tandemq; in tympanitidem incidit, quâ obiit.

Delirium ob Septi inflammationem.

VIDE in Respirationis defectu. Lib. I. Dispnœa à defluxione supra septum, &c.

Delirium in causone.

VIDE in Febribus. Lib. II. Febris ardens seu causus, &c.

IN

IN TACTUS LÆSIONE OBSERVATIONES.

Stupor brachii, Capitis gravedo, atq; è cute capitis, veluti pinguedinis exudatio.

FILIÆ adultæ, Nobilis cujusdā Nancei primarii, stupebat brachium cū formicationis sensu, & movendi aliqua impotentia: quærebam, an ex compresſione per decubitum brachii, vel refrigeratione aliqua, hoc illi accidiſſet. Verùm cùm causam explicare non poſſet, ſed de capitis dolore & gravedine conquereretur, & præter hæc, è cute capitis, pinguis quædam exudaret materia, excrementa copiosa congeri obſervans, frigidamq; defluxionem, ad brachii nervos decubuiſſe ſuſpicatus, ut purgaretur, ordinavi *pilul. ſine quib.* ℈.ij. hebdomadatim.

Alternis quoque diebus, de *conſerv.* ſequenti capiat: ℞. *conſ. Roſ. Anthos, Salviæ ana* ℥.j. *Chamæpit. pulver. cum conſervam non haberet* ʒ.ij. *cum ſyrupo de Betonica fiat mixtura.*

Ut *Lixivio* item caput lavaret, quarto ſemper die: ℞. *Lixivii tonſorum menſur.ij. decoq. in eo Majoran. Salviæ, Spicæ celticæ an. M.j. Agarici* ℥.ß. *ſum.Roſm. p.j. Tartari Vini albi* ℥.ß.

Poſt lotionem ſiccet *pannis ſuffumigatis, Maſtiche, Thure & Succino.*

Poſtea præſcripſi ſeq. *inunctionem* pro brachio, quâ manè ad focum, interdum etiam poſt ſudores, uſu *ſtuphæ* motos, brachium fricaret eòuſq; donec ruberet,

ruberet, cujus hæc descriptio: ℞. *rad. Ireos, Acori, Enulæ an. ʒ.j. fol. Rutæ, Thymi, Chamæp. Salviæ ana ℥.ß. Hyperic. Chamom. sum. Rosm. an. ʒ.ij. bacc. Junip. bacc. Laur. ana ʒ.vj. Nucis mosch. Benzoini, Storac. ana ʒ.ij. Terebinth. seu resin. laricea ℥.j. affunde Vini generosi ℔.ij. Urinæ pueri. ℔. ß. destillentur; Aquâ oleaginosâ, quam Balsamoleon voco,* utatur.

Cùm aliquandiu eo usa esset, cœpit formicatio nonnihil minui; brachiumque minori cum impedimento moveri.

Jussi, ut in *acervum vinaceorum calentem, brachium intruderet indies, horamq; integram retineret.*

Et postremò *dropacem* adhiberet, ex *Pice cùm ol. Laurino dissoluta, miscendo Stercoris columb. sic. pulver. & sem. Sinap.* & detraheret indies bis vel ter, rursumque reponeret, vnde tandem restituta.

Stupor brachii ex compressione.

LAPICIDÆ dormienti, totaque nocte cubito incumbenti, brachium adeò obstupuit, ut veluti emortuum; nihil ampliùs sentiret, cum resolutione quoque aliqua illius. Hic licèt varia tentasset remedia, vix toto biennio, sensum tactus iterum recepit, eoque uti potuit.

Sensus tactus depravatus, ardentem & veluti urentem dolorem, in partium extremitatum superficie discurrentem, percipiens, ad multos annos durans.

QUIDAM chartarum lusoriarum confector & pictor, spacio viginti octo annorum, affectu raro.

raro atque admirando, divexabatur. In extremitatibus corporis hinc inde, nunc in digitorum manûs & pedis summitatibus, nunc in labiis, nunc in apice nasi, ardorem intolerabilem sentiebat, ab uno loco in alium, in jam enarratis partibus discurrentem, locumq;ue aliâs citiùs, aliâs tardiùs permutantem, sæpè & in pluribus simul infestantem, eo omnino modo, uti ajebat, sicuti ex contusione nervi, in cubiti articulo, dolor, in minimo illiq;ue vicino digito, aliquandiu summus, cum formicatione aliqua, se offerre solet. Qui dolor in illo, nullis aliâs caloris, morbíve alterius indiciis, sese prodebat, nisi quòd lutea macula quandoque illic appareret, quæ tamen subitò iterum evanescebat. Hisce ille doloribus, per intervalla redeuntibus, & nunc longiùs, interdum breviùs durantibus, per annos tam multos conflictatus, domi se continere, in lecto plerunque decumbere, cogebatur, emaciatus nonnihil & pallidus, membris diversimodè in lecto collocatis, cùm ea dolore urgente, variis modis nunc attraheret, nunc extenderet. Cibum interea capiebat, & suas chartas nihilominus, cùm dolor inducias dabat, pingebat, liberosque procreabat sanos & incolumes. Hunc ego sæpè, ex Galliis reversus Anno 1557. invisi, consilioq; ut dolor aliquo pacto mitigari posset, certis præsidiis juvi, & cùm spem aliquam sanationis conciperem, pestis eum Anno 64. jam senem, è medio sustulit, & à longo illo languore liberavit.

In Lingua, sensus, ardoris & veluti urentis doloris.

IN linguæ extremitatibus & lateribus, similem ardorem, mulierem quandam, multos quoque annos passam, & ad extremum usque enervatam, illiusq; præcipuè causâ, succedentibus tandem gravioribus noxis extinctam, similiter vidi.

In Labio, sensus, ardentis & veluti pungentis doloris.

DEIN & in labio dextro, virum robustum alioquin, jam toto triennio, simili modo affectû, accedentibus tum etiam interdum punctionibus, in caput usq; ascendentibus, ac si ferro candenti, ut referre solebat, ureretur, lecto decumbentem visitavi, qui & tandem occubuit. Quæ nervorum causâ accidere, illorumque affectus aliquos, sic excruciare, quàm diutissimè homines, posse, nullo indicio aliâs apparente manifesto, in Praxi nostra ostendimus.

Sensus ardoris & punctionis, hinc inde per corporis superficiem, maculis & pustulis simul erumpentibus, cum Capitis dolore, & Aurium tinnitu.

VIR quidam rusticus, Burgundus, corpore valido, venit ad me, consilii gratiâ, Anno 1607. Septembr. 18. Conquerebatur de dolore ardente & pungente, discurrente per universam corporis superficiem, maximeque in extremitatibus, ut mani-

manibus,pedibus, facie & scapulis: atque erumpebant interdum, maculæ luteæ & pustulæ hinc inde, quæ tamen mox iterum evanescebant. Circa scrotum ardor præcipuus erat. Accedebat his, capitis dolor, & aurium tinnitus.

Usus erat, Chirurgi consilio, qui eum Lue Venereâ infectum suspicabatur,uti verisimile erat,licèt ille negaret,nec se,cum impura muliere,congressum testaretur. Post *purgationem & venam sectam, diatâ usus est, parcè edendo,& non nisi decoctum Guajaci bibendo, sudandoq;*, sicq; hanc curam ad dies decem octo continuavit, sed nihilo melius inde habuit: Postea usus *thermis Plumbariis*, recruduit malum.

Suasi illi, ut non solùm *sudoribus*, sed & simul *alvi dejectionibus*, per vices aliquandiu continuatis, corpus ab ejusmodi acribus, biliosis & malignis humoribus, cum sanguine, per venas & corporis superficiem dispersis, & discurrentibus evacuaret.

Ad quæ promovenda, hoc *purgans decoctũ* illi præscripsi: *℞.rad.Polypod.℥.ij.ß.fol.Senæ ℥.ij.Epithymi ʒ.ij. Myrobal.citr.℥.ß.ligni Guajaci rasi ℥.iiij.flor.Cord. P.ij. cort. Hellebori nigri ʒ.iij. bulliant in Aquæ ℔.viij. & Vini ℔.j.ß. ad consumptionem tertiæ partis, dulcoretur Melle:* Bibat manè haustum, & continuet, si ferre posit, per mensem unum, sin minus, interdum quiescat, per diem unum alterumve.

Sudatorium hoc ordinavi: *℞.rob. de Sambuco ℥.iij. rob.de baccis Juniperi ℥.j.ß.syr. de Papav. ℥.ij.Narcotici mei ʒ.j. spiritus Juniperi ʒ.ij. misce.* Capiat alternis diebus, cubitum iturus, & sudet eâ nocte.

Atque ita, in cura, & purgando & sudando, perrexit, ad spacium illi definitum.

Reversus ad me Anno 1608. mense Aprili, dicebat, se post illam curam, bene habuisse. Et intra mensis spatium, denuò discurrente illum dolorem rediisse. Suasi, cùm robustus esset, ut curam priorem repeteret, præsente Chirurgo illius loci. Iterum post annum reversus, dicebat se curam inchoasse, sed postea neglexisse. Quare denuò repetendam suasi, quod & fecit, & postea iterum convaluit.

IN VISUS LÆSIONE OBSERVATIONES.

Vertigo epilepsiæ proxima.

QUIDAM amicus meus jam senescens, Vertigine interdum subitò corripiebatur, nunc ante cibum, mox post eum, in qua, quia cubiculum aut locum in quo erat, inverti illi videbatur, statim corruebat, & se retinere studens, unguibus terram radebat, pedibusq; eam, epilepticorum instar, pulsabat, nisi quòd mens in eo constaret. Paroxysmo autem soluto, capitis dolorem aliquamdiu sentiebat, lentamque pituitam evomebat: antequam autem vertigo eum invaderet, priùs de ventriculi gravitate & cardialgia conquerebatur.

Frequenter autem *pilulis* utens, illorum usu, ut rariùs eum affectus hic invaderet, præcavebat.

Victui simplici & moderato se assuefaciebat.

Pulvere post pastum, interdum quoque concoctionem juvabat.

Verùm cùm aliquando, horum intermissione, aliquoties in publico cecidisset, omnesq; eum, jam

verè

verè epilepsiâ laborare crederent, *vomitorium* illi exhibui, *ex decoct. Azari in Vino*, quod illi valdè profuit. Quam *vomitionem* postea sumptâ *stibii infusione in Vino factâ*, continuavit.

Vomitionem facilè ferebat, nisi quòd spasmum flatulentum, in cruribus, sumptis *vomitoriis* sentiebat, non tamen aliquid graviùs, inde pati solitus.

Cùm aliquādo recrudesceret malum, hoc *Vinum* ita illi profuit, ut postea nunquam ampliùs, etsi levis vertigo, sese adhuc offerret, caderet, vel de vertigine admodum conqueretur, quod tale fuit: ℞. *Senæ* ℥.*ij*. *Turbith*.℥.ß. *Agarici* ʒ.*iij*. *Zingib*. ʒ.*j*. *Piperis* ʒ.ß. *sem. Coriandri* ʒ.*j* *Absinth*. ʒ.*ij* *sum. Centaurii, Majoran. ana* ʒ.*j*. *infundantur in mensur.j. Vini*. Bibat diebus aliquot.

Vixit diu postea incolumis, & jam penè septuagenarius, casu camerati, cavæ Vinariæ, obrutus, vitam finiit. 6. Januarii, Anno 1596.

Vertigo, multos annos durans in quodam, adeò, ut erectus esse, minimè posset.

ITALUS quidam mercator, civis, benè coloratus, & benè habitus, in virili ætate, sensim cœpit vertigine laborare, quæ ætatis decursu, adeò invaluit, ut nec ambulare, nec in lecto se erigere, quin corrueret, posset: sic autem ociosus decumbens, dies noctesque in lectulo, cibum nihilominus capiens, & bibens, sanorum instar, & dormiens, mirè factus est obæsus, atque eo modo, multos annos, scabie interim quandoq; infestatus, perduravit, tandem verò, Caro correptus, in somnum profundum incidit, quo, diebus aliquot elapsis, expiravit.

Causam indagaturi, calvariam serrâ circulatim divisimus, subitoque, antequam calvariæ scutella detraheretur, è sectione, vulneratâ illic crassâ cerebri meninge, aqueus humor, copiosè per faciem in corporis, quod erectum nonnihil erat humeros, pectusq; defluēs, linteamina admodùm madefaciebat. Calvariæ dein pars separata, cùm tenaciter duræ matri connata esset, ægrè ab ea, & non citra illius dilacerationem, avelli potuit. Intrinsecùs omnes cerebri anfractus, & ventriculi, aquâ madebant. Vas venosum, omnesque arteriæ induratæ callosæq; factæ, occaluerant, distinctisq; globulis, toto ductu undique in capite, ad ipsorum juxta infundibulum insertionem usq;, protuberabāt. Ex quibus, & aquam, longo tempore in capite collectam, fluctuantemq;, & Vertiginis & Cari subsequentis causam fuisse, uti & arteriarum illam obstructionem, vertiginis, sicuti in Praxi nostra annotavi, deprehendimus.

Vertigo, ob jejunium & vigilias.

PATER meus Thomas Platerus, Medico studio aliquandiu operam dans, utque praxim illius rectiùs addisceret, cum Doctore Medico insigni, Johanne Epiphanio, natione Veneto, Medico Episcopi Basiliensis, cum uxore aliquandiu vixit, & cùm non solùm interdiu, studiis incumberet, sed & noctu, aliquot horas insumeret, vertigine laborare cœpit, adeò vehementer, ut matutino tempore, vix nisi alicui rei innixus, citra periculum casûs, ambulare posset. Cui consilium, super hoc casu petenti, Doctor respondit, habes pharmacopœum, uxorem tuam, quæ remedium tibi parare potest: *jube eam,*

jentaculi

jentaculi loco, offam tibi indies manè præbere, nec jejunus maneto, & horas somni decentes completo. Hisce factis, vertigo desiit, nec postea, ad præcipitem ætatem 83. annorum viventi, cùm indies jentaret, & loco offæ, cùm in schola matutino tempore maneret, panem & caseum comedere consuevisset, ampliùs ei molesta fuit. Idem pro vertigine avertenda remedii genus, cùm D. Martino Borhao Theologo, aliisque pater meus indicasset, & ipsi, sic liberati ab ea fuerunt.

Scotomia in Melancholia hypochondriaca.

VIDE in Mentis alienatione. Lib. I. Melancholia cum variis affectibus copulata, &c.

Visus hallucinatio post Carum secuta.

VIDE in Mentis alienatione. Lib. I. Sopor gravis seu caros, &c.

Visio depravata in resolutione.

VIDE in Motus impotentia. Lib. I. Resolutio sinistri lateris, &c.

Visio depravata, ob maculam nigram, quæ nubeculæ instar, ante oculum sinistrum, volitare videtur.

CUM ante quinquennium Anno 1608. cum quodam manè colloquerer, subitò offusa fuit mihi, ante sinistrum oculum, macula quædam nigra, rotunda, lentis instar majoris ampla, ante ocu-

lum visa mihi volitare, quam cùm depellere vellem, existimans aliquod filamentum, de pileo nigro, illic dependere, deprehendi nihil esse corporei, sed tantùm, uti nubeculæ solent, in oculo aliquid, ante pupillam sese offerre, quod visionem sic depravaret. Et cùm alioquin, visionem non impediret, qui nihilominus sine perspicillo, jam annum superans septuagesimum septimum, etiam minutas literas, legere possum, hactenus neglexi, etsi hæc macula, ante sinistrum oculum discurrens, tunc maximè, cùm inter videndum, oculum in sinistrum latus flecto, perseveret, nec minuatur cessétve. Cujus causam cũ scrutor, existimo, à ciliaris processus filamento aliquo, à nexu cũ sua membrana libero, & in aqueo humore natante, sicque ante pupillam oberrante, visumque obfuscante, hoc proficisci.

Suffusio, in oculo dextro confirmata, in sinistro incipiens, visionem, in uno auferens; in altero obfuscans.

Quidam jam longo tẽpore, Alchymiæ operam dans, sensim cœpit, in uno oculo defectum visionis, qualis in suffusione in oculo nata, ab initio, cum nubecula, mox cum majore obscuritate, se manifestare solet, sentire, & licet multis usus esset *remediis, quæ omnia, ad defluxiones avertendas dirigebantur*, præsertim cùm & oculi nonnunquam ruberent, fortè, quia frequenter illos, perfricare solebat, & tandem consilio chirurgi *setonem in collo* gestaret, nihil tamen hæc effecerant, sed tandem incrassatâ pelliculâ, & albidâ in pupilla apparente, cæcus eo oculo factus est.

Verùm

Verùm cùm & in altero oculo, idem defectus sese patefaceret, metuens, ne & in eodem hoc accideret, penitusque cœcus fieret, consilio meo, cui prius parére noluit, quia vitium in oculo esse dixeram, ipseque, à vaporibus hoc tantùm accidere, sibi persuaderet, postmodum usus est.

Cui si fieri posset, ut succurrerem, *remedia* sequentia *ad discutiendam, quæ jam in pupilla videbatur, obscuritatem*, ab aqueo humore illic se affigente, & telam formante, procedentem; quod à calore ignis, quem sæpe, cùm fornacibus chymicis adesset, exsiccante oculi globum profectum conjiciebam, præscripsi.

Primumque *ea, quorum vires evacuando*, ut caput magis mundum esset, curatioque sic meliùs succederet, *& quæ alterando visui accommodata essent, ac simul discuterent, operarentur.*

Pilulæ ejusmodi *per vices usurpandæ*, sic fuerunt ordinatæ: ℞. *fol. Senæ mund.* ℥.v. *semin. Fœniculi* ʒ.ij. *aquarum Verbenæ, Chelidoniæ, Euphrasiæ ana q.s. pro infusione & decoctione eousq;, donec in formam spissam extracti redigatur, cui adde Aloës lotæ aquâ Fœniculi* ʒ.ij. *Rhabarb. op:* ʒ.ij.ß. *Turbith.* ʒ.j. *sem. Rutæ, Fœniculi ana* ʒ.ß. *Cubebar. Maceris ana* ℈.j. *Mastiches* ℈.ij. *fiat massa pilul. Capiat à* ℈.ij. *ad* ʒ.j. Possunt acui *Diagrydii granis aliquot*, si major debet fieri evacuatio.

Aquâ hac efficaci, cujus vires si assumatur, ad cerebrum, & nervos oculosque usq; pertingunt, aliquoties utatur, *summo manè cochl.j.* bibendo: ℞ *herb. Fœniculi, Rutæ, Euphrasiæ. Verbenæ, Chelidoniæ, an. M.j. sum. Rosmar. Salviæ. fl. Rosar. ana P.j. bac. Juniperi,* ʒ.vj. *bac. Lauri* ℥.ß. *Caryoph. Piperis an.* ʒ.j. *Cinam.* ℥.ß. *ligni*

Aloës ʒ.ß. *sem. Fænic.* ʒ.ij. *Sileris mont.* ʒ.j. *Rutæ sem.* ʒ ß. *Infundantur in Vino generoso, & destillentur.*

Secundò *topica* præscripsi, *oculo occluso adhibenda, noctu cùm dormire vult*: ℞. *Fellis Carpionum, Mellis, Succi Chelid. ana* ℥.ß. *coquantur parùm donec inspissentur, dein adde Tuthiæ* ʒ.j. *Camphoræ* ℈.ß. *axungiæ Thymali piscis* ℥.ß. *fiat linimentum, pro palpebris extrinsecùs ungendis.*

Cùm hisce aliquamdiu usus esset, & profectum aliquem experiretur, spemq́; sanationis bonam concepisset, interveniente morbo alio, decessit.

Visus imbecillitas, seu Amaurosis.

COMES quidam Lotharingus, de visionis imbecillitate conquerebatur, quòd res exactè, sive propinquas sive distantes, dijudicare non posset, obstare dicens, veluti fumum seu nubeculam quandam, quæ sibi visum obscurarent. Cùm omnia diligenter inquirerem, nihilq́; in pupilla obscuri appareret, & non semper, in eodem statu permaneret, hic visionis defectus, sed nunc major, nunc minor esset, à vaporibus potiùs, quàm vitio in oculo, hoc evenire judicavi, atque ostendi, vapores non oculum subire, uti credebat, sed cerebrum, juxta nervorum opticorum exortum, uti in praxi mea descripsi, impetere.

Usus jam erat multis *evacuationibus*, & *diversionibus*, atque inter reliqua etiam *setaceum in cervice* gestabat, quod, quia utrinque labia foraminum, etsi indies traheretur, idque cum magno cruciatu, coalescebant, molestiam illi parebat, præsertim cum ea, *pulv. corrosivo*, ne penitùs occluderentur,

tur, *chordâ* non ampliùs sequente, aspergere multo-ties oporteret.

Præscripsi illi *pilulas* sequentes: ℞. *fol. Senæ*, (quę oculis appropriata esse creditur) ʒ. ij. *sem. Fænic.* ʒ. j. *Turbith.* ʒ. ij. *pilul. Sine quibus & Lucis an.* ʒ. ij. *cũ syrupo de Fumaria*, quę & ipsa *oxydorcica* est, *fiat massa. Capiat* ʒ. j. *singulis mensibus ter, sine custodia, cùm leviores sint.*

Cucurbitulas applicet *menstruatim, duas in collo, duas in scapulis sine scarificatione, continuando per triduum.*

Vinum medicatum paret *euphrasiatum, visioni convenientissimum, de quo nonnunquam haustum, in mensæ principio, vel manè* bibat *jejunus*: sic enim ejus vis, per vapores cum *Vino* rectiùs ad caput ascendit: ℞. *fol. Euphrasiæ siccæ* ℥. j. *rad. Fœniculi* ℥. ij. *fol. Caryophyllatæ* ʒ. vj. *Betonicæ, Verbanæ, Majoranæ ana* ℥. ß. *fl. Rosmar.* ʒ. ij. *sem. Fœniculi* ℥. ß. *gran. Juniperi* ℥. j. *incidantur atq; in doliolo collocentur, inter scobes ligni Juniperini affunde Vini albi generosi mensuras 10. vel 12.* serventur ad usum. Vel Vindemiarum tempore, affunde *mustum recens*, & finito effervescere. Poterit & *Cinamomum* ad gratiam addi.

Pulverem sequentem *mensurâ unius cochlearis, noctu cubitum iturus, præcedenti levi cœnâ sumat, superbibendo parùm Vini* vel *projectum in Vinum*, sic cum eo bibat: ℞. *sem. Coriandri* ʒ. ij. *sem. Fœniculi, Anisi ana* ʒ. j. *Carui. Sileris mont. an.* ʒ. ß. *Sinapis* ℈ j. *fol. Euphrasiæ, Majoranæ an.* ʒ. ß. *Cinam.* ʒ. ij. *Maceris* ʒ. ß. *Caryoph.* ℈. j. *Sacchari tabul. cum aq. Rosar.* ℥. iij. *fiat pulvis subtilissimus.*

Sal in mensa ad manum habeat, quo *ova recentia* vel etiam *alios cibos* quandoque saliat: ℞. *Salis puri* ℥. ij. *semin. Carui* ʒ. j. *fol. Euphrasiæ, Majoranæ ana* ℈. j. *Nucis mosc.* ʒ. ß. *fiat pulvis.*

Comedat

Comedat frequenter *jecora caprarum juniorum, assa confixa Caryophyllis & Cinamomo.*

Aquâ sequenti *oculos manè* abluat: ℞. *Chelidoniæ, Verbenæ, Euphrasiæ. Fœniculi herbæ, recent. ana bonam quantitatem, Rosar.rubr.recent. Pugillos aliquot, si haberi possunt, sin minus affundatur Aquæ rosarum Cyathus unus; Eliciatur aqua ad usum.*

Hæc & illi atque alteri cuidam, qui eâdem curâ usus est, admodùm profuerunt.

Cœcitas à tumore globoso, in cerebro nervos opticos premente, proveniens.

GALLUS quidam, Jurium studiosus, annos natus 24. hîc versans, dolore capitis correptus est, mox sequuta febris, quâ cessante, cephalalgiæ reliquiæ aliquæ nihilominus remanserunt, cum vigiliis & capitis imbecillitate. Tandem in oculo sinistro, visio obscurari cœpit, & post mensem, etiam in dextro oculo, sequutaque est paulò post in utroque oculo, omnimoda Amaurosis, seu Cœcitas, nullo vitio in oculo apparente. Postmodum etiam cœcus ille, convulsionibus laboravit, quæ illum per vices, totâ hyeme, affligebant. Quibus, initio veris, cessantibus, supervenit tussis, febris hectica, exspuitio purulenta, & tabes, quâ diu molestatus & consumptus, tandem exspiravit.

Corpore per Anatomen aperto, pulmonum vitium deprehendimus: verùm, cùm causam cœcitatis, apertâ calvariâ, in cerebro perquireremus, invenimus cerebrum, aqueo copioso humore irriguum,

guum, partemque illius anteriorem, sinistra præsertim in sede, tumidiorem, à qua cum portio adimeretur, inventus est. tumor seu globus quidam glandulæ seu strumæ instar, inclusus, in cerebri substantia, ab ea tamen separatus, propriaque membranâ durâ contentus, per quam, venæ aliquæ capitulares, dispersæ erant, ovi gallinacei magnitudinem superans, inæqualis, & formam pineæ nucis exprimens, cujus interior substantia, albida & æqualis; ovi albumen, coctione induratum, referebat, sed durior illo erat. Hic, cono obtusiore, nonnihil sursum prominebat, basi verò latiore, ventriculo cerebri, anteriore sede innitebatur, & pondere suo, quod erat drachmarum quatuordecim, nervorum opticorum exortui in cerebro, incumbebat, eosq; comprimebat, quam causam fuisse cœcitatis, quòd cùm spiritus animalis transitus, ad oculos fuerit impeditus, conclusimus, cùm alioquin in nervis opticis, nulla obstructio, aut aliud vitium, uti nec in oculo, apparuerit.

Non admodùm absimilem globum glandulosum, cùm etiam in cerebri substantia, in nobili quodam equite, Obstupescentiâ gravi & diuturnâ laborante, (ut eo loco exposuimus) invenerimus, satis conjicere licet, graves & diuturnos, cerebri vitio accidentes & incurabiles morbos, ab ejusmodi occultis, in cerebro latentibus tumoribus, aut vitiis, frequenter accidere, & cùm rarissimè hæc sectione indagentur, Medicos, qui causam, cerebri intemperiei, aut humoribus attribuunt, atque hisce remedia accommodando, oleum & operam perdunt, latere.

Cœcitas

Cœcitas post convulsiones, aliquandiu perseverans.

EX colico dolore, quædam convulsionibus correpta, visum omnem amisit, adeò ut admotum lumen, oculis apertis intueretur, vel scintillam splendoris, se videre negans.

Post triduum iterum visum recuperavit. Exactis aliquot annis, denuò colicis passionibus obruta, & convulsionibus, cœca facta, sed iterum visum recepit, redeuntibusque postea, ferè quotannis, hisce affectibus, tandem extincta est.

Cœcitas post convulsiones, incurabilis.

ALIAM nobilem, post colicos dolores & convulsiones, similiter excœcatam vidi, causam epithematibus frigidis, quæ fronti suæ, frequenter apposita fuisse dicebat, imputans. Hæc nullo modò ampliùs, ab hoc affectu sanari potuit, sed ad finem vitæ, cœca permansit.

Cœcus ab infantia, ex consuetudine nihilominus, multa artificiosè fabricans.

COECUS quidam, à septimo ætatis anno, à teneris, in parandis organis ita se exercuit, ut organa, fistulis ligneis & stanneis, maximi pretii, propriis manibus elaboraret. Quale organum, Dux Wirtenbergicus Fridericus, à cœco isto paratum, mihi ostendit, illudque, artificem illum pulsantem, audivi, cujus & oculos inspiciendo, nullam macu-

lam

[i]am in illis deprehendere potui, omnes tamen, qui à [m]ultis annis illi convixerant, cœcum esse, eademque præstare posse, firmo hoc argumento probabant: quòd & in tenebris, hæc elaborare posset, soloque contactu, ajebant, illum, lignorum quoque diversa genera, cognoscere.

Pupillæ dilatatio, visum obfuscans.

EX ictu pilæ parvæ, in oculum cujusdam, inter ludendum, magnâ vi, delatæ, ita fuit pupilla ejus, jam diu dilatata, ut totus circulus iridis, ferè niger appareret, dicebat, se, pauìò minus in illo oculo, quàm altero, posse cernere. Et quod mirum erat, aliquando rursum pupilla, ad decentem & eam, qualis in sano oculo erat, angustiam redibat. Ex quo conjicere potui, uveæ processum hunc, qui pupillæ foramen in se habet, retrorsum converti, nec disruptum esse, ob eamque causam remeare posse.

Jussi imponere, *aquam peculi rof. in qua cort. Granatorum ebullierint*, an hac ratione, denuò firmari posset, ne ampliùs se inverteret.

Pupilla obscura, visum obfuscans, in Oculi inflam.

VIde in Oculorum dolore. Lib. II. Oculi dolor & Palpebrarum inflammatio.

Pupilla obscura cum lachrymis.

VIde ibid. Oculorum tumor, rubedo lachrymæ, &c.

Macula

Macula in pupillæ oculi regione, cum rubore in ambitu, Visum obfuscans.

PUELLA annorũ circiter 18. mense Februario, 1609. imbecillitatem visionis in oculo sentiebat, adeò ut res eo oculo, non rectè dijudicare posset: & cùm macula quædam, in pupilla appareret, rubedoque in ambitu, & veluti initium panniculi, Chirurgi operâ usa, multa citra successum, oculo indita fuerunt, licèt aliquoties purgaretur; tandem ad me ventum mense Martio. Ego *præmissâ* denuo *purgatione* exhibendo *pilulas Sine quibus*, *oculo* hoc *cataplasma* jussi applicare, sic paratum: ℞. *pulpæ Pomorum* Grünacher *incisorum & repurgatorum* ℔. ß. *coquatur in aqua Rosẛ. & Fœniculi, donec in pultem redigatur, contundatur, adde mucilag. sem. Fœnogr.* ℥. *ij. Album ovor. num. ij. cort. Granat. subt. pulv.* ʒ. *ij. lap. Hæmatitæ exactè triti* ʒ *j. Cremoris lactis parùm. fiat Cataplasma; Applicetur tempore somni & manè, reiterando indies.*

Usa fuit insuper *Cucurbitulis*, quas *colli regioni & scapulis utrinq; tribus diebus continuò in mense semel* adhibuit, *citra scarificationem.*

Hisce restituta fuit adeò, ut nihil ampliùs in oculo vitii appareret, visusque nullum, in eo oculo, impedimentum sentiret. Sed novum supervenit accidens, nam redeunte interdum defluxione, glandulæ circa mentum, illi intumescere cœperunt, & tumor tandem, illic enasci, cujus historiam, in Tumore menti, infra proponemus.

Albugo,

Albugo, in oculi pupillæ sede, post ophthalmiam nata, visui incommodans.

PUELLÆ cujusdam, sinister oculus admodùm rubebat, pruriebatque, lachrymæque continuò ex illo fluebant. Et quia jam diu, hic affectus duraverat, albugo in oculo nata, mediam ferè iridis partem, obtexit, ita, ut de visus amisione, esset periculum.

Jussi *cucurvitulas cervicis regioni aliquoties* applicare.

Et *cataplasma* sequens *oculo clauso* imponere, *continuoq;* gestare, & *bis in die* renovare: quod sic parabatur: *℞. pulpæ Pomorum odoratorum acidulorum,* Grünacher *dictorum quartar. j. ß. incidatur minutim, & in aqua Ros. & Fœniculi coquatur, donec in pultem redigatur: cui contusæ permisce mucilag. sem. Fœnogr. ℥. ij. album. Ovorum num. iij. lap. Hæmatitæ ʒ. ß. cort. Granat. ʒ. j. olei Rosacei parùm, misce.*

Hujus *remedii* per dies quinque usu, oculus ad colorem, statumque naturalem, rediit, albugoque & macula, penitùs sublata sunt. Anno 1560. hoc factum fuit.

Cicatrix, in oculi pupillæ regione, visionem impediens, casu deleta.

PUELLÆ, cùm ex cicatrice, in corneæ media sede nata, visus impediretur, Chirurgus *sacch. candi pulverem, oculo* inspergere volens, ad eam ex-

tergendam, errore quodam pixidem eam arripuit, in qua *sublimati pulvis* continebatur, quem cùm imprudens, oculo inspergeret, tanta suborta est inflammatio, ut periculum esset de oculo. Eâ tamen sanatâ, tantùm abfuit, ut quid obfuerit, ut potiùs multum profuerit: nam cicatrice, penè universâ detersâ, remanente levi duntaxat maculâ, visum recuperavit. Quod indicio est, globum oculi, fortia quoque perferre posse medicamenta, cùm cornea ipsius tunica sit durissima & insensibilis.

Panniculus in oculo, & Nares coalitæ.

VIDE in Deformatione. Lib. III. Nares in morbillis coalitæ.

Crystallini humoris, ex oculo effluxus, cæcitatis causa.

VITRIARIUS quidam, cùm peste laboraret, Anno 1564. inter alia symptomata, capitis dolore vehementi atque ophthalmiâ afficiebatur, quæ adeò invaluit, ut in tumorem, oculo elevato, suppuratoque, crystallinus humor, unà cum aliis humoribus, subitò ex oculo erumperet, & in barbam illius flueret. Quod cùm in uno oculo, decimo ferè, post primam pestis invasionem die, factum esset, decimo quarto postea, dum in agone mortis esset, ex altero quoq;, eodem modo, humores effluxerunt. Mirum sanè, tam brevi temporis spatio, duram oculi tunicam & crassam, exedi potuisse.

IN

IN AUDITUS LÆSIONE OBSERVATIONES.

Surditas in una aure, in altera gravis auditio.

IN una aure, surda erat penitùs mulier quædam, juvenis adhuc, alterâ verò difficulter audiebat, metuens, ne & illic, penitùs auditus deficeret.

Proprio suo ipsius consilio, *venam sæpius aperuerat*, sed pejus inde semper habuit.

Consideratis considerandis, *Pilulas* sumpsit, *bis terve, Sine quibus cum aqua Fœniculi formatas.*

Cucurbitulas citra scarificationem post aures, in scapulis & humero utrinq., tribus diebus continuis, singulis mensibus admovit: Unde magnum sensit commodum.

Lotionibus pedum & frictionibus eorundem usa est ex *Lixivio*, in quo *herbæ Capitales decoctæ*: Quo & *caput die præcedenti pilulis primùm usa, duarum septimanarum spatio semel* abluit, adhibitâ *frictione cum pectine.*

Cucupham noctu capiti imposuit, *ex pulvere radic. Ireos, Coriandri, Majoranæ, &c.*

Masticatorio usa, *ex radice Pyrethri, Angelicæ, Zedoariæ, semin. Staphisagri, pulv. cum Cera subactis*, multùm expuit, magnaque ab auribus, facta est revulsio.

Auribus noctu, *aquam* hanc indidit, quæ; ℞. *aquæ Fœniculi, aquæ semin. Carui remanentis post extract. olei ana ℥.j. spiritus Juniperi ℥.ß. Instillavit addendo semper guttam.j. fellis Carpionum, postea sivit iterum effluere.*

Suffitum manè auribus suscepit per *infundibulum ex decocto Origani, Rutæ, Majoranæ, Spicæ celtic. baccar.*

Lauri, Juniperi, semin. Fœniculi, Carui, Cymini decoctu in Vino.

Auditio amissa, post resolutionem.

VIDE in Motus impotentia. Lib. I. Resolutio ab ictu.

Surda & Muta puella, ab infantia.

NOBILISSIMI atq; illustrissimi Domini cujusdam filia, annos septem nata, nec audire nec loqui, vocem tamen edere potuit. Ingenua alioquin & industria, & quæ verba exprimere, & vocem articulatam proferre, conata est.

E'quibus primùm manifestum est, in nervis extra organa, horum sensuum, adhuc consistentibus, conjugationibus nimirum cerebri; tertia ad linguam, & quarta ad auditum desinentibus, causam totius mali consistere, præsertim verò in illo ramo nervi; qui communis est hisce conjugationibus, ab auditorio nervo, ad linguæ nervos, propagato. Cùm lingua, quæ ad motum, sensum gustus & tactus, pluribus nervis opus habuit, si in uno illius ramo tantùm, vitium hæreat, motum sufficienter, qui in syllabis efferendis requiritur, efficere non possit, quamvis lingua moveatur, & sensum non amittat. Ob hanc causam fit, ut propter communem hunc ramum nervi, auditûs & loquelæ, si hic lædatur, & muti & surdi fiant, sicuti plerosque surdos natos, etiam mutos esse videmus.

Cæterum an hoc ab ortu, huic quoque virgini acciderit, dubium est. Licèt existimarint, illam primo anno, ad sonos ita se comparasse, atque si illos

audiret.

udiret. Dein etiã capitis dolor, quem passa est, videtur huic malo, causam præbuisse. De loquela nihil certi constat, cùm infantes alioquin, ob imbecillitatem, loqui nondum possint, verisimile tamen, tunc & loquelam periisse, quando & auditus, cùm nervi causâ, hoc factũ esse, non sit dubium, interiit.

Utut sit, casus satis fuit gravis, qui si ab ortu extitit, cùm vitia originalia vix emendẽtur: difficulter in ejusmodi aliquid præstari potest. Si verò postmodum accidit, ex defluxione eò delapsa, humoris alicujus, hoc persistente, cùm adhuc ætas sit tenera, meatus aperti & laxi, & crescendo multa corrigantur, sicuti mutatione ætatis, gravissimi casus sæpe mutantur, non est desperandum, sed aliquid tentandum.

Imprimis autem *varias diversiones à capite* tentare, Anno 1595. suasi, ut fortè, diu hæc continuando, causa à nervis occupatis recedat, frustra enim aliâs, & linguæ & auribus, remedia adhibebuntur, in quibus causa mali, minimè latet.

Præcipuè *cauterium in nucha* seu *cervicis postica regione, mox sub capillis* probavi, quod sine omni dolore, parare solitus sum.

Cucurbitularum frequens applicatio, sine scarrificatione plurimùm proderit, *unam sub auribus, mox in collo, alteram in humero, tertiam in scapula, nunc in uno latere per dies duos vel tres* usurpando, *postea per alios tres dies in alio latere, semel in mensis spatio, etiam ante cauterii usum, & tunc quando cauterium jam inustum est* adhibendo.

Setacea loco *cauterii* applicari possent, nisi majus esset impedimentum.

Si *Masticaret aliquando* sequentes *formulas jejuna, atq; egregiè expueret,* plurimùm prodesset, quæ sic parantur: ℞. *rad. Pyrethri* ʒ.j.ß. *sem. Staphisagriæ* ʒ.j. *Cubebarum, sem. Nigellæ ana* ʒ.ß. *fiat pulvis, excipiatur Cerâ fiant formulæ pro Masticatorio.*

In *Nares,* si *aliquando succum hunc traheret,* valde conveniret, nihil enim æquè, ab auribus derivat, atq; fluxus narium: ℞. *succi Anagallidis. rad. Betæ ana* ℥.ß. *misce, trahat naribus, vel pennâ intinctâ in eo, naribus indatur.*

Veris tempore, non esset inutile, si *per dies quatuordecim, aut ampliùs, manè lac caprinum* biberet, *in quo parùm Senæ, decoctum esset, ut singulis diebus duas sedes* haberet, *quod ex quantitate senæ auctâ vel imminutâ,* facile commodè, institui poterit.

Experientiâ comperi, si fistulam, illa dentibus mordeat, dum fistula inflatur, & audiat sonum, vel manubrium aut collum testudinis, dum pulsatur, bonum esse signum, sin minùs malum.

Surdus & mutus ab ortu, qui scribere potuit, & ex motu labiorum, aliquid intelligere.

SURDUS quidam & mutus ab ortu, nihilominus cretâ in tabella, quam secum continuò gestabat, animi sensum depingebat, & ab aliis scripta in ea notabat. Narrabat pater meus, illum, cùm Oecolampadium concionantem, magno cum zelo audiret, ex motu labiorum, & gestibus ipsius, multa potuisse intelligere, utì etiam ex aliis.

Surdus

Surdus, qui etiam verba, ex solo ductu digitorum, literas exprimente, percipiebat.

SURDUS quidam, qui ut eum curarem, huc venerat, diu hîc moratus, cùm aliquid illi indicandum esset, deficiente pennâ, vel cretâ, quibus hæc illi annotari possent, nam, cùm doctus esset, optimè quæ scribebantur, legebat, etiam in horum defectu, si quis, digitum saltem ducendo in mensa, literarum figuram expressisset, mox quid esset, intelligebat.

Surdus, Mutus, & Cœcus simul, cui eadem opera, literæ & verba, exprimi potuerunt.

ABBAS quidam in thermis erat Plumbariis, ex lue Venerea uti ajebant, cœcus, mutus & surdus factus, qui mentem aliorũ, non aliter, quàm hoc pacto intelligere, & percipere potuit, nempe illi supra brachium nudum, literas digito vel ligno, sententiam aliquam exprimentes, ducendo, ex quibus singulis, sensu perceptis verbum, atque ex pluribus verbis, sententiam colligebat: Quod quàm fuerit miserum, pœnaque horrenda peccati commissi, quilibet intelligere potest.

Auditus difficilis, Baryecoia dicta.

ADMODUM difficulter audiebat mulier quædam, idque jam aliquot annos. Et quia sæpe

purgata fuerat, *topicaq;* tantùm expetebat, sequentia præscripsi Anno 1597.

Suffitum primùm hoc pacto: ℞. *rad. Ireos, Imperatoriæ an.* ℥.ß. *herb Salviæ, Rosmarini, Majoranæ, Thymi, Lauri fol. an. M.*ß. *sem. Carui* ℥.ß. *baccarum Lauri* ʒ.vj. *coquantur in Vino; Suffitum auribus excipiat indies.*

Dein: ℞. *aquæ exstillatæ ex Fellibus, Melle, Laricea, semine Fœniculi & Sulffure vivo, addita Euphrasia: immittat guttas tres in aurem tepidas, sinatq; mox iterum ubi auris intrinsecus bene commaduerit, effluere, repetatq; sæpe.*

Post aliquot menses, ad me scripserunt, illam auditum pristinum denuo, horum usu recuperasse.

Auditus difficultas in febre continua.

VIDE in Febribus Lib. 11. Febris continua putrida longa, &c.

Tinnitus aurium, auditionem depravans.

QUANTUM ex relatis cognoscere potui, cerebro admodum humido, in quo multa excrementa pituitosa, generantur, & serosa, constat clarissimus Dominus Doctor, idq; à teneris, licèt calidius habeat hepar, unde & defluxiones citiùs moventur, venterq; constipatur. Augentur autem hæc cerebri excrementa, immoderatione, & præsertim vini nimio usu, ob quã causam, & pejus habet, quando ei indulget. Inprimis sonus ille, qui auditui obstrepit, à vaporibus, ab excrementis cerebri elevatis, & in auditûs organum irrepentibus, nascitur, tamq; diu, donec illa rursum discutiãtur, molestiam parit.

Hisce

Hisce omnibus, obviam ire licebit, si *moderatâ* utatur *victus ratione: parcè cœnet:* vitet *ciborum in uno prandio aut cœna varietatem* : Caveat *à cibis nimiùm salsis, aut aromatisatis*, qui hepar accendunt, & constipationem alvi faciunt, sitimque irritando, ut liberaliùs bibatur, efficiunt.

Purgetur corpus semel in mense, Pilulis sequentibus, sumendo eas *tribus horis ante prandium:* ℞. *pil. Sine quibus, Cochia. ana* ℈.j. *ol.Maceris gut.ij. cum aqua Origani fiant pilulæ 9.*

Masticet post usum pilularũ formulas manè, expuendo, idq; diebus 5. vel 6. postea cesset, donec denuo pilulis fuerit usus: ℞. *Mastiches* ℥ *iij. sem.Staphisag. rad.Pyrethri an.* ʒ.*ij. rad.Angelicæ* ʒ.ß. *Cubeb.Nucis mosc. an.*ʒ.*j. Euphorbii* ℈.ß. *pulverizentur, excipiantur Cerâ, fiant formulæ.*

Post masticationem factam, abluat *os vino, in quo Salvia* maduerit & *Majorana.*

Applicet quoque *cucurbitulas quatuor, sine scarificatione, post usum pilularum colli posteriori regioni, duas in latere dextro, duas in sinistro, è quibus inferior sit versus scapulam, idq; sequenti quoq; die. Si post usum illarum semel aut bis in anno, scarificationem* quoque adhiberet, valde conveniens esset.

Post cibum comedat, *frequenter in fine mensæ, semina Anisi, Fœniculi, Carui, Coriandri, sacchari cooperta, cum carne cydoniorum condita.*

Pani quoque *semen Carui* indat, *vel Fœniculi, eoq; sæpe* utatur.

Sali quoq; addat *semen Carui, Majoranam siccam & parùm nucis Moscatæ,* quo res saliat.

Pruna dulcia, si *alvus constipata* sit, *sæpe* comedat, & *Spinachiæ Violariam recentem coctam* addat, & cum *butyro* comedat.

Hisce observatis, quod sonum in auribus attinet, & capitis imbecillitatem, hæc erunt singularia præsidia.

Pulverem in pileolo nocturno insuendum curet, addito *Gossipio*, & *noctu* gestet, *non continuò sed aliquando*, & si deficiat & fiat inutilis, novum parari curet, ex sequentibus: ℞. *rad. Ireos* ℥.ß. *Cyperi, Angelicæ an.* ʒ.j. *sem. Coriandri* ʒ.ij. *Nigellæ, fol. Majoranæ, fol. Lavandulæ, Rosarum, Granor. tinctorum ana* ʒ.ß. *Storacis Calamitæ* ʒ.j. *Mastiches* ʒ.j.ß. *Caryophyl. Nucis mosc. an.* ʒ.j. misce, fiat *pulvis*.

Tabulas sequentes *bis in septimana manè jejunus* comedat, *quæ cerebro & organis sensuū robur* adferunt, quæ hoc modo parari debent: ℞. *nuces Mosc. num.* ij. *rad. Pyrethri* ʒ.j. *fol. Salviæ, Majoranæ, fol. Lavandulæ, Anthos, sem. Nigellæ ana* ʒ.ß. *Cinamom.* ʒ.ij. *Caryophyl.* ʒ.ß. *Diamoschi dul.* ʒ.ß. *sacchari diss. in aqua Origani*, fiant *Tabulæ*.

Liquorem quoque sumat, *illiusq; portionem aliquam* calefaciat, *& in eo bombycem compressam* madefaciat, & parùm exprimat, *auriq;* imprimat, sic enim dum siccatur, vapores emittēdo, flatus interiores aurium dissipat, cujus descriptio hæc est: ℞. *rad. Raphani, Porri, Ceparum ana* ℥.j. *rad. Cyclaminis* ℥.ß. *Hellebori albi* ʒ.j. *herbar. Origani, Rutæ, Majoranæ an.* ʒ.ij. *flor. Lavandulæ, Anthos semin. Fœniculi, Cymini ana* ʒ.j. *baccarum Lauri nu.* 15. contundantur omnia, addendo *Fellis vaccini* ℥.ß. *Vini fortis. q.s.* misce, eliciatur *aqua*, cui adde *ol. Caryophyl. Spicæ, de baccis Juniperi, ana gut.* iij. misce.

Sudores valde quoque proderunt, *si jejunus in balneo sicco, aliquando* illos eliciat, sumptâ *prius Theriacâ*

ad ʒ.j.

d ℥ j *quantitatem*, & *postea* quoque *in lecto* ſudet, nec *nox aëri frigido poſt corpus* exponat.

Hæc profutura ſi rectè obſerventur, non dubito, quod ut Deus opt. max. ſecundet, opto. Conſului hæc Anno 1597.

Tinnitus in auribus, auditionem depravans, ex caſu.

EX caſu mulier ætate provectâ, Anno 1592. in latus ſiniſtrum, temporibus contra terram illiſis, tinnitu aurium adeò perſeverante laborabat, ut illo ſono, exteriorem impediente, nihil ferè audiret: etſi autem multa, prius adhibuiſſet, & de cura deſperaret, tamen extrema tentare volens, meo conſilio uſa eſt.

Affluxiſſe ad aures ſanguinem ſuſpicatus, *phlebotomiam* primùm facere juſsi.

Dein *cucurbitulas* in *utroque latere tres, ſuperiorem ſub auribus, mediam in ſummo humero, infimam in ſcapula, cum flamma* adhibui, *ſequentiq́ die* repetere, *idemq́ tertio die ſed cum ſcarificatione*, juſsi.

Poſtea *purgavi* illam: ℞. *pilul. Fœtid. Aurearum an.* ℈.j. *cum aqua* Cerefolii, fiant *pilulæ.*

Utatur dein *confectione ſiccâ poſt paſtum*, ad Vapores, ne caput petant, impediendos: ℞. *ſem. Coriandri, Fœniculi, Aniſi, Carui, ſaccharo ſemiobductorum, an.* ℥.ß. *pul. Diacydon. ſine ſpeciebus* ʒ.j. *ſem. Cymini* ʒ.ß. *gran. Juniperi inciſ.* ʒ.ij. *Sacchari parum* miſce.

In *aures* ſequens inſtillet: ℞. *Aquæ vitæ cochl.j. ſucci Ceparum, coch.* ß. *olei Spicæ per deſtill. guttas quatuor* miſce, valde hoc profuit.

Cucupham

Cucupham hanc geſtet: ℞.*rad.Ireos, ſem.Coriandri ana* ℥.ß. *fol. Majoranæ, fl.Roſ.rub. & Lavandulæ. ſem.in. Carui, Nigellæ, Nucis moſc. an.* ʒ.ß. fiat *pulvis*, inſuatur in *pileolo nocturno.*

In *balneo ſicco interdum jejuna* ſudet, & *in eo caput Lixivio* abluat, parato ex *colatura frequenti cinerum Quercus*, addendo *parum Calcis, in quo* decocta ſint *Spica Celtica, & Lavandula.*

Pedes eodem lixivio frequenter lavare *ſub noctem* juſsi.

Hiſce tinnitus omnis ceſſavit, nec amplius de eo conqueſta eſt. Anno verò ſexto poſtea, obſtupeſcentia eam corripuit, quæ in apoplexiam verſa, illam Anno 1598. è vita ſuſtulit.

Tinnitus in auribus, auditionem impediens, in alia.

MATRONA jam ſenex, eundem tinnitum paſſa, Anno 1594. *cucurbitularum* applicatione *ſupradicto modo*, & *ſcarificatione, poſtmodum* factâ, uſuque *balnei, & pedum lotionum*, integrè fuit reſtituta.

Poſt biennium, denuo hoc affectu prehenſa, auditum ferè penitus amiſerat, *curâ uti prior* inſtitutâ, per *cucurbitulas, ſcarificationem & balneum, in quod* ingreſſa, *pannum linteum calidiſſimæ aquæ immerſum, denuoq; expreſſum auribus* intruſit, *toties, donec aures intrinſecùs egregiè incaleſcerent,* ſicque affectus hic, planè ſublatus fuit.

Auditus

Auditus gravis, cum strepitu in auribus, Vocis interceptio, & Alvi constipatio.

Religiosus quidam Anno 1607. à sex annis auditûs difficultate laborabat, adeò, ut non nisi altâ voce loquẽtes, ad aurem, audiret. Dein & de impedimento, vocis edendæ, conquerebatur, quando in templo cantabat, quæ illi subitò supprimebatur, donec lentam pituitam exscreans, rursum eam edere poterat. Accedebat hisce, alvi constipatio frequens.

Pro auditûs difficultate, jussi eum *aquam ex fellibus auribus* indere, eâque *interiora* madefacere, *nec diutiùs* retinere, sed postquam effluxit, *aures bombyce muschatâ* obturare *noctu*.

Item *suffitum* excipere ex *decocto baccarum Lauri, sem. Carui, rad. Caryophyl. Iridis, herbarum Rutæ, Salviæ, Betonicæ, Spondylii, Myrrhidis, an. cum Vino.*

Pro phlegmate voceni intercipiente, & fortè defluxione, nervos recurrentes occupante, jussi sumere *semicochleare spiritus Anisi, cum spiritu Juniperi, tunc cùm vox interciperetur.*

Præscripsi *pilulas, cucurbitulas, vesicatorium* ad *cervicis posteriora*: Jam priùs *cauteriũ in brachio* gerebat.

Ut alvus liberiùs responderet, jussi infundere *Sennam, Passulas in doliolo Vini, & de eo in mensâ interdum* bibere.

Aliquando syrupum Ros. Lax. cum aqua Fontis frigidâ dilutum, Julepi instar bibere.

Et *Prunis & Passulis laxativis per vices* uti.

Auditio

Auditio gravis & penè Surditas, in utraq; aure, cum sono strepente. Excoriatio faucium, & Uvulæ amissio.

OB mutationem temporis ante hyemem, Anno 1596. mensis Novembr. 21. die, mercator quidam, ex defluxione subitanea, noctu facta, auditum in utraq; aure penitùs ferè amiserat, sentiens in auribus, sonitum strepentem, cum capitis gravedine & dolore; Palatum excoriatum habebat, ex quibus, acrem defluxionẽ esse, judicavimus: Ante aliquot annos, simili modo se affectum, dicebat.

Mox ea die, *manè* sumpsit, *pilular. Aggregat. Sine quibus & Cochiar. an.* ℈.j. & sufficienter dejecit.

23. *Cucurbitulas sex, cum flamma, sine scarificatione, in utroq; latere ternas, in collo, humero, scapulis* apposuit, *matutino tẽpore. Noctu cubitũ iturus, pedes* abluit *decocto Salviæ, Chamom. calidè,* addendo *parùm Lixivii & Vini.*

24. Repetiit *cucurbitulas manè, ante cœnã pastam, ex pane, cum pulvere semin. Carui & fol. Origani siccis subactam, & parùm in clibano coctam; confractam, calidam, auri utriq;,* adhibuit. *Noctu iterum pedes* abluit.

25. *Cucurbitulis cum scarificatione* usus est.

26. Iterum *pilulas* sumpsit, *Cochiarum & Aurearum an.* ʒ.ß. Et quia de excoriatione palati conquerebatur, jussi *decocto fl. Malvæ autumnalis,* addito *pauco Aceto Ros. & Diamoron & Melle ros. fauces* abluere, *frequenter. Pastâ ad aures, iterum sub vesperam,* usus est.

27. Ad præparationem materiæ dedimus: ℞. *syrupi de Hyssopo, Betonica, Stœch. an.* ℥.ß. *aquæ Betonicæ, Cichoreæ an. q.s.* fiat *Julep.* Bibat *manè.*

Errhinum

Errhinum naribus ante prandium indidit, *Majoranam contusam*, *tinctam prius in succo Betæ*, intrusit, & valde promovit pituitam mucosam, & incepit, verba quæ dicebantur, percipere.

28. Repetiit *Julepum & errhinum*, quod iterum multum eduxit. Jussi ut decoqueret *Origanum cum baccis Lauri & semine Carui cum Vino & Aqua*, *& suffitum in aures per infundibulum* intromitteret.

Reliquis diebus in errhini usu & suffitus perrexit.

30. Novembr. Usus est hoc *Vino per triduum*: ℞. *Majoranæ, Betonicæ, Salviæ an.* ʒ.ij. *fl. Lavandulæ* ʒ.j. *Absinth.* ℥.ß. *Senæ* ℥.j.ß. *Agar. troch.* ℥.ß. *rad. Cichor.* ℥.ß. *sem. Anisi* ʒ.ij. *Zingib.* ʒ.j. *Cort. citri sicci* ʒ.ij. infundantur *in Vino*; Egregiè dejecit, primâ vice cum torminibus, postea non ampliùs: Pergens nihilominus in usu *errhini, suffitus & gargarismatis*.

1. Decembr. Quia auditus, ea die denuo, nonnihil strepitu in aure, impediebatur, jussi *succum Porri cum æqua portione Aquæ vitæ cum cottone intincto in eo, in aures* intrudere: Et quia tussis molestabat, *Tab. Diatragach. noctu in ore* retinere.

3. Decembr. Absolutâ *purgatione manè* sumpsit *conser. Major. Anthos, Rosar. an.* ʒ.ß. fiat *Bolus*, Sumat.

4. Decembr. *Manè succû Majoranæ, & Betæ naribus* attraxit, ita ut in fauces illaberetur, ab eoq; sensit ab auribus ad nares pituitâ derivari, quam emungens, cœpit auditû recuperare. Perrexit tum in usu *suffitus & succi porri in aures, & errhini, ex succo Betæ tantùm.*

8. Decembr. Quia ob intermissum usum eorum quæ auribus adhibuisse debuisset, denuo difficulter audiebat, Jussi *Balneum* intrare, sudare, & in *balneo suffitu* uti, & *succo Porri, ea nocte, & scarificare dum in balneo esset.*

Ab

Ab eo, uno die pejùs, alio meliùs audiebat. Dedi illi *aquam ex Fellibus meam, ut in aures guttas aliquot tepidas* instillaret, *& ubi parùm continuasset, sineret iterum* effluere; Jussi item repetere *balneum post octiduum cum scarificatione.* Et quia nares obturatæ erãt, & nihil olfaciebat, jussi continuare *Majoranæ contusæ cum succo Betæ in nares usum.*

22. Decembr. Cùm illum accederem, jam meliùs audiebat, & aliquid olfaciebat, prædixi ubi primùm olfactus exactè redierit, auditionem quoque perfectam iterum fore. Jussi *post biduum denuo in balneo* sudare, *manè, caputq; diligenter Lixivio forti, in quo Salvia, Origanum, Chamomilla, Tartarum* coxerint, lavare & siccare.

Et quia fauces excoriatæ, nondũ omnino sanatæ erãt, & de illis potissimùm conquereretur, ordinavi *gargarismum:* ℞. *rad. Pentaphylli. Bistortæ an.* ℥.j. *fol. Ligustri. M.j. fl. Rosar. rub. P.j. fl Balaust.* ℥.ß. *semin. Cydon.* ℥.ij. fiat decoctio *in æquis Aquæ & Vini portionibus, & in mens.j.* dissolve *Mellis* ℥.ij. Abluat *sæpe os.*

Cum post aliquot dies illum inviserem, & fauces inspicerem, vidi adhuc in ambitu exulceratas, absumptâ penitus columellâ. Ord. seq. *Gargarismũ:* ℞. *rad. Pentaph. Bistortæ ana* ℥.j. *fol. Ligustri, Plantag. Agrimon. ana M.j. Hordei, Lentium, Rosar. rub. ana P.j. fl. Balaust. Cort. gran. ana* ℥.ß. coquantur *in aqua ext. ferri* diss. *in Mensur.j. mel. Ros.* ℥.iij. *Oxymel. squill.* ℥.j. *Aceti squill.* ʒ.ij. fiat *Gargarismus.*

Atque ita exulceratio hæc, quoque sanata fuit, amissâ tamen uvulâ, neque ob id, raucus erat aut aliud impedimentum, in voce observari potuit.

Mense Martio sequenti, qui ob frigus & pluvias, asper

asper erat, delabente rursum à capite humore denuò, surdus est factus. Verùm *Scarificatione* usus atque *Errhino*, rursum auditum recuperavit. Quod nisi factum fuisset, *cauterium* illi inussissem.

Post annos aliquot, novum & horrendum accidens, in nare illius & ore supervenit, quod, cùm cancrosum esse, judicarem, in Oris dolore, Lib. II. descripsi. Vide Cancer in palato & nare.

Auditio difficilis cum tinnitu, & ulcere aurium.

VIDE in Aurium dolore, Lib. II. Aurium ulcus cum tinnitu, &c.

Strepitus, in aure & temporibus, in Hemicrania.

VIDE in Capitis dolore, Lib. II. Hemicrania sinistri lateris, &c.

IN MOTUS IMPOTENTIA OBSERVATIONES.

Paralysis seu resolutio corporis inferioris, mediæ sedis, à globo sclopeti, spinalem medullam contundente, subsequente Convulsione.

PUELLA nubilis, è pago vicino, comitibus quibusdam, inter quos & soror erat, An. 1611. Aug. mense, Basileam revertens, & à tergo cuidam

in equo aſsidens, exploſo ſclopeto à quodam, ſtatim reſoluta, inferiore corporis à media lumborum ſede, penitùs facta eſt, adeò ut nec pedes, nec illorum digitos ullo pacto, movere poſſet, nec ſenſum ullum perciperet: ſicque domum devecta eſt.

Chirurgus, vulnus in dorſi media ferè ſede, deprehendit, cui *curam* adhibuit, quod à caſu, ab equo factum, putabant. Verùm cùm in ſuperioribus partibus, nullum alium ſentiret defectum, atq; inferiores omninò reſolutæ & ſtupidæ manerent, hiſce curãdis, & chirurgus & mulierculæ, *conſilia varia* dantes, inter cætera, *ſtuphas pedibus* adhibuerunt, à quibus vapor adeò fervens ſuſcitabatur, ut, cùm ob ſtuporem, ardorem non ſentiret, pedes ab imo ad coxam uſque; ac ſi aquâ fervidiſsimâ combuſta eſſet cutis, aduſti nigricantesque apparerent, admodumque tumerent.

Vocatus ad eam, cùm de principio & cauſa hujus caſus rogarem, narravit mihi, ſe cùm bombum bombardæ, quam comes itineris, equitans diſploſerat, audiviſſet, eodem momento, ac ſi tergũ ſuum tactum eſſet, dolorem ſenſiſſe, ſubitoq; animo defeciſſe, nec an ceciderit, an à comitibus retẽta fuerit, & ab equo relevata, ſe ſcire, donec recepto animo, ſe vulneratam & reſolutam, ſenſerit. Cùm vulnus inſpicerem, erat illud in latere dextro dorſi, juxta octavam, vel nonam illius vertebram, & ad ſpinam vertebrarum illius, obliquè intrinſecùs declinabat. Erat autem vulnus, exactè in cute rotundum, in ſinum profundum deſinens, & cùm in ambitu, contuſionis nullum ſignum appareret, ex ictu glandis accidiſſe ſuſpicans, juſsi veſtes adferri, quæ ſimiliter

rotundo

rotundo foramine, uti & indusium perforata, meam sententiam, globulo sclopeti, hoc vulnus factum, & spinalem medullam læsam fuisse, confirmabant, uti & chirurgi alii, postea vocati, idem judicabant, & præsertim cum stylo immisso, vertebræ portionem abruptam deprehenderent. Quia verò, jam exactis à læsione decem diebus, quibus de superiorũ partium affectu aliquo, non admodũm conquerebatur, tunc verò pejus habere inciperet, vomituque gravari, & de ardore superioris partis spinæ, capitis dolore, ac spasmo circa cervicem conqueri, *hisce emendandis remedia, uti & vulneri*, fuêre adhibita, prognostico interim præmisso, incurabilem hũc fore affectum, uti mox apparuit: nam vigesimo post eum, quo hoc accidit die, expiravit. Et cùm adhuc dubium apud authorem facti, uti alios aliquos esset, an à sclopeto, vel casu ab equo, hoc evenisset, licèt constaret, eam non ab equo cecidisse, sed post sclopetum explosum, animoq; mox deficientẽ, ne ab equo caderet, ab eo cui à tergo assidebat, retentam fuisse, ut globus adhuc in corpore detineretur, si ab ictu illius factum fuit, cùm nullus alius pateret illius exitus, necesse erat. Itaque cùm in vulnere, per sectionem post mortem dilatato, nihil inveniretur, illudq; vertebrã subiret, exemptâ spinæ dorsi aliquâ portione, eaque juxta vulneris ingressum dissectâ, globus plumbeus, spinalem medullã disrupisse, atq; in corpore vertebræ substitisse, tandẽ deprehendimus. Globus is appendicem habebat, cui chartam, quę pulverem tormentarium recipit, adligare solent. eratq; globus ex parte illa, quâ os tetigerat, nonnihil dilatatus, uti sæpè hoc, si globus os in corpore tangat, nec illud penetret, accidere observavi.

Resolutio ab ictu, utriusq. lateris, Loquelâ simul amissâ, & Auditione.

CUM luctarentur pueri, alterq; annos circiter decem natus, alterum in terram prostravisset, illiq; incumberet, mater succumbēti filio, auxilium latura, scopæ inversæ manubrio, cervicem alterius percusſit, unde ille statim, mutus factus & surdus, ac utroq; simul latere resolutus, & cùm ubi nam doleret, ab eo quæreretur, caput nutans, in eo se aliquid pati, videbatur innuere. Cibum alioquin capiebat, egerebat & dormiebat. Sic itaque lecto, per multos menses affixus; cùm spes omnis sanationis, *post usum quorundam remediorum*, sublata esset, in hospitale receptus, & insigni pecuniæ summâ, decretò magistratûs, à muliere quæ ipsum percusserat, mulctæ loco annumeratâ, ipsa quasi desperabunda, manus aliquoties, sibi ipsi intulisset, nisi sedulò custodita fuisset. Æger verò, per annum unum aut alterum, illic miserè vivens, tandem obiit.

Resolutio sinistri lateris, ab ictu procedens, cum Oris tortura, & Visionē depravata.

LAPICIDA puer, ab alio percussus, tegulâ suprà caput, sinistro latere, ex parte resolutus, difficulter incedebat, osque distortum gerebat, & res quas intuebatur, geminas sibi videri dicebat. Hic quoque in hospitale receptus est, quid cum eo sit actum, mihi non constat.

Resolu-

Resolutio in pedibus, cum Loquela impedita, atq; Oculorum convulsione seu spasmo, ab ictu procedens.

IN balneo sedenti cuidam æditùo, civis quidam à tergo stans, transversâ manu, joco, cervicem per-utiens, hoc pacto, caput illi amputari, facilè posse, icebat.

Verùm ab eo tempore, misero huic, sensim pe-es labascere, & resolvi cœperunt, ob quam cau-m, ægrè incedere, pedesque eundo trahere coge-atur: Adhæc, cùm alioquin naturâ blæsus esset, erba deinceps, minùs expressè pronuntiare potuit, oculis torvis, ac veluti contortis & convulsis, res ituebatur, donec tandem increscentibus omnibus, oc pacto quoque extinctus fuit.

Linguæ paralysis, Loquelam impediens.

POST casum apoplecticum, mercator quidam senex, resolutus aliquandiu permansit, in uno tere, & paralysin linguæ passus est: curatus postea iquo modo, ut ambulare denuo potuerit, rema-nte tamen linguæ resolutione, loqui ut intellige-tur, quid vellet, minimè potuit, eratque jam inve-ratum malum.

Cùm fortè illac iter facerem Anno 1558. & à me nsilium efflagitaret, primùm, etsi jam sæpè *pur-tus* esset, ut *ante usum topicorum denuo* purgaretur, *pilulas* præscripsi: ℞. *pilul. Cochiarum, Fœtidarum* ʒ.j. *cum melle Scillitico* fiant *pilulæ*.

Postea *ut sequentibus per vices uteretur, ter quatérve* ʒ.j. sumendo *in mense* jussi: ℞. *Agarici troch.* ʒ.ij. *Turbith. gummosi in hydrom. infusi* ʒ.ß. *Myrrhæ, Sarcocoll. nutritæ in succo Rosar. ana* ℈.ij. *Castorei* ℈.j.ß. *Mastiches, salis Gemmæ ana* ℈.j. *Aloës* ℥.ß. *cum melle Scillit.* fiat *massa.*

Masticatione sequenti *manè* utatur *sæpe*: ℞. *Cubeb. nucis Mosc. seminis Sinapis ana* ʒ.j. *Caryophyl. Galangæ, Piperis longi ana* ʒ.ß. *Salis communis* ℥.j. excipiantur *Cerâ* fiant *formulæ.*

Abluat *postea os Aquâ salsâ, quâ olivæ conditæ ad nos vehuntur*, nam ejusmodi merces, mercator hic habebat.

Nares intrinsecùs Unguento hoc, ad eò divertendam materiam, illinire jussi: ℞. *Troch. Alhandal, Diagrydii an.* ʒ.j. *rad. Hellebori albi* ℈.j. *Castorei* ℈.ß. *Mellis scill. q.s.* fiat *Unguentum.*

Ungatur *pars posterior capitis rasa, & cervicis nuda*, hoc modo: ℞. *ol. de Piperibus, de Euphorbio ana* ℥.j.ß. *Ceræ rubræ q.s.* fiat *linimentum.*

Postquam his aliquandiu usus fuisset, jussi postea *frequenter* lambere, *electuarium ex Melle Scillitico & Anthosato, invicem permixtis.*

Colluere dein hoc *decocto os, atq; aliquandiu in eo* retinere: ℞. *nucis Mosc.* ℥.j. *rad. Galangæ, Costi an.* ℥.ß. *Zingiberis* ʒ.ij. *sem. Sinapis* ʒ.iij. decoquantur *in Vino & Melle.* Pro *oris collutione.*

Victus rationem idoneam præscripsi, & ut *interdum jejunus in balneo* sudaret, niteretúrque loqui.

Hac ratione, etsi non perfectè verba proferre posset, tamen ut intelligeretur, balbutiendo loquebatur.

Lingua impedita, uti & loquela, à resolutione illius, uti & digitorum.

INEUNTE senectâ, cuidam præconi verbi Dei, facies inflata, phlyctenis seu vesicis amplis, subflavâ aquâ repletis & distentis, facta est, quibus discissis orifice, aquâque effluxâ, iterum subsedit. Paulò post subitò impedimentū, cùm loqui vellet, in pronuntiatione sensit, atq; insuper digitos moturus, & apprehēsurus res, dextrâ manu, præsertim calamum ad scribendum, imbecillitatem quandam passus est. Uti & in crure illius lateris, in quo etiam vesica, sicuti prius in facie, aquâ citrinâ plena, apparebat. Quæ omnia accidentia tamen, mox remiserūt, remanente tantùm loquelæ, levi hoc impedimento, quod eò magis illi molestum erat, quòd inter concionandum, hoc, in eo loquente, vitium observaretur.

Consiliū à me efflagitans, quòd minùs remediis assuetus esset, leviora hæc, sed efficacia, præscripsi.

Vino sequenti *ex musto*, quod tunc *Vindemiarum tempore* ad manum habebat, hoc pacto parato, usus est: ℞. *herb. Chamæpithyos aridæ* ℥. ß. *herb. Salviæ, Absinthii ana* ʒ. ij. *flor. Rosmarini*, *Primulæ ana* ʒ. j. *Musti albi laudati mensuras* v. *vel* vj. fiat *donec mustum, uti solet*, effervescat: Bibat *sæpè* de hoc *Vino*.

Quia *pilulas* non poterat deglutire, ord. sequentem *potionem, quâ interdum* se purgaret, *leviorem*, ne, si validè operaretur, defluxiones movendo, novam excitaret, ut sæpè in paralysi & podagra fieri observavi: ℞. *Rhabarb.* ℈. *iiij. Mechoacæ* ʒ. j. ß. *fol. Senæ* ʒ. *ij*. infundantur *in Vino* prædicto *Chamæpithyos*, fiat expressio, adde *syrup. Ros. sol.* ℥. j. Bibat.

Paret *condituram ex herba Chamepithyos & fl. Salviæ recentibus, cum melle coctis & conditis*, sumendo *interdum manè bolum*, & superbibendo *parùm aquæ Rosmarini, & Thymi.*

Masticet *manè, de hoc masticatorio aliquando: R. Cubebarum ʒ.j. Piperis longi ʒ.ß. Nucis mosc. ʒ.j ß. Mastiches ʒ.j sem. Angelicæ, ʒ.ß. sem. Sinapu & Nasturtii an. ℈.j. Euphorbii gran. iij. cum Cera* fiant *masticatoria.*

Colluat *os frequenter aquâ Rosmarini, ex infusione in Vino* factâ & exstillatâ.

Fricet quandoque *linguam Bell rio Sinapis, mensis consueto*, & abluat *Vino.*

Lingua impedita unde Balbuties, ab opio, per clysma infuso, progressa.

NEPHRITICO seni, cùm inter alia remedia, quæ dolorem, quo interdum vehementissimo laborabat, sedarent, *Clysterem* injiciendum curarem, cui *portionem aliquam Opii dissoluti* miscueram, post somnum, qui supervenit, dolore mitigato, excitatus à somno, balbutire cœpit, ex quo nervos linguæ, stuporem quoque concepisse, indeque balbutiem hanc prodiisse, uti eandem in ebriis, eodem modo à *Vino* contingere, observamus, conjicere potui. Verùm uti in ebriis, remittente *narcosi Vini*, loquelam rursum integram redire videmus, ita & in illo, postquam *opii* vis discussa fuit, balbuties cessavit.

Oris tortura à resolutione.

VIDE sub eodem hoc titulo, paulò superius. Resolutio sinistri lateris, &c.

Palpitatio convulsiva in buccis, labrum & narem sinistram, in sinistrum latus continuò trahens, cum facie pustulosa & rubra.

MATRONA nobilissima, annos nata 47. quæ plures liberos pepererat, menstruis adhuc laborans, ante biennium, prægresso ictero, cœpit in sinistra buccæ regione, attractionem quandam involuntariam sentire, quæ labium utrumque, & vicinam narem, nonnunquam & palpebram inferiorem, ad latus leviter trahebat, sæpè repetitis vicibus, & ferè continuo motu, non tamen os admodùm distorquens, uti in perfecta oris tortura accidit, uno latere minimè deorsùm tracto, sed ad latus saltem diducto. Tota alioquin illius facies pustulosa erat & rubra, quibus duobus vitiis, remedia adhiberi cupiebat, eoque nomine, huc ad me, magno comitatu venit, cui consilium hoc scriptum, Anno 1613. April. mens. dedi.

Palpitationem convulsivam, hunc affectum, sicuti hanc speciem, in praxi mea descripsi, vocavi: cui subveniendum, eo potissimùm modo, dixi, ne resolutio aliqua, aut convulsio, quæ interdum hunc anteambulonem sequuntur, superveniat, præsertim cũ stupor aliquis in brachio, & crure, ante menses aliquot, sed obiter tantùm, se manifestarint.

Ante omnia *evacuatio generalis*, per *præparantia, purgantia*, & *sanguinis detractionem*, cùm plethorica esset, fuit præscripta, & post eam *alterantia quædam, in hanc rem conferentia pharmaca.*

Topica, buccis, intus forisq; adhibenda sequentia, & primùm *Masticatorium* sequens: ℞. *Nucis mosc.* ʒ.ij. *rad. Pyrethri, Angelicæ, sem. Staphisagri, Sinapis ana* ʒ.j. *sem. Angelicæ* ʒ.ß. *Cubeb.* ℈.j. *Piperis* ℈.ß. *Mastiches* ʒ.j.ß. *Ceræ q.s.* fiant *formulæ rotularum instar, vel orbiculares,* quas masticet *jejuna frequenter.*

Aquam dein sequentem *in ore* contineat, *tepidulam, præsertim in sinistra sede*: ℞. *rad. Pyrethri, Angelicæ, Acori veri, Ireos ana* ʒ.ij. *herbar. sicc. Salviæ, Majoranæ, Thymi, Chamæpithyos, Origani ana* ʒ.ij. *fl. Lavandulæ, Stœchados ana* ʒ.j. *Nucis mosc. Cinamom. ana* ℥.j. *semin. Fœniculi, Carui an.* ʒ.j. *sem. Erucæ* ʒ.ij. pulverisa omnia, affunde *Vini generosi* ℔.v. destillentur; *Aquâ* utatur uti dictum.

In *Sacculo* vel *pulvino* sequentia, insuenda curet, interpositâ *Bombace* vel *Lanâ, ne premant*, atq; *buccæ laboranti, priùs calefacta, frequenter* admoveat, vel *noctu eâ faciei parte, quæ ægra, pulvino sic parato* incumbat, pulvis autem talis est: ℞. *rad. Ireos* ʒ.vj. *radic. Enulæ, Angelicæ ana* ℥.ß. *herb. Salviæ, Betonicæ, Chamæpithyos, flor. Chamomil. nobilis, Meliloti, Sambuci, Rosarum, Lavandulæ an.* ʒ.j. *sem. Coriandri* ʒ.ij. *semin. Milii solis* ℥.j. *sem. Carui, Fœnic. ana* ʒ.j. *Salis* ℥.j. conquassentur.

Pro facie rubra & pustulosa, utatur sequenti *lacte*, id cum *penicillo frequenter* illinendo: ℞. *Fragorum non plenè maturorum* ℔.j.ß. *Lactis caprini* ℔.iiij. *radic. Oxylapathi rec.* ℥.iij. *herbar. Portulacæ, Plantag. rec. ana M.j. Rosar. rubr. rec.* (*quæ tunc florebant*) *P.iij. Album. ov. num. xij. Limonia vel arantia poma incisa, num. vj. Aluminis* ℥.j.ß. *Aceti* ℥.j. *Camphoræ* ʒ.j. Eliciatur *aqua* ad usum.

℞. *Lithargyrii* ℥.j. *Cerussæ* ʒ.ij. *Boracis* ʒ.j. affunde

Aceti

Aceti albi ℥.iiij. ſtent in infuſione. Miſceat cum *portione hujus infuſionis*, *portionem aquæ*, *eoq́ lacte* illinat *faciem*, & *manè ſi quid albedinis remanſit*, *priore aquâ* abſtergat.

Cucurbitulas binas collo, *binas ſcapulis*, *utrinq́ unam* applicet, repetatque *altero & poſtea tertio die*, *denuoq́ poſt menſem idem* faciat. *Cauterium*, quod inuſsit *ſub aure*, cùm moleſtū ſit, rurſum coaleſcere permittat.

Victus ratio conveniens præſcripta, & *reliquarum ſex rerum non naturalium decens uſus obſervandus*.

Spaſmus in bucca ſeu Oris tortura.

QUIDAM pagano, quoties loqui volebat, bucca univerſa, dextræ faciei ſedis tremebat, & ſurſum deorſumque convellebatur, atque os diſtorquebatur, idque magnâ, uti ajebat, & re ipsâ apparebat, moleſtiâ, ita, ut eam, adhibitis manibus, nonnihil retinere, & premendo, motum hunc violentum, cohibere cogeretur. De vigiliis perpetuis ſimul conquerebatur. Ad anni ſpatium & ampliùs cum hoc malo conflictatus, fruſtra Empiricorum uſus remediis, tandem ad me conſilii causâ venit. *Purgavi* illum ante omnia; *Cucurbitulis* uſus *ſiccis*, *citra ſcarificationem*, *ſub auribus & humero ac ſcapulis*: Poſtea, quòd penitùs inſomnis eſſet, dedi ipſi *Mithridatium*: verùm cùm nec ſic tum dormiret, exhibui *ſyrupum de Papavere*, idque ter, augendo ſemper quantitatem, donec *ad* ℥.ij.ß. pervētum eſt. Sed cùm ne minimum quidem inde dormiret, tandem *Narcoticum meum* illi propinavi, unde eâ nocte dormivit & copiosè ſudavit, eoq; repetito, ad ſomnum naturalem rediit, & buccarum illa agitatio ceſſavit.

Spasmus Maxillam inferiorem adeò constringens, ut os non sufficienter aperiri potuerit.

EODEM affectu Arthritide nimirum, mulier nobilis, quæ annos cōceptioni aptos nondum prætergressa fuerat, adeò miserè afflicta fuit, ut licèt, plurimis purgationibus & sudoribus, exhausta esset, tamen incedere difficulter potuerit, articulis majoribus hinc inde tumescentibus.

Post *thermarum sulphurearum* usum, meliùs habuit, sed propter membrorum ad motum difficultatem, hoc supervenit accidens, quòd maxillæ inferioris articulus utrinque juxta aures, adeò immobilis sit factus, ut os aliquousque saltem, ita ut cibus crassior, vix intromitti potuerit, aperiri posset, quo incommodo ad dies vitæ, per annos aliquot, miserè afflicta, tandem ore penitùs ferè occluso, in periculo, ne fame enecaretur, ad finem vitæ usque fuit.

Spasmus in Oculis.

ET mihi & aliis, qui de hoc affectu conquesti sunt, sæpè accidit, ut post somnum, quando oculos aperire volumus, illud cum labore & dolore, qualis in spasmo flatulento dicto, in aliis membris sentitur, fiat, nimirum, ut oculi sic veluti tracti, & astricti ægrè cedant, nec sine cruciatu, nisi priùs fricentur manibus, aperiri queant, uti & spasmus in aliis locis, cum contrario nixu & motu, musculi contracti reducuntur, cessat, & sic oculorum

musculi

musculi veluti convulsi, hac frictione reducti, rursum moveri, palpebræque aperiri possunt.

Oculorum convulsio seu spasmus in Resolutione.

VIDE sub eodem hoc titulo. Resolutio in pedibus, &c.

Spasmus quidam in cervice post congressum, atq; ardor in glande.

CONQUESTUS mihi est, Princeps quidam, post concubitũ, subitò dolore quodam tensivo & veluti convulsivo, in nuchæ regione & posteriore capitis seu occipitii sede affici, ardoremque vehementem, in glandis extremitate, tamdiu, quamdiu glans semine adhuc madebat, sentire, madoreq; absterso, acrimoniam mitigari: causas unde hæc prodire possent, aliquas exposui, illiq; satisfeci.

Spasmi species, in qua caput, in sinistrum latus torquebatur.

VENIT ad me mercator quidam insignis, Anno 1612. de diuturno affectu conquestus, quem & mihi explicabat, egoque in ipso mox observabam, cùm capite in latus verso, non rectà me inspiceret. Cujus affectus initium, ut mihi narrabat, sic se habuit. Ante annum, cùm ingruente hyeme, ex Italia domum tendens, per alpes iter faceret, frigusque sæpè pateretur, & in navi lacum trajiciens dormiret, atque excitatus totus frigeret, cœpit primùm dolores in cervicis sede posteriore, quam nucham

cham vocant, ſentire, quibus continuatis, ſecuta eſt capitis in ſiniſtram ſedem, inclinatio involuntaria, ſeu contractio, quæ adhuc durat, illique admodùm moleſta eſt, atque eum inſpicientibus, admirationem præbet.

Ut huic vitio mederetur, variis & *generalibus & topicis* uſus erat *remediis*, atque inter reliqua, cùm nullam inde ſentiret mutationem, *thermas* adiit *Sulphureas*, quarum uſu, levamen aliquod, ita ut caput minùs rigidè, quàm priùs in latus tunc torquere cogeretur, ſenſit.

Cùm cauſam hujus accidentis, ex me intelligere cuperet, & quale nam illud eſſet, Spaſmi ſpeciem ſeu contractionis à me appellatæ, diſtinctam à convulſione, multis argumentis probavi eſſe. Talem nimirum, in qua præter voluntatem, caput in latus ſiniſtrum traheretur, & cum voluntario motu, rurſum retraheretur, mox involuntario motu relaberetur.

Partem verò affectam, muſculos, caput in latus illud moventes, à cervice & dorſo progreſſos, capitiq; inſertos, eſſe dixi, & ab illorum affectu, hoc procedere, partemque ſic ægram, ſanam, uti in ſpaſmo fieri ſolet, attrahere. Hincq; accidere, ut dolorem & moleſtiam, quam ſentit, non ſolùm in cervicis, ſed & dorſi aliqua ſuperiore regione, unde longi illi, ad caput protenſi muſculi, progrediuntur, & per hæc loca ad caput feruntur, æger percipiat.

Maximè verò hoſce muſculos, eâ ſede, ubi in tendines, & latas aponeuroſes deſinunt, & circa nuchæ ſuperiora, in caput inſeruntur, affici eâ ratione, ut tendines hi aſtricti, brevioresq; ſic redditi, caput in latus continuò attrahant, qui tamen capite moto, contrario

contrario motui, tātiſper cedere, & in latus dextrum aliquousq; retrahi queant. Quo tamen motu ceſſante, rurſum caput retrahitur.

Morbus verò quiſnam ſit, qui adeò membraneas illas, ſeu nervoſas, ut vocant, inſertiones, ut aſtrictæ ſint, efficiat, exiſtimare me, intemperiem eſſe frigidam, quæ uti nervis, ſic membraneis, & ex ſanguibus partibus inimica, eas lædit, & conſtringendò breviores reddit, ita ut ægrè poſtea, rurſum ad priſtinam figuram, remeare valeant.

Hanc autem ab aëre frigido progreſſam, ſatis præcedens frigus oſtendere dixi, quod eò magis haſce ſedes, cùm nudæ, nec veſtibus tectæ ſint, quàm alias affecit. Accedit, quòd cùm proclivis ſit ad ſudores, ab iiſque corpus adhuc madens refrigeratum, graviùs eo in loco læſum fuerit, & quòd capite nudo, cùm ſudat, ſudoreſque abſtergit, plerumque exiſtat.

Hiſce ſic expoſitis, cùm quid ſperandum & agendum, à me quæreret, etſi in hoc diuturno affectu, & pertinaci, de cura diffiderem, præſertim tendinibus jam exſiccatis & induratis, tamen eam tentari poſſe, per ſummè emollientia ea, quæ ſimul nervoſo generi eſſent appropriata, adminiſtrata, è quibus *Unguentum ſingulare ejuſmodi, quo cervicis latus ſiniſtrum* inungeret, ei præſcripſi, ſicque illum dimiſi.

Circa finem Decembris ad me æger ſcripſit, ſe *unguento* à me præſcripto, duodecim dierum ſpatio, indies nucham, cum tota ſpina, quod tamen non juſſeram, ſed tantùm cervicis poſteriorem regionem, inunxiſſe, atque tumorem inde mollem, juxta

ſiniſtram

ſiniſtram ſcapulam, fuiſſe ſubortum, & veluti duos nodos, in utraq; cervicis poſtica regione, unde dolorem ſentiat, ſpaſmum verò illũ adhuc perſeverare.

Poſt menſem circa finem Januarii, rurſum ſcripto à me petiit, ut curam, cùm ver appropinquet, ſuſcipiam, erupiſſe in eò loco, ubi inunctio facta eſt, phlyctenas, illiſque diſruptis, aquam aliquam effluxiſſe. Quod ego ab *unguenti* uſu *emollientis*, relaxatis & dilatatis indè quoque poris, ſeroque ſub cuticulam effuſo, non defluxione aliquâ, à capite eò delapsâ, accidiſſe, demonſtravi, defluxionesque à capite, quibus alioquin etiam obnoxius erat, alia potius loca petere.

Quid porrò agendum eſſet, cùm rogaret, denuo emollientia, quibus non diu uſus erat, repetenda, atque ea in forma *fotus*, *emplaſtri*, *cataplaſmatis*, præſcripſi, *pilulasq; ſimul corpus mundũ efficientes, & nervoſo quoq; generi accommodas*. De *thermis* autem adeundis, vere inchoante, cùm eſſet quæſtio, *Sulphureas* quæ priùs profuerant, cæteris præferebam.

Cùm itaque enarratis, uteretur ad menſem Majum uſq; remediis, & ſimul *cauterium brachio utriq;* adhibuiſſet, affectusque in eodem perſiſteret, ſponte cùm frater ipſius eò quoque abiret, in *thermas non Sulphureas*, ſed *Leucenſes Valleſianorum*, ſe contulit, atque in illis balneando, moram ſeptimanarum trium traxit; multumque ſudavit; atque aquâ illâ calente, cervicem continuò, perfundere juſsit, & per epiſtomium irroravit.

A' *thermis* reverſus, ad me, adducto ſecum ſibi familiari erudito Medico, cõſilii conferendi causâ, Baſileam venit. Exponens, caput illi non ampliùs adeò

adeò uti priùs, in finiſtrum latus trahi, ſed rectum manere poſſe, ut jam rectà homines intueatur, nec ampliùs hoc vitium in eo adeò obſervari. Verùm aliud acceſsiſſe, quòd nimirum caput in ſiniſtrum latus, nulla ratione poſsit vertere, dein quòd ſcapula ſiniſtra, cum humero, viciniſque dorſi ſede, deorſum adeò trahatur violenter, ut niſi ſcipione, manu ſiniſtrâ, nixus, brachium & per conſequens fulchra illius ſuſtentet, erectus manere non poſsit, ſed humi procumbere cogatur, ob quam cauſam, ſine hoc ſuſtentaculo, nec ambulare, nec equitare valeat, niſi ſcipione ſtapedi ſiniſtro innitatur, ſicq; ſe ſuſtentet. Sentire inſuper ſe adhuc, interdum dolorem aliquem, qualis in ſpaſmo flatulento evenit.

Conſilium cùm caperemus, concluſum inter Medicum ipſius ordinarium & me, cùm adeò pertinaciter perſeveraret hoc malum, etſi ſpes ſalutis eſſet exigua, aliquid tamen, ut illi animum aliquomodo adderemus, & extrema tentaremus, eſſe agendum. *Pilulas* priores, quorum ſucceſſum ſe ſenſiſſe ajebat, repetendas; *Oleo medicato* dorſum inungendum. *Balneo humido ex decocto herbarum cui inſideret*, utendum.

Sicque per caniculares, horum uſu pergendum. *Cauterium* quod in brachio ſiniſtro ulcus fecerat, ſanandum; aliud in dextro adhuc apertum ſervandum.

Circa medium Auguſti, Medicus illius denuo ad me ſcripſit, poſt uſum prædictorũ remediorum, nihilo meliùs illum habere, ſed ſpinam, nunc in ſiniſtrum latus, adeò curvari, ut quaſi pondere gravatus, in terram procideret, niſi ſcipione ſuſtentare-

tur: dubitare se, an ex retractione musculorum tendinum unius lateris, an verò relaxatione oppositi (cùm vi quadam in sinistrum latus trahantur) hoc oriatur. Addidit porrò, mirari se, quod cùm æger, nō nisi baculo innixus, obambulare posit, pondere tamen gravi, multarum librarum, humero sinistro imposito, sine baculo, erectus posit incedere.

Ad hæc sic respondi, hoc à dorsi musculis, spinam dorsi, à cervice ad lumbos usque, in utroque latere opplentibus, proficisci, è quibus profundiores, spinæ toto ductu connati sunt, qui dorsum, hoc est spinam illius movent, quorum utrinq; octo sunt paria, quatuor cervicem, quatuor dorsum flectentes, & rursum oppositis motibus erigentes. In his causam mali latere, maximeque ab initio in illis, qui cervicem & cum ea caput movent, latuisse, ut ostensum fuit, cùm caput tunc solùm, in sinistrum traheretur, nunc verò etiam reliquos, dorsum moventes musculos, affici, spinamque sic in latus trahi. Hocque non in utroq; latere, aliâs enim spina rigeret, sed sinistro tantùm, quo dorsum vi trahitur, & pars ægra, sanam, uti in contractione fit, trahit. Quòd autem non ex resolutione, oppositi dextri lateris, musculorum dorsalium fiat, quòd tunc pars sana, ægram traheret, indicio esse, quòd inclinatio illa dorsi, in sinistrū latus, non uti in paralysi, ob partis pondus, unde leviter & obiter eò tantùm inclinaret, fiat, sed per vim validisimè, uti æger ipse nominat, in suo scripto, eò trahatur, idque cum dolore, sicuti in spasmo solet accidere, adeò membrum trahi, ut oppositi musculi sequi cogantur, in resolutione verò nulla fit attractio, sed membrum fiat languidum & pendu-

pendulum,idq; sine doloris sensu, cùm tunc potiùs stupidum existat. Ex quibus patet, in hoc spasmo, musculos jam dorsi, toto illorum ductu, in sinistro latere, affici. Sed & quòd hoc verum sit,illud etiam demonstrare asserui, quòd uti in spasmo flatulento dicto, si musculi contracti, oppositis musculis per vim rursum retrahantur,vel etiã manuum operâ sic impellantur,contractio & dolor inde natus, remittat: ita in hoc simili casu, quando sinistrum latus, illicq; contracti dorsi musculi, vel scipione contra terrã innixo impelluntur,vel pondere humeris imposito,hoc fiat,dorsum sic erigi rursum,ut tunc procedere & ambulare, tam diu quàm hoc fit,posset.

Præterea nihil ampliùs addidi,cùm æger, defessus medicamentorum usu, hoc non adeò expeteret. Cui libenter, tanquam optimo Viro, ulteriùs operâ meâ,si modò quid effici posset, operâ & arte, succurrerem,quem adhuc in eodem statu & corporis habitu vivere, cujus sanè ipsius conditionis me miseret, audio.

Contractio digitorum in manibus, & resolutio manuum.

POST diuturnum morbum colicum, & resolutiones contractionesque secutas, in manibus & pedibus, in nobili quodam, jam sene, remanserant contracti digiti, in utraque manu: inter-nodiis duobus exterioribus, adeò astrictis, ut incurvati, in volam manus, digiti, nullâ vi, extendi ampliùs possent, quibus tamen res, quas apprehendebat, firmiter retinebat. Manus quoque pendulæ nonnihil, resolutæq; erant, quas vix sine adminiculo, aut veluti

jactu, elevare posset: articulique digitorum, præsertim in pollice & indice, nonnihil disjuncti, admodumque laxi, apparebant. Multis usus *remediis & thermis* quoque, nihil profecit, durante malo, & ad biennium usque perseverante.

Tandem in desperato malo, extrema tentans, *thermas Piperinas* adire decrevit: quâ in re, cùm meo uteretur consilio, in eoque curandi quandam rationem, quæ in aliis successerat, intellexisset, omnino eam, antequam *thermas* adiret, tentare voluit.

Itaque circa finem Aprilis, Anno 1597. curam hoc pacto inchoavit: *Purgato* priùs *decenter corpore, per triduum, Vino Cathartico, nervis* simul *accommodato*, in dextra, *topicorum* usum, hoc pacto, experiri voluit.

Emplastrum sequens, supra *alutam extensum, manus interiori sedi universæ*, applicuit, & *in plicaturam astrictorum digitorum* impresit, *& scissum illic in partes tot, quot digiti erant, chirothecæ instar, appositis petiis, singulis digitis obvolutis, ut exactè illis jungeretur*, coërcuit: postea *Pittacio, ex panno duplicato formato, impressoq; firmiter, asserculoq; panno involuto, transversim collocato*, sic *ut emplastrum undiq; se digitis* incurvatis accommodaret, *eosq; nonnihil, extrorsum* premeret, industriâ uxoris *fasciâ* colligavit, totamque noctem sic collocatam retinuit, aliquotq; noctibus continuavit.

Manè verò *hisce impedimentis remotis, singulis digitis plumbeam massulam, chordâ planâ appensam, quæ illos sensim extenderet*, gestavit.

Emplastrum verò tale erat: ℞. *gummi Ammon.* ℥. ij. *Galbani, Opopanacis, Bdellii ana* ℥. j. dissolvantur in

tur in *Aqua vitæ*; adde *Styra. calam.* ℥. ß. *ax. Anseris, medullæ Cruris vituli ana* ℥. j. *Thuris.* ʒ. ij. *rad. Ireos* ʒ. j. *Hermodact.* ʒ. j. *Laricea & Resinæ communis q. s.* fiat *emplastrum.*

Suffitu insuper *manè* usus est, ex *trochiscis* sequentibus, *carbonibus ignitis impositis*, parato, quem *in vase, ad id apto fumum & manum excipiente*, *aliquandiu* admittebat. Cujus hæc erat descriptio: ℞. *Marcas.* ℥. j. ß. *Myrrhæ, Mastiches an.* ʒ. ij. *Storacis, Benzoini ana* ʒ. j. *rad. Ireos* ʒ. ß. *cum Laricea* fiant *trochisci.*

Quibus vix dum octiduo usus, cùm digitos, premendo tamen eos, extendere posset, *emplastrum sinistræ quoque manui*, *tribus noctibus* tantùm apponens, eos quoque digitos jam cedere nonnihil sensit. Quibus ad me scriptis, jussi ut articulorum roboris causâ, *bis aut ter manum decocto Salviæ, in Lixivio, in quo Chalybs extinctus esset*, foveret, usuque horum pergeret.

Verùm cùm jam ferè penitùs digiti, extendi possent, præsertim in dextra manu, licèt vi propriâ musculorum, efficere id nequiret, ut huic quoq; impotentiæ, suppetias ferrem, ad me veniens, petebat.

Jussi itaque, ut *emplastri* usum continuaret, & quia extrinsecùs, internodia digitorum, dura apparebant, non solùm *intus*, sed & *foris emplastrum noctu* applicaret.

Suffitu tantùm bis in septimana uteretur, nec *nimiùm calido*, cùm si calidissimum adhiberet, stringi digitos, se nonnihil sentire, diceret.

Adhæc ut *unguento ante emplastri appositionem, utramq; manum digitosq; intus forisq;* illiniret; quod tale erat: ℞. *ol. Lumbricor. Liliorum an.* ℥. ij. ß. *ol. Cheyrini,*

Irini an. ℥.ß. *Litharg.* ℥.j coquantur parùm, adde *gummi. Ammon. dis. in aq. vitæ* ℥.j. *Styracis* ʒ.ij. *Laricea* ℥.ß. *Ceræ q.s.* fiat *unguentum.*

Manè dein *sepositis emplastris, fomentatio* hæc adhibebatur: ℞.*rad. Althææ, Bryoniæ, Ireos, Liliorum, recentium, incisorum, de singulis quantum poculum vulgare caperet. Absinthii, Thymi, Salviæ an. M.j. flor. Chamomillæ, Melilot. Sambuci ana P.j. sem. Lini, Fœnig. an. cochl.3. vel quatuor*, coquantur in *decocto intestinorum Capitis & pedum Vituli*, addito pauco *Vino:* Atque in *decocto manus* foveat *singulis matutinis.*

Interea licèt omnia in melius tenderent, spesque integræ restitutionis esset, tamen, quia tempus præfixum aderat, *thermas* distantes procul, magno labore & sumptu, lacu & alpibus superatis, adiit. Quorum usu, digiti ampliùs astringi potiùs quàm relaxari cœperunt. Et cùm in reditu lacum Tigurinum, navi trajiceret, tantâ vertigine correptus est, cum vomitu ab initio, ut nec stare nec sedere posset, sed lecticâ vectus ad nos, indeque domum duceretur. Unde manus iterum resolutæ sunt. Quarum curam postea desperans, cùm eum puderet, denuo meo uti consilio, cui non ad finem usque paruerat, neglexit.

Contractio digitorum sinistræ manus, in volam illius.

INsignis artifex lapicida quidam, saxum immensum volvens, adeò tendines, in sinistræ manus vola, ad digitos, annularem & minimum desinentes, ei attracti sunt, ut illi à vinculis quibus retinentur laxati, elevatique, duas chordas, sub cute tensas in al-

in altum, referrent, contractique duo hi digiti & attracti, postea semper manserint.

Digiti astricti in manu.

VIde in Habitus corporis dolore, Lib.II. Arthritis generalis post particularem.

Cruris dextri astrictio & contractio, post coxendicum dolorem.

AFfectus Nobilissimi hujus Viri, est cruris dextri ad superiora, cum levi contorsione versus interiora, contractio, eousq; facta, ut pedem terræ admovere erectus, nisi corpus inclinet, amplius nequeat: ob quam causam, incessus illius, nisi grallis adhibitis, vicem cruris supplentibus juvetur, impeditus est. Hisce accedit pedis seu cruris illius elongatio nimia, levisque quædam atrophia.

Causam hujus mali, in articulo illo magno, femoris cum coxa esse, tum functio læsa, cum nullus alius motus, nisi ille quo femur rotari, & sursum deorsumque moveri debebat, læsus sit, ostendit: tum inæqualitas & extuberantia, ac distorsio in articuli hujus dextri sede, manifestè apparens, & tactui se offerens, ad quam etiam inferior spinæ, & ossis sacri sedes, nonnihil inversa apparens, dilucidè patefecit. Imprimis verò, præcedens hunc affectum, morbus coxendicus, dolor ischiadicus dictus, quem diutius perseverantem, vitium hoc sequutum est. Et hæc de sede affecta.

Morbus verò in dicta sede occurrens, articuli hujus est luxatio, femoris capite ex acetabulo suo egresso, & ad inferiora, ad pubis ossis processum in-

feriorem usque delapso, illicque subsistente & hærente: ligamentis illis quæ articulum hunc vinciunt, geminaque existunt, potissimùm læsis.

Cùm enim ligamentum illud, articulum circumdans, omnium totius corporis ligamentorum, quæ articulos ambiunt, sit amplissimum, fieri potest, ut adeò cedat, ut (sicuti sæpe fit) femoris caput, è suo sinu devolvatur, & in membranæ illius (quæ cùm crassissima sit, præ omnib. totius corporis ligamentis, nunquam vi qualicunque disrumpi potest) amplitudine seu capacitate subsistat, elongato simul & vehementer attracto, tereti illo & crasso, quod caput aliâs in suo sinu retinere solet, ligamento. Quod & ob tensionem illam nimiam, astrictum & induratum, chordæ alicujus crassissimæ & firmissimæ instar, quæ nunquam disrumpi, nunquam ab acetabulo, cujus cartilagini innata est, vel extremis impetibus abrumpi potest, femur suspensum retinet, motumq; illius ad inferiora, cùm nunc non ampliùs, ut femur in sinu erat laxum, sed ob illius descensum, vehementer, uti dictum, tensum sit, impedit.

Quam ego, potissimam hujus astricti cruris causam, esse existimo. Neque enim nervorum hîc aliqua statuenda est induratio, unde stupor & contractio illius, vel resolutio potiùs sequerentur: non articuli impedimentum, ad cujus constructionem ossa & ligamenta, non nervi requiruntur. Sed nec tendines musculorum, femur moventium, in causa esse, vel hoc satis declarat, quòd femur movere alioquin potest, & solùm impedimentum illud est, quod veluti suspensum, quò minùs terram attingere possit, impedit, & sic stationi & incessui obstat.

Laxatio-

Laxationem autem hanc, unde hæc tensio sequitur, à fluxione illa, quæ ischiadicum dolorem pepererat, nisi major vis huic parti quoque illata sit, originem suam traxisse, præcedens hunc casum, hic morbus satis ostendit.

Cæterùm prognosticum quod attinet, hunc articulum reponi, & luxationem hanc sanari posse, impoßibile esse duco, proin nec vi hîc aliquid esse tentandum, ne malum fiat deterius.

Cùm partes hæ astrictæ, in oßium hac distorsione, nullâ arte in rectum situm reponi queant.

Ob quam causam, in eo omnino laborandum esse existimo, ut femur deorsùm eousque sensim impellatur, donec pes terram poßit attingere, tunc enim rursùm, Nobilis hic vir, etsi claudus aliquo pacto permaneret, tamen sine alio adjumento, & stare & incedere posset.

Et licèt omnes cruris motus perficere nequiret, tamen illud vel attollere, vel si perdifficile esset, & femur rigidum retinere cogeretur, cùm hæc forma ad incessum sit convenientior, eaque in qua crus attractum est, eum penitùs impediat, nihilominus ambulare posset.

Ut autem femur deorsùm pellatur, arte potißimùm & industriâ, adjuvantibus medicamentis, effici posse, si nec æger nec Medicus morâ defatigetur, confiderem, cùm sæpè & in femoris & genu aliisq; firmatis ac incurvatis articulis, id mihi tentanti feliciter successerit.

Omißis autem hîc *generalibus præsidiis, quibus corpus mundum & purum redditum atque ita præservatum*, faciliùs *remediorum Topicorum vires* admittit, præci-

puos obiter *medendi* hîc indicabo *ſcopos*; Qui ſunt, ut *ligamenta hæc aſtricta indurataq́; emolliantur, & crus ſenſim arte deorſum trudatur.*

Verùm perdifficile eſt ligamenta hæc, quæ in abſtruſo latent, præſertimq́ue teres hoc, quod ego præcipuam hujus aſtricti cruris cauſam ſtatui, emollire, cùm medicamentorum externorum vires, eouſque ægrè pertingant. Dein & cùm teres hoc ligamentum adeò ſit tenſum, ut ulteriùs ferè extendi nequeat, idq́ue tamen neceſſe ſit, ſi crus ulteriùs debet deſcendere, ſi vis adhibeatur, eam ægrè perferre poterit.

Nihilominus tamen, cùm continuus medicamentorum uſus, illorum præſertim quæ ſummè efficacia ſunt, ad interiora quoque uſque penitiùs vires tandem exerant, & vincula etiam ſummè aſtricta, continuo impulſu, tandem aliquo modo remittere neceſſe ſit, non dubito, ſucceſſu temporis, ritè ſingulis adminiſtratis, indies aliquid moliendo, tandem exoptatum licere finem conſequi, Deo opt. max. ſucceſſum fortunante.

Imprimis itaque *interdiu laminam plumbi, latè extenſam, caligarum regioni illi, quæ femur integit, inſutam,* ut geſtaret, ſuaderem. Atq; *ut pedem ſuſpenſum, dum ſedet, nulloq́; adminiculo ſuſtentatum, ut pondere hoc deorſum deprimeretur, quamdiu hoc ferre poſſet,* retineret, *ſæpeq́;* hoc repeteret.

Quod etſi ab initio cum moleſtia aliqua fieret, *conſuetudine tamen, hoc tandem illi minorem offenſam* pareret, *tuncq́; pondus augere* poſſet. Quòd ſi *appenſo cruri pondere alio*, id *potiùs* tentare mallet, *illiq́; commodius* eſſe experiretur, *modo faſciâ, quæ pondus ſuſtinet, latè eam femoris*

femoris sedem, quæ genu proxima est, amplecteretur, cùm hic melius deorsum trahat, liberum illi erit.

Neque enim pondus pedis regioni in calceo, aut tibialibus adhibitum, adeò exactè, cùm laxus intercedat genu articulus, femur deorsum, uti cum illi proximè, nullo intermedio appensum est, aut incúbit, impellere poterit, proin illi potiùs, quàm subjectæ parti, pondus erit adhibendum.

Quòd si *vinculo femori appenso, terræq; affixo, contraq; nitendo id quoque mutatis vicibus*, tentet, *aliisq; ingeniosè excogitatis instrumentis* utatur, quibus *femur continuò deorsum* impellat, tantò citiùs & meliùs succedet, quod optamus, ut nimirum pes terram posśit attingere, quò consequuto, de incessu nullum ampliùs erit dubium.

Cæterùm ut interea *ligamenta* rectiùs cedant, *emplastra* ex summè emollientibus, qualia sunt, *Bryonia, Hyoscyamus, Iris, Sulphur, similibusq;* parata, additis illis quæ *vi penetrandi operationem juvant*, erunt adhibenda. Quæ peritis Medicis describenda relinquo.

Interea tamen *thermarum sulphurearum*, quales sunt *Badenæ Helvetiorum* usum, in similibus casibus mirè profuisse, experientia me docuit, cui & ratio assentitur, cum *sulphure*, quod pinguedo terræ dicitur, quo & nihil est pinguius, unde & nil faciliùs accenditur, nil magis emolliat.

Unde & nobilisśimo Viro, eas profuturas, cùm mora illa longa, quæ dum illis utuntur interlabitur, plurimùm posśit juvare, non dubito, si tũc maximè, dum *in balneo* est, *pondere femur, artibus jam enarratis, aut aliis etiam, quæ excogitari poterunt, continuò* gravaret. Quæ ego syncerè & fideliter consulere volui.

Crurum

Crurum contractio, ob ulcera in coxendico dolore oborta, claudos efficiens.

QUamplurimos qui curâ meâ usi sunt, à multis annis observavi, postquam diu passi fuerunt coxendicum dolorem, factos fuisse claudos. Idque ulcerum perversorum causâ, quæ circa articulum coxæ, sub clunibus, nunc uno nunc pluribus, illis in locis, & quandoque etiam in inguine, prægressâ inflammatione, in abscessum conversâ, oriuntur. E quibus profundis & sinuosis, pus copiosè diuque emanat, quæ & ægrè sanantur. Et si aqueus ichor effluat, quem nostri Chirurgi Glidwasser vocant, indicium est, membraneas & nervosas ac ligamentosas illas, circa articulum coxæ, sedes affici, ideoque eos claudos futuros.

Memini me commilitonem, filium consulis habuisse, scholam mecum frequentantem, qui sic diu afflictus, sanatus tandem, claudus effectus est.

In Alio idem accidens.

AB initio Praxeos meæ, puerum simili affectu, per biennium laborantem, curæ meæ commissum, tandem sanavi, sed claudus, ad hodiernum usq; diem, Archigrammatei munere nihilominus, in Helvetica urbe quadam, defungitur.

In Alio idem casus.

COmitem etiam quendam, juvenem huc eo nomine missum, talia quoque passum, adhuc claudicare audio.

In

In Alio idem affectus summè periculosus.

IMprimis illustrissimus quidam Princeps, magni nominis, ante triennium, variis peregrinationibus superatis, apud nos subsistens, ischiadico dolore crudelissimè divexatus, obortisque postmodum ulceribus profundis, adeò afflictus fuit, ut ad extremum marcorem redactus fuerit, qui tamen, Deo auxiliante, diligentique & sedulâ nostrâ curâ restitutus, in ditione sua, subclaudicans tamen, incolumis vivit & regnat.

Cruris sinistri contractio, sursum versus nates, cum Tumore duro, circa genu, atque atrophiâ illius cruris.

ADolescenti cuidam, intumuit genu sinistrum admodùm, tum anteriore circa genu, tum posteriore poplitis sede: totumque articulum ambiens tumor durus, insensilis erat, dolorem tamen certis locis, ubi nervus premit, commovebat. Crus totum reliquum, supra genu, atque infra, atrophiâ laborabat. Articulus qui intumuit, vix apparenter movebatur, pede adeò sursum retracto, ut calce ferè nates tetigerit. Hunc autem tumorem, intrinsecùs tendines, illic copiosos, & ligamenta, circa illum articulum, obsidere putavi, natum ex nutrimento crassiore, & excrementitio, quod ob imbecillitatem illius partis, à casu prægresso, factam, congestum est, accedente quoque defluxione, huc potissimùm ruente & subsistente. Usus jam erat Parisiis, multis

remediis,

remediis, sudoribus & diatâ, evacuationibus multis, topicis item omnis generis remediis. Nihilominus tamen, curam sic agressi sumus, Anno 1576.

Corpus per vicem evacuari sic jussimus: ℞. *rad. Lapatii acuti* ℥. ij. *Fumariæ, Mercurialis, sum. Lupul. an. M.j. sem. Anisi* ʒ. ij. *Passul.* ℥. ij. *Sebesten num. vj. pulpæ Tamarind.* ℥. j. *Polypodii* ℥. ij. *Sennæ* ℥. ij. ß. *fl. Cordial. P.j. Epithymi* ℥. ß. fiat decoctio s. artem, dissolve *syrupi Ros. sol. de Fumaria an.* ℥. j. ß. fiat *syrupus coctus ad consistent. arom.* ʒ. ij. *Cinamom.* Capiat ℥. j. vel *plus, per intervalla.*

Utatur aliquoties *conservâ Ivæ*, *& Rosarum per vices.*

Sudet singulis septimanis semel in balneo.

Quod *Topica* attinet; *Crus in vase* quodam, ad id *convenienti*, in hoc *decocto balnei, manè jejunus* contineat, *per horam unam*, vel *diutiùs continuando, per septimanas aliquot, & renovando decoctum tertio semper die*: ℞. *rad. Bryoniæ* ℔. ß. *Liliorum, Althææ. an.* ℥. iij. *herb. Malvæ cum toto, Violariæ, Absinthii, Chamæpithyos. an. M. ij. fl. Chamomil. Meliloti, Sambuci an. P. ij. sem. Lini* ℥. j. *rad. Cucum. as.* ℥. j. misce: Pro *balneo*, adde *radic. Ireos* ℥. j.

Emplastrum vel *ceratum* dein hoc *genu regioni* applicet, quod ℞. *gumm. Ammoniaci, Bdellii ana* ℥. j. *Opopanacis, Galbani, Thuris, Storacis liquidæ ana* ℥. ß. *medullæ cruris Vituli vel vaccæ* ℥. j. *rad. Ireos* ℥. j. *baccarum Lauri* ℥. ß. *Volubilis* ℥. j. *Terebinth. Ceræ an. q. s.* fiat *empl.* vel *Ceratum.*

Ungatur quoque hoc *unguento*: ℞. *ol. Lumbricorum, Vulpini, Chamom. an.* ℥. j. *de Piperibus, Liliorum, axungiæ Ursi an.* ℥. ß. *Ceræ parùm*, fiat *Linim.* addendo *ol. Spicæ guttas. iij.*

Reiteravi postea *emplastrum*, addendo *Volubilis* ℥. ij. *mucilag. sem. Lini*, *rad. Althææ ana* ℥. j. *gummi Elemi* ℥. ß.

Fomentetur hoc *fotu*: ℞. *rad. Althææ*, ℥. ij. *Bryoniæ rec.* ℔. j. *Liliorum quart.* ß. *Malvæ*, *Violariæ ana M.* ij. *Absinthii*, *Chamæpithyos*, *Salviæ an. M.* j. *sem. Lini*, *Fænugr. an.* ℥. j. ß. *rad. Ireos* ℥. j. *baccarum Lauri* ℥. ß. fiat *decoctio* in *Aqua & Vino*, fomentetur colatura illius, quæ erat *Mens.* iij.

Ex *residentia* formetur *Cataplasma* hoc modo; *Eam contundendo & per cribrum mittendo*, addendo *ol. Liliorum* ℥. iiij. *axung. Gallinæ*, *Anseris ana* ℥. j. ß. *gummi Ammon. dissoluti cum Aqua vitæ* ℥. j. *summit. Thymi*, *rad. Ireos siccæ an.* ʒ. j. fiat *Cataplasma*.

Suffumigetur postea *crus* hoc *suffitu*: ℞. *Marcasitæ* ʒ. iij. *Styracis cal.* ʒ. ij. *rad. Ireos* ʒ. ß. *cum Aceto acri & pauca Laricea* excipiatur, fiant *Trochisci* pro *sumo ponderantes* ʒ. j. Ex hac cura, *tracto* interim *continuò pede deorsum*, *per instrumenta*, *quæ in genu flexura*, *adhibebantur* restitutus, claudus quidem mansit, eundo, summis insistens pedis digitis, sed ambulare quocunque voluit, deinceps potuit.

Brachii circa cubitum contractio, cum Atrophia illius, ob nervum in venæ sectione læsum.

Mulieri rusticæ seni, cum lithotomus, venam cubiti interiorem, in illius flexura secuisset, illicò dolor, eo in loco subortus est, qui per cubitum, ad digitorum extremitatem usque, se extendebat, cum stuporis, quem formicationem nominant;

nant, ſenſu, in pagum reverſa, cùm dolor increbreſceret, lithotomum, ut medelam adferret, vocavit: verùm ille famulo miſſo, *lardum* tantùm *vulneri*, quod in tumorem elevatum erat, appoſuit. Cùm nec inde dolor & tumor remitterent, & lithotomus eam negligeret, nec dum aliud quid apponeret, carnificem tandem conſuluit, cujus quoque remedia, cùm nihil proficerent, cœpit brachium atrophiâ laborare, & veluti convelli: quare carnifex, *unguentis attrahentibus calidis brachium inungens*, ſic voluit atrophiam avertere; ſed omnibus fruſtra tentatis, maloque in deteriorem ſtatum vergente, & in loco vulnerato, ulcere putrido nato, cum corruptione partium iſtius loci: Chirurgum ex urbe accerſivit, qui eam, per menſes aliquot tractans, *ulceri mundando*, & ſimiliter brachii extenuationi, *balſama, unguenta cæteraq; applicando*, intentus, tandem ulcus, quod latiſsimum & profundiſsimum fuerat, atque nervos, venas, arterias muſculorumque capita corruperat, quorum portiones exemptæ patebant, ſanavit, relicto brachio attenuato admodùm, & circa cubiti, digitorumque articulos attracto & rigido, & proin ad motum edendum impotente: prominebatque in cubiti flexura, tumor admodùm à brachio elevatus, chordæ inſtar craſſæ, ab humeri fine, in cubitum deſinens, eumq; veluti alligatum ſuſtinens, ſtupente ſimul brachio, nec dum ampliùs dolente, ſed uti dictum, inutili.

Sic itaque afflicta, cùm à lithotomi ſectione, atq; incuriâ hoc ſibi eveniſſe teſtaretur, eum in jus vocavit, ut ſumptus ſibi, quos integro anni ſpatio, in ſanatione hujus affectus inſumpſerat, refunderet, & læſionis

læſionis hujus damnum, cujus illum cauſam eſſe, accuſabat, reſarciret. Judex variis auditis ſuper hac re, Chirurgorum teſtimoniis, tandem etiam Medicorum judicium expetivit: Cui ſcripto, in hanc ſententiam, reſponſum dedimus, Anno 1611.

Errores qualeſcũque, qui ex vena vulnerata, dum ea ad ſanguinis detractionem aperitur, committuntur, vulgus plerumque inde, quòd vena ſupra infraque pertundatur, prodire exiſtimat. Verùm ſi hoc accidat, uti ſæpe fit, tunc, quia ſanguis non ſolùm per vulnus externum cutaneum, exilit, verùm etiam per aliud, quod ſubtus eſt, in carnem cutemque vicinam, venæque adnatam tranſſudat, locus in vulneris ambitu, in tumorem levem aliquem attollitur, tandemque liveſcit & flaveſcit, ſugillatorum inſtar, uti ex levi alia aliqua contuſione, etiam evenire ſolet, quæ tamen tandem, ſponte rurſum diſcuſſa, evaneſcũt, niſi fortè, ob copioſiorem affluxum ſanguinis, inflammatio aliqua accedat, & ſi illa non diſcutiatur, in ſuppurationem converſa, in ulcus aliquod deſinat: quòd rariùs graviora, niſi in cura illius peccetur, gignat accidentia.

Verùm longè major noxa, dum venam ſecare cupiunt, ex ictu vel punctură, per phlebotomum factâ, ſuboriri poteſt, videlicet partis, eo in loco ubi læſa eſt, viciniſque ſedibus, dolor immenſus, inflammatio, ulcus perverſum, corruptio, & gangræna, & totius membri aliquando, in motu impotentia & contractio, vel rigiditas ſtuporque: interdum & convulſiones corporis, ſi nervus inſignis, venæ ſubjectus, pungatur. Quod vel imperitiâ chirurgi, ſi inter venam & nervum, non poſſit diſtinguere,

accidit, vel eo in loco sectionem tentet, ubi nervus venæ incumbit; uti certis in locis fit, vel vehementiùs ferrum impellendo, venamque pertundendo, nervum subjectum etiam vulneret, tunc pro ratione læsionis, & prout punctura hæc illius negligitur, vel malè gubernatur, accidentia enarrata, ob causas, in praxi nostra propositas, in punctura nervi, possunt subsequi.

Sed & capita musculorum, si per sectiones ejusmodi læderentur, gravia quoque inducerent symptomata, illorumque tendinibus admodùm vulneratis, in motu sequeretur defectus: verùm cùm vix adeò imperitus sit chirurgus, qui tantopere à vena, quam secare cupit, declinet, aut tam profundas moliatur sectiones, hoc erratum vix dum, quando venam secare volunt, committunt.

Hoc nostrum, de gravibus casibus, quos phlebotomia malè, errore vel casu, administrata, adferre potest, scriptum, judici obtulimus, & an lithotomus illorum, quæ mulier passa est, causa fuerit, ipsius discretioni commisimus: cùm ob nervum læsum, hoc illi evenisse, facilè ex dolore, quem mox ab ictu sensit, & stupore, cæterisq; quæ supervenerunt accidentibus, potuerit colligere.

Pedis inferioris, inter eundum, in latus inclinatio.

ADolescens quidam studiosus, ambulans, pedem unum introrsum contorquebat, adeò ut non pedis basi, sed latere externo solo insisteret. Accedebat illius lateris, brachii & cruris, ad motum languor & imbecillitas, harumque partium atro-

phia seu extenuatio, nimiaq; mollities & frigiditas.

Causam hujus imbecillitatis, dixi consistere, in majoribus, brachium & crus adeuntibus, nervis, ubi in conjunctione, parium nervorum juxta spinam, supra infraque reticularem dictum plexum constituunt. indeq; prodeunt: Sicque spiritum animalem impediri, quò minùs sufficienter musculis, hasce sedes moventibus, communicetur, & cùm musculi simul, nutrimento ex parte destituantur, atrophiæ quoque, in hisce locis, occasionem præberi.

Cæterum cũ non adeò, hujus imbecillitatis emẽdandæ, in qua & multi jam Medici tollenda laborarant, quàm curvitatis hujus pedis, incessum legitimum summoperè impedientis, in integrum restituendæ causâ, consilium meum peterent: *actuali* hoc *operâ* & per *instrumenta* rectiùs posse fieri, exposui, docuiq; quâ arte *Ocrea* esset fabricanda, huic rei accommoda: Nimirùm *ut ex tenuibus ferri laminis, intus forisq; corio obductis, ocrea hæc cum calceo* formaretur, *quâ indutâ, pes*, ne in hanc illámve sedem inclinare, aut abscedere inter eundum posset, firmiter retineretur, sicque latâ suâ basi, terræ inniteretur, ita enim futurum, longo temporis usu, pede confirmato, ut astrictis denuo ligamentis tendinibusque, quæ priùs laxa erant, in convenientem situm pes reducatur. Uti & factum est, nam post annos aliquot, rectè incedere potuit, nullumq; incommodum ampliùs in incessu ipsius apparuit.

In alio, similis Pedis inversio.

Filius Abbatis cujusdam, ab ortu pedem adeò inversum habebat, ut convexâ illius sede, non plã-

tâ terræ insisteret, cui in infantia *ocream similem*, sed *ex ligno*, sic ut induere eam posset, fabrefactam, parari curavi, in qua tanquam in modulo; pedem in suo situ naturali retinendo, idq; longo tempore, tandem, ut etiam citra illius adminiculum, ambulare potuerit, hac arte effeci.

Gibbus.

GIbboso puero cuidam nobili, cui spina dorsi extrorsum admodùm extuberabat, in infantia, *thoracem ferreum, qualem armati ferre solent, ex tenuissimis laminis fabricatum, atq; intus forisq; ne nimium illum premeret, pannis suffultum, indutum* ut gestaret, docui. Quo facto, cùm eum integri anni spatio, dies noctesque gestasset, eique sic assuevisset, ut non magnam inde sentiret molestiã, sensim pressâ illâ curvaturâ, spina rectitudinem iterum suam naturalem est adepta, posteáq; semper recto corpore incedens, procerus admodùm est factus.

Impotentia crus movendi, ob fracturam femoris, in descensu ex equo factam.

MUlier nobilis, mediç ętatis, aliquoties Ischiadico dolore affligi solita, cũ ab equo descendens, impetu magno, in terram, pedibus insiliret, gravissimo dolore, circa coxam subitò perculsa, cõcidit, nec stare ampliùs potuit. In lectum deportata, Medicus accersitus, ex defluxione subita, coxendicum dolorem natũ esse, ex eo, quòd huic malo esset obnoxia, conjiciens, quæ *in eo casu conveniunt, multa* adhibuit *remedia*. Verùm omnia frustra, unde *de-*

cocti

cocti Guajaci usum, cum *diæta* illi injunxit, sed nec sic malum mitigatum, nec stare nec ambulare potuit, crure sensim sese abbreviante, ita ut lōgum pedem, altero crure brevius esset. Sicque lecto, ad annos aliquot detenta, cancro mamillæ insuper laborare cœpit, ad cujus inspectionem vocatus, cùm prioris casus inscius, inter reliqua, causam diuturni decubitus inquirerem, crusque abbreviatum viderem, & circa coxam callum durum, in femore contactu deprehenderem, historiámque, quomodo ab impetuoso descensu, ab equo hoc illi accidisset, audirem, femur sub coxa fractum, ex eo impetu, dein ex cruris hac abbreviatione, & callo, collegi, illíq; exposui: quod illa verum esse, uti & adstantes, cùm fateretur, & fragorem se audivisse, cùm terræ insiliret, diceret: quod à Medicis & Chirurgis, non fuisset observatum, sed curam coxendico dolori, omnem tam diu frustra accommodatam, omnes mirabantur & detestabantur.

Dixi eos falsos fuisse, ex situ doloris, cùm ad Ischiadicum dolorem prona esset: dein & fracturam, cùm adhuc obesa esset, contactu non potuisse observari, uti nec callum, qui postea in attenuatâ, ex morbi longitudine, rectiùs pateret, adhæc non credidisse illos, ex saltu hoc, crus posse frangi.

Quod tamen femur sub coxa, ab eo impetu perfractum fuerit, atque ex illa fractura abbreviatum, nec repositum, nec invicem per callum coaluisse, collegi ex omnibus circumstantiis. Hoc cùm illi exposuissem, & certis his argumentis comprobassem, illa maximè mirabatur, neminem unquam causam mali deprehendisse, adjecit se neutiquam

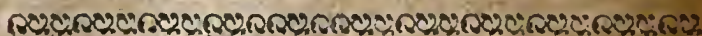
existimasse ex tali descensu, femur frangi posse, ac licèt fragorem audivisset, ob momētaneum motum, fracturam animadvertere non potuisse, cùm verò exemplo alterius, cui idem eodem contigit modo, illi declarassem, credidit sicuti jam subjiciam.

Tibiæ motus impeditus, ob eam in descensu ab equo confractam.

SCultetus quidam, cùm concitato equo, confractis habenis, equum velocissimè currentem, ampliùs retinere minimè posset, ne præcipitem illum daret metuens, in ipso cursu, è sella se in terram, supra pedem dextrum, tanto impetu dejecit, ut tibiâ perfractâ, maléque curatâ & curvâ remanente, claudus postea semper permanserit.

Tibiæ confractæ insignis portio adempta.

EX casu tibiæ, portione digitos aliquot latâ exemptâ, nihilominus curatus æger, callo spatium illud adimplente, denuo ambulare potuit.

IN MOTU DEPRAVATO OBSERVATIONES.

Motus totius corporis involuntarius, constante nihilominus mente.

INVISI aliquoties mulierem, quæ supina decumbens, pectus in altum adeò attollebat, dorso introrsum flexo, ut inter illud & lectum, amplum esset spatium, quod & puer pervadere potuisset:

dein

dein dorso denuo demisso, lectum validissimè concutiebat, sicuti epileptici quidam ejusmodi motus inordinatos perpeti solent.

Tremor generalis multarum partium, diuturnus.

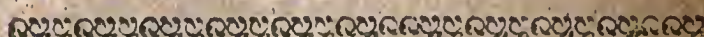
TRemere seu agitari & concuti involuntariè, quorundam non solùm manus, in quibus hoc frequentiùs accidit, sed & brachia, nonnunquam & caput simul, idque non solùm manè, dum jejuni sunt, sed & reliquo diei tempore, noctúque in recumbentibus, & dormientibus, aliquando observavi, atque in plerisque ad finem vitæ usque durasse, nec curari potuisse.

Ab ortu quoque, hoc cuidam ex civibus nostris accidit, qui ad extremam ætatem usque, brachiis, manibus, digitis, pedibus, quibus inter eundum veluti saltabat, capite item quod agitabat, & maxillâ quâ veluti masticabat, totius corporis tremore & concussione, hac laborabat, nec unquam quietus, etiam dormiens esse potuit. Et nihilominus tamen in caveis, ex filo æneo artificiosè conficiendis aviculàrum, aliisque minutis operibus laborans, se, suosq; liberos & uxorem, alebat. Hunc à continuo hoc tremore, Zitterhanß/ vocabant.

Risus præternaturalis.

CUjusdam monasterii Prior dici solitus, cùm morbo epidemio seu febri malignâ, quæ tunc grassabatur, & multos è medio sustulerat, extremè laboraret, in risum, qui eum nolentem, constante

nihilominus mente, exercebat, incidit, adeò validum, ut etiam præ risu, vociferari cogeretur, & perseverantem, ut præ eo nec dormire, nec quiescere posset, unde tandem adeò, accedente vi morbi, debilitatus fuit, ut viribus deficientibus, tandem succumberet.

IN RESPIRATIONIS DEFECTU OBSERVATIONES.

Dyspnœa diuturna cum tussi, ob defluxum humorum in pectus.

TUSSIEBAT quidam jam à longo tempore, manè præsertim & sub vesperam, crudamque expuebat materiam, sternutabat frequenter, & coryzâ aliquando quoque laborans, locaque montosa ascendens, admodùm anhelabat.

Cùm defluxionem à capite, in pulmones descendere, illicque coacervari, cæterisque pulmonum excrementis, per congestionem illic natis, cumulari, ex prædictis cognosceretur: *Corpore priùs decenter evacuato, bonâq; vivendi ratione, parcâ præcipuè cœnâ institutâ*, sequentia fuerunt præscripta.

Ad tussim mitigandam, *Diacodium cum sapa secundùm descriptionem Galeni paratum, in introitu lecti, cochlearis unius mensurâ* sumpsit, *sensim deglutiendo*, unde tussis mitigata fuit.

Præterea ut sisteretur catarrhus, usus est *placentis*, quæ: ℞. *nucleorum Pini, maceratorum in decocto Hordei, nucl. Pistaciorum, Amygd. dul. excort. ana* ʒ. *vj. pul. Diatra-*

Diatragacb. Diapenid. sine speciebus ana ℨ.*ij. pulv. Diaireos simp.* ℨ.*j. pulpæ Passul.* ℥.ß. *Sacchari albiss.* ℥.*iiij. vel plus, cum* inf. *gummi Tragacb.* factâ, *in aquâ Ros.* fiant *placentæ.* De quibus *frequenter* comedat.

Sumpsit ad eundem usum, *noctu cubitum iturus, vel summo manè, superdormiendo*, de sequenti *pulte, non nimis spissa sed liquida:* ℞. *Hordei mundati, in aqua donec dissolvatur, lento igne decocti* ℔. ß. adde *sequentis emulsionis* ℔. *ij. extractæ ex Amygdal. dulc. excort.* ℥.*iij. 4. semin. Frig. mai. ana* ℥.ß. *sem. Papaver. albi* ℨ.*iij. semin. Lactucæ* ℨ.*j. cum decocto Hordei* misceantur, & *parùm* coquantur, donec *in pultem, liquidam tamen adhuc*, redigantur: Capiat ℥.*j.*ß. pro *vice*, addendo *Saccharum ros. tab.*

Capiti adhibuit *noctu*, *Cannabinas stupas*, *fumo* sequenti *priùs suffumigatas*, dein *& cucuphâ*, quæ *capiti imponenda noctuq́ gestanda* erat, *similem fumum* excepit: ℞. *Thuris, Mastiches, Styracis cal. Ladani ana* ℨ.*ij. gummi Juniperi & Hederæ ana* ℨ.*j. gummi Sandarachæ* ℨ.*j. Rosarum rubr. semin. Coriandri ana* ℈.*ij.* pulverisf. & excipiantur, *infusf. gumm.* formentur *trochisci:* Pro *fumo.*

Usus est *singulis decem diebus exactis*, sequenti *purgatione*, in forma *electuarii*, sumendo ad ℨ.*j. pro vice:* ℞. *Cassiæ recenter extr. Catholici ana* ℥.*j.*ß. *Mannæ granatæ* ℥.*ij. Diacarthami tab. in pulverem redact.* ℥.*j. cum syrupo Rosar. solutivo* fiat *electuarium.*

Regimen decens fuit institutum, nec dum postea de defluxionibus, ampliùs est conquestus.

Dyspnœa à defluxione supra septum, subsequente Delirio, ob illius inflammationem.

MEdicus primarius è nostris, An. 1570. Febr. mens. morbo correptus, de dolore è regione ventriculi, cinguli instar, ventrem supra lumbos, ambiente, potissimùm conquerebatur: respiratio insuper nonnihil impedita erat, pulsus febrilis, quibus per dies octo perseverantibus, accessit delirium ante obitum, ad extremum usque, de cingulo hoc, quo stringeretur & suffocaretur, conquestus. De quibus, etsi variæ essent Medicorum sententiæ, ego, septi transversi causâ, hoc evenire, pronuntiavi, defluxionemque primò supra illud, per nervorum ad eum dispersorum, insignium ductum, lapsam, principium morbi fuisse, quam ex itinere, pluvioso & frigido cœlo, sibi contraxerat, inde subsecutam inflammationem, calorem, dyspnœam summam, tandemq; delirium & mortem Anno 1570. sequutam.

Dyspnœa subitanea, cum tussi & exputitione, ob defluxionem.

SEnex appropinquante hyeme, cùm aëri frigido, nebuloso se exposuisset, profectus ad conventum Helvetiorum, domum iterum reversus, noctu, catarrho subitò infestatus fuit, angustiâ pectoris summâ laborabat, cùm tussi, & exscreatione pituitæ albæ, crudæ, tenacissimæ, calebat caput & dolebat, aderat sternutatio, vomitus pituitosus, appetentia prostrata, pulsus celer, febris lenta, urinæ tinctæ, & vires admodum prostratæ fuerunt. Deco-

Decoctum pectorale, consilio cujusdam bibit, & *tab. Diaireos* utebatur.

Verùm cùm non remitterent accidentia, ab eo vocatus, Lucernam veni Anno 1593. Et quia difficulter admittebat medicamenta, ac morosus erat, coactus fui, illi plus quàm voluissem, morem gerere. Itaque *gratum* hunc, primùm exhibui *Julepum*: ℞. *Aquæ vitæ rectificatæ eousq; donec adustionis illum gustum deponeret* ℥.ß. *aquæ Cinamom.* ℥.j. *aquæ Rosf.* ℥.ß. *Sacchari candi albiß.* ℥.ij. *pulver. rad. Ireos Venetæ* ʒ.ß. misce: Capiat *cochl.j. frequenter*: cujus usu, tenacissimam excreabat materiam.

Quia *oxymel scilliticum*, quod dare cupiebam, respuebat, & quæ offerre vellem, in *Vino* ut exhiberem, rogabat, tale illi *Vinum* præscripsi: ℞. *fol. Marrubii albi, Cardui bened. Tussilaginis sicc. ana M.j. Absinthii parùm* (quia hujus gustu delectabatur) infundantur in *Vino albo*; Bibat *haustum manè*, cessavit vomitus, multumq; pessimæ materiæ expuebat.

Persuasi ut *pilulas* sumeret, consensit: ℞. *pilul. Cochiarum* ʒ.j. *ol. Cinamom. gut. iij.* fiant *pilulæ*; Capiat *mediâ nocte*. Vigesies eâ die dejecit, & sequenti quoque aliquoties, ita ut dyarrhœam metueret. Verùm ut benè speraret, profuturam enim, cùm vitreæ pituitæ tantam egereret copiam, monui.

Pectori, propter dyspnœam, *Lac amygd. cùm Oleo amygd. dul.* applicare volui, sed renuit.

Cucupham paravi, quam unâ tantum nocte gestavit, postea, quia odor illi non placebat, abjecit.

Lotionem itaque *pedum revellentem*, talem præscripsi: ℞. *Salviæ, Betonicæ, Majoranæ, Origani, Pulegii, Spicæ celticæ, ana M.j. flor. Stœchados P.j. Agarici* ℥.ß.

bacc.

bacc. Lauri, *Salis ana P.j.* coquantur in *Lixivio* & *Vino albo*, & *noctu cubitum iturus*, *aliquandiu in hoc decocto pedes* immergat, repetatque *diluculo*, *idq; aliquot dies* continuet.

Ad sistendum catarrhum, *formulas* sequentes in *buccis tempore somni* retinere jussi: ℞. *spec. Diatrag. frig.* ℥.j. *Sacchari candi* ℥.ß. *Rosar. rubr. pulv.* ℈.j. *succi Liquiritiæ* ℈.ß. *ol. Cinamom. gut.iij.* excipiantur *infusione gummi Tragacanth.* factæ in *aqua Rosarum* fiant *formulæ.*

Hisce factis & continuatis per dies duodecim, meliùs habere cœpit. *Bonâ* interim usus *victus ratione*, *Vinum saccharo dulcoratum*, *Cinamom. aromatizatum & rad. Enulæ & Ireos medicatum*, bibere *interdum* jussi. Atque ita convaluit. Verùm proprio consilio, sequenti æstate, *thermis* usus, hyeme post, apoplexiâ tactus, expiravit.

Dyspnœa periodica à defluxione.

NObilissimus ac illustris vir, annos quadraginta quinque natus, hic accidentibus, per circuitus infestantibus, jam multos annos divexatus fuit. Sicuti mihi, cùm huc ad me veniret, consilii causâ Anno 1573. exposuit.

Repentè angustiam & compressionem pectoris sensit, cum difficultate spirandi, subsequente mox pituitæ aqueæ copiosâ, per screatum, expuitione, tandem quoque tussi, sed circa finem demum subsequente, concocta quædam rejecta sunt. Quæ incommoda, postquam diem unum aut alterum perseverarunt, denuo cessarunt, sed elapsis diebus aliquibus, mox iterum redierunt, novusque paro-xysmus

xyſmus ſuperveniens, novâ illi peperit moleſtiam. Per cætera ſanus, benè habitus & coloratus, nullam in reliquis functionibus corporis,ſenſit læſionem.

In capite autem hanc pituitam, ob excrementorum cerebri copiam, illiusq; imbecillitatem natam eſſe, cùm ille ipſe, à ſuperioribus eam defluere, ſenſerit, non eſſe dixi,quod dubitaret,ſcreatumq;, quo etiam ſine tuſsi pituitam excreavit, hanc ad fauces deſcendiſſe, ſatis oſtendere.

Verùm unde hæc dyſpnœa, quæ potiſsimùm illum angebat,& primò omnium invaſerat,provenerit, de eo fuit quæſitum.

Ego verò, huic dubio reſpondens, exiſtimavi, eandem aqueam pituitam, cujus portio in fauces illapſa fuit, in muſculos, thoracem moventes, non ſolùm illi incumbentes, ſed & coſtis intertextos, & ad ſeptum quoque uſque, nervorum ductum ſecutam,ſtatim in prima invaſione defluxiſſe, majoriq; copiâ, quàm ad pulmones perlatam eſſe, cùm hæc reſpirandi difficultas, ſine ſtertore, facta fuerit, ſed cum ſenſu aliquo ponderis, pectori incumbentis, vel alioquin illius motum impedientis: nec pulmonum,licèt diuturnus jam ſit affectus, morbi aliqui ſequantur, aut corporis conſumptio: nec tuſsis moleſta ſit, niſi circa finem demum, ex irritatione faucium commota, & quæ non illam pituitam aqueam, ſed alia concocta pulmonum excrementa, ex congeſtione potiùs, quàm defluxione, illic colligi conſueta, propellit.

Ob quam cauſam, phthiſin, ne fortè ſuperveniret, quæ ruptâ potiùs vel eroſâ venâ, quàm ab hac defluxione non acri, alioque majori ex parte, quàm

quiàm ad pulmones delatâ, proficiſcitur, fruſtra nobiliſsimum virum metuiſſe, cenſuimus.

Quòd autem tam diu duraverit hoc malum, totiesque redierit, non niſi ob copiam, cerebri excrementorum pituitoſorum, fieri poſſe, manifeſtum eſſe, cùm ea non per viam decentem, ut nares, quæ ſemper illi ſiccæ fuerunt expurgata, aliã viam quærentia, in dictos muſculos procubuerunt, illorumque portio, quæ ad fauces perferebatur, ſcreatu rejecta ſit. Quæ ſi dorſalis medullæ initium peterent, paralyſin, aut ſi tota illa copia ad pulmones deferretur, catarrhum ſuffocantem dictum, aſthmatis ſpeciem, induxiſſent.

Curationis itaque *ſcopus*, in morbo hoc diuturno, præcipuus erat, ut *congeſtio cerebri pituitoſorum excrementorum* impediretur. Quod faciendum, *materiam quâ cerebrum nutriri debet, puram & temperatam reddendo, & cerebro humidiori & imbecilliori, ut illam rectè excoquat, robur addendo illudq; ſiccando.*

Imprimis autem *eâ vivendi ratione inſtitutâ, unde ſanguis laudatus & purus* gignitur, à quo ille qui cerebrum alere debet, derivatus, pauciora excrementa in illius nutritione deponat. *Temperanter cibos ſumendo; Interdum* quoque, *verſus noctem præſertim, jejunando,* quod ego inter præcipua ſi aliquando à cœna abſtinere aſſueſceret; *remedia*, quæ juvare poſſent, ſtatuerem. *Cibis* uteretur *concoctu facilibus, laudatumq; ſuccum gignentibus, non excrementitiis, & qui conditurâ, atque aromatiſatione, ad calorem aliquem inclinarent.*

Quæ omnia jam longo uſu, cùm ipſemet Dominus à Medicis edoctus, quænam illa ſint, noverit,

non

non erat, cur ego hoc repeterem. Inter quæ *Vinum præsertim generosum, sed moderatè* bibere jussi.

Studeat corpus exercere, *& suo tempore excrementa* egerere. In *balneo jejunus hebdomadatim semel* sudet, *caput à frigore* muniat.

Hisce observatis, quod reliqua attinet remedia, cùm jam sæpè purgatus sit, deinceps quoq; hac ratione, proventus excrementorum impediendus.

Pilularum forma, quâ & libentiùs utitur, huic rei est aptissima; *semel dierum quatuordecim spatio*, hisce utetur: ℞. *pilul. Sine quibus*, *Aurearum*, *Cochiarum an.* ℈. *j. cum aqua Vitæ* fiant *pilulæ*. Sumat *manè jejunus*.

Per vices bis in septimana, levioribus hisce, duabus horis ante cœnam, utatur: ℞. *pilul. de Aromatibus, Mastichinar. ana* ʒ. *ij. Aggregat.* ʒ. *j. Sine quibus* ʒ. ß. fiat *massa cum syrupo de Hyssopo*: Capiat ℈. *ij. pro una vice*.

Post cibum sumptum, sequenti *pulvere* concoctionem juvet: ℞. *sem. Coriandri* ʒ. *ij. sem. Fœniculi, Carui, an.* ʒ. *iij. rad. Galangæ, Nucis mosc. an.* ʒ *j. Cinamom.* ʒ. *j.* ß. *Majoranæ* ʒ. ß. *Coralli* ʒ. *j. Sacchari Rosar. tab. ad pondus omnium*, fiat *pulvis post pastum*, ut vocant *sumendus*.

Tabulis hisce *matutino tempore* utatur: ℞. *specierum Rosatæ Novellæ & Diagalangæ, de Nuce Moschata an.* ʒ. ß. *Cinamom.* ʒ. *ij. Coralli* ʒ. *j. semin. Carui* ℈. *j.* fiat *pulv.* adde *Sacchari dissoluti in aqua Rosarum & Cinam. q. s.* fiant *Tabulæ*.

Lotiones pedum quoque *adhibeat*: ℞. *folia Salviæ, flores Chamomillæ, Pulegium & Origanum*, decoque *in Vino & Lixivio*, adde *pugil. j. Salis & pugil. j. Tartari*: Quo *pedes frequenter* abluat, *calidè*.

Errhinum, aliquot matutinis, post purgationem, non diu

diu ante prægressam, hoc modo *naribus* indatur: ℞. *Majoranam contusam, impone in sacculum sericum tenuissimum, ut sit instar suppositorii*, intingatur *in succo Betæ albæ*, & intrudatur *in nares*.

Imprimis verò, licèt capiti jam multa adhibuerit remedia, *emplastrum* tanquam *efficacissimum*, *raso capiti*, vel *capillis ideò abscissis*, ut sine labore *emplastrum* rursum avelli queat, applicarem, ita ut illi adglutinatum hæreret; Vel si hoc illi displiceret, *interpositâ tenui syndone*, proximè illud attingeret. Quod *dies noctesq;* gestaret, atque *angariatim* renovaret, cujus hæc est descriptio: ℞. *rad. Ireos, Galangæ, Cyperi, Angelicæ ana ℥.ij. rad. Pyrethri, Agarici, Rhab. rad. Scillæ ana ℥.j. Sennæ ℥.ij. Majoranæ ℥.j. sem. Coriandri, Baccarum lauri, Caryophyl. Nucu mosc. Maceris ana ℥.j. sem. Nigellæ, Sinapis an. ℥.ß. Benzoini, Storacis an. ℥ iij. Chalcanthi albi ℥.ß. lap. Calami. ℥.ij. Aluminis ℥.j. olei Nucum antiquis.* addendo *guttas aliquot olei de Majorana & Salvia, per destillat: Laricea resina & Cera q.s.* fiat *Emplastrum.*

Quòd si his aliquandiu usurpatis, nō remitterent paroxysmi, ut *diætam appellatam* instituerет, suaderem; hac ratione.

Per septimanas sex, si perseverare posset, *bis in die parcè cibum* sumendo, *unius* ferè *generis, assam* scilicet *carnem volatilium*, vel *pecudum juniorum* cum *pauco pane, nec sine sale*, uti in ea re temerè ægros affligunt. Atq; *interim ab omnib. jusculis aliisq; cibis* abstinendo.

Manè & sub *vesperam decoct. Guajaci* sequens *ad ℥.vj. vel viij.* bibendo: ℞. *ligni Guajaci & cort. rasi an. ℔.j. cum ℔. duodecim aquæ ad consumptionem mediæ partis* decoquendo.

Potus

Potus ordinarii, sitis extinguendæ gratiâ, Vinum bibeⅽret, sed *dilutum* hoc *decocto*: ℞.*Guajaci rasi* ℥.*iiij. cum* ℔.*vj. ad consumptionem medietatis*, coquat; *Vinumque* diluat.

In qua cura si perseveret, hæc illi summoperè profutura confido.

Dyspnœa ex congestione humorum.

QUidam senex, diu tussi pectorisque angustiâ, hyemis tempore, ad extremum ferè redactus, non ampliùs decumbere, sed erectus spiritum ægrè, dies noctesque ducere cogebatur, cum stertore, ita ut periculum mortis jam immineret, & pro desperato eum uxor, & liberi, quos multos habebat, haberent. Vocatus 4. Decembr. Anno 1600. cùm *expectorantia*, nihil proficerent, dedi illi, *succum recenter expressum ex radic. Iridis ad* ℥.ß. *boni ponderis, cum hydromellite vinoso mistum*, à quo dolorem in ventre se sentire ajebat: Jussi, ut si non cessaret, jusculum superbiberet: quibus factis, dejecit eâ die novies; vomuit viridem materiam copiosè, cum tenaci phlegmate: & sublevatus dormivit per 3. horas, in lecto decumbens, quod diu ante facere minimè potuerat. Sequenti quoque nocte, in lecto permansit, dormivit, & semel adhuc dejecit, manéque meliùs se habuit, & sic convaluit.

Dyspnœa, ex collectione aquæ in abdomine, in hydrope.

EJusdem *succi Iridis* ℥.ß. *cum Sacchari* ℥.ß. *& Vini Hipp.* ℥.*j.* hydropicæ matronę magnâ dyspnœâ toto anno laboranti, & pedibus tumidis, triduo an-

te exhibui: Vomuitq; inde viscosæ tenacissimæq; pituitæ, matellam semiplenam, sedesque ternas habuit; meliusque postea spirare & sperare cœpit.

Dyspnœa in disposita ad hydropem.

DYspnœâ vehementi laborabat mulier quædam, disposita ad hydropem, quod ex tumore pedum, & urina aquea, cruda conjiciebam: præscripsi illi *Vinum* sequens.

℞. *rad. Iridis* ℥.j. *rad. Enulæ, Scillæ præpar. ana* ℥.ß. *Marrubii M.j. cort. radic. Sambuci & Ebuli ana* ℥.j. *fol. Sennæ* ℥.j.ß. *Agarici* ʒ.ij. *Zingib.* ʒ.j. conquassentur pro *Vino*, addendo ℔. iiij. *seu mensur.j.* coquantur parùm in *duplici vase.*

Bibit cubitum itura haustum, per dies sex, cessavitque dyspnœa, & tumor evanuit, pulchreque curata fuit.

Dyspnœa in Febre tertiana.

VIde in Febribus Lib.11. Tertiana intermittens duplex, Obstructio Hepatis, &c.

Asthma, ob congestionem humoris viscosi, in pulmonibus.

GEnerosus quidam quadragenarius, ante septennium, subitò dyspnœâ correptus, & tussi, quæ omnia à catarrho provenisse, Medici existimabant, post curam aliquam, denuo ad se rediit. Quinquennio postea, eundem paroxysmum passus est, & quia Medici, iterum hoc à defluxione à capite labente, illi accidisse, existimabant, licèt ille, tantùm

de

de difficultate ſpirandi, ſine magna tuſsi, conquereretur, multis *evacuationibus, revulſionibus à capite*, inter quas & *cauteriis, in utroque brachio*, & in *capitis vertice* uſi ſunt. Tandem remittente hac dyſpnœâ, per triennium menſe Februario ſubitò hæc eum adeò violenter invaſit, ut de ſuffocatione periclitaretur: Medicis denuo omnia hæc, à defluxione in pectus, procedere, exiſtimantibus, & huic curam tantùm accommodantibus, in qua cùm & *Venæ ſectio* uſurparetur, ab ea ſe maximè levari, aliquo modo exiſtimabat, ob quam cauſam, *ſepties in ſeptimeſtri, ſanguis ſingulis vicibus, novem unciarũ quantitate*, illi detractus fuit.

Verùm cùm perſeveraret hæc anguſtia pectoris, ad me conſilii gratiâ 1. Septembr. Anno 1613. miſerunt, ſingula quæ acciderunt, mihi ſcripto explicantes. Quibus Aſthma hunc affectum eſſe, eumque potiùs à congeſtione, in pulmonibus, tenacis humoris, quàm defluxione dependere, multis argumentis oſtendi.

Et præcipuè, ut id expectorari poſſet, curam eſſe inſtituendam, remediaque in hunc uſum quædam præſcripſi. Inter quæ hæc fuerunt præcipua.

Julepus: ℞. *Spiritus Aniſi part. ij. Mellis ſcillit. part. j. aquæ Cinamom. part.* ß. miſce: Capiat *ſemicochleare pro vice.*

Item: ℞. *Oxymel. veri ex hydromel. Malvat. parati par. j* miſce *Mellis ſcil. par. ij. ſyrup. de Hyſſopo, de Liquiritia tantundem*: Capiat *eodem modo.*

Vinum medicatum, ut *interdum* bibat: ℞. *radic. Liquiritiæ* ℥. *iiij. radic. Ireos* ℥. *ij. rad. Enulæ* ℥. *j. radic. Angelicæ* ℥. ß. *Scillæ præpar.* ℥. *j. Porrorum bulborum ſi-*

militer præparat. ℥.ij. Siliquar. quart.j. ſemin. Fœniculi, Aniſi ana ℥.j. ſemin. Urticæ, Angelicæ ana ʒ. ij. ſemin. Naſturtii ʒ.j. Mellis ℔. ß. Sacchari ℔.j. Cinamom. ʒ. vj. Spiritus Aniſi ℥.ß. Vini gener. menſ.vij. vel viij. ferventur in dolio ad uſum.

Novem exactis ſeptimanis, 11. Novembris rurſum ad me nobilem equitem ablegavit, ſignificans mihi per literas, ab eo tempore quo cœperit remediis meis, & præſertim *Oxymellite & Julepo* uti, de die in diem ſe meliùs habuiſſe, neque ullas defluxiones ſenſiſſe, & nunc ſine omni impedimento, liberè ſpiritum ducere, neque anguſtiam aliquam, pectoris aut in pulmonibus ſentire, Deo agens gratias, rogans, ut cùm *Vinum* ſaltem reſtet, de quo *manè ante prandium*, ſumpto *priùs juſculo*, *aliquando* ei bibendum, ex quo magnum commodum ſentiret, rurſum *Oxymel cum Julepo*, quæ penè abſumpta erant, ut ſi neceſsitas requireret, ea ad manum haberet, quod & factum, mitterem. Interim tamen, cùm gravitatem aliquam capitis, & laſsitudinem pedum ſaltem, ſe ſentire, ſimul perſcriberet, atque alioquin ſe ſanum & incolumem eſſe, qui appetitum haberet optimum, enarraret, pro iis non *multa* illi *remedia* ordinare, neceſſe eſſe putavi, ex perſuaſione quadam hæc illum magis obſervare, quàm reverà ſe haberent, illi ſignificavi. Aliquid tamen, ad *caput roborandum*, tranſmiſi.

Aſthma à calculo, in quatuor ægris.

PUlmonibus innatum calculum, reperi, in ſectione filii Parci, Typographi Anno 1557. Alium, in ſectione ſtudioſi alicujus.

Tertium

Tertium, exſcreatione rejectum.

In pectore circa jugulum, in medio interſepientium thoracis membranarum, glandulis illis, calculos accreviſſe, in Anatome obſervavi.

Suffocatio impedita, in quatuor fœminis, quæ in Rhenum projectæ, ſupplicii causâ, vivæ evaſerunt.

PRimò famulus fabri ferrarii cujuſdam, binas illius filias, ſorores compreſſerat, unde ambæ gravidæ factæ, è quibus unam in uxorem duxit, neglectâ alterâ, quam etiam ſpe matrimonii deceperat. Ob quod illa indignabunda, negotium cùm non auſa eſſet, parentibus aperire, ventrem ex hydrope tumere ſimulans, rem tamdiu celavit, donec noctu in cubili & lecto ſola, infantem vivum pareret, quem, ne ejulatu factum proderet, manu ori admota, ſuffocavit, & poſtea domo exportatum, abjecit. Verùm cùm deprehenſa, delictum mox fateretur, neci adjudicata, è ponte Rheni, pedibus manibusque arctè vinctis, in flumen ut illic ſubmergeretur, à carnifice dejecta eſt. Per quartam autem horæ ferè partem, aquæ immerſa, adeò ut non conſpiceretur, ad terminum uſque conſtitutum, extra urbis mœnia, ubi eas rurſum, more antiquo, mortuas vel vivas extrahere ſolent, in flumine devecta, illicque à veſpillonibus extracta, rurſum reſpirare, & ad ſe redire cœpit. Quam poſtea inviſens, frigore penè enectam, *malvatico, confectionibusq́,* refectam, ſanam reddidi, quæ poſtmodum cuidam nupſit, liberosque procreavit, adhucque,

elapsis annis, jam ab eo tempore, quadraginta sex circiter, est superstes. Hujus autem causam diligentiùs indagans, & de singulis inquirens, hâc tandem esse deprehēdi: Quòd nimirum ob terrorem mortis, cùm Rhenum inspiceret, & casum, cùm à ponte dejiceretur, animo defecerit, accedente, quod deliquium illud juvit, quòd supra funem, qui illi alligatus cum vesica fuerat, cadens, faciem illiserit, sicuti ex vibice postea apparuit, ex qua concusione, graviorem syncopen passa est, quæ tamdiu duravit, quamdiu in flumine mersa, ad locum, ubi è flumine extracta fuit, delata est, ubi ad se rediens, existimabat, se modò à ponte decidisse, sicuti ex ore illius audivi. Quod autem in syncope, cordis motu tunc cessante, respiratione etiam, donec cordis motus redeat, carere, vitâ adhuc durante possint, alibi demonstravimus, illudque sæpius, in syncope vehementi, & hystericis accidentibus, accidere videmus, ut per horæ sæpe spatium, nec pulsus, nec respirationis aliqua, vel minima indicia, apparuerint, & tamen postea ad se redierint.

Secundò annis aliquot post, Anno nimirum 1591. alia rustica, quæ prolem modò natam suffocarat, eodem supplico affecta, & in Rhenum projecta, viva evasit, idque, sicuti ipse observavi, quòd cùm esset supparo, ex panno lineo nigro cincta, & restibus transversim vincta, factum, ut aëre sub veste retento, quæ madefacta, poris occlusis, eum facilè retinere potuit, telâ in aquæ superficie, vesicarum aërem continentium instar, fluctuante, ita corpus sustentarit atque elevarit, quò minùs in aquam demergeretur, sed incolumis, terminũ supradictum, à rapi-

à rapido flumine vecta attigerit, atque viva ad portum deducta fuerit.

Tertiò idem contigit, ut eandem ob causam, quædam quia pedibus, quibus appensæ fune erant vesicæ, sursum niteretur, caputque elevaret, in Rhenum de ponte dejecta, evaserit, Anno 1600.

Quartò demùm factum, Anno 1608. Cùm quædam à me, de uteri tumore præmonita, quod tamen negabat, fœtum post editum enecasset, in Rhenum quoque, ut submergeretur, projecta, strictè à lictore ligata, nihilominus tamen & illa, ad metam usque extra urbem à ponte admodũ distantem cùm pervenisset, viva extracta, & postea libera, dimissa fuerit.

Suffocatio ex congressu.

AMmannus quidam, pagi cujusdam Helvetiorum, jam senex & viduus, cum uxore juvencula, quam recens duxerat, se commixturus, in ipso actu, tantâ dyspnœâ corripiebatur, & angebatur, ut ob suffocationis periculum, cessare cogeretur. Quod cùm sæpius tentanti accideret, Medicos atque impostores circumforaneos consulebat, atque imprimis Paracelsistas, quibus plurimùm fidebat, adeò ut existimaret, illos (quod se adhuc vivente fieret optabat) tandem remeditim, quò mors præcaveretur, inventuros. Fatebatur quidem, hoc pœnæ causâ sibi à Deo, cùm admodum dissolutè & luxuriosè vixerit, pluresque illegitimos liberos procrearit immissum, tamen auxilium passim, multis promissionibus, Medicis factis, quærebat. Sed cùm frustra omnia, in ipso ten-

tata, jam annos aliquot fuissent, tãdem à coryphæo Paracelsistarum Bodensteno, aliquot septimanas, *remediis* sed sine fructu, excruciatus, *& sudoribus, quos illi per vim* movebat, pecuniaque insuper ducentorum coronatorum exhaustus, cùm domum reversus, successum hujus curæ experiri vellet, cum uxore congressus, statim, uti prius dyspnœâ correptus fuit, quâ etsi admodum angeretur, tamen fidens Paracelsistæ pollicitationibus, cùm nihilominus actum venereum ad finem perducere, conaretur, in ipso opere, adhuc uxori incumbens, suffocatus interiit. Quem miserum hujus viri primarii apud suos casum, uxor celare cupiens, rem uti acta erat, reticebat, unde plerique, apoplexiâ mortuum, credebant. Ego verò tunc temporis, in vicinia versans, ex conjecturis, cũ à vivo ipso priùs, uti dictum, hunc illius affectum cognovissem, & ex uxore aliqua intellexissem, quæ causa hujus subitaneæ mortis fuerit, facilè & certò potui deprehendere.

Suffocatio à Struma interna abscondita, circa jugulum.

Filius Marci Peresii, quinque menses natus, benè habitus, nullo præcedente alio affectu, subitò cum stridore & respirationis difficultate, è medio sublatus est: quo genere mortis, priùs quoque, cùm duos amisisset filios, causam scire cupiens, ipso rogante, pectus aperuimus, & in regione juguli, glandulam illius loci, in strumam quandam magnam, unciam unam cum semisse pendentem, spongiosam, venisque refertam, & quæ beneficio membranarum duntaxat, vasis maximis illis juxta

jugulum

jugulum ascendentibus, adhærebat, excrevisse, deprehendimus, carniformi quadam materiâ, & sanguine oppleta, quò subitò irruente, strumamque illam dilatante, adeò ut vasa illius loci premeret, suffocatum fuisse infantem, judicavimus.

Suffocationis periculum ab aura quadam, aëre commoto, in quibusdam.

FOemina quædam, in subitaneum incidit morbum, viribus subitò prostratis, se suffocari indesinenter clamitans, etsi nec stertoris, nec tussis aliqua essent indicia, maximè verò de aura quadam adveniente, si vel leviter aliquis astantium se moveret, quæ illam opprimeret, conquerebatur, seque suffocari, si quis propiùs accederet, clamitabat, vix dum biduum, in ea anxietate perseverans, expiravit.

Vidi & alios ægros, de simili aura, quę eos si quis se illis appropinquaret, in suffocationis periculum induceret, conquerentes, quod semper, pessimum esse signum, deprehendi.

Suffocationis à catarrho ad fauces labente, periculum.

QUod subitam illam difficultatem spirandi, & angustiam circa fauces, & suffocationis periculum attinet, quem catarrhum suffocantem vocare solent, non ad pulmones, sed fauces delabentem, viasi cuidam, Anno 1594. Nov. ut *Venam semel in anno* aperiret, *Veris tempore.*

Et ut *scarificatione* uteretur, in *scapulis ter vel quater in anno.*

Pedes item *frequenter noctu cubitum iturus*, *calido* hoc *decocto* foveret, vel *in illud* imponeret. Quod ex *lixivio*, *in quo Salvia & Chamomilla decocta sunt*, paratur.

Purgaret *corpus*, *bis in anno*, *Pilulis*, *Sine quibus esse nolo*, *appellatis*, *ad* ℈.ij. sumendo, *circa mediam noctem*, & si bene & citra molestiam operantur, possunt *singulis mensibus* sumi.

In ipso paroxysmo, utilis est *aqua*, quæ fit ex *Aqua vitæ benè præparata*, *cui Saccharum candum*, *tantâ quantitate*, *ut parùm dulcescat* additum sit, & *parùm aquæ Cinamomi*, *cum pauca aqua Rosarum*: Et *cochleare unum vel duo mox* sumat.

Ac *postea Lac caprinum tepidum*, *in quo Aizoon majus*, grosse Haußwurtz/ decoctum sit, & *radix Althææ*, *in ore & faucibus* contineret.

Extrinsecùs collo commodè circumdaretur *Lanâ nigrâ succidâ*, *oleo Liliorum inunctâ*, *calefactâ*, *panno cannabino involutâ*; Vel si perseveret malum, poterit tale *emplastrum collo* circumdari.

℞. *Nidi hirundinum* ℥. *vj.* pulverisetur & coquatur in *Vino albo*, addendo *pulveris Baccarum lauri* ℥. *j.* *Mellis* ℥. *ij.* *olei Liliorũ* ℥. *iij.* fiat instar *emplastri*: Quod *supra pannum* extensum, *tepidè collo* circumdetur.

Hæc plurimum profutura, Deo juvante, me sperare dixi.

Catarrhus suffocans.

IN lotura linteaminum, matrona nobilis, noctu & interdiu, frigori se exponẽs, mense Nov. An. 1597. linteaque madida & frigida, manibus versans, mediâ nocte, febre correpta, summam pectoris angu-

stiam

ſtiam ſenſit, & ſpirandi difficultatem, cùm ſtertore gravi, qui in pulmonibus audiebatur, idque præſertim, cùm in latus dextrum decumberet, doloremq; in ſiniſtro potiſsimùm latere, ſentiebat, non ſolùm intrinſecus, ſed & in mammâ illius loci.

Oſtendi defluxionem, non ſolùm in pulmones delapſam, illosque nonnihil accenſos, & peripneumoniam eſſe, ſed & in thoracis muſculos, decubuiſſe.

Cruda tantùm expuebat; Et licet *expectorantia* varia propinarentur, *foriśq; pectori, laxantia & maturantia* apponerentur *unguenta, cataplaſmata*, tamen increbreſcente dyſpnœâ, & ſtertore, tertio poſtea die, circa medium noctis, expiravit.

Uteri ſuffocatio lethalis.

ANcilla mihi famulans, annorum circiter triginta ſex, virgo adhuc, robuſta, fuſca, & ſana, cùm 4. Junii Anno 1613. in ædibus meis, ex conclavi, ut in forum abiret, ſe in aulam conferret, ſubitò ſyncope correpta, in pavimentum prona in faciem cecidit, quam mox accurrentes cùm erigeremus, ad ſe rediit, rurſumque loqui, nosque cognoſcere cœpit, & conqueri, de eo, quod ſibi acciderat, nunquam tale quid antea paſſa, præſertim verò de dolore vehementi cordis, corque ſuum à re quadam rodi dicens: ſtatimque cum clamore ad vomitionem aliquoties impellebatur, adeò ut nihil ſumere poſſet, ſed mox denuo, in deliquium incidens, ſedens, retenta à nobis, ne retrorſum caderet, ſine ſenſu & motu, ac reſpiratione, pulſu penitùs deſtituta, mortuæ inſtar, uti revera erat, mortali flave cente

vescente colore, discolorata, sudorem frigidum exsudans, non ampliùs ad se rediit, licet speraremus, cùm viderem uteri hanc suffocationem esse, quæ cordi insidians syncopen gravem efficit, eam fortè cessaturam, quod tamen non evenit, sed intra semihoram, animam efflavit.

Hysterica accidentia, in virgine.

Virgo nobilis, rubicunda, bene habita, nubilis, fastidiens matrimonium, annos viginti & plures ætate superans, frequenter hystericis accidentibus infestabatur, cum incipiente cardialgia, unde valde circa præcordia angebatur; postea delirabat, corpus concutiebat, inde sine respiratione ac si expirasset, aliquamdiu jacebat, donec vomitu superveniente, somnoque correpta, eo perfecto, ad se redibat.

Cùm aliquando, præcautionis gratiâ, *Diacydonites lucidum scammoneatum*, illi ut extra paroxysmum eo uteretur, dedissem, illaque id servans ad dies aliquot, cùm paroxysmi incipientis præludia sentiret, etsi non hoc jusseram, sponte purgans illud, quod ob gratiam libenter sumebat, assumpsit, & mox superveniente dejectione per alvum, à paroxysmo liberata fuit.

Cæterùm cùm nihilominus, post tẽpus aliquod elapsum, denuò hoc malo corriperetur, quo jam annos aliquot, per vices, graviter molestata fuit, sequẽtibus *pilulis* aliquoties usa, curata fuit, quæ tales erant: ℞. *pilul. de Hiera, Aggregat. ana* ʒ. *j. sem. Viticis, Myrrhæ, Castorei ana* ℈. *j.* *cum syrupo de Artemis.* fi. *massula*: Capiat ℈. *ij. pro una vice, in 9. pilulas formatos.*

Uteri

Uteri suffocatio cum dentium dolore.

VIde in Dentium dolore Lib. II. Dentium dolor, Hemicrania, &c.

Hysterica accidentia in matrona.

MAtrona quædam annos 45. nata, quæ quatuordecies pepererat, ab ultimo partu, ante quinque annos facto, laborabat hystericis accidentibus, quæ certis temporibus, veluti per paroxysmos, ipsam invadebant, sentiebatque ante invasionem, vapores sursum versus, à sinistro præsertim hypochondrio elevari, in quo & punctiones experiebatur, uti & dolores stomachi, cum singultu. Alvus insuper difficulter respondebat, menstruorumque fluxus ordinarius cessaverat, quod ob ætatem, quâ erat, non mirum fuit.

Post *remediorum*, ab aliis præscriptorum *frequentem* usum, ad *vapores illos tetros discutiendos, & obstructiones venarum mesaraicarum, potissimùm circa lienem, solvendas, & illuviem circa venas uteri collectam, expurgandam*, præscripsi sequentia Anno 1604. Martio mense.

Pilulas: ℞. *ꝟ. Hieræ simpl. ℥.j. Mechoacæ, Rhabarbari, ana ℥.j. ß. Turbith ℥.j. Tartari vini albi ℥.ß. Zingib. ℈.j. Myrrhæ, Castorei, ana ℈.ß. sem. viticis, Dauci ana ℈.j. Diagryd præpar. ℈.j. cum syrupo de Artemisia* fiat *massa:* Capiat *℥.ß. vel ℈.ij. hebdomadatim.*

Vinum usuale, quod *in principio mense* bibat: ℞. *rad. Valerianæ, Mei ana ℥.vj. Imperatoriæ, Angelicæ ana ℥.iij. herb. siccarum Melissæ, Majoranæ, Artemisiæ, Thymi, ana ℥.j. ß. Absinthii ℥.ij. fol. Rosmar. Pæoniæ, Lavandulæ,*

vandulæ, ana ʒ.j. seminis Cymini ʒ.j. sem. Pæoniæ ʒ.ij. sem. Fœniculi ʒ.iij. bac. Lauri, Juniperi ana ℥.ß. Plantag. fol. sicc. num.x. Infundantur in *mens. xij. Vini:* Et de eo bibat.

Dolore admodum urgente, jussi ut caperet *Mitridatii ʒ.j ß. cum Vino.*

Crustam Panis intinctam in Vino rubro, inſperſo *pul. Absinthii & sem. Cymini*, adhibuit *Ventriculo in paroxysmo.*

Et poſtea ſumpſit de hoc *pulvere* ad præcautionem *aliquoties:* ℞. *sem. Cymini ʒ.ß. rad. Imperat. ʒ.j. Piperis ℈.j. cum Vino Malvatico* ſumat ʒ.ß. *pro vice.* Sicque reſtituta fuit,

Hysterica accidentia, cum Cardialgia & Animi defectione, quæ multos annos durarunt.

VIrgo nobilis, trigeſimâ major, macilenta, candida, ſæpè ventriculi doloribus, quos cordis vocant, infeſtari ſolita, & doloribus lumborum, menſium inſtantium tempore, menſe Februario Anno 1598. cùm alteri ægrotæ virgini adeſſet, quæ morbo ſubitaneo extincta fuit, perterrefacta, & ſimul ob mortem amitæ ſuæ, vehementer triſtata, in morbum incidit, quo appetitus proſtratus, corpuſq; admodum debilitari, conſumique cœpit.

Cùm 12. Februarii id mihi expoſuiſſet, meo Conſilio, ſequens *vinum, tribus primùm diebus continuis, poſtea alternis, aliquoties* bibit, unde benè purgabatur, ſenſimque appetitus & vires redire cœperunt, cujus deſcriptio talis erat: ℞. *rad. Aperit. ana ℥.ß. Absinthii*

℥. iij. *sum. Centaurii* ʒ. *j. Majoranæ*, *Chamæpith. Chamædryos ana* ʒ. *ij. seminis Fœniculi* ʒ. *j.* ß. *fol. Senæ* ℥. *j.* ß. *Agarici* ℥. ß. *Zingib.* ʒ. *j.* Conquassentur *pro mens. j. vini*, coquendo *in duplici vase.*

Postea sequenti *pulvere* usa est: ℞. *sp. Arom. Ros. Diagalangæ ana* ʒ. ß. *Cinamomi* ʒ. *j. Majoranæ* ʒ. ß. *seminis Fœniculi* ℈. *ij. Piperis* ℈. ß. *Sacchari q. s.* fiat *Tragema*: Utatur cum *crusta panis intincta in vino.*

Inungebat *ventriculum* sequenti *inunctione*: ℞. *olei Nardini*, *Amygd. am. Mastichini ana* ℥. ß. *Caryophyll. Mastiches ana* ʒ. ß. *Ceræ parùm*, fiat *Linimentum.*

Ab hisce cùm benè se haberet aliquandiu, factum est primo Aprilis die, ut Cardiacâ subitò præhensa, animo delinqueret, cum horrore pedibus tantùm trementibus, & palpebris oculorum nictantibus, ac veluti præter voluntatem convulsis, extremis summè frigidis, & postquam ad se rediisset, de Cardialgia, Cordis palpitatione in sinistro latere, capitisque sed non magno dolore, conquesta fuit, moxque iterum animo deficiebat, idque sæpius. Pulsus alioquin, cùm se recollegisset, non febrilis. Quibus statim menses supervenêre.

Accersitus, suffocationis uteri speciem esse, judicavi, jussique *mox pedes calidis pannis* confricare, uti *& manus* quæ summè frigebant.

Pulsibus Caryophyllos contusos cum Croco; *Aqua & Aceto rosaceo* applicui.

Naribus ol. Succini olfaciendum admovi, uti *& Castoreum.*

Volui illam reficere *jusculis*, verùm statim propinato *cochleari uno*, animo deficiebat, uti & exhibente me *potum*; & quando vel tantillum somnus eam prehen-

prehendebat: ob quam causam tota die nihil sumpsit, præter *Piperis grana quinque confracta, cum cochleari uno Vini*, quæ illi, cùm de summa ventriculi frigiditate, conquereretur, exhibui. Interim quoque *cort. Citri condito, manu Christi, Morsellis rof.* eam reficiebam.

Sub noctem remittentibus nonnihil animi defectionibus, nec nisi aliquid illi offerretur, redeuntibus, viribus admodùm prostrata erat, & cùm sub noctis medium, somnum tantillum capesceret, eo subitò finito, denuò paroxysmo illo, cum tremore pedum, & palpebrarum, animique deliquio, aliquoties correpta fuit.

Manè reversus, *suppositorium commune* immittere jussi, sed ferre minimè potuit, nec *Clysma* admittere voluit. *Pulverem* sequentem, ut sumeret, cum *crusta tenuissima panis, in Malvatico vino intincta, & vini tantillo antiqui diluti, aqua Melissæ*, superbiberet, hoc pacto ordinavi: ℞. *tab. Diamarg. frig.* ℥. ß. *sp. Cord.* ℈. j. *Cinam.* ʒ. ß. *Sacchari Rof. tab.* ℥. j. fiat *pulvis*: Usa aliquoties eo, *Jusculi Caponis cochlearia tria*; circa meridiem assumpsit, nec animo defecit.

Pulsibus & Cordi sequens *epithema* applicatum fuit: ℞. *aquæ Rof.* ℥. iiij. *Melis. Buglos. Scabiosæ an.* ℥. j. *succi Limon.* ℥. ß. *Sp. Diamarg. frig.* ʒ. j. *aceti Rof.* ℥. ß. *succi Pomorum redol.* ℥. j. fiat *Epithema* cum *Serico chermesino.*

Et quia sinistrum hypochondrium admodum pulsabat, illique tunc præ cæteris negotium facessebat, *fotum* hunc cum *spongia, aliquoties calidum* adhibuit: ℞. *rad. Cyperi, Galangæ ana* ℥. ß. *herb. Majoranæ, Absinth. Spicæ Celt. ana* ʒ. iij. *Rof. rubr. flor. Rosmar. ana* ʒ. ij. *sem. Fœnic. Carui ana* ʒ. j. *Caryph. Nucis mos. ana* ʒ. j. ß.

ʒ. j. ß. Conquassentur, decoquantur *in vino. Pro fotu.*

Sub noctem & circa medium noctis, denuo paroxysmos aliquot, passa est, quibus remittentibus, *aquâ Cinamomi*, *cui manus Christi* permiscebantur, corroborabatur. Nec enim adhuc *jusculafrequentiùs* exhibita, ferre potuit, & *Vinum* quod ægrè sumebat, amarum penitùs illi videbatur.

Tertio die persuasi, ut *Clysterem* sumeret talem: ℞. *rad. Althææ, Liliorum ana* ℥. *ij. herb. Betonicæ, Majoranæ, Matricariæ, Artemisiæ ana M. j. flor. Stœch. Lavandulæ, Buglos. Borrag. ana P. j. sem. Carvi* ʒ. *ij. Furf. P. j.* fiat *decoctio pro duabus vicibus*, dissolve *in* ℔. *j. colaturæ, Bened. lax. Hieræ picræ ana* ʒ. *ij. ol. Rutacei* ℥. *ij. ß. Mellis anthos.* ℥. *j. Salis parùm* fiat *Clyster.* Cujus usu non multùm dejecit, sed tamen, eo die, paroxysmos pauciores, habuit, ita ut non omnino animo deficeret, nec palpebrarum illa agitatio, illam exerceret. Pergebat in usu *Pulveris, Epithematis, & Fotus.*

Sub *noctem* sumpsit sequens: ℞. *Confect. Alkermes* ℈. *j.* superbibat *aquam Cinamomi cum aqua Melissæ.* Eâ nocte, bis somno correpta, singulis vicibus, ferè per horam dormivit, nec ita malè, ut priùs, post somnum se habuit.

Matutino tamen tempore, quarti diei, iterum imbecillitates illas, palpebrarumq; agitationes, persensit, atque in imo hypochondrii sinistri, & circa uteri regionem, torsiones & pulsationes.

Clysterem hunc injiciendum curavi: ℞. *Clysterem priorem*, addendo *Laricea diss. in vitello ovi* ʒ. *ij. Mellis anthos.* ℥. *j. succi Betæ* ʒ. *vj. Castorei* ℈. *j.* misce, non diu retinuit. Dejecit nigram & duram materiam.

Emplastrum sequens *pulsantibus arteriis, circa imum ventris* applicui: ℞. *Theriacæ* ʒ. ij. *rad. Pæoniæ* ʒ. ß. *Cymini* ʒ j. *succi Melissæ q. s. ad incorp.* adde *pul. Melissæ & Major. el. de Baccis lauri*: Pro *emplastro.*

Sub vesperam sitiebat nonnihil, & quia nullum cibum adhuc admittebat, præter *Cochl. j. aut alterum jusculi*, cujus usu tamen Cardialgia redibat, *Lac amygdalinum* quoque ut biberet, jussi, ad ardorem, quem sentiebat, ventriculi contemperandum.

Quinto die manè, denuo pulsationem in ventre & hypochondrio sentiebat, *dedi lene solutivum*, neque enim è lecto surgere poterat, quin animo deficeret, *Syr. Ros. sol. cum infus. Rhabarbari* ℥. j. *cum aqua Buglos. & Melissæ dissol.*

Cùm non dejiceret, vesperi *Clysterem* injicere jussi: ℞. *Furfuris, Hordei integr. Cicerum rub. ana P. j.* fiat *decoctio, dissolve Mellis ros.* ℥. j. ß. *Sacchari rub.* ℥. j. *Hieræ log.* ʒ. ij. *olei Anethini* ℥. j. ß. *Salis parùm*, fiat *Clyster.*

Dejecit nigram copiosam materiam. Sed horâ nonâ vespertinâ, gravem syncopen passa est, cum tremore, debilisque eâ nocte fuit.

Sexto, versus diluculum, vires recolligebat, calebat, & corpore uda erat, urinæ crassæ, rubræ, cum sedimento copioso fusco. Exhibui hunc *potum*: ℞. *Mithridatii* ʒ. ß. *semin Cymini* ℈. ß. *misce*, Capiat hunc *bolum*, superbibendo *aquæ Melissæ & Vini ana cochl. ij.*

Item: ℞. *fol. Filicis. Levistici cum radicibus an. M. j. fol. Rutæ M. ß.* coquantur *in vino*; Pro *fotu regionis uteri.*

Postea affigat *cucurbitulam magnam, supra umbilicum, cum flamma.*

Quibus

Quibus remotis, hoc *emplastrum uteri regioni* applicetur: ℞. *Galbani* ℥. j. *Styracis liquid.* ʒ. j. *cum oleo Nardino* subigatur, fiat *emplastrum*, *extensum supra corium*, conspergatur *pulvere Caryophyll.*

Vesperi jussi repetere *Epithema Cord.* addẽdo *succi Pomorum redol.* ℥. j. ß. *aquæ Pæoniæ* ℥. j. *Santali albi & rubri ana* ʒ. j. misce.

Julepum item ordinavi: ℞. *Julep. Ros. Syr. de limonibus, Mivæ Cydon. ana* ℥. j. *aquæ Melissæ* ℥. j. *Cinam.* ℥. ß. *succ. Limonum* ʒ. j. misce.

Septimo die *Clyster* fuit injectus, post meridiem talis, quem per tres horas retinuit: ℞. *Malvæ, Atriplicis, Mercurialis, Matricariæ, Buglossi, Borrag. utriusq;, Fumariæ ana M. j. fl. Cham. Melil. Sambuci ana P. j. Ficuum numero 12. Furf. P. j. sem. Carui, Sesel. ana* ʒ. j. *Cymini* ʒ. ij. fiat *decoct.* diss. *in* ℔. j. *Mellis Ros.* ℥. j. *Sacchari rub.* ℥. ß. *Confect. Hamech* ʒ. ij. *Cass. cum melle* ℥. ß. *olei Cham. Rutacei ana* ℥. j. ß. fiat *Clyst.* Repetitus *fotus & emplastrum.* Horror manè & vesperi, subsequente calore, supervenit, quo tempore *epithema* semper applicatum fuit.

Octavo repetiit *Mithridatium*, *cum Cymino* manè, suaviter dormivit, *Epithemate* utebatur, quum calebat.

Verùm quia alvum non dejiciebat, nec remittebant horrores, calores, ipsaque tota prostrata esset, orisq; ingratia summa adesset, eâ die qui nonus erat, cùm non ampliùs animo ita deficeret, sequentem *potionem purgantem* exhibui: ℞. *tab. Diacarthami* ʒ. j. ß. *el. Diaphoen.* ʒ. j. *Syr. Ros. sol. cum inf. Rhab.* ℥. j. *aquæ Cinam.* ʒ. ij. *aquæ Betonicæ & Bugloss. q. s.* fiat *potio.* Ab eâ tota die & nocte sequente, singulis ferè horis, bis

dejecit. Sed ventriculus admodùm offensus erat, singultiebat, orisque aderat amaritudo. Jussi itaque sequenti die *Crustam panis*, in *aceto Ros. intinctam*, *&* *Vino albo*, asperso *pulvere* sequente, *ventriculo* applicare: ℞. *Mastiches* ʒ. j. *Ros. rub.* ʒ. ß. *Caryoph.* ʒ. j. fiat *pulvis*.

Dedi iterum *Mithridatii* ʒ. j. Et cessarunt dejectiones, urinarum color naturalis, redire cœpit, cum laudata hypostasi, noctéq; sequente benè dormivit.

Undecimo manè appetitus rediit, & paulatim sequentibus diebus cessarunt accidentia, tamen prostratis admodum adhuc aliquandiu erat membris, ita ut nec sedere diutiùs, longè minùs incedere posset.

Corroborabatur interim *cibo exquisito*, *&* *congelatis instaurantibus*, *potúq; vini*, utebaturque *conserva* sequenti: ℞. *cons. Ros. cort. Citri cond. cons. Majoran. an.* ʒ. ij. *syr. Cydon. q. s. Sp. Arom. ros.* ʒ. j. fiat *elect.* Capiat *instar Castaneæ*.

Quia alvus non respondebat, ad dies sex, post prægressum *purgans*, *Mannæ* ℥. j. *in jusculo cum Syrupo Ros. inf. Senæ* ℥. j. bibit, alteroque primum die dejecit.

Appropinquante septimanâ, quâ menses denuo fluere debebant, cùm prius rectè valuisset, iterum cœperunt horrores, calores, imbecillitates sese proferre, atque in sinistro latere, motus & rugitus, ita ut metueret ne fluentibus mensibus, in priora recurreret symptomata, ad quæ præcavenda, dedi primùm *potio.* ℞. *Syr. Ros. sol. cum inf. Rhab.* ℥. j. *elect. de succo Ros.* ʒ. ij. *aquæ Endiviæ & Buglos. ana* ℥. j. *aquæ Cinam. parùm*, misce.

Julepum

Julepum sequentem *tribus* bibit *vicibus*: ℞. *syr. de Betonica, de Cich. simpl. Ros. sol. ana* ʒ. *vj. aquæ Endiviæ, aquæ Gentianæ ana* ℥. *j.* misce, adde *parùm aquæ Cinam.*

Absoluto eo, sic *purgata* fuit, unde multùm dejecit: ℞. *Syr. Ros. sol. cum inf. Rhabar.* ℥. *j. el. de succo Ros.* ʒ. *ij. Diaph.* ʒ. *j. cum aquis Beton. & Artemisiæ*, fiat *potio.*

Sequenti die 27. Aprilis: ℞. *Mithridatii* ʒ. *j. pulv. Cymini* ℈. *j.* misce: Capiat; & quia circa uterum & dorsum tensiones sentiebat, *cucurbitulas* jussi *umbilico* applicare.

Ut menses promoverentur, quorum tempus jam aderat, *venam malleoli in utroque pede*, quia parciùs sanguis fluebat, aperire jussi, idque *manè*, & horâ quintâ post meridiem, supervenerunt menses.

Quia calebat nonnihil, *Julepum* ord. ℞. *Julep. Viol. Ros. ana* ℥. *j. aquæ Cinam.* ʒ. *j.* misce: Capiat *frequenter cochl. j.*

Altero die, symptomata priora, & præsertim ardor ventriculi, eam divexabant & debilitabant, dicebatque menses parciùs fluere, eamq; causam esse. Jussi itaque *fl. Borrag. & Buglos. Melissamq; arida in vino* macerare, & *haustum* bibere. Repetere item *Epithema cordiale.* Dedi *tab. Diamarg.* eaque nocte copiosiùs narrabat fluxisse menses, quàm jam multis annis antea.

30. Aprilis, perrexit in usu *vini* illius, & *cordialium.*

1. Maji, quia non dejecerat jam à sex diebus, dedi hanc *inf.* ut alvum solveret, & menses, quæ adhuc paulisper apparebant, promoveret: ℞. *fol. Senæ* ʒ. *vj. sem. Fœniculi* ʒ. *j. fol. Melissæ, fl. Cord. ana P. j. Maceris*

ʒ.j. *Absi.* ʒ.j.ß. *vini mens.* j. Bibat *haustum.* Dejecit ter sine molestia, sed quia è lecto, ut alvum redderet, surgebat, horror eam invasit, quo mox remittente, dextrum brachium, per tres horas, continuò tremebat, & agitabatur involuntariè, quod & calebat, cùm sinistrum frigeret, cœpit inde sensim incalescere, sitire: nox tamen quæ secuta, placida fuit, dormivitque.

2. Maji, cùm menses remittere inciperent, iterum bibit *priùs vinum non purgans, dilutum* tamen, & perrexit in usu *tab. Diamarg.*

Ab eo tempore, cœpit per dies aliquot, meliùs habere, cibum capere, dormire, non tamen adhuc spontè ambulare, adeò erat prostratis adhuc viribus.

Circa 6. Maji, ardorem maximum sub vesperam præcipuè sentiebat, circa orificium ventriculi, è sinistro veluti latere prodeuntem, in quo ardorem se sentire dicebat, à quo corpus nonnihil incalescebat, tussiculâ exiguâ molestante.

Illuviem itaque in venis meseraicis adhuc restare agnoscens, *Clysterem* die 7. Maji hunc præscripsi: ℞. *rad. Liliorum* ℥.ij. *Althææ* ℥.j. *herb. Malvæ, Atripl. Betæ, Buglossi utriusque cum rad. ana M.j.fl. Chamom. Meliloti, Viol. Anethi, Bugloss. Borrag. ana P.j.s. Carui* ℥.ß. *Cymini* ʒ.j. *sem. Fœniculi* ʒ.ij. fiat *decoctio* dissol. *Mel. ros.* ℥.j.ß. *Sacchari rub.* ℥.j. *succi Mercurialis* ʒ.j. *Bened. lax.* ʒ.ij. *Salis parùm, ol. Aneth. Rutacei an.* ℥.j.ß. fiat *Clyst.*

Item *latus sinistrum* postea *inungebat*: ℞. *olei. Anethin.* ℥.j.ß. *de Capparib.* ℥.ß. *rad. Asari, seminis Apii ana* ʒ.ß. *Ceræ q. s.*

8. Maji,

8. Maji, *pulverem post pastum* ordinavi: ℞. *seminis Fœniculi* ʒ.ij.ſ. *Anisi* ʒ.iij. *Carui* ʒ j. *Cymini* ʒ.ß. *fl. Cord.* ℈.ij. *Sacchari rof. tab.* ℥.j. fiat *pulvis.*

Verùm cùm ardor nihilominus & calor ille alternis diebus potiſsimùm redirent, 10. Maji, denuo *Clysterem* injeci: ℞. *priorem, &c.*

Sub noctem *Mithridatii* ʒ.j. exhibui.

11. *Potionem* hanc propinavi, cujus uſu plurimùm ſine moleſtia dejecit: ℞. *Casſiæ rec. extractæ* ℥.j. *Syrup. Roſ. ſolut.* ℥.j.ß. *aquar. Endiviæ & Bugloſſ.* q.ſ. fiat *potio.*

Poſtea per *triduum* uſa fuit hoc *apozemate*: ℞. *rad. Aperit. cort. Cappar. rad. Liquirit. ana* ℥ j.ß. *Artemiſiæ M.* ß. *fl. Cord. p.j.ſ. Fœn.* ʒ.ij. *Aniſi* ʒ.ß. *Epithymi* ℥.ß. *Betonicæ M.j. Tamar.* ℥.j. *Sennæ* ℥.j.ß. *ſem. Carthami* ʒ.vj. fiat *decoctio in Aqua & paucò Vino.* inf. in *col. Rhabarb.* ʒ.j.ß. *Agar.* ʒ.ij. *Zingib.* ʒ.ß. fiat *expr.* diſſol. *Syrup. Roſar. ſol.* ℥.j. fiat *potio*: Pro *tribus vicibus.* Immenſam copiam indies dejecit, decies, duodecies & ampliùs, facileque tulit.

Cùm nihilominus ardor ſub veſperam infeſtaret, dedi 17. Maji, tempore ſomni, *tabulam unam infuſionis narcoticæ meæ,* placidamq; habuit noctem.

Dein ſequenti die iterum de hoc *apozemate* ſumpſit hauſtum, addendo *Rhab. inf. & expreſſ.* ℈.ij. *el. de ſucco Roſ.* ʒ.ij. Miſce, à qua plurimùm iterum purgata fuit, meliusque habere cœpit.

Dein ſic corroborata fuit: ℞. *conſ. Bugloſ. Viol. ana* ʒ.ß. *Sacchari Roſ. tabul.* q.ſ. fiat *Bolus.*

Verùm cùm eâ ſeptimanâ tempus inſtaret menſium, & circa initium illius 21. Maji, dolores tum in lumbis rurſus ſupervenirent, metuens denuo paro-

xyſmos illos, qui jam bis illis fluentibus ſupervenerunt, juſsi *pedes* in hoc *decocto indies bis* immergere, *ſuffitumq;* *inferioribus* excipere: ℞. *rad.* Ireos, *Rubiæ maj. Liliorum ana* ℥. ij. *herb. Artemiſiæ, Nepetæ, Matricariæ, Meliſſæ ana M.* j. *fl. Chamomil. Anthos, Baccar. Lauri, Juniperi ana p.* j *ſem. Seſeleos* ℥. ß. miſce pro *decocto* ad *fotum.*

23. Juſsi *triplicatis ſimplicibus*, ex illis *balneum* parare, in quo *manè* & *veſperi* parumper ſedebat, eoque ardorem mirè mitigari dicebat.

24. Cùm jam altero poſt die, dies adeſſet menſtruus, propinavi manè hunc *Julepum*: ℞. *Syr. de Artemiſia* ℥. j. ß. *aquarum Pulegii, Meliſſæ ana* ℥. j. ß. *aquæ Cinamomi* ʒ. ij. fiat *Julep.* Capiat *ſtatim* dum *jejuna* eſt, *antequam* intret *balneum.*

Quo ſumpto, manè horâ octavâ menſes ſupervenerunt, in quorum principio, non alia graviora ſymptomata paſſa eſt, quàm quòd animo ſemel delinquebat, admodumque proſtrata erat.

Et quia parciùs fluebant, juſsi *infuſionem flor. Borrag. & Meliſſæ recentium, in Vino factam, manè & veſperi* bibere, quod & ſequentibus diebus fecit, & *lotione pedum* ex *decocto* quoque *balnei* uſa eſt.

Interimque ſemel adhuc, ſub noctem *Tab. extr. narcotici* ʒ. ß. *& gran. iiij.* ſumpſit, quietamq; noctem habuit.

Abſolutis menſibus, die 2. Junii, *Balneo* hoc uti incepit. Ex *rad. Liliorum, Rubiæ, Valerianæ, Ireos, herb. Matricariæ, Artemiſiæ, Pulegii, Sabinæ, Leviſtici, Meliſſæ, Calaminthæ, Rutæ, Nepetæ, flor. Chamom. Sambuci, Baccis lauri, Juniperi, Seminibus lini, Fœnigr. decoctis decenti quant. in aqua. Manè* quidem *horas* 3. à *prandio* *horas*

horas duas in eo ſedebat, beneque ferebat, ardorque ille lateris ſiniſtri, quoties eo utebatur, mitigabatur.

Poſt octiduum eam purgavi, eoque die *à balneo* abſtinuit, finitoque rurſum ad *Balneum* rediit. Prima *purgatio* talis erat: ℞. *fol. Sennæ* ℥. ß. *ſemin. Aniſi* ʒ. j. *fl. Cordi. P. j. Abſinth.* ʒ. *ij.* fiat *decoctio* in *Aqua* & *Vino, in colatura* inf. *Rhab. el.* ℈. *iiij. Agarici* ʒ. *j. Zingib.* ℈. *j. Cinamom.* ʒ. ß. fiat *expr.* diſ. *Syrup. Roſ. ſol.* ℥. *j.* fiat *potio.*

Octiduo ante tempus menſium, rurſum dolores dorſi & hypochondriorum, ſe manifeſtabant, ſenſimque appetitus minui cœpit, urinæque turbari, cum ſedimento nigro, uti priùs quoq; eo tempore ſemper accidit, *rurſum* eam *purgavi.*

Denuo poſtea *balneo* uſa ad 17. Junii uſque, quo die cùm Symptomata augerentur, menſiumq; tempus appropinquaret, manè poſtquã *balneo* uſa eſſet, *venam* in *utroque malleolo* apperui, in ſiniſtro copiosè fluxit, ſub veſperam menſes ſupervenerunt, ſumpſerat eâ nocte *tabulæ narcoticæ pulverem.*

Sequenti die cùm jam triduo non dejeciſſet, & ardor vehemens eſſet, *Clyſterem* injeci, unde bis dejecit.

Satis copiosè ſed fœda fluxerunt menſtrua, debilis erat, præſcripſi: ℞. *Mithridatii, conſ. Alkermes ana* ʒ. ß. miſce.

20. Junii juſſi *ſyrupum Roſ. ſol. cum aqua* diſſolvere & bibere, quia conſtipata erat, & *Vinum* reſpuebat, menſes non fluxerunt hoc die, ſub noctem redierunt. Juſſi *manè* in *Vino inf. Artemis. Meliſſam, Majoranam, & fl. Borrag.* & bibere *hauſtum*, & redierunt ea nocte menſes, hocq; die & ſequenti, ſed parcè fluxerunt.

Absoluto tempore mensium, quo semper debilis fuit, & in lecto mansit, fastidioque cibi laboravit, sensim iterum se recolligere cœpit. Sed de ardore sinistri lateris & Ventriculi semper cōquesta, quem sæpè & præsertim interdiu patiebatur, & cùm parùm dormiret, dedi ℈. *ij. Narcotici extr.* suaviterq; ea nocte dormivit.

Sed cùm ardor adhuc per vices reverteretur, ipsaque sæpè sanguinem expueret, sed sine tussi, *de novo purgare* constitui. Dedi itaque 29. Junii: ℞. *Cassiæ rec. extr.* ʒ. *vj. el. de succo Ros.* ʒ. *j.* ß. *cum Saccharo* fiat *bolus*, à quo bis alvus soluta fuit.

Altero die *venam brachii sinistri* aperui, sanguisq; fluxit ad ℥. *vj.*

Tertiò, qui primus erat Julii sumpsit: ℞. *syrupi Diasereos* ℥. *j.* ß. *de Cich. cum Rhabarb.* ℥. ß. *aquæ Betonicæ, Cichorii, Endiviæ q. s.* fiat *Julep.*

Dein usa est hac *infusion.* ℞. *rad. Cichoreæ, Graminis, Fœniculi, cort. Cappar. Tamaricis ana* ℥. ß. *rad. Gentianæ* ʒ. *ij. Absinthii* ℥. ß. *sum. Centaurii*, ʒ. *ij. fl. Cord.* ʒ. *j.* ß *fol. Sennæ* ℥. *j.* ß. conquassentur, bulliant *in mensur. j Vini*, in *duplici vase.* Postea suspende *nodulum* factum, *ex Agarici* ℥. ß. *Rhabar.* ʒ. *ij. Zingib.* ʒ. ß. *Tartari* ʒ. *j. limat. Chalyb. præpar.* ʒ. *ij.* fiat *pulvis*, pro *nodulo.* Bibit *duabus vicibus*, fœdámque excrevit sæpiùs materiam.

Et quia hospitium mutabat, atque impedita erat, jussi illam dies illos quiescere, posteáque iterum biduo eâ usa est, deinde quievit cùm benè se haberet.

Cùm tempus instaret menstruum, cœpit iterum dorsi dolores & torsiones in Ventre sentire, nondum tamen decumbere & sanguinem spuere. Verùm

cùm

cùm 15. Julii, quo fluere debebant, non supervenirent, jussi uti *lotione pedum ex decocto Chamom. & Artemisiæ*. Item *in Vino* infundere *Rosmarinum, Majoranam, Melissam, fl. Buglossi*, & bibere.

Cùm nec sic fluerent, usa est 17. Julii *insessione ex decocto herb. aliqua. balnei supradicti*. Verùm cùm non procederent, essétque adeò membris debilitata, ut è lecto surgere nequiret, jamque dierum sex prætergressum esset tempus, quo menses apparuisse debebant. Dedi *syrup. de Artemis.* ℥. *j.* ß. *cum aquis Artemisiæ & Melissæ ana* ℥. *j.* Bibat.

Sequenti die 21. extremum tentans, dedi *troch. de Myrrha* ʒ. ß. *sem. Cymini* ℈. ß. *cum aqua Artemis. fiat pulvis*, & sub vesperam supervenerunt, qui dies, quatuor menses, vel 16. septimanas complebat, unde naturam denuò destinatum terminum attigisse, dixi, cùm intermedio tempore, citiùs aliquantò fluxissent. Fuitq; sic ad dies sex decenter purgata. Postea recollegit vires; sudavit in *Stupha jejuna quinto semper die*, sumpto priùs *Rob. de Sambuco*, *& semel Mithridatio*.

10. Augusti, die octavo ante termium, quo menses supervenire debebant, sub noctem cœpit præludia quædam accidentium sentire, nimirum lassitudinem, & cibi fastidium, & sequenti quoque die 12. *balneum* ingressa sudavit, sumpto priùs *Mithrid.* versus noctem horrore correpta, pedum frigore, calor subsecutus, nox nonnihil inquieta fuit. 13. Palpitationes cordis, singultus accessère. Dedi sub vesperam ad reprimendos vapores: ℞. *Syrup. de limonibus* ℥. *j.* ß. *Julep. Rosar.* ℥. ß. *aquæ Rosar.* ℥. ß. misce.

14. Dedi *extr. Cydon. purgantis* ʒ. *j.* ß. Dejecit

bis,

bis, adusta veluti excrementa, nox paulò quietior.

15. Iterum dedi *extr. illius* ʒ. *ij*. Dejecit quater, benè dormivit,& valdè profuit. 16. Quievit.

17. *Vena pedis dextri* aperta, fluxit copiosè, *sinistri verò* secta nihil ferè, statim levamen sensit.

18. Die menses exspectabantur, sed non supervenerunt, uti nec 19. quo in *Vino Artemisiam*, *Majoranam*, *Macem*, *fl. Bugl.* maceravit, & *Vinum* bibit *bis*, uti & sequenti *die* 20. (alioquin longè melius, quàm precedentibus mensibus eo tempore se habens) quo menses fluere cœperunt, diebusque sex sufficienter fluxerunt.

Absolutis mensibus, & diebus postea tribus, *Vinum praparans* hoc ordin. ℞. *rad. Aperit. rad. Enula, Cal. arom. ana* ʒ. *ij*. *Absinthii* ʒ. *iij*. *Senna* ℥. *j*. *Agarici* ʒ. *iij*. *Mechoaca* ʒ. *ij*. *Zingib. f. Anisi ana* ʒ. *j*. *rad. Cichorea* ℥. ß. Conquassentur ad *mens. j. Vini*. Bibit per biduum, & ter purgabatur, tertiò postquam iterum hausisset, dedi ʒ. *j*. *extr. pulpa Cydon.* & sexies dejecit, tenacissimum phlegma, quod & sequenti die, eodem modo factum. Quibus absolutis dedi *Theriacam*, & seq. diebus de hoc *pulvere cochl. j.* ℞. *f. Cymini* ʒ. ß. *sem. Nigella, Viticis, Paonia ana* ʒ. *j*. *Succini, Caryoph. Cinam. ana* ℈. *ij*. *Piperis* ℈. *j*. *lig. Aloës* ℈. *j*. fiat *pulvis*, adde *Sacchari Ros. tabul.* ʒ. *ij*.

8. Sept. Iterum *Vino* hoc uti cœpit: ℞. *rad. Cich. Fœnic. Valeriana, Imper. Paonia ana* ʒ. *ij*.

Bibit interpolatis vicibus quater, bisque *extracti mei* ʒ. *j*. simul postquam Vinum bibisset, sumpsit, valideque & sine molestia purgata fuit. Diebusque ante menses iis, quibus torqueri solebat, & decumbere, antequam erumperent, quietiùs se habuit, erupe-

perunt-

peruntque 16. Sept. die, quibus decenter fluentibus, postea ab illis liberata, nullis per mensem usa remediis, satis commodè habuit, ad 15. Octobris usque, quo rursum supervenêre, præcedentibus levibus Symptomatis, sed parciùs fluxerunt.

23. Octobris cùm præludia quædam, Symptomatum consuetorum sentiret, dedi illi *extr. pulp. Cydon* parùm, atque 11. copiosè dejecit; Verùm cùm seq. die per ædium suarum cubicula, hospitum nobilium, qui advenerant, causâ, itaret; invasit eam horror febrilis, subsequente calore, noctéq; inquietâ, ita ut seq. die sub noctem *extractum narc.* dare fuerim rogatus, sed parva quantitate, unde meliùs habuit.

26. Denuo *Vino purgante* priore uti cœpit, quod cùm bis bibisset, & purgata fuisset, sed leviter, adjeci postea *extractum*, inde bis & copiosè dejecit. Sequenti die sub noctem, quia inquieta erat, iterum *tabellam narc.* sumpsit, & post biduum similiter, quæ valdè profuerunt.

4. Novembr. rursum *extract. Citri* eam purgavi. 6. Novembr. cùm eâ septimanâ menses expectaret, ut copiosiùs fluerent, jussi eam *lotionibus pedum* uti, ex decocto *rad. Valerianæ, rad. Lilio. herb. Matricariæ, Artemis. Pulegii, Levistici, Sabinæ, Melissæ, Rutæ, Chamom. baccis Lauri, Juniperi*, addito in *decocto* parùm *Vini*, *suffitumq;* illius excipere, dein & *fumum* hunc: ℞. *rad. Asari* ʒ. j. *Galbani* ʒ. ß. *Thuris, Storacis ana* ʒ. j. fiat *pulvis*, qui uratur.

12. Novembr. menses supervenerunt, die ipso, quo supputatione factâ, adesse debuerunt, beneque diebus aliquot purgata fuit, illisq; absolutis, per dies aliquot rectè habuit. Metuens

Metuens autem recidivam 27. Dedi purg. extractum, dejecitq; quater. 28. hoc *Tragemate* uti cœpit: ℞. *spec. Diamoschi, Diagalangæ, ana* ℈.j. *Cinamom.* ʒ.j. *Majoranæ* ʒ.ß. *Sacchari Ros. tabul.* ℥. ij. fiat *pulvis*.

1. Decembr. horror eam corripuit, seq. febrili calore, sanguinis expuitione, & accidentibus hystericis. Dedi iter. *purg.* seq. die, sed parùm dejecit, & dura tantùm, uti & sequen. die, cùm denuo purgarem: tertiò item, cum *infus. Vini purg.* cùm *extr.* exhiberem; tamen semel atque iterũ tantùm dejecit, nec omnino remiserunt symptomata.

6. Itaque Decembr. *insessione* etiam uti jussi, *ex iis ipsis, quibus pedes priùs* lavabat *paratâ*, additis *rad. Rubiæ & Ireos, Calam. Nepetâ, fl. Sambuci, semine Lini & Fænigræci*, statimque eâ usa, melius habere cœpit, seditq; manè in ea horas duas, à prandio unam, rediit appetitus & desierunt symptomata.

Itaque in *balnei* usu perrexit, per triduum, nono Decembr. cum seq. die menses expectaret, *saphenas binas* in *utroque pede* aperuit, horisque duabus post, menses fluere cœperunt, non tamen sine commotione in ventre & dorso solitis.

Absolutis menstruis, & diebus postea aliquot transactis, cùm denuo molestias sentiret circa inguina, purgavi illam 16. Decembr. *Vino purgant.* addito *extr. pulpæ*, unde vigesies & ampliùs dejecit, fœdissimam materiam. A'qua evacuatione levata, ad tempus usque quo menses appropinquabant, moderatè se habebat, & ut rectiùs fluerent, *balneo* denuò ad *dies 10. indies bis* est usa. Sextoque die Januarii, menses ea ipsa die quâ expectabat, fluere cœperunt, non adeò accedentibus gravioribus symptomatibus, ad

diem

diem postremum usque, qui 11. erat Januar. quo novus paroxysmus supervenit, quem dolor & tensio sinistri hypochondrii, die præcedenti & nocte præiverant, maneque horror supervenit, cardialgia, & lipothymia summa, tremor membrorum, extremorumque frigus; atque aura universa membra percurrens, atque excrucians. *Naribus Castoreum, Rutam*, adhibui, *frictiones & fotus pulvinis calidis, extremitatum* factæ, *Julepum* ex *Julep. Rof.* ℥.*j. Syr. de limonibus* ℥.ß. *aquæ Cinamom.* ℥.ß. dedi, & sub *noctem*, *Narcoticum*, uti & *sequenti die* exhibui. *Tabulis Diamarg.* corroboravi, unde parùm ad se rediit.

Verùm 13. Januar. sub vesperam, denuo hoc paroxysmo correpta, gravem passa est Syncopen, ita ut eam jam expirare crederent: *repetita omnia supradicta*, *Clyster* injectus talis: ℞. *rad. Liliorum* ℥.*j.* ß. *rad. Filicis* ℥.*j. bac. Lauri, Juniperi ana p.j. herb. Levistici, Pulegii, Rutæ, Sabinæ ana M.j. sem. Cymini* ʒ. *ij. Viticis* ʒ.*j.* fiat *decoctio*, diss. *Hieræ Colocynth.* ʒ. *iij. ol. Cheyrini, Rutac. ana* ℥.*j. Castorei* ℈.*j. Salis parùm*, fiat *Clyster*. Sed non retinuit, repetitus *sequenti die*, sed loco *Hieræ Colocynth.* ut retineret, *Benedictæ & Hieræ ana* ʒ.*ij.* additæ, postea etiam *Tryphera persica Emplastrum* sub *umbilico* sequens positum fuit: ℞. *Galbani* ℥.*j. Stor. liquid.* ʒ.*j.* malaxentur *oleo Nardino*, conspergantur q; *pulvere Caryoph.*

Epithema tale *cordi & pulsibus* applicitum fuit: ℞. *aquæ Rof.* ℥. *iij. Melissæ* ℥ *j. succi Limonum* ℥. ß. *Theriacæ* ʒ. *ij. spec. Diamarg.* ʒ. ß. *aquæ Scabiosæ, Buglosſ. ana* ℥. ß.

Cùm 15. ex *clysmate* sexies, fœtidissimam dejecisset materiam, sub *noctem Theriacæ* ʒ.*j.* ß. dedi; cœpit-

cœpitque benè ea nocte se habere, seque recolligere.

17. Hanc *potionem* sumpsit: ℞. *Rhabarb. inf. in Vino albo, & aqua Melissæ, & aqua Cinamom.* ʒ. j. fiat *expr.* adde *syr. Ros. simpl.* ℥.j. fiat *potio*, dejecit quinquies. *Manè Mithrid.* ʒ.j. ß. *cum* ℈.j. *pulveris Cymini* sumpsit.

19. *Pilulas* accepit: ℞. *pilul. Aggreg.* ℈. ij. *Castorei gran. vj. cum aqua Artemis.* fiant *pilul.* Dejecit quinquies, sed à prandio primùm, sequenti die *conservam* sumpsit.

21. *Pulverem* sequentem quem *bombyce* exciperet, *proximeq; sinui uteri* applicaret, uti *nascalia* solent, jussi, quo *indies* ferè est usa: ℞. *Fol. Melissæ, Majoranæ ana* ʒ.j. *Caryophyl. Macis ana* ʒ. ß. *Piperis, Croci ana* ℈.j *lap. Gagatæ* ʒ.j. *Salis nitri* ℈.j. *Aliptæ mosc.* ʒ. ß. fiat *pulvis subtiliss.*

22. Cùm semper de ardore in lateribus lumborum conquereretur: dedi *Narc. tab.* nox quieta fuit.

23. *Clyster* repetitus & copiosè dejecit. 25. *Theriacam* exhibui quæ profuit.

26. A prandio novus paroxysmus supervenit, inter horam tertiam & quartam pomeridian. cum oscitatione, cardialgia aliqua sed levi, singultu, frigore extremitatum, & levi tremore. Cibum tum capiebat sed lecto consternata jacebat. Hic paroxysmus singulis diebus postea rediit.

Adhibui *mox cucurbitulam magnam cum candela impositam umbilico*, uti & *seq. aliquot diebus, Fœtida*, ut *castoreum, pennas accensas naribus* admovi, nec diu duravit, calor tamen aliquis, non tamen febris, superveniebat.

Sequenti

Sequenti die statim adveniente paroxysmo, uti & subsequentibus, *fotu* quoque usa est, ex *decocto rad. Filicis, Levistici, & Rutæ, in Aqua & Vino*, quod statim accessionem tollebat.

Pulverem tribus matutinis hunc quoque sumpsit: ℞. *Diamoschi dulcis tab. pulveris.*

Repetitum quoque *semel* fuit *clysma*, posito in *decocto fol. Sennæ* ℥.ß. *Cymini* ℥.ß. dissol. cum prædictis *Terebint. dis. cum vitello ovi* ʒ.ij. *troch. de Myrrha* ʒ.j. cœpit spuere sanguinem, uti ante mensium adventum solita erat, & sequenti die, qui primus erat Febr. menses supervenerunt in ipso paroxysmo, biduo antequam expectarentur.

Ut promoverentur, jussi iterum *Melissam, Majoranam, fl. Borrag. in Vino infus. & de Vino* bibere, *Crustamq; in Malvatico* dictam, refectionis causâ sumere.

Cùm non satis fluerent, *dedi pilular. troch. de Myrrha* ℈.j. *pilul. Aggreg.* ℈.ß. *cum syrupo Artemisiæ*, fiant *pilulæ.*

Et sequentibus diebus duobus, *pilulas* sequentes: ℞. *Castorei* ℈.j. *assæ Fœtidæ, Myrrhæ, Galbani, Sagapeni ana* ℈.ß. *Mellis scill. q.s.* fiant *pilulæ parvæ*, Capiat ℈.ß.

Cessabant uno die præludia paroxysmi; sed altero redibant, verùm mox *fotu* adhibito, remittebant.

7. Die, quo adhuc fluebant, quia alvus non respondebat, usa est *extracto purgante*. Et quia paroxysmi per intervalla redibant, altero die *Mithridatii* ʒ.j. *cum pulvere Cymini* exhibui. Dein sequenti, qui 9. erat Febr. *Vino præparante & purgante* denuò uti cœpit: ℞. *Absinthii* ℥.ß. *sem. Cymini* ʒ.ij. *Sennæ* ℥.j.ß. *Agarici* ʒ.iij. *Mechoacæ, Rhabarbari, Turpith. ana* ʒ.ij. *Zingib.* ʒ.j. pro *Vini mensura.* Quod per quatriduum

bibit, dejecitque indies aliquid: postea iterum purgata fuit: *Balneóq;* posthæc uti cœpit; *indies bis* in eo sedendo, *quod uti priùs enarratum*, parabatur, additis insuper *rad. & herbâ Filicis*. Hoc *balneo* ad mensium usque tempus usa fuit, & quando in eo sedebat, benè habebat: extra verò hoc sæpè passiones consuetas sentiebat. Interea *Clysterem*, quando constipata erat, *bis* aut *ter* continuatum, hoc pacto paratu facilem admittebat: ℞. *herb. Malvæ, Furfuris ana M. j. Hordei integr. cochl 3. fl. Chamom. p. j. baccar. Lauri p. ß. semin. Cymini* ℥. ß. decoq. & in *decocto intestini Vervecis*, dissolve in *uno Clystere*, *Mellis cochl. ij. Butyri rec. cochl. ij. succi Betæ coch. j. Olei communis coch. j. vitellum unius Ovi*: Detur *sine Sale*, quia non ferebat acriorem. Latus quoque cùm semel admodum doleret sinistrum, denuo *inunctum* fuit: ℞. *ol. Nardini, Anethini, Rutæ Laurini ana* ℥. ß. *Galbani* diss. *in Aceto* ʒ. *ij. Styracis liquid.* ʒ. *j. Cymini* ʒ. *j.* ß.

3. Menses supervenerunt, qui segniùs ab initio, post biduum verò, copiosè fluxerunt. Quibus absolutis, cùm alvus non responderet, *Clyster* prior repetitus fuit.

Et quia torsiones & ardores consuetos, in latere sentiebat, nec cibum cum appetitu aliquo sumere poterat, *Balneo* denuo uti, *clysmaq;* altero die repetere jussi, quod cùm *tertiò* injiciendum esset, ut dolor sedaretur, *tale* injectum fuit: ℞. *rad. Sigilli Salomon. Bryoniæ, Valerianæ ana* ℥. ß. *herb. Pulegii, Calaminth. Rutæ, Sabinæ ana M. j. bacc. Lauri, Juniperi ana P. j. sem. Cymini* ℥. ß. fiat *decoctio, in Aqua & Vino* dis. *Mel.* ℥ *j. Bened.* ʒ. *ij. Tereb.* ʒ. *ij. Philonii* ℥ *j.* fiat *Clyst.*

Hoc idem altero die, quia primùm non retinuerat.

rat, & interea nihilominus magnum ſenſerat lenimen, repetitum fuit: *ſemper* uſum *Balnei* continuans.

19. *Potionem*, ut purgaretur, hanc ſumpſit: ℞. *fol. Sennæ* ℥. ß. *ſem. Aniſi* ʒ. j. ß. *ſem. Fœniculi* ʒ. j. *Epithym.* ʒ. ij. fiat *decoctio in Aqua & Vino* diſ. *aquæ Cinam.* ʒ. ij. *ſyr. Roſ. ſol. cum inf. Rhabarb.* ℥. j. fiat *potio.*

Sequenti die *Mithridatium* exhibui. Et quia dolor urgebat, ſub hypochondrio ſiniſtro, *ſacculum* applicui, qui: ℞. *ſeminis Milii, Furfuris ana ſcutel.* j. *ſem. Carui*, *bac. Lauri pulv. ana* iiij. *cochl. Salis cochl.* ij. *fl. Chamom. P.* j. *Majoranæ P.* ß. calefiat *in ſacculo*: Applicetur que.

Septimanâ ultimâ, ante menſes ſuborto iterum paroxyſmo, ſanguinem copiosè vomuit, eumque illis diebus, quibus redierunt paroxyſmi, ſæpè expuit. Quare *Clyſterem* conſuetum paratu facilem iteravi, uti & *balneum*. Cùm per triduum iterum non dejiceret, & faſtidiret *clyſmata, Vinum* hoc bibit: ℞. *Sennæ* ℥. ij. ß. *Abſinth. P.* j. ß. *ſem. Fœnicul.* ʒ. ij. *Agarici* ʒ. iij. *Rhabarb.* ʒ. ij. *Zingib.* ʒ. j. *Cinam.* ʒ. iij. pro *Vino.* Facilimè bis dejecit.

Et cùm ſequenti die repeteret, ter excrevit, menſesque altero die, qui 28. erat Martii ſupervenerunt, quibus fluentibus, quia alvus non reſpondebat, *Clyſtere* ſollicitabatur. Atq; abſolutis menſibus, *Vinum laxans* denuo bibit. Biduo poſt, qui tertius erat April. iterum ſanguinem ſpuere cœpit, & paroxyſmum ſentire. Proin ſequenti die rurſum *Vino* purgata fuit, atque altero *ſcarificatione* uſa eſt. Quatuorque diebus continuis deinceps, *Vino* ſumpto, blandè & à fœdis excrementis, quibus multa ramenta alba inerant, uti priùs ſemper, purgabatur. Poſteaq; 14.

Aprilis meliùs se habere cœpit, nihilominus tamen in usu *Vini alternis diebus*, quia per se non responde-bat venter, perrexit, atque inde dejecit semper copiosè. Triduo antequam mensium dies instaret, cum *Vino purgante extractum meum* junxit, deciesque primâ die atque copiosissimè dejecit. Et quia toto tempore sanguinem expuebat; die sequenti *cucurbitulæ suris* appositæ fuerunt, sine *scarificatione*, unde stigmata cum dolore, illis in locis ob attractionem apparuerunt. Postea altero die 25. April. quo menses expectabantur, *vena in utroque malleolo* secta, sed quia parùm sanguinis fluebat, *ramum, qui ad pollicem pedis fertur*, aperire jussi, quo facto sanguis admodum prosiliit, & copiosè fluxit, mensesque vesperi supervenerunt.

Purgabatur decenter per menses, & quod diu priùs non acciderat, spontè per illos dies dejecit. Sed quia dura erant excrementa, mensibus absolutis tertio Maji, iterum *Vinum* bibit, & quater dejecit, quod mirum erat, *Vinum* hoc adeò leve, toties sumptum, nihilominus semper operatum esse, idque sine omni molestia. Unde & illa meliùs, quàm unquam priùs habere, cibum sumere & circumambulare cœpit.

Cùm jam *de Thermis* adeundis esset quæstio, nolui hoc, cùm iter perferre nequiret, & continuâ curâ adhuc opus esset, suadere, sed tale *balneum*, ut in eo *indies bis horas duas* sederet, præscripsi. Parabatur ex *recentibus plantis*, quas tunc habere poterat *Filicis & herba, & rad. Levistici herbâ, majori parte* additis, *minori quantitate herb. Rutæ, Matricariæ, Pulegii, Origani, Melissæ, fl. Chamom. bacc. Juniperi & Lauri*, & in

balneo

balneo sedens, *sacculum* in quo *herbæ coctæ* fuerunt, *ventri* apposuit. Hoc *balneo* ad mensium tempus usque usa est. *Vinumq;* quod restabat, adhuc semel alvi laxationis causâ bibit. Postea verò aliquando sponte alvus dejecit, sed difficulter & scevala tantùm prodierunt. Aliâs sumptis *tabulis albis extr. ad* ʒ. ß. mota semel atque iterum fuit, & quidem subitò eadem hora, cùm post balneum ante prandium sumpsisset. Eoq; tempore semel egressa, templum adire potuit, sed valdè lassa, domi se iterum continuit, donec menses, 24. Maji supervenirent.

Fluxerunt satis decenter, & postea meliùs habuit per mensem, ita ut in ædibus circumire, atque aliquid agere posset, lassa tamen semper, & uti jam diu fuit, etiam ante hunc morbum vehementer attenuata. Ab initio, quia constipata, bis sumptis *tabulis albis extr. ad* ʒ. ß. alvus semper respondit. Postea etiam spontaneas, sed tertio demum die habuit, duraq; ejecit. *Balneo sicco bis* usa, & *semel scarificatione*.

Postquam tempus mensium denuo præteriisset, cœpit iterum recidivam pati, dolores in lateribus, angustias, cruorem expuere, constipata esse. Usa itaque denuo *Vino purgante*, ut priùs, *alternis* vel *ternis* diebus, unde iterum etsi parùm sumpsisset, copiosè fœdámque uti solita erat, materiam dejecit, *bis tab. 1.* urgente dolore *narcoticam* noctu sumpsit, tandem consilium initum, ut *thermas* adiret *sulphureas Helveticas*, quò curru 13. Julii vecta est, quod iter maximâ difficultate, & periculo vitæ uti prædixeram perfecit. Instructa interim certis *præsidiis roborantibus*, & si alvus non responderet, *laxantibus*, & si dolor urgeret, *narcoticis*.

Thermis quatuor septimanarum spatio, exceptis diebus, quibus propter menses impediebatur, usa, satis commodè illas perferre potuit, sæpè tamen interim Symptomatibus quibusdam correpta, adeò ut eam invisere cogerer, illiq; consulere, quam dein etiam 16. Augusti, in lectica cum magna difficultate redeuntem, comitatus sum.

Reversa Octobr.3. recidivam passa: Purgata fuit *Vino purgante* sumpto aliquoties, intermissa *venæ sectione*, unde iterum se recollegit. Novemb.4. rursum malè habuit, Purgata fuit denuo *extracto*, & *Narcoticum* semel sumpsit, postea ad se rediit.

Anno 1600. Januar. primo, dolorem sensit in latere, dejectiones subsecutæ cruentæ, *emplastrum de Meliloto* fuit appositum, bibit *decoctum Cicerum cum rad. Petros.* & leviter fuit purgata. Cùm tempus mensium instaret, qui priùs non decenter fluxerant, ut promoverentur, propinavi illi *aquam Sabinæ*. Sumpsit item *pilulas de Myrrha*.

Peracto tempore menstruo, cùm novus superveniret paroxysmus, *Clysma* leve, & quo deinceps sæpè usa fuit, coxit illi meo jussu famula ipsius, ut sic sumptus minuerentur. Sumpsitq; pro decocto *Malvam, rad. Althææ, herb. Levisticum, Rutam, Pulegium, Artemisiam, aliasq; calidas aliquas, quibus pro Balneo* uti solent, *item fl. Chamom. Meliloti, baccas Lauri, semin. Carui* decoquendo *cum Aqua & Vino*, & in *colatura* dissolvendo, saltem *Mel commune, cum Sale priùs misto, & resina Laricea cum vitello Ovi* dissoluta, eóque *alternis* vel *ternis* saltem *diebus* utebatur, inde levamen sentiebat, omissis aliis purgantibus ad tempus. Quoties verò instabat menstruorum fluxus, utebatur vel

Balneo,

Balneo, vel *Vino*, in quo macerabat *Melissam, flor. Borraginis & Macem.*

Et quoties absolutis mensibus paroxysmus ipsam invadebat, post usum *clysmatis*, si non omnino proficiebat, utebatur *levi Narcotico*, & quibusdam *Cordialibus*, ex *Vino cum pulvere Nucis mosch. & Sacchar.* Aliquando & *confectione Alkermes.* Item *Epithema pulsibus* applicabat.

Atque ita perseveravit semianni spatio, & cùm jam meliùs haberet, ac prodire in templum posset, nihilominus adhuc post mensium purgationem, suos habebat paroxysmos. Quos ut averteret, sumpsit ante illorum adventum, præmisso interdum *Clysmate, pilulas Sine quibus & Aggregat.* unde purulentam & fœdam semper dejiciebat materiam, idq; quotannis aliquoties; *Venam* insuper *in manu quotannis bis* aperuit, nisi enim illud faceret, sanguinem copiosè exspuebat.

Atque ita perseveravit ad annum 1608. usque, quo in *thermas Badenses* se contulit, sibique fratrem meum Medicum, qui curam illius haberet, adjunxit, quorum usu magis confirmata est, & ad hunc usque diem 11. Maji, Anno 1613. quo hæc scribo, sic satis bene valet, cibo parcissimo utens, & à gravioribus motionibus corporis & animi abstinens.

Loquela amissa in paralysi utriusq; lateris.

VIde in Motus impotentia Lib.1. Resolutio ab ictu utriusque, &c.

Loquela impedita cum resolutione in pedibus.

VIde in Motus impotentia. Lib. 1. Resolutio in pedibus, &c.

Loquela impedita, ob linguæ paralysim.

VIde in Motus impotentia. Lib. 1. Linguæ paralysis, &c. Iterum ibidem. Lingua impedita.

Loquela amissa cum deglutitionis impedimento.

VIde in Transitus per gulam defectu. Lib. 1. Deglutitionis impedimentum, &c.

Muta & surda puella.

VIde in Auditus læsione. Lib. 1. Surda & muta puella.

Vocis interceptio cum auditu gravi.

VIde in Auditus læsione. Lib. 1. Auditus gravis cum strepitu.

Raucedo diuturna.

RAucedine puella diutissimè laboravit, ut vix cùm loquebatur, intelligeretur.

Varia cùm frustra tentasset, tandem hoc *remedio* sanata fuit: ℞. *succi Liquiritiæ ℥. ij. Myrrhæ ʒ j. gummi Tragac. ℈. j. sacchari Candi & Penid. ana ℥. j. cum affusa aqua Ros.* fiant *morselli.* Teneat unam in *buccis cubitum itura,* sinatque *sponte dissolvi,* & cubet in *dorso.*

Raucedo

Raucedo in cardialgia.

VIde in Cordis dolore. Lib. II. Cardialgia raucedo ob deglutitum.

IN RESPIRATIONE PRAVA OBSERVATIONES.

Oscitatio ex imaginatione.

OSCITANTES cùm videmus, etiam nihil tale cogitantes, ad oscitandum quoque impellimur: imaginatione sola, facultatem corporis nostri expultricem movente. Quantumque ea possit, vel ex eo patet, quòd si quis absurda audit, vel sibi imaginatur, nauseam aliquam sentit, ad vomitum usq;, etiamsi sciat, nihil ejusmodi revera adesse. Libidinem quoque concitat potentissimè imaginatio, reliqua taceo.

Singultus præternaturalis.

PUer annorum circiter decem, de ventriculi dolore conquestus, sine ferè intermissione, idque per octiduum, dies noctesq; singultiebat, ad me adductus, *aquam Nucum viridium cum Raphano in aceto prius maceratarum, exstillatam*, propinavi, qualem vomitionis excitandæ gratiâ, exhibere soleo. Verùm etsi minimè vomuerit, tamen statim singultus desiit, & cùm sub noctem denuo haustum bibisset, ab hoc symptomate perverso, penitùs fuit liberatus, &c.

Singultus immodicus.

Chirurgus æger factus, mox singultire cœpit, adeò continuatis vicibus dies noctesq; ut nec dormire nec rectè loqui, aut cibum capere posset. ad extremum hoc pacto debilitatus, cùm nil juvisset, & jam quasi in agone esset, dedimus illi, non sine metu, ipso tamen summopere rogante, *vomitorium satis validum chymisticum*, quod Medicus ad manum habebat, unde immensam, bilis æruginosæ & nigræ copiam evomuit, aliquoties, cessavitque singultus, ipseq; sensim convaluit.

Vidimus, uti alios plures, ita ministrum Verbi Dei, colicis cruciatibus obnoxium & resolutum, singultu, ad septimanas aliquot, miserè fuisse afflictum, nec tamen succubuisse.

Singultus in febribus.

In Febre semitertiana singultum vehementem supervenisse, Vide Lib. II. In Feb. Semitertiana seu Hemitritæus.

In Febribus ardentibus, supervenientem singultum & perseverantem, plerumque mortis esse prænuntium observavi.

Singultus in dysenteria.

In Dysenteria item frequenter eum supervenire, & ad extremam usque spiritus efflationem, perseverare, in cōsule nostro dysenterico, observavimus, in quo licet post vomitionem excitatam, singultus, per horæ spatium remiserit, mox tamen rediit, nec nisi cum vita eum dereliquit. Dein & in nobili quodam puero, singultus nullam intermissionem, ut nec dormire nec loqui integrè posset, dedit.

Tussis

Tussis cum sputo sanguinis.

VIde in Expuitione Lib. III. Sputum sanguinis, Dyspnœa, &c.

Tussis in febre ardente.

VIde in Febribus Lib. II. Febris ardens seu Causus, &c.

Tussis in febre synocha.

VIde in Febribus Lib. II. Febris Synochos, Catarrhus, &c.

Tussis diuturna, Mictio purulenta, Calculus, Cirsocele.

REverendus quidam & magni nominis, Decanus Burgundus, mihi accidentia sequentia, quibus infestaretur, Anno 1608. mense Martio, exposuit.

Primũ erat tussis perpetua, jam longo, & minùs æstatis, magis verò hyemis, tempore eum molestans, hæreditaria partim, partim intemperantiâ acquisita, per quam difficulter & parùm quid excrearet, quod albuminis ovi conquassati instar, glutinosum & aquosum existeret, nonnunquam & salsum.

Secundò narrabat, urinam se reddere frequenter turbulentam, subla&eam, in cujus fundo, materia crassa subsideret, albida, glutinosa: dolorémque gravantem interdum & tensivum, se circa lumbos, dextra in sede potissimùm, sentire: aliquando & arenulas calculosque rejecisse.

Tertiò se tussientem in scroto, circa vasa semina-

ria,

ria, lancinationem quandam pati, sibique de ruptura metuere.

Respondi, non solùm defluxiones à cerebro, in pectus distillare, sed & in pulmonibus, excrementa ejusmodi pituitosa congeri, quæ per tussim, cùm expurgari necesse sit, ideò adeò frequentem eam reddi. Secundò renes arenosos, dextrum præsertim esse, illicque conglomeratis arenulis, calculos gigni, substantiamq; renum suppurari. Tertiò dilatationem hanc vasorum, esse veluti cirsocelem, quæ à nimia sæpe, & immoderatiùs Venere repetita, uti & equitatione frequenti, possit accidere.

Cùm postremum hoc accidens in scroto, non magni faceret, & præcipuè tussis diuturnæ hujus, medelam expeteret, ad quam divertendam priùs *multis* usus esset *remediis*, *sæpeq; purgatus*; Præscripsi illi *Vinum pectorale*, atq; *Oxymel verum ex Hydromellite malvatico artificiali paratum*, ut *successivè* iis uteretur.

Tussiq; admodùm urgente, *trochiscis* ut uteretur sequentibus, *uno in ore inter dentes & buccas retento, donec sponte* difflueret, quod *noctu commodiùs inter dormiendum* fieri posse, docui: *℞. pul. Diatragac. frig. ℥. j. ß. sem. Hyosc. albi ℈.j. Sacchari penid. ℥.j. Opii dissoluti in Vino gener. gran. vj. cum infus. gummi Tragac.* facta in aqua Rosarum fiant Trochisci.

Pro renum affectu, ut mundarentur, nec ulcerentur consumantúrve, ord. *dilutum Resinæ lariceæ ad ℥.ij. cum Melle & Vino.* Et ut *Tabulis meæ ordinationis*, *pro exulceratione renum*, in Praxi mea descriptis, *per vices* uteretur, suasi.

Rescripsit post aliquot menses, se post usum horum remediorum optimè habuisse, & à tussi liberatum,

tum, hoc tantùm se mirari, quod cùm dilutum Terebinthinæ bibisset, erisypelas in cruribus cum febriculâ secutum sit, nec diu tamen duraverit.

Tussis, mictio involuntaria, ardens.

TUssi diu admodùm, mulier quædam vetula, valetudinaria, ex peripneumonia, relictâ in pulmonibus purulentâ materiâ, adeò violenter infestabatur, ut valido hoc conatu abdominis, urinam quando tussiebat, involuntariè profunderet, quæ summè acris erat, à qua meatus urinarius, pudendique interiora, irritata, inflammabantur atque excoriabantur, dolorque intolerabilis inde sequebatur. Etsi autem ob pudorem, hæc diu celasset, obstetricumq; saltem consilio, *inunctionibus* frustrà usa fuisset, tandem tamen cruciatus eam, ut mihi rem patefaceret, impulit.

Cui primùm quæ *tussim leniunt, & urinæ acrimoniam retundunt*, hoc modo præscripsi: *Hordeo, Oryzâ frequenter coctis* uteretur, *Lac caprinum* biberet *cum saccharo:* Et loco *vini Serum lactis*, præsertim cùm constipata esset. Quo nomine & *Mannam cum jusculo ad* ℥.j.ß. exhibui.

Et ut *pulveris* sequentis *cochl.ij.* cum *Lacte bis* vel *ter in die* biberet: ℞. *rad. Liquirit.* ℥. ß. *rad. Althææ & Consolidæ ana* ʒ *ij. semin. Papav. albi* ℥. *j. gummi Tragac.* ℈. *j. troch. Alkekengi* ʒ. ß. *Sacchari candi* ℥. *j.* fiat *pulvis.*

Obscœnis, ad *ardorem* illum *compescendum*, jussi applicare sequens *unguentum*, *extensum supra pannum linteum tenuem*, vel *corium leve & tenuissimum*. Quod mirè illi profuit: ℞. *mucilag. sem. Lini, Psyllii Cydon. an.* ℥. *j.* ß. *Pomadæ* ℥. *j. Vitell. ovorum num. ij. Cerussæ* ʒ. *ij. Camphoræ, Opii an.* ℈. *j. Butyri q. s.* misce. Præ-

Præterea *insessione* usa est, ex *decoctione rad. Consolidæ, Althææ, herb. Malvæ, Hyoscyami, semin. Lini, Fœnigræc. facta.*

Dedi illi *dolore urgente* & *vigiliis*: ℞. *syrupi de Papav.* ℥. *iij. aquæ Lactucæ* ℥. *j.* Capiat *tempore somni*: Sic convaluit.

IN TRANSITUS PER GULAM DEFECTU OBSERVATIONES.

Deglutitionis impedimentum.

FIGULUS meus, jam per quinquennium hac deglutitionis difficultate laboravit, cibos solidiores, vel liquidiores, aut potum, deglutiturus, quæ nisi paulatim & parva quantitate assumpta, in ventriculum minimè descenderunt, sed supra illum, circa cordis regionem, ut vocant, substiterunt, illicque angorem & compressionis sensum pepererunt, tamdiu, donec supinus dorso incubuit, tunc enim cum sono quodam, ea quæ illic hærebant, in ventriculum illapsa sunt. Hic tandem sperans, se *aquarum acidarum naturalium* usu, sanari posse, eò profectus, iisq; usus, illic vitam finivit.

In Alio.

SCriniarius quidam, vir robustus, à mensibus aliquot, quotiescunque carnem aut panem deglutire vult, mox sentit in ventriculi elatiore regione, magnam compressionem, quæ eum, ad vomitu assumpta, iterum rejicienda, adigit, si verò quandoque in ventriculum hæc illabantur, statim levamen sentit,

tit, flatusque tunc per ructum erumpunt. Idem illi si affatim bibat, accidit, ut & potus subsistat in œsophago, donec per vomitum, rursum ejiciatur, maximeq; hoc, si prius aliquid solidi deglutierit, & superbibat, evenit, ut simul referenta, magnā illi molestiam pariant, donec omnia evomuerit.

In me ipso.

Aliquoties hoc mihi, in hac mea senecta accidit, carnem tenaciorem, aut duriorem, vel minus incisam aut masticatam deglutienti, ut illa, in œsophagi ingressu in ventriculum, subsistens, angustiam summam & compressionem, eo in loco mihi pariat, quæ augetur, si superbibendo, bolum hærentem promovere velim, adeò ut lipothymia superveniat, nisi tussis, quæ tunc maximè urget, concutiendo, ut in ventriculum labatur, efficiat; neq; enim vomitus hactenus, sed ructus tantùm, subsecuti sunt, tunc maximè, quando bolus cedens, flatibus à ventriculo erumpentibus, locum facit. Hæc semel aut bis, ter ve in anno, mihi, & tantùm quando incogitanter, crassiora devoro, à sex vel septem annis, acciderunt.

In muliere.

Capitanei cujusdam uxor, à multis annis, non nisi minuta & liquida, eaque non sine magno labore, deglutire potuit. Melancholica alioquin, quæ sibi à veneno assumpto, hoc uti & alia multa, de quibus ad mortem usque conquesta est, accidisse persuasit.

In

In Gravida.

Gravida quædam aurificis uxor, multos menses, simile in deglutiendo impedimentum passa fuit, ut ferè nihil deglutire posset; sicque tandem expiravit.

Deglutitionis impedimentum, cum amissa loquela.

Mulier vetula in hospitali, subitò loquelam amisit, adeò ut verba nulla proferre posset, accedebat in deglutiendo summa difficultas, sic ut non nisi *jusçula*, vel *lac* eaque *minima quantitate*, & *guttatim*, cum labore deglutiret, quæ quandoque in asperam arteriam prolapsa, tussim movebant, sicque per septimanas aliquot fuit sustentata. Nervorum sextæ & septimæ conjugationis vitio hoc accidisse verisimile. Ad se rediit, *colluendo os* frequenter, *decocto Salviæ in Vino*, & *continendo in ore Aquam vitæ infus. Thymi.*

Transglutiendi difficultas in alio.

Toto anni spatio, & ampliùs, cuidam Lucernæ Ann. 1599. cibos paulò solidiores deglutienti, in media via, uti dicebat, hi subsistebant, eumque tamdiu angebant, donec superbibendo, eos deorsum propelleret, alioquin sanus & nullum alium affectum sentiens.

Perquirendo singula, an callus œsophago, ex inflãmatione, abscessu, ulcereve prægressis, accrevisset, vel alias ob causas, gula humiliore sede strictior facta esset, postremam hanc causam esse, dubitans, cùm similem casum sæpè viderim, sequentia illi ordinavi.

Linctum

Linctum hunc; ℞. *olei Amygd. dulc. rec. Butyri rec. ana* ℥. ß. *Mucilag. seminis Lini extr. cum aqu. Viol.* ʒ. ij. *Medull. semin.* Cucurb. *& sem. Melonum, rec. ana* ʒ. j. *Penid.* ℥. j. ß. Misceantur fiat *instar. Looch.* Cap. *coch. j. cubitum iturus* & *manè alterum sensim deglutiendo.* Sæpè repetendo medicamentum ne rancidum fiat.

Bibat item *frequenter Lac caprinum, cui Butyri recentis & Penid. portio aliqua* permista sit.

Inungat *latera colli, ol. Amygd. Butyro rec. & Axungiâ gallinæ.*

In faucibus impedimentum veluti bolus.

Vide in Cordis dolore, Lib. II. Cardialgia cum impedimento, &c.

IN DEJECTIONIS DEFECTU OBSERVATIONES.

Excrementa alui dura, in ano subsistentia.

QUIDAM alui fæces duræ, in podice substiterunt, nec egredi, etsi vehementi conatu propellere tentaret, poterant, adeò ut podicem, cum cruciatu, nimiùm aperirent, & veluti divellerent. Huic ut mederer, *sternutationem movi*, & eum *tussire* jussi, priùs *podice fomentato cum Oleo*, quibus conatibus & impetibus, scivalon propulsum & ejectum est, reliquaq; excrementa subsecuta sunt. In multis aliis, quibus ob duritiem excrementa ægrè per podicem feruntur, *tussim imperando*, ea ut prodirent, quæ alio conatu exprimi non poterant, effeci.

Alvi constipatio in Cephalea.

VIde in Ca[illegible]itis dolore Lib. II. Cephalea cum crustis, &c.

IN MICTIONIS DEFECTU OBSERVATIONES.

Urinæ suppreßio in febre, cum convulsione.

VIDE in Febribus. Lib. II. Febris, Convulsio, &c.

Urinæ suppreßio in febre continua.

VIde in Febribus. Lib. II. Febris continua putrida brevior, &c.

Urinæ suppreßio, cum Puris è virga effluxu.

VIde in Mictione. Lib. III. Purulenta mictio. Item Puris cum urina, & sine ea, per penem, uti ris & ramentorum, &c.

Urinandi difficultas à calculo Vesicæ.

VIde in Mictione. Lib. III. Mictio ardens purulenta cum calculo, &c.

Urinandi difficultas, in Neph. & Colico dolore.

VIde in Ventris dolore. Lib. II. Colicus & Nephriticus dolor cum calculi, &c.

Stran-

Stranguria seu Urinæ stillicidium.

Vide in Mictione. Lib. III. Mictio ardens. Item Mictio purulenta cum ardore. Item Ardens Mictio.

IN PARTUS DEFECTU OBSERVATIONES.

Partus impeditus, ob fœtum in partu mortuum, & quinque menses in matre vivente retentum.

SARTORIS cujusdam uxor, annorum circiter triginta, quæ quater priùs pepererat, quintò gravida facta, exactis decem mensibus, cùm jam pariendi tempus instaret, atque in ipso labore, fœtûs quandam convolutionem, levesque aliquot pariendi conatus sentiret, tandem iis omnibus cessantibus, fœtum mortuum, uti postea apparuit, antequam exspiraret, adhuc quinq; menses retinuit. Quo tempore, cum an gravida esset, ex eo quòd supra uteri gestationis tempus, tamdiu superstes maneret mulier, nec graviora pateretur accidentia, in quæstionem veniret, & de mola, aliòve aliquo tumore, inter obstetrices consultaretur: tandem consilio meo habito (licèt eam vivam non viderim) de fœtu mortuo pronuntiavi, & ad fœtum propellendum *pilulas*, ut *per vices* assumeret ʒ. ß. *pondere*, sequentes præscripsi: ℞. *Myrrhæ elect.* ʒ.j. *sem. Melanthii, Lupinor. rad. Rubiæ tinct. ana* ʒ. ß. *Croci, Aloes, Borac. ana* ℈.j. *cum syrup. de Artemis.* fiat *pilul. massa.* Harum usu menses primùm

promoti fuerũt: quibus fluentibus adeò levata fuit, ut tribus inde ſeptimanis, cibum ſine faſtidio ſumeret, ambularet, & in publicum quoque ſine moleſtia prodiret. Poſtmodum denuo rogatus, *peſſarium* ſubdere tale juſsi: ℞. *Agar.* ʒ ij. *rad. Aſari* ʒ. j. *Myrrhæ* ʒ. iij. *ſuc. Mercurialis* ℥. j. ß. *Mellis* ℥. j. ß. decoq. *ſuccus cum Melle* ad *ſpiſsitudinem convenientem*, *pulvereſq;* permiſceantur, *ſacculuſq;* *pro peſſario* impleatur. Quod cùm unam ſaltem noctem retinuiſſet, mox chorda umbilicalis propendere cœpit: quæ tamen, cùm putris eſſet, tandem amiſſa fuit. Verùm cùm nullus ſequeretur abortus, nulluſque eſſet omnino fœtum excludendi conatus, ut is promoveretur, mulier quædam, ventrem, illi variis modis, aliquoties cõpreſsit, deorſumque impulit. Unde fluor uterinus, per quem putris, alba fœtidiſsimaq; materia ex utero profluebat, exortus eſt. Quo octo ſeptimanarum ſpatio perſeverante, accedente interim febre, corpus adeò contabuit, ut nihil in ea carnoſi ferè ampliùs, præter ventrem, tranſverſim admodum tumentem & durum, appareret: donec viginti ſeptimanarum ſpatio, ſupra decimum menſem, quo uterum geſtavit, tempore exacto, exſpiraret. Rogatus ut corpus aperirem: primo ventris intuitu, veſicas geminas, lividas, in latere umbilici, ubi tumor durus inæqualis, adhuc tranſverſim eminebat, deprehendi. Quibus levi negotio, cùm tenuiſsimæ eſſent, diſruptis, ſtatim vertebræ ipſius fœtus, unà cum ſcapulis & coſtis, obvia erant. Tranſverſim enim collocatus, & ſupinus dorſo inflexo, & in orbem convolutus jacebat & verſus exteriora prominebat. Qui exemptus diductuſque adeò putris erat, ut præter cutem & oſſa, quæ tamen levi

levi negotio dissolvebantur, & quòd fœmella erat, nihil aliâs liceret, vel fœtor immensus fineret, cognoscere. Hoc saltem manifestum erat, transversum illius situm, atque eximiam magnitudinem, quam longitudo illius & capitis amplitudo, prolixis admodum capillis constans, declarabant, impedimento fuisse, quò minùs in partu, prodire potuerit: sicq; retentum, viginti septimanarum spatio, computruisse, & simul vicinas partes undique infecisse. Cùm universus uterus, unà cũ involucris & omenti portione aliqua, musculisq; epigastrii illius loci, desiderarentur, totaq; illa regio pure, fœtore & nigredine infecta esset, & ad extremam usq; cutem, ubi vesicę apparuerant livescentes, corrupta. Quo in loco, si fortè sectio, ante extremam illam viscerum corruptionem, facta fuisset, fœtum eximi, matre superstite manente, potuisse, quæ sequitur historia comprobabit.

Partus impeditus, ob fœtum quoq; in partu extinctum; qui postea ex abdomine, matre superstite manente, exsectus exemptusq; fuit.

CONcubina sacerdotis cujusdam, in pago quodam, teitiò gravida, per octiduum pariendi conatus, cum maximis uteri cruciatibus persensit, neq; tamen peperit: sed tempore illo exacto, cessantibus conatibus, cùm diu postea ægra permansisset, tandem in ventre illius, paulò supra umbilicum, vesica quædam, nucis juglandis magnitudine, erupit: quæ cùm illi maximos dolores, per triduũ causaret, ipsâ admodùm rogante, à muliere quadam, subulâ

pertusâ & disrupta fuit. Quâ adapertâ, admodumq; propter ventris tumorem dilatatâ, fasciculus fœtum continens apparuit: qui postquam à chirurgo, approbantibus singulis, parte aliqua dissectus esset, fœtûs cubitus prominens, in conspectũ se dedit. Quem cùm forcipe arripuisset, integrum fœtum, sed semiputridum, per foramen è vesica, uti dictum, dissectâ factum, extraxit: nihil tunc graviùs passa matre, nisi quòd animo, dum fœtus extraheretur, parumper defecerat. Dein alio adhibito chirurgo, cereâ candelâ accensâ, & foramini aliquo usq; inditâ, postea etiam manibus in abdominis cavitatem per idem foramen immissis, anne quid restaret, diligenter explorarunt: & cùm nihil superesse deprehendissent, vulnus *emplastris* ligaturisque curando, trium septimanarum spatio, integrè consolidarunt: mulierque à partu rectè & decenter, uti aliâs fieri solet, purgata, ab anno 1583. quo hæc facta sunt, ad anni 1584. diem 24. Augusti, quo extincta primùm est, vixit; miserè tamen afflicta, quòd ventrem fasciis involutum & suspensum, ab eo tempore quo hæc acciderunt, gestare deinceps coacta fuerit.

Partum mortuum in utero, vivâ matre consumi & in sceleton redigi posse, exemplo vituli vivi, cum ossibus prioris fœtus enixi, demonstratur.

FOetum mortuum ante partum, retentumq; putrescere, & ad ossa usq; matre superstite absumi posse, sequens historia comprobare videtur. Vacca quędam paritura, conatu minimè succedente, retẽto fœtu,

fœtu,denuo concepit, & postmodum uno partu vitulum vivum,atque ossa pleráque prioris, quæ post consumptionem ipsius atq; involucrorum remanserant,enixa est, de quibus aliqua in Archivo Medico meo asservo. Quod etsi rarissimum & admirandum, tamen in fœmina contingere posse,ut in vacca hac accidit, præsertim si putrescens in fœtu caro, per uterum diu effluat & repurgetur, hoc exemplum evincit.

Partus imperfectus, ob secundinam retentam, uteroq; adnexam.

MUlier nobilis Galla, quæ jam multoties pepererat, cùm ante annum in partu,ob secundinam retentam, ab hora quarta matutina, ad octavam vespertinam, quâ demùm, usa priùs *injectionibus, sternutatoriis, suffitibus*, secundinam ejecit, vix evasisset: anno 88. Martij 25. denuo, cùm manè fœtum excluderet,ob secundinam subsistentem, in periculum venit, propendente interim chordâ umbilicali. Frustra autem variis remediis tentatis, magnaq; sanguinis grumosi continuò effluente copiâ, vires adeò collapsę sunt,ut sequenti die,circa horam quartam vespertinam,extingueretur. Sectione factâ, uterus spissus & amplus (qualem puerperis per octiduum permanere,indeq; sensim se recolligere, & ad pristinam parvitatem redire, in sectionibus aliquot puerperarum supplicio affectarum, observavi) in hac quoque inventus est. Quo in longum, ipsiusq; cervice dissectis, secundinam, tum circa uteri orificii,quod amplum admodum erat, initiū, adhæsisse:

tum per carneam placentam, uteri interiori ſubſtan-
tiæ, adeò accreviſſe, ut ægrè manibus avelleretur, &
tracta laceraretur, viſa fuit: cui adhuc amnios tu-
nica, chordaque umbilicalis, adhærebant. Præter-
quam & corpus quoddam, parenchymate craſſo &
ſublivido conſtans, hepatis ſubſtantiæ coctæ ſimil-
limum, propriâ involutum tunicâ, illic quoque
citra connexum jacuiſſe, obſervavimus. Ex qui-
bus, quòd nondum perfectè maturo fœtu, mater ad
partum edendum, ab obſtetrice ſolicitata fuerit,
cauſam fuiſſe, ut ſecundina hæſerit, conjecimus.
Cùm, niſi maturo penitus fœtu, oſculis vaſorum
tunc ſponte, citra laborem ſecedentibus ab invicem,
ſi fœtus vi majore propellatur, oſcula modò dicta,
citra dilacerationem, divelli vix queant: unde poſt-
ea tanta ſanguinis profuſio, quæ matrem è medio
tollit, ſequitur. Cauſamque hanc potiùs, quàm ſe-
cundinæ retentionem, accedente nonnunquam e-
tiam uteri inflammatione, ob dolores illos, in ſolu-
tione illa violenta accidentes, quare puerpera tam
ſubitò extinguatur, exiſtimamus eſſe: cùm illa re-
tenta, ut nec fœtus mortuus, ſicuti exemplo prio-
ris, tam diu matre ſuperſtite, ſubſiſtentis, demon-
ſtravimus, hoc tam citò minimè poſſet efficere. In
quo quàm ſæpe peccetur ab obſtetricibus, ut ſe ex-
pediant citiùs quàm neceſſe erat, gravidam, poſt-
quam aliqua tantùm præludia partus ſenſerit, ad la-
borandum (ut vocant) per conatus, impellen-
tibus, in opere noſtro practico ex-
poſuimus.

IN

IN VITALIS MOTUS DEFECTU OBSERVATIONES.

Vividi alii naturâ, alii minimè.

IN certis locis vel regionibus, alii vividiores, alii minùs, prout humidum vivificum plus minúsve illis innatum: unde fit, ut quidam non ob morbum aliquem, uti aliâs ferè, ob nostram intemperantiam accidit, citiùs vel tardiùs supervenientem, è medio tollantur, sed morte naturali decedant, antequam de ullo alio affectu, nisi de solo languore, & imbecillitate conquerentes, placidè, flammæ alicujus instar, oleo destitutæ, extinguuntur. Quos, cùm neminem, sine præcedente aliquo morbo, mori posse, existiment, apoplexiâ tactos, cum sine sensu doloris, aut alterius affectus, obeant, sicq; mortuos arbitrantur.

Ex his, quibus spiritus vitalis major copiâ & vigor suppetit, paucos octuagesimum ætatis annum attingere, longeque pauciores superare, sacræ testantur literæ, & quotidiana ostendit experientia. Vidimus tamen ipsi, & cognovimus, in patria parentis nostri, piæ memoriæ, Thomæ Plateri, gymnasiarchæ Basiliensis, in pago Grenchen/in altissimo monte, Vespiensis tractus, in Vallesia, multos incolas, non solùm octuagesimum, uti & pater meus, à qua ætate & ego, parùm absum, sed & centesimum annum ætatis excessisse. Inter quos avus maternus, Johannes Summermatterus, ex antiqua & honesta, illius loci, familia oriundus, post centesimum ætatis annum, adhuc vegetus, uxore, virgine 30. annorum ductâ,

filium ex illa genuit, cujus nuptiis viginti annis, post centesimum, adhuc superstes, interfuit, & sexennium adhuc vixit, atq; ita 126. annos ætatis complevit: de nullis aliis gravioribus accidentibus, nisi quòd flatus retinere non posset, conquestus. Cum quo pater meus, ipsius nepos, sexennio ante illius obitum colloquutus, ex eo decem adhuc, in diœcesi Vespiensi esse viros, qui ætate eum excederēt, intellexit. Quod non solùm ego, parentem meum narrantem in scholis, & D. Theodorus Zwingerus, compater meus quondam & amicus suavissimus in Theatro suo vitæ humanæ, rem ita se habere testatus, audivimus, sed & ipsemet, cùm Ann. 1562. cum parente in hunc locum Valesiæ pervenissem, à multis extremæ ætatis, idem comprobari audivi, & in hujus pagi ingressu, senem cœcum in sella sedentem, solemque facie in eum conversa intuentem vidi, & mihi indicantem, & se & alios adhuc illius ditionis centesimum annum complevisse: è cujus ædibus, filii & filiæ illius, jam decrepiti & cani, & avi ac parentes aliorum prodeuntes, mihique & adventum, & Doctoris honorem, & quòd ex familia illa, quæ illic magna erat, originem traherem, gratulabantur, præsertim cùm & pater meus, inde oriundus, ad scholæ gubernationem promotus, & amitinus illius, Simon Lithonius, scholæ Argentinensis, quondam Professor, cujus Stumpfius in Chronico suo meminit, factus esset, vehementer gaudebant.

Animi defectio, Scotomia, Vertigo.

SEnsit Dominus quidam, barbâ rufus, facie candidus & virilis ætatis, ex levi commotione, jejunus,

nus, interdum animi defectum, priùs circa ventriculi regionem, torsionibus se manifestantibus, & sursum vaporibus ascendentibus, unde obtenebratio visus, & levis vertigo, & nisi sedisset, animi defectionem hancque sequentem epilepsiam metuit, quibus ut obviam iret, jussi, Anno 1595. mense Novembr. sequentibus uti.

Comedat *Saccharatas confectiones post Pastum. Conservam* item *Rosarum*, & *condituram Cydoniorum*, *diutiùs non* maneat *jejunus*: Utatur *jusculis cum Major. & Nuce mosc.* vel Weinwarm Germ. Aut *Ovo sorbili cum Nuce mosc. & Majorana.*

Sumat *tabulam unam postquam comedit*: ℞. *Nuces mosc. num. ij. Cinam. Caryoph. Galang. an.* ʒ. *j. fol. Euphrasiæ, Majoranæ, fl. Lavand. an.* ʒ. ß. *Diamarg. frig.* ʒ. *j. sem. Fœnic.* ʒ. ß. *Sacch. dis. in aqua Ros.* ℥. *v.* fiant *tabulæ.*

Pulvere utatur sequenti *in Vino* hoc modo: ℞. *rad. Ireos* ʒ. *vj. Galangæ, Acori veri, Enulæ, Angelicæ, herb. Absinth. Chamæpit. Chamæd. Euphrasiæ, Betonicæ an.* ℥. ß. *fl. Rosh. Anthos, Salviæ, sum. Thymi an.* ʒ. *iij. sem. Fœnic. Carui, Coriand. an.* ʒ. *ij.* conquassentur. De hoc *pulvere* maceret *cochl. j. in poc. ij. Vini & colatum* bibat *duobus matutinis, post jusculum*, continuet *singulis septimanis.*

In paroxysmo comedat *mox tabulam*: ℞. *olei Anisi, Cinam. ana guttas 8. olei Perlarum, Corallorum ana gutt. iij. Sacchari diss. in aqua Ros.* ℥. *j.* ß. superbibat *Vinum illico*, vel *aquam Cinamom.*

Aquâ hac *cordiali* uti quoq; posset: ℞. *fol. Melissæ* ℥. ß. *fl. Cord. an.* ʒ. *ij. sem. Ocimi* ʒ. *j. Caryophyl.* ʒ. *ij. cordis Cervi abluti Vino frustum, Vini Malvatici quart. j. mensuræ partem*, destillentur.

Hujus *aquæ* cape ℥. *j. aquæ Cinamom.* ℥. *j. syrupi de Acetos.*

Acetos.Citri ℥.ß.misce: Capiat *in & extra paroxysmum.*

Lipothymia cum cardialgia.

VIde in cordis dolore. Lib. II. Cordis dolor seu cardialgia.

IN VITALI MOTU DEPRAVATO OBSERVATIONES.

Cordis palpitatio, Epilepsia.

LABORABAT quidam ex Burgundia, perseverante Cordis palpitatione, cerebri totiusq; corporis imbecillitate, atq; Epilepsiâ correptus, aliquoties in anno corruit. Inter cætera *remedia*, hæc potissimùm profuerunt.

Pro palpitatione cordis, hac *Aqua* usus, *quæ cordi, cerebro nervisq; accommodatur*: ℞. *cordis Cervi vel Hirci, Porci domestici vel Sylvestris an.* ℔. *j.* abluantur *Vino Malvatico*, & incidantur *in parvas portiones*, addendo *fol. Melissæ, Majoranæ ana M. j. fl. Buglossæ, Borrag. Violarum, Rosarum, Scabiosæ, Caryophyl. hortensium ana p. j. sem. Ocimi* ʒ.*j. sem.Citri* ʒ.ß. *Caryoph. aromat.* ʒ.*ij. Cinamom.* ʒ.*vj. Macis, Santali citrini, ligni Aloës an.* ʒ.*j.* incidantur & contundantur, add. *Vini Malvat.* ℔.*ij. succi Limon.vel Citri* ℥.*j. vel in illius defectu Syr. illius.* Destill. *in B. M. donec aqua non ampliùs odorem spiret*, tuncque satis est, servetur *ad usum bene obturata*, & rectificetur *in calore solis vel alio.*

Deinde de hoc *electuario alternis diebus manè jejunus* sumpsit *instar castaneæ*, superbibendo *aquam Salviæ cum pauco Vino*: ℞. *conservæ Majoranæ, Melissæ, Betonicæ, fl. Rosmarini an.* ʒ.*j. fl. Pæoniæ* ℥.*j.ß.Calami arom.*

Zingib.

Zingib.cort.Citri conditi an.℥.ß. *pulv.sem.& rad. Paoniæ & Visci quer. ana.*ʒ.j. *ras. Eboris* ʒ.ß. *Cranii hominis subtil.pulveri.* ʒ.j.ß. *Cinam.* ʒ.ij. *Nucis mosc.*ʒ.j. ſß. *Pliris arcot.* ʒ.ß. *cum syrup. conser.cort. Citri* fiat *electuarium:* Capiat *alternis diebus* ʒ.j.

Balsamoleo sequenti pro *inunctione spinæ* quoque utebatur, sic parato: ℞. *gummi Galbani, Bdellii, diss. in Aqua vitæ ana* ℥.ß. *Benzoini* ℥.j. *Styracis liquid.* ʒ.j. *fol. Rutæ, Chamæpityos, fl. Stœchados, Lavandulæ ana* ʒ.ij. *rad. Costi* ℥.ß. *Castorei* ℈.j. infundantur *incisa & pulverisata in Aqua vitæ*, stent in *maceratione* in *calore* per *dies aliquot*, ante usum. Eoque fricet *spinam*.

Julepi sequentis capiat ℥.j. *sumpto electuario supradicto:* ℞. *aquæ Salviæ, Melissæ, ana* ℥.ij. *Vini albi* ℥.j. *Sacchari ros.tab.* ʒ.ij. misce.

Cordis palpitatio in Melancholia.

Vide in Mentis alienatione. Lib.I. Melancholia hypochondriaca, Cordis palpitatio, &c. Iterum ibidem. Melancholia ex terrore, &c.

Cordis & arteriarum pulsatio in febre lenta.

Vide in Febribus. Lib.II. Febris lenta Cachexia.

IN APPETITUS DEFECTU OBSERVATIONES.

Apositia seu omnimoda Potus abstinentia.

MARCHIO quidam legatus, à Rege Gallorum, in Italiam missus, nihil penitùs bibebat,

bat, idq; à teneris sibi consuetum fuisse, ipsemet & qui cum eo erant Basileæ, fatebantur.

Helveticum quendam nobilem, à *potu* abstinere solitum, aliquoties audivi.

Fastidium ciborum aliâs consuetorum, in quibusdam naturis.

SUnt quidam, aliqua *esculenta* & *potulenta* plérisque grata alioquin, adeò aversantes, ut ea non tantùm nauseam illis pariant, sed illorum naturæ penitùs sint contraria, & abominabilia.

Caseum multi aversantur, nec illius odorem vel usum ferre possunt.

Senator quidam è nostratibus, *Lardo* non vescebatur; ob que id etiam quæcunque *lardo* confixa aut infarcta erant, non attingebat.

Antonius Postellus Gallus, puer, convictor parentis mei, nihil quod *coctum*, sive *elixum*, *assum* aut *frixum* esset, comedebat, contentus solo *pane*, *fructibus* & *lacte*. *Pane* autem *non puro*, sed *furfuraceo*, quali ego canem meum alere solebam, tantùm vescebatur, ex *pura farina pistum* fastidiebat. *Fructibus* æstatis tempore, & hyemis iisdem *siccatis, pomis, pyris, cerasis*, *nucibus*, &c. utebatur. *Lacte* quoque frigido tãtùm vescebatur, nihil enim quod calefactum erat, attingebãt. Bene habitus interim, coloreque vivido. Hancque consuetudinem vivendi, aliquot annos, cum parente meo degens; ut & postea, sicuti mihi relatum fuit, continuavit.

Nepotes mei ex fratre Thoma Platero, medico, Felix & Thomas, *fructuum omnium recentium horariorum esum*, ab ineunte ætate, ad octavum ille, hic septimum

mum ætatis annum usque, planè fastidiunt: veluti *pomorum, pyrorum, persicorum, cerasorum, prunorum, fragorum, uvarum* & cæterorum, quibus alioquin infantes mirè delectantur. Interim *cibos, qui adultis & senioribus magis consueti sunt* & competunt, avidè comedunt, excepto *caseo*, à quo uterque abhorret.

Abstemii.

HI *Vinum* naturâ non bibunt, sicuti bruta pleraque animalia, illud quoque fastidiunt. Vidi tamen inter eos, qui *dulcia*, ut *Malvaticum*, vel *recens adhuc, dum mustum dulce est*, bibebant, & tunc primùm, cùm effervescendo *vinosum saporem* acquirit, id fastidientes.

IN APPETITU DEPRAVATO OBSERVATIONES.

Appetitus depravatus, seu Pica in gravida.

FOEMINA quædam gravida, libras aliquot *Zingiberis*, maximâ voluptate, sine ullo incommodo, una vice devoravit, nec, quod mirum erat, ardorem in faucibus ullum, se sentire, mihi fassa est, multò minùs in ventriculo.

Appetentia rerum aliàs nauseam afferentium.

CVm juvenis Monspessuli pharmacopæo, Laurentino Catalano cohabitarem, rebusque dulcibus, quod juvenibus consuetum, mirè delectarer, herusq;

herusq́; meus *ollas amplissimas*, *Theriacâ*, quam præparare maximâ copiâ solebat, plenas, in cubiculo ubi cubabam asservaret, dulcedine illius allectus, intemperantiùs quam decebat, frequenter *cochlearia aliquot, unâ vice* devoravi, idq́; *sæpè in die*, cubiculum aliquoties transiens, nec memini me mutationẽ aliquam, multò minùs damnum aliquod inde sensisse.

Alia appetentia rei abominabilis.

AD maturationem bubonis pestiferi, cùm *cæpam sub cineribus assam, Theriacâ infarctam*, illi imponeret chirurgus; indiesque novam apponeret, priore abjectâ; puellula, unam casu inveniens, quam chirurgus à bubone modo amoverat, clàm eam devoravit, nec quicquam mali inde passa est.

Oris amaritudo in Febre tertianâ.

VIde in Febribus. Lib. II. Tertiana intermittens duplex, Obstructio hepatis, &c.

Oris amaritudo in cardialgia.

VIde in cordis dolore. Lib. II. Cordis dolor seu cardialgia, Ventriculi rosio, &c.

IN HÆMORRHAGIÆ NATURALIS DEFECTU OBSERVATIONES.

Mensium suppressio, Cachexia, Dolor capitis, in muliere.

MULIER juvencula nobilis, primis annis nuptiarum, mensium suppressione laboravit: pallida,

pallida, facie inflata, dolor perpetuus capitis, imbecillis, & cibum fastidiens: diu medicamentis usa, meliùs nonnihil habens, præsertim post *thermarum Cellensium* usum, rursum cœpit graviter laborare: adducta huc 8. Novembr. Anno 1595.

Primùm præscripsi *pilulas*: ℞. *pil. Aggreg.* ℈. j. *Aurear.* ℈. ß. *cum aq. Cinam.* Sumpsit, & vehementer fuit purgata.

11. Novembr. cœpit uti hoc *electuario*: ℞. *conf. fl. Cichorii, Capill. ven. Beton. ana* ʒ. iij. *Pellic. intest. & ventric. gallinæ* ʒ. ß. *Diarh. abb.* ℈. j. *cum Syrup. conf. cort. Citri* fiat *elect.*

Constipata erat, itaque 13. Novemb. præscripsi: ℞. *pil. de Hiera simp. Mastichin. ana* ℈. j. *cum aq. Fœnicul.* fiant *pil.*

Postea *usuales* præscripsi *pilulas*: ℞. *Aloës* ℈. ij. *Agar. Rhab. ana* ℈. j. *gummi Ammon. dissol. in suc. Ireos* ʒ. ß. *rad. Gent.* ʒ. ß. *Zingib. Spicæ ana* ℈. j. *cum Syrup. de quinq. rad.* fiat *massula*: Capiat ʒ. ß. *tertio semper die.*

Utatur quoque *unguento* hoc in *regione lienis & hepatis*: ℞. *ol. Amygdal. am. de Cappar. ana* ℥. j. ß. *suc. Apii, Aceti albi an.* ℥. j. coq. *ad succorum consumpt.* adde *Gummi ammon.* diss. *in Aceto* ℥. ß. *rad. Asari, Spicæ, sem. Viticis ana* ʒ. ß. *Ceræ q. s.* fiat *ung.*

Ægrè sumebat *pilulas*; idcircò cùm paucas sumeret, & non operarentur, addidi ad ʒ. ß. *hujus massæ Aggreg.* ℈. ß. & dejecit.

22. Novemb. quia fastidiebat *pilulas*, ordinavi *tabulas*: ℞. *troch. de Rhabarb. de Eupat. Rhab. ana* ʒ. ß. *Spicæ* ℈. ß. *sp. Diatacca, Diarhod. ana* ℈. j. *Sacch. dissol. in aquis Absinth. Gent. & Rosf. ana* ℥. iij. fiant *tab. ad* ʒ. j. ß. Capiat, *superbibendo aquas* sequentes: ℞. *aq. Absinth.*

℥.ij. *Melissæ* ℥.j. *Centaur. Gent. ana* ℥.j.ß. misce: Capiat ℥.j.ß. cum *pauco Vino*.

24. Novemb. jussi sumere *pilulas*: ℞. *pil. Aggreg.* ℈.j. sumat *sequenti die*. Continuabat *postea tabulas*.

28. Novemb. ℞. *Chalyb. subtil. limati* ʒ.ß. *rad. Rhapont.* ʒ.iij. *fol. Absinth. Majoran. ana* ʒ.ij. *Spicæ* ʒ.ß. *Galangæ* ʒ.j. fiat *pulvis*: ligetur in *nodulo pro mens. j. Vini*: Bibat *manè alternis diebus*.

Item: ℞. *Ciner. pellic. ventric. & intest. gallinæ* ℥.ß. *Coralli* ʒ.ij. *ras. Eboris* ʒ.j.ß. *sp. Arom. ros. Diagal. ana* ʒ.j. *cons. fl. Cichorii* ℥.j. *cons. Ros. Major. ana* ℥.ß. *cum Syrup. de quinque rad.* fiat *elect.* Utatur cùm non utitur *tabulis, eo manè*.

1. Decembr. quia *Vinum chalybeatum* admodùm forte erat, & vomitum moverat, & *orichalcum* redolebat: jussi addito *Vino* magis diluere. Postea bibit, & retinuit, atque incepit bene colorari, & cum appetitu edere: remittebatque capitis dolor.

Jussi *tabulis alternatim* cum *Vino* uti. Et 5. Decembr. supervenerant menses, quibus antea toto anni spatio caruerat. Sed quia parcè fluebant, jussi sequenti die nihilominus pergere in usu *Vini*, & *tabularum successivè*.

Purgata fuit 9. Decembr. ℞. *Syr. ros. sol. cum inf. Sennæ & Rhabarb.* ℥.j. & ʒ.ij. *cum aq. Absinth. & Cinamom.* Bibat.

14. Decembr. quia *Vinum chalybeatum* fastidire incipiebat, *aliud* dedi, ℞. *rad. Aperit. cort. Tamaricis ana* ℥.ß. *herb. Absinth. Chamæpit. Chamædr. Thymi ana* ʒ.j.ß. *Epith. flor. Cord. ana* ʒ.j. *sem. Anisi, Petros. Cuscutæ ana* ʒ.ß. *Sennæ mund.* ℥.j ß. *Agarici* ℥.ß. *Zing.* ʒ.j. *Rhab. el.* ʒ.iij. *Myrob. citr.* ʒ.ij. *Cinamom.* ʒ.j. conquass. pro

nodulo

nodulo in *Vino*, bulliant parùm in *duplici vaſe:* Capiat *ſucceſſivè.*

21. Meliùs habuit *Vini* illius uſu, & *tabularum*, nam priùs, rurſus recruduerat malum.

24. Decemb. cùm jam inciperet convaleſcere, & abitum pararet, loco *Vini* paravi ſequentem *infuſionem:* ℞. *rad. Aſari, Ireos, ana* ʒ. ij. *Gentia.* ʒ. j. *Abſinth.* ʒ. ij. *ſumit. Centaur. fol. Major. ana* ʒ. j. *ſem. Fœnic.* ʒ j. *Petroſ. Cuſcutæ ana* ʒ. ß. *Sennæ* ℥. j. *Agar. Rhab. ana* ʒ. iij. *Turbith.* ʒ. ij. *Zingib. Spicæ ana* ʒ. ß. *Cinam.* ʒ. j. fiat *pulvis tenuiſſimus.* Infundat de *illo*, *cochl. j. in cyatho Vini*, ſtet per *noctem, in loco calido, craſtina die* coletur, & bibat: idque ad minimum *ſemel* in *ſeptimana, plus minùsve pulveris* ſumendo, pro *infuſione*, prout operatio fit: ne ſi ſimul infundantur, *Vinum* corrumperetur.

13. & 19. Februar. cùm ad me ſcriberet, *Vinum* non ſatis operari, juſsi totum *pulverem* ſumere, & addere *Sennæ* ℥. j. *Agarici* ʒ. ij. *cort. Sambuc.* ℥. ß. *Zingib.* ʒ. j. *Turbith.* ʒ. ij. *& ſimul* infundere. Quo *Vino* diu uſa, poſtea bene habuit. Interea *alternis diebus* ſumpſit *tabul.* vel *tertio die*; interdum *conſervam*, ſuperbibendo ſemper, *aq. Endiv. Centaur. Gent. ana* ℥. ß. *cum pauco Vino.*

Juſsi *pedes lavare decocto Salv. Artemiſ. Sabinæ & fl. Cham.* & *ſuffitum* admittere, *menſium tempore.*

Venam ſaphenam ineunte vere aperuit, quod valdè profuit.

Comedat *carnes juniorum animalium, lucios, percas piſces, capita vervecum, pedes vituli. Ova ſorbilia*, niſi poſtea eructent, tunc ab illis abſtineat. Caveat à *ſalſis, arom. nimiùm.* Vitet *varietatem ciborum.* Item *lac, crudas herbas, caſeum. Rad. cich. coctas cum Aceto edat:*

item *Cappares* & *fructus siccos*, ut *pruna poma, pyra. Uvas pensiles.* Caveat à *saccharatis* & *mellitis*. In *fine mensæ* sumat *conf. Fœnicul. carnes Cydon. cond.* *Vinum* bibat *antiquum dilutum*, vel *vetus* & *novū invicem permixta. Somnus* sit *moderatus*. *Exercitium cibum* præcedat.

Mense Aprilis reversa sana, erat. Verùm quia *Cellenses thermæ* illi aliâs profuerant, easque appeteret, illarum usum mense Majo concessi. Sed mutato consilio, *acidas aquas* bibit; & vivit, & valet.

Mensium suppressio; Cachexia in puella.

PAllida puella, gibbosa, Anno 1596. de Cardialgia, tumore pedum, pulsu arteriarum, & defectu mensium conquerebatur.

Pilulis sequentibus. *per vices*, meo consilio usa est: ℞. *Rhabarbari elect. Aloës ana* ʒ. j. *troch. de Eupat. Dialacca ana* ℈. ß. *gummi ammon. dissol. in Aceto* ℈. j. *pulver. Lumbricorum lllotorum* ℈. j. *Diagrydi. præpar.* ʒ. ß. *cum suc. Ireos*, fiat *massa*: Capiat ʒ. ß. *tertio die.*

Tabulas quoque præscripsi: ℞. *conf. fl. Cich. Capill. ven. ana* ʒ. ß. *Cineris pellic & intest. gallinæ, ras. Eboris ana* ℈. j. *Coralli* ʒ. ß. *spec. Arom. rosf. Diagal. troch. de Cappar. ana* ℈. j. *Sacch. diss. in aq. Absinth. & Cichor.* fiant *Tab.* Capiat *unam die sequenti post pil. usum, continuando.*

Sensim appetitus colorque vivus redierunt, & menses fluxerunt.

Mensium suppressio cum cephalalgia, facie rubra.

VIde in Discoloratione. Lib. III. Faciei rubedo & lividitas, &c.

Mensium

Mensium Suppreßio, Melancholia.

NObilis virgo, quæ ante annum circa finem illius, peripneumonia, & melancholia laborarat, prævenire ejusmodi accidentia volens, maturè ante hyemem, hoc anno purgari cupivit, præsertim cùm, quod nunquam sibi accidisse narrabat, menses consueto tempore fluxerint.

Sumpsit itaque mense Septembr. Anno 1598. *pilulas*, quas sine labore deglutire poterat, & *sequenti die venam* aperuit, *brachii sinistri mediam*, seu *communem* dictam.

Verùm sequenti mense Octobris, cùm nec tunc fluerent menses, colorque vividus mutari inciperet, ipsaq; tristis & solitaria esset, à cognata admonitus, *Julepum* hunc 25. Octob. exhibui: ℞. *Syr. ros sol.* ℥.j. *syrup. de Cichor. cum Rhabarb.* ℨ.vj. *aquæ Beton. & Buglos. ana q. s.* fiat *Julep. Arom.* ℨ.ß. *Cinamom.* Dejecit hujus usu sæpiùs. Itaque *seq. die*, eum *denuo* sumere jussi, unde quoque purgata fuit.

Sed cùm ulteriùs purgari cuperet 27. Octobris, hanc *potionem duabus vicibus sumendam* præscripseram; quæ ℞. *rad. Liquir.* ℥.j.ß. *rad. Cichor.* ℥.j. *rad. Enulæ* ℥.ß. *herb. Capill. ven. Beton. Eupat. ana M.j. sem. Anisi*, ℨ.iij. *Fœnic.* ℨ. ij. *sem. Melonum* ℨ. ij. *Passul. enucl. par. x. fol. Sennæ* ℥.j. & ℨ. ij. *fl. Cord. P.j.* fiat *decoctio* infunde *Rhab. el.* ℨ.j.ß. fiat *Expr.* Dissol. *syr. Ros. sol.* ℥.ij. misce: Bibit mediam partem, quâ vehementer purgata fuit, adeò ut reliquam portionem non sumpserit die sequenti.

Et cùm jam tota Melancholica esset, gravesque haberet cogitationes, & terrores, hoc *elect.* eam uti

jussi: ℞. *conf. Rof. Buglofs. Major. ana* ℥. ij. *sp. Diamarg. frig.* ℥. ß. *conf. Alkermes* ℥. ß. *cum syr. conf. cort. Citri q. s.* fiat *Elect.* Sumat *manè continuus diebus.*

Cœperunt mitigari accidentia, sed menses non fluebant, jam duobus mensibus, itaq; supputando ab eo tempore, quo ultimò desierant, cùm circa finem Novembr. denuo expectarentur, dedi *octiduo priùs*, de seq. *pilul.* ℞. *Aloës* ℥. *j. Rhabarb.* ℥. *j.ß. Diagryd.* ℈. *j. Myrrhæ, rad. Asari ana* ℥. ß. *Spicæ* ℈. *j. Croci* ℈. ß. *Cum syrup. de Artemisia* fiat *Massa.*

Sumpsit ℈. *ij.* parumque dejecit. Post tres dies eas repetens, copiosè dejecit, statimque menses supervenerunt, eo die, quo & avidè cibum quem priùs fastidiebat, expetere comedereque cœpit, & Melancholicis illis phantasmatibus angi desiit.

Circa medium Decembr. redierunt Melancholica quædam symptomata, itaque *pil.* repetere jussi.

Item *latus sinistrum*, de quo admodùm conquerebatur (quod indicium erat hypochondriacam esse melancholiam) inungere hoc *unguento*; quod ℞. *ol. Anethini, de Cappar. Nardini ana* ℥. ß. *Aceti scill.* ℥. *j.* coq. ad *consumpt. Aceti.* Adde *gummi Ammon. dissol. in Aceto* ℥. *ij. rad. Asari* ℥. *j. sem. Nigellæ* ℥. ß. *Croci* ℈. *j. Ceræ q. s.* fiat *Linimentum.*

Pulvere post pastum uti seq. ℞. *sem. Anisi* ℥. *iij. semin. Fœnic.* ℥. *ij. semin. Carui, flor. Cord. ana* ℥. *j. Major.* ℥. ß. *Sacch. Rof. tab.* ℥. *ij.* fiat *pulvis.*

Menses suppressi, in hisce, quæ se gravidas, falsò putabant.

Vide in Extuberantia. Lib. III. Ventris extuberantia, &c. Item in alia idem casus. Item in

in alia similis casus. Item idem casus in alia, &c.

Menses suppressi in Viraginibus duabus.

BEne habita, formosa & sanguinea mulier, lithotomi cujusdam, nullis unquam menstruis laboravit: nec incommodum ullum, inde passa est. Sterilis tamen, in gemino matrimonio, ad dies vitæ, permansit.

Aliam novi, quæ cùm virgo esset, menstruis decenter purgata fuit, nupta verò, jam multos annos, illis destituitur, bene habita interim & sana nihilominus.

Menses suppressi in Lactantibus, aliâs minimè.

MUlieres aliquæ, quæ aliquoties pepererant, mihi fassæ sunt, se, cùm puerum infantem lactassent, caruisse menstruis; si puellam, minimè. Nec priùs illis, quæ masculum lactassent, donec de novo concepissent, menses apparuisse.

IN LACTATIONIS DEFECTU OBSERVATIONES.

Lactis defectus, in puerpera pleuritica.

VIDE in Pectoris dolore. Lib. II. Pleuritis in puerpera, &c.

Lactatio ob papillarum defectum, vel morbum, impedita.

LActationem fieri non posse, propter papillarum defectum, vel morbum, in multis vide-

mus accidere, quem defectum mamillarum, per quas sugere debebant, nec possunt, alio *instrumento*, quod *lac contineat, mammæ instar*, & *apicem habeat papillæ similem formatum*, per quem infans *lac* sugat, supplent, & sic infantes, ad *lac caprinum* vel *vaccinum tepidum sugendum* assuescunt. Quod & ex *cornu vaccæ* alii fabricant, illiusque *angustiori sedi pertusæ, corium*, ut sic infans commodius sugat, affigunt.

Qua ratione pater meus, Thomas Platerus, cùm mater ipsius ob mamillas affectas, eum lactare minimè posset, citra *maternum* aut *nutricum lac*, quod nunquam eum gustasse, sæpè ex ipso audivi, ab ortu primo, eousque donec citra suctionem bibere posset, fuit sustentatus; unde nihilo factus imbecillior aut invalidior, sed vegetus & vividus, ad 83. ætatis annum usque vixit. Uti & alii in eodem monte nati, *lacte* à teneris ferè enutriti, ad longævam ætatem, quorum aliqui centesimum annum superarunt, uti in vitali motu explicavimus, vixerunt.

IN ACTUS VENEREI DEFECTU OBSERVATIONES.

Impotentia ob testes amissos.

EX eorum numero, qui uno tantùm teste, per castrationem, vel alium illorum affectum, orbati essent, vix aliquos impotentes factos, & nihilo segniores, ad hunc actum obeundum, liberosque procreandos, nisi aliud accedat, vidi. Uti verò Eunuchos, quibus uterq; testis exectus, qui etsi hunc in se defectum celare velint, tamen in eo se produnt,

quòd

quòd effœminati fiant, hocq; in ipsis ex voce, barbæ defectu, & quòd cùm priùs macilenti fuerint, postea pinguescant, cognoscatur.

Sed & Eunuchos quosdam, aliquid in actu hoc exercendo præstitisse, cognovi: Alios quoque uxores duxisse, de quibus illæ non fuerint conquestæ, fortè honestatis causâ, & ne per divortium, & præsertim vir dives, uxor pauper separarentur, hæc famescere cogeretur.

Verùm & memorabile hoc accidisse vidi; Quòd quidam Sacerdos, ne liberos procrearet, & mulctaretur, studio, per castrationem spontaneam, sibi acquisivit impotentiam. Qui cum concubina, pluribus liberis procreatis, sæpè eo nomine pecuniâ mulctatus, tandem etiam in carcerem conjectus, ne quid tale ampliùs committeret, & puniretur, accersito chirurgo, utrumque testem sibi exscindi curavit. Quo facto, in graviorem incidit pœnam; nam sacerdotio privatus, desperabundus & in militiam profectus, in Ungaria occubuit.

Impotentia ob membrum virile nimis exile.

Membri virilis vitii, ab ortu contracti occasione, quod ineptum ad hunc actum obeundum erat, vidi quendam, qui adeò exilem penem habebat, ut minimi digiti crassitiem non adæquaret, quo tamen uxor ipsius ne matrimonium dirimeretur, cùm dives esset, illa verò vetula & pauper, se acquiescere contendebat.

In alio ob membri brevitatem.

IN alio conjuge, penis adeò brevis erat, ut præter glandem cum præputio, nihil præterea è cor-

pore prominerct, ad actum hunc penitùs inutilis.

In alio ob nimiam craßitiem.

OB membri genitalis quorundam magnitudinem, quam, ipsis junctæ ferre non poterant, duo matrimonia divulsa vidi, de qua tamen, in sequenti matrimonio, secundæ uxores minimè sunt conquestæ, è quibus una jocando, convenientissimè hæc membra invicem aptari, narrabat. Ex quo apparet, fortè hujus actus venerei, in prioribus uxoribus impediti, causam ipsis uxoribus potiùs, quàm maritis, adscribendam fuisse.

Impotentia ob membrum virile languidum, à causa abscondita profectum.

MUlti ad me, Poliatri officio, jam annos quadraginta duos fungentem, à consistorio matrimoniali, tum hujus urbis, tum aliarum ditionum, uti & officiali Basiliensi, ablegati fuerunt, qui de impotentia accusati sunt, ut judices, antequam matrimonium dirimeretur, causam hujus, in actu venereo defectus, ex me priùs cognoscerent, an fortè curabilis vel incurabilis hæc esset impotentia, quam nisi externa aliqua, in genitalibus prodant indicia, eò difficiliùs cognoscere licet, quòd eam ne se exponant ludibrio & risui, fateri nolint, variisque interrogatis & circumstantiis, hoc ab illis extorquere oporteat.

In plerisque autem, qui examini meo, impotentiæ causâ, subjecti fuerunt, præter eos in quibus membrum virile non rectè formatum, ut jam aliquos eorum descripsi, deprehendi, impotentiam hanc

hanc inde proficisci, quòd penis non erigeretur, sed languidus maneret, & proin ad conjunctionem illam mutuam, ineptus & inutilis esset, causamq; in interioribus vasis, semini excipiendo, ducendoque, dicatis, potiùs quàm exterioribus membris latere, ægreq; qualis, cùm occulta sit, dijudicari posse, an organicum aliquod vitium in iis, qui ab ortu tales sunt, vel intemperies, vel obstructio: Nec posse nos tunc certi aliquid judicare, nisi ipsi languiditatem hanc virgæ, sponte fateantur, aut aliis artibus hoc ab illis, uti dictum, extorqueatur, ut tandem se prodant.

E' quorum numero, ut hanc ignominiam vitarent, nec ludibrio & risui se exponerent, ab uxoribus accusati, etsi se nihil præstare posse, scirent, tamen pertinaciter, presertim ac si semen emitterēt, multos perstitisse, donec juramento astricti, defectum hunc coacti faterentur, observavi. Item quòd aliqui, per divortium ab uxoribus separati, postea alias duxerunt, quæ imbecillitatem hanc ipsorum ferre, hacq; voluptate carere potiùs, quàm famem pati, aut tenuiter vivere, uti priùs, antequam nuptæ essent, maluerunt, & proin nihil de maritis conquestę sunt, sed potiùs, cum interrogarentur, eos excusabant.

Inter hos rusticus quidam, à Judice matrimoniali, ad me examinis causâ missus, cùm suam impotentiam, à me rogatus, diu negasset, tandem, inconstantiâ verborum suorum victus, suam inhabilitatem fassus est. Verùm illi credere non tutum esse existimans, ut ab uxore, quam odio prosequebatur, liberaretur, eum hoc facere arbitratus, proposui ei periculum, quod inde secuturum esset, si falsò se impotentem esse diceret. Primùm quòd ludibrio se omni-

se omnibus expositurus esset, deinde quòd cogeretur, ab uxore separatus, jurejurando, sub pœna capitis, sanctè polliceri, se totius vitæ reliquo spatio, uxorem aliam non ducturum. Quod cùm ille, se, sine ulla dubitatione, facturum affirmaret, atque ex illis, vera illum falsum colligens, judici ejus confessionem indicavi, cujus sententiâ, facto divortio, in cælibatu hactenus permansit.

In alio similis languor.

QUidam civium nostratium, ex familia primaria oriundus, adolescens 20. annorum, robustus, uxorem virginem duxit, cui, cùm per anni spatium cohabitasset, signifer factus, militatum cum nostris, in Galliam abiit, & per annum ferè emansit. Reversus domum, cum uxore aliquamdiu vixit, tandem verò, quòd dotem uxoris commessando profunderet, litibus eo nomine inter parentes, ipsosque conjuges ortis, rursum relictâ eâ, in Galliam discessit, illicque magnos iterum fecit sumptus. Unde inopiâ coactus, ad uxorem rediit, nihilo frugalior factus paterfamiliâs. Ob quam causam, uxor ipsius, quæ totum quinquennium, defectum mariti celavit, aviæ suæ, impotentiam mariti detexit, seque ob eam rem, non tantopere, quàm quòd omnia dilapidaret, solicitam esse, pudibunda confitebatur. Quod parentes uxoris, ubi resciverunt, divortium ut inter ipsos fieret, à consistorio matrimoniali petierunt: quod antequam obtinuerunt, ad nos Medicos maritus missus est, ut quo pacto, se res haberet, exploraremus. Deprehendimus autem illum, quod exteriora membra genitalia attinet, non fuisse castratum,

tum, virgam quoque rectè formatam, sed exilem, qualis puerorum esse solet. E quibus tamen, de impotentia nihil certi pronuntiare potuimus, cùm & pollutionem aliquando se sentire affirmaret, donec ex aliis circumstantiis, colligere licuit, penem ejus minimè rigere posse, quod & fatebatur tandem, causamque fuisse, cur nunquam se cum illa commiscuerit. Cujus rei causa internum aliquod vitium, in vasis seminariis reconditum potius fuit, quàm veneficium, uti vulgò credebatur, cùm per totam juvenilem ætatem, languidus ei fuerit. Quod judici matrimoniali, cùm retulissemus, matrimonium hoc solutum fuit. Cujus rei pudorem, ferre non potis, in Galliam profectus, & hinc inde in Academiis celebrioribus, uti & Monspessuli, consilio Medicorum usus, multa frustra expendit, tandemq; in Helvetiam rediens, Empirico se commisit, cum quo ad patrem reversus, se curatum affirmabat, testem hujus Empiricum faciens, qui ob curam, multum pecuniæ, à patre petebat, quo potiùs famam, de impotentia sparsam, delere, quàm quòd ita se res haberet, voluerunt. Verùm ad separatam suam conjugem, adhuc virginem, redire nolens, in Belgium profectus, & strenui capitanei officio aliquandiu functus, vitam ibi finiit.

In Alio idem casus.

PEllio quidam primo gradus senectutis, viduus, mortuâ primâ uxore, quam pestis Anno 1610. sustulerat, aliam viduam matronam duxit, quæ illum mox de impotentia accusabat, apud Consistorium matrimoniale, à quo, ad me fuit remissus. In

eo

eo virga rectè formata, sed in dextro latere, juvenis castratus fuit, quod etsi per se, alioquin impotentes non reddat, tamen si non rectè administrata sit sectio, aliquid quoque impotentiæ addere potest. Ex quibus tamen, cùm nihil certi adhuc possem conjicere, præsertim semen sibi aliquando profluxisse narranti, interrogando ipsum, de variis, tandem eò redegi, ut convictus, ingenuè fateretur, penem sibi nunquam eousque riguisse, ut aliquam devirginare potuisset; prioremque suam uxorem, quæ Vino magis, quàm venere delectabatur, contentam fuisse, si obiter tantùm cum illa se commiscuisset, quod tamen exactè fieri minimè potuerit: cum secundà verò quam duxerat, nihil penitùs potuisse unquam efficere, aut illius claustra subire. Quæ cùm Judex intellexisset, factum divortium.

Post quod, cùm solitarius viveret, neminem habens qui domesticam rem illi gubernaret, & juvencula quædam, vicina, à marito, propter adulterium, repudiata, illius ædes sæpe frequentaret, cùm parenti exosa, & neglecta, unde viveret non haberet, illi, ut se sustentare posset; nupsit, quod matrimonium, cùm vir se ob curam quandam potentem factum, testaretur, idq; juramento confirmaturum se offerret, tandem concessum ei.

In Alio languiditas.

QUidam alius viduus, de quo in primo matrimonio suspicio erat, illum esse impotentem, fortè quòd uxor, hoc alicui secretò patefecerat, cùm aliàs ne maritum diffamaret, uti honesta erat, nihil conquesta, ad mortem usque fuerit. Effœminata

tamen

tamen illius vox, aliaque quædam, quæ ebrius effutiebat verba, illum aliquo pacto suspectum reddebant, eoque magis, quòd nullos procreasset liberos. Verùm secundam uxorem ducens, quæ illegitimam sobolem procrearat, mox cum ea litigare, eamque pessimè tractare cœpit, quibus contumeliis illa irritata, impotentiam ei exprobravit, hanc ipso semper negante, ad consistorium matrimoniale tandem est ventum, à quo ad me ablegatus, hoc tandem ab eo extorsi, ut seriò fateretur, cum ea se congredi minimè posse, existimans ab ea se fascinari: illa verò miras illius artes, quibus eam, ut libidinem expleret, exercebat, narrabat. Unde factum, ut & hoc matrimonium dissolutum fuerit.

Impotentia ex imbecillitate vasorum seminalium, ob veneris nimium usum contracta.

QUerebatur quidam de hac, melancholicus alioquin, causamq; hujus, quòd cum junior esset, Venerem immoderatiùs exercuerit, esse existimabat, & ob seminis illius cruditatem & aquositatẽ.

Ordinatâ prius *victus ratione reficiente*, ut semen laudatum generaretur, inter cætera præscripsi sequens *remedium*: ℞. *de caudis Cancrorum fluviatilium, & de coxis Ranarum carnem*, coquatur *in Lacte*, postea contundatur, adde *Pinearum enucl. & Fisticorum ana* ℥.*j. Amygd. mund.* ℔. ß. *Piperis* ʒ. ß. *Sacchari q.s.* fiant *panes*, coquantur in *clibano*: Et *frequenter* illis utatur.

Ad stimulum addendum, primùm *exterioribus* illud tentare volui, jubens *perinæi regionem*, versus noctem,

item, *calidè* inungere, *Oleo nucum, in quo Formicæ & Cantharides decoctæ* fuerint.

Et ut *quandoque*, sederet *sub noctem in balneo* hoc: ℞. *rad. Iridis* ℥.ij. *herbarum Urticæ, Erucæ, Erysimi, Nasturtii ana M. j. fl. Chamomill. Lavandulæ ana P.j.* decoquantur, additâ *Vini aliquâ quantitate.*

Cùm hæc quidem irritarent, membrum tamen non exactè erigeretur, ut congredi posset, *validiora* exhibui.

Et primùm *Trochiscos cum Pipere, Moscho & Sacchare* paratos.

Dein ut *noctu cubitum iturus, haustum Lactis caprini, in quo 6. gr. Piperis contusa essent*, biberet.

In *cœna Cancros* bene *piperatos* comederet.

Postremò *efficacissimum* hoc & *extremum* docui *remedium*: ℞. *seminis Erucæ* ʒ.j. ß. *semin. Sinapis, Nasturtii, rad. Pyrethri, Cinamom. Zingib. Piperis ana* ʒ. ß. *Croci* ℈. ß. *Boracis* ℈.ij. *Scincorum praeparat.* ʒ.ß. *Moschi gr. quatuor.* fiat *pulvis subtiliss.* Capiat ʒ. ß. si reliqua non juvent.

Scribebat post tempus aliquod elapsum, se quidem cum muliere, sed ægrè miscere posse, sed quia virginem ducere cupiebat, non adeò validum se esse putare, ut eam devirginaret, quamobrem, cùm multùm in eo situm esset, ut matrimonium iniret, pulveri postremò, *Cantharides tres, abscissis chelis & alis*, permiscui, unde primò usu scribebat, se præter stimulum, magnum conatum mingendi, & ardorem urinæ, sensisse.

Ab eo tempore, scriptis ad me literis saluteq; aliquoties per alios mihi nuntiatâ, intellexi eum in matrimonio contracto feliciter, & sine querelâ vivere.

In alio,

In alio, impotentia similem ob causam.

UXorem duxerat quidam, cum qua rem minimè habere potuit, licèt priùs luxuriosè admodùm vixisset.

Pulverem præscripsi: ℞. *semin. Erucæ* ℥. ß. *Piperis* ʒ. j. *Zingib. Cinamom. ana* ʒ. ß. *Boracis* ʒ. j. ß. *caudarum Scinci* ʒ. ß. *Cantharidum ablatis alis tenuioribus num. vj.* fiat *pulvis subtilissimus*, addendo *Sacchari* ℥. j. Capiat ʒ. j. ß. cum *Lacte, cubitum iturus.*

Hoc *unguento* utatur: ℞. *rad. Pyrethri, Piperis, Zingib. semin. Sinapis ana* ʒ. j. *Euphorbii* ʒ. ß. *ol. Laurini* ℥. ij. *ol. de Spica* ℈. j. *Ceræ parum* fiat *unguentum*: Inungat *regionem* inter *anum* & *testes*, illic enim penis corpora latent.

Laudabat successum, & mihi, & cuidam alteri Principis magni Oratori, qui & ipse, ut placeret cuidam suæ amicæ, & se virum strenuum probaret, frequenti horum usu, venerem supra modum exercendo, ad sanguinis cum semine effluxum usque, in morbum incidit, in quo viribus penitùs sublatis, extinctus est.

Venereus actus imperfectus putatus.

COnquerebatur matrona quædam, ad conceptum, ob ætatem, non ampliùs idonea, de marito, qui virilem ætatem nondum superaverat, quòd congressu, eam supra modum, exerceret excrutiaretque, citra spermatis tamen effusionem, nulloq; cum oblectamento, à matrimonio consistoriali, ut per divortium separarentur, obnixè petens.

Interrogatus à judicibus super hac re, cùm maritus constanter, quod uxor de eo querebatur, negaret, an hoc fieri posset, in hunc modum respondi.

Naturaliter accidere minimè posse, ut viris membrum virile attollatur, sine præcedente veneris stimulo, qui cùm à semine, in vasis genitalibus pruriente, eaque ad excretionem incitante, excitetur, illos quoque si congrediantur, semen emittere.

Itaque cùm ille nullum alium defectum, quò minùs cum ea se commiscere posiit, habeat, verisimile videri, ipsam hoc prætextu, ut ab eo separari queat, faciliùs, quod unicè optabat, cùm eum angue pejùs odisset, hoc excogitasse, cùm priùs etiam de impotentia, quod eam non attigisset, fuerit conquesta, nunc verò eam minimè prætendens, sed nimium potiùs potentem, aliam causam, quâ se ab ipso extricaret, judici proponeret. Quam causam illa tum hoc nomine, tum fortè quòd etsi vetula esset, satiari tamen non potuerit, excogitavit.

Hisce cõsideratis, matrimonium minimè diremptum, ipsaq; ob turpia hæc & indigna muliere verba, quibus se omnibus ludibrio exposuit, mulctata fuit. Et licèt ut cohabitarent, ipsis injunctum fuisset, ille tamen pertæsus, consuetudinis cum illa, in Pomeraniam profectus, aliquot jam annos emanet.

Venereus actus impeditus, ob cervicis uteri orificii coalitum in muliere.

NObilis quędam mulier, in primo anno matrimonii, gravida facta cùm instaret partûs tempus, & conatus pariendi sentiret, mox illis denuo cessantibus, post dies quatuordecim primùm, cum

magno

magno labore & difficultate, infantem maturum grandem masculum, sed mortuum, enixa est: & postea maximos cruciatus, circa orificium cervicis uteri persensit, nec post puerperium, mariti congressum, ferre amplius potuit, sed statim, si quid ille tentare vellet, sanguinem profundebat: nec menstrua amplius postea habuit, atque ab eo tempore, diversis accidentibus divexata fuit, totum biennium, licèt nihilominus circumiret, cibum caperet, & bene colorata esset. Tandem verò doloribus evicta, corporeque admodùm attenuata, Medicorum operam undique perquirebat. Symptomata hæc erant: sub vesperam, circa horam tertiam à meridie, aliàs paulò serius, dolores intolerabiles ventris & lumborum sentiebat: venter rugitum edebat: uterus durus & tumens, tunc ex contactu, deprehendebatur: ipsa corpus mirum in modum torquendo, & hinc inde jaciendo, spinam ventre sursum elevato curvando, & clamoribus, convulsionibus laborare visa est, quę ad medium noctis usque, perseverabant: tandem obdormiens, maneque rursum excitata, cibum capiens, nihil mali, ad consuetam paroxysmi horam usque, sentiebat. Multis remediis frustra tentatis, accersitus Medicus, *cathetere immisso in vesicam*, an calculo laboraret, voluit explorare: sed cùm nihil inveniret, eam reliquit. Tandem ad me Basileam, advecta èst, & cùm illa unicè continuò peteret, se secari, non patère aditum ad uterum: idq; ego, quia *pessaria* obstetrix intrudere non potuerat, suspicarer, carnositatem aliquam, fortè illic natam, cervicis uteri orificium inspiciens, observavi illic penitùs coaluisse, cùm omnibus locis pertentatis, nullibi

stylum intrudere potuerim. Causam itaque manifestam deprehendens totius mali, eam mox exposui: nec mirum esse, retento sanguine & semine, tàm sæva accidentia supervenisse: nec sanationis ullam spem esse, nisi uteri hoc orificium, quod integrum erat, rursum aperiretur, docui. Et cùm adhibito lithotomo & chirurgo, de sectione esset quæstio, illa eam nolebat admittere. Quamobrem *cauterio indolente meo* adhibito, escharam induxi: quâ sublatâ, ductus aliquousque patebat: nondum tamen, in cervicem uteri, pertingebat. Itaque adhibitâ *turundâ*, ex *rad. Gentianæ*, viam dilatare tentabamus. Verùm dum hæc aguntur, illa cruciatibus consuetis continuò divexata, accedente febri gravi, exspiravit. Et cùm eam aperirem, totum abdomen, aquâ cruentâ nigrâ fœtidissimâ repletum, sanguinis corrupti instar, inveni: qui & intestinis adhærens, ac si cocto sanguine, certis locis ea obducta essent, apparebant. Cervix uteri spississima ac veluti cartilaginosa, quæ transversi digiti crassitie coaluerat. Uterus alioquin integer, sed maximus, totusque uti & cervix, sanguine putrido & fœtido refertus. Hoc autem 22. Septemb. Anno 1594. contigit.

Venus extincta, in quibusdam mulieribus.

NObilis quidam, uxoris suæ hunc casum, mihi aliquando patefecit, quòd cùm eam puellam juvenem, jam ante multos annos duxisset, & cum ea, venereum actum decenter, toto matrimonii tempore peregisset, ab eo tempore, illam ad eum actum, ne tantillum quidem commoveri, faterique, se inde

ſe inde nihil penitùs voluptatis, aut titillationis, unquam percepiſſe, nec magis ſentire, quam alioquin ab externo cutis cõtactu, alibi ſentire ſoleat: & quòd illum admittat, in ipſius ſaltem gratiam fieri. In eodem ſtatu, adhuc eam permanere, licèt fruſtra multa tentarit remedia, & ſterilem eſſe, denuo mihi ipſius amita, retulit.

Eodem & ſimili penitùs accidente, generoſam Dominam quandam laborare, multos quoque jam annos, conqueſtus eſt mihi, ipſius Dominus & maritus. Quòd à primo concubitus actu, ad hunc uſque diem, ex congreſſu nihil penitùs afficiatur, aut jucunditatem aliquam ſentiat, cùm tamen ipſe viduus, non minùs quàm in primo matrimonio, actum hunc perfectè exerceat: ipſamq; fateri, quòd cùm virgo, ad quadrageſimum uſque annum permanſiſſet (tunc enim primùm illi nupserat) nunquam ullum ſtimulum, aut per nocturnas imaginationes, aut alio modo, ſenſerit, aut toto virginitatis tempore, appetitu aliquo fœmineo, affecta fuerit. Sed & mirum, utramque fœminam, ſi modo tales nominandæ ſunt, maritum ſuum, ſupra modum diligere, & maritis quoque, in ſedanda libidine aliquo modo, hoc concubitu imperfecto, ſatisfieri.

Fœminas caſtrari poſſe, exſectis teſtibus, exemplo animantium quarundam demonſtratur.

TEſtes in abdominis cavitate, utrinque peritonæo annexi, cum va..s ſeminariis inde produ-

ctis, in quibusdam bestiis, sectione factâ, in eo loco abdominis, ubi intrinsecùs latent, eximi solent, & sic, ut pinguescant, nec stimulo Venereo ad congressum incitentur, castrantur. Quod in porcellis fœminis frequentissimum est, uti passim hoc fieri videmus. Sed & in comitatu Zollerensi, hoc idem in vitulis fœminis, hoc modo castratis indeque admodùm pinguefactis, ac ideò Nonnen / id est monialibus vocatis, fieri, ego ipse, cùm in aula illius comitis essem, vidi, ubi plurimæ ejusmodi vaccæ, summè obesæ, illic oberrabant, mactabanturq; & earum caro, quam & comedi, in summis delitiis habebatur. Nec dubium mihi est, si illud in aliis fœminini sexus tentaretur animalibus, quin sic quoque castrari possent: Uti & in muliebri sexu, in alterutro latere, aperto abdomine, unus vel alter ipsarum testis extrahi atque amputari. Quod verò, cùm nulla inde, vel illis vel aliis, nisi fortè ad quarundam salacitatem sic reprimendam, eveniret utilitas, & non sine aliquo vitæ periculo fieret, hactenus nullibi tentatum fuisse, legimus.

In Avibus masculis præsertim, cùm testes non propendeant, sed in ventre ipsarum sint inclusi, frequens est hæc castratio, testesque ipsarum aperto & secto ventre, qui inter podicem & sternum abdominis instar occurrit, extrahuntur, quod & in Gallinaceo fit genere, & Capones postea dicuntur: Uti & in Pavone Indico, aliisque majoribus hoc fieri vidi, ut pinguiores fiant, caroque ipsarum, suavior reddatur.

IN

IN SALACITATE OBSERVATIONES.

Tentigo ob cathartici usum.

CVm amicum quendam meum, virum multos annos viduum, & continentissimum pientissimumque, leviter purgare vellem, ac *pilulas leviores, ex Aromatibus* paratas, sicque dictas, exhibuissem, sequenti manè ad me venit, expostulans mecum, me se decipere voluisse, cùm nullam ab illis senserit, per alvum evacuationem, sed pruritum & stimulum solùm venereum, à quo tota noctè fuerit divexatus: vixque illum à sententia potui dimovere, etsi à *medicamentis purgantibus*, quandoque irritari, etiam ea loca, quæ ad seminis excretionem pertinent, ostenderem, ideoque non studio, sed casu hoc factum esse.

Memini idem alteri accidisse, cùm *media nocte pilulas sumpsisset*, mox vehementem tentiginem, antequam alvus dejiceret, sensisse, qui sibi persuadebat, errore pharmacopæi, quòd illi *venerem stimulans pharmacum*, pro *purgante* exhibuisset, factum hoc esse, quam opinionem illi subsequens purgatio, tandem exemit.

In Alio.

ALius quidam, sumpto *cathartico*, cùm illud adhuc operaretur, simulq; eum ad Venerem stimularet, uxorem adstantem illiq; ministrantem, compresisit, unde valde debilitatus, adeò ut Medi-

cum accersere, illique delictum confiteri, cogeretur, asserens, nunquam se adeò, ad venerem impulsum fuisse, atque eâ ipsâ horâ, quâ adhuc per alvum dejiciebat, nec se continere ullo modo, potuisse.

Tentigo, Ventriculi ardor, Sitis.

PRuritu & stimulo venereo, quidam se admodùm nocte divexatum fuisse, narrabat, causamque illius, quòd insolitum sibi esset, quærebat, præterea se ardorem ventriculi simul sensisse, & sitim fuisse passum.

Cumque an *piperatis cibis* usus esset & *salsis*, die noctem illam pręgressâ quærerem, ita se rem habere fatebatur, hoc modo se cœnasse mihi explicans.

Offam se comedisse ex *Pane, Butyro & Cæpis*, uti nostri Zwibelsupp vocant, adjecto pauco *Porro sectili & Petroselino*, instrato *offæ Ovo* priùs in *aqua cocto, cum Sale.*

Pisces item dictos *Albulas sale conditas*, quæ ad nos *salsæ* ex Lacu Sempacensi advehuntur, *coctas in vino*, cùm *Petroselino* & *semine Carui*, ut apud nos in usu est.

Cinaræ (Artischock dictæ) *caput unum coctum in jure* cum *Butyro, Sale & Pipere conditum.*

Cancros coctos cum Pipere.

Raphanos cum Aceto, Oleo, Sale & Pipere: quæ & in *prandio* comederat.

Acres itaque & *calidos cibos*, hunc stimulum, ardorem, & *salsos* simul, sitim illi peperisse judicavi: quod in aliis itidem factum, sæpiùs observavi.

IN

IN CONCEPTUS DEFECTU OBSERVATIONES.

Sterilitas, Menstruus fluxus cum labore & difficultate.

COMITISSA quædam, facie rubra, semel tantùm primis annis peperit, & ab eo tempore, pessimè se habuit, præsertim mensibus fluere incipientibus, qui lentè & parcè fluebant, maleq; colorati erant, illaque doloribus, circa lumbos & ventrem, admodùm tunc cruciabatur, ut aliquando animo delinqueret: Consilio meo, etsi jam multa frustra tentasset, cùm sorori suæ, curam meam feliciter cessisse videret, uti voluit. Ad quam cùm pervenissem, sequenti modo rem sum aggressus.

Initio mensis Junii, Anno 1569. postquam à mensibus purgata fuit, sumpsit hoc *minorativum*: ℞. *Catholici* ℥. *j.* dissolvatur cum *jure Cicerum*: Et bibat.

Dein sic præparetur materia: ℞. *radic. Fœniculi, Eryngii ana* ℥. *j. rad. Cicho. Rubiæ ana* ℥. ß. *rad. Enulæ, Galangæ, Cyperi, Asari ana* ʒ. *ij. rad. Liquirit.* ℥. *j.* ß. *herb. Betonicæ. Melissæ, Pulegii, Artemisiæ, Calaminth. Majoranæ ana M. j. sem. Anisi, Fœniculi an.* ʒ. *ij. sem. Seseleos, Ameos ana* ʒ. *j. Passul.* ℥. *j.* fiat *decoctio & in col. q. s.* adde *Mellis ros. col. syrupi de quinq; Radicibus ana* ℥. *j. arom. Maceris* ʒ. *j. ligni Aloës* ʒ. ß. Capiat *quinq; matutinis.*

Transactis hisce diebus, purgetur: ℞. *Rhabarbari infusi in aqua Cich.* ʒ. *j.* addendo *Spicæ* ℈. ß. *Cinam.* ℈. *j. Agari. troch.* ʒ. *j.* ß. *infusi in aquis Betonicæ*, fiat *expressio,*

dissolve *Diaphœnici* ʒ.iij. *Mellis rof.* ℥.ß. misce. Bibit, & post horas aliquot, *laxativum* ex *decocto Cicerum* superbibit, & dejecit undecies.

Sequenti die sumpsit: ℞. *Mithridatii* ʒ.j. *ras. Eboris* ℈.ß. *Mosch gr.ij.* misce fiat *bolus*.

Præmissâ hac *purgatione corporis, generali, ad purgationem matricis, pessis* hisce usa est. Primus ex *Mercuriali contusa*, factus fuit, sed cùm eum ferre non posset, *sequentibus tribus noctibus* usa est *aliis ex Mithridatio & pulvere Maslichesfactis*.

Et quia vētriculo erat imbecilliore, hoc *unguento manè illius regionem* inunxit: ℞.*ol.de Absinthio, Nardini an.*℥.ß. *pul. Caryoph. Maceris, Galangæ an.*ʒ.j. *Squinanth.* ʒ.ß. *Coralli* ʒ.j. *Ceræ parùm* fiat *unguentum*.

Item capiat *alternis diebus manè tab.j. Diamoschi dulc.*

Appropinquante ultimâ septimanâ, quâ *menses* expectabantur, jussi *sex diebus ante cœnam* sedere in hac *insessione*: ℞.*Absinthii, Matricariæ, Origani, Nepetæ an. M ij. Sulphuris contusi* ℥.ij.ß. *Aquæ extinctionis ferri mensur ij. Aquæ fluviatilis q.s.* fiat *decoctio*: Pro *insessione*.

Postea *parùm* in *lecto* quiescat, & *regionem matricis* inungat: ℞. *ol. Lilior.* ℥.j. *Moschelini* ℥.ß. *ol Spicæ* ℈.ß. *axung. Anseris* ℥.ß. *Castorei gr. ij. Ceræ q.s.* fiat *Linim.*

Hisce factis, mox postea fluxerunt menses, nec ita ampliùs doloribus, antequam prorumperent, exagitata fuit: quibus absolutis, cùm admodùm, ut *remedia conceptioni promovendæ* adhiberem, rogaret, altero mense Julio, *Electuarium*, hoc, ut eo *uno die manè, altero cubitum itura*, uteretur præscripsi: ℞.*conserva radic. Satyrionis, Eryngii, cortic. Citri conditi ana* ℥.j.ß. *conserva Anthos, Zingib. conditi ana* ℥.j. *Pinearum mund.*

mund. ℥. ß. *sem. Fraxini* ʒ.ij. *seminum Seseleos* ʒ.ß. *Galangæ, Nucis mosc. Cinamom. ana* ʒ.ß. *sp. Diamoschi & Diagalangæ ana* ℈.ij. *ras. Eboris, cineris Priapi tauri vel cervi, Matricis leporis, Coaguli leporis an.* ʒ.ß. *cum syrupo cons. cort. Citri* fiat *electuarium.*

Ante mensium fluxum, repetat denuo *Insessionem*, ut priori mense factum erat, per *dies sex vel septem*, *& ex ea egressa, suffitum, in sella* sequentem *inferioribus corporis* excipiat: ℞. *Benzoini, Storacis ana* ʒ.iij. *Galliæ mosc.* ʒ ij. *Ladani, Mastiches ana* ʒ.j. *Nucis mosc. Macis Caryphyl. ana* ʒ.ß. *Mosc.* ℈. ß. *Sacchar.* ℥.j. excipiantur *infus. gummi tragacanth. facta in aqua Ros.* fiant *troch. magni*: Pro *fumo*.

Repetat quoque *in lecto inunctionem perinæi unguento prædicto*.

Noctu cubitum itura, indat *pessarium*: ℞. *Mastiches* ʒ.iij. *Nucis cupressi* ʒ.ij. *fol. Melissæ* ʒ.j. *Caryophyl.* ʒ.j.ß. *Spicæ nardi* ʒ. ß. *ras. Eboris* ʒ. j. *Moschi vel Ambræ* ℈.ß. *Styracis liquidæ* ʒ.j. *cum vitellis Ovorum crudorum, additâ paucâ Laricea*, fiat *pessarium*: Utatur *tribus vel quatuor noctibus*.

Denuo fluxerunt menses sine labore, nullaque præcedente molestiâ.

Tertiò mense Augusto, eodem modo, quo mense Julio repetiit *usum remediorum*, sperans se, cùm uterus jam se rectè haberet, concipere posse. Verùm, cùm jam sterilis, annis ferè octodecim, ad ætatem quâ menses desinunt, pervenisset, voti compos minimè facta, alioquin tamen se restitutam esse sanitati, gaudebat, eoque contenta deinceps diu vixit.

Sterili-

Sterilitas, Menstruorum difficultas, Fluxus albus muliebris.

QUia aliquoties cura sterilitatis, feliciter mihi successerat: Quidam Princeps, Anno 1570. senex, ultimus suæ familiæ & sine liberis, uxorem juvenculam, quam duxerat ante aliquot annos, quæ nunquam adhuc conceperat, consilii causâ ad me, in aulam Ducis cujusdam, ubi tunc versabar, adduxit. Quam cùm de singulis interrogarem circumstantiis, fluori muliebri aqueo, pituitoso, obnoxiam, menses non decenter, sed cùm difficultate aliqua fluere deprehendi. Quæ vitia à marito sene, & se abutenti adeptam existimabat: cùm priùs (uti ajebat) incolumis fuisset. Quare, etsi ego mariti causâ, conceptionem non fieri crederem: tamen in omnem eventum, hoc illi consilium dedi.

Ut *primo mense, corpus* evacuaret: *sumendo ab initio, quæ alvi prima obvia excrementa* educerent: *dein venam* secaret, *mox humoribus diebus aliquot præparatis, indeq; rursum expurgatis*, sic corpore à recrementis mundo, *remedia utero accommodata* rectiùs operari possent.

Quibus peractis, ut *electuario sequenti alternis diebus manè* uteretur, jussi, quod; ℞. *conf. Anthos, cort. Citri cond. ana* ℥. ij. *Zingib. cond. conf. Majoranæ ana* ℥. j. *Diasatyr. conf. rad. Eryng. ana* ℥. ß. *pul. Diamb. Diamosc. an.* ʒ. j. ß. *ras. Ebor.* ʒ. ß. *Priapi cervi, Matricis lepor. Coaguli lepor. Scincorum ana* ℈. j. *sem. Eruc. Anisi, Cinam. Nuci. mosc. Thuris ana* ʒ. ß. *Spicænard.* ℈. j. *Moschi gr.* v. *cum syrup. de Stæchade* fiat *electuarium*. Capiat *magnit. Nucis mosc.*

Altero

Altero mense transactis mensibus, ut de *Syrupo longo purgante, ad id parato, duo cochlearia* sumeret, corpusque sic denuò purgaretur, suasi.

Quo semel facto, sequenti die post cœnam levem, horis exactis duabus, in balneo sequenti *per semihora spatium, antequam noctu lectum* intrat, sedeat: ℞. *radic. Valer. Rubiæ Majoranæ ana* ℥. *j. radic. Cyperi* ℥. ß. *herbarum Calaminth. Puleg. Melissæ, Nepet. Betonicæ, Majoranæ, Orig. an. M. j. Artemisiæ, Sabin. ana M.* ß. *semin. Dauci, Rutæ, Seseli ana* ʒ. *ij. Squinanth.* ʒ. *j.* fiat *decoctio in Aqua pluv. pro insessione.*

Egressa è balneo, in *sella perforata sedens, & pulvere super carbones ardentes injecto, fumum qui inde exsurgit, ad quadrantem horæ* excipiat: ℞. *Galliæ, Alipt. mosc. Benzoin. ana* ʒ. *ij. Mastich. Storac. ana* ʒ. *j. Ligni aloës, Santali Citr. ana* ʒ. ß. fiat *pulvis.* Utatur ʒ. *ij.* pro *una vice.*

Hoc peracto, ventris inferiora hoc *unguento* perungat: ℞. *ol. Moschel.* ℥. *j.* ß. *ol. Cheyrini* ℥. *j. pulveris Diamosch. Diambr. ana* ʒ. ß. *Storacis liquidæ* ʒ. *j. Zibetæ* ℈. ß. *Ceræ albæ parùm*, fiat *unguentum: post cujus usum in lectum calefactum se*, componat, & dormiat.

Hac ratione & insessione, suffitu & inunctione, diebus adhuc *tribus sequentibus* utatur: *postremis* tamen *duobus, hisce absolutis, postquam lectum ingressa erit, pessarium uteri sinui* indat, *totaq; nocte* gestet. Quod sic parabitur: ℞. *Storacis Calam. Mastich. ana* ʒ. *iij. Myrrhæ, Thuris, ana* ʒ. *j. Caryophyl. Cinamom. Nucis cupress. fol. Melissæ an.* ʒ. ß. *Ligni aloës* ℈ *j. Coaguli lepor. & illius Matric. præparat. ana* ʒ. ß. fiat *pulvis*: incorporetur *Styrac. liquid.* ʒ. *ij. Zibetæ* ʒ. ß. *Mithrid. q. s.* pro *pessariis formandis.*

Hisce absolutis, quod reliquum temporis ad mensium tempus usq; superest, quiescat, & *mariti Torum* repetat: *sumendo* tamen *de electuario prædicto tertia nocte cubitum itura, nucis mosc. quantitatem.*

Quòd si dein menstruis supervenientibus, ipsorum purgatio peracta sit, rursum tertio hoc mense, sicuti secundo factum, primùm syrup magistralem sumendo, inde balnea, suffitus, inunctiones, pessaria adhibendo; curam eodem penitùs modo, uti priùs factum, repetat.

Idq; quoque quarto mense, si demuò mensibus redeuntibus illam non concepisse certum sit, nihil in priori ordine immutando; nisi quòd post syrupi longi usum, altero die, antequam ad balnei usum redeat, *pessario ex Mercuriali contusâ facto, & indito, eâ nocte uterum ab excrementis* repurget, & dein *tertio die*, ad *Topicorum remediorum, uti priùs factitatum,* usum accedat.

Quòd si (Deo fortunante) mensibus subsistentibus, illam concepisse suspicio esset, tunc conceptus retineatur primis mensibus, *emplastro de mastiche, supra uteri regionem noctu applicato.* Quæ nisi juverint, penes maritum causam, quòd non succedat, esse, ætas ipsius, inprimis verò quòd & in priori matrimonio nullos procreârit liberos, & quòd morbis atque epilepsiæ quoque obnoxius sit, comprobare videntur.

Sterilitas, Uterini dolores, Rejectum ex utero membraneum.

COmitissa quædam, primo matrimonii anno, filiam peperit; postea annis penè duodecim, sterilis permansit. Consilio præstantissimorum Medicorum, *multisq; remediis, & thermis* usa, cùm nihil profice-

proficerent, curam deinceps omittere sibi propo-suerat. Interea ego à Comite marito ipsius, filiæ ægrotantis causâ accersitus, cùm inter alia colloquia, mihi conjugis hunc defectum, quòd non conciperet, & uterinis morbis divexaretur, nec menses decenter & ordine fluerent, exponeret: egoque *pessariorum aliorumq; adhoc accommodatorum remediorum*, mentionem facerem, placeretque consilium, ut curam illius susciperem, rogavit, quam Anno 1568. sic aggressus sum.

Postquam itaque *à mensibus repurgata* fuit, *primùm faces hac ratione* expurgatæ sunt: ℞. *Cath.* ℥.*j.* dissol. *in aquis Meliss. & Cichor.* Capiat.

Altero die vena brachii aperta fuit, sanguineque moderatè detracto, mox *Ovum sorbile* bibit, prandiumque ad horam unam distulit.

Tertio, quarto, quinto & sexto, diebus continuis, præparante hoc *syrupo* usa fuit: ℞. *radic. Aperit. temperat. in Vino albo ana* ℥.*j. radic. Rubiæ* ℥.ß. *Artemis. Matricar. Nepet. Pulegii utriusque, Fumar. summ. Lupul. ana M.j. Cicer. rubr. P.j. flor. Bugloss. utriusque, Anthos, Leucoii, ana P.j. semin. Sesel. Sileris mont. Fœnicul. ana* ʒ.*j.*ß. *Passul.* ℥.*ij.* fiat *decoct. & in col.* adde *Sacchar. q.s.* Arom. ʒ.*iij. Cinam.* & ʒ.*j Santali Citr.* fiat *apozem*, pro *quatuor vicibus.*

Septimo, denuo purgata fuit: ℞. *pil. Aggreg.* ℈.*ij. Aurear.* ℈.ß. *cum Vino Malvat.* fiant *pil.9.*

Octavo, ut vires recolligeret, sumpsit hunc *bolum*: ℞. *conserv. Rosmar.* ʒ.*j. ras. Ebor.* ℈.*j. & Mosci, gran.ij.* misceatur.

Hisce peractis, deinceps *alternis diebus* hoc *electuario* usa est, *bolum illius sumendo*: ℞. *cons. Satyrion. cons.*

rad.

rad. Eryng. ana ℥.j. Pistac. Pinear. mund. conf. flor. Rosm. ana ℥.j. cort. Citri cond Zingib. cond. ana ℥.ß. seminum Eruc. Bulbi ana ʒ.j.ß. ras. Ebor. ʒ.ij. coag. Lepor. ras. Cornu capræ, Priapi tauri pulver. ana ʒ.j. pulv. Diamb. Diamosc. ana ʒ.ß. Cinam. Caryophyl. Maceris, Nucis mosc. ana ℈.ij. cum syrup. conf. Zingib. fiat *elect.*

Interim Topica matricalia adhibuimus *remedia, Pessaria duo primum, quæ duabus noctibus in sinu uteri* retineret: ℞. *spec. Tryphera magn. sine opio, spec. Benedict. Agar. crasso modo triti ana ℥.j. seminum Nigellæ, Rom. ʒ.ij. cum suc.* Mercur. fiat *pasta*: impleantur *duo sacculi.* Et utatur.

Cùm instaret septimana, quâ menses fluere debebant; *venam saphenam* aperire jussi, & ut menses sic expectaret.

Absolutâ purgatione menstruâ, curam denuo aggressus sum. *Insessionem* talem illi præscripsi: ℞. *Althææ M.ij. radic. Valer. Enul. Rubiæ major. ana M.j. herbar. Major. Artemis. Nepet. Chamædr. Chamæpit. fol. Laur. Vincæ pervincæ, Puleg. Orig. ana M.j. flor. Chamomillæ, Melissæ, Sambuci an. P.ij. sem. Lini. Fœnigræci ana ℥.j. sem. Carui ℥.ß.* bulliant *in Aquâ,* adde *Lixiv. mensur. ij.* Sedeat *in hoc balneo noctu cubitum itura, per horam unam, ventremq; inferiorem ad umbilicum usque* immergat *calidè.*

Dein egressa, & abstersa pannis calidis, in sellam perforatam sedeat, *in eaq; fumum sequentem per quartam horæ partem imo ventre* excipiat: ℞. *trochis. Galliæ & Alipt. mosc. ana ʒ.ß. Styracis calamit. Ladan. Benz. ana ʒ. iij. ligni Aloës, Santali Citr. ana ℈. iiij gr. Pæon. ʒ.ß. Mosch. ambr. an. ℈.ß. cum Laricea* fiant *troch.* pro *fumo, pond.* ʒ.ij. imponatur *unus carbonibus.*

Surgens

Surgens è sella, & in lectum decumbens, inungat regionem sub umbilico, sequenti *unguento*: ℞. *ol. Nardin. Moschel. an.* ℥.iij. *pingued. Gallinæ, Anser. ana* ℥.j *Fol. Ligni Aloës, Zingib. Zedoar. ana* ʒ.ij. *Macer, Nucis mosc. Caryophyl. ana* ʒ.iij. *Rosar. Stœchad. Squinanth. ana* ʒ.ß. *Castor.* ʒ.j. *Moschi, Zibetti ana gr.* vj. fiat *unguent*: Inungatur, & postea dormiat.

Hunc processum balnei, suffitus, & inunctionis, eo modo *per dies septem* continuet. Verùm *duobus postremis diebus, postquam hisce usa erit, & in lectum se* composuerit, *pessarium in sinum uteri* immittat, *totaq; nocte* retineat: ℞. *Mastich.* ʒ. j. ß. *Styracis liquid.* ℈.iiij. *fol. Meliss. sicc.* ℈.ij. *Nucis cupr.* ℈.ij. *Spica nard. Caryophyl. ana* ʒ.j.ß. *Cicer. rubr.* ʒ.ß. *Vitell. ovorum crud. q.s.* fiant *duo pessaria.*

Post usum postremi *pessarii*, eâ nocte corpus membraneum crassum, latum & fibrosum rejecit: quod, quia inde mirè levatam se sentiebat, multis annis gestasse, & pondus & gravamen inde sensisse, prædicabat. Jussi ab usu *omnium medicamentorum* abstinere, *donec tempus mensium* præteriret. Quod cùm advenisset, nec menses fluerent, statim se gravidam suspicabatur. Jussi *emplastrum* sequens *in pectinis regione noctu* gestare: ℞. *massæ emplastri pro Matric.* ʒ.j. *de Mastic.* ℥.ß. *Hypocist. Acac. an.* ʒ.j. *Rosar. rubr.* ʒ.ß. *Santal. omnium an.* ℈.j. *Styrac. calamit. Benz. troch. Galliæ & Alipt. mosch. ana* ʒ.j. malaxentur *ol. Moschel.* fiat *emplastrum.*

Ex nausea, vomitu, & mensium retentione, gravidam esse quoque opinatus sum. Nec me opinio fefellit, nam mox ventris & mamillarum intumescentia, ejus rei fuerunt indicium, filiaque post

nata, id confirmavit. Quæ cura, laudem non exiguam, apud magnates, mihi peperit. Et ut in gravibus uterinis morbis, me Principum & Ducum conjuges. in loca etiam procul à nobis dissita, vocarent, effecit.

Infœcunditas in aliis, & in aliis Fœcunditas, naturâ.

NON solùm in Mulieribus, sed & in Viris accidit, quòd nullo defectu vel morbo apparente, tamen ad conceptum inhabiles sint fœminæ, & ad procreationem Viri, cujus rei causas, in Praxi nostra, descripsimus.

Sed & contrarium, sæpè observamus accidere, ut naturâ fœcundiores, & fœminæ & viri, inveniantur; quarum illæ diutiùs, quàm aliâs solent, ad concipiendum sint dispositę; hi ad longam ætatem usque, ad liberos procreandos, idonei.

Exempla utriusque passim occurrunt. Nam in fœmineo sexu, aliquæ etiam ultra terminum, ipsis à natura constitutum, qui quadragesimus quintus & sextus est ætatis annus, diutiùs etiam fœcundæ manent. Duas enim novi, quarum una Medici uxor, infantem jam quinquagenaria lactabat, altera quinquagesimo ætatis anno, infantem pepererat. Quod & matrem meam piæ memoriæ, Annam Dietschiam Tigurinam, sæpè de se prædicantem audivi. se tribus ex parente meo susceptis filiabus, me postremò cùm annos quinquaginta circiter attigisset, demùm enixam esse.

In Viris, quibus procreationis tempus, nullum, à natura definitum, licèt pauci, post septuagesimum, ad pro-

ad procreandum ampliùs apti inveniantur, tamen ad provectiorem etiam & decrepitam usque senectam, aliquos fœcundos permansisse, liberosque genuisse, experientiâ cognovimus.

Inter quos, ne alios recenseamus, sed quæ in familia nostra acciderunt, obiter attingamus, primus occurrit, patris mei avus maternus, quem, cùm de Vividis in vitalis motus defectu, paulò ante, hoc Lib. 1. ageremus, meminimus, post centesimum ætatis annum, filium procreasse, tùm ex parente, aliisque fide dignis, illius loci incolis, pro certo intelleximus.

Sed &, quod in recenti adhuc est memoria, & de quo multis constat, referamus: Parens meus, piæ memoriæ, Thomas Platerus, defunctâ primâ uxore, matre meâ, Anno 1572. & ætatis suæ 73. secundâ ductâ uxore, sex ex illa liberos, intra decennium procreavit, duos filios, & quatuor filias, quarum ultima, Anno ætatis illius 81. biennio ante obitum illius, nata fuit. Qui si hoc anno 1614. adhuc esset superstes, ætatis annum ageret 115. neptimque haberet ex filio, Thoma medico, unius anni, & quod memorabile est, inter duos ipsius filios, me Felicem Anno 1536. & Thomam Anno 1574. natum, intervallum intercurrit annorum 38. & tamen hic meus frater, cujus avus esse possem, capillos pluribus canis habens conspersos, fortè quòd patre sene natus sit, me senior videtur esse.

LIBER SECUNDUS
Observationum
FELICIS PLATERI,
In affectibus homini incommodantibus, FEBRIBUS & DOLORIBUS præcipuè animadversarum.

IN FEBRIBUS OBSERVATIONES.

Febris ephemera, Carfunckel *Germ. cum tumore glandularum colli.*

UÆDAM balneo sicco usa, lotioneque capitis, aëri frigido, capite adhuc madente, se exponens, horrore primùm correpta, mox adeò incaluit, ut decumbere cogeretur.

Pulsus citus febrilis erat: dolebat in lateribus colli, ubi glandulas nonnihil intumuisse deprehendi. Alioquin nec sitiebat, nec alia, caloris vehementioris, indicia aderant.

Prædixi itaq; febrem ephemeram esse, Carbunculi consueto nomine, Carfunckel eam appellans: brevemq; eam fore, quæ mox sudore cessatura sit, si quieta & tecta in lecto maneret: quod & fecit.

Dedi, ut citiùs liberaretur, sudoresq; prodirent,

Rob. de sambuco ℥.ij. gratum enim magis est, si per se sumatur) & ut superbiberet *aq. Violæ tricol. & Fumar. an.* ℥.j.ß. *Julep. rosf.* ℥.j. *invicem permixta*, jussi.

Collum, ne nudũ esset, *panno Cannabino priùs usurpato* (sic enim cùm minus rigidum sit, quàm quod modò lotum est, rectiùs se accommodat, minusque premit) involvere jussi. Quod priùs *Mastiche & Succino, prunis ardentibus injectu, suffumigatum esset.*

Sudor mox erupit, & post horas circiter septem, febris evanuit. Tuncq; cibo refecta tenui & potu, quod reliquum erat noctis, somno quieto peregit.

Febris Synocha simplex, ex motu nimio, & ira oborta.

Juvenis quidam nobilis, bene habitus, rubicundus, sanguineus, mense Majo post meridiem, pilâ palmariâ ludens, seque vehementer exercens: adhæc cum antagonista contendens atque excandescens, adeò ut ad certamen deveniretur: post illis ab invicem separatis, hic domum reversus, cùm à calore, quem conceperat, se, etsi quiesceret, minimè liberari videret, citamque omnino respirationem duceret, viribusque insuper dejectis esset, caputque doleret, & sitiret, me vocavit.

Quem Febre synocha correptum, ex pulsu magno, pleno ac cito, jamque enarratis circumstantiis & causis, à quibus sanguinem ipsius, spiritusque accensa esse cognovi, statim dixi. Et facilè in putridam, eam converti posse, cùm intemperanter diu vixisset: vel hecticam, cùm causæ tam multæ caloris concurrissent, eum præmonens, sic metum nonnihil ei incutiendo, ut pareret, effeci.

Itaque Chirurgo accersito, *vena brachii dextrâ, circa cubiti plexum, in medio, præ cæteris turgens, horâ pomeridianâ* aperta, *sanguinisq; unciæ octo*, detractæ fuerunt.

Statimq; ad sanguinis fervorem exstinguendum, *Julepum* hunc propinavi: ℞. *syrup. de Ribes, de Agrest. ana* ℥ *j. Julep. Viol.* ℥.j.ß. *suc. Limon.* ʒ.j. *aq. Endiv. & Acetos. an.* ℥.ij. misc. Capiat *mediam partem statim à vena secta, alteram sub noctem.*

In *cœna jusculum hordei mundi, aceti Rosacei tantillo acidulum factum*, exhibere jussi: & ut *aquam fontis*, quam summè expetebat, *injectâ* tamen *priùs crustâ panis affatim* biberet concessi.

Nox inquieta fuit, turbulentaque insomnia, in quibus adhuc litigare sibi dormienti videbatur, orisque aderat ariditas: capitisque dolor, præ cæteris urgebat.

Ob quam causam *oxyrrhodinum capiti* tale adhibui: ℞. *aqu. Rosar.* ℥.iiij. *aq. Plantag. Viol. & Lact. ana* ℥. *ij. Aceti Rosar.* ℥.j. *album Ov. num. j. ol. Ros.* ℥.j. agitentur. Et *temporibus frontiq;* applicentur, renoventurque aliquoties.

Pulsus cùm nihilo remissior esset, circa horam octavam, *sanguis ex sinistro brachio, è vena magis apparente denuo, per phlebotomiam bona quantitate* extractus fuit.

Jusculo ex hordeo, hesterna die exhibito, additâ *Lactucâ coctâ, & foliis Borraginis tenerioribus, post venam sectam* refectus fuit.

Dein *Julepum* sequentem eum *Aqua fontis loco potûs ea die* bibere jussi: ℞. *syrup. de Ribes, de Ceras. domest. acid. an.* ℥.iij. *Vini granat. acid.* ℥.j.ß. *Aceti ros.* ʒ.j.

Aq. ros.

Aq.rof. ℥.iiij. misc. permisceat ℥.j. *vel plus poculo uni aquæ fontis:* Et bibat *tempore sitis.*

Epithema sequens *hepatis regioni* admotum fuit: ℞. *aquarum Endiv.* ℥.iiij. *aqu. Acetos. Lactuc. ana* ℥. *ij. suc. Pomor. acid. redol.* ℥. *j.* ß. *Aceti rosar.* ℥. *j. troch. de Camp.* ʒ.j *Santali rub.* ʒ.*ij.* misc. Et cum *sindone rubra intincta* applicetur.

Sub *vesperam*, quia alvus non respondebat, & ut calor magis restingueretur, qui hactenus in eodem perseverare videbatur, Synochusq; esse Homotonos; *Clysma*, quod vix admisisset, nisi periculo gravioris febris, quæ sequi posset, illi persuasissem, injectum fuit tale: ℞. *herb. Malvæ, Violariæ, Acetos. Lactuc. Endiv. rec. an. M.j flor. Viol. Nymph. an. p j. sem. Cucurb. conq.* ℥.ß. *sem. Psyl.* ʒ. *ij.* fiat *decoct.* & in *s.q. col.* dissol. *Sacch. rubri* ℥.*j. Cassiæ ex.* ℥.ß. *suc. Lactuc.* ℥.ß. *ol. Viol.* ℥.*ij. Salis parùm* fiat *clyster.* Hujus usu bis, sed communia tantùm excrementa, sicca & dura, ejecit.

Post mediam noctem, facies & pectus madere cœperunt, indeque somnus subsequi, moxq; inter dormiendum egregiè sudare.

Quod cùm manè audirem pulsumq; remittere in magnitudine & celeritate explorasse, etsi urina valde adhuc accensa esset: febrem declinare, & sub vesperam, vel ad summũ quarto die cessaturam, prædixi.

Ut tamen reliquiæ evaporationum, à sanguine accenso suscitatæ, per sudores meliùs evacuarentur, postquam *manè jusculum* sumpsisset; atq; *aquam* bibisset, *hora secũda post meridiem dormiturienti*, sequentem *aquam* exhibere jussi: ℞. *aq. Fumar. Endiv. Card. ben. Scabiosæ ana* ℥.*j.*ß. *aq. Ros.* ℥.*j. Sacch. albissimi* ℥.*j.*ß. coq. *parùm*, colentur, fiat *Julep.* Bibat *frigidum.*

Dein spinam dorsi ol.Viol. & Amygdal. dulc. inungat. Quibus factis, noctu denuo sudavit, febrisque eum matutino tempore dereliquit penitùs.

Febris continua putrida brevior, urinæ suppreßio, Faucium ardor.

STatim post celebratas nuptias, vir juvenis adhuc admodùm, hospes publicus, ob intemperantiam, dolorem vehementem circa vesicæ regionem, cum urinæ suppreßione, passus est.

2. Julii, Anno 1592. hoc *decoct.* præscripsi: ℞. *rad. Liquir.* ℥.j. *Passul.* ℥.j.ß. *rad. Anonidis* ℥.ß. *Cicer.rub. p.j. herb.Malva, Pariet. an. M.j. flor.Chamom. p.j.* fiat *decoct.* dulcoretur *addito Sacch.* & Bibat.

Inseßione quoq; ex *decocto Malva, Pariet. Chamom. tepidè* utatur.

His factis, urinã denuo reddidit, dolorq; quievit.

Verùm 7. Jul. horrore correptus, in febrem continuam incidit, vehementer calens & æstuans.

Venam brachii aperui.

Epithema hepati applicui: ℞. *aq. Endiv. Lactuc. ana* ℥.ij. *aqu. Rosar.* ℥.j. *Aceti rosar.* ℥.ß. *suc. Limon.* ʒ.ij. *pul. Trionsant.* ʒ.j. fiat *epithema.*

Altero die, febris in augmento erat. Ob colli ardorem, & linguæ siccitatem, *gargarismo* hoc usus est: ℞. *Diamor.* ℥.j. *Mellis viol.* ℥.j.ß. *aq.Solani, Plantag. an.* ℥.ij. *suc.Cydonion.* ℥.j. misc. *Gargarizet.*

Julepum etiam exhibui: ℞. *Julep.Viol.Ros. an.* ℥.ß. *aq.Bugl. Viol. ana* ℥.j. Bibat *uno haustu.*

Tertio die, *Elect.* hoc *per vices* utatur: ℞. *conf. flor. Cichor.Viol. Nenuph. Bugl. Ros. an.* ℥.ß. *rob. de Ribes.* ℥.j. *pul.Trionsant.* ʒ.j. *cum syrup. Viol.* fiat *elect.*

Quarto,

Quarto, febris in vigore erat. Perrexit usu *epithematis* atque *electuarii.*

Quinto, *Julepum* ordinavi pro *quatuor dosibus:* ℞. *Oxysacch. simpl. syr. de Endiv. de Acetos. ana* ℥. ij. *aqua Endiv. Cichor. Bugl. an.* ℥. iiij. *aqua Ros.* ℥. j. *Aceti albi gutt,* vj. *suc. Citr.* ʒ. j. fiat *Julep.* Capiat *manè & vesperi, & sequenti quoque die bis.*

Sexto, cùm adesset magna constipatio, de *clysmate* monui, sed recusabat: quâ de causâ *syrup. laxantem* exhibui: ℞. *syr. Ros. lax. simpl.* ℥. ij. *Diasereos* ℥. ß. *syr. Viol.* ℥. j. misc. cum *Aqua cocta:* Bibat.

Sequenti die, qui septimus erat, dejecit ter: inquietus admodùm noctu.

Octavo, manè sudavit, urina tincta, hypostasis laudata: ex quibus crisin ea nocte fuisse cognovimus. Jussi ut pergeret in usu *Electuarii* & *Julepi.*

Ab eo tempore, *syrupo de Bugl. & de Limon. cum Aqua cocta* utebatur. De faucium tantùm dolore conquerebatur: labia exulcerata quoque erant. *Gargarismate* colluebat *os:* & *labia* illinebat *mucilag. sem. Cydon.*

Duodecimo febris die, appetitus rediit. Et sic restitutus est; Duravitque hic febris processus, per dies duodecim.

Febris continua putrida longa, Cephalalgia, Corporis consumptio, Pilorum defluvium, Auditus difficultas, Defluxio.

CVm anno Christi Salvatoris 1568. ætatis annum superassem trigesimum primum, praxeosque Medicæ causâ, à pluribus hinc inde accersi-

tus, victu uterer inordinato & vario; tandem ultimo Martii, post cœnam oscitatio, & pandiculatio insolita me exercere, horrorque invadere cœpit, quem calor præternaturalis noctu, cum capitis dolore est subsequutus. Nam cùm illo die, in castrum vicinum urbi nostræ equitans, frigore repentino irruente, ventoque frigido cum nive flante, egoque nihil tale suspicatus, leviter indutus essem, adhæc flumen equo transiens profundum admodùm, pedes madefecissem & refrigerassem: toto die horrore concussus, frigoreque domum rediens, affectus fui.

Altero die, qui primus erat April. etsi toto corpore lassus, & membris veluti conquassatis essem, tamen ut ægros inviserem, domo egressus sum: verùm mox à prandio febris, illiusque accidentia manifestè se exerebant, noxque secuta admodùm inquieta fuit.

Tertio die, calor intensus, capitis sinistriq; lateris vehemens dolor, & in dorsi regione immensus, summaque inquietudo.

Clysma admisi, quod tale fuit: ℞. *herb. Emollientium, ana M j. Beton. M. ß. Betæ M. ij. fl. Cord. Cham. ana p. j. sem. Fœnic.* ℥. *j. Furf. p. j.* fiat *decoct.* diss. *in lib. j. suc. Mercur.* ℥. *j. Cassia cum sena* ℥. ß. *mellis Viol.* ℥. *j. ol. Viol.* ℥. *ij. Salis parùm*, fiat *clyster.* Verùm cùm illum diutiùs retinere minimè possem, citra ferè excrementorum permistionem, denuo redditus fuit.

Quarto die, perseverante febre, de *venæ sectione* consultabatur. Verùm cùm nunquam *venam* aperuissem, potiùs ut *clyster* repeteretur, consensi: unde dejectio per alvum mediocris subsequuta.

Quinto, febris augebatur, sub vesperam exacerbatio illius manifesta.

Sexto,

Sexto, nulla febris remissio. Accedebat summa debilitas, ita ut ex levi commotione, animus etiam deficere, inciperet.

Septimo, paroxysmus denuo febris se prodebat, præsertim in siti intolerabili, & calore adurente, à quo etiam cuticula findebatur, & in multis locis abscedebat. Mens quoque in quibusdam functionibus aberrabat.

Octavo, febris illiusq; accidentia in eodem persistebant.

Nono, ante lucem redibat paroxysmus, calore, inquietudine, doloreque dorsi admodùm affligens. Quo peracto, febris nonnihil remisisse videbatur: dolores tamen capitis & dorsi non cessarant, illisque jam cardialgia, & frequens ex defluxione accedebat exspuitio, & sub vesperam summa imbecillitas.

Decimo, manè somnus brevis: circa meridiem denuo paroxysmi indicia, quæ tamen circa horam tertiam pomeridianam mitigabantur; maculæ tamen, pulicum morsibus non absimiles, hinc inde erupisse conspiciebantur, & me astantesque Medicos terrebant. Injectus *sub vesperam clyster* fuit supra scriptus, *in quo Bened. lax.* ℥. ß. *cum cæteris dissoluta* fuit: post cujus operationem admodùm vires prostratæ erant, sed somnus subsecutus placidus, ad nonam horam vespertinam usque duravit: post quem nox erat quietior.

Undecimo, manè inquietus, insomnis: urina intensè rubra, & crasso sedimento. Sub noctem denuo febris aderat exacerbatio: sitisq; me supra modum affligebat.

Duodecimo, vires dejectæ: hora decima ante meridiem,

ridiem, sanguis è naribus fluebat: paroxysmus post meridiem revertebatur, cum summa inquietudine. *Nocte appropinquante, clyster denuo* repetitus fuit, à quo frequens dejectio, noxque paulo moderatior.

Decimotertio, somnus ad undecimam horam matutinam usque perseverans, sub vesperam rediit. Exacerbatio omnium gravissima, cui accessit delirium, cùm priùs mens ferè semper constaret: sed leve, in quo sinistrum latus, capitisque sinistra sedes, quę toto morbi progressu solummodo dolebat, tantùm affecta, eaque à sana amputari, sicque morbum sanari posse, mihi deliranti videbatur, illud à me referri audiebant astantes. Quæ animi abalienatio, cum inquietudine summa copulata, magnum terrorem astantibus incusserat: cùm tamen paroxysmo remittente, quem criticum fuisse suspicor, quod reliquum erat noctis, quietè traduxerim.

Decimoquarto, dormivi ad decimam usque, omniaque hoc die accidentia meliora erant, urinæq; concoctæ non nihil, admodumque copiosæ: etsi calor adhuc perseverans, imperfectam crisin fuisse demonstraret, qui sub vesperam quoque mitior erat. Cùm flatus multi erumperent, venterque murmuraret, *suppositorium commune ex Melle & Sale* intrusum fuit, quod vehementer angebat, nihilque quàm scybalon durum promoverat: nox quietior, nec insomnis.

Decimoquinto, lassa & conquassata erant membra, febrisque vix ampliùs graviora alia apparebant indicia. Sub vesperam *Enema* iterum injectum, Somnus mediocris ea nocte.

Decimosexto die, post somnum, matutino tempore,

pore, erupit sudor: diesq; & nox sequens, moderatè se habebant; uti & dies sequentes. Quibus ut alvus responderet, *clyster aliquoties repetitus* fuit, cùm *suppositoria* ægrè ferrem: Remiserat quoq; capitis dolor, sed in gravedinem conversus erat, cùm auditûs difficultate, & tinnitu aurium. Corpusque admodùm consumebatur, adeò ut etiam unguium radicibus exsiccatis, vestigia impressa, in unguibus postea crescentibus apparerent. Femoris quoque exterius latus stupebat, stupórque illius loci, postea nunquam planè desiit.

Vigesimo primo morbi die, alvus sponte soluta est, sudorésque frigidi post somnum, sed in sinistro tantùm latere, quo loco etiam caput priùs semper doluerat, diebus aliquot erumpebant, unde magna sequebatur totius corporis imbecillitas. Quintóq; ab hoc die, è naribus sanguis fluxit, & screatu fœda exspuebatur materia. Qua perseverante, *duobus diebus postea syr. Diaser.* ℥. j. *cum syr. Rcs. simpl. sol.* ℥. j. *permixtos* assumpsi. Cujus usu primo scybalon durissimum, quod diu substitit, magnóq; conatu vix reddi potuit, dein alia multa, quatuor vicibus excrevi. Et *postquam diem unum* quievi, *rursum syr. Diaser. ad* ℥. j. ß. sumpsi: unde dura quoque excrementa ab initio, mox verò pituitosa etiam copiosè, undecies reddita fuerunt.

Sequenti die, qui trigesimus morbi erat, penultimusque Aprilis, appetitus cibi denuo rediit, adeóq; invaluit, ut vix quater in die cibum sumendo, satiari possem. *Vinum*, quod paulò ante bibere tentabam, cùm priùs *aquam coctam, lacq; amygdalinum* toto morbi decursu, tantùm bibissem: & primùm gustanti,

non sapiebat, paulatim denuo placere incepit. Corpus, quod hactenus continuò lecto instratum erigi nequibat, sensim attollere cœpi: dein &, sed primùm adminiculo astantium suffultus, mox solus etiam, incedere, tandémque rursum ambulare: donec septimanis, in morbi hujus decursu, & declinatione, absumptis sex, circa Maji medium, denuo ad templum, primùm Deo gratias acturus, quod anno 64. sævissima peste regnante me præservarit, & nunc ex gravissimo morbo liberarit, prodirem, & ad consueta munia laborésque Medicos redirem.

Febris ardens seu Causus, Cephalalgia, Delirium, Catarrhus, Tussis.

NObilis quidam, à teneris crapulæ deditus, æstate, Anno 1596. ex Alsatia in Thuringiam profectus, illicque aliquamdiu genio cùm indulsisset, iterum discedens, cum suo comite alio Nobili, donum accepit à quodam, terram quandam, quam qui sumeret, tutum à veneno esse, is qui donum dederat, prædicabat. Domum ambo reversi, & vim terræ illius experiri volentes, quilibet portiunculam, sicuti edocti fuerant, certo liquore dilutam biberunt, ambóq; in febrem acutissimam inciderunt, quâ alter mox exstinctus est, hic verò capitis dolore cum furore, & æstu, divexatus, & insomnis penitùs, consilio meo, missâ urinâ & literis 19. Julii usus est.

Cùm jam dies aliquot ægrotasset, *venam* non aperuit: sed *missi soporiferi* sumpsit *mei* ℈. *j. dissoluti in aqua Ros.* Ex cujus usu dormivit paululum quietior factus, sicuti postea scriptis, uxor semper de successu me commonefecit. *Item* ℞. *syr. de Cerasis domest. de*

Fragis

Fragis, de Ribes, meæ compos. ana ℥.iij. *aqu. Rosarum* ℥.ij. *Aceti pomorum* ℥.ß. misce: Utatur *per se, & cum Aqua cocta loco vini*, à quo illum abstinere jussi.

Misi quoq; *Saccharum ros. tab.* ut loco *manus Christi*, quam uxor petebat, uteretur.

Epithema sequens *cordi & pulsibus* ut applicaret, scripsi: ℞. *aquæ Ros.* ℥. iiij. *Scabios.* ℥.ij. *Aceti ros.* ℥.j.ß. *suc. Pomor.* ℥.j. misce.

Sexto die postea, 25. Julii, nihilò melius adhuc habebat, in enarratis symptomatibus: urina tincta, crassa, alvus constipata. Misi itaque: ℞. *condit. Citri purgantis* ʒ.j. Sumat. Et dejecit sine omni molestia. Item: ℞. *syr. de Cerasis. de Ribes ana* ℥ ij. *Diacodii* ℥.ß. *aq. Papav.* ℥.j.ß. misce: Capiat *indies bis ad* ℥. j.

Unguento Populeonis noctu tempora inungat.

Quinto die postea, 30. Julii, iterum misi *Purgans citri* ut priùs; cùm illud tantopere, uxor commendasset.

Et quia *primo Julepo* destituebatur, iteravi: præsertim cùm se eo delectari & refici diceret: *bonamq;* illius *quantitatem* misi.

Uti & *saccharum Ros. tab.* de novo ordinavi.

Tertio post die 2. Augusti, remittente nonnihil calore, urinæque rubedine, cùm de siti conquereretur & Cardialgia, misi: ℞. *Hydromel. acetosi* ℥. iiij. *syr. de Cerasis* ℥. j. permisce *cochl. j. vel ij.* cum *Aqua cocta*, & Bibat.

Item: ℞. *confect. ex Rosis rubris siccis, in morsellos redacta, & cum spiritu Vitreoli tincta, & aciditatem adepta.* Item *conditum cort. Citri*, ut illis *frequenter* uteretur.

Quinto deinde die, 7. Augusti, febris remiserat, sed

ſed ſupervenit catarrhus & tuſsis vehementiſsima; ſicuti hæc frequenter in declinationibus febrium, præſertim verſus hyemem, in corporibus cacochymicis, in quibus non licuit, propter febrem acutam, corpus ſufficienter purgare; ſupervenire ſolent: eratque omnino adhuc viribus proſtratis.

Denuo itaq; *confectione de Citro* eum purgavi.

Tab. Diatrag. frig. ut noctu cubitum iturus in ore contineret, miſi. Item *alias cum oleo Aniſi paratas.*

Et *victus ratione reficiente* illum reſtaurare juſsi: præſertim *juſculo ex Vino & Ovis. Vinum* quoque conceſsi.

Duodecimo poſtea die, non remittente adhuc tuſsi, miſi *Hydromel malvaticum*, ut *aliquando de eô* biberet, tum confortationis, tum excretionis causâ.

Juſsiq; ut *tempore ſomni Diacodii compoſ. mei cochl. j.* ſumeret: & ſi non ceſſaret tuſsis, nec dormiret, *media nocte alterum* ſumeret. Quòd, ſicuti uxor poſteà multis laudibus prædicavit, primâ nocte tuſsim ſuſtulit. Fuitque ſic ex periculoſo morbo, ad triginta quinque dies perſeverante, integrè reſtitutus.

Febris Tertiana intermittens brevis.

ALternis diebus, febrili paroxyſmo, corripiebatur Puella nobilis, jam nubilis.

Purgavi illam *die quietis* hoc pacto: ℞. *rad. Cichoreæ, Dentis leon. ana* ℥. j. *rad. Rhapont.* ℥. ß. *Abſinth. Chamædr. Chamæpit. ana* ʒ. j. ß. *fl. Cord. P. j. fol. Senæ* ℥. j. *ſem. Aniſi* ʒ. j. infund. *in Aqua & Vino*, coq. *parùm in duplici vaſe: colaturâ denuò* infunde *Rhab.* ʒ. ij. *Cinam.* ʒ. j. exprimat: Bibat *unam doſin, alteram tertia poſt die, qua apyretos eſt.*

Cùm

Cùm non remitteret, jussi *in principio paroxysmi aquam* sequentem bibere: ℞. *aqu. Cichorii, Centaur. min. Gentianæ ana* ℥. *j.* misc.

Die febris elapso, repetii potum aquæ hujus.

Et *pulsibus* applicare jussi *in utroque carpo* sequens: ℞. *cort. inter. Nucis arboris*, maceretur *in Aceto forti*, & ligetur *supra pulsus.* Unde nigra macula, & postea cutis excoriatio secuta.

Paroxysmus post mitior fuit. Jussi tertiò *aquam bibere*, & *pulsibus* sequens apponere: ℞. *fol. Thlaspi, Bursæ past. Plantag. contundantur cum Sale & Aceto*: Et applicentur.

Vix bis hoc facto, febris cessavit, ipsaq; sana facta est.

Tertianæ aliæ similes.

CUidam senatori febricitanti, Anno 1611. cùm post *venam sectam* & *purgationem*, non cessaret febris, propinavi in *initio paroxysmi* sequentem *haustum.* ℞. *Aquæ fol. Citri & Tabaci ana* ℥. *j. aquæ Narcot.* ʒ. *j.* misce. Superdormivit & sudavit circa finem paroxysmi admodùm. *Cùm denuo instaret paroxysmus, iterum* bibit, dormivit, sudavit, & à febre liberatus est integré.

Fabrum ferrarium, in eadem platea, *idem remedium*, quod alter illi laudarat, petentem, simili ratione, eodem tempore, sanavi.

Febris Tertiana intermittens longior.

VIr quidam, nondum quadragesimum ætatis annum agens, qui ante triennium quoque febre tertiana laboravit, nunc iterum hoc mense Julio, eadem febre correptus est: quæ tunc in summo

æstu plures invadebat, & vehemens satis erat, non tamen diuturna.

Quarto itaq; Julii, An. 1597. sub vesperam frigus sensit, & lassitudinem: noctu inquietè dormiens: post mediam noctem excitatus, calore præternaturali calebat, qui tamen matutino tempore remisit.

Altero die meliùs se habuit, prodiit domo, nec febrem ampliùs metuebat.

Tertio die, sub medium noctis, paroxysmus non nihil anticipans, rediit, cum horrore aliquo, & subsequente calore, illiusque accidentibus: eoq; finito sudavit.

Quarto, vocatus, cùm liber à paroxysmo esset, *Mannæ* ℥. j. ß. *in jusculo Pisorum* exhibui: octiesque dejecit.

Quinto, paroxysmi anticipantis horis quatuor, initia, horâ decimâ vespertinâ inceperunt.

Sexto die, *venam brachii* aperuit: sanguis, qui primò effluxerat, inæqualis & impurus.

Septimo, *præparativum Julepum* hunc sumpsit: ℞. *syrup. de Cichorea simpl. de Endiv. simp. de Absinth. ana* ℥. ß. *aq. Cichoreæ, Buglos. Plantag. ana* ℥. ß. fiat *Julep* arom. *pulvere Trionsantal.* Vesperi horâ quintâ paroxysmus incepit, cum horrore vehementiore & calore: ob quam causam multum bibit, & durante toto paroxysmo, horis circiter septẽ, eo absoluto sudavit.

Octavo, denuo *Julepum* pro *secunda vice* assumpsit.

Nono die, *clyster summo manè ante paroxysmi adventum* injectus fuit: ℞. *rad. Alth.* ℥. j. ß. *herb. Malvæ, Betæ, Violariæ, Endiv. Lactuc. ana M. j. Hord. P. j. semin. Fœnic.* ʒ. j. fiat *decoct.* diss. *in col. lib. j. Mellis viol. Cassiæ* cum

cum Melle ana ℥. j. ol. Viol. ℥. ij. Salis parùm, fiat *clyster*. Bis dejecit. Cibum sumpsit. Horâ primâ pomeridianâ quintus supervenit paroxysmus, qui paulò mitior fuit: eóque finito sudavit.

Decimo, *purgatione* hac usus est: ℞. *Cass. rec. extr.* ℨ. *vj. syr. Ros. sol. cum infus. rhab.* ℥. *j. aq. Endiv. & Bugl. q. s.* fiat *potio*. Copiosè excrementa subnigra, liquida, multis vicibus ejecit.

Undecimo paroxysmus manè exspectabatur: verùm nec horror, nec calor aut sitis supervenerunt; alteratus tamen nonnihil, & magis prostratis erat viribus.

Duodecimo, urina minùs tincta: meliùsq; se habebat, noxque quieta magis fuit. Bibit *Vinum album aquâ dilutum*, sicuti *& priùs semper in die quietis*: in *paroxysmo* verò *Aquam coctam, citra adjectionem aliquam*.

Decimotertio, quia denuo alterationem levem sentiebat, *Clyster* reiteratus fuit: cujus usu tamen parùm dejecit.

Decimoquarto, quietè dormiverat. Ne alvus constiparetur, jussi illum *horis tribus ante cœnam* ℥. *j.* ß. *syr. Ros. sol. simpl. recentis, cum Aqua cocta dissolutam* bibere.

Decimoquinto, alvus semel responderat; appetitus rediit: bene dormivit. Quia tamen urina adhuc tincta erat: ℞. *rad. Cichoreæ* ℥. *j. rad. Fœnic.* ℥. ß. *herb. Absint.* ℨ. *iij Chamædr. fl. Bugl. Borrag. ana* ℨ. *ij. sem. Anis. Fœnic. ana* ℨ. *j. summit. Centaur.* ℨ. *j. Senæ* ℥. *j. Agar.* ℨ. *iij. Zing.* ℈. *j.* conq. infundantur *in vino*, stent *per noctem sine decoctione*: Bibat *sequenti manè*. Quia sudores leviter tantùm prodibant, jussi, *si hoc die* provenirent, *bibere aquam Endiv. & Fumariæ*.

Decimosexto, bibit *vini illius haustum*, & benè purgatus fuit, torminaque aliqua sensit.

A` decimoseptimo ad vigesimum usque, semel denuo *vinum* bibit, sudavit: lassus tamen nondum domo prodire potuit, & die præcedènti ante cœnã, paroxysmi denuo accidentia quædam in calore sensit. Ob quam causam vigesimo die iterum *vinum* sumpsit, *cui ℥.j. syr. Cich. cum rhab. permixta* erat. Excrevit biliosam materiam, & sub noctem calore denuo præternaturali, leviter tamen, correptus. Repetiit tertio ab hoc die, *eandem potionem*, & ter iterum dejecit.

Verùm cùm nondum perfectè sanus, de capitis dolore & lassitudine conquereretur, urinæq; biliosæ cernerentur: ad *præparationem materiæ obstructionesq́; solvendas, Julepum hunc duabus matutinis* bibit: ℞. *syr. de Duabus rad. de Endiv. simpl. de Cich. cum rhab an ℥.j. aq. Centaur. Endiv. Bugl. ana ℥.ij.* Bibat *duabus vicibus*. Dicebat hujus usu calorem & sitim, quibus adhuc nonnihil molestabatur, cessasse.

Ut purgaretur, post *præparationem* sumpsit seq. *potionem:* ℞. *Rhab.* ℈. *iiij. Spicæ* ℈. ß. infund. *in Vino prius præscripto purgante & in expreßionis ℥. iiij.* diss. *El. de suc. ros.* ʒ *j.* misce. Bibat. Dejecit ante prandium sexies, & sub vesperam bis, & sequenti die natura denuo aliqua corporis commotione, & veluti cum paroxysmo febrili, uti sępe fieri vidi, ternas sedes valde inquinatas excrevit. Postea cùm adhuc caloris præternaturalis vestigia aliqua hærerent, jussi *conditum rad. Cichoreæ mane* sumere. *Et ventriculi offensi causâ vinum Absinthites interdum cum floribus Buglosi* bibere. Sicque paulatim restitutus, tertio postea die, .. ē. i publico se commisit.

Aliæ

Alia Tertiana intermittens longa, perseverans, & post recidivam rediens.

NObilis adolescens, febre correptus, An. 1609. Martio men. duobus diebus continuis paroxysmum habuit, postea alternis diebus paroxysmos aliquot, qui horis nunc tribus, nunc quatuor anticipabant.

Purgatus fuit, *postea vena secta, iterumq; Purgatus*, idque *die quietis*.

Cæterùm cùm non cessaret febris, eumq; misè è affligeret, dedi illi *ante paroxysmi adventum* sequentem *Julepum*: ℞. *syrupi de Papav.* ʒ. *iij. aquæ Plantag.* ℥. *ij* ß. Bibat, & *pulsibus* applicet *in carpo & temporibus*, *unguentum Populeonis subactum cum telis aranearum*. Superveniente paroxysmo statim sudor erupit, calorque longè mitior subsecutus.

Postea denuo *instante paroxysmo*, *hæc duo remedia* repetii, addendo ad *Julepum aquam Nicotianæ*. Sudavit iterum mox ab initio, & vix frigus persensit, calor mediocris fuit.

Inde appetitus, qui priùs prostratus erat, rediit, atque postea exigua saltem vestigia aliqua febris in die paroxysmi apparuerunt.

Cùm avidè & multùm comederet, recidivam est passus, quapropter *denuo illum* purgavi, dein *Julepum uti priùs, semel adhuc invadente paroxysmo* bibit, *unguentumq; Populeonis* applicuit, febrisque illum deseruit.

Febris tertiana intermittens diuturna, Autumnalis, triginta paroxysmis antequam integrè solveretur, infesta.

ANnum ætatis cùm penè attigissem quinquagesimum, An. Christi 1586. quo febres passim grassabantur, etsi ex spontanea lassitudine, & ad dormiendum interdiu intempestiva quadam inclinatione, multis exscreationibus, ardore ventriculi, quibus per æstatem infestabar, illuviem aliquam in corpore redundare cognoscerem: quia tamen, nimiùm tribuebam naturæ meæ robori, adeóque in aliis sanandis occupatus eram, ut propriam sanationem negligerem; accidit mense Augusto, ut in sævam & diuturnam febrem inciderem: quæ hoc pacto incepit; meq; diu exercuit, penéq; confecit.

Augusti die duodecimo, cùm ad generosum quendam ęgrum proficiscerer eques, in itinere piscibus comestis, cœnum redolentibus, nauseam inde contraxi, ructusque illius cœnosi odoris frequentes edidi. Æstu quoq; bidui illius, quod eò proficiscens confeci, vehementer incalui: ita ut deinceps per dies octo, quibus generoso ægrotanti adfui, malè habuerim, appetitusque & cibi & vini deficeret, mihique cardialgia alviq; profluvium, per quod cibus semicoctus, excrementáque subcinericia copiosè reddebantur, molesta essent. Febrem itaque, ne me apud exteros invaderet, & detineret, metuens, domum festinanter in ipso calore meridiano properavi: unde siti contractâ, aquam frigidam in pago affatim bibi, sequentíque die domum reversus, calens adhuc & lassus,

lassus, in labrum aquæ tepidæ, ut nonnihil reficerer, sedi: unde ventriculum ampliùs affici, méque debilitari sensi. Quæ tamen per somnum nocturnum nonnihil levata sunt.

Verùm sequenti die, qui Augusti erat 21. sub vesperam, cùm in horto arantias arbores inocularem, denuóque ex illo opere incalescerem, ne calor labori meo obstaret, thoracem exui: ex qua repentina caloris represione, præsertim flante vento frigidiusculo, dolor in dorsi regione subortus, adeò molestare cœpit, ut à cœna surgere, & in lectum decumbere cogerer. Ubi statim horror me corripuit, sequente calore febrili, qui per totam noctem, capitis & dorsi dolore, & siti inprimis me afflixit. Donec diluculo appropinquante, paroxysmus, qui primus erat, iterum cessaret: remanente tamen totius corporis lassitudine, dolore capitis & sinistri lateris, qui dies aliquot duravit: sequentique nocte, quæ nonnihil quoque inquieta fuit, sudor paucus & tenax, cum molestia potiùs, quàm levamine prodiit.

Secundus paroxysmus, tertia nocte, à prima, quâ primus paroxysmus me invasit, rediit, & cum oscitatione & pandiculatione, sine manifesto horrore incepit: sed calore hujusque accidentibus, graviùs adhuc quàm prior me affecit. Sequentíque primùm die, horis duabus ante meridiem, cessavit, sudórque mox erupit, sinistri præsertim lateris (qua parte & caput tantùm dolebat, & coxa sinistra stupebat: sicuti priùs, cùm febre continua ante decem & octo annos laborassem, idem mihi in sinistra parte accidisse, in illo casu describendo ostendi) qui & sequen-

ti die adhuc, perseveravit, copiosiusque inter dormiendum, profluebat.

Tertius paroxysmus, quinto die, noctu, denuo reversus est, immitisque admodùm fuit, & ad sequentis sexti diei, horam octavam matutinam usque, duravit. Quo finito, sudor emanabat adeò copiosè, ut decies & octies, indusium madens detractum mutatumque sit. Cujus copiam, *potus Aquæ coctæ* in paroxysmo, *mensuram unam* excedens, sine dubio quoque promoverat.

Quartus paroxysmus, die septimo, nocte media invasit, cæterósq; præcedentes sævitiâ superavit, & ad octavi diei, horam septimam matutinam usque, perseveravit, quo finito, post somnum, sudor tanta copiâ hoc die, & sequente nono, profluxit, ut vigesies, linteamina indusiáque, renovata sint. Nec mirum, cùm ad sitim pellendam, *duæ aquæ mensuræ* in paroxysmo, ut & posteà aliquoties, exhaustæ fuerint. Licèt autem sudor, vix inducias daret, *clyster* tamen injectus fuit: qui duas dejectiones, admodùm biliosas, promovit. Ab eóque tempore cephalalgia, quæ à principio morbi, ad hunc usque diem, non solùm in paroxysmo, sed & extra hunc, adeò punctionibus sævis, infensa erat, ut caput (quod levamen aliquod adferre videbatur) arctè fasciâ continuò, vinciendum esset, tunc evanuit, nec reliquo morbi tempore, dolore aliquo insigni, me ampliùs vexavit: neque in sudoribus diuturnis, in quibus, ne impedirentur, caput benè tectum & obvolutum esse oportuit, aliter quàm pulsu arteriarum, in auribus & temporibus sonante, citra doloris sensum tamen, molestiam aliquam præbuit.

Quintus

Quintus paroxyſmus, die nono, in principio noctis horâ nonâ, cum rigore jam apertè corpus concutiente, uti & deinceps, præcedente ſemper oſcitatione & pandiculatione, incepit, & ad quintam horam matutinam, diei ſequentis uſque, qui decimus erat, permanſit; eumque ſudor, more ſolito, totum corpus madefaciens, excepit: qui & tunc, uti & priùs, & poſtmodum aliquot paroxyſmorum vicibus, ferè ad id tempus, quo paroxyſmus denuo appropinquabat, perdurare ſolebat: & cùm eum facilè perferrem, nullam offenſam parere, Licèt adeò proſtratis eſſem viribus, ut nec in die quietis diutiùs erectus ſedere, aut ſtare aliquo modo poſſem, ſed tunc quoque, lecto proſtratus, jacerem.

Sextus paroxyſmus, die undecimo horâ quartâ pomeridianâ incepit, priorem horis quinque anticipans, & ad horas ſeptem perſeveravit, mediaque nocte deſiit: cui quies & ſudor poſtea ſucceſſerunt. Die ſequenti duodecimo morbi, qui primus erat Septembris, *purgans* hoc pacto ſumpſi: *℞. Rhabarb. infuſi in aq. Endiv. & exp. ℥.j. ſyrup. Roſ. ſol. ſimp. ℥.j.ß. miſc.* fiat *potio:* cujus uſu, ſepties, bilioſas, lentâ pituitâ permixtas, egeſtiones, reddidi.

Septimus paroxyſmus, die decimotertio, horis quinq; denuo anticipans, circa meridiem ſupervenit, & ad ſeptimam horam veſpertinam uſq; ſæviit: ſequente mox ſomno, ſudoribusq; conſuetis.

Octavus, decimoquinto die, nonâ horâ matutinâ principium ſumens, jam quatuor horis tantum præcurrebat, & ſeptem quoq; horis, circuitum perficiens, quintâ horâ pomeridianâ finem habuit: tempusq; quietis ſomno, ſudoribusque, ut & priùs,

consumebatur. Quo tempore pituitæ copia à capite defluens, screatu multo rejiciebatur, & sicuti priùs, victus tenuis, cum appetentia prostrata esset, exhibebatur, *potusq; loco nunc Aqua, nunc Lac amygdalinum* propinabatur. Decimosexto die, undecim dejectiones, per alvum sponte subsequutæ, plus allevarunt, quàm debilitarunt.

Nona accessio decimoseptimo die, sextâ matutinâ horâ, invadens, tribusq; solùm horis anticipans horasque non plenè septem adimplens, circa meridiem soluta est, sudoresque sequuti sunt. Decimooctavo die, ob biliosi humoris copiam, ex præg[...]ti[...]a alui spontanea solutione excretam, conjicie[...]s, plus illius superesse, denuo sic me purgavi: *℞. rad. Cichoreæ ℥. j. Absinth. ʒ. ij. flor. Cord. ana ʒ. j. fol. Senæ ℥. j. Rhabarb. el. ʒ. ij.* infund. in *Vino albo tenui.* Cujus infusi cùm portionem tãtùm aliquam sumpsissem, sexies, biliosam, lentam & viscosam, excrevi materiam.

Decima accessio, decimonono die, horâ tertiâ matutinâ, tribus horis, uti & prior, anticipans, supervenit septemque horis, remissiore quidem calore, siti tamen non minore quàm priùs, cursum suum perfecit, horaq; decimâ ante meridiem desiit. Vires hoc die, ob morbi diuturnitatem, admodùm dejectæ erant, donec sudore, die sequenti copiosè emanante, se parùm iterum recolligerent.

Undecimus paroxysmus, vigesimo primo die, circa medium noctis reversus horâ primâ, tribúsq; iterũ horis præcurrens, septem peractis horis, septimâ horâ matutinâ desiit. Calore & hic mitiùs, etsi sitis minimè remitteret, se habuit. Post meridiem denuo *infusi prioris haustum* sumpsi, térque dejeci.

Duodecimi

Duodecimi paroxysmi principium, non in tertium diem, uti hactenus factum, sed sequentis alterius diei vigesimi secundi finem, horam scil. noctis undecimam, incidit: tot anticipationibus eo usque progressâ febre, ut jam in fine alterius diei, paroxysmus inciperet, antequam principium tertii diei attingeret: in quo tamē, horis quinq; peractis, desiit. Quo circuitu febris in idem tempus, quo ab initio inceperat redeunte, mutationem quoq; illius in calorem mitiorem factam quàm prius, patuit.

Et deinceps quoque, licèt paroxysmorum aliqua indicia, præter paroxysmos duodecim jam enarratos, decies & novies adhuc, ad diem morbi usque sexagesimum, quo febris integrè desiit, tertio ferè, interdum, sed bis duntaxat, mox altero die, se proderent: imperfecti tamen levésque hi erant, qui nullo rigore caloréve eum excipiente insigni, nec siti magnâ, quæ in prioribus omnibus paroxysmis, intensissima erat: sed solâ oscitatione, pandiculatione, frigore extremitatum, subsequente leviore interdum calore, accidentibus hisce in principio magis conspicuis, tandem vix apparentibus, sensimque remittentibus & cessantibus, se manifestabāt. Quos tamen leniores paroxysmos, sudores, ad extremam usque febris solutionem perseverantes, semper sequebantur. Adhæc, nec febris hæ reliquiæ, horam aliquam certam ampliùs in invasione, vel anticipando, vel cunctando, vel eandem horam attingendo, uti priùs dum perfectę essent accessiones, servabant. Quod ut in hac mea febre diligenter, sic & in aliorum innumeris febribus, tertianis & quartanis, plerunq; accidere observavi, febrium paroxysmis manifestis

nifestis cessantibus ejusmodi febrium motus leniores aliquoties redire: interdum & diu, sicuti & mihi accidit, qui paroxysmos integros mutilatósque, antequam febris hæc autumnalis tertiana, quam periculosam & longam Hipp. quoq; esse testatur, cessaret, triginta & unum sustinui, durare: & quo minùs æger, licèt non ampliùs decumbat, integrè ad se redeat, impedire: nonnunquam & ut recidivam patiatur, vel aliis morbis tentetur. efficere.

Quod & mihi ex parte hoc tempore, quo febris reliquiæ supererant, accidit, ut licèt tunc è lecto surgere, & sedere aliquamdiu, mox etiam in conclavi deambulare, tandem legendo, scribendo, munia aliqua obire possem: cibum quoque, quem prius respuebam, nunc admitterem, etsi quæ solidiora erant, ab initio magna difficultate deglutirem: mox verò aviditsimè, fame insatiabili laborans, expeterem assumerémque: tamen defluxione à capite in fauces delabente, screatúmque excretionémque pituitæ continuò movente, ventriculíque dolore semel atque iterum infestabar, orísque sæpè accedebat siccitas, & gustus ingratus; membráque, & inprimis pedes, non solùm lassa & conquassata erant, sed & dolebant, totúmque corpus in marcore contabescebat. Quibus, sicuti & cæteris febris reliquiis, ut obviam irem, etsi natura per sudores continuos, ad extremum usq; morbi, suum egregiè faceret officium, alvúsque sponte plerunq; responderet: tamen ut naturæ suppetias, ad illuviem quæ in venis meseraicis restabat tollendam, ferrem, post paroxysmum decimumquartum, *infusum vini, quod post nonam & undecimam accessionem biberam, tertiò nunc* repetii.

repetii: unde quater ea die, & sequēte bis, biliosam aeremq;, quæ & podicē adurebat, dejeci materiam. Quæ & sponte, duabus vicibus post paroxysmum decimumsextum, sequentiq; die iterum bis egesta fuit. Cumq; post decimum septimum paroxysmum alvus astricta esset, *Syrup. ros. sol.* ℥.*ij.* *Aqua dilut.* bibi, alvusque bis excrementa, tamen minùs tunc bile diluta, sed lutum referentia, reddidit. Et cùm deinceps quoq; *purgatione* opus esse viderem, post vigesimum paroxysmum, *haustum* sequentem sumpsi: ℞. *syrup. ros. sol. cum insus. rhab. agar. & sena* ℥.*j.* *syrup. ros. sol. Simp.* ℥.*j.* diluantur *Aqua.* Sedes sequutæ copiosæ septem, quæ & plurimùm profuerunt, naturaque sic excitatâ die paroxysmum vigesimum sequente, quatuor spontaneas, & post vigesimum secundum, tres alias movit dejectiones. Quæ & postmodum per se, nullius medicamenti ope, alternis diebus naturaliter procedebant, in fine tamen morbi difficiliùs, ob excrementorum duritem, quę convalescentibus talia fieri solent, reddebantur.

Sed & cùm post trigesimum unum, eumque postremum, & qui vix cognoscebatur, paroxysmum, nullius sequentis nota sequeretur, nec quidquam residui ampliùs deprehenderetur, corpúsque priùs emaciatum, jam denuò ad pristinam integritatem rediret, habitiúsque fieret: tamen distentio ventris, pedum tumor, lassitudo vehemens, domi adhuc me continebant. Donec *corpore* priùs rursum *purgato*, sudoribúsque non solùm spontaneis, sed etiam assumptione *rob. de Sam.* & *stuphis bis repetitis* coactis excrementis tenuioribus ex habitu corporis elicitis absumptísque, penitus sanitati restituerer: quod

circa

circa principiū Decembris primùm, cùm à 12. Augusti febri correptus, decem septimanarum spatio ægrotassem, bono regimine, & diligenti nec nimis operosâ curâ, Dei optimi gratiâ, me regente tandemque liberante, accidit.

Febris quartana, post sextum paroxysmum cessans, in adolescente.

ADolescens, annos 24. natus, mense Augusto, horrore febrili correptus, sentiebat circa hypochondria tensiones, urinæ crudæ erant.

Vocatus, jussi inungere *regionem sub utroq; hypochondrio*, atq; *universum ventrem*, *ol. Nardino & Chamom.* Finito paroxysmo urinæ nigricabant. Suspicabar mox itaque Quartanam esse febrem.

Dein sequenti die constipatio aderat, rugitus sub hypochondriis. & distentiones. Dedi itaq; sequentem *potionem*: *℞. Cath. ʒ. iiij. Diaphœn. ʒ. ij. confect. Hamech. ʒ.j. syrup. de Cich. cum Rhab. ℥.j. syr. Rosf. sol. ℥.j. cum aq. Bugl. & Absinth.* fiat *potio*: Bibit tantùm mediam partem, me inscio: quare nihil dejecit.

Tertio die, cùm *venam* incidere vellem, impeditus sui: cùm enim à prima *potione* non dejecisset, jam *alterâ sumptâ* nihil quoq; promovit. Cùm autem torminibus angeretur, sub noctem *suppositorium* indere jussi, cujus usu bis dejecit.

Quarto die febrilis paroxysmus rediit. Itaque quartanam esse jam certò pronuntiavi, diuturnitatem morbi, nisi obtemperaret, prædicens: quæ nisi ante solstitium hyemale tolleretur, ad Veris tempus usque durare soleret.

Finito paroxysmo, sequenti die *clysterem* ordinavi

navi: ℞. *Malvæ cum toto, Violariæ, Mercurial. ana M. j ß. sem. Lini.* ℥.j. *sem. Anisi* ʒ.iij. *flor. Chamom. p.j. Hord. Cicer. rubr. ana p.ß.* fiat *decoct.* & *in lib.j.* dissol. *Mellis viol.* ℥.j. *Bened. lax.* ℥.ß. *ol. Chamom.* ℥.iij. *Salis.* ʒ.ij. fiat *clyster:* Detur summo manè.

Et mox *totus venter ol. Chamomill.* & *Nardino* inungatur.

Cùm diutiùs *clyster* moram traheret ad horas aliquot, anteaquam redderetur, *suppositorio* exhibito, illius excretionem promovi.

Quo facto, *venam lienarem dictam* aperuit, bonáq; sanguinis portio educta fuit.

Altero die hoc modo eum restauravi: ℞. *cons. Bugl. utriusq; ana* ʒ.j. Capiat.

Adventante tertia accessione, quæ anticipabat, & gravior cæteris, uti solet, erat, dedi *initio paroxysmi:* ℞. *aq. fl. Centaur. & rad. Gentia. an.* ℥.j. *Julep. ros.* ℥.j.ß. misc. Bibit, & finito paroxysmo plurimũ sudavit.

Cœperunt altero die hæmorrhoides intumescere; quod ille *suppositorio* indito acceptum ferebat. Et quia constipatus erat, & causam mali in meseraicis esse (prout ego eam illic latere docui) scirem, *clysteribus* potissimùm utendum censens, *denuo talem* præscripsi: ℞. *Malvæ, Violariæ cum toto, ana M. ij. Mercurial. Betæ ana M.j. sem. Lini.* ʒ.j. *flor. Chamom. p.j. sem. Anisi* ʒ.iij. *Furf. macri p.j. Hord. integri p.ß.* fiat *decoct. in col. lib.j.* dissol. *suc. Mercurial.* ℥.ij. *Bened. lax.* ʒ.vj. *Mellis viol.* ℥.j. *Ol. communis* ℥.ij. *Salis* ʒ.iij. misc. fiat *clyster.* Hujus usu maximam scybalorũ copiam dejecit, miréque fuit allevatus.

Cùm dies paroxysmi quarti instaret, qui gravissimus aliàs solet esse, in *illius initio* rursum jussi *Julepum*

pum priorem bibere, & *ſpinam dorſi oleô Chamom. & Aneth.* inungere. Fuítq; ille paroxyſmus mitiſsimus, ut vix dum ſe febricitare cognoſceret: circa finem tamen vehementer ſudavit.

Sequenti die hoc exhibui *Purgans: ℞.Cathol.* ℥.ß. *conſ. Hamech.* ʒ.*iij.* diſſol. *cum jure Cicer.* addendo *piperis gr.iiij.* Bibat. Purgatus optimè fuit, multáque flava & fœtida dejecit excrementa.

Die paroxyſmum præcedente, ſedit me jubente *in Balneo aquæ dulcis tepidæ*, & benè poſtea dormivit: donec poſt mediam noctem rudimenta ſaltem aliqua paroxyſmi ſeſe manifeſtarent.

Altero poſt die quievit. *Sequenti* verò, *qui paroxyſmum anteibat*, *clyſterem* denuo ſumpſit *priùs ordinatum*, dejecítque purulentam & ſanguinolentam materiam. Poſteà *pulſibus* applicui *unguentum Populeonis cùm telis Aranearum.* Et ſi *fortè paroxyſmus ſuperveniret*, ut *denuò Julepum* biberet, injunxeram. Verùm cùm non veniſſet, nón eo opus fuit. Neque poſtea ampliùs, febre penitus ſublatâ, eum repetiit.

Juſsi tamen, ut *aliquando conſ. Roſ. & Bugl.* uteretur. Sícque præter ſpem, ſex tantum acceſsiones habens, à quartana liberatus eſt.

Febris quartanæ initium.

VEnit huc 27. Auguſti, Anno 1613. nobilis quidam, quem ante annum, febre laborantem, ſanaram. Conquerebatur de calore præternaturali, quem & urina tincta, & pulſus celer, teſtabantur: de roſione cordis, & comprimente illius dolore, oris amaritudine & nauſea, capitíſque dolore metuens febrem quartanam, cujus indicia ex hor-

ex horrore & calore subsequente, se diebus aliquot sentire narrabat.

Venam aperire volebat, verùm prohibui, & *purgatione* eum magis egere ostendi. Dedi itaq; *sequenti die* 28. August. *Diacydon. purgantis spissioris* ℥. ij. post cujus assumptionem, intra horam, magnam copiam biliosæ & pituitosæ materiæ, evomuit, subsecutæq; sunt ea die 17. dejectiones, ejusdem illuviei, & copiosæ. Nox fuit inquieta, calor vehemens, sitis magna, denuoque vomuit.

Manè dedi *ad refocillationem, & sitim pellendam*: ℞. *syr. Cydoniorum ex solo succo cocti*, ℥. j. ß. *syr. de Berberis eodem modo parati* ℥. ij. *syr. Viol.* ℥. j. misce: Capiat *cochlearia duo. Reliquum* diluat *cum Aqua cocta*; Bibat *loco Vini*. Eo die rursum aliquoties dejecit: Nox paulò levior.

30. Hujus, cùm adhuc caleret, & sitiret, ordinavi *Julepum*: ℞. *syr. Cydon. simp.* ℥. j. ß. *syr. Viol.* ℥. j. *de Ribes* ℥. vj. *aquæ sol. Limonum, ad duplum.* Bibat *mediam partem manè, aliam ante cœnam. Quia admodùm sitiebat*, concessi ut *Lac amygdalinum*, quo delectabatur, biberet. Et *quandoque Vinum, sed dilutum aqua sol. Limonum vel Citri*. Ea nocte parùm dormivit, quietiorque fuit.

31. Exhibui illi *bolum ex conf. Rof. & fl. Cichoreæ, cum rob. de Ribes*. In prandio comedit aliquid, noctu quievit.

Sequenti die 1. Septemb. Urinæ naturales, & jam sitis cessarat, appetitus rediit, meliusque habebat.

Verùm 2. Septembr. sub vesperam horâ tertiâ, horror levis illum invasit, subsequente calore, ita ut jam certò constaret quartanam esse, nox non admo-

admodũ inquieta, remittente priùs febre antequam noctesceret.

3. Septemb. quia constipatus erat, dedi hunc *Julepum: ℞. syrup. Rosf. sol. ℥. j. ß. Mellis violacei ʒ. vj. cum aqua Fontis q. s.* Bibat *frigidam potionem jejunus*. A qua tredecies dejecit.

Et 4. Septembr. sine febre fuit, benè se habens & deambulans.

Sed quinto, sub vesperam duabus horis tardiùs quàm prior paroxysmus rediit. *In cujus principio* bibit statim *haustum aquæ Tabaci*, levisque admodùm fuit accessio hæc: Ita ut eam non curaret, & proin domum discederet. Sumptâ secum *aquâ Tabaci*, ut si fortè paroxysmus rediret, eam uti priùs biberet.

Febris quartana, in puellula, quæ per biennium in ea duravit, & postea iterum eam invasit, cum tumore ventris & sinistri lateris, postq. intra mensis spatium sanata.

PUellula quinque annorum, Regii Oratoris, totum biennium febre quartanâ laboraverat, quæ illam postea dereliquit. Verùm cùm è Galliis, ingruente hyeme, cum parentibus in Helvetiam deduceretur, rursum febris quartana eam invasit, in itinere. Cùm ad nos pervenisset, & aliquandiu subsisteret, deprehendi in ea paroxysmos non adeò vehementes, nec enim frigore magno, in principio concutiebatur, calor sequebatur mitis, sitis pauca, in declinatione sudor erumpebat. Pejùs habebat, quando constipata erat, meliùs cùm alvus respondebat.

Quam

Quam Caßia sumptâ primùm, & postea Clysmate infuso apertam servavi.

Cùm fastidiret *medicamentosa, Julepum & Aquas* præscripsi, ut *separatim* vel *commista simul ad ℥.j.ß. pro vice* sumeret, *indies bis, & aquam solam paulò ante invasionem paroxysmi.*

Julepus talis erat: ℞. *Julep. Viol. Ros. ana ℥.j. syr. de Cicho. de quinq; Radicibus ana ℥ j.ß.* Misce.

Aquæ erant *Endiviæ, Portulacæ, Plantaginis, Fumariæ ana ℥.j.ß.*

Interpolatis vicibus ut alvus responderet, ordinavi *pruna purgantia:* ℞. *Prunor. Damasc. numero 15.* coquantur in *decocto fol. Sennæ ℥.j. in Vini & Aquæ æquali portione cum Sacchato*; Item *Clyster interdum* illi infusus fuit, *ex decocto Malvæ, Violariæ,* facto *in brodio Carnis,* addendo *ol. Amygd. dul. ℥.j. Mellis cochl. j. vitellum Ovi num. j.*

Quia venter illius erat inflatus & tensus, & nonnihil, in latere finistro durus, hoc *emplastrum* applicui: ℞. *emplast. de Meliloto, Diachylonis ireati. ana ℥.ß.* malaxentur *ol. Liliorum :* Et *supra corium extensum* admoveatur.

Inunxit *detracto emplastro latus hoc linimento:* ℞. *ol. de Capparibus, Irini, Amygd. amar. ana ℥.j. Gummi ammo. dissoluti in Aceto ʒ.ij. Axung. anseris ℥.ß. Ceræ parùm,* fiat *linimentum.*

Intra mensis spatium, tumor subsedit, febréq; liberata, cum parentibus discessit.

Febris quartana cum Lue Venerea.

Vide in Defœdatione. Lib. III. Lues Venerea cum febre, &c.

Tertiana intermittens duplex, Obstructio hepatis, Cardialgia, Oris amaritudo, Dyspnœa.

INvadebat mulierem, quæ tempus, quo menstrua fluere solent, jam prætergressa erat, Anno 1596. sub vesperam compressio quædam, circa ventriculi regionem, cum frigore extremitatum, subsequente calore, & dyspnœa, quâ valde, horarum duarum aut trium spatio, angebatur; ita ut erecta sedere cogeretur. Urina tincta, crassa; Pulsus intercidens, qui ad sex aut septem ictus, aliquamdiu subsistebat. Hepar obstructum, & pulmones à defluxione infarctos judicavi: adesseque febrem, quæ sub vesperam indies invadebat: duplicem proin tertianam, quarum una longè mitior alterâ fuit, & brevior.

Empirici consilio *venam* aperuit, & *purgans* sumpsit: à quibus tamen nihil allevata fuit. Et cùm in pejus omnia vergerent, appetitu prostrato & viribus: vocatus tertiâ demùm morbi septimanâ, sequenti modo curam institui.

Venam aperiens, 13. Novembr. *incidens & purgans*, bibere incepit: ℞. *radic. Cichor. Fœnic. Lapathi major. rotundifolii, ana* ℥. ß. *cort. Tamaric.* ʒ. ij. *herb. Absinth. Chamædr. ana* ʒ. ij. *summ. Centaur. min.* ʒ j. *fl. Bugl.* ʒ. j. ß. *semin. Fœnic. Petrosel. ana* ʒ. j. *fol. Sennæ* ℥. j. ß. *Agarici* ʒ. v. *Zing.* ʒ. ij. *Turbith.* ʒ. ij. conquass. pro *mens. j. Vini*, bulliant *parùm in duplici vase*.

Bibit per triduum manè, & sponte, bis quoque sub vesperam: & bene feliciterq; indies fuit purgata, biliosam & pituitosam egerens materiam.

15. Novembr. *ventriculi regionem* inungere jussi, cujus

cujus dolorem sentiebat: ℞. *ol. de Absinth. Nardin. ana* ℥.ß. Inungat.

Et quia de oris amaritudine & calore conquerebatur: ℞. *syr. de Cydon. de Ribes, ana* ℥.j.ß. *de Agresta* ℥.j. misce: Capiat *frequenter cochl. j.*

19. Novemb. ut meliùs purgaretur: ℞. *Vini præpar. ut supra, dosin unam*, quæ adhuc restabat, infund. *Rhab. per noctem* ʒ.j. *Cinam.* ʒ.j.ß. *Express.* bibat *cras manè.*

20. Novemb. vehemens erat paroxysmus, in quo de summa cardialgia & dyspnœa conquerebatur. Jussi itaq; fomentare *regionem ventriculi ante cœnam:* ℞. *Absinth. M.*ß. *rad. Gal. Cyper. ana* ʒ.iij. *Major. Spicæ celt. ana M.j.*ß. *Fœnic.* ʒ.ij. *sem. Coriand.* ʒ.j.ß. conquass. decoq. *in Vino & Aqua:* Pro *fotu.*

Quia stertor audiebatur in pulmonibus: ℞. *Oxymel. scillit. & simpl. ana* ℥.j. Capiat *freq. cochl. j.*

21. Nov. jussi quoque *pectus* inungere: ℞. *ung. Resumpt. ol. Amygd. ana* ℥.ß. misce.

Quia jam alternis diebus, paroxysmus se tantùm manifestabat, unam febrem cessasse, alteram remansisse colligens, ut de novo præpararetur, ordinavi.

22. Novem. hunc *Julepum:* ℞. *Oxymel. simpl. syrup. Capill. ven. ana* ʒ.vj. *aqu. Tussil. & Beton. ana* ℥.j. misc. Capiat *manè & serò.*

23. Reiteretur *Julepus.* Incepit meliùs habere, urinæ in meliùs mutari. Paroxysmus febrilis anticipabat, jussi *maturè & parùm admodùm cibi ante noctem* sumere.

26. Nov. *in principio paroxysmi* bibit hanc *aqu.* ℞. *aq. Tussil. Centaur. min. ana* ℥.j. *suc. Limon.* ʒ.ß.

27. Nov. præparatâ materiâ, ut adhuc purgare-

tur: ℞. *syr. Ros. sol. cum inf. Rhab.* ʒ. *vj. aq. Ros.* ℥.*j.ß. aq. Cinamom.*ʒ.*ij. aq. Fontis* ℥.*j.* Bibat *uno haustu.* Dejecit, noctemq; quietam & sequentem diem habuit.

29. Urina ferè naturalis, mitior paroxysmus.

1. Dec. quia alternis diebus adhuc exacerbabatur malum: ℞. *syr. Ros. sol. cum inf. Rhab.* ʒ. *vj. el. de suc. Ros.* ʒ.*j.ß. aq. Cinam. Vini albi ana* ʒ. ß. *aq. Ros. & Bugl. ana* ℥.*j.* pro *uno haustu.* Dejecit aliquoties, & semel vomuit. Paroxysmus levior, nox quietior.

Atque ita sensim remittentibus omnibus convaluit.

Tertiana intermittens duplex, quæ duas septimanas duraverat, & tertiâ curata fuit.

NObilis Gallus quidam, viginti quatuor annos natus, in Italiam animi gratiâ peregrinatus, in reditu Locarni, Anno 1608. mense Junio febre correptus, quam se ab esu, cœparum crudarum contraxisse putabat, indies circa meridiem, præcedente rigore, & subsequente calore, ad vesperam usq; paroxysmo infestabatur, & nihilominus lecticâ vectus, ad me Basileam properabat, quò 2. die Julii, ad extremum usque imbecillis, febre jam per dies 14. indies, atque itineris labore, pluvioso præsertim tempore, & molestatus & defatigatus, nocte jã ingruente, pervenit, de corporis & cordis dolore, de pectoris angustia, oris amaritudine, summopere conquestus.

Tertio Julii, *manè* statim illi exhibui hoc *purgans ante venæ sectionem:* ℞. *syr. Ros. sol. cum inf. Rhabarbari & Sennæ* ℥.*j. syrup. Ros. sol. simpl.* ℥.*j.ß. aquæ Endiv. q. s. fiat potio.* Dejecit ante paroxysmi adventũ, secutusq; est

est paroxysmus, à quo sub vesperam adeò fuit debilitatus, ut animo ferè delinqueret. Jussi ut *jusculum* hauriret, sed cùm illud respueret, concessi, ut quod maximè exoptabat, *panem in Vino aquâ diluto, maceratum* sumeret, & *pauxillum illius Vini* biberet, à quo refocillatus fuit. Et quia *restaurans* aliquod *Consommè vocatum* expetebat, jussi ut in *crastinum* sumeret *tale paratum*: ℞. *Caponem deplumatum & evisceratum*, addendo *carnis Vitulinæ quartam partem*, incidantur, *aspersotantillo Salis*, misc. *sp. Diamarg. frig.* ℈.j. *Cinamom.* ʒ. ß. coquantur *bene obturata in vase duplici, per horas quinq;*, colatura stet *donec congeletur*, servetur ad usum.

Quarto Julii, cùm satis placidè dormivisset, *horâ matutinâ venâ brachii dextri mediâ apertâ*, sanguis effluxit ater, qui ubi refrixerat subcæruleus atque inæqualis apparuit; Supervenit circa meridiem, eadem horâ, quâ præcedenti die, febris, & cùm sitiret in paroxysmo, jussi illum *aquam coctam* bibere, *cum eaque de hoc syrupo* miscere: ℞. *syr. de Ribes, Acetos. simpl. de Endivia simpl. ana* ℥.j. misce. Ad oris amarorem corrigendum, jussi ut manducaret *racemos Berberis, Sacchar. conditos*, cùm absoluto paroxysmo, valde esset conquassato corpore, denuo *panem cum Vino diluto* comedit & bibit. Conquerebatur de sinistri hypochondrii punctionibus, quando spiritum ducebat. Quare ordinavi *inunctionem* hanc: ℞. *ol. Anethini, Chamom. ana* ℥.j. *de Capparibus* ʒ. ß. *ol. Anisi guttas vj.* misce. Sub *noctem* dedi illi *cordialem hanc potionem*: ℞. *syrupi de Papavere* ʒ.ij. *de acetos. Citri* ℥.ß. *aqua Borrag. Bugloss. ana* ℥.j. *aqu. Cinam.* ʒ.j. Bibit & dormivit placidè.

Quinto Julii, exhibui sequens *Catharticum*: ℞.

Rhabarb. electi ℈. *iiij. infusi in aqua Endiviæ*, *& express. syr. Ros. simpl. sol.* ℥. *j.* ß. *elect. de succo Ros.* ʒ. *ij. aquæ Cinamom.* ʒ. *j.* misce fiat *potio*. Quâ sumptâ, plùs quàm decies, copiosam dejecit materiam biliosam, & vomuit. Paroxysmus sequutus mitior, nec ita post eum, adeò viribus fuit prostratis, refocillavit se *pane & vino*, in *cœna*, & de *pullo gallinaceo* parùm edit, nox satis quieta.

Sexto Julii, manè cùm jam melius haberet, & è lecto surgere posset, beneque speraret, rogaretque, ut operam darem, quo itineri se rursum committere posset, nam tanto comitatu, quem secum haberet, sumptus fieri magnos, egoque difficultatem curæ, illi proponerem, bonam spem nihilominus eum jubens concipere, dedi *ante adventum paroxysmi hanc aquam bibendam*: ℞. *Aquarum Plantag.* ℥. *ij. Centaurii* ℥. *j. Endiviæ* ℥. ß. *Rosar.* ʒ. *ij.* Misce. Febris secuta mitis fuit. Jussi *noctu eandem potionem* repetere. Nox paulò inquietior, fortè ob æstum qui tunc ursit.

Septimo Julii, applicuit *pulsibus in uno brachio* sequens: ℞. *unguenti Populeonis* ℥. *j. Telas aranearum multas, Nucis arboris parùm* misce: Bibit denuo *aquam*, Febrisque adeò obscura fuit, ut vix cognosceretur.

Octavo Julii, & *applicationem & aquam* denuo repetiit. Febris priore nonnihil vehementior, sed brevis.

Nono Julii, dedi hunc *Julepum*: ℞. *syr. Ros. sol. simpl.* ℥. *j.* dissolvatur *cum Aqua cocta*: Bibat manè horâ septimâ: Et licèt illi indicarem, *cordialem hanc esse potionem*, tamen inde sexies aut septies dejecit, jussi *applicationem* repetere, eaque die febris ferè nulla indicia, nisi levis calor circa horam tertiam,

quem

quem aëri potiùs quàm febri aſcribebat. Cœnavit parùm, beneq; ea nocte quievit.

Decimo Julii, deambulavit in publicum, & vndecimo, Febrisq; eum penitùs reliquit, cibiq; appetitus rediit.

Duodecimo Julii, Argentinam verſus profectus, abiit.

Semitertiana ſeu Hemitritæus, ex continua & duplici tertiana compoſita febris, Singultus vehemens, Tumor in ſiniſtro hypochondrio.

ADoleſcens quidam nobilis Gallus, febre continuâ correptus eſt; non tamen adeò violentâ, & indies novo horrore ſuperveniente, febris ſentiebat exacerbationes. Unde duplicem intermittentem febrem, continuæ copulatam eſſe, in hac hemitritæi ſpecie, judicavi. Præſertim verò dolor circa præcordia illum vehementer angebat, & ſingultus perpetuus moleſtabat, appetitu proſtrato, & viribus dejectis.

Quorum cauſam circa præcordia, in venis meſeraicis & venæ cavæ ramis hærere, unde febris atq; enarrata ſymptomata prodirent, oſtendebam.

Dedi 20. Maji, Anno 1592. *tabulam unam elect. Diarhod. purgantis mea comp.* Unde bis dejecit.

Sequenti die 21. Maji, cùm ſingultus non ceſſaret: ℞. *ol. Amyg. d.* ℥. *j.* ß. Bibat *cum juſculo.* Poſtea *clyſter* hic injiciatur: ℞. *Malvæ, Atripl. Violariæ, Mercur. ana M. j. Furf. p. j. ſem. Lini* ℥. ß. *fl. Cord. p. j.* fiat *decoct. in col. lib. j.* diſſ. *Cath.* ℥. ß. *Mellis* ℥. *j. ol. Viol.* ℥. *ij. Salis parùm:* fiat *clyſter.*

Tertio die, 22. Maji, cùm singultus perseveraret & cardialgia, dedi *potiunculam purgantem*: ℞. *syrup. Rof. sol. cum inf. Rhabarb.* ℥.j ß. *el de Suc. rof.* ʒ.ij. *cum aq. Rof. & Bugl. & paucâ aqua Cinam.* fiat *potio*.

Nec post purgationem remittebat singultus: dedi itaque *sub vesperam vomitorium*: ℞. *radic. Raph.* ℥.ij. *sem. Atripl. Aneth. ana* ℥.j. fiat *decoct. & in* ℥. iiij. *diss. syrup. Acetos. simpl. ol. Olivar.* ℥.j. Bibat & *fauces* irritet *digito* vel *pennâ*. Vomuit: nec dum singultus remisit.

Jussi *ventriculi regionem* fomentare, *decoctione Absinth. in Vino, addito pulv. Caryophyl.* Item *Crustam panis* madefacere *in Vino*, & aspergere *pulv. Caryophyl.* & *ventriculo* apponere.

23. Maji, longioribus jam intervallis singultiebat. Dedi iterum tale *vomitorium*: ℞. *ol. Amyg. d.* ℥.j. ß. *ol. Aneth.* ʒ.ij. *aq. Nucum virid.* ℥.iij. misc. Bibit, & denuo vomitio sequuta est.

Postea *ventriculum* inunxit *ol. Nucis mosc.* Et sumpsit *conf. Rosarum*.

24. Maji, accessio febris satis valida: ventriculus adhuc inquietus. Dedi *cubitum itura* ad ventriculi sensum nonnihil retundendum, & quia vigiliis vexabatur: ℞. *syr. de Papav.* ʒ. iij. *julep. Viol. Rof. ana* ℥. ß. *aq. Buglos.* ℥.ß. fiat *potio*; Bibat. Dormivit, & cessavit tandem singultus.

25. Maji, rursum adfuit singultus, & accessio denuo supervenit febrilis. Repetii *clysterem*.

Et 29. iterum dedi *potionem purgantem*, quam 22. Maji sumpserat. Bibit. A' qua purgatus, meliùs habuit, cessante singultu; & febris accessio remissior erat.

Cæterum 29. Maji, febrilis paroxysmus denuo super-

supervenit, *in cujus principio ut sudores moverem*, exhibui *Julepum*: ℞. *aq. Fumar*, & *Bugl. ana* ℥. *ij*. adde *parùm Sacch. ros. tab.* Bibat. In declinatione febris sudavit, beneque se habuit.

Verùm 2. Junii, non reversa est febrilis accessio, & pulsus remissior, continuam quoque cessasse demonstrabat, sed singultus iterum supervenit, atque immensus tumor in sinistro hypochondrio apparuit: quem ex inflatione ventriculi profectum dixi, & ut inungeret jussi: ℞. *ol. Mastich. & Menth. ana* ℥. ß. *ol. Nucis mosch. per express.* ʒ.j. *ol. sem. Fœnicul. per destill.* ℈.ß. Inung. *locus tumens bis aut ter in die.*

Mediocriter cùm jam haberent se omnia, nisi quòd tumor persistebat, & interdum adhuc singultiebat, 8. Junii *pilulas* dedi: ℞. *pil. Aggreg.* ʒ.ß. *Cocb.* ℈.ß. *cum aq. Cinam.* fiant *pil.* Quæ egregiè profuerant, ita ut non fuerim vocatus deinceps.

Ad 17. usque de tumore illo conquestus, qui non cedebat, & durus erat. Ordinavi itaque hoc *cataplasma*: ℞. *rad. Alth.* ℥. *ij. rad. Lil.* ℥. *iij. Absinth. Menth. cort. Citri sicci, ana* ℥. j. *Major. M. j. fl. Chamom. Melil. Rosʃ. rubr. ana p. j. sem. Carui* ʒ. *ij.* decoq. *in Vino*, & pistentur *addendo far. Siligin.* ℥. *ij. ol. de Absinth. Nard. ana* ℥. *j.* ß. fiat *catapl. tepidum*, Appl. *tumori*, & iteretur *bis in die.*

Vinum hoc quoq; bibat: ℞. *rad. Enul.* ʒ. *ij. Absinth.* ʒ. *j.* ß. *Major.* ʒ. *j. sem. Coriand.* ʒ. *ij. Fœnic.* ʒ. *ij.* conquass. *pro mens. Vini*: Bibat *manè cùm jusculum* sumit.

21. Junii, quia singultus denuo infestabat, *iterum eum purgavi*: nam quoties purgabatur, remittebat: ℞. *pil. Aggreg. & de Rhab. an.* ʒ.ß. *cum Vino albo* fiant *pil.* Et sic postea convaluit.

Febris

Febris continua, maligna, epidemia, Hauptwehe/ *ter Basileæ, in robustos potißimùm, grassans.*

INter morbos populariter grassantes, & in plures eodem tempore sævientes, non solùm Basilea nostra, annis elapsis, quibus vixi, septuaginta septem, peste septies infestata fuit: sed & insuper ter, diversis annis, dum Medicinam facio, (priùs enim si quis fuit, non ampliùs memini) morbus, quem vulgus Cephalalgiam, Hauptwehe/ à præcipuo in omnibus occurrente symptomate, sic denominatus, quamplurimos, & viros præsertim, atque inter eos robustiores quosdam, potissimùm, crapulæ & ebrietati deditos, rariùs mulieres, vix dum juniores aut infantes, quibus tamen pestis magis insidiatur, invadens, magnam cladem, sublatis fortissimis viris, urbi nostræ intulit. Præsertim anno septuagesimo secundo, triginta eodem ferè tempore, & plerique ex illis post publicum quoddam epulum, eadem nocte, hac lue correpti, è medio sublati sunt.

Qui morbus, omnia febris continuæ putridæ licèt secum adferret symptomata, sicuti in praxi mea expositum fuit, ab ea tamen virium subitanea prostratione, & quod uti dictum, plures simul corripiebat, & plerosque interficiebat, & quòd maculæ in multis ante mortem erumpentes, perniciem morbi prodebant, & per contagium in vicinos, sed tamen dispositos tantùm, serpebat, distinguebatur. Uti & à pestifera febre, quòd graviùs, quàm illa caloris accidenti-

cidentibus affligeret, nullus bubo vel anthrax in hac febre appareret, nec ſicuti dictum, adeò uti peſtis in quoſvis, ſed intemperanter tantùm viventes, ſæviret.

Qui hac lue peribant, ſecundâ plerunque ſeptimanâ, die morbi frequentiùs decimo, undecimo, duodecimo; vix decimumquartum attingentes, extinguebantur. Qui evadebant, ſex ſeptimanarum ſpatio, antequam integrè ſanarentur, opus habebant: in cujus medio ferè tempore, febris ſolvebatur, reliquum medium, in ſupervenientibus aliis accidentibus occupabatur, & ad recolligendas vires requirebatur.

Qui ſibi ab hac lue metuebant, hi meo conſilio, præcavebantur *purgationibus levioribus, ſæpè repetitis:* adhæc *ſanguinis detractionibus ritè adminiſtratis:* atque *exhibitis illis, quæ putredinem arcent, & malignitati humoris* reſiſtunt. Quorum exempla paſsim in libro Febrium inveniuntur. Adhibitâ ſimul *vivendi ratione decenti, & in primis cibo potuq; moderato, temperato, nec vario.*

Modum curationis, etſi in libro Febrium quoq; expoſuerim, exemplum tamen unum curæ perfectę, in hoc quoque caſu adjiciam.

Febris continua maligna epidemia in viro, cum Cephalalgia; Delirio, aliisq; accidentibus.

VIr quidam noſtrâs primarius quadragenarius, graſſante hac febre epidemiâ, anno octuageſimo octavo, menſe Junio, horrore correptus media

dia nocte; cùm vehementer mox accenderetur, capiteque doleret, summo manè me vocavit.

Anteactam ipsius vitam considerans, & quòd febres tunc ejusmodi regnarent, quodque adeò dejectis esset subitò viribus; Epidemium hunc morbum esse, periculosum ob id, astantibus amicis prædixi, & de delirio subsequuturo præmonui; illisque ægrum, si dies decem superare posśit, victurum, sed tamen ante sex septimanas, vix citiùs ad pristinam sanitatem rediturum, exposui.

Cùm urgeret dolor capitis, ipseque ea nocte *placentam Rosaceam, qualis post extractionem aquæ Rosarum in fundo alembici remanere solet*, capiti apposuisset, jusśi *eam Oxyrrhodino priùs madefactam expressamq;* applicare.

Vomitu infestante & nauseâ; *jusculum* bibere, quod uxor ad manum habebat, jusśi, *& digito immisso rursum illud paulò post* evomere: quod & factum est.

Volui *Clysterem* injicere; verùm cùm illum renueret, ne *purgante* exhibito *venæ sectionem*, quæ maturanda videbatur, cùm plethoricus esset, retardarem, *suppositorio communi* alvum solicitare jusśi: unde dura excrementa reddita sunt.

Nonâ horâ matutinâ, *vena brachii sinistri*, quia eo latere caput dolebat, aperta fuit, & insignis sanguinis quantitas extracta. Postea *jusculum Hordei* sumpsit, *Aquamq; coctam loco potus* bibit.

Sub vesperam, præparare materiam, & malitiam humoris retundere, cœpi, cùm in ejusmodi morbis, quibus cor lacesśitur, non diu exspectandum sit, hoc modo: ℞. *syr. de Acetos. citri* ℥. ij. *suc. Limon.* ʒ. j. *aquæ Scabios.* ℥. j. ß. *sp. Diamarg. fr.* ʒ. ß. colentur *bis terve*, fiat

Julepus,

Julepus, Bibat. Nox inquieta fuit, dolor capitis summus, in fronte & temporibus punctiones.

Altero die manè, urina tincta, fœtida, parum confusa, ut hypostasis non dijudicari posset. Pulsus citus, magnus. Calor corporis acris urens. Repetiit *Julepum manè*, eundemq; *tertiò sub vesperam.*

Cephalalgiæ causâ *Frontale* tale adhibui: ℞. *fl. Rosf. Viol. Nenuph. ana P. j. fl. Lavand. P. ß. pul. sem. Myrti, Lactuc. an. ʒ. j. Papav. albi. ℥. ß. farin. Fabar. ℥. j.* coq. *in Lacte*, & contund. adde *ol. Rosf. & Chamom. ana ℥. j.* Applicetur, *ter in die renovando.*

Supra pulsus in *utroque carpo* applicabatur *Theriaca*, addito *pauco Croco, Caryophyllis, & granis Juniperi contusis, & cum Aceto rosaceo subactis.* Ea nox gravis quoque erat, augebaturque morbus adhuc in dies.

Tertio die sic *purgatus* fuit: ℞. *rad. Acetosf. Cichor. ana ℥. ß. Scordii M. j. flor. Cord. quatuor, & Scabiosf. ana P. j. fol. Senæ ʒ. iij. Epith. ʒ. ij. sem. Anisf. ʒ. j.* fiat *decoct.* infunde *in col. Rhab. el. ʒ. j. Spicæ* ℈. ß. fiat *expressio*, diss. *Tryphera persica ℥. ß. syr. de flor. Persic. ʒ. vj.* fiat *potio.* Qua operante, ut faciliùs perferret, *jusculo* refocillatus fuit: dejecitq; sine labore successivè quinquies. Licèt quotiescunq; è lecto surgeret, animo ferè deficeret. Nocte sequenti, vigilans, multa præter rationem loquebatur, corpusq; hinc inde volutabat.

Quarto die manifestè delirare cœpit, cum furore aliquo, ut etiam astantibus minaretur, quos tamen noverat, uti & me; quem ac si armatus accessissem, accusabat, è lecto continuo surgere, seq; induere conabatur: & nisi impediretur, impetu quodam assurgens, per fenestram vociferabatur.

Venam sub lingua aperuissemus: sed illud minimè

patie-

patiebatur; atque *Oxyrrhodinum capiti frequenter admotum*, detrahebat continuò, & abjiciebat.

Nihil quoq; præsertim *medicamentosi*, admittere volebat ampliùs; sed *vinum* omnibus modis efflagitabat, ut propinaremus. Itaque ut eum falleremus, in *aquà radix Acetosæ decocta* fuit: quæ præter qualitatem convenientem, *subrubro colore eam* tinxit, ex quo *vinum* esse credidit. Verùm fallus colore, etsi pro *vino* biberet, mox tamen *vinum* minimè esse deprehendit, nec ampliùs bibere voluit, donec permistione *vini Granatorum*, *& syrupo Ribes*. *vinositatem aliquam aqua*, *coloremq́; magis rubrum acquirens*, ei placeret, eamq́ue pro *vino* sumeret.

Juscula, & quæ illi offerebantur, nunc subitò devorabat, nunc effundebat, vel partem illorum abjiciebat.

Hac paraphrenitide quinto, sexto & septimo agitatus, hisce diebus nihil aliud assumere voluit, aut ut illi applicaretur, permisit. Ob quam causam, cùm dies noctesque vigilaret, & inquietus esset, *sexto die circà mediam noctem*, *ipsius aqua*, eo qui diximus modo *præparatæ*, *syr. de Papav.* ℥. ß. permisceri jussi, & tunc sitienti exhiberi. Unde cùm manè sequenti dormiret, *Cucurbita* interim *magna*, *cum multa flamma cervicis regioni* fuit adhibita; quam tamen mox excitatus, excusfit.

Septimo die, cùm *syrupum* hunc repetere juberem, & *nocte media* ℥.vj. sitibundo cum *aqua* propinarent, manè sequenti diei octavi, somno altiori obruto, *pullum Gallinaceum per medium sectum, cruentum & tepentem adhuc, placidè vertici capitis* apposuimus: quem aliquamdiu anteaquam excitaretur, retinuit,

tinuit, moxque excitatus, cum terrore magnoque clamore, eum arripiens, cùm manus cruore commaculatas cerneret, abjecit: qui veluti tostus erat, ab eoque vapor, uti & à capite, manifestus exhalabat. Quæ applicatio ita profuit, ut sub vesperam jam ad se redire, & rationi consentanea loqui, obtemperareque monitis, Medicorum animæ & corporis, cœperit.

Sed quia supra modum debilis erat, atque ita dejectis viribus, ut vix moveri posset, quin animus deficeret, febrisq; nihil adhuc remitteret: *Julepum frequenter illi propinandum* hunc præscripsi: ℞. *aq. Scabios. Acetos. Buglos. ana* ℥.j.ß. *aq. Cinamomi, elicita cum aqua, non cum vino,* ℥.ß. *julep. Ros. & Viol. ana* ℥.j. *manus Christi perlati* ℥.ß. misc. Capiat *frequenter cochl. iij. vel iiij. per se, vel cum Aqua cocta.*

Quia *jusculæ & cibos* respuebat, *Lac amygdalinum* ut biberet, interdum concessi.

Hæc eadem nono die repetita fuerunt, quâ fœdam materiam sponte exerevit in lectum, ita ut diarrhœam, ne superveniret, quæ plerumq; in hoc morbo, ob malitiam humoris eò delati, dysenteriam lethalem inducere solet, metuerem.

Epithema hoc *cordis regioni* admotum fuit, & *pulsibus*: ℞. *aq. Ros.* ℥.v. *aq. Acetos. Scabios. Buglos. ana* ℥.ij. *Aceti fl. Caryoph. hortens.* ℥.j. *suc. Citri* ʒ.ij. *pul. Diamarg. frig.* ʒ.j. *Caryoph.* ʒ.ß. *Croci* ℈.j. misc. Applicetur *cum panno rubro chermesino.*

Plantæ pedum Aceto & Sale frequenter fricabantur, atque *universa crura, Panno aspero.*

Decimo die, ut natura vel per urinas, vel sudores, criticam excretionem moliretur, *manè sequens*

propinavi: ℞. *fyr. de Byzant. Capill. veneris, de Bugloff. ana ℥.j. aquæ Polytrichi, Cardui bened. ana ℥. ij.* misce.

Sub veſperam ſanguis è naribus fluxit, ipſeque ſummè inquietus & imbecillis, uti & tota nocte: in qua excitatus, cùm illum adirem, criſim adeſſe dixi, quam Hippo. teſtimonio, nox gravis ſolet præcedere. Et licèt plerique mortem appropinquare crederent, egoque de eventu criſis eſſem dubius, cùm pulicares rubræ maculæ hinc inde diſperſæ, ſed latæ apparerent.

Verſus diluculum tamen undecimi diei, cùm jam eum animam agere putarent, placido ſomno obrutus, obdormivit, ſudorque, etſi detecto corpore nudus ferè jaceret, ex univerſo corpore promanavit, fœtido & hircoſo odore: uti & urina, quæ craſſam copioſamque in fundo vaſis deponebat hypoſtaſin, ſæpeque fuit reddita. Sudore aliquandiu manante, *contuſis juſculis*, quibus jam non invitus utebatur, reficiebatur. Ad hæc *congelata varia, aliaq; reſtaurantia* exhibita fuerunt, ſequentibus quoque diebus, quibus ſudores continuò ferè perſeverabant, febriſque illiusq; accidentia à die duodecimo remiſerant.

Septimanæ tamen adhuc tres, antequam integrè reſtitueretur, viresque priſtinas reciperet, abſumptæ fuerunt: quibus, etiam in aliis accidentibus, de novo ſupervenientibus, ut defluxionibus, tuſsi, alvi conſtipatione, emendandis, occupati fuimus.

Febrium

Febrium pestilentialium, septies intra annos septuaginta apud nos grassatarum, descriptio.

BAsilea inclyta civitas, in qua ante annos septuaginta septem natus sum, & Medicinam annos quinquaginta sex exerceo, Archiatriq; & Professoris Medici munus, annos quadraginta duos obeo, etsi cùm ob situm, tum structuram, tum munditiem, aëre puro & salubri fruatur, septies tamen peste aliquandiu grassatâ, & singulis ferè decenniis, reversâ, eam miserè infestatam memini. Cujus causam, præter peccata, quæ Deus sic certo tempore, quando hæc, cùm securè viventibus nobis invalescunt, punire solet, etiam necessitatem hanc naturalem esse, possemus dicere, quòd cùm ferè dupló plures, quotannis nascantur, quàm aliis mórbis è medio tollantur, uti jam diu à me observatum fuit, intra decennium, hominum numerus adeò increscat, ut hac veluti repurgatione, nonnunquã, cùm nimiùm homines aucti sunt, nec aliter bello, fame, aliáve clade imminuuntur, opus sit, & hanc ob causam pestis, quò diutiùs emanet, cùm redit, majoremq; hominum deprehendit copiam, eò majorem etiam edit stragem, uti in septem hisce pestilentiis, aliis citiùs, tardiùs aliis redeuntibus, ostendemus. Præterea & quòd toties nos invadat pestis, non minimam causam esse existimo, quòd cùm alibi, in vicinia præsertim, pestis bacchatur, in nostram hanc urbem, quæ nemini hospitium denegat, infecti transfugere soleant, per quorum contagium, sicuti animadverti, hospitia ubi diverterunt, inficiuntur.

Prima pestis Anno 1539. 1540. 1541. *grassata.*

PRima Anno Domini post millesimum quingentesimum, trigesimo nono, urbem nostram invasit, quò ego tres annos natus, cùm parens in vicinum oppidum Liechstaldum, ex urbe, cum suis convictoribus secederet, eò quoque fui transportatus. Postea peste nonnihil remittente, domum reversi, Anno sequente quadragesimo, cujus æstas ardentissima erat, & ob æstum maximum der heisse Sommer dicta fuit, quâ copiosissimus fuit vini generosissimi proventus, cujus & ego recordor, pestis iterum increbrescens, eo anno & sequenti quadragesimo primo duravit, nunc vehementiùs nunc mitiùs sæviens, ita ut nihilominus eo anno quadragesimo primo, balistarum ludus socialis, ad quem plurimi Helvetii, atque vicini populi invitati venerant, in campo Martio Petrino actus fuerit, in quo artifex balistarius, arcum tendens, sub brachio dolore correptus, à bubone pestifero ibi exorto, domum æger reversus, mox mortuus est.

Hoc pestifero tempore, multi peste prehensi occubuerunt, inter quos & prudentissimus consul Jacobus Mejerus, atque viri hi clarissimi, Rector Academiæ, Simon Grynæus Græcus professor, qui ex sacro fonte me suscepit. Item D. Andreas Carlostadius de Bodendstein Theologus, & ad divum Petrum parochus.

Memini autem tunc temporis, sororem meam alteram, Margaretham (nam prima ante annos aliquot Porrentruti peste grassante, in infantia obiit, illic-

illicque sepulta est) peste quoque sublatam fuisse, quo die pater me, cum altera sorore ex ædibus ablegarat, sed mox sequenti die domum reversi, incolumes per Dei gratiam mansimus, pestisque periculum euasimus.

Secunda pestis Anno 1550. 1551. 1552. 1553. *grassata.*

EXorta hæc pestis decennio post primam, circa finem anni quinquagesimi, in vere Anni 1551. admodùm sævire cœpit, non in urbe solùm, sed etiam in locis vicinis, cujus contagio tandem ædibus paternis quoque infectis, unus ex suis convictoribus, mense Aprili è medio fuit sublatus. Cujus rei causâ, pater cæteros ablegans, me cum filio D. Petri Gebwileri Rœtelam in castrum vicinum, Marchionis Badensis, cui præerat, transmisit, ipseque cum reliqua domestica familia, in prædium suum suburbanum Gundeldingense commigravit, ubi soror mea tertia Ursula, jam nubilis, pia beneque educata, peste aliquot annis ante, uti dictum, duabus sororibus eâdem extinctis, correpta, Junio mense mortua est. Quam paulò post, patre rursum in urbem reverso, puer quidam & puella, ex parentis consanguineis, quos è Valesia evocatos educabat, & in villa patris, villici filius, sunt sequuti. Quo tempore ad finem Augusti usque, pestis quam plurimos absumpsit, & tunc primùm nonnihil cœpit remittere, qua de causa, pater me Rœtelâ domum revocavit, & ut studio Medico incumberem, licèt annorum tantùm essem quindecim, voluit. Per eam hyemem, uti & sequentis Anni 1552. ver & æstatem, etsi pestis hinc

inde adhuc serperet, non ita multis tamen eâ morientibus, non adeò, nisi ab illis, quorum ædes invaserat, curabatur. Verùm Autumni tempore, illa rursum sævire, multorum cum internecione, tàm in majore quàm minore urbe cœpit, & denuo viciniam nostram invasit, ita ut 10. Octobris, ex patria discedens, Monspessulum studii Medici causâ, plures eâ septimanâ sint mortui, multos etiam adhuc ægrotantes relinquerem, illiusque diei nocte, quo discessi, ancilla patris mei peste, à qua tamen evasit, corriperetur, quod & Thomę Schepfii comitis mei, Ludimagistri tunc apud Divum Petrum, postea Medici Bernensium facti, familiæ accidit, quam ea ipsa nocte, pestis invaserat: Ac si Deus, nobis parcere volens, antequam lue ædes nostras inficeret, nos periculo subtractos, in tutum locum ablegaturus esset. Duravitque hæc pestis, multos perimens, totam illam hyemem, & sequentis Anni 1553. initio, quo duo villici parentis mei, peste etiam interierunt: Verisque tempore, sensim cœpit remittere, tandemque cessare.

Numerus defunctorum, cùm non fuerit annotatus, incertus, certum tamen, magnum eum, cùm tam diu pestis duraverit, fuisse, eaque hyeme solùm, circiter mille homines obiisse, nec minorem quàm præcedenti anno editam esse cladem. Quo & insignis Hebrææ linguæ professor, Sebastianus Munsterus, mense Majo peste sublatus fuit. Atque inter alios, aliis morbis extinctos, Oswaldus Myconius, summi templi pastor primarius, mense Novembri, apoplexiâ jam senex, ex hoc mundo sublatus est.

Tertia

Tertia peſtis Anno 1563. 1564. *vehementer ſæviens, Magna Peſtis appellata.*

HÆc peſtis, ſecundam annis duodecim ſubſecuta, An. 1563. quo jam ſeptem annos Medicam artem exercueram, eaq́; durante, aliquot centenis operâ meâ inſervieram, ab inferioribus Germaniæ locis, ad nos ſuo contagio ſerpens, hyemis tempore primùm erupit, & mox Anno ſequenti 1564. æſtatis & autumni præſertim tempore, ita invaluit; ut brevi hoc ſpatio, quo ad finem anni illius duravit, maximam cladem intulerit, nomenq́; Magnæ peſtis inde ſortita ſit, quæ poſtea anno ſequenti ulterius progreſſa, alibi quoque damnum maximum dedit.

Sæviebat autem hæc lues, paſsim per urbem, atque infinitos afficiebat, & pleroſq; trucidabat. Moriebantur infantes quamplurimi, & adulti famuli & famulæ, è quibus, qui æſtate huc recèns, ut ſervirent, appulerant, pauci evaſerunt. Civium magnus numerus, mercatorum, artificum, operariorum cùm uxoribus, tollebatur. Atque gravidis mulieribus infenſa imprimis, pleraſq; quæ uterum geſtabant, invaſit, & vel fœtu nōdum excluſo, vel per abortum priùs rejecto, enecavit. E Senatu multos abſtulit, uti & ex Academicis. Nec ſenibus & decrepitis pepercit. Sepeliebantur quandoq; ſimul, in una foſſa, ſupra viginti. Ex hoſpitali indies funera exportabantur, quę in amplam foſſam repoſita, non priùs terrâ obruebantur, donec ad vigenarium, & ampliùs excreviſſent numerum. Templa, plateæ, veluti deſerta apparebant.

Magnusq; totius urbis luctus, & quam nemo exterorum accedebat.

Sed & multi ex illis quos pestis corripuit, Divinâ gratiâ, tum sponte, tum Medicorum cura restituti sunt. Inter quos domi nostræ, pater & mater provectæ ætatis, peste sævâ prehensi, ille anthrace & bubone, hæc sex bubonibus simul, qui in abscessum abierunt, miserè afflicta, incolumes evaserunt, uti & binæ nostræ ancillæ, cùm puero & famulo. Me quoque cum illis habitantem, & passim ægros invisentem, Divina protexit gratia, nec tum quid mali sum passus, quàm quòd carbunculi pustula, dum pulsum morientis, qui frigidó mortali sudore, manum meam madefecerat, tangerem, juxta pollicem erupit, quæ & sine alia noxa, ea nocte evanuit. Quod & socero meo chirurgo, ægris operam danti, in pede accidit, ubi duæ ejusmodi pustulæ pestilentiales exortæ, nulla subsecuta febre, sponte subsederunt.

Numerus eorum, quos pestis sustulit, etsi magnus fuerit, quousque tamen processerit, cùm tunc temporis, non uti in postremis duabus, annotarentur extincti, admodùm incertus vulgò spargebatur, plerisque ad septem, aliis ad decem millia, eum extendentibus. Ego tamen, in medio ipsorum ad finem usque versatus, & quantùm fieri poterat, præcipuis annotatis, atque cum ministris, qui eos visitare solebant, ea de re colloquutus, vix quatuor millium numerum excessisse, arbitror: quod sanè in urbe nostra, ampla quidem, non tamen adeò populosâ, & tunc temporis, ab illis, qui cedere potuerunt, deserta, multum est. Maximè verò, me in supputatione hac mortuorum, non adeò aberrasse, ex numero eorum,

rum, qui in postrema septima ordine peste occubuerunt, & annotati fuerunt, qui quatuor uti illic demōstrabitur attingebant millia, colligere potui, cùm eodem ferè modo hæc pestis, uti illa, sicuti diligenter eas invicem contuli, grassata fuerit, sepultorumque per plures dies, idem extiterit numerus: & quòd in hac peste, ducenti in hospitali inscripti sint, qui numerus, cum eorum, qui in septima peste ibidem extincti sunt, convenit: atque insuper tot matrimonia divulsa aut penitùs extincta, sicuti quam plurima ex illis notaram, ut & alia, quæ amissa fuêre. Quod & ex nuptiis, quæ sequenti anno celebrabantur indesinenter, conjicere licuit.

In defunctorum catalogo fuerunt, ex Senatoribus, tredecim: Ex Academicis, Rector, D. Marcus Hopperus Jureconsultus, D. Martinus Borrhaus Theologus, D. Uldaricus Iselius, D. Martinus Huoberus, Jureconsulti, D. Joan. Jacobus Huggelius, D. Jo. Acronius Frisius, Medici: Ministri verbi Dei quinque, Studiosi multi, Typographi duo, Nicolaus Episcopius & Hieronymus Curio, &c.

In hac calamitate, admodùm Medicorum opem expetêbant ægri. Qui pleruinque tunc, uti & ego, *aquas theriacales*, ad sudores movendos, illis propinabamus, quibus & Oswaldus Berus, octogenarius Medicus & Promotor meus, multa eximia præstabat, *quas ex theriaca sua, cui loco trochiscorum de viperis, alios ex carne serpentum cæcorum, vulgarium nostrorum,* Blindenschlich *dictorum, paratos inserebat*, parabat.

Cumque ego in variis *antidotis* experiundis, quid efficere possent, communicato quoq; consilio cum magno Gesnero (qui anno sequenti peste extinctus

est) sicuti ex epistolis ipsius, ad me scriptis, patet, multa tentarem, *antidotusq; magna illa Matthioli, à me quoque ritè, ex selectißimis simplicibus undiq; conquisitis,* parata fuisset, eâ potissimùm ad curationem multorum felici successu utebar, *illiusq;* præsertim *infusionem, ex antidoto ista, cum aqua Vitæ & syrupo Citri* paratam, uti in Praxi mea descripta fuit, *unciæ unius quantitate, in prima mox invasione*, exhibere, *sequentiq; die iterum* repetere, solebam: sicuti multis exemplis & historiis curationum, à me factarum, si eas reservassem, demonstrare possem: quod tamen ferè supervacaneum esset, cum & *hæc & alia remedia*, quibus in hac sequentibusq; pestilentiis cum successu usus sum, in Praxi mea, sufficienter fuerint proposita.

Quarta pestis Anno 1576. 1577. 1578. *grassata.*

POst annos duodecim, à tertia, Anno nimirum 1576. Augusto, hæc pestilentia à tabellario quodam, ex loco pestifero, ubi peregrè abfuerat, reduce, in ædes proprias illata fuit, illumque primùm cum uxore, postea alios ex ejus familia confecit, mox ab iis in alios, indeque sensim per urbem dispersa, & sequenti Ann. 1577. toto, & 78. initio durans, nunc potentiùs nunc mitiùs sæviendo, quamplurimos abstulit.

Quot autem homines, hæc pestis sustulerit, non fuit observatum, nec certò colligi potest, hoc tamen constat, etsi non tam magnam, uti prior, non tamen exiguam stragem, diversis in locis edidisse & in familias aliquas, quibus prior pestis pepercerat, irrupisse. Obiit ea strage D. Casparus Herwagius Jurecon-

reconsultus, M. Oesius Diaconus Leonardinus, cujus filius eadem lue, in 7. peste, diaconus Petrinus factus, extinctus.

Memorabile hoc evenit, quod D. Adamus à Bodenstein, Paracelsicæ sectæ coryphæus, cùm libello edito, se pestem præcavere & curare posse, *suâ theriacâ, quam ex chymicis* concinnabat, divulgaret, peste correptus, nemine tunc in ea platea ægrotante, & peste penitùs ferè in urbe cessante, interierit.

Quinta pestilentia, An. 1582.1583. *regnans.*

HÆc paucorum, post priorem, annorum intervallo An. 1582. sub mensis Julii medium irrepens, hunc saltem semiannum, & sequentis 83. menses tres durans, brevi hoc tempore, etsi prior vix sexennio antegressa, urbem nostram admodùm repurgasset, valde tamen sæviens, majorem adhuc intulit cladem, pluresque sustulit.

Quorum numerum, cùm plurimos annotarim, partim pronuntiare certò possum, partim ex certis circumstantiis colligere, ad 1198. se extendisse. E quibus, apud Divum Petrum 186. In Hospitali 103. sepulti & inscripti fuerunt.

Inter hos & D. Simon Grynæus Medicus, Ethices professor fuit, & Thomas Phrygius, itidem professor. D. Petrus Perna Typographus, aliique multi, omnis ætatis & sexus. Sorores quoque ex patre tres, Anna, Ursula, Elisabetha, infantes adhuc, cum matre sua vidua tunc viventes, eo tempore, sunt mortuæ, fratribus duobus, cum sorore majore natu, inde ereptis.

Evaserunt

Evaserunt peste infecti quam plurimi, atque inter eos, in solo hospitali annotati 115.

In hac tempestate, me Deus, uti in prioribus quatuor, etsi ægros accedens, in magno versarer periculo, tutatus est, ædibusque meis pepercit, cùm juniores familiæ meæ, maturè extra urbem rus urbi vicinum, quod possidebam, ablegassem.

Sexta pestilentia, Anno 1593. 1594. *sæviens.*

HÆc decennio post antegressam quintam, sub finem An. 1593. incipiens, & 1594 totam urbem pervadens, circiter noningentos confecit, quod eò rectiùs sciri potuit, cùm tunc mos primum quotannis numerum defunctorum, annotandi, atque Calendis Januarii publice promulgandi, inoleverit. Inter quos Dn. Bernhardus Brand, Jurium Licentiatus & Tribunus insuper plebis, nobis ereptus est.

Accidit tunc quoque hoc memoriâ dignũ, quòd impostor quidam, Pseudo-medicus circũforaneus, *globo* quodam *ex stibio*, uti puto & ex operatione illius potui conjicere, composito, *vinoq; immerso*, *vinum illud exhibendo*, omnes se curare peste infectos, gloriatus, peste, primùm uxore ejus correptâ, ipseque mox, eâdem perierit, pœnasque audaciæ sic ambo dederint.

Evaserunt ex ægrotantibus, hac lue grassante, non pauci Dei gratiâ & Medicorum operâ, meq; etiam, cum mea familia, Divina protexit clementia.

Quod *curationem* illorum attinet, qui meo consilio usi sunt, *præcipuum* tunc *remedium* fuit, *Aqua theriacalis*, quam in Praxi mea, ubi de peste egi, *tertiam* vocavi:

vocavi: quam tunc temporis, in pharmacopolia omnia, ut ad manum semper esset, præscripseram. Cujus successum in peste correptis, in hospitali cùm experirer, postea in cæteris quoque sanandis, eâ plerunq; utebar. Quæ & ita innotuit, ut tunc vix aliud, in peste sananda, adhiberetur *remedium*.

Cui tamen & aliæ quoque *curandi methodicæ rationes* in ægris, qui me accersiverunt, aut meâ operâ usi sunt, adhibitæ fuerunt. Inter quas, unam saltem, exempli loco adjiciam.

Febris pestilens in virgine.

PUellam nubilem, mense Septembri peste correptam, vigesimo nono die accessi: quæ cum horrore eam invaserat. Calebat admodum, pulsus febrilis, urina nihil mutata, prostratis tamen subitò viribus erat.

Propinavi *illico* sequentem *potionem*: ℞. *aquæ Theriacalis supradictæ* ℥. ij. *el. de Ovo* ʒ. j. misc. Bibit, nec eam vomuit: quod pro bono signo habetur, multùmque postea sudavit.

Sudore peracto, jussi ut *cochleare unum vel duo syrupi de Limonibus, cum æquali portione syrupi de Acetositate citri permixti, per se*, vel *cum aqua cocta diluti*, biberet, *sæpeq;* ut reficeretur, repeteret: *Jusculaq; efficacia, contusa & congelata* sumeret: *lacq; amygdalinum* biberet.

Sequenti die, bubo in inguine apparebat, anthraxque paulò subtùs in femore erupit. *Denuo* igitur *expulsivam* hanc *potionem* illi propinavi: ℞. *aquæ Theriacalis prædictæ* ʒ. vj. *Julep. ros.* ℥. j. *syr. de Limon.* ℥. ß. *de Agresta* ʒ. ij. (ad robur ventriculo addendum, & ut haustum faciliùs retineret) misc. Bibit, rursumq; sudavit.

Sudore

Sudore peracto, tab. Diamarg. frig. sumpsit, *moxq́; repetiit.*

Epithema pulsuum & *cordis regioni* tale *cum serico Chermesino* admotum fuit: ℞. *aq. Ros.* ℥. ij. *aq. Scabios. Acetos. an.* ℥. j. *aq. Meliss. Aceti ros. ana* ℥. ß. *pulv. Diamarg. frig.* ʒ. ß. *Suc. pomor.* ℥. ß. misc. Applic. sæpeq́; iteretur.

Anthraci cataplasma hoc impositum fuit: ℞. *fol. Scabios. pulpæ ficuum ana* ℥. ß. contund. adde *ol. Lil.* ℥. ß. misce.

Tertio die, cataplasmati pro anthrace, qui dilatabatur, *Laricea* & *Vitellus ovi admista* fuerunt.

Et quia de *ardore colli* conquerebatur, hoc *gargarismate* usa est: ℞. *aquarum Plantag. Solani, Caprifol. ana* ℥. ij. *Vini granat.* ℥. j. ß. *syr. Viol. Mellis ros. ana* ℥. j. misce.

In usu *cordialium propinatorum admotorumq́;* perrexit. *Victuq́; sæpe & parùm* exhibito restaurabatur.

Quarto, *cùm adhuc periclitaretur, potionem cordialem, & quæ veneni vim infringeret,* talem exhibui: ℞. *aquæ Theriacalis ut supra, aquarum Buglossi, Scabios. Calendulæ syr. de Agrest. ana* ℥. ß. *pulv. Diamarg. frig.* ʒ. ß. misce.

Bubo interea admodùm increvit, accedente rubore & mollitie: *quem cùm ad suppurationem tendere* viderem, *cataplasma* hoc; ut chirurgus applicaret, præscripsi: ℞. *herb. Malvæ M. j. fl. Chamom. P. j. Ficuum* ℥. ij. coq. pistentur. adde *pulv. rad. Alth.* ℥. ß. *farin. sem. Lini & Fœnigr. ana* ℥. ij. *Vitell. Ovorum numero ij. empl. Diachyl. dissoluti in ol. Lil.* ℥. j. *Salis* ʒ. ij. fiat *cataplasma.*

Ab eo tempore melius habere cœpit. Perrexit in usu *prædictorum remediorum*, & sequenti *Julepo*:

℞. *Oxy-*

℞. Oxysacch. simpl. syr. de Limo. ana ℥. j. syr. Acetos. ℥. ß. julep. Ros. ℥. j. ß. aq. Cinam. ℥. ß. spiritus Vitreoli gutt. iij. Camph. gr. iiij. misc. Utatur *frequenter.*

Septimo die, quia *pulsus erat debilior, rursum haustum* hunc bibit: *℞. aq. Theriac. ut supra, ℥. ß. aq. Scabios. ℥. j. julep. Ros. ℥. j. ß.* Bibat. Postea sensim cœpit convalescere.

Cura Anthracis, qui amplus erat, lobumq; carnis nigræ continebat; & Bubonis, qui in abscessum, dein in ulcus convertebatur, chirurgo commissa fuit.

Hæc sufficiant exempli loco, in medium protulisse: cùm diversi curationũ modi, in libro febrium copiosè tractentur. Multos tamen; Deo per media operante, quatuor pestilentiis grassantibus, quibus quòd Medicus essem, interfui, ægrisque innumeris adfui, tutusq; divino numine evasi, liberatos medicamentorum adminiculo fuisse, bonâ conscientiâ affirmare possum.

Septima pestis Anno 1609.1610. *non minùs quàm tertia vehemens, Magna proin uti & illa dicta.*

SEptimæ pestiferæ luis, quæ urbem nostram depopulata est, Anno millesimo sexcentesimo & nono, primùm semina fuerunt jacta. Atq; quinque annis tardiùs, quàm priores incipiens, brevi tempore, uti & tertia, immensam stragem edidit, & ob id uti illa, Magna pestis der groß Sterbend appellata fuit.

Invasit autem hæc lues, urbem nostram, sub finem Octobris mensis, anni prædicti, cùm priùs paulatim

latim per Rheni tractum ascendens, sicq; ad nos perveniens, in vicino Marchionatu, per totam æstatem admodùm sævii sset. Eam pistoris, in minori Basilea famulus, peste correptus, inde in urbem importavit, magistriq; sui, eadem illâ perempti, familiam infecit. Unde in defuncti pistoris consanguineos, vicinosque, & præsertim qui illis ministrarant, eosq; inviserant, serpens, aliquos quoque è medio sustulit, ita ut quindecim numero, sub principium sequentis anni, peste saltem extincti fuerint.

Anno 1610. sequenti, mox circa initium, lues, ex minori urbe, in majorem quoque sensim transmeavit, atque hinc inde aliquos prostravit, de quibus tamen, in aliquibus nec bubone nec anthrace apparente; an febris esset maligna solùm, vel pestis vera dubitabatur, præsertim cùm pauciores morerentur, donec mense Julio in æstate, certis illius jam patescentibus indiciis plures extinguerentur, sensimque per autumnum ad 12. Octobr. usque illa invalesceret. Quo temporé, quam plurimi, ex urbe peste fugientes secesserunt, & cùm numerus defunctorum colligeretur, 1696. peste à Januario supputando, extincti inventi sunt. Inde pestis adeò sæviit, ut hebdomadatim à 250. ad 280. vitam finirent, ad mensem Decembrem usque, quo nonnihil eâ remittente, numerus defunctorum, media ex parte, septimanatim minui cœpit, longeq; ampliùs, sequentis anni 1611. mensibus tribus, donec circa finem Martii, pestis penitùs, per Dei gratiam, nos reliquit.

In hac extrema urbis nostræ calamitate & miseria, post diligentem inquisitionem deprehendimus, in universum, brevi hoc tempore, peste correptos fuisse,

fuisse, sexies mille quadringentos & octo homines. E' quibus è vivis excesserunt mortuiq; sunt, ter mille noningenti sexaginta & octo. Sanitati verò restituti, bis mille, ducenti & quinquaginta.

In magno horum numero, qui hoc tempore obierunt, Senatores fuerunt sexdecim, Academici, Doctores, Theologiæ unus, Jurium unus, Medicinæ quinque, Philosophiæ decem & septem. E' quibus & ministri verbi Dei, qui infectos ægros magno numero, cum vitæ periculo, subinde invisebant, fuerunt quinque, quatuor aliis, denuo sanitati restitutis: ex Ludimagistris quatuor, ex Studiosis sexdecim, extincti fuerunt.

Matrimonia insuper dirempta, alterutro conjuge mortuo, plurima: integra verò extincta, ambobus simul è medio sublatis conjugibus, centum sexaginta quinque. Inter quos & insignis ille Theologus, D. Amandus Polanus à Polansdorf, cum conjuge sublatus recensetur. Et duo illi viri præstantes, D. Jacobus Zwingerus Medicus, & M. Henricus Justus pastor Ecclesiæ Petrinæ, cum uxoribus: quorum ille ut curaret corpus, hic animam, ægros sedulò visitando, vitam propriam exposuerunt discrimini: uti & ex Academicis Medici duo, & Ludimagistri duo, cum conjugibus peste interempti.

Inter cætera, memorabile hoc quoque tunc accidit, quòd in hospitali, ex magno numero illorum, qui peste correpti eò deducti sunt, atque ex illis qui in eo tunc habitarunt, ducenti & novem tantùm sint mortui, evaserint verò ex illis, qui hac lue ægri ibi decubuerunt quadringenti, septuaginta & octo. Quorum multi *nullis* usi sunt *remediis pesti sanandæ*

appropriatis. Plerique verò *Aquam illam theriacalem* biberunt,quam in priore fexta pefte,pro hofpitali,& aliis pauperioribus, uti illic docui, ordinaveram,eaque magno fucceffu ufi erant,quæ *Tertia* inter *aquas theriacales* in Praxi mea defcripta, & rurfum in fine, *inter remedia, communi Medicorum confenfu, in hac pefte annotata, ultimo loco pofita fuit.*

In hac feptima peftifera ftrage, Deus opt. max. me quoque, uti priùs in fex prioribus, fanum confervavit,familiamque meam,puero mihi famulante faltem, hac lue mortuo, protexit clementer. Cui gloria & laus in æternum. In qua, cùm diligenter fingula obfervaverim, eamq; cum reliquis contulerim, deprehendi, fingulis decenniis, peftem nobis contagium minari, eamque, fi diutiùs protrahatur, eò vehementiorem poftea fieri, ficuti in tertia, & hac feptima pefte factum: qui in utrifque Medicus, omnibus, qui meo confilio uti voluerunt, confilio & operâ meâ,& præfens & abfens,lubentifsimè fum gratificatus: atque notavi, cùm illa biennium, hæc quinquennium, fupra decimum emanferit,moramque traxerit,vix intra fefquianni fpatium, longè majorem ftragem, quàm quæ fingulo quoq; decennio redeuntes, per tres annos protrahebantur, edidiffe, atque in priore tertia, & feptima hac regnante pefte, æqualem ferè numerum, ad quatuor fcilicet millia, è vivis fublata fuiffe.

Quod *remedia* attinet, quæ eo tempore à Medicis plerumq; ægris adminiftrata fuerunt,præter jamdiu confueta, & priùs in aliis peftilentiis quoq; ufurpari folita, in Praxi mea ad præfervationem & curationem copiosè defcripta, communi confenfu Medicorum,

eorum, sequentia præcipuè, ut illis uterentur, præscripta & publicata fuerunt.

Ad præservationem sequentibus *pilulis per vices* utantur: ℞. *Aloës, Rhabarbari, ana* ʒ.ij. *Agarici, Myrrhæ ana* ʒ.j. *rad. Gentianæ, Zedoariæ ana* ℈.j. *Croci* ℈.ß. pulverisentur, *& cum syrupo Ros. sol. infusion. fol. Senæ* fiat *massa.*

Antidota item sequentia, *primùm in forma tabularum vel electuarii:* ℞. *rad. Angelicæ, Imperat. Zedoariæ, semin. Angelicæ, granorum Juniperi, fol. Rutæ, Boli puri præpar. cum succo Citri, Cinamom. ana* ʒ.ij. *rad. Tormentillæ, Carlinæ, Vincetoxici, Morsus diaboli, Valerianæ mai. Dictamni albi, seminum Acetosæ, Citri vel Limonum aut Arantiorum, Cardui bened. fol. Lauri, Cardui ben. Croci, Cornu cervi usti ana* ʒ.j. *Piperis longi, Maceris, Opii ana* ʒ.ß. fiat *pulvis*, cui adde *Nucum nucleorum, Ficuum pulpæ ana* ℥.ß. *Sacchari* ℥.ij. *Mellis despumati cum Vino* ℥.xij. fiat *electuarium instar theriacæ.*

Vel: ℞. *pulveris prædicti Antidoti* ʒ.ij. *Sacchari cocti cum aqua Cardui ben.* ℥.iiij. fiant *tabulæ.*

Vinum præservativum: ℞. *rad. Tormentillæ, Pimpinel. ana* ℥.j. *rad. Imperat, Angelicæ, Valerianæ ana* ℥.ij. *fol. Verbenæ, Cardui ben. Absinthii ana* ʒ.j. *gr. Juniperi* ℥.j. *cort. Citri* ℥.ß. infundantur *in Vini albi mens.j.ß.*

Aqua præservativa: ℞. *rad. Angelicæ, Imper. Zedoar. gran. Juniperi, fol. Rutæ ana* ʒ.ij. *rad. Angel. sylv. Pimpinellæ, Phu. mai. Asclepiadis, bacc. Lauri ana* ʒ.j. *Cinam.* ʒ.iij. *Piperis longi* ʒ.ß. *Croci* ℈.ß. *pulverizatis* affunde *Aquæ vitæ rectificatæ, ut in pultem redigatur*, stent *in infusione in loco calido aliquandiu, postea* eliciatur *aqua: De qua* capiant *cochleare unum, per se*, vel cum *syrupo acetos. Citri.*

Ad curationem aqua: ℞. *rad. Angel. Imper. Zedoariæ,*

semin. Angelicæ, gran. Juniperi ana ʒ.ij. *fol. Rutæ, Calendulæ, Verbenæ, Scabiosæ, Salviæ ana* ʒ.j.ß. *rad. Enulæ, Lappæ mai. Tormentil. Pimpinel. Asclep. Phu. magni, Dictamni, Croci ana* ʒ.j. *incisa & pulverisata* macerentur in *Aqua vitæ, quæ tribus digitis* supereemineat, stent *in infusione per dies octo, indies agitando, sensim postea à facibus* separaretur. *Detur* ℥.j. *cum* ʒ.j. *Theriaces* mista.

Alia *aqua curativa, quæ in hac & priore tertia peste tantoperè profuit:* ℞. *rad. Tormentillæ, Lappæ mai. Pimpinel. Succisæ, Phu mai. ana* ℥. iiij. *radic. Imper. Angel. Dictamni, Gentianæ, Serpentariæ an.* ℥.j. *Cœparum mund. à cortice, Nucum viridium ana* ℥. vj. *fol. Scabiosæ, Verbenæ, Calendulæ cum floribus Rutæ, Acetosæ, Cardui ben. ana M.ij. Camphoræ* ʒ.j.ß. *Aquæ vitæ* ℥.j. *Vini albi gener. mens. j.ß. Aceti ros.* ℥. ij. *Mithridatii* ℥.j. destillentur. *Dosis* hujus *summa* ℥. ij. existit.

Febris Hectica.

PUella generosa, annorum octodecim, febre continua putrida aliquandiu periculosè laborarat: quâ cessante, in declinatione morbi, etsi nulla febris ampliùs, uti priùs, apparerent indicia, ipsaq; cibos, jam non invita assumeret, & circumire posset, urinæque laudatæ essent, tamen non reficiebatur, sed lassa & prostratis erat viribus, corpusque emaciatum febre acutâ, non in integrum restituebatur, sed potiùs consumebatur ampliùs, & cùm scalam ascendens, vel alioquin se exercens, uti & post cibum sumptum, statim incalescebat, corque arteriæque circa jugulum, colli latera & hypochondria pulsabant: reliquo quoque tempore, pulsus concitatior naturali, citus, sed parvus erat. Quibus indiciis

ciis, hecticam febrem adesse, cordis temperamento à priore febre, in calidius converso, deprehendi exposuique, & diuturnitatem periculumque morbi, præsertim cùm tenella, priorique morbo attrita esset, prædixi.

Ab initio mox occurrendum, cùm si diutiùs perseveret, corpusq; absumat, incurabilis sit, docui.

Et quia multis priùs usa erat *medicamentis*, dum febre acuta laboraret, eaque proin fastidiret, *gravioribus & delicatioribus* uti coactus fui.

Victus rationem ab initio talem institui; *ut indies ter, horâ scilicet decimâ matutinâ, tertiâ & septimâ pomeridianâ, cibus* illi exhiberetur, *duorum saltem vel trium generum pro una mensa:* de quibus *tantum* solùm, *quantum ventriculus optimè ferre digerereq; posset,* assumeret.

Hæc autem *erant quæ concedebantur. Caro caponis non antiqui, gallinæ junioris, vituli, hædi, agni, percæ piscis & lucii junioris; ritè præparata, nunc elixa, nunc assa: Ova elixa tremula: cancrorum fluviatilium caudæ cocta: Leviter* omnia *salita, & vixdum, vel tenuissimè saltem, aromatibus condita. Martius panis, amygdalæ, pineæ excorticatæ & in aqua rosarum infusæ. Passulæ, pro secunda mensa.* Et *poma, pyra, pruna matura siccata, priùs cocta. Ex lacte amygdalino puls, cum butyro recenti parata. Panis ex farina tritici pura pistus, non salitus. Oryza in jure cocta.*

Jusculis ex capone, additis caudis cancrorum aliquibus, paratis, buglossum tenerum adhuc, & *portulacæ folia* incoquebantur.

Vinum in *prandio* & *cœna* bibebat *tenue, album maturum, sacchard addito dulcoratum, & a-*

quâ recenter destillatâ buglossæ & portulacæ dilutum.

Emulsionem seu lac ex Amygdalis dulcibus, additis Pineis, & *seminibus* aliquibus *Cucurbitæ recentibus contusis expressum ad ℥. iiij.* dissol. *in eo Sacchari rosᶠ. tab. ʒ. ij. alternis matutinis tepidum jejuna* bibebat, *in eoq; ad septimanas usque quatuor* perseverabat. Neque enim *lacte animalium* ut uteretur, cùm pulmo non affectus aliter esset, aut ipsa tantoperè consumpta, necessarium esse duxi.

Altero die, quo *lac amygdalinum non* bibebat, *confectione sequenti* utebatur: ℞. *cons. fl. Violarum, Bugl. utr. Ros. Nenuph. Scabiosæ ana ℥.j. caulium Lactucæ, carnis Cucurb. & Citri saccharo conditarum, & siccat. ut solent, ana ʒ.vj. ß. Diatragacanth. Diamarg. frig. & Diapenid. ana ʒ. j. syr. de Portul. rectè præp. ex succo, ℥. ij.* misc. Capiat *ʒ. ij. pro vice.*

Superbibendo ℥. ij. sequentis *Julepi*: ℞. *syr. de Portul. & de Bugl. ana ℥.j.ß. julep. Viol. ℥. ij. aq. Portul. Bugloss. & Limacum & Lumbricorum terrestrium, ana ℥.iij.* misc. *Utatur.*

Cordis regioni & pulsuum in utroque carpo, sequens ante somnum indies adhibitum fuit: ℞. *suc. Portul. Bugl. Violariæ, Lactuc. simul express. ana ℥.j. suc. Scabios. ℥. ß. ol. Rosar. & Nenuph. ana ℥.iij.* coq. *ad succorum consumptionem*, addendo in *fine succi Citri vel Limon. ℥. ß.* adde *mucil. sem. Psyllii factæ cum aq. Ros. ℥.ß. Ceræ albæ parùm permiscendo: ß. el. de Gemmis, Diamarg. fr. ana ʒ.ß. Coral. Crystalli subtiliss. pulv. an. ʒ.j.* fiat *unguentum, quo cordis regio. & pulsuum* inungatur: vel fiat *ceratum.* Et sic applicetur.

Ne illuvies aliqua excrementorum congesta, novum morbum aut febrem efficeret, *Mannæ ℥. j. cum jusculo*

jusculo Cicer. rubr. addito Sacch. cando dissolutam, septimanatim bibit.

Et *diebus tribus postea clyster* hic *semper* injectus fuit: ℞. *juris Gallinæ, in quo flores Cord. quatuor, & Portul. recens decocta fuerint,* ℔. ß. *Lactis caprini quartarium, j.* diss. *Mannæ* ℥. *j. Butyri rec.* ℥. *j.* ß. *Vitel. ovi j.* misc. fiat *clyster.*

Peracto mensis spatio, cùm non in deterius morbus vergeret, nec consumeretur: jussi *denuo per dies quatuordecim curam* continuare.

Quo tempore absoluto, cùm vegeta esset, nec siti præternaturali premeretur, *insessione in balneo humido, eam mensis spatio*, cùm æstas tunc esset, uti, utile futurum dixi. Quod sic parabatur: ℞. *Aq. pluv. vel fluv. si ea destitueretur, q. s. in qua decoq. Malvam, Bugl. utr. Portul. Violariam, fl. item Chamom.* Sedeat *indies ante cœnam horis duabus in eo tepidè.*

Post balneum spina dorsi ol. Amygd. dul. & Violarum inuncta fuit.

His peractis, cùm benè haberet, rectèq; colorata & habita esset, discessit. Verùm Anno 1594. reversa sub hyemem, nescio quomodo se absens gubernarit, in febrem, quæ tunc grassabatur, perniciosam incidit, menseq; Novembri exspiravit.

Febris Hectica, cum Tertiana duplici, & Atrophia.

VIde in Consumptione. Lib. III. Atrophia, tensiones hypochondriorum, &c.

Hecticæ metus, post peripneumoniam.

VIde in Pectoris dolore. Lib. II. Peripneumonia, melancholia, hecticæ, &c.

Febris Synochos, Catarrhus, Tussis, Lateris dolor.

QUidam variis & multis negotiis, jam senex involutus, diutiùs in aëre frigido, & ventoso moram trahens, 5. Martii, Anno 1597. horrore correptus & tussiculâ. nihilominus sequenti die prodiit: unde defatigatus & lassus, denuo horrore correptus, in febrem incidit, moxque de punctionis dolore, in latere dextro conquerebatur: quem tamen tantùm tussiens sentiebat, sed admodùm gravem. Spumosa primùm exscreabat, decubitus in latus sanum, vel dorsum, facilis illi, in ægrum verò latus molestus, & quem ferre doloribus & tussi tunc concitatis, non poterat: erectusq; sedere cogebatur.

Defluxionem à febre synocha commotam, à capite in thoracis inter-costales musculos decubuisse judicavi, falsamque esse pleuritidem. Verùm quia sequenti die, subflava nonnihil quædam exspuere, sed pauca atque admodùm difficulter cœpit, partem humoris in pulmones quoque decubuisse, & crudam, peripneumoniam adesse quoque dixi.

Altero die, cùm primùm incepisset catarrhus, & coryza quoque adesset, jussi *noctu cucupham* gestare, sic paratam: *℞. rad. Ireos* ℥.ß. *Angel.* ʒ. ij. *Major. Rosrubr. ana* ʒ. j. *sem. Coriand.* ʒ. j. *sem. Nigell.* ʒ. ß. *Storac. cal. Benzoin. ana* ʒ. j. misc. fiat *pulvis. Pedes* item *noctu* lavare *decoctione Salviæ & Chamom. in Lixiv. sacculum* item *ex Furfure, Milio & fl. Chamom. cum Vino lateri* applicare.

Tertio manè illum invisens, pulsus febrilis, urina admodùm tincta, ipseque valdè debilis & prostratus,

tus, uti ex ſua natura quoque, imbecilliore conſtitutione præditus: & quia rugitus aderat ventris, dedi *Manna* ℥. *j. in juſculo diſſol.* & ſemel, ſed copioſè dejecit.

Juſſi *decoctum ex Paſſul. majoribus enucl. loco potûs* bibere, illique *frequenter* hunc *ſyrupum* permiſcere: ℞. *ſyrup. de Jujub. de Violis ana* ℥. *j julep. Viol.* ℥. *ij Oxym. ſimpl.* ℥. ß. miſce. *Venam*, quia ſanguinem non ſpuebat, febrisq; non adeò magna fuit, non aperui.

Quarto, *latus dolens* hoc *ung.* inungebat: ℞. *ol. Chamom. Amygd. d. ana* ℥. ß. *ol. Irini* ʒ. *ij. ung. Reſumpt.* ℥. ß. miſc. Et quia vehementer debilis erat, *julepum* hunc dedi: ℞. *julep. Viol.* ℥. *ij. Oxyſacch. ſimpl.* ℥. *j. aq. Cinamom.* ℥. ß. *manus Chriſti* ʒ. *ij.* miſc. Item *pulſibus* hoc *epithema* applicatum fuit: ℞. *aqu. Roſar.* ℥. *iij. Bugl. Scabioſ. ana* ℥. *j. Aceti Roſar.* ℥. ß. *ſuc. Limon.* ʒ. *ij.* ß. fiat *epith.*

Quinto, licèt rariùs, admodùm tamen difficulter & cum dolore tuſſiebat. Dedi illi: ℞. *Dactyl. num. v. Jujub. Sebeſt. an. p. x. rad. Liquir.* ℥. *j.* ß. *Capill. ven. M. j. Sacch. q. ſ.* coq. *ad aliquam ſpiſſitudinem & continuò* utatur. Comedat *hordeum mundum benè coctum*, additis *guttis tantùm aliquot aceti*; *& pruna damaſc.* Item *conſummatum caponis* propinavi. *Tabulis* item uſus *Diatra. & paratis ex ſucco Violarum.*

Sexto, remiſerat febris: urinæ tamen vehementer tinctæ. Et quia dolores punctorii in thorace & humero per vices acerbi aderant, & venter admodùm rugitum ederet: dedi iterum *Manna* ℥. *j. cum juſculo:* atq; octies dejecit ante prandium, ſed citra laborem, & nonnihil allevatus, ſumpſit *Oryzam cum brodio coctam.* Juſſi pergere in uſu *ſyrupi & inunctione pectoris.* Nox quietior.

10. Martii, sine febre, dolorq; remiserat punctorius, solaque restabat tussis. Continuabat *syrupum & tabulas.*

11. Tussis noctu molesta fuit: constipatio aderat. Dedi ℥.j. *Mannæ, tertiò cum jusculo. Eclegma* item hoc ordinavi: ℞. *pulv. Diatrag.* ʒ.j. *Sacch. candi* ʒ.ij. *syr. de Liquir. q.s.* fiat *lohoch.*

Sensim ad se rediit.

Febris Synocha, Erysipelas cruris œdematosum.

ARthriticam hanc mulierem vetulam, de qua alibi, quæ totum biennium decubuit, horror invasit mense Decemb. An. 1596. subsequente calore febrili, cum delirio & virium prostratione.

Altero die, cruris dextri pars inferior, rubebat, & nonnihil tumebat. Quare erysipelas œdematosum, à febre synocha exortum, esse dixi. Jussi more solito, cùm ægrè *remedia erysipelati* admoveri concedant, *veteri linteo, intincto in Croco, in aqu. Rosf. priùs infuso, crus* involvere. Remisit mox & febris & tumor.

Post octiduum rediit febris, subsequente utriusq; cruris erysipelate, majori adhuc cum tumore, illis quoque sensim remittentibus.

Tertia vice denuo invasit febris, & crus sinistrum (quod cùm arthritide laboraret, semper magis altero afficiebatur) tantùm tunc erysipelate corripiebatur. Quod tamen mirum in modum totum, unâ cum pedis superficie, intumuit, & circa inferiora pedis, vehementer inflammatum erat, cum intenso ardoris & punctionis dolore: Ita ut necessitate adacta, *topicorum usum* tandem sponte efflagitaret.

Jussi itaque *illinere locum rubentem* hoc *linimento: ℞. suc. Solani, Plantag. ana* ℥. j. *ol. Viol. Ros. ana* ℥. ij. *Aceti ros.* ℥. ß. coqu. *ad succor. consumpt.* add. *ung. Popul. & de Cerus. ana* ℥. ß. *Camph.* ℈. j. *Ceræ albæ parùm*, fiat *Linim.* Illinat *crus ubi rubet*, & *postea* involvat *corio Canino.*

Mitigabatur dolor & rubedo: sed post biduum vehementer iterum recruduit malum. Itaque quia spissius adhærebat priùs *unguentum, aliud* præscripsi: ℞. *suc. Solani, Plantag. ana* ℥. ij. *Aceti ros.* ℥. j. *Laricea dis. in vitello ovi, q. s. Album. ovi num. j. ol. Ros. Viol. de Nenuph. ana* ℥. j. agit. *probè*; Et illinat *locum affectum.*

Interea bibit *Cerevisiam loco vini*, atque *interdum* de hoc *Julepo* sumpsit: ℞. *julep. Viol. Rosar. ana* ℥. j. ß. *suc. Limon.* ʒ. *ij.* misce.

Quarto die, aperta sponte vena in imo cruris, ubi tumor maximè protuberabat, maxima copia sanguinis & saniei effluxit: idq; aliquot diebus sequentibus, etiam in aliis vicinis locis tanto fluore, ut ab universo corpore, materiam per hanc viam expurgari cernere esset. Pedis tumor sensim subsedit, & *continuato unguento* inflammatio cessavit.

Pruritus admodùm illi molestus erat. Et cùm ex frictione unguium, recidiva metueretur, nec tamen sibi temperare posset: *ad eum mitigandum*, jussi *in Vino* permiscere *Campharam*, *coctam donec dissolv. in pauca quantitate aquæ Vitæ, & parùm Alum*, & *Litharg.* permiscere, atque *ea* madefacere *sæpè crus.* Unde minui cœpit pruritus, & locus unguibus scalptus siccari.

Post aliquot dies, dolor ex frictione subortus est in illo crure novus. Nam sentiebat in profundo, non

non ardentes in superficie dolores, sed lancinantes: sicuti priùs, dum arthritide laborabat, senserat circa genu.

Et cùm sponte jussisset illinere *crus totum postremo linimento*, statim ea nocte dolor, qui per biduum duraverat, remisit.

Febris Synocha, Ecthymata seu Morbilli.

PUer sexennis, regnante anno nonagesimo sexto, inter infantes febre synochâ malignâ, ecthymata protrudere solitâ 6. Februarii, horrore præeunte, calore præternaturali correptus, decumbebat. Accersitus, pulsum febrilem plenum & citum deprehendi: facies oculique rubebant, prostratus jacebat, nec de dolore aliquo conquerebatur.

Suspicatus febrem eam, quæ tunc infantibus consueta erat, esse, eam prædixi. Moxque antequam ecthymata erumperent, *ut purgaretur*, sequens *medicamentum* propinavi: ℞. *syr. Rosar. sol. cum inf. Rhab. syr. de flor. Persic. ana* ℥.ß. *Diagryd. gr. ij. bene permixta* sumat *per se*, vel *cum jusculo*. Unde aliquoties fœda excrementa dejecit.

In *hypocaustum* ubi decumbebat, *ne aër frigidus* intromitteretur, *fenestras clausas* retineri, & *januæ velamen rubrum* obtendi, jussi. *Cibum cùm respueret, ne invito nimium juscula* obtruderent, monui.

Altero die, cùm jam hinc inde pustulas, sed paucas adhuc, & rubras, nec dum elevatas, in facie, pectore & brachiis apparere observarē, illeq; *decoctum* sumere, uti *& dulcia*, fastidiret; *aquam hanc* propinavi: ℞. *aq. Portul. & Fumar. an.* ℥.j. *aq. Scab.* ℥.ß. Bibat & *sub vesperam eundem potum* repetat, additis *suc. Lim.* ℨ.ij.

Tertio,

Tertio, quarto & quinto die, pustulæ magnâ frequentiâ prodibant, atque universum corpus replebant.

Jussi ut *Ficus*, *Passulas*, *cum granis aliquot Hordei & Lentium in aqua* decoquerent, hocque *decoctum clarificatum potus loco continuo, ad sitim sedandam* biberet *frigidum*. Verùm cùm mox fastidiret, *syrupo de Ribes addito*, *acetositatem* illi conciliavi, & tunc magis placuit.

Sumpsit quoque de sequenti *syrupo cochl. j. frequenter*, & hoc & sequentibus diebus: ℞. *Oxysacch. simpl. syr. Acetos. simpl. de Limon. ana* ℥.j.ß. misc. Utatur.

Sexto die admodùm erat debilis, ecthymataque latescentia adeò palpebras & nares oppleverant, ut oculos aperire minimè, nihilque penitùs videre, nec aërem per nares attrahere posset, oreque aperto respirare cogeretur. Quo incommodo alios aliquos infantes excœcatos vidi; & puellæ cuidam nares, cùm sanitati restitueretur, penitùs coaluisse.

Cùm alvus non responderet, *clyster* talis injectus fuit: ℞. *Malvæ, Mercur. fol. Acetos. recent. ana M. j. fl. Cord. p. j. Lent. Hord. Cicer. rubr. ana P. j.* fiat *decoct. in jure gallinæ*: diss. *in col. q. s. Tryph. persic.* ℥. ß. *Diasen.* ʒ. *ij. Mellis viol.* ℥. *j. ol. Viol. Amygd. ana* ℥. *j.* fiat *clyster.* Dejecit subnigram & tenacem materiam.

Decoctum prius cùm nollet ampliùs bibere, jussi *rasuram Cornu cervi atque Unicornu*, quod ipsi habebant, & cui multum tribuunt, *in aqua* decoquere, & sic ea uti.

Et quia convulsio metuebatur, *aq. Pæon.* ℥. *j.* porrexi, & *nucham oleo Amygd. dulc.* etsi & hæc pustulis occupata esset, *inungere* jussi.

Septi-

Septimo die, cùm extremè prostratis esset viribus, *cordiale* hoc exhibui: ℞. *sp. Cordial. elect. de Gemmis ana* ʒ. ß. *aq. Paeon. Scabios. ana* ℥. j. colentur *aliquoties:* Bibat.

Easdem species Cord. ad ʒ. j. *cum sem. Citri & Acetos. ana* ʒ. ß. *Coral. pulv.* ʒ. ij. *in nodulo ligata, jusculis* incoquere mandavi.

Cordis regioni, etsi quoq; pustulis scateret, *Theriac.* ʒ. *ij. cum pulv. rad. Paeon. & sp. Diam. an.* ʒ. *j. permixtam*, addito *succo Citri*, adhibui.

Sub vesperam, cùm eum jam animam agere existimarent, & ad preces confluerent; pulsus tamen, quem ægrè propter copiam pustularum explorare poteram, responderet: bono animo esse jussi, nihil adesse periculi. Quod & eventus, cùm statim ad se rediret, meliusque postea haberet, sensimque se recolligeret, comprobavit.

Nam postea sponte biliosa & nigra, pessimeque olentia, octavo die per alvum reddidit excrementa.

Nec solùm *juscula*, verùm *& cibum solidiorem sensim* admisit, atque etiam expetivit: *quibus*, & egregiè *reficientibus successivè* usus est.

Cœperuntque pustulæ, partim sponte suppuratæ; partim quia illas unguibus prurientes scindebat, apertæ fluere, crustâque nigrâ obduci. Unde tam horrendus totius ipsius corporis erat aspectus, ut nullâ scabie, nec leprâ ipsâ infectos, miseriores & turpiores viderim, quàm hunc puerum; qui priùs pulcherrimus erat; aliamque nobilem puellulam, & fœminam quandam juvenem, eo ipso anno simili modo laborantes, defœdatasque.

Convaluit tamen mox, relictis solis in facie

parvis,

parvis, certis duntaxat in locis foveis, variolarum vestigiis.

Febris Tertiana intermittens, ICterus.

MUlier, quę jam secundo pepererat, postquam ablactasset infantem Anno 1567. febriles paroxysmos tertianæ passa leves, illis cessantibus, sensim flavescere, in oculis primùm, mox & in facie, collo, reliquoq; corpore cœpit, urina penitùs crocea. Nec alioquin decumbebat, & saltem de vehementi alvi constipatione querebatur: cùm per plures sæpè dies, nihil dejiceret. Compresiones tamen, circa præcordia quoque aliquas, sentiebat.

Bilis ad intestina, naturalem, per porum cholidochum, expurgationem impeditam esse, facilè conjicere potui: proin nec intestinis irritatis alvum moveri, sed eam serò dilutam, per venas, unà cum sanguine, in universum corpus diffundi: illiusque causam, obstructiones circà viscera, horumq; vias, existere.

Quas ut solverem, cùm suspicio esset, illam concepisse, *levioribus* id primùm tentare aggressus sum: *Vino*, quod sic parabatur: ℞. *rad. Aperit. ana* ℥ij. *Cichor.* ℥. ß. *Absinth.* ʒ. iij. *fol. Sennæ* ℥. j. *sem. Anis. Fœnic. ana* ʒ. j. conquass. *pro Vini infusione:* Utatur *per triduum* loco præparationis. Verùm illius usu, alvus minimè mota fuit.

Quarto die hoc exhibui *purgans:* ℞. *Rhabarb. el.* ʒ. j. *Agar.* ʒ. ß. *Spicæ* ℈. j. infund. *in Vino Absinth. Expressionem* bibat. Nec hoc medicamento alvus respondit.

Ut *clysterem* sumeret suadebam. Verùm cùm illa omnino

omnino recusaret, videremque jam diu illam nihil dejecisse, nec facilè moveri, præsertim cùm adhuc de conceptu dubitaret, *fortius* hoc exhibui *medicamentum*: ℞. *rad. Cichor*. ℥. j. ß. *Fœnic*. ℥. j. *cort. Samb*. ʒ. vj. *fol. Sennæ* ℥. ß. *femin. Anis*. ʒ. ij. *femin. Petrosel*. ʒ. j. *Cusc*. ʒ. ß. fiat *decoct*. infund. *Rhab. el*. ℈. iiij. *Agar. troch*. ʒ. j. fiat *express*. dissol. *el. de Suc. ros*. ʒ. j. ß. fiat *potio*. Hac sumptâ dejecit, sed parùm.

Et quia tunc, quòd alvus responderat, contenta erat, per dies aliquot, non iterum ad me misit; licèt ab eo tempore, nunquam dejecisset.

Quo casu tandem impulsa, consilio meo *pilul. Aggregat*. ʒ. j. sumpsit: quæ alvum quoque solverunt, nulla tamen insigni factâ evacuatione.

Et quia non gravius afficiebatur, usum *remediorum* negligens, in febrem incidit. Dedi itaque: ℞. *syr. de Endivia, sem. de Cichorea, duplic. Rhabarb. ana* ℥. j. ß. *de quinque radicibus* ℥. j. *aq. Endiv. Cichorii, Bugl. ana* ℥. iij. fiat *Julep*. Bibat *tribus vicibus*.

Cessavit febris: sed tota erat icterica, alvusque penitùs constipata. Persuasi itaque ut *Vino* sequenti *alternis* uteretur *diebus*: ℞. *radic. Aperit. ana* ℥. ß. *cort. rad. Samb*. ʒ. vj. *rad. Asari* ʒ. ij. *Absint*. ʒ. iij. *sum. Centaur*. ʒ. ij. *fl. Cord. ana* ʒ. j. *femin. Fœnicul. Petrosel. Cusc. ana* ʒ. j. *fol. Sennæ* ℥. iij. *Turpet*. ʒ. iij. *Agar*. ℥. ß. *Zing*. ʒ. ß. *Tartari Vini albi, limat. Chalybis in nodulo ligatæ ana* ℥. ß. infund. *in Vino*: coq. *in duplici vase parùm*. Et utatur. Dejecit egregiè hujus Vini usu: in quo aliquamdiu permansit, sensimque flavities minui cœpit, urinæque ad naturalem colorem redire, alvusq; respondere.

Postea quoque, ut viscera simul roborarentur, obstru-

obstructionesque solverentur, *elect.* hoc præscripsi: ℞. *conf. fl. Cichor. fl. Buglos. Capill. vener. ana* ℥.j. *pulv. Pellic. stom. & intest. gallin.* ʒ.j. *Troch. de Eupat.* ℈.j. *limat. Chalyb. prapar.* ʒ.ij. *cum syr. de Bugl.* fiat *elect.* Capiat *alternis diebus, superbibendo parum Vini diluti aqua Endiv.*

Sic restituta fuit. Et licèt gravida tandem esse deprehenderetur, nihil horum usu mali passa est, sed filium mox sanum & benè habitum peperit.

Febris Tertiana, Colicus & Nephriticus dolor.

POst febrem tertianam, juvenis quidam vigesimum annum superans, in colicum morbum, non sine suspicione ilei morbi, incidit, adeoq; doloribus torquebatur, ut hinc inde per lectum se volutaret, & sursum deorsumq; ferretur, nec loco aliquo diutiùs posset quiescere. Alvus obstructa omnino erat, è qua neque flatus prodibat. Biliosam colicam esse, quæ adeò frequens est in nostris regionibus, à paucis descripta, tum ex oculis ictericis, tum urinâ tinctâ, tum inprimis ex prægressa febre tertiana, quæ aliquamdiu illum afflixerat, & cujus indicia adhuc, altero die se aliqua, manifestabant, cognovimus. Cùm in febribus hoc sæpe eveniat, ut febrilis causa, in venis mesaraicis contenta, nec dum per paroxysmos febriles penitùs absumpta, ad intestinorum fibras derivata, tales casus producat; febrisque tunc cesset, aut mitior evadat. Sicuti & in synochis febribus, sanguine inflammato è venis excusso, placidiorem quidem febrem fieri, sed graviorem morbum, inflammationem scilicet, subsequi, alibi ostendimus. Verùm & dolorem nephriticum aliquem,

colico cōjunctum esse, dolor fixus in lumbis, arenularum mictus, torsiones ventris, innuere videbantur.

Vigesimo sexto itaq; Junii, Anno 1596. *dolore urgente summo, statim sequens* bibit: ℞. *ol. Amygd. dulc. rec.* ℥.ij.ß. *syr. de Papav. Vini malvat. ana* ℥.ß. misce.

Inde *clyster* injectus fuit: ℞. *Lactis* ℔.j. diss. *suc. Betæ, Mercurial. Mellis ana* ℥.j.ß. *Laricea diss. in vitellis Ovor. duobus,* ʒ.ij. *ol. Aneth. Chamom. an.* ℥.j. fiat *Clyster.*

Fotus abdominis regioni fuit adhibitus: ℞. *rad. Alth. Lil. Petrosel. an.* ℥.j.ß. *herb. Pariet. Malvæ, Beton. Puleg. ana M.j. fl. Chamom. Melil. Samb. ana P.j. sem. Lini, Fœnigr. ana* ℥.j. *sem. Carui* ʒ.iij. coq. *in Aqua & Vino,* infund. *in vesicam bubulam, eaq; semiplena calens loco dolenti* applicetur.

Meliùs post horum usum habebat. Sed dolores mox, cùm à *fomentatione* cessaretur, redibant. Ob quam causam *clyster* sequenti die repetitus: qui, uti & prior, copiosam materiam biliosam educebat. *Sub noctem narcoticum consuetum meum* illi cum bono successu exhibui.

Tertio die bibit *Laricea* ʒ. *iij. diss. cum Vitello ovi, Melle & Vino, adjecta syr. Ros. simp.* ʒ.j. *Post duas horas* superbibit *jusculum*, moxque magnam in abdomine pulsationem sensit, de qua admodum conquerebatur. Cœpit & animo nonnihil deficere, ita ut oculi illi obtenebrarentur, nec astantes ampliùs, nisi ex voce, posset discernere. Donec tandem *subjectus clyster, assumpto pharmaco*, commotisq; excrementis, & circa angustias hærentibus, viam patefaceret: unde copiosissima bilis sequuta est excretio. A' qua meliùs sensim habere cœpit, adeò *ut fotum*, ne intestina nimiùm incalescerent, relinqueret.

Non-

Nondum tamen penitùs cessante malo, sequenti die, qui quartus erat, *clyster* talis injectus fuit: ℞. *rad. Alth. Lil. ana* ℥.ij. *rad. Apii* ℥.j. *herb. Malvæ, Viol. Atripl. Parietar. Beton. ana M.j. fl. Chamom. Melil. Samb. an. P.j. sem. Lini, Fœnigr. ana* ℥.j. *Carui* ʒ.iij. *fol. Senæ* ʒ. ij. *Furf. P.j.* fiat *decoct. in Lacte, & in* ℔. j. diss. *Mellis* ℥. ij. *suc. Betæ* ℥. j. ß. *Bened. lax.* ℥. ß. *ol. Chamom. Viol. ana* ℥. j. *Salis parùm*, fiat *Clyst.*

Semicupium quoque paratum fuit, si dolores non cessarent, ut in eo sederet. Verùm cùm remitterent, illud neglectum fuit, *Clysterq;* quinto die iterum repetitus.

Sexto die, qui primus erat Julii, etsi jam sublati essent dolores colici & nephritici; tamen adeò circa articulorum regionem & membra totius corporis, dolebat, ac si fustibus confractus esset, uti & in abdominis exterioribus: ita ut contactum vix ferre posset. Ob quam causam, & quia convulsio metuebatur, quæ sæpe hosce colicos dolores sequi solet, *spina dorsi oleo Chamom. & Amyg. dul. & Nardino inuncta* fuit.

Et ut alvus responderet, quæ per se semper astricta erat, *suppositoriis* cautum fuit.

Haecq; ratione sensim ad pristinam sanitatem rediit: nec dum postea aliud quid mali passus est, nisi quòd febris quædam reliquiæ, alternis diebus adhuc pullulabant. Quæ tamen *alterantibus evacuantibusq; levibus adhibitis* mox sublatæ sunt.

Febris Lenta, Cachexia, Cordis & Arteriarum pulsatio.

PUella famula, annos viginti superans, cachecti-

ea jam longo tempore, de cardialgia, cordis & arteriarum palpitatione, & lassitudine omnium membrorum, conquerebatur; adeò ut jam servire ampliùs minimè posset, sed domi cum parentibus manere cogeretur. A quibus rogatus, cùm pulsum ipsius tangerem, febrilem esse deprehendi, citissimum nimirùm, sed parvum: etsi urina cruda esset, & non alioquin caleret, nisi ex levi exercitio, aut post cibum sumptum. Sicuti in obstructionibus viscerum, ejusmodi lentæ febres, eas nonnunquam diu comitari solent, & cū cachexia, uti in libro febrium dictum est, copulari.

Itaq; obstructionibus potiùs solvendis intentus, quàm febri, sic eam restitui. Sumpsit 9. Aprilis *pil. Aggreg.* ʒ. ß. *cum suc. Ireos formatas.* Quarum usu dejecit, sed admodum commota fuit, ut torsiones & lassitudines vehementer sentiret.

Postea *Julepum* hunc *duobus matutinis* exhibui: ℞. *syr. de Duabus rad. de Endiv. an.* ℥.j.ß. *syr. Capill. ven.* ℥.j. *aqu. Cichor. & Absint. ana* ℥.ij.ß. misce pro *duabus vicibus.*

Quarto die rursum *pil. Aggreg.* ʒ.j. *cum suc. Ireos formatas* deglutivit: meliusq; purgata fuit.

Post biduum vino aperiente & purgante uti cœpit, sic parato: ℞. *rad. Aperit. an.* ʒ.iij. *rad. Cichor.* ℥.ß. *fol. Absint.* ʒ.iij. *summ. Centaur.* ʒ.ij. *sem. Anisi* ʒ.j.ß. *sem. Petros.* ʒ.j. *Limat. Chalyb. præp. instar nucis mosc. fol. Senæ* ℥.j.ß. *Agar.* ℥.ß. *Zing.* ʒ.j. conquass. *pro infus. in vino facta, coquendo parùm in duplici vase.* Quod bibit aliquot vicibus, benèque purgata fuit, & meliùs habere cœpit.

Menses, duodecimo die postea, leniter fluxerunt, sed per diem unum tantùm, quos priùs totum an-

num

num nõn viderat. Unde valde recreata, de salute, de qua priùs diffidebat, sperare cœpit.

Ut, si fieri posset, ampliùs fluerent, jussi *statim altero die* exhibere ad naturam movendam *pilulas: ℞. Myrrhæ ℈.ß. pil. Aggreg. ℈.ij. cum aqua Artemis.* fiant *pil.* sumat. Dejecit, sed menses non ampliùs fluxerunt.

Urinam ad me denuo misit 5. Maji, an ne præterea aliquibus uti deberet quærens: rectè enim se nunc valere dicebat. Quod intelligens, & urinam laudatam, quæ priùs aquea penitùs cernebatur, videns; jussi eam tempus mensium exspectare, atque interea *vinum in mensæ principio, in quo Absinth. & Melissa macerata essent, aliquando* bibere: & si instante mensium tempore, menses minùs decenter fluerent, *pilulas postremas* denuo sumere, *venamq; in pede* aperire. Sicq; restituta, ex longo morbo, denuo ad familiam, cui famulata fuerat, reversa est.

Febris cum Cardialgia.

VIde in Cordis dolore. Lib. II. Cardialgia febris ex esu, &c.

Febris, Convulsio, Ischiadicus dolor, Urina suppressa, & Varices, in puerpera.

PUerpera quædam, quæ sæpius priùs pepererat, octavo post puerperium die, qui 26. erat Decembris, An. 1592. circa meridiem, horrore correpta, in convulsiones incidit. Ubi ad eam vocatus, accessi, jam ad se redierat, attonita tamen adhuc, nec dum satis res cognoscens, interea febrilis calor summus, ex pulsu, deprehendebatur.

Præscripsi ei: ℞. *sem. Pæoniæ* ℥.*j.* contund. *& cum*

Julepi Rosacei & aquæ Pæoniæ an. ℥.*j.* fiat *emulsio*: quam *statim* bibat.

Dein: ℞. *Julepi Rosacei* ℥.*j.*ß. *aquæ Pæoniæ* ℥.*j. aquæ Cinamomi cum Aqua destill.* ℥.ß. misce: Capiat *duabus vicibus manè.*

Tertio die, eadem ferè horâ ut priùs paroxysmus rediit, & convulsiones statim quoque supervenerunt, quibus cessantibus, & calore aucto, jussi *cum Aqua cocta* miscere *syrupum Violac. & de Limonibus*, sicque *loco potûs* bibere.

Et ut uteretur hoc *electuario*: ℞. *conf. florum Pæoniæ, Bugloss. Violar. Majoran. Rosarum ana* ℥.ß. *seminis Pæoniæ excort.* ʒ.*j. rob. de Ribes* ʒ.*ij. cum syrupo Violac.* fiat *instar electuarii.* Capiat *manè superbibendo Julepum cum aqua Pæoniæ.*

Iterum tertio die, qui primus erat Januar. eodem tempore diei, rediit paroxysmus, cum convulsionibus, cum magna virium prostratione & vitæ periculo; Reiterati fuerunt *Julepi*: *spina & cervix inuncta oleo Amygd. dul.*

Cùm dubium, an quartana esset febris, quia duobus diebus quiescebat, ipsaque melancholicis cogitationibus mirè divexaretur, expectavimus quid tertio die subsequuturum esset. Verùm magna facta est mutatio, febrisq; calore aliquo, levia tantùm indicia ejus præbebat, sed dolor immensus circa coxam, in inguine dextro obortus est, cujus causâ sub vesperam dedi hunc *Julepum*: ℞. *syrupi Violac. julepi Rosacei ana* ℥.ß. *syrupi de Papav.* ʒ.*ij. aquæ Buglossi* ℥.*j.*ß. *aquæ Cinamomi* ʒ.*j.* misce.

Quiete dormivit, parùm sudavit, verùm sub vesperam dolor rediit, urinaque penitùs fuit suppressa.

Itaque

Itaque jussi *locum affectum inungere aqua Vitæ ℥. ij. in qua dissoluta fuerit per coctionem Camphoræ ʒ.j.* unde dolor mitigatus, sed pruriebat & calebat pars uncta.

Dein ad mictionem provocandam quæ mirè angebat, bibit *jusculum*, quod: ℞. *Cicerum P.j. radic. Asparagi, Petroselin. ana ℥.j. seminis Melonum ℥.ß.* coquantur, *addito butyro:* Bibat. Sub vesperam minxit copiosè urinam, in qua copiosa, fœculenta, alba, tenax, purulenta, inerat materia.

Sequenti die 8. Januarii, dedi illi *Mannæ ℥.j.ß. cum jure dissol.* unde copiosè dejecit & minxit. Sed dolor circa coxam recrudescebat, metusq; erat convulsionum, itaque *haustum* hunc dedi, qui ℞. *syrupi de Limon. ℥.ß. de Papav. ʒ.ij. aq. Rosarum, aq. Pæoniæ an. ℥.ß. aq. Cinamom. ʒ.j.* misce. Item *extrinsecus* applicet, ℞. *aq. Salviæ ℥.ij. aq. Vitæ ℥.j.ß. Camphor. ʒ.ß. Opii ʒ.ß.* Pro *applicatione cum pannis ad locum affectum.*

Dolor jam à coxa ad crus universum extendebatur, varicesq; erumpebant, in femoris crassiore sede externa, qui adeò dolebant, ut ne contactum quidem vel levem ferre possent, unde materiam sanguineã, melancholicam & tetram, quæ priùs febrem, convulsionem & melancholiam illi pepererat, doloremque circa majores venas, in inguinibus, eousq; subsedisse, conjiciebam.

Et quia ex dolore cardialgiam tantam sentiebat, ut ferè animo deficeret, mortemque sibi imminere putaret, cùm consumeretur, lacque pro infantis nutritione deficeret, jussi *ventriculi regionem oleo Nucis mosch. inungere.* Item: ℞. *Julepi Ros. ℥.j.ß. cum aq. Cinam. ℥.ß.* misce & *frequẽter* exhibeatur, & simul *juscula efficacia* offerantur, cætera omnia ferè respuebat.

non ardentes in superficie dolores, sed lancinantes: sicuti priùs, dum arthritide laborabat, senserat circa genu.

Et cùm sponte jussisset illinere *crus totum postremo linimento*, statim ea nocte dolor, qui per biduum duraverat, remisit.

Febris Synocha, Ecthymata seu Morbilli.

PUer sexennis, regnante anno nonagesimo sexto, inter infantes febre synochâ malignâ, ecthymata protrudere solitâ 6. Februarii, horrore præeunte, calore præternaturali correptus, decumbebat. Accersitus, pulsum febrilem plenum & citum deprehendi: facies oculique rubebant, prostratus jacebat, nec de dolore aliquo conquerebatur.

Suspicatus febrem eam, quæ tunc infantibus consueta erat, esse, eam prædixi. Moxque antequam ecthymata erumperent, *ut purgaretur*, sequens *medicamentum* propinavi: ℞. *syr. Rosar. sol. cum inf. Rhab. syr. de flor. Persic. ana* ℥. ß. *Diagryd. gr. ij. bene permixta* sumat *per se*, vel *cum jusculo*. Unde aliquoties fœda excrementa dejecit.

In *hypocaustum* ubi decumbebat, *ne aër frigidus* intromitteretur, *fenestras clausas* retineri, & *januæ velamen rubrum* obtendi, jussi. *Cibum cùm respueret, ne invito nimium jusculа* obtruderent, monui.

Altero die, cùm jam hinc inde pustulas, sed paucas adhuc, & rubras, nec dum elevatas, in facie, pectore & brachiis apparere observarē, illeq; *decoctum* sumere, uti *& dulcia*, fastidiret; *aquam hanc* propinavi: ℞. *aq. Portul. & Fumar. an.* ℥. j. *aq. Scab.* ℥. ß. Bibat & *sub vesperam eundem potum* repetat, additis *suc. Lim.* ʒ. ij.

Tertio,

Tertio, quarto & quinto die, pustulæ magnâ frequentiâ prodibant, atque universum corpus replebant.

Jussi ut *Ficus, Passulas, cum granis aliquot Hordei & Lentium in aqua* decoquerent, hocque *decoctum clarificatum potus loco continuo, ad sitim sedandam* biberet *frigidum*. Verùm cùm mox fastidiret, *syrupo de Ribes addito, acetositatem* illi conciliavi, & tunc magis placuit.

Sumpsit quoque de sequenti *syrupo cochl. j. frequenter*, & hoc & sequentibus diebus: ℞. *Oxysacch. simpl. syr. Acetos. simpl. de Limon. ana* ℥.j.ß. misc. Utatur.

Sexto die admodùm erat debilis, ecthymataque latescentia adeò palpebras & nares oppleverant, ut oculos aperire minimè, nihilque penitùs videre, nec aërem per nares attrahere posset, oreque aperto respirare cogeretur. Quo incommodo alios aliquos infantes excœcatos vidi; & puellæ cuidam nares, cùm sanitati restitueretur, penitùs coaluisse.

Cùm alvus non responderet, *clyster* talis injectus fuit: ℞. *Malvæ, Mercur. fol. Acetos. recent. ana M. j. fl. Cord. p. j. Lent. Hord. Cicer. rubr. ana P. j.* fiat *decoct. in jure gallinæ:* diss. *in col. q. s. Tryph. persic.* ℥. ß. *Diasen.* ʒ. ij. *Mellis viol.* ℥. j. *ol. Viol. Amygd. ana* ℥. j. fiat *clyster*. Dejecit subnigram & tenacem materiam.

Decoctum priùs cùm nollet ampliùs bibere, jussi *rasuram Cornu cervi atque Unicornu*, quod ipsi habebant, & cui multum tribuunt, *in aqua* decoquere, & sic ea uti.

Et quia convulsio metuebatur, *aq. Pæon.* ℥. j. porrexi, & *nucham oleo Amygd. dulc.* etsi & hæc pustulis occupata esset, *inungere* jussi.

Septi-

Septimo die, cùm extremè prostratis esset viribus, *cordiale* hoc exhibui: ℞. *sp. Cordial. elect. de Gemmis ana* ʒ. ß. *aq. Paeon. Scabios. ana* ℥. j. colentur *aliquoties*: Bibat.

Easdem species Cord. ad ʒ. j. *cum sem. Citri & Acetos. ana* ʒ. ß. *Coral. pulv.* ℈. ij. *in nodulo ligata, jusculis* incoquere mandavi.

Cordis regioni, etsi quóq; pustulis scateret; *Theriac.* ʒ. *ij. cum pulv. rad. Paeon. & sp. Diam. an.* ʒ. j. *permixtam*, addito *succo Citri*, adhibui.

Sub vesperam, cùm eum jam animam agere existimarent, & ad preces confluerent; pulsus tamen, quem ægrè propter copiam pustularum explorare poteram, responderet: bono animo esse jussi, nihil adesse periculi. Quod & eventus, cùm statim ad se rediret, meliusque postea haberet, sensimque se recolligeret, comprobavit.

Nam postea sponte biliosa & nigra, pessimeque olentia, octavo die per alvum reddidit excrementa.

Nec solùm *juscula*, verùm & *cibum solidiorem sensim* admisit, atque etiam expetivit: *quibus*, & egregiè *reficientibus successivè* usus est.

Cœperuntque pustulæ, partim sponte suppuratæ; partim quia illas unguibus prurientes scindebat, apertæ fluere, crustâque nigrâ obduci. Unde tam horrendus totius ipsius corporis erat aspectus, ut nullâ scabie, nec leprâ ipsâ infectos, miseriores & turpiores viderim, quàm hunc puerum; qui priùs pulcherrimus erat; aliamque nobilem puellulam, & fœminam quandam juvenem, eo ipso anno simili modo laborantes, defœdatasque.

Convaluit tamen mox, relictis solis in facie

parvis,

parvis, certis duntaxat in locis foveis, variolarum vestigiis.

Febris Tertiana intermittens, Icterus.

MUlier, quę jam secundo pepererat, postquam ablactasset infantem Anno 1567. febriles paroxysmos tertianæ passa leves, illis cessantibus, sensim flavescere, in oculis primùm, mox & in facie, collo, reliquoq; corpore cœpit, urina penitùs crocea. Nec alioquin decumbebat, & saltem de vehementi alvi constipatione querebatur: cùm per plures sæpè dies, nihil dejiceret. Compresiones tamen, circa præcordia quoque aliquas, sentiebat.

Bilis ad intestina, naturalem, per porum cholidochum, expurgationem impeditam esse, facilè conjicere potui: proin nec intestinis irritatis alvum moveri, sed eam serò dilutam, per venas, unà cum sanguine, in universum corpus diffundi: illiusque causam, obstructiones circà viscera, horumq; vias, existere.

Quas ut solverem, cùm suspicio esset, illam concepisse, *levioribus* id primùm tentare aggressus sum. *Vino*, quod sic parabatur: ℞. *rad. Aperit. ana* ℥ij. *Cichor.* ℥. ß. *Absinth.* ℨ. *iij. fol. Sennæ* ℥. *j. sem. Anis. Fœnic. ana* ℨ. *j.* conquass. *pro Vini infusione:* Utatur *per triduum* loco præparationis. Verùm illius usu, alvus minimè mota fuit.

Quarto die hoc exhibui *purgans:* ℞. *Rhabarb. el.* ℨ. *j. Agar.* ℨ. ß. *Spicæ* ℈. *j.* infund. *in Vino Absinth. Expressionem* bibat. Nec hoc medicamento alvus respondit.

Ut *clysterem* sumeret suadebam. Verùm cùm illa omnino

omnino recusaret, videremque jam diu illam nihil dejecisse, nec facilè moveri, præsertim cùm adhuc de conceptu dubitaret, *fortius* hoc exhibui *medicamentum*: ℞. *rad. Cichor.* ℥. j. ß. *Fœnic.* ℥. j. *cort. Samb.* ʒ. vj. *fol. Sennæ* ℥. ß. *femin. Anis.* ʒ. ij. *femin. Petrosel.* ʒ. j. *Cusc.* ʒ. ß. fiat *decoct.* infund. *Rhab. el.* ℈. iiij. *Agar. troch.* ʒ. j. fiat *express.* dissol. *el. de Succ. ros.* ʒ. j. ß. fiat *potio.* Hac sumptâ dejecit, sed parùm.

Et quia tunc, quòd alvus responderat, contenta erat, per dies aliquot, non iterum ad me misit; licèt ab eo tempore, nunquam dejecisset.

Quo casu tandem impulsa, consilio meo *pilul. Aggregat.* ʒ. j. sumpsit: quæ alvum quoque solverunt, nulla tamen insigni factâ evacuatione.

Et quia non gravius afficiebatur, usum *remediorum* negligens, in febrem incidit. Dedi itaque: ℞. *syr. de Endivia, sem. de Cichorea, duplic. Rhabarb. ana* ℥. j. ß. *de quinque radicibus* ℥. j. *aq. Endiv. Cichorii, Bugl. ana* ℥. iij. fiat *Julep.* Bibat *tribus vicibus.*

Cessavit febris: sed tota erat icterica, alvusque penitùs constipata. Persuasi itaque ut *Vino* sequenti *alternis* uteretur *diebus*: ℞. *radic. Aperit. ana* ℥. ß. *cort. rad. Samb.* ʒ. vj. *rad. Asari* ʒ. ij. *Absint.* ʒ. iij. *sum. Centaur.* ʒ. ij. *fl. Cord. ana* ʒ. j. *femin. Fœnicul. Petrosel. Cusc. ana* ʒ. j. *fol. Sennæ* ℥. iij. *Turpet.* ʒ. iij. *Agar.* ℥. ß. *Zing.* ʒ. ß. *Tartari Vini albi, limat. Chalybis in nodulo ligatæ ana* ℥. ß. infund. *in Vino*: coq. *in duplici vase parùm.* Et utatur. Dejecit egregiè hujus Vini usu: in quo aliquamdiu permansit, sensimque flavities minui cœpit, urinæque ad naturalem colorem redire, alvusq; respondere.

Postea quoque, ut viscera simul roborarentur, obstru-

obstructionesque solverentur, *elect.* hoc præscripsi: *℞. conf. fl. Cichor. fl. Buglos. Capill. vener. ana* ℥.j. *pulv. Pellic. stom. & intest. gallin.* ʒ.j. *Troch. de Eupat.* ℈.j. *limat. Chalyb. prapar.* ʒ.ij. *cum syr. de Bugl.* fiat *elect.* Capiat *alternis diebus, superbibendo parum Vini diluti aqua Endiv.*

Sic restituta fuit. Et licèt gravida tandem esse deprehenderetur, nihil horum usu mali passa est, sed filium mox sanum & benè habitum peperit.

Febris Tertiana, Colicus & Nephriticus dolor.

POst febrem tertianam, juvenis quidam vigesimum annum superans, in colicum morbum, non sine suspicione ilei morbi, incidit, adeoq; doloribus torquebatur, ut hinc inde per lectum se volutaret, & sursum deorsumq; ferretur, nec loco aliquo diutiùs posset quiescere. Alvus obstructa omnino erat, è qua neque flatus prodibat. Biliosam colicam esse, quæ adeò frequens est in nostris regionibus, à paucis descripta, tum ex oculis ictericis, tum urinâ tinctâ, tum inprimis ex prægressa febre tertiana, quæ aliquamdiu illum afflixerat, & cujus indicia adhuc, altero die se aliqua, manifestabant, cognovimus. Cùm in febribus hoc sæpe eveniat, ut febrilis causa, in venis mesaraicis contenta, nec dum per paroxysmos febriles penitùs absumpta, ad intestinorum fibras derivata, tales casus producat; febrisque tunc cesset, aut mitior evadat. Sicuti & in synochis febribus, sanguine inflammato è venis excusso, placidiorem quidem febrem fieri, sed graviorem morbum, inflammationem scilicet, subsequi, alibi ostendimus. Verùm & dolorem nephriticum aliquem,

colico cōjunctum esse, dolor fixus in lumbis, arenularum mictus, torsiones ventris, innuere videbantur.

Vigesimo sexto itaq; Junii, Anno 1596. *dolore urgente summo, statim sequens* bibit: ℞. *ol. Amygd. dulc. rec.* ℥.ij.ß. *syr. de Papav. Vini malvat. ana* ℥.ß. misce.

Inde *clyster* injectus fuit: ℞. *Lactis* ℔.j. diss. *suc. Betæ, Mercurial. Mellis ana* ℥.j.ß. *Laricea diss. in vitellis Ovor. duobus,* ʒ.ij. *ol. Aneth. Chamom. an.* ℥.j. fiat *Clyster.*

Fotus abdominis regioni fuit adhibitus: ℞. *rad. Alth. Lil. Petrosel. an.* ℥.j.ß. *herb. Pariet. Malvæ, Beton. Puleg. ana M.j. fl. Chamom. Melil. Samb. ana P.j. sem. Lini, Fœnigr. ana* ℥.j. *sem. Carui* ʒ.iij. coq. *in Aqua & Vino,* infund. *in vesicam bubulam, eaq; semiplena calens loco dolenti* applicetur.

Meliùs post horum usum habebat. Sed dolores mox, cùm à *fomentatione* cessaretur, redibant. Ob quam causam *clyster* sequenti die repetitus: qui, uti & prior, copiosam materiam biliosam educebat. *Sub noctem narcoticum consuetum meum* illi cum bono successu exhibui.

Tertio die bibit *Laricea* ʒ. *iij. diss. cum Vitello ovi, Melle & Vino, adjecta syr. Ros. simp.* ʒ.j. *Post duas horas* superbibit *jusculum*, moxque magnam in abdomine pulsationem sensit, de qua admodum conquerebatur. Cœpit & animo nonnihil deficere, ita ut oculi illi obtenebrarentur, nec astantes ampliùs, nisi ex voce, posset discernere. Donec tandem *subjectus clyster, assumpto pharmaco*, commotisq; excrementis, & circa angustias hærentibus, viam patefaceret: unde copiosissima bilis sequuta est excretio. A' qua meliùs sensim habere cœpit, adeò *ut fotum*, ne intestina nimiùm incalescerent, relinqueret.

Non-

Nondum tamen penitùs cessante malo, sequenti die, qui quartus erat, *clyster* talis injectus fuit: ℞. *rad. Alth. Lil. ana* ℥.ij. *rad. Apii* ℥.j. *herb. Malvæ, Viol. Atripl. Parietar. Beton. ana M.j. fl. Chamom. Melil. Samb. an. P.j. sem. Lini, Fœnigr. ana* ℥.j. *Carui* ʒ.iij. *fol. Senæ* ʒ. ij. *Furf. P.j.* fiat *decoct. in Lacte, & in* ℔. j. diss. *Mellis* ℥. ij. *suc. Betæ* ℥. j. ß. *Bened. lax.* ℥. ß. *ol. Chamom. Viol. ana* ℥. j. *Salis parùm*, fiat *Clyst.*

Semicupium quoque paratum fuit, si dolores non cessarent, ut in eo sederet. Verùm cùm remitterent, illud neglectum fuit, *Clysterq;* quinto die iterum repetitus.

Sexto die, qui primus erat Julii, etsi jam sublati essent dolores colici & nephritici; tamen adeò circa articulorum regionem & membra totius corporis, dolebat, ac si fustibus confractus esset, uti & in abdominis exterioribus: ita ut contactum vix ferre posset. Ob quam causam, & quia convulsio metuebatur, quæ sæpe hosce colicos dolores sequi solet, *spina dorsi oleo Chamom. & Amyg. dul. & Nardino inuncta* fuit.

Et ut alvus responderet, quæ per se semper astricta erat, *suppositoriis* cautum fuit.

Hacq; ratione sensim ad pristinam sanitatem rediit: nec dum postea aliud quid mali passus est, nisi quòd febris quædam reliquiæ, alternis diebus adhuc pullulabant. Quæ tamen *alterantibus evacuantibusq; levibus adhibitis* mox sublatæ sunt.

Febris Lenta, Cachexia, Cordis & Arteriarum pulsatio.

PUella famula, annos viginti superans, cachecti-

ea jam longo tempore, de cardialgia, cordis & arteriarum palpitatione, & lassitudine omnium membrorum, conquerebatur; adeò ut jam servire ampliùs minimè posset, sed domi cum parentibus manere cogeretur. A quibus rogatus, cùm pulsum ipsius tangerem, febrilem esse deprehendi, citissimum nimirùm, sed parvum: etsi urina cruda esset, & non alioquin caleret, nisi ex levi exercitio, aut post cibum sumptum. Sicuti in obstructionibus viscerum, ejusmodi lentæ febres, eas nonnunquam diu comitari solent, & cũ cachexia, uti in libro febrium dictum est, copulari.

Itaq; obstructionibus potiùs solvendis intentus, quàm febri, sic eam restitui. Sumpsit 9. Aprilis *pil. Aggreg.* ʒ. ß. *cum suc. Ireos formatas.* Quarum usu dejecit, sed admodum commota fuit, ut torsiones & lassitudines vehementer sentiret.

Postea *Julepum* hunc *duobus matutinis* exhibui: ℞. *syr. de Duabus rad. de Endiv. an.* ℥. j. ß. *syr. Capill. ven.* ℥. j. *aqu. Cichor. & Absint. ana* ℥. ij. ß. misce pro *duabus vicibus.*

Quarto die rursum *pil. Aggreg.* ʒ. j. *cum suc. Ireos formatas* deglutivit: meliusq; purgata fuit.

Post biduum vino aperiente & purgante uti cœpit, sic parato: ℞. *rad. Aperit. an.* ʒ. iij. *rad. Cichor.* ℥. ß. *fol. Absint.* ʒ. iij. *summ. Centaur.* ʒ. ij. *sem. Anisi* ʒ. j. ß. *sem. Petros.* ʒ. j. *Limat. Chalyb. præp. instar nucis mosc. fol. Senæ* ℥. j. ß. *Agar.* ℥. ß. *Zing.* ʒ. j. conquass. *pro infus. in vino facta, coquendo parùm in duplici vase.* Quod bibit aliquot vicibus, beneque purgata fuit, & meliùs habere cœpit.

Menses, duodecimo die postea, leniter fluxerunt, sed per diem unum tantùm, quos priùs totum an-

num nõn viderat. Unde valde recreata, de salute, de qua priùs diffidebat, sperare cœpit.

Ut, si fieri posset, ampliùs fluerent, jussi *statim altero die* exhibere ad naturam movendam *pilulas*: ℞. *Myrrhæ* ℈. ß. *pil. Aggreg.* ℈. *ij. cum aqua Artemis.* fiant *pil.* sumat. Dejecit, sed menses non ampliùs fluxerunt.

Urinam ad me denuo misit 5. Maji, an ne præterea aliquibus uti deberet quærens: rectè enim se nunc valere dicebat. Quod intelligens, & urinam laudatam, quæ priùs aquea penitùs cernebatur, videns; jussi eam tempus mensium exspectare, atque interea *vinum in mensæ principio, in quo Absinth. & Melissa macerata essent, aliquando* bibere: & si instante mensium tempore, menses minùs decenter fluerent, *pilulas postremas* denuo sumere, *venamq; in pede* aperire. Sicq; restituta, ex longo morbo, denuo ad familiam, cui famulata fuerat, reversa est.

Febris cum Cardialgia.

VIde in Cordis dolore. Lib. II. Cardialgia febris ex esu, &c.

Febris, Convulsio, Ischiadicus dolor, Urina suppressa, & Varices, in puerpera.

PUerpera quædam, quæ sæpius priùs pepererat, octavo post puerperium die, qui 26. erat Decembris, An. 1592. circa meridiem, horrore correpta, in convulsiones incidit. Ubi ad eam vocatus, accessi, jam ad se redierat, attonita tamen adhuc, nec dum satis res cognoscens, interea febrilis calor summus, ex pulsu, deprehendebatur.

Præscripsi ei: ℞. *sem. Pæoniæ* ℥. *j.* contund. *& cum*

Julepi Rosacei & aquæ Pæoniæ an. ℥.j. fiat *emulsio*: quam *statim* bibat.

Dein: ℞. *Julepi Rosacei* ℥.j.ß. *aquæ Pæoniæ* ℥.j. *aquæ Cinamoni cum Aqua destill.* ℥.ß. misce: Capiat *duabus vicibus manè.*

Tertio die, eadem ferè horâ ut priùs paroxysmus rediit, & convulsiones statim quoque supervenerunt, quibus cessantibus, & calore aucto, jussi *cum Aqua cocta* miscere *syrupum Violac. & de Limonibus*, sicque *loco potûs* bibere.

Et ut uteretur hoc *electuario*: ℞. *conf. florum Pæoniæ, Buglosſ. Violar. Majoran. Rosarum ana* ℥.ß. *seminis Pæoniæ excort.* ʒ.j. *rob. de Ribes* ʒ.ij. *cum syrupo Violac.* fiat *instar electuarii.* Capiat *manè superbibendo Julepum cum aqua Pæoniæ.*

Iterum tertio die, qui primus erat Januar. eodem tempore diei, rediit paroxysmus, cum convulsionibus, cum magna virium prostratione & vitæ periculo; Reiterati fuerunt *Julepi*: *spina & cervix inuncta oleo Amygd. dul.*

Cùm dubium, an quartana esset febris, quia duobus diebus quiescebat, ipsaque melancholicis cogitationibus mirè divexaretur, expectavimus quid tertio die subsequuturum esset. Verùm magna facta est mutatio, febrisq; calore aliquo, levia tantùm indicia ejus præbebat, sed dolor immensus circa coxam, in inguine dextro obortus est, cujus causâ sub vesperam dedi hunc *Julepum*: ℞. *syrupi Violac. julepi Rosacei ana* ℥.ß. *syrupi de Papav.* ʒ.ij. *aquæ Buglossi* ℥.j.ß. *aquæ Cinamomi* ʒ.j. misce.

Quietè dormivit, parùm sudavit, verùm sub vesperam dolor rediit, urinaque penitùs fuit suppressa.

Itaque

Itaque jussi *locum affectum inungere aqua Vitæ ℥. ij. in qua dissoluta fuerit per coctionem Camphoræ ʒ.j.* unde dolor mitigatus, sed pruriebat & calebat pars uncta.

Dein ad mictionem provocandam quæ mirè angebat, bibit *jusculum*, quod: *℞. Cicerum P.j. radic. Asparagi, Petroselin. ana ℥.j. seminis Melonum ℥.ß.* coquantur, *addito butyro:* Bibat. Sub vesperam minxit copiosè urinam, in qua copiosa, fœculenta, alba, tenax, purulenta, inerat materia.

Sequenti die 8. Januarii, dedi illi *Mannæ ℥.j.ß. cum jure dissol.* unde copiosè dejecit & minxit. Sed dolor circa coxam recrudescebat, metusq; erat convulsionum, itaque *haustum* hunc dedi, qui *℞. syrupi de Limon. ℥.ß. de Papav. ʒ.ij. aq. Rosarum, aq. Pæoniæ an. ℥.ß. aq. Cinamom. ʒ.j.* misce. Item *extrinsecus* applicet, *℞. aq. Salviæ ℥.ij. aq. Vitæ ℥.j.ß. Camphor. ʒ.ß. Opii ʒ.ß.* Pro *applicatione cum pannis ad locum affectum.*

Dolor jam à coxa ad crus universum extendebatur, vaticesq; erumpebant, in femoris crassiore sede externa, qui adeò dolebant, ut ne contactum quidem vel levem ferre possent, unde materiam sanguineã, melancholicam & tetram, quæ priùs febrem, convulsionem & melancholiam illi pepererat, doloremque circa majores venas, in inguinibus, eousq; subsedisse, conjiciebam.

Et quia ex dolore cardialgiam tantam sentiebat, ut ferè animo deficeret, mortemque sibi imminere putaret, cùm consumeretur, lacque pro infantis nutritione deficeret, jussi *ventriculi regionem oleo Nucis mosch. inungere.* Item: *℞. Julepi Ros. ℥.j.ß. cum aq. Cinam. ℥.ß.* misce & *frequẽter* exhibeatur, & simul *jускula efficacia* offerantur, cætera omnia ferè respuebat.

Varicibus appositum fuit, hoc *ceratum*: ℞. *unguenti populeon.* ℥. ij. *mucilag. sem. Psyllii, Lini, Fœnigr. ana* ℥. j. ß. *ol. Chamom. farin. Fabarum ana* ℥. ij. *Ceræ q. s.* fiat *Ceratum*. Verùm cùm contactum ægrè ferret, non diu retinuit.

Volui itaque derivationis causâ, ut *venam in pede affecto* aperiret, sed renuebat, ut erat morosa & delicata. Itaque jussi *Cucurbitulas ternas suris cum flamma* adhibere, *postquam pedes in decocto florum Chamom. Salviæ in Lixivio & Vino facto aliquandiu* retinuisset. Quo pacto magnum levamen sensit. Ob quam causam crastino die, item tertio repetitum fuit, unde dolor tandem ita remisit, ut sensim sedere, mox stare, tandem & ambulare, diu tamen claudicans, posset.

Accedebat, hisce malis adhuc urgentibus, alterum, quod eam penè pessundaret, Urinæ suppressio omnimoda, ad dies usque quatuor. Dedi ab *initio has pilulas*: ℞. *Tereb.* ʒ. *j.* incorporetur *pulv. Liquirit. & sacchаro Cando*, addendo *semin. Alkekengi* ʒ. ß. *Diagrydii gr. 4.* Dejecit copiosè adeò, ut debilitaretur, sed semel tantùm minxit, urinæ media pars in fundum subsidens, purulenta, tenax, videbatur.

Iterum cessante mictione, dedi hanc *potionem*: ℞. *semin. Nasturtii* ʒ. ß. *aq. Parietar.* ℥. *j. julep. Viol.* ℥. ß. Bibat. Et repetat *decoctum Cicerum*, quibus factis, immensam denuo copiam urinæ crassæ, uti prius, minxit, nec postea aliquid detrimenti, urinam reddendo, sensit. Atque ita per mensis spatium, producto morbo, sensim ad se rediit, sanataque est.

IN

IN CAPITIS DOLORE OBSERVATIONES.

Cephalalgia.

MATRONA quædam quadragenaria, quotannis ferè Synocha febre, erysipelas in facie protrudente (Carfunckel dicto) infestabatur. Mense Februario, Anno 1598. capitis dolorem immensum patiebatur, in vertice & juxta occiput, ad cervicem usq; desinentem, qui contactu minimè exacerbabatur, sed motu tantum capitis: ob quam causam, lecto prostrata, immoto capite jacebat, punctionesque intolerabiles sentiebat, quæ tamen nonnunquam remittebant, aliquando ita invalescebant, ut etiam ob dolorem, animo delinqueret.

Tertio à prima invasione vocatus, 22. Febr. die, præter jam dicta accidentia, in pulsu celeritatem, & in urinis rubedinem, deprehendi, non tamen sitiebat. Quia verò calebat admodùm, & interdum post somnum, quædam præter rationem loquebatur, delirium veritus, *venam brachii* aperire jussi: sanguinem postea inspiciens, admodùm impurũ animadverti. *Vinum* prohibui, *illiusq; loco Aquam coctam* præscripsi. *Extrema* fricare jussi.

Quarto die *manè potiunculam* hanc exhibui: ℞. *Mannæ* ℥. j. *syr. Ros. sol. cum Rhabarb.* ℥. ß. *Cum jusculo* sumat, Circa meridiem, deliquium animi passa, postea bis dejecit.

Quinto die *Cucurbitulas* applicuit *vitreas quatuor, scapulis utrinque, manè*, repetiitque *vesperi*: quo tem-

pore meliùs habebat, sed sub noctem recruduit dolor, inquietaque nox est secuta. Et quia dolor circa nucham magis urgebat, materiam eò descendisse suspicans, præsertim cùm tumerent glandulæ sub aure sinistra, jussi *Lanam succidam ol. Liliorum inunctam, cum panno Cannabino collo* obvolvere.

Sexto die non remittente dolore, *Cucurbitulas* repetere jussi, *adhibitâ simul scarificatione.* Circa meridiem pessimè habebat, animo delinquebat, parùm delirabat, quòd eclipsi, quæ tunc erat, acceptum ferebant: sub noctem, cùm dolor non remitteret capitis, nec unquam adeò eam molestasset, jussi ut *pedes in decocto Salviæ, Chamomil. facto in Lixivio & Vino*, immergeret, unde mox, se allevatam nonnihil, referebat.

Dein *tempore somni* hanc *potionem* dedi: ℞. *aquarum Lactuc.* ℥.j. *aq. Beton.* ℥.ß. *syr. de Papav.* ʒ.iij. *syr. de acetos. Citri* ℥.ß. *Collo* applicui *sacculum*: ℞. *Furfur.* P.ij. *semin. Papav. alb.* ʒ.j.ß. *Rosf. rub.* ʒ.j. *Mastiches* ʒ.iij. *rad. Galang.* ʒ.j. conquassentur, *vinoq;* irrorentur & applicentur. Placidè dormivit, dolorque mitigatus est.

Septimo die 26. meliùs habuit. Admodùm tamen prostratis erat viribus. Dedi igitur *conservam Ros. & Majoranæ.* Continuavit *pedum lotionem bis in die*, uti & octavo die. Et quia capitis punctionibus cessantibus, adhuc gravedo ei erat molesta, *Cucupham ex prædicto pulvere pro sacculo*, sumere jussi, *illiq; seminis Coriandri, & rad. Ireos ana* ʒ.ij. *pulv.* permiscere, sicque gestare.

Decimo, defluxio decubuerat in scapulas, axillas, pectus, citra tamen magnum dolorem, sed molestiam

lestiam inde, circa has partes, sentiebat. Iterum præscripsi: ℞. *Mannæ syr. Ros. sol. cum Rhabarb. ana* ℥. j. Bibat *cum jusculo:* Sic convaluit.

Cephalalgia cum faciei rubore.

VIde in Discoloratione. Lib. III. Faciei rubedo & lividitas, &c.

Cephalalgia in Febribus.

IN Continua. Vide in Febribus. Lib. II. Febris continua putrida.
In Ardente ibidem. Febris ardens seu causus.
In Maligna ibidem. Febris continua maligna.

Capitis dolor, cum Menstruo fluxu immodico.

VIde in Sanguinea excretione. Lib. III. Menstruus fluxus immodicus & dolor, &c.

Capitis dolor cum Lumbricis.

VIde in Animalium excretione. Lib. III. Lumbricorum dejectio, & capitis dolor.

Capitis gravedo & fluctuatio in eo, metusq; Apoplexiæ.

NObilis quidam strenuus & robustus, lautè vivens & intemperanter, de Capitis gravedine conquerebatur, Apoplexiamque ne superveniret, admodùm metuebat; utque eam præveniret, huc consilii causâ, Anno 1597. venit. Narrabat jam diu se, in capite pondus aliquod sentire, & veluti fluctuationem, sensumq; aliquem, atque si caput magnum,

& cavum esset, & se nonnunquam aperiret, rursumque marsupii alicujus instar, constringeret. Remittere interdum malum, aliâs exacerbari: per cætera bene se habere, nisi quòd totus esset melancholicus, & ad omnia munia obeunda, segnis & tardus.

A pituitæ & serosi humoris copia, intra calvariam collecta, hæc provenire, de multis circumstantiis interrogans, deprehendi & judicavi. Unde ejusmodi fluctuationes, quas vertigines nominant, quoque provenire, sicuti in praxi mea descripsi, docui.

Jussi autem bene illum sperare, nec apoplexiam timere: cùm eâ sit adhuc ætate, quâ curari possit.

Cùm itaq; se in omnibus obtemperaturum pollicitus esset, *statim curam* aggressi sumus, & 1. Martii hoc *Minorativum* propinavimus: ℞. *Diaphœn.* ʒ. *ij. Diacathol.* ℥. ß. *syr. Rosf. sol.* ℥. *j. aq. Cinamom. parùm*, fiat *potio*. Dejecit aliquoties.

Sequenti die *Vena aperta* fuit brachii: erat enim corpore quadrato, & plethoricus.

Diebus sequentibus hoc *Apozemate* usus est: ℞. *rad. Fœnic.* ℥. *j. Ireos* ℥. ß. *Acori veri, Cyperi, Enulæ ana* ʒ. *ij. Glycyrrhizæ* ʒ. *vj. herb. Fœnic. Verbenæ, Euphrasiæ, Betonicæ, Fumariæ ana M. j. Thymi, Hyssopi ana M. j.* ß. *fl. Stœch. Anthos, Borrag. an. P. j. seminum Fœnic.* ʒ. *ij. semin. Carui, Anisi, Seseleos, Sileris mont. Rutæ ana* ʒ. *j. Passul. pa. x. Senæ* ℥. *ij. Polypod. sem. Carthami ana* ℥. *j.* fiat *decoctio, & in Colat.* infunde *Agar. troch.* ℥. ß. *Turbith.* ʒ. *ij. Rhab.* ʒ. *j.* ß. *Cinam.* ʒ. *ij. Spicæ* ʒ. *j.* fiat *express. adde Sacch. q. s.* arom. *Cinam.* fiat *Apozema.* Bibit *quatuor vicibus*, & singulis admodùm dejecit.

Interea & *Cucurbitulas in utroque latere ternas, in collo & scapulis, cum flamma, matutino tempore* apposuit,

fuit, *tribus vicibus*, & *quartâ scarificationem simul* adhibuit, ut hæ naturam quoque, unà cum *purgantibus*, ad revulsionem materiei, à capite, sollicitarent & adjuvarent.

Absolutis hisce sic *purgatus* fuit: ℞. *rad. Ireos* ℥.ß. *rad. Glycyrrhizæ* ℥.j. *herb. Salviæ, Majoranæ an. M.j. flor. Lavand. Anthos ana P.j. Passul. enucl.* ℥.j. *Senæ* ℥.ß. *sem. Anisi* ʒ.j. *sem. Carth.* ʒ.ij. fiat *decoctio*, dissol. *in colatura tab. Diacarth.* ʒ.j. *syr. Rosar. sol.* ℥.j. fiat *potio*, adde *parùm aquæ Cinamomi*; Egregiè rursum purgatus fuit, atque levamen in capite sentire incepit.

Errhinum deinceps *aliquandiu in manibus naribus* attraxit: ℞. *succorum Majoranæ, rad. Betæ, fol. Anagallidis ana* ℥.ß. *pul. rad. Pyrethri* ʒ.j. *Vini albi* ʒ.ij. misce.

Tabulas de nuce Moschata ʒ.j.ß. *quantitate matutinis aliquibus* sumpsit: & *aquas Majoranæ & Menthæ, Vino permixtas*, superbibit.

Prandio finito pulvere hoc quoque usus: ℞. *semin. sacchara semi coopertorum, Coriandri* ℥.j. *Anisi* ℥.ß. *Fœnicul.* ʒ.ij. *Carui*, *Cubeb. condit. ana* ʒ.j. *fol. Majoranæ, flor. Rosar. rub. an.* ʒ.j.ß. *Cinamom.* ʒ.ij. *Maceris* ʒ.ß. *sp. Diacydon. sine speciebus* ʒ.j. *Sacchari ad pondus omnium*, fia *pulvis, post pastum* usurpandus.

Cucupham noctù capiti imposuit sequentem: ℞. *rad. Ireos, Angelicæ ana* ʒ.ij. *Acori veri*, *Cyperi ana* ʒ.j. *fol. Majoran. Rosmar. flor. Rosf. Lavandulæ, ana* ʒ.ß. *Nucis mosc. Caryophyl. an.* ʒ.j. *sem. Coriand. præp.* ʒ.j.ß. *semin. Nigellæ* ʒ.ß. fiat *pulvis*. Pro *Cucupha*.

Meliùs horum usu se habuit. Verùm cùm adhuc gravedo hæc interdum se manifestaret, *denuo corpus purgandum* censui: quod sequenti modo factum est: ℞. *rad. Ireos* ℥.ß. *Liquiritiæ* ℥.j. *Salviæ, Majoran. an. M.j.*

flor.

flor. Lavand. Anthos, ana P.j. Passul. enucl. ℥.j. *fol. Sennæ* ʒ.vj. *sem. Anisi* ʒ.j. *Carthami* ʒ.ij. fiat *decoctio* dissol. *in col. el. de succo Ros. Diaphœn. an.* ʒ j.ß. *syr. Rosar. sol.* ℥.j. fiat *potio non valdè spissa*, addendo *parùm aq. Cinam.*

Et ut meliùs excuteretur illuvies illa è cerebro, *sternutamentum* hoc *naribus* inditum: ℞. *Pyrethri* ℈.j. *Major.* ʒ.ß. fiat *pulvis*: Insuffletur *in nares*.

Cùm jam omnia salva essent, discedenti, ut *electuario* hoc *alternis diebus manè* uteretur cõsuluimus: ℞. *conservarum Majoranæ, flor. Stœchados an.* ℥.j.ß. *flor. Betonicæ* ℥.ß. *Rosar.* ℥.j. *Anthos* ʒ.vj. *cort. Citri conditi. Zingib. conditi an.* ℥.ß. *pulv. Ros. novellæ, Pliris arcot. ana* ʒ.ß. *Cinam.* ʒ *ij. cum syr. de Beton.* fiat *elect.*

Ut per *vices purgaretur*, aliud sic præscriptum fuit: ℞. *Cathol.* ℥.j. *Diaphœn. el. de succo Rosar. an.* ℥.ß. *pulpæ Tamarind.* ʒ.vj. *syrup. Ros. sol. cum infus. Rhabarb.* ℥.j.ß. adde *Diagrydii* cum *syrupo dilig. permixti* ℈.j. fiat *instar elect.*

Interea ut *laudatâ victus ratione* uteretur, *decenter se exerceret*, imperatum. Et ut in *balneo sicco hebdomadatim jejunus sumpto Rob de sambuco priùs*, sudaret. Atque *in balneo caput lixivio* hoc ablueret: ℞. *rad. Ireos* ℥.j.ß. *Cyperi, Agarici an.* ℥.ß. *herbar. Majoranæ, Salviæ, Spicæ celt. ana M.* j. *flor. Rosmarini P.j. sem. Nigellæ* ʒ.ij. *Coriand.* ʒ.iij. *rad. Caryophyllatæ* ℥.j. *rad. Ang. Asari ana* ʒ.ij. conquassentur: Pro *lixivio.*

Cephalæa, cum crustis in capite erumpentibus, & Alvi constipatione.

MUlieri cuidam, multorum liberorum matri, hoc jam à multis annis fuit consuetum, ut nunquam per alvum excrementa redderet, nisi *medicamento*

dicamento uteretur *purgante, ex foliis Senæ vel aliis parato*, quæ & facilè ferebat.

Tandem illi, post capitis dolores, quos aliquādiu perpessa est, in capitis pilosa sede superiore, ichor subflavus exsudare cœpit, qui cutem illic depascebatur, & crustas subluteas, post se relinquebat.

Hoc autem cùm deforme esset, ipsa integro anno & diutiùs occultaverat, *multis lixiviis siccantibus* usa, tandem sanavit, sed ita, ut postea diuturno & gravi capitis perseverante dolore, vexaretur, atque uti ajebat, enecaretur.

Postea Anno 1592. affectu mihi aperto, suasi *ut fluxus hujus materiei, in capite rursum* revocaretur.

Tentavi illud primum, *Rubificante remedio* hoc modo; ℞. *semin. Sinapis par. ij. Fimi columbi. part.* ß. *flor. Rosmar. fol. Major. ana* ℥. j. misceantur. Applicentur *capiti, instar emplastri, non derasis capillis*, quia nolebat concedère.

Verùm etsi ruberet caput, & arderet, tamen non fluebat materia, & cùm dolor ingravesceret, *Vesicatorium ex Flammula contusa, in medio capitis apposui*, quod vesicam latam fecit, è qua rupta, apertaque *Butyro cum fol. Brassicæ* retenta, maxima humoris effluxit copia, subitoque capitis dolor inde cessavit, nec de eo ad hunc usq; diem, conquesta est ampliùs, quod sciam.

Cephalæa seu Capitis dolor inveteratus, cum Uterino dolore.

CONquerebatur, de uterinis & capitis doloribus, matrona quædam, cui tempus menstrui fluxus jam præterierat, sentire se dicens, circa imam

ventris

ventris & lumborum regionem, dolores certo tempore, cum imbecillitate totius corporis, accedebat periodicus capitis dolor, circa occiput potissimùm. Cephalæa nimirum antiqua.

Post *multorum remediorum* usum, consului etiam, ut *externis adhibitis emplastris*, quæ *continuò* gestaret, uteretur, an fortè in morbo hoc diuturno & pertinaci, emendationem aliquam experiretur, quod & illi maximè placebat, nam defatigata erat, *tot remediorum* usu.

Cæterùm *ut corpus prius* purgaretur, *Vinum ejusmodi diebus quatuor*, vel *quinque* ut biberet, imperavi: ℞.*rad. Fœnicul. Ireos, Acori veri seu Calami aromat. ana* ℥.ß. *cort Tamaric.* ʒ.*vj. herb. Artem. Matric. Beton. Pulegii ana M.j. fl Bugloss. Borrag. Hyperi, Genistæ ana P.j. baccar. Lauri* ʒ.*iij. sem. Cartham.* ℥.*ij. fol. Senæ* ℥.*j.*ß. *Agari, trochisc.* ℥.ß. *Mechoac.* ʒ.*iij. Rhabarb. elect.* ʒ.*ij. Spicæ* ʒ.*j.* infundantur *in* ℔.*vj. Vini albi, & post* macerentur, *in duplici vase.* Utatur.

Dein *Tabulas* seq. præscripsi: ℞. *ſp. Diamarg. calid.* ʒ.*j. ſp. Aro.ros. & Diagalangæ an.* ʒ.ß. *Coralli* ℈.*ij. ſp. Cordialium* ℈.*j. sacchari* dissol. *in aq. Matricariæ* ℥. *vj.* fiant *Tabulæ*; Capiat *unam pond.* ʒ.*j. alternis diebus.*

Postremò ut *Emplastrum* sequens *aliquot noctibus in pubis regione, aliquot dein, in lumborum regione*, gestaret: ℞.*emplastri pro Matrice, q.s.* malaxetur *oleo Nardino*, extendatur *supra alutam*: gestetur.

Pro Cephalæa illa antiqua, *emplastrum* seq. *raso capiti Pileoli instar, in verticis regione tota, & occipitii* appositum, *continuò* gestabat, parabatur *illud ex una parte emplastri de Ranis* (quod mirè efficax, in cephalæa sananda) *& media parte emplastri de Betonica, & de Alabastro.*

Præter

Præter hæc *Lixivio* seq. ad discussionem materiei *caput aliquoties* lavit, *moxq; iterum pannis Thure, Succino, Benzoino, suffumigatis* absterſit. ℞. *Lixivii ex cineribus quercus & oſſibus combuſtis* ℔. *quatuor, aq. Fabrorum extinction. ferri* ℥. *iiij.* decoq. *fol. Beton. Salviæ, Spicæ celticæ ana M. j. fl. Roſ. rub. Roſm. Chamom. ana P. j. Agarici* ℥. ß. *ſem. Nigellæ* ʒ. *j.* Pro *Lixivio.*

Poſtea *fumus ex Maſtiche, Thure, Succino, Benzoino æquis partibus*, fiat.

Sicque melius habuit, vivitque adhuc, uti puto hodierna die.

Cephalæa in lue Venerea.

VIde in Defœdatione. Lib. III. Puſtulæ & Cephalæa, &c.

Hemicrania.

QUidam mediæ ætatis, pilis nigris, naturâ melancholicus, Anno 1584. appropinquante hyeme, nonnunquam ſecundâ vel tertiâ noctis, interdum quintâ vel ſextâ matutinâ horâ, capitis dolorem, in latere præſertim dextro; patiebatur, qui eum à ſomno excitans, per horas tres aut quatuor exercebat: perſeverante hoc dolore, & ſic per intervalla, ad ſeptimanas quinque uſque, redeunte. Qui tamen poſtquam *purgationibus* uſus fuiſſet (non interim *ſectâ venâ*) ſenſim tunc remiſit. Verùm ſequenti Anno 1585. verſus hyemem, eodem modo affligi cœpit, duravitque hic capitis dextri dolor, donec à me, uti & præcedenti anno, curaretur.

Anno verò 1586. circa initium Novemb. denuo Hemicrania hæc, dextri lateris eum invaſit, longeq; quàm priùs graviùs, cui etiam Dentium, affecti la-

teris, accessit dolor: quibus duobus doloribus concurrentibus, miserè afflictus, etsi *varia* adhiberet *remedia*, minimè tamen dolor minuebatur, sed augebatur. Consilio Medicorum, cùm *pilulis* usus esset *capitalibus*, adeò invaluit malum, ut penè ad insaniam redigeretur, imprimisque dolor à vertice capitis ad tempora vergens, tantus erat, ut eum qui in dentibus sentiebatur, (etsi & ille immensus esset) obscuraret. Diversionis causâ, *pedum* usus est *lotionibus*, *capiti* multa applicata fuêre *anodyna*; *electuaria varia* & *pulveres* ad capitis roborationem sumpsit: & cùm vigiliis molestaretur, usus est *potione somnifera*, item ob imbecillitatem *vires restaurantibus*. Verùm perseverante nihilominus, etsi quandoque nonnihil remitteret, malo, cùm latus capitis dextrum, semper illi frigere existimaret, eoque nomine *si stupham* ingrederetur, hoc modo capite incalescente, egregieque sudante, optimè secum actum iri existimans, hoc Medicis proposuit, quibus consentientibus, *balneo sicco, per triduum* usus, admodumq; in eo sudans, meliùs habere cœpit, dolorq; sensim remittere, adeò ut in publicum denuo prodiret.

Verùm mox recidivam passus, dolorē nunquam adeò violentum, se passum fuisse conquestus fuit, illisq; præsertim capitis dextri lateris sedibus, ubi ossa nuda excarniaque prominebant, veluti in verticis sede, franci uti ajebat numismatis amplitudine, in frontis ossis angulo, in osse jugali, à mala ad aurem usque in maxilla inferiore, præcipuè illic ubi juxta collum prominet, quibus locis adeò excruciabatur, ut difficulter, nec sine labore loqui, nec sine aliqua molestia altiùs loquentes audire posset, & miserè se excrucias, inquie-

inquietus erat, ac quocunque caput inclinaret, requiem nullam inveniebat, totoq; corpore tremebat, sæpeque lachrymabatur, adeò ut etiam astantibus, lachrymas commiseratione excuteret.

Tandem consilii causâ ad me ventum est; accedens eum, jussi *Lixivium more consueto per cineres aquam transfundendo*, parari, in *eoq; Salviam, Rosmarinum, Majoranam, Rutam, Melissam, flores Chamomillæ Sambuci, Rosarum rub. baccas Lauri & semen Anethi* decoqui, *Viniq; cyathum ad mensuram illius* addere, *spongiaq; in eo madefactâ, parumq; expressa, quam calidè perferre posset, capitis dextri sedem* fovere, *spongiâq; sensim à superioribus deorsum* ducere, quod cùm *indies bis antequam cibum sumeret* fecisset, cœpit summus ille cruciatus nonnihil mitescere.

Verùm cùm dolor non penitùs remitteret, interdumq; recrudesceret, suasi ut *emplastrum de Vigo corio rubro extensum, & agglutinatum, universi sedi dolenti dextræ capitis, à vertice rasâ priùs, ad maxillam usque inferiorem* apponeret, *agglutinatumq;* retineret, quod cùm *horis duabus ante cœnam* factitatum esset, sedenti in cœnâ, in capite sensus talis obortus est, ac si ex vase aliquo plures aquæ guttæ, in subjecta vasa plura stillatim caderent, sonum edentes, quem non solùm ipse percipiebat, sed & propiùs astantes audiebant. Qui strepitus in capite per noctes binas, diemque unum perseverans, unâ nocte cùm obdormiret, adeò invaluit, & cum fragore intonuit, ut è somno excitatus, perterrefactusque, domum concidisse, tabulatumque in eum decidisse, exclamaret, seq; sub lectum abderet. Quo strepitu denuo cessante, in malæ osse jugali, sub oculo ad aures usque dolor,

ac si vermes hanc sedem exederent, corroderentque, subortus est, qui & ad dies aliquot noctesque perseveravit.

Ob quam causam, *fotu priori* denuo uti cœpit, *detracto prius Emplastro*, quod ubi cuti adhæserat, semper madidum ferè, ac veluti aquæ guttis conspersum, inventum fuit: *rursumq;* post *fotũ illud* adhibebat, *diesq;* & *noctes* gestabat, donec indies remittente dolore, tandem ille penitùs evanuit, pristinæque valetudini æger restitutus est, quâ adhuc integrâ fruitur, nisi quòd gelu ingruente doloris indicia quædam sentit; uti & si studiis curisq; caput nimiùm fatiget.

Hemicrania sinistri lateris, 15. annos durans, cum Strepitu, circa tempora & aurem sinistram.

MUlier quædam, civis urbis S.Dietoldi in Lotharingia, octavâ à partu nocte, cœpit intensissimum sentire dolorem; in capitis sinistra parte, à fronte versus aurem sinistram, vermi illic repenti, & omnia perforanti, similem: nonnunquam etiam in aurem ipsam, strepitus hic, quem & adstantes (ut retulit) percipiebant, sese ingerebat. Imaginabatur sibi, à venefica vermem inter dormiendum, in aurem sinistram fuisse immissum, maximè, cùm nullum unquam, ex *cujusvis generis remediorum legitimo* usu, fructum percepisset: & licèt, pars Calvariæ, ubi maximè dolebat, *trepano* aperta fuisset, nihilominus tamen, postmodum paulò altiùs, similis dolor eam infestabat. Ideò *cauterio potentiali, cute ablatâ, ob suturam ossis petrosi, carnè novaculâ remotâ, secũdâ vice fuit calvaria perforata*, remanente semper pertinacissimo

illo

illo dolore, qui illam adeò continuò, quindecim annos, excruciavit (quāvis interim bis peperisset) ut nec dormire, nec nisi coactè comedere quicquā valeret, ac totū tempus lachrymas profundendo, & seipsam miseris cogitationibus affligendo, ut & pro semifatua haberetur, consumeret: sicuti & ipse illā miserā omnia sic narrantem, S. Dietoldi, à Cardinali Lotharingico Basileam rediens, Anno 1601. mens. April. vidi, & *ei remedia* præscripsi. Tandem Majo An. 1604. enixa fœtum masculum, statim ab omni illa molestia, sine ullo *medicamento* fuit liberata, sicuti maritus Basileæ 14. Julii 1604. testatus est.

Hemicrania cum Dentium dolore.

Vide in Dentium dolore Lib. II. Dentium dolor. Hemicrania.

Hemicrania cum Ophthalmia.

Vide in Oculorum dolore Lib. II. Oculi dolor & Palpebrarum inflammatio cū Pupillę, &c.

IN OCULORUM DOLORE OBSERVATIONES.

Oculi dolor & Palpebrarum inflammatio, cum Pupillæ obfuscatione & Hemicrania.

CAPITANEUS quidam Solodori, ex largo potu vini, ut existimabat, in semilatere capitis dextro, vehementer dolere cœpit, qui dolor circa meridiem exacerbatur, sub noctem mitior erat, ali-

quando penitùs remittebat. Accesit oculi dextri intensius quoque dolor, rubedo totum oculi album occupans, turgidis venis, ac si rubrâ carnosâ pelliculâ intectum esset, sicuti & palpebra utraque intus forisque, pupillaque obfuscata, adeò ut licet splendorem videret, tamen res discernere nequiret, duraverat jam, affectus hic, per sex septimanas.

Vocatus ad ipsum 9. mensis Septembris, Anno 1597. primùm *Cydoniati mei purgantis* ℥. j. exhibui, bisque dejecit.

Cauterium nuchæ imposui, verùm cùm ob vetustatem, nihil operaretur, sub *vesperam Vesicatorium ex Flammula contusa* adhibui, unde vesicæ, subortæ, manè sequenti apertæ, serum citrinum effundebant, imposuique *folium Brassicæ cum Butyro*, *sæpiusq;* reiterare jussi.

Oculo, collyrium ex corticibus Granatorum, hoc modo applicavi: *Imponebatur Gutta una aut altera in oculi canthum majorem capite inclinato, clausisq; postea palpebris, spongiolâ in hujus collyrii modicò admixtâ mucilagine, seminis Fœnigraci, madefactâ parumq; expressa, Bisq;* vel *ter in die* fuit renovatum.

Emplastrum pro Ruptura in dextro temporum adglutinatum gestabat.

Sequenti die *elect. Diapomorum meo* denuo purgatus fuit.

Discedens, eum sic pergere jussi, & *post quinque dies*, ut hypochyma discuteretur, *carnem Vitulinam, vel pulmonis agni partem oculo imponere, & ex Penna noviter nata columbæ, sanguinis guttas in oculum* imprimere.

Electuario cerebrum corroborante hoc est usus: ℞.

cond.

cond. Acori, *conser. Major. Anthos, Lavandulæ, Rosarum, fl. Salviæ, an. aq. partes.* Utatur.

Post aliquot dies, cùm nondum penitùs cessaret, rubedo., hoc *collyrio* usus est: ℞. *troch. alborum Rhasis* ʒ. ij. *aq. Rosar.* ℥. *viij. aqu. Fragorum cum lacte caprin. thure & camphora destillatæ* ℥. *j. aq. Fœnic.* ℥. ß. misc.

Cauterium Chirurgo, ut illius *nuchæ* apponeret, tùm visionis recuperandæ in illo oculo, tùm defluxionis arcendæ causâ, dedi: quod & benè successit, illudq; diu apertum retinuit. Oculo à tumore & rubore liberato, cùm tamen de visionis obscuritate, ob maculam albam in pupilla natam, conquereretur, splendoremq; tamen aliquem cerneret, res verò minimè dijudicare posset, *Aquam ex Fellibus, Terebinthina, Melle, Sulphure, Vino destillatam, ut oculo* inderet, jussi. Sicque omnia in meliùs cesserunt.

Oculorum ardor, rubor, tumor Palpebrarum, & Lachrymæ.

MOnachus quidam, æstate illa fervida Anno 1612. cœpit laborare oculi tam dextri quàm sinistri dolore, rubebant admodùm & tumebant palpebræ nonnihil, aderat quin etiam pruritus, ardor, atque lachrymarum calidarum continuus effluxus. Cùm negligeret, & *levioribus* saltem, ex vulgi consilio, uteretur, accessit visionis defectus aliquis, non absimilis fumo, oculis objecto, qui prohibebat, quo minùs res rectè discernere posset: tuncque consilii causâ ad me venit, circa finem Julii, admodùm tunc fervente caniculâ.

Exposui illi affectum, esse Ophthalmiam falsam, monuiq; statim, ne se ampliùs *Solis fervori* exponeret,

aut iter faceret, *à Vino* sibi temperaret, cui alioquin erat deditus, *cæteraq;* quæ *obesse possent*, exposui.

Præscripsi sequens *decoctum, pro utriusq; oculi fotu*: ℞. *cort. Granat. contus.* ℥.ß. decoquatur *in aqua calycum Rosarum*, & coletur, adde *Chalcanthi albi*, Augstein/ *tantum quantum oculi ferre possent, citra morsum* (nigrescit inde decoctum, atramenti instar, sed valdè fit efficax) De hoc *decocto sumat aliquantum*, adde *ovi Albumen bene conquassatum, & parùm Lactis*, madefiant *petiæ panni lintei non asperi*, applicentur *noctu, clausis palpebris oculis siq; donec exsiccentur, dùm dormit*, sinat, *inde rursum* madefaciat, apponatque, & *interdiu in altero oculo* gestet, *apertumq;*, *quo ad visionem utitur, sæpè* madefaciat hoc *liquore*.

Cucurbitulas per biduum applicare jussi *collo, scapulis, tertioq; die simul scarificationem adhibere*.

Emplastrum pro ruptura ad defluxionem cohibendam, *temporibus quadrantis thaleri Imperialis magnitudine*, ut adglutinaret, suasi.

Quibus cùm per octiduum fuisset usus, alter oculus sanatus est, alter verò adhuc rubebat. Sequenti postea hoc usus *collyrio*: ℞. *aq. Rosar. Peculi Ros. Plantag. an. q. s. lap. Hæmat. part. j.* conteratur, *& cum aqua dicta succus inde attritione illi mistus* affundatur. Hacq; utatur *aquâ* pro *sotu cum Album. ovi, agitatâ*.

Vesicatorium ex Flammula contusa nuchæ apposuit, unde vesicæ natæ disruptæ, plurimùm humoris reddiderunt, sicque convaluit.

Oculorum dolor, rubedo, & Lachrymæ.

PHarmacopœi cujusdam famulus, in utroque oculo, vehementem rubedinem passus est, cum dolore,

dolore, & fluxu copioso, calidarum lachrymarum: quæ cùm diu durassent, ipseq; jam *pilulas* sumpsisset, & *scarificatione* usus esset,

Emplastrum pro temporibus ordinavi: ℞. *boli Arm.* ℥.*ij. Mastiches* ℥.ß. *sanguinis draconis* ℥.*j. pulv. Gallarum* ℥.ß. excipiantur *ovi album. & Aceto*: Applicetur *utrinq, temporibus.*

Collyrio hoc utatur: ℞. *cort.Granat.* ℥.ß. coquatur *in aqua Peculi rosar. & Plantag. in colatur.* ℥.*iiij.* dissol. *lap.Hæmat.* ℥.*ij. tamdiu, donec succus reddatur, abjectâ residentiâ,* adde *Vitrioli albi* ℈.*j. Camphoræ* ℈.ß. misce *cum inf.gummi Tragacanth. facta in aqua Rosar.* Applicetur *supra oculum.*

Curatus fuit, sed post tempus denuo recidivam passus, hoc *Collyrio* sanatus iterum fuit: ℞. *mucilag. sem.Lini, Fœnigr. an.* ℥.ß. *aq. Plantag. Solani ana* ℥.*iij. Myrrhæ* ℥.ß. *Sarcocollæ nutritæ in Lacte* ℥.ß. *Cerusæ, Tutiæ ana* ℥.*j. Amyli* ℈.*j.* pulverisentur, ut *alcohol,* misceantur; Pro *collyrio.*

Oculorum tumor, rubedo, Pupilla obscura, & Lachrymæ.

AUrifaber quidam An. 1596. fluxum lachrymarum ex oculo sinistro diu perseverantem, cũ rubore oculi illius globi, & tumore ac obscuritate pupillæ, patiebatur. Aliquando hæc cessabant, mox iterum revertebantur, eratque antiquus & confirmatus affectus. Tandem accersitus, ord. *Pilulas,* quas sumpsit 3. Decembr. ℞. *Pilul. Aurear. Cochiar. an.* ℥.ß. *cum aq. Fœnicul.* fiant *pilul.* Dejecit admodùm, atque ea ipsa die, lachrymæ cessarunt & oculum aperire potuit.

Veſicatorium nuchæ 4.Septembr. appoſui, *ex Flammula contuſa*; Veſicam latam fecit, appoſui *fol. Braſſicæ cum Butyro*; fluxit humor eâ apertâ.

Supra oculum affectum, juſsi in *temporum uno emplaſtrum pro Ruptura*, ad inhibendum influxum, *continuo* geſtare: Quod cùm feciſſet ad 27.Decembr. uſque, ab omni rubore & lachrymis liber fuit.

Verùm cùm ſanata eſſet veſica, illeque minuta quædam ſculpens, in officina frigida, moram traheret, oculus denuo rubere cœpit. Ad arcendam itaque defluxionem *ſequens* ordinavi: ℞. *cort. Granator.* ℥.*j. boli Arm. pinguis* ʒ.*ij.* decoquantur *in aqua Plantaginis & peculi Roſ. & in* ℥.*iiij. colaturæ* diſſol. *lap. Hæmatitæ* ʒ.*ij. diu agitando, ut penitùs diſſolvatur*, adde *Vitrioli albi* ℈. *j. Camphoræ* ℈.ß. miſceantur *diligenter*, fiat *collyrium*; In *quo parvam ſpongiolam* madefaciat, & exprimat, atque *oculo clauſo* applicet: *ſæpè* repetendo.

Cùm aliquoties uſus eſſet, ut meliùs operaretur, addidi: ℞. *aquæ Plantag. Solani ana* ℥.*iij. Tut.* ʒ.*ij. Mucilag. ſem. Pſyllii factæ cum aqua Roſar.* miſce *cum priori collyrio*: Et utatur.

Iterum ſanatus, cùm metalla ad ignem funderet, calore & fumo in officina clauſa, igneque carbonum calefactâ, in qua hyemis tempore laborabat, recidivam paſſus, de *cauterio* monui, quod cùm non recuſaret, illudque *in nucha potentiale* illi adhibuiſſem, ab eo tempore, nihil ampliùs mali ſenſit, oculuſque illæſus ad hoc uſque tempus permanſit.

Oculi

Oculi purulenti & Lachrymantes.

CUm consilium à me, Anno 1569. vir præstans peteret, sic illi respondi. Quod casum Domini hujus attinet, video illius oculos, purulentam quandam materiam, continuò exsudare, lachrymasq; facilè ex illis profluere, unde pruritus in palpebris, & rubedo, sordesq; in ciliis apparent.

E' quibus, caput ipsius multis aqueis, serosisque excrementis, redundare, colligo, quæ non per vias decentes, uti oportebat, expurgantur, sed palpebras oculorum infestant, hancque viam sibi familiarem fecerunt, cùm potiùs circa oculorum radices, humores hi ad fauces, descendere deberēt. Oculi alioquin globus illæsus, neque affectus apparet.

Huic malo ut occurratur, neque lippientes oculi continuò maneant, omnibus modis à sede illa, defluxio erit avertenda.

Fiet hoc *bonâ victus ratione moderatâ, nec varia, abstinendo ab iis, quibus oculi irritantur, ut raphano, sinapi, cœpis.* A' *splendore* & *luce magna, fumo, capitis inclinatione* & similibus, *capite erecto* dormiat.

Postea *singulis hebdomadis* ʒ.j. *pilularum Sine quibus appellatarum* sumat, *media nocte, ex quibus aquâ Euphrasiæ subactis, vij.* formet *pilulas.*

Cucurbitulas siccas citra scarificationem, singulis mensibus semel applicet, *sex numero, minores tres in uno latere, tres in altero, unam in collo, alteram in summo humero, tertiam in scapula.*

Vesicatorium ex Ranunculo contuso, & supra nucham seu cervicem collocato, adhibeat, indeque vesicam genitam aperiat, *Butyroq;* aliquandiu inungat, & cùm sanare

sanare eam iterum vult, *unguento de Cerusa* inungat.

Noctu cubitum iturus utrinq; temporibus hoc *emplastrum* applicet, quod: ℞. *boli Arm.* ʒ.ij. *Masliches* ʒ.ß. *Sanguinis Draconis* ʒ.j. *pul. Gallarum* ʒ.ß. excipiantur *ovi Albumine & Aceto*, fiant *duo emplastra*.

In Collyrio sequenti, *duas spongiolas* intingat, *easq; noctu expressas, utriq; oculo* applicet, *ligando cum fascia, aut retinendo cum cucupha, donec exiccentur*, tunc enim etsi decidant, nihil obest, modò per duas horas, in oculis clausis priùs hæserint. Paratur autem hoc modo *efficacissimum*: ℞. *cort. Granat.* ℥.j. coquantur *in aq. Rosar. Plantag. & Solani an.* ℥.iij. coletur, dissol. *Lap. Hæmat.* ʒ.ij. agitetur *donec rubeat totum collyrium, abjectâ deinde residentiâ*, adde *Myrrhæ* ʒ. ß. *Sarcocollæ nutritæ in lacte*, ʒ.j. *Cerusæ Tutiæ ana* ʒ.j. *Vitrioli albi, Amyli an.* ℈.j. pulverisentur *omnia* ut *alchool*, misceantur *cum collyrio*. Item parentur *mucilagines sem. Lini & Fœnigræci*, & *quando uti vult collyrio*, *parùm harum mucilaginum collyrio* permisceat, *vel in harum penuria; Ovi albumen*.

Palpebrarum rubedo, Lachrymæ, & Impressio in albo oculi juxta pupillam.

IN affectu nobilissimi Domini, oculos molestante illiusque palpebras, eoque diuturno, hoc consilium dedi. Cùm *jam purgatus* sit, suaderem nihilominus, ut *per vices corpus sæpè* purgaret, *remedio hoc facili, sed oculis admodùm opportuno*.

Sumendo Fumariam recentem, & Sennæ purgatæ ana ℥.ß. *decoquendo in sero Lactis, pro uno haustu sæpè repetendo.* Quæ duo visioni appropriata sunt.

Pilulæ quoque *Sine quibus dictæ*, idem possunt efficere,

ficere, *si* ℥.j. *autumni & veris tempore*, vel *intermedio* quoque *tempore* sumatur.

Scarificationes singulis trimestribus factæ, in humeris proderunt.

Cucurbitularum quoque *sine scarificatione applicationes, singulis mensibus factæ.*

Cauterium in cervicis posteriore regione inustum plurimùm prodesset. Vel si *illius loco vesicatoriũ ex contuso Ranunculo vel Flammula huic loco applicatis*, fieret.

Victus ratio conveniens moderata, & imprimis in Vino temperantia, plurimùm conducet.

Per cætera utatur *tabulis de Nuce moschata interdum manè, aliquando noctu cubitum iturus, cœnâ diu pragressâ, alternis diebus.*

Unguento illinat *palpebras:* ℞. *Omphacii* ℥.ij. *succi Fœniculi* ℥.j. misce.

Lavet *nonnunquam pedes decocto Salviæ, Chamomil. Fœniculi, decoctis in Lixivio.*

Si *unguento* aliquandiu usus fuerit, & malit postea *aquâ* uti: poterit sequenti *aquâ noctu cubitum iturus, & manè humectare oculos, cum panno vel spongiola*, quæ valdè erit utilis.

℞. *aquæ peculi Rosar. Plantag. an.* ℥.iij. *aq. Euphrasiæ* ℥.ij. *cort. Granat.* ℨ.ij. *Tutiæ* ℨ.iij. *lap. Hæmat.* ℨ.j. decoquantur *parùm* & colentur: Pro *usu.*

Ægilops seu tuberculum in oculi angulo, cum Inflammatione palpebrarum & faciei.

VIdua quædam nobilis, cùm diu purulentam & sanguineam materiam, è nare sinistra redidisset,

didiſſet. quâ pannos multos commacularat, tandem ſuppreſſo fluxu, dolor ſupervenit capitis lateris ſiniſtri, & tuberculum cùm dolore in angulo oculi interiore apparuit, durum, ex contactu dolens. Neglexit per aliquot dies, etſi ego ulcus ſubſecuturum, prædicerem 14. Novembr. Anno 1595. inflammatio cum tumore, in palpebris & malis ſubſecuta, cum ſummo dolore & rubore.

Applicui hoc *cataplaſma*: ℞. *pulpæ Pomorũ dulc.* ℥.vj. decoquantur *in Lacte* & *pauca aquâ Roſ.* addendo *mucilaginis ſem. Pſyllii & Fœnigræc. ana* ℥.j. *ol. Roſar.* ℥.ß. fiat *Cataplaſma.* Applicetur loco affecto. Oculus non apparebat, adeò omnia intumuerant. Uſa fuit per biduum, ſed dolor perſeverabat, cum dolore capitis, tumor tamen parùm ſubſederat.

16. Novembr. ſumpſit *pilulas*: ℞. *pilul. Sine quibus* ℈.ij. *cum aqua Fœniculi* fiant *pilulæ*: Capiat *media nocte.* Sine moleſtia dejecit aliquoties. Sub *veſperam* juſsi *ſex Cucurbitulas* adhibere, *utrinq; tres collo*; & *ſcapulis, ſine ſcarificatione.*

17. Novembr. *Manè* uſa iterum *cucurbitulis*, *ſed cum ſcarificatione*, & quia dolor magnus, aliud ordinavi *Cataplaſma*: ℞. *micæ Panis* ℥. iij. *farinæ Hordei, Fabarum ad diſcuſſionem ana* ℥.j. *ſemin. Lini, Fœnigræc. ana* ℥. ß. decoquantur *in aq. Roſar. Plantag. & Lacte,* adde *olei Roſacei Chamom. ana* ℥. ß. *mucılag. ſem. Pſyllii & Fœnigræc. ana* ℥.j.ß. fiat *Cataplaſma.*

18. Novembr. Abſceſſu rupto in cantho majore, juſsi ponere *ſupra ulcus Terebinth. Vitelli ova ana* ʒ.j. fiat *emplaſtrum.*

19. Nov. Ne oculus læderetur uſu *cataplaſmatis* continuo, & quia palpebræ detumuerant, juſsi *ſupra malam tantum cataplaſma* ponere. 20. No-

20.Novembr. Imposui *turundam in ulcus, pus ex oculo, quo etiam ferebatur, purgavi*, dolor omnis cessarat, sed rubebat admodùm oculus, ideò jussi *pannum intinctum* in sequenti *collyrio, suprà oculum clausum* ponere, *noctu* præsertim: ℞. *aquarum Rosar. Fœniculi ana ℥.j.ß. Tutiæ præpar. ʒ.j. lap. Hæmat. ℥.ß. mucilag. sem. Fœnigræc. ʒ.j. cum album. Ovi* misce, diu usa est, dicebat esse boni odoris.

22. Tuberculum durum adhuc apparebat, illic ubi suppurabatur, quare applicui hoc *empla:* ℞. *Aloës hep. Mellis ana ʒ.j. Myrrhæ ʒ. ß. gummi Arab. ℈.j. Croci, Fellis ana ℈.ß. cum Terebinth.* misce, factum ad absterſionem simul ulceris.

25. Rubedo in oculo minuebatur, sed pupilla obscura erat, addidi *collyrio priori Sarcocollæ nutritæ in Lacte ʒ.j. aquæ Euphrasiæ ℥.j.* Jussi *sequenti die Cucurbitulis* uti.

Et quia aperto oculo, res inspiciens, Vertigine laborabat, ita ut cogeretur, illum mox tegere, conjiciens circa exortum nervi optici, etiam causam hærere defluxionis, ad divertendam materiam varia tentavi. 27. primùm dedi *Pilul. sine quibus ℈.ij.*

28.Novembr. *Cauterii* applicui *in nucha*, & cum prima vice nō satis operaretur, reiteravi. Et quia pus non ampliùs ex ulcere fluebat, jussi tantùm *collyrio pro oculo* uti.

Errbinum item hoc: ℞. *fucci Anagall. & rad. Betæ an. ʒ.ij. troch. Alhandal, Scammom. ana ℈.j. Mellis ʒ.j.* fiat *instar Linimenti: Utatur cum penicillo in nares.*

30. Novembr. ad escharæ casum, applicui *Butyrum, & emplastrum ex Terebinth. & Vitello ovi* desuper *bis in die* reiterando.

1. Decembr.

1. Decembr. de nubecula ante oculum conquerebatur, & quando res intuebatur, omnia circumagi putabat, sed tantùm ægro oculo finistro, & stupebat mala illius loci, dicebat hoc jam diu sibi contigisse; in visione illius oculi, & parte illa faciei. Unde nervos affectos in ea regione cerebri judicavi. Lachrymæ admodùm fluebant, & Catarrhus supervenerat.

6. Decembr. Ut per nares defluxionem derivarem, quæ omnino per majorem oculi canthum effluebat, jussi *fibras radic. Hellebori in nares trudere* & multum promovit.

8. Decembr. *Purgavi*: ℞. *syr. Rosar. sol. cum infus. Sennæ & Agar.* ℥.j. *Cathol.* ℥.ß. *Diaphœ.* ʒ.j. fiat *potio.*

9. Decembr. Ord. *Apozema pro v. vicibus* tale, *quale in vertigine pituitosa in praxi* descripsi: ℞. *Fœniculi* ℥.j. &c.

11. Decembr. *Escharam* difficulter cedentem, *resecui*, & *forpice* extraxi, postea *pilul. radic. Gentianæ* imposui.

12. Decembr. Iterum intumuerat maxilla, *Abscessui sub oculo*, jussi *iterum* applicare *Cataplasma postremum*, cujus portio adhuc aderat.

13. Decembr. Abscessus ruptus sub oculo, & alius in angulo oculi, applicui *Cataplasma*, priùs *supra ulcus ponendo emplastrum*, quod ℞. *Mellis*, &c.

23. Decembr. Tantum utebatur *emplastro sine cataplasmate supra ulcuscula*, quæ priùs multùm puris effuderant, nunc sanabantur. Ord. *pulverem tertium meum aromaticum, cap. de paralysi in mea praxi descriptum, ut manè per vices* uteretur.

35. Decembr. Omnia sanata erant. Sed quia oculus

lus rubebat, & adhuc purulenta materia cum lachrymis, continuò ex majori oculi angulo fluebat, & noctu palpebræ conglutinarentur. Ord. ℞. *cort. Granat.* ℥.vj. coquantur *in aquis Peculi rof. & Plantag. & Rosar. & in colatura* ℥.iiij. dissol. *lap. Hæmat.* ʒ ij. *Vitrioli albi* ℈.j. *Camphor.* ℈.ß. fiat *collyrium*: cùm eo uti vult permisceat, *infus. sem. Psyllii factam cum aqua Rosar.* quo *collyrio* in aliis uti soleo, sæpè magno cum successu. Hujus usu dixit se rectiùs etiam videre & oculum non adeò rubere, nullum dolorem sentiens toto tempore, statuit ita pergere.

Ægilops post inflammationem faciei.

VIde in superficiei corporis dolore Lib. II. Inflammatio faciei in abscessum, &c.

Fistula lachrymalis in oculi angulo, nec non Puris & Lachrymarum inde fluxus.

VIrgo quædam nobilis, ex ægilope fistulam lachrymalem contraxit, in majori oculi angulo, osse illic vitiato, & purè continuò ex eo angulo fluente, cùm multis lachrymis. Frustra per anni spatium à Judæo & Chirurgis afflicta & per diætam extenuata, tandem ad me deducta mens. Augusto, Anno 1593.

Purgavi eam *primùm pilulis capitalibus ex Cochiis & Aggregat*: Postea applicui *sex Cucurbitulas collo utrinque sine sectione, per biduum, tertio die cum scarificatione, more à me fieri solito.*

Injectione dein hac usus sum: ℞. *Lixivii* ℔.j.ß. *Aceti rubr. rof. Balaust. an.* ℥.ß. *Gallarum* ℥.j. *fol. Rutæ M.*ß. decoq. *pro ablutione & injectione, cum syringa, in fistulam oculi anguli.*

Postquam aliquoties usa fuisset, semper portio illius in nares descendebat. Tandem portio ossis maxillæ superioris, in oculi angulo ad nares, cum magna parte carnis putridæ fœtidissimæ per nasum in palatum erupit, quo facto, nullum pus nec lachrymæ amplius ex oculi sede effluxerunt, sed omnia per nasi amplitudinem, in palatum deciderunt.

Dein *unguentum* hoc *immittebat in ulcus:* ℞. *Aloës, Thuris, Sarcocollæ, Sanguinis draconis ana* ℥.j. *Antimonii crudi, Plumbi usti & loti, Tutiæ, Lap. Hæmatitæ ana* ℥.ij. *Balaust, Aristoloch. rot. ana* ℥.j.ß. *Alumin.* ℥.ij. *Aeruginis æris* ℈.j. pulveris. *subtilissimè*, excipiantur *Melle & Terebinth.* fiat *unguentum.*

Persistebat in usu *unguenti & lixivii, bisq; in die* chirurgus meo jussu administrabat.

Post dies aliquot applicui *cauterium meū in nucha*, quod sine dolore operatur, atque eschara exemptâ, apertum retinui.

Dedi quoque *potionem hanc pro. v. dosibus:* ℞. *fol. Tanaceti, caulium rubr. Agrimoniæ, Filicis mai. Filipendulæ, Pimpinellæ, Ceterach. an. M.j. fol. Myrthi M.ß. rad. Liquiritiæ* ℥.j. *Cicerum rubr. P.ij.* fiat *decoct.* cape ℔.j.ß. addendo *Sacchari* q.s. *pro quinq; vicibus.*

Purgavi denuò pilulis.

Incipiebat sanari ulcus, sed intrinsecus tunicâ succinctum, metuens autem ne apertus maneret sinus, *cauteri portiunculam* intrusi, quod mirè urebat, sed illico remittebat.

Postea ad carnem generandam hoc *sarcotico* sum usus, quod ℞. *Aristol. rot. radic. Ireos. cort. Thuris ana* ℥.j.ß. *Mastiches, Myrrhæ, Sarcocollæ, Aloës, Lap. Calaminaris ana* ℥.j. *Mellis q.s.* fiat *unguentum.*

Integrè

Integrè sanata, ita ut tantùm parva fovea illic citra incommodum, aciculæ capitis instar remaneret, formam tamen minimè defigurans. Anno 1612. ad me scripsit, cùm esset Abbatissa facta & catarrho laborasset, metuens ne recidivam pateretur, sed nihil subsecutum.

Oculo adhærens tumor, carneus, niger, diuturnus.

IN muliere vetula paupere, tumor in oculi sinistri latere, juxta pupillam, ante biennium exortus, cùm immenso ardore & dolore oculi, adeò accrevit, ut medium ferè occuparet oculum, prominebatque ad avellanæ majoris magnitudinem, carnemq; ex rubro nigricantem repræsentans, hypochymatis instar, adeò deformi colore, ut pavorem inspicientibus incuteret, & plerique oculi amissionem prædicerent; tandem verò suppuratione factâ, per dies 14. ater ex eo effluxit sanguis, remanente nihilominus carne illa ex atro rubente, & nunc virescente. Ad me consilii gratiâ veniens, jussi ut *Pomum putridum* applicaret, exiguam spem sanationis habens.

Verùm cùm nihil proficeretur, vehementer siccantibus & astringentibus, an quid effici posset, dixi ut sumeret *cortices Granatorum*, pulverizaretque adderetque *folia Plantaginis recentia*, eaq; simul in *aqua fabrorum Ferrata* decoqueret, addendo *Albumen ovi, simulq; decoquendo, & sub finem pulverum Chalcanthi albi, ea quantitate, quam oculus perferre posset*, hocque *cataplasma* noctu oculo imponeret, illiusque usum continuaret. Post duos menses reversa, vidi tumo-

rem mediâ ex parte absumptum, quapropter in *hujus applicationis* usu, pergẽdum esse, consului. Quod cùm adhuc *mensibus duobus* fecisset, tumor omnis præter omnem spem evanuit, remanente tantum maculâ quadam, variegato colore, qualis in gemma Jaspide cernitur, sed quæ in albo tantum oculi erat, nec pupillam attingebat, unde & visioni nullum adferebat detrimentum.

In oculo vesica casu nata.

IN horto meo, nutrix mea deambulans, cùm *fructum cucumeris asinini maturum* decerpsisset, primo contactu, uti solent, dissiliente seu disrumpente, & humorem cum seminibus profundente, casu in oculum illius quoque prosiliit. Ex quo ardorem sentiens, oculumq́ue perfricans, vesica ampla phlyctenarum instar, totum oculi globum ambiens, nata est, pellucida, humoreq́ue plena, quæ tamen per noctem rursum subsedit, & evanuit.

IN AURIUM DOLORE OBSERVATIONES.

Aurium ulcus cum Tinnitu, difficiliq́; Auditione.

JUVENIS quidam viginti annos excedens, conquerebatur se jam triennium laboravisse difficultate auditus, in utraq; aure, & è dextra, manè, auriscalpio crustam, quæ in auditus camera nascebatur, eximenti sibi pus effluere, & nonnunquam ulcere irritato, sanguinem. Fœtere illud pus, adeò ut

etiam

etiam ab aure expiratio illa, astantibus esset molesta. Idem in sinistra factum fuisse, nunc verò ex ea nullum pus effluere, sed sibilum restare, auditum impedientem, capitis gravedinem insuper se sentire, admodumque somnolentum esse, atque è naribus copiosam pituitam effluere.

Usus erat *multis purgationibus, per pilulas aliasq; formas*; Item *cucurbitulis, scarificationibus. Auribus* semel tantùm se indidisse *succum caparum*, sed nihil profuisse, ajebat.

Præscripsi consilium, ut *Aquam meam viridem supra ulcus* applicaret, cum *penicillo* vel *penna* vel *bombyce*, *non tamen nimis profundè* inderet, *ne* ad tympanum perveniret, idque *indies, bis vel ter* repeteret, si eroderet illa *aqua*, *eam Vino & Vitello ovi* contemperaret.

Infundat in *aurem illam ulceratam*, *Serum Lactis cum Saccharo cando, Melle & Oxymel. squill. mistum*, sinatque *iterum mox effluere*.

Excipiat *fumum illâ aure*, ex *pulvere projecto supra carbones, parato ex Resina pura, Colophonia, Thure, Mastiche & Succino*.

In *sinistram aurem*, ubi sibilus, immittat *guttas aliquot aquæ alterius destillatæ ex Fellibus pisciū, quæ recipit, ut in Praxi mea eam descripsi. Hanc* eandem *ulcere curato in dextram aurem* instillet, *si gravis manserit auditio*, sed permittat *mox iterum effluere*.

Bibat interea *Vinum ex Capitalibus rad. herbis*, additis *purgantibus Sena an. ad v. mens. paratum, alternis diebus*, diu continuando.

Electuarium capitale sumat *alternatim*, uno *die electuar*; *altero Vinū*. Hæc cerebrū purgant & roborat.

Applicet *Cucurbitulas in collo, sub auribus hebdomatim.* Si deficeret *aqua viridis* utatur hoc *unguento:* ℞. *unguenti Aegypt.* ʒ.j. *Pompholyg.* ℥.ß. *Oxymel. squill.* ʒ.ij. misce.

Naribus indat ad purgandum cerebrum, *succum rad. Betæ, & Anagallidis fl. cæruleo.*

Item intrudat *fibram Hellebori aliquoties*, ad sternutationem movendam.

IN NARIUM DOLORE OBSERVATIONES.

Nasi ulcus, illius apicem depascens.

VIRGO quædam nobilis, annos excedens 30. ad me consilii causâ venit, cujus nasi extremitas cartilaginosa, in medio tota ferè ulcere depascente absumpta erat, remanentibus saltem utrinq; portionibus quibusdam, narium alarum, sed diductarum & ulceratarum, qualis etiam erat reliqua nasi extremitas, faciesque in ambitu nasi tumida, rubens patentibus narium foraminibus adeò, ut penitissimè quoque introspicere liceret.

Narrabat ante biennium, in summitate nasi, ad canthum oculi sinistri, pustulam erupisse, eaq; suppuratâ & apertâ, pus profudisse, & cùm diu non coalesceret illud ulcus, ossiculum tandem è naso prodiisse, atque demum sanato ulcere, in ambitu narium, ulcus illud cœpisse, diuque frustra à multis chirurgis & empiricis tractatum, qui *unguentis variis & emplastris erodentibus*, usi fuerunt, & eousque, ut portio magna nasi absumpta fuerit, excrevisse.

Nec

Nec ab ullis aliquid commodi sensisse, nisi quando *pilulis mercurialibus*, & *fumo ex trochiscis ex cinnabari naribus* excepto, usa esset, tunc eam, cùm os inflammatum esset, & multa expuitio subsequeretur, penè curatam fuisse, sed omissâ curâ ulcus recruduisse.

Ex quibus suspicio nata, à lue venerea fortè hoc ulcus prodiisse, nisi cancer esset narium.

Curationem aggresi in initio Septembris, Anno 1600. *corpore purgato* obiter, cùm illud sæpè jam evacuatum esset, & *cauterio in nucha adhibito, licèt in brachio* alterum jam adhibuisset, cùm ulcus pure admodum sordidum esset, ad illius abstersionem, demum exsiccationem, varia adhibita fuerunt, primumque *unguento Apostolorum* usi sumus, sed cùm invalidius videretur, & appositis *emplastris* mucus narium retentus, & collectus, novis sordibus locum exesum & sordidum inquinaret, *unguentum Aegyptiacum* adhibitum fuit, *succo Tabaci parùm*, ut vis acris illius nonnihil infringeretur, *contemperatum*, à quo, cùm admodùm repurgaretur, & mundum fieret ulcus, ad exsiccationem illius *decoctum* hoc adhibitum fuit, *in scutella, in qua nasi eminentiam ulceratam* immergebat, sæpeque *horæ spatio & ampliùs* continebat, quod tale fuit: ℞. *Agrimon. M.j. Rutæ M.ß. Gallarum* ℥. *j. Balaust.* ℥. ß. fiat *decoctio in mensura* ß. *Lixivii & Acetos. ros. cochl.iij. vel iiij.*

Interea semper post *fotum*, *unguentum* sequens quoq; fuit adhibitum, *bisq; in die renovatum*: ℞. *Cerussæ* ℥.*j. Tutiæ, LithLitharg. ana* ℥.ß. *Plumbi usti* ʒ.*vj. Myrrhæ, Aristol. rot. ana* ʒ.*ij. ol. Rosar. omphac. succi Plantag. an.* ℥.*ij.* Agitentur.

Quæ duo *remedia*, & præsertim *decoctum* adeò

profuerunt, ut ulcus jam sanari videretur. Verùm cùm in medio nasi, nigrum quid apparens, promineret, chirurgusque forpice arriperet, ossiculum oblongum, fungosum, narium prodiit, cujus rei causâ, cùm suspicio esset, in interioribus fortè erosa esse ossa, præsertim cùm facies, quæ priùs usu *fotus*, penitùs detumuerat, rursum tumescere & rubere inciperet, ut *fumum ex trochiscis, in quibus cinnabar. erat, injectis carbonibus excitatum, per Infundibulum* admitteret, jussimus, quod cùm semel atque iterum tantùm fecisset, *pulverem* admodum *siccantem*, ut ulcus coalesceret, ante *unguenti* applicationem adhibuimus. Et ab usu *fotus* cessavimus. Quo facto ala dextra nasi, findi admodùm cœpit, & ulcus de novo sordescere, ex quo multum adhuc putridæ carnis, adesse conjecimus, denuoque ad usum *fotus & unguenti Aegyptiaci* rediimus, sed cùm illud ferre nollet, ob dolorem, faciesque nonnihil inflammaretur, *Sublimati pulverem aqua Rosar.* dissolvimus, & *madefactas eo liquore petiolas, ulceratis locis* apposuimus: quòd cùm ferre posset, in illius usu perreximus, unde valde mundificari cœpit ulcus, caroque sana, & rubens apparere.

Cùm verò sordes continuò è naribus stillantes, & propter applicationes extrinsecùs naso, illic hærentes, ulcus semper novis sordibus inquinarent, *Corpore* iterum *semel purgato, pilulam unam sumpsit Mercurialem*, ut ad os pituita derivaretur, & per sputum expurgaretur, unde cùm admodum purgata esset, os inflammari, lingua intumescere, eâ ipsâ die incepit multumq; magno cum dolore expuere, eam ob causam *gargarismat.* utebatur, donec per dies aliquot hæc omnia cessarent. Inter-

Interea *unguentum* adhibitum fuit *paratum ex Minio & ol. Rosac. additâ portiuncul. Mastiches & Thuris, quo panni lintei inuncti, & ulcerato loco* applicati fuerunt, *suppositoq; emplastro Basilicone* retenti. *Naribus* interea, *calamo pennæ immisso, apertis servatis*: fuitque *indies bis unguentum hoc renovatum*, unde ulceratus locus hinc inde sanari incæpit,

Verùm cùm adhuc produceretur integra sanatio, & de lue venerea aliqua esset suspicio, ut meliùs purgaretur, iterum *pilulam* sumpsit, eademq; symptomata oris, sed paulò mitiora passa fuit: quibus sanatis, atque interea semper adhibito *unguento de Minio*, media pars nasi exulcerati cute obduci incœpit. Verùm quia in altera pinna, ulcusculum restabat, & sub ea cavum in labro superiori, *pulvis præcipitatus ruber*, sicuti eum Chirurgi ex *Argent. vivo in aq. forti infuso, & demum consumptâ in carbonibus aquâ remanente pulvere*, parare solent, impositus aliquando fuit, unde integrè sanari cœpit, restitutaque fuit circa finem Decembris 22. die, sanaque à nobis discessit.

Cancer in Nasi interna sede.

IN Viro quodam nauta, cancer in nasi interiore altera sede natus, ardore quodam molestus, adeò adauctus spatio temporis fuit, ut nares admodum distendendo, in uno latere pugni magnitudinem superarent, differens à polypo, quòd non propenderet, sed omnino naribus undique adnatus esset, & hic tandem in ulcus conversus, omnia respuens *remedia*, eum è medio sustulit.

Cancer in Nare & Palato.

VIde in Oris dolore. Lib. II. Cancer in Palato & Nare.

Nasus frigore congelatus.

EX summo frigore, nasi apicem mihi congelatum fuisse, dum iter facerem, ex eo deprehendi, quod cùm nasum emungere vellem, pars hæc insensilis & rigida esset, quàm cum flectere conarer, sanguis mox è naribus erupit: quod tamẽ cùm non diu durarit, nullum incommodum mihi attulit.

IN ORIS DOLORE OBSERVATIONES.

Oris ulcus juxta inferiorem maxillam.

IN fœminæ cujusdam gingivas & maxillam inferiorem, sinistri lateris defluxione delapsâ, dolor vehemens, circa dentium regionem obortus est, intumuitque locus ille foris intusque, abscessuq; facto in ore, disruptoque, pus effluxit. Quo facto, dolor & tumor extrinsecùs nihilominus persistebant, rubebatque pars, cùm acuto tumore & molli, quique contactu exacerbabatur: abscessu quoque illic genito, quem, cùm *sectione* aperiri nollet, ***cauterium meum potentiale*** applicui; id licèt dolorem aliquem, per duas horas moverit, tamen adeò profuit, ut mox eo cessante, copiosissimè pus saniosum effluxerit, idque per multos dies, donec penitùs sanaretur.

Inflam-

Inflammatio, Abscessus sub lingua, è quo calculus prodiit.

PRæfecto cuidam arcis Homburgensis, post inflammationem ac tumorem in faucibus & lingua, abscessus natus est, eoq; rupto calculus oblongus prodiit, quem mihi ostendit.

Alteri cuidam, tophaceus quoque calculus sub lingua crevit, qui punctorios illic adferebat dolores. Hunc chirurgus noster, levi sectione facta, exemit: Referebatq; forma colore & substantia, lapillum eum, qui in capite cancri nascitur, in oculorum radicibus, eoq; nomine oculus cancri appellatur, Magnus autem erat, sed inæqualis.

Cancer in Lingua.

LIngua, in quadam, undique in superficie, extuberabat inæqualiter, tuberculis duris, rubicundis, magnis, uvæ instar botrorum conglomeratis, quæ pustulas elephanticorum omnino referebant. Hæ in certis locis, jam in ulcera conversæ erant, quorum labia prætumida & inversa apparebant, cum dolore aliquo vel ardore, ex quibus cancrum esse, & hinc inde in carcinoma conversum, judicavi. Impedimentum hæc, & in loquela & deglutitione, adferebant, non leve.

Usus sum ad linguam sic affectam sanandam, *oris Collutionibus, validè siccantibus*, & postea præcepi ut illiniret, *aquâ Viridi ex arsenico & æris ærugine paratâ, in oris dolore praxeos meæ descriptâ*, unde minui cœpit. Sed postea non ampliùs est reversa.

Cancer

Cancer in Labiis.

IN utroque labio, tubercula similia admodum prominebant cuidam, atque alia ex illis ulcerata, inversa callosaque erant. Adhibui *Aquam viridem prædictam*, quâ jam diu usus est, indeque etsi aliqua subsideant, crustaq; obducantur, mox tamen repullulant, quid futurum sit, exspecto.

Cancer in Palato & Nare.

MErcatori, cujus supra mentionem fecimus in Auditione gravi, cum faucium excoriatione & ulcere uvulam depascente, quibus laborarat, postquam aliquandiu surditas cessarat, uti illic expositum, annos aliquot sequentes, rursum difficultate auditus laborare cœpit, ut ferè penitùs surdaster fieret. Præterea in palato ipsius, cœperunt pustulæ aliquæ extuberantes emergere, quibus tandem ruptis, subsecuta sunt ulcera sordida, lobis carneis inæqualia, per universum palatum dispersa, & in narium amplitudinem quoque pertinentia. In nare itidem sinistra tumor enatus, alam illius loci tumidam & duram reddebat, & in labii superioris mystace, similis tumor durus verrucosus se offerebat. Ex quibus cancrum & carcinoma hasce sedes occupasse, conjicere licuit. Et licèt & priùs & nunc, in hoc casu superveniente, *multis* fuerit usus *evacuationibus*, atque *sudoribus per decoctum Gajaci*, per *inunctiones ex Hydrargyro*, *suffumigationibus ex Cinnabari*, aliisque *remediis*, tamen non cessavit hoc malum, donec diu postea è medio fuerit sublatus.

Cancer

Cancer Gingivarum, Durchfeule.

ADolescens quidam scriba, cùm sensisset ante septimanas sexdecim, per dies aliquot, in maxilla inferiore, dentes quatuor, duos incisorios, & duos caninos vacillare, eos apprehensos, sine labore & dolore evulsit, remanente dolore aliquo punctorio, eo in loco. Prodierunt quoq; squamæ aliquæ, alveolorum istorum, quibus dentes infixi erant. Atque labia inde oris, intrinsecusque gingivæ admodùm exulcerari cœperunt, metuebamus ne cancer esset gingivarum, Durchfeule ut appellant, unde sæpè tota maxilla ita inficitur, ut portionem ejus cum dentibus, eximi viderim. Verùm cùm non adeò essent virulenta ulcuscula, usus *collutionibus oris convenientibus*, & imprimis *aquâ illâ Viridi*, exactè sanatus est, remanente cicatrice in labio inferiore, unde os nonnihil illius, curvum fuit redditum.

IN DENTIVM DOLORE OBSERVATIONES.

Dentium dolor, Hemicrania, Uteri suffocatio & Cachexia.

PUELLA quædam virgo, annos paulò minus viginti nata, pallidula jam diu, dentium dolore laborare cœpit, ex defluxione oborta, in utroque latere, dentibus molaribus aliquibus cavis.

Qui dolor, quando *dentibus* adhibebat *aquam actu calidam, compositam ex variis plantis calidis & aromatibus*

matibus infusis, in Vino & Aqua vitæ, & destillatis, mitigabatur: Sed rursum redibat.

Purgavi illam primùm, postea *collutione oris ex Sandarachæ ℥. ß. in poculo uno Vini decocta*, usa est. Et cùm dolor in dextro latere magis urgeret, *Allium contusum carpo dextro* apposui, unde cuticula abscessit, dolorque in eo latere remisit.

Verùm in sinistro latere, dolor non solùm dentium regionem occupabat, sed & temporum, totaque mala illic dolorem patiebatur eumque intolerabilem, punctionesque in aure sentiebantur. Itaq; *cucurbitulas binas scapulis utrinq;* adhibui. *Allium* etiam *sinistro carpo applicatum fuit.* In *aures aqua Rosar. cum Album. ovi & Lacte conquassata*, additis *guttis quatuor extracti Opii*: immisit, *temporibus Oxyrhodinũ adhibitum*, addito *simul ol. Chamomælino. Lotiones* item *crurum ex decocto herbarum capitalium factæ.* Unde etsi dolor quandoque remitteret, redibat tamen, tunc præsertim, cùm ex febricula quæ accesserat, corpus admodum incalesceret.

Repetii *Cucurbitulas, rursumq;* eam *Purgavi*, & *postea* etiam *Scarificatione* uti jussi.

Verùm dolore perseverante, suosque paroxysmos sed inordinatos habente, & in dentium regione, & in mala & temporibus, nunc separatim, nunc simul urgente, adeò sæpè, ut in animi deliquium incideret; & de vita periclitaretur: quod illi semel, cum cardialgia gravi, & veluti uteri suffocatione, accidit, *lotioni pedum ex decocto Salviæ, Violariæ, fl. Chamomil. diutiùs* insidenti. *Collutionem oris ex decocto rad. Pyrethri, Ireos, fol. Salviæ, Hyssopi. flo. Rosmar. Rosar. Sandarachæ facto, in Aqua*, addito *Aceto*, præscripsi.

Totiq;

Totiq; malæ sinistræ, cataplasma hoc applicui: ℞. *nucl. Persicorum* P.iij. *gr. Juniperi* P.ß. contundantur, adde *Amyli, farinæ seminis Fœnigræc. Lini an.*℥.j. *semin. Psyllii* ℥.ß. *sem. Papav.* ʒ.ij. affundatur *Lac*, & *parùm* coquantur, addendo *in fine ol. Anethini* ℥.ij. *ol. Chamæmel.* ℥.j. fiat *cataplasma*. Quod quoties gestabat, dolorem mitigabat, sed eo ablato, redibat.

Cucurbitam magnam scapulis cum flamma adhibui, idque *sæpius* diebus sequentibus iteravi.

Instantibus jam mensib. cùm morbus septimanas penè quatuor, complevisset, cœperunt torsiones vẽtris & cardialgiæ supervenire, quapropter *frictiones crurum factæ*. Supervenerunt postea menses, stato tempore, sed admodùm fuit imbecillis, febreque perseverante, quæ exacerbato dolore, quoque augebatur, ut astantes, de vita ejus essent solliciti.

Applicui *epithema pulsibus ex aquæ Rosar.* ℥. iiij. *aq. Buglossi* ℥.ij. *Melissæ, Aceti rosf. an.*℥.j. *aquæ florum Arantiorum* ʒ.ij. Quo repetito sæpè, calor secundo die mensium, remittere cœpit, & cum eo dolor capitis, ad biduum usque, sanguine interdum è naribus, sed parcè fluente.

Tertio die post somnum, dolor rediit, non tamen adeò violentus. Itaque, ut discuteretur materia, nec in abscessum abiret, inunximus *totam malam*, & tempora *oleo Anethino primùm, mox & addito Chamæmelino.* Sed cùm odorem unctuosum ferre minimè posset, animoque inde deficeret, omittere deinceps necesse fuit, & *cataplasma* & *inunctionem*.

Oris collutionem aliam paravi: ℞. *rad. Bistortæ, Pyrethri ana* ℥.j. *rad. Ireos* ℥.ß. *herbar. Hyssopi, Agrimoniæ, Salviæ, Betonicæ, Majoranæ, an. M.j. flor. Anthos P.j. Sandaracha*

daracha pulverisata ʒ. vj. *Piperis longi, Zingib. ana* ʒ.ij. bulliant *in Aqua*, addito *Aceto, donec decoctum acescat.* Utebatur eo tantùm tempore, quando dolor urgebat, alio minimè, semperque profuit: sed dolor subinde, post mediam noctem præsertim, & manè rediit, sub noctem minuebatur, interdumq; cessans.

Temporibus hoc *epithema*, cum *stupa cannabina*, quoties dolor ingruebat, appositum fuit: ℞. *aq. Rosar.* ℥. iij. *aquæ Lavandulæ* ℥. j. *Lactis* ℥. ij. *Album ovi agit.* nu. j. *pul. sem. Cymini* ʒ. ij. *extracti Opii liquidi guttas iiij.* Utatur hoc, quoties applicuit, levamen sentit.

Naribus succum Betæ, fol. & Majoranæ cum penna indidit, unde sternutatio bis, sub noctem, secuta est.

Cùm non continuaret remedia, iterū dolor medii capitis lateris, & in ore, nunc ardēs, nunc punctorius rediit, maculaque rubra, erysipelatis instar, in temporibus, juxta oculum sinistrum, apparuit. *Purgavi* denuò illam, *extr. Cyd.* ʒ. j. unde septies dejecit, satisque quieta fuit.

Sed redeunte dolore, ipsaque debili existente, caloresq; frequētes sentiente, repetitæ sunt toto postea tempore, applicationes *epithematum in pulsibus.* *Jusculа & oryzam coctā*, sine fastidio edebat. *Aquam coctam & Lac amygd.* bibebat. *Cucurbitæ duæ majores scapulis* iterum adhibitæ.

Gargarismo hoc postquam usa est, multum expuere cœpit: ℞. *Guajaci* ℥. j. ß. *gummi Sandarachæ* ʒ. ij. coquantur *in Vino acidulo, postea rad. Pyrethri & Hyssopus* addita fuere. Et quia os erodi & astringi intùs sentiebat, *Lac tepidum post oris collutionem, in quo Althææ & Consolidæ radix coctæ erant, in ore* continebat.

Ne abscessus aliquis generaretur, maxillamq;, ut sæpè

sæpè fit, vitiaret, *temporum sinistro*, & *malæ sequens* applicitum repetitumq; fuit: ℞. *aq. Rof.* ℥ *iij. aquæ Lavandulæ* ℥ *j. aquæ Vitæ compof.* ʒ.*ij. aquæ Vitæ opiatæ* ʒ *j. Lactu.* ℥.*ij. ol. Anethini* ʒ *ij Chamom.* ʒ.*j.* agitentur: Applicetur, valdè profuit.

Iterum *purgavi* illam: ℞. *fyrup Rof. fol. fin pl* ℥ *j* ß. *fyrup ex Sena* ℥ .ß. *cum aqua Bugloß. & Meliſſæ* fiat *potio*: Dejecit quinquies, fine moleſtia: beneque habuit, & dormivit plus quam priùs.

Sequenti die iterum dedi: ℞. *fyrup. Rof. fol. fin pl.* ℥ *j*.ß. *cum aqua Bugloſſ. & fl. Sambuci* (propter obſtructiones) *Meliſſæ*, *fiat potio*: Quater dejecit, & quietior inde facta.

Cum denuo rediret dolor, *Cucurbitulæ quatuor cum ſcarificatione*, *in ſcapulis* appoſitæ fuère, & cùm ad fornacem ſederet, animo defecit.

Sed ſequentibus diebus, dolor adeò inducias dedit, ut jam ſe induere, in hypocauſto deambulare, noctuque in ſuum cubile aſcendere, illicq; dormire poſſet. Sub noctem tamen ſuos paroxyſmos, adhuc multis diebus paſſa eſt.

Et quia ſimul, ad cachexiam diſpoſita erat, antequam hunc capitis dolorem pateretur, *Purgavi* illam *Vino ex infuſione rad. Cichoreæ*, *Petroſel. Fœniculi*, *Ireos*, *Enulæ*, *herb. Abſinth. Centaurii min. Chamæpit. Chamædryos*; *ſeminis Fœniculi*, *Petroſel. ana q.ſ. fol. Senæ* ℥.*j. rad. Aſari* ʒ.*j. Rhabarb.* ʒ.*ij. parato*: Idque per *tres dies*, unde ſine moleſtia copiosè dejecit.

Sed quartò recruduit malum, dolor capitis medii lateris ſummus, & in mala & gingivis. Applicui denuò *Epithema* prius *ſed ſine oleis*, quorum odorem non ferebat. *Carpo brachii ſiniſtri Allium contuſum bis*

appoſui, & *portionem* illius *in aurem partis affectæ* immiſit: quæ adjumentum aliquod adferebant.

Sed dolor tunc potiſsimùm, in dente cavo poſteriore, ſævire cœpit, idque poſtquam *Aquam compoſitam calidam in ore* retinuiſſet. Impoſui in *eum extractum Opii cum pilula Bombacis*, cœpitque ſtatim mitigari, eaque nocte quieſcere, multumque dormire, malaq; nonnihil ſubtus ad maxillam intumeſcere.

Verùm cùm dentem cavum, huic defluxioni, indeque natæ recidivæ, occaſionem omninò præbere cognoſcerem, juſsi eum evellere, quo facto, poſtea ab ejuſmodi doloribus, liberata fuit.

Dentium dolor, cum Tumore aquoſo, ſub lingua & in faucibus.

ILluſtris quidam Dominus, qui ante biennium atheroma ſub mento paſſus erat, & à me curatus, obnoxius ejuſmodi oris, faucium & colli affectibus, quibus & jam ſæpè, & ante hyemem anni præcedentis, quoque divexatus fuit, nunc denuo hoc Anno in canicularibus, eoſdem affectus, per duos continuos menſes, patiebatur, dolorem ſcilicet dentium molarium & maxillæ, ita ut os vix aperire poſſet: difficultatem item deglutiendi, tumorem in faucibus & dolorem, præſertim excreaturus, urgentem. Veſica etiam ſub lingua ſuborta erat, ſicuti priùs quoque illi acciderat, & metuebatur tumor ſub mento, ne denuo rediret. Multum autem pituitæ inſipidæ exſpuebat indeſinenter, nunc tenuis, nunc viſcidæ. Accedebat calor aliquis totius corporis præternaturalis, nondum tamen febris. Urinæ ſubcroceæ nonnihil, non tam

honum

horum affectuum causâ, quàm quòd ad obstructiones hepatis & icterum, cujus principia hoc vere pullulabant, pronus erat.

Cùm hæc à Medico, qui illi ministrabat, ad me transcripta essent, nec vocatus, comparere possem, sequens consilium dedi.

Primùm, etsi *corpus purgatum* esset; cùm tamen *leviora* fuissent, ut denuo *hoc modo purgaretur*: ℞. *syr. de Hyssopo, de Beton. an.*℥.j. *syr. de Endivia hepatis causâ*, ʒ.vj *aqu. Salviæ, Betonicæ an.* ℥.j. *Cichorii* ℥.ß. misce. arom. *Sant. citrin.* Capiat *duabus vicibus*.

Dein *pilulas* sequentes sumat: ℞. *pilul. Sine quibus* ʒ j. *cum Oxymel. scill.* fiant *pilulæ xj*.

Postea etiam *extracti mei Citronati* ʒ.*j.* dedi, ut diebus aliquot postea sumeret: pulchreque inde fuit purgatus.

Masticatorio sequenti *manè* utatur: ℞. *rad. Pyrethri* ʒ.*ij*. *rad. Angelicæ* ʒ.ß. *sem. Staphisag.* ʒ.*j*. *Cubeb.* ℈.*j*. *Nucis mosc.* ʒ. *j.* fiat *pulvis* adde *Saccha.* ℥.ß. *& cum infus. gummi tragac.* fiant *rotulæ*: Masticet exspuendo.

Postea *gargarizet fauces*, quod & *interdiu sæpè* faciat: ℞. *rad. Althææ, Pentaphylli ana* ℥.*ij*. *rad. Galangæ* ʒ.*ij*. *Liquirit.* ℥.*j*.ß. *Salviæ, Beton. an. M.j. fl. Ros. Malvæ, autum. an. P.j. fl. Anthos P.*ß. *Hordei P.j. Nucis mosc.* ʒ.*ij*. fiat *decoctio in Aqua & Vino, &* ℔.*iij*. *col.* diss. *Diamor.* ℥.*ij*. *Mellis anthos.* ℥.*j*.ß. *Aceti scill.* ʒ.*j*. fiat *garg*.

Adhæc interdum *cochleare unum* sequentis *liquoris calidè in ore contineat*: ℞. *Balsami mei, seu aquæ destillatæ ex floribus* & *herb. cal. odoratis & aromat.* ℥.*ij*. *Oxymel. veri ex hydromel. Malvat.* ℥.*j*. *Oxymel. squill.* ℥.ß. misce. Utatur.

Cataplasma hoc *sub mento in ambitu* collocavit:

℞. *far. Fab. Hordei ana* ℥ *iiij*. coq. *in Aqua & Vino*, addendo *Mellis* ℥. *ij. pulv. Nidi hirund.* ʒ. *ij. ol. Cheyrini, Lilior. ana* ℥. *ij*. fiat *Cataplasma*.

Victu tenui utebatur, & *liquido*, cùm propter dolorem *solidiorem* nec masticare, nec deglutire posset.

Scripsit postea ad me, gratias agens pro consilio illudque valde profuisse prædicabat. Et ut quo pacto, sequenti anno, huic malo, obviam ire posset, ut cogitarem, rogabat.

IN FAUCIUM DOLORE
Observationes.

Faucium tumor cum Dentium dolore.

VIde in Dentium dolore. Lib. 11. Dentium dolor cum tumore aquoso.

Faucium ardor in febre continua.

VIde in Febribus. Lib. 11. Febris continua, putrida, brevior, &c.

Faucium ulcus Palatum exedens, Columellamq; absumens.

CUidam in palati tunica crassa posteriore, narium amplitudinem respiciente, juxta uvulam, ulcus obortum, ex defluxione, uti ajebat, spatio temporis adeò invaluit, ut magnâ illius portione absumptâ, uvula simul perderetur, unde vocem nonnihil raucam edebat, potusque quandoque in deglutitione; per narium amplitudinem ascendens effundebatur.

Lic

Licèt multa tentasset *remedia topica*, & *generales purgationes sæpè repetitas*, & *sudores* usu *decocti Guajaci*, nihilominus tamen exulceratio hæc persistens, ulterius serpebat, duraveratque tunc cùm ad me venit mens. April. 1613. per biennium.

Difficilem fore curationem prædicens, nec columellam amissam reparari posse, curam sic aggressus sum.

Ut *Potionem vulnerariam*, ex *Pyrolæ, Consolidæ, cæterarumq́; in Praxi mea notatarum plantarum decoctarum in Vino paratam*, *per mensis spatium* biberet, edocui.

Liquoreq́; sequenti, seu *aqua Viridi exulcerata loca in faucibus*, *cum penicillo in ea madefacto*, tangeret *semel indies*; *cautione adhibita*, *ne quid deglutiret*, & proin *statim postea Lacte caprino ustulato cum chalybe*, os collueret, expueretque. In cujus *Lactis poc.j. Mellis* ℥.*j. Alum. usti* ʒ.*j.* mista essent.

Aqua viridis sic parabatur: ℞. *Aeruginis æris* ʒ.*j. Alum.* ℥.ß. *Vitriol. Minii ana* ʒ.*j.* decoquantur *in Vini albi* ℥.*iiij. Aquæ vitæ* ℥.ß. reponatur ad usum.

Post illius *per dies aliquot usum*, colluat *sæpè os Vino in quo folia Ligustri* cocta sint.

Mastichen, Thus, Myrrham carbonibus ardentibus inspergat, *fumumq́;* interdum *per infundibulum in os* intromittat.

Reversus mense Julio, cùm fauces inspicerem, exulceratio nulla ampliùs cõspiciebatur, sed omnia sana, præterquam quod portio palati, ut & uvula deerant, quæ reparari minimè poterant. Ipseque optimè contentus, à me discessit.

Faucium excoriatio, & uvulæ amissio.

Vide in Auditus læsione. Lib.1. Auditio gravis & penè surditas, &c.

Ulcus exedens cavum in faucibus.

IN faucibus, dolorem & ardorem, mulier quædam sentiebat, & præsertim inter deglutiendum & cùm bibebat copiosè, pars potus è naribus reddebatur, quod satis diu passa fuit.

Cùm fauces inspicerem 20. Aprilis, Anno 1598. vidi amplo foramine, in latere sinistro juxta gurgulionem, palatum apertum, ulcusq; illic diuturnum exedens, ad narium amplitudinem pertingens, per quod, inter deglutiendum, pars potionis, constrictis faucibus, rursum in nares propellebatur.

Ægrè coalescere, sanari tamen ulcus posse prædixi, *Gargarismate* sequente jussi uti: ℞. *aq. Plantag. & Rosſ. ana ℥.iiij. Aceti hydromel. ℥.ij. Rob. mororum cocti sine Sacchbaro ℥.iij. Alum. Vitriol. albi an. ℥.ß.* misceantur. *Illiusq; portionem* sumat, *eamq; cum Lacte ovillo, in quo silices igniti extincti fuerint,* permisceat. Et gargarizet *fauces bis in die.*

Ut l[a]mberet *frequenter* sequens *Eclegma* mon[ui]. ℞. *Mellis rosſ. rob. Mororum ut supra, ana ℥.iij. Aluminis ʒ.ij.* misce.

Sæpè etiam *Lacte ovillo tepido fauces* colluebat.

Reversa 30. Aprilis, dicebat se ardorem non amplius sentire, sed adhuc potum interdum, per nares erumpere, respondit difficile esse, foramen carne implere, contentam esse debere, si sanetur ulcus.

Denuo itaque hujus rei causâ *gargarismum,* hunc

præscri-

præſcripſi: ℞. *aq. Fabrorum extinct. ferri menſ.ß. aqu. Roſ.* ℥.*iiij. Aceti hydrom. Rob. mororum an.* ℥.*ij.ſyrup. de Ceraſ. acidis* ℥.ß. *Alum. Vitriol. albi an.* ℥.ß. utatur.

Et ut *ſucceßivè lacte Ovillo, in quo Conſolida cocta* fuiſſet, etiam *fauces* ablueret, juſsi.

Sicque ulceris labiis ſanatis, in circumferentia, foramen apertum remanſit, incommodum hoc tantùm adferens, quòd inter bibendum aliquando, uti dictum, portionem illius, è naribus effunderet, quod tamen obturando hoc foramen petiâ laneâ bibere volens, cavere potuit. Vox quoque rauca aliquo pacto, & cava, ut vocant, permanſit.

Eadem hæc ſutori cuidam accidiſſe, aliisq; multis, à lue præſertim Venereâ, ſicque curatis, impedimenta hæc remanſiſſe, obſervavi.

Angina, cum tumore Faucium, extrinſecùs apparente, difficili Reſpiratione, & Loquela.

CUidam quadragenario viro, crapulæ dedito, & à teneris multis morbis inde natis ſubjecto, (inter quos & paralyſin, cùm puer adhuc eſſet, lateris dextri paſſus eſt) ſtatim à ſecundis nuptiis, defluxio in humeros decidit, quã ut diverteret, ſuo ipſius conſilio, *ſtupham* ingreſſus, *ſcarificatione* uſus eſt, moxq; ad crapulam reverſus, die feſto quodam, bene potus, noctu domum reverſus, ſubitò in ſuffocationis incidit periculum, adeò ut non niſi magno labore, & erectus ſpiritum duceret, deglutire nihil poſſet, nec vocem, niſi ſubmiſsè, proferre.

Summo manè 27. Junii. Anno 1598. vocatu

anginam esse cognovi, sed quæ à defluxione potiùs à capite delapsâ, quam sanguinis influxu procederet: In faucibus nihil apparebat, collum affectum & veluti obstrictum esse, manu ostendebat; pulsus exiguus, nec febrilis. Et quia admodùm angebatur, *Cucurbitulas utrinque tres, scapulis & humero* apponere *cum flamma* jussi, & *circa meridiem* repetere.

Præscripsi dein *Gargarismum* hûc: ℞. *aq. Plantag. Hyssopi, Prunellæ ana* ℥.ij.ß. *Mellis Rosar.* ℥.j. *Diamoron, Dianucum ana* ℥.ß. misce: Pro *gargarismate*.

Et ut lamberet hunc *syr.* ℞. *Diamoron, Dianucum, syr. de Hyssopo, de Liquiritia ana* ℥.ß. misce.

Sub *vesperam vena aperta brachii, collumq;* nunctum fuit seq. *Linimento:* ℞. *ol. Irini, Cheyrini an.* ℥.ß. misce: *Lana succida desuper* applicata.

Ea nox, valde inquieta fuit, & insomnis. 28. manè, cùm verba meliùs proferret, dicebat se angustiam, in colli humiliore sede, & pectore sentire, quare & *collum & pectus* inungere jussi, hoc *unguento:* ℞. *unguenti Resumptivi, Dialthææ ana* ℥.j. misce.

Tumere latus dextrũ colli cœpit, quod etsi astantes valde terreret, ego bonum esse signum pronunciavi. Quando os aperiebatur illi, vel lingua deprimebatur, statim vomitus urgebat, tenacemque pituitam reddebat. Jussi itaq; ut *hoc* lamberet.

℞. *Oxymel. s.* ℥.ij. *Oxym. squill.* ℥.j. *syrup. de Hyssopo* ℥.j.ß. misce: & ut hoc *gargarismate* uteretur: ℞. *aq. Hyssopi* ℥.iij. *aq. Prunellæ, Tussilag. Mell. ros. an.* ℥.ij. *Oxymel. scill.* ℥.j. *Dianucum* ℥.ß. misce.

Alvus omnino suppressa erat, ob quam causam *suppositorium* indere jussi. Deglutire enim medicamentum

mentum non poterat, vixque & non nisi maximo labore, interdum *cochl. j. lactis Amygdalini* sumebat, quod alioquin tamen revomebat, & ex deglutitione admodùm postea eructabat. Adeò quoque spiritus ill e.at interclusus, ut flatus ventris, ex conatu illo, vehementi propellerentur.

Sub noctem summè debilis erat, ita *ut epithema* hoc pro *pulsibus* præscriberem: ℞. *aq. Ros.* ℥ *iij. aqu. Bugl Melissæ ana* ℥ *j. ß. Diam. frig.* ʒ. *j. Aceti ros.* ℥. ß. *succi Limonum* ʒ. *j.* fiat *epithema.*

Tertio die manè, pedes manusque frigebant, ita ut plerique illum animam agere putarent, pulsus tamen constabat: urina rubra; nihil loquebatur. Tumor in collo auctus, cui hoc *cataplas.* appositum, *totumq; collum eo obvolutum* fuit: ℞. *nidi Hirund. P. j.* pulveris. coquatur, addendo *farinæ sem. Lini quart. j. sem. Fænigraci & Fabarum ana quart. ß. Butyr.* ℥. *ij. ol. Cham.* ℥. *j. ß.* fiat *cataplasma.*

Vix ea die aliquid aliud præter *linctum* admittere voluit. De salute exigua licèt esset apud astantes spes, tamen in vigore esse morbum dicens, *clysterem* volui injicere, sed adeò erat sub vesperam debilis, ut omissus fuerit.

Gargarismum hunc ordinavi: ℞. *Dactylorum num. vj. Ficuum num. xij sem. Lini, Fænigr. ana* ℥. ß. *fl. Cham. p. j.* decoq. *& in* ℥. *x. colaturæ* adde *Cassiæ rec. ex.* ℥. ß. *Mellis ros.* ℥. *ij. nidi Hirund.* ʒ. *j.* colentur *iterum*; *Aliquoties* utatur.

Tertio die manè, nonnihil se recolligebat, & tantùm de difficultate deglutiendi conquerebatur, & dolore circa orificium ventriculi: *quod oleo Nucis mosc.* inungere jussi.

Clyster manè fuit injectus: ℞. *herb. Emoll. ana M. j. Betæ, Mercur. an. M.ß. Centaur. minor. P.j. rad. Lil.℥.ij. Furfur. fl. Chamom. Samb. an. P.j. sem. Carui ʒ.j.* fiat *decoct.* dissolve in *s.q. Hieræ picræ, Bened. lax. ana ʒ.vj. Mellis ros. ol. Chamom. Aneth. una ℥.j.ß. Salis gemmæ parùm*, fiat *clyster*. Dejecit bis.

Meliùs spirare cœpit, tantùm deglutitio magna cũ molestia procedebat, ita ut ad *semicochleare jusculi*, antequam deglutiret, admodùm laborare cogeretur, & ad illius descensum, fragor veluti audiretur. Tumor in collo augebatur, *emplastro semper illic relicto*, conquerebatur de capitis quoque dolore & vigiliis: *Tempore* itaque *somni*, dedi *parvam* hanc *potionem*: ℞. *syrup. de Papav. ʒ.iij. aq. Buglos. ℥.ß.* misce.

Quievit ea nocte aliquoties, excitatus inquietus fuit, manè de dolore capitis & gravedine admodùm conquerebatur, spiritum placidiùs ducebat, angustiam in deglutitione statim supra stomachum sentiebat & ardorem in ventriculo, quem à rupto abscessu fieri conjiciebam, cùm jam inter deglutiendum, vehementem lancinationem sentiret.

Perrexit in usu *Eclegmatis* & *Gargarismatis*, *Clyster* denuo injectus fuit, *addito priùs succi. Mercurialis ℥.j. & Melle anthosato*, propter caput.

Sub noctem cœpit vehementer inquietus esse, & de cardialgia conqueri, sudare, animo interdum delinquere, in lecto agitari. *Epithem. reiterata*; *jusculæ, exhibita*, quæ ægrè, magno conatu & strepitu, deglutiebat. Et cum *gargarisando* tenacem proferret materiam, unà cùm cæteris quæ lingebat, jussi hæc dare: ℞. *ol. Amygd. dulc. rec. Julep. viol. an. ℥.j. aq. Cinam. ʒ.ij. succ. rad. Ireos ʒ.j.* misc. *Capiat frequenter cochleare.*

Rejecit

Rejecit cruenti quid, post illius usum, unde apostema ruptum conjeci.

Post mediam noctem dormire cœpit, adeò profundè, ut licèt astantes loquerentur, non excitaretur. Manè cùm adhuc dormiret, *pedes fricare* jussi, & quia ventriculus laborare, ex materia purulenta, eò descendente, videbatur, jussi *eum* ungere *ol. Absinth. & Mastich. & Cham. permixtis, additâ Cerâ.*

Et ut sumeret *frequenter pultem Maji dictam ex Butyro, Amylo & Sacch. paratam*, à qua plurimùm angustia mitigabatur, ipseque nonnihil alebatur. Pergebat interim in *ecleg. & gargarismatis* usu.

Dedi etiam *succi Hederæ express. cum Saccharo permixt. cochl. j.* inde ardorem in gula sensit. Verùm à meridie meliùs habere cœpit, nox etiam paulò quietior.

Cùm matutino tempore in ventriculi regione, dolorem sentiret, & sæpè eructaret, licèt valdè prostratus adhuc viribus esset, existimans hoc à purulenta provenire materia, dedi illi *extracti Cydo: mei purgantis* ℥. j. ß. cùm nihil posset aliud majori quantitate sumere, pauloque ante meridiem una sessione, octies copiosè dejecit, dein iterum bis fœtida excrementa, veluti pulte alba permixta, cœpitque admodùm se recolligere, ita ut deglutitionis impedimentum, & capitis veluti stupor, tantum restare videretur.

Jussi illi frequenter *pultem ex Vino & Ovis*, restaurationis gratiâ, exhibere, cùm vix supra tria aut quatuor cochlearia pro una vice posset admittere.

Sequenti die qui octavus morbi erat deglutiebat meliùs, dejecitque iterum sponte binas sedes. Ut

ad

ad *cibos ſolidiores* tranſiret, *juſſi* & *Vinum* dilutum bibere.

Quod nec ſtare nec incedere poſſet, mirabatur, & *clyſteribus* acceptum ferebat, ut noſtri ſolent, ego ſtultam ipſius opinionem reprehendens, ob ebrietatem, in hunc morbum eum incidiſſe dixi, luxurioſeque ſtatim, poſt nuptias vivendo, totoque octiduo nihil cibi ſolidioris admittendo, morbum hunc lethalem & membrorum debilitatem ſibi attraxiſſe.

Cœpit inde ſenſim convaleſcere, purgato adhuc ſemel corpore, unde copioſiſsimas ſedes habuit, etſi diebus aliquot poſtea adhuc impedimentum inter deglutiendum, ſed indies levius, ſentiret: nec dum avidè cibos appeteret, quod ſibi familiare eſſe dicebat, nec mirum, cùm ex conſueta *Vini* continua ingurgitatione, naturam ſuam mutaſſet, unde & ſanus cùm adhuc eſſet, colorem non vividum habebat.

Angina cum tumore in faucibus, & periculo ſuffocationis.

VOcatus ad quendam Anno 1596. Junio menſ. cui gutturis regio, adeò intumuerat, ut ne verbum proloqui poſſet, & ferè ſuffocaretur, tumore in faucibus, manifeſtè apparente, cum adhærente tenaciſsima pituita & lentore.

Statim cucurbitulas cum ſcarificatione ſcapulis adhibui.

Gargariſmum ſequentem ſuaſi: ℞. *ſyrup. Viol. Mellis viol. ana* ℥.ß. *Diamoron* ℥.j. *aquarum Solani, Plantag. an.* ℥.iiij. *Aceti, flor. Papav. rhœa.* ʒ.ij. fiat *Gargariſmus.*

Applicuit *collo* ſequens *cataplaſma, in illius ambitu ſub mento:* ℞. *farinæ Hordei, Fabarum ana* ℥. *iiij. nidi Hirundi*

Hirundi ℥.ij. Stercoris canis sicci ℥.j.ß. Mellis ℥.ij. ol. Ros. q.s. fiat *Cataplasma.*

Hisce vix dum per diem usurpatis, meliùs habere cœpit, & è summo periculo evasit.

In Gula dolor, ab ossiculo illic hærente.

SCriba quidam, cùm in pastillo seu artocreate, pullos columbinos, confractis ut solent, priùs ipsorum ossibus, coctos comedens, ossiculum simul ex parte deglutivisset, illic ubi abruptum fuit, acutum, œsophago infixum hæsit, unde tantus dolor subortus, ut miserè cruciaretur, mox sequuta inflammatione, & tumore, qui etiam foris in collo apparebat.

Cùm *variis instrumentis* illud eximere chirurgus studeret, apprehendere tamen, cùm non esset conspicuum, minimè potuit, deorsùm propellere longè minùs, cùm tunc dolor admodùm exacerbaretur. Vocatus, jussi eum *jusculis* & *lacte* nutrire, *crassiora* enim deglutire minimè poterat, *tumori extrinsecùs*, cùm mollis esset, *cataplasma maturans* apposui, ex quo exactis diebus aliquot, maturari & in abscessum converti cœpit, quo aperto, unà cum pure, ossiculum quoque prodiit, atque exemptum est. Postea sanato ulcere, nihil mali ampliùs passus est. Accidit hoc circa Annum 1563.

In Gula dolor, ob numisma deglutitum inhærens.

INfans quem nutrix ulnis gestabat, cùm aureum florenum, quem manibus versatum, ori indidisset, eum mox, antequam nutrix rursùm illum eripere posset,

posset, deglutivit, qui in œsophago subsistens, cum nulla ratione inde avelli aut propelli potuerit, cum magno cruciatu, eum tandem jugulavit.

IN PECTORIS DOLORE OBSERVATIONES.

In Latere sinistro molestia, cum Sono quodam in pectore.

QUIDAM mercator conquerebatur mihi, se jam diu spiritum ducentem, sonum aliquem intrinsecùs in latere sinistro, levemque molestiam sentire, & quod mirum, affirmabat mihi, quando alium aliquem tussientem audiret, ex sono & strepitu illo, se in latere affecto, eo in loco, ubi molestiam sentiebat, sonum quoque & veluti fragorem percipere, simili ferè consensu, quo & chordarum æqualiter tensarum, pulsatâ unâ, etiam alteram moveri, observamus.

Lateris sub papilla dextra, dolor lancinans, per vices, malum diuturnum.

QUidam ante triennium, per arduam & salebrosam viam iter faciens, cecidit, & post illum casum hactenus, dolorem lancinantem cum ardore aliquo, sub papilla dextra, toto hoc tempore passus est. Metuens ille, etsi aliud nihil pateretur, ne interna viscera fortè læsa essent, multorum consilio, & pro cujusque judicio, *diversis usus est remediis,*

remediis, tam *evacuantibus* quàm *alterantibus*, & *acidis aquis*, omnino interea diuque à *Vino* abſtinuit: pleriſque à defluxione hoc proficiſci autumantibus. Tandem ad me conſilii causâ venit An. 1598. cumque omnibus circumſtantiis conſideratis, in pectoris regione enarratâ, hoc illum tantùm ſentire deprehenderem, nulliſque aliis, nec tuſsiendo, aut ſpiritum ducendo, affici accidentibus, neque etiam aliquid foris apparere, aut ex contactu irritari malum, niſi quando brachium agendo, illud validiùs movebat, ſtatim ſub mamillari dextro muſculo, pectori inſtrato, brachiumque attrahente, cauſam mali latere judicavi, fuiſſeque hunc muſculum in caſu, nixuque tunc brachii vehementi, adeò diſtractum, ut aliqua ſui parte, à ſubjectis muſculis coſtiſve, fuerit avulſus. In quod ſpatium, flatibus irrumpentibus, uti in aliis locis, dolores fieri ſolent, ſic & hic: tuncque præſertim, cum per validum motum, muſculus hic attollitur, ſuccedentibus tunc flatibus, eamque cauſam eſſe, quòd dolore tam diu perſeverante, perque vices deſinente, redeunteque, nullus ſequatur abſceſſus, aut alicujus humoris collectio, cùm morbi à flatibus geniti, diuturni, ſubitoque irruentes, moxque iterum ceſſantes, dolores hoſce, citra aliam noxam proferre ſoleant. Quæ multis argumentis, ad hujus rei confirmationem, illi demonſtrare conatus ſum. Perſuaſique ut *ſequentibus* uteretur *remediis*.

Ad flatuum generationem impediendam, eorumque diſcuſsionem, juſsi eum *bona victus ratione* uti & *moderatâ*, *ſingulisq́; ſeptimanis in ſtupha jejunum* ſudare. Dein ut *bis in menſe* ſequentium *pilularum* ℥.ß. *vel* ℈.ij. ſumeret.

℞. *pilul.*

℞. *pilul. Alephang. assaieret. an.* ʒ. j. ß. *ol. Anisi gut. iij. Cum syrupo de Mentha*, fiat *Massula.*

Post cibum, aliquot diebus continuis, postea alternis, ut sumeret hujus *pulver. cochl.* j. *statim in fine mensæ.*

℞. *sem. Coriand. præpar.* ʒ. j ß. *Fœnic. Anisi ana* ʒ ij. *Carui, Sileris mont an.* ʒ. j. ß *Diacyd sine speciebus* ℈. ij. *Majoran. bacc. Lauri ana* ℈. j. *Rad. Galang.* ʒ. j. *Cinamomi* ʒ. ß. *Sacchari Rosar. tab. iterum pulverisati* ʒ. ij. fiat *Pulvis.*

Ut *pectorale, quod latus affectum comprehenderet*, ex *pulvere sequenti, interbastato inter sindonem rubram, cum bombace* parari curaret, illudq; *collo appensum, pectoris mediæ sedi incumbens, sub thorace* gestaret, quod

℞. *baccarum Lauri* ʒ. ß. *semin. Carui. Fœnicul. ana* ʒ. ij. *Major. Spica celtic. an.* ℈ j. *Sileris mont.* ʒ. j. *Caryoph. rad. Galang. an.* ʒ. ß. *fl. Chamom. Lavand. Anthos an.* ʒ. ß. fiat *Pulvis*; Pro *pectorali.*

Dein ut *tertio die* hoc *Empl. in corio extensum similiq; forma pectoralis, loco prioris* gestaret, *sindone rubrâ substratâ*, ne adhæreret tenaciùs.

℞. *emplastri de Baccis lauri recenter dispens.* ʒ. iij. *Diachylon. ireat. & de Melilot. ana* ʒ. j. Malax. *omnia ol. Irino* adde *pulveris Caryoph.* ʒ. ij.

Quod si horum usu, non mutationem aliquam aut remissionem sentiret, ut *aliquot dies manè jejunus*, hoc *fotu pectoris regionem dolentem* foveret, *antequam emplastrum* vel *sacculum* imponeret, *eodemq; dum in balneo esset*, uteretur.

℞. *radic. Ireos, Bryoniæ an.* ʒ. j *herb. Calamin. Spicæ celt. Pulegii, Origani an. M.* j *fl. Chamom. Melilot. Samb. ana P.* j. *sem. Carui* ʒ. j. *baccar. Lauri, Juniperi an. P.* ß. Decoq. *in Vino & Aqua* ad usum.

Lateris

Lateris dolor punctorius, cum spirandi difficultate, ex casu.

PRæfectus cujusdam pagi, ebrius, ex via secundum Rhenum elatiore, in inferiorem illius ripam decidit, latus in palū, sepis vimineæ, illic ripam à Rheni vi coercentem, eo casu vehementer adegit: unde gravissimo in thoracis latere, dolore punctorio, & spirandi difficultate, laborare cœpit. Urina, quæ 16. Aprilis Anno 1597. adferebatur, tincta admodùm erat. Qui sequentibus, meo consilio usus, hoc pacto fuit restitutus.

Venam primùm aperuit *medianam in brachio lateris dolentis.*

Julepum hunc *duabus bibit vicibus, manè & vesperi*: ℞. *aquæ Plantag. Papav. rhœados ana* ℥. j. ß. *syr. de Jujub. julep. Viol. an.* ℥ j. misce.

Latus dolens unguento Resumptivo inunxit.

Postea cùm dolor increbresceret, chirurgum, ut diligenter, an costa aliqua fracta luxatáve, aut contusio adesset, inspiceret, jussi: & cùm nihil horum appareret, dolorque ad inferiora quoque descenderet, *potionem* hanc exhibui: ℞. *syr. rosarum sol. cum infus. Rhab.* ℥. j. *el. de succo Rosar.* ʒ. ij. *Diaphœn.* ʒ. j. *cum aqua Plantag. & Cerefol.* fiat *potio.*

Cataplasma sequens *lateri dolenti continuò* applicare jussi: ℞. *rad. Althææ, Bryoniæ an.* ℥. iij. *Lil. rec.* ℥. iiij. *Ficuum num. xv. Malvæ, Absinth. an. M. j.* coq. *in Vino & Aqua*, pistentur, adde *far. sem. Lini, Fœnigr. an.* ℥. j. *sem. Carui* ʒ. ij. *ol. Cham. Lil. an.* ℥. j. ß. misce fiat *Catapl.*

Horum usu mitigatus dolor, ita ut jam 24. April. è lecto surgere, parumque deambulare posset, cùm

tamen punctiones redirent, *Sacculum* hunc *lateri* adhibuit: ℞. *Furfuris scutellam unam, far. Fabarum* ℥. j. *Absinth. & flor. Chamom. pulv. an.* ℥. ß. coquantur *in Aceto:* Et utatur *calidè.*

Cessarunt dolores, sed mox aëri frigido se illo exponente, redierunt, urinaque denuo colorabatur. Metuens itaque novum sanguinis in latus influxum; *venam priùs sectam rursum* 28. aperire jussi.

Et 29. sequentem *potionem* sumere: ℞. *syrup. Rosf. lax. cum inf. Rhab.* ℥. j. *el. de succo Rosf.* ʒ. j. *cum aq. Plantag. & Cerefol.* fiat *potio:* Capiat *statim.*

Cùm omnia remisissent; jussi eum ad discutiendum reliquias, in *balneo sicco jejunum* sudare, sicque convaluit.

Lateris dolor in Febre Synocha.

Vide in Febribus. Lib. 11. Febris synochos, Catarrhus, Tussis, &c.

Pleuritis in puerpera, Lactis defectus.

Puerpera, horrore correpta, & febre continuâ, sanguinem spuebat, punctoriosq; lateris dolores sentiebat, Pleuritidem esse dixi, quam facilè lactantibus accidere, ob sanguinis ad thoracem affluxum, lactis generandi gratiâ, alibi quoque ostendi.

12. Maji, Anno 1592. *venam* aperuit, *brachii è regione loci dolentis.*

Loco *Vini decoctum* hoc bibere jussi: ℞. *Hordei, flor. Buglosf. ana P. j. Passul.* ℥. ij. *in mensura Aquæ* decoquantur.

Dissolvat cùm ea *interdum syrupum Violaceum & Capill. ven.*

Sumat

Sumat *singulis matutinis, rasuræ dentis Apri ʒ.j. cum præcedenti decocto.*

Quia lac penitùs defecerat, 15. Maji, hoc *decoctum manè & vesperi* ut biberet, jussi: ℞. *Hordei P.j. semin. Anisi ʒ.ij. Ficuum num.x.* decoquantur *in Jusculo carnium*, Pro *duabus vicibus.*

Dolore adhuc punctorio urgente: ℞. *Caricarum quart.j.* decoquantur *in Lacte*, contundantur, addito *ol. Chamom. Lateri dolenti* applicentur.

17. Omnia in melius tendebant, & febre remittente, sanata est.

Pleuritis in gravida, ætate profecta, lethalis.

MEmini Anno 1558. mulierem penè quinquaginta annos natam, longo tempore sterilem, tandem quoq; gravidam factam, & quia illi mamillæ, ob lac, quod generabant, intumescebant, quæ jam ætate ferè emarcuerant, accidisse, ob sanguinis illum ad thoracem affluxum, ut pleuritica facta, hoc morbo, antequam fœtum pareret, extingueretur.

Pleuritis cum Angina lethalis.

SEnex quidam potationibus assuetus, Jureconsultus, subrufus, mense Junio Anno 1592. cœlo sereno, in pomœrio, juxta arcem suam dormiens, capite nudo radiis solaribus exposito, expergefactus, horrore correptus, subsequente calore, de dolore punctorio lateris & ardore colli conquerebatur.

Sequenti die, missâ urinâ, cum ex ea & relatis febrem cognoscerem, & pleuritidis, & anginæ principium metuerem, jussi *venam* secare, quod ille tamē,

magno suo malo, quia veris tempore, priùs jam aperuerat, omisit.

19. De dolore punctorio præsertim conquestus est, ord. *Julepum: ℞. Julep. Viol.* ℥. j. ß. *Rosacei, syr. Ros. simpl. an.* ℥. j. *aquarum Bugl* ℥ *iij. Cardui bened. Cerefolii ana* ℥. ß. Bibat *duabus vicibus manè & vesperi.*

Dein *sacculum ex Furfure, & Rosis, madefactum in Aceto ros. lateri dolenti tepidè* applicet.

12. Junii vocatus, cognovi collum inflammatum intrinsecùs vehementi ardore peruri, aliaq; ang næ indicia, & periculum mox significavi, atque *Gargarismum* præscripsi: ℞. *rad. Liquiritiæ fol. Lactucæ ana M. j. fl. Malvæ autumnalis P. j.* fiat decoctio diss. *syrup. Viol.* ℥. *j.* ß. *syr. de Rosis rub. sic. Diamoron. an.* ℥. ß. misce, Gargarizet.

Item teneat in ore *Tab. Diatragac. frig.*

Unguent. resumptivo collum & thoracem inungat.

Cucurbitulas & *scarificationem* consului, sed renuit, & quia vires prostratæ, pulsus debilis, urina confusa, & principium delirii, mortem præsagiebant, urgere nolui, sed periculum prædixi.

Sequenti die cùm vires deficerent: ℞. *aquam Bugloss.* ℥. *j.* ß. *aquæ Cinam.* ℥. ß. *Manus Christi* ʒ. *ij. julep. Viol.* ℥. *j.* misce: Capiat *frequenter.*

Epithema cordiale applicetur: ℞. *aquæ Ros.* ℥. *ij. aqu. Bugl. Melis. an.* ℥. *j. Aceti ros.* ℥. ß. *pul. Diamarg frig* ʒ. *j.* misc.

Sed mox agone mortis subsequente, 22. Junii die extinctus est.

Peripneumonia, & Defluxio in musculos thoraci instratos.

QUædam cùm nupsisset, mensibus, totos novem

vem annos, caruit, ita ut ne ullum vestigium illorum appareret, sana interim, facie rubra, & crinibus rufa, existens. Postea supervenientibus mensibus, attamen parcè fluentibus, 27. Octobris, qui dies Mercurii erat, Anno 1602. quo tempore defluxiones molestæ erant, sub meridiem horrore correpta, vix dum ad noctem usque, incalescere potuit, succedente postea calore febreque continuâ: de pectoris regione dextra conquerebatur, illic se angi, punctionesque sentire ajebat, nec in affectum latus, decumbere valebat. ex contactu quinetiam lateris, dolor augebatur, tussicula aderat levis, exspuebat spumosa, sed pauca.

Peripneumoniam hunc affectum, inflammatis in loco doloris pulmonibus esse judicavi, febremque copulatam synocham, ex vehementi calore, facie rubra, oculorum venis turgentibus, capitisq; dolore, agnovi. Et simul defluxionem in eam lateris sedem procubuisse, ejusq; musculos, præsertim intercostales, pectoriq; instratos, occupasse, dixi.

Quia mensium tempus instabat, *venam in pede* aperire jussi, altero die, qui Jovis erat.

Et ut hoc *syrupo* uteretur suasi: ℞. *syrupi de Jujubis, Violis, Oxymel. simplic. ana* ℥.j. misce; *Capiat frequenter cochleare j.* Aliquando etiam *tempore sitis, cum Aqua cocta ex Uvis passis, Siliquis & rad. Liquirit.* usurpet.

Pectoris regionem unguento Resumptivo inunxit.

Die Veneris reiterassem *venæ sectionem*, ob faciem inflammatam, sed quia alvus ab aliquot diebus erat suppressa, hanc *potionem* ei exhibui: ℞. *syrupi Rosarum solut. simpl.* ℥.ij. *elect. de succo Rosarum* ʒ.ß. *aqua*

Endiviæ, Buglosſ. q. ſ. fiat *Potio.* Dejecit, & ſub noctem menſes ſupervenerunt, ſed parcè, ſequentique die iterum ceſſarunt.

Quia de dorſi dolore admodùm conquerebatur, juſsi *inungere oleo Chamæmelino & Violarum.*

Die Sabbathi ob ſummum æſtum, ſitim & inquietudinem, *Epithema* hoc *pulſibus* fuit applicatum: ℞. *aquæ Roſarum* ℥. ij. *aquæ Buglosſ. Borragin. Aceti Roſac. ana* ℥. j. *Santali rubri* ʒ. j. ß. *Camphoræ* ℈. j. *ſucci Limonum* ʒ. ij. miſce.

Pergebat interim in uſu *expectorantium*, quando tuſsis urgebat.

Et cùm dolor punctorius augeretur, dedi die Dominica *olei Amygdal. dulc. rec. expreſſ.* ℥. j. ß. *cum raſura Dentis apri in Juſculo*; & *ſub noctem denuo cum aqua Cardui bened.*

Utebatur etiam *tabulis Diatragac. frigid.*

Die Lunę, quia febris intenſa & indies augebatur, ordinavi hunc *Julepum*: ℞. *Julepi Violac. Roſacei an.* ℥. j. ß. *ſucci Limonum* ʒ. ij. *Oxymel. ſimpl.* ℥. ß. *Aceti roſac.* ʒ. j. *aquæ Endiviæ* ℥. j. ß. miſce: Utatur *per vices.*

Et cùm leve delirium accederet, aliquotque jam deliquia animi paſſa eſſet, ita ut jam eam deplorarent amici, dixi criſim imminere, ſextumque eſſe diem, qui Tyrannus & dici & eſſe ſoleat, ſeptimum fore judicatorium.

Sub noctem ad refectionem uſa eſt hoc *cordiali*. ℞. *Manus Chriſti perlati* ʒ. ij. *Julep. roſac. aquæ Cinamomi ana* ℥. j. *aq. Roſarum* ℥. ß. miſce. Sudavit ea nocte parùm, quæ tamen ſummè erat inquieta.

Martis die, qui ſeptimus erat, cùm pulſum tangerem, febrem penitùs ceſſaſſe deprehendi: Et quia

de angustia adhuc conquerebatur, & tussi, ut quod in pectore restabat, & musculis intercostalibus, absumeretur, jussi *Ceratum* hoc *pectori* imponere: ℞. *Ficuum quartar. j. rad. Althææ, Liliorum ana* ℥.j.ß. *seminis Lini* ℥.j. Coquantur *in Aqua* & contundantur, addendo *olei Violac. Amygd. dulc. an.* ℥.j. *Ceræ q.s.* fiat *Ceratum*, addendo ut hæreat, *parùm Terebinthinæ.*

Expectorans quinetiam hoc ei præscripsi: ℞. *syrupi de Liquiritia, Tussilag. Hyssopo, an.* ℥.ß. *tabul. Diaireos, Diamarg. frig. an.* ʒ.j. *Lohoch sani & experti* ʒ.ij. fiat *Lohoch*, Capiat *lambendo cum baculo Liquiritiæ.*

Sequenti die, qui octavus erat morbi, cùm eam inviserem, cibum capiebat, & cùm ita sensim se recolligeret, illi valedixi.

Peripneumonia, Melancholia, Hecticæ metus.

Virgo nobilis, quæ ante annos aliquot, febre continua & gravi melancholia laborans, consilio meo usa, restituta fuit, mense Novembr. Anno 1597. quo catarrhi quam plurimos infestabant, eundem quoq; prius passa, 20. illius mensis die, è templo domum reversa, circa meridiem, frigore correpta, mox horrore percussa, copiosam evomens materiã, subseq. calore, febricitare toto hoc die, & sequenti cœpit, doloreque capitis premi: Postea tertio die tussire, spumosum cum cruore permixtum sputum excreare: accedente dolore punctorio lateris dextri, & compressione circa pectus, diarrhœâ quoque, non tamen vehementi subsequente.

Consilio amitæ, quæ catarrhum tantùm esse putabat, non aliis usa fuit *remediis*, nisi quòd caloris cau-

sâ, à *vino* sibi temperavit, & propter alvi fluxum, *Lac amygdalinum* bibit, & propter punctiones *aquam Cardui benedicti*, *semel* atq; *iterum* sumpsit.

Verùm cum symptomata invalescerent, ægreque excrearet, idque ob punctiones, cum magno dolore, viresque collaberentur, vocatus quarto demum ab invasione die, sciscitatus de omnibus, pulmonum inflammationem esse dixi, peripneumoniam scilicet idque compresione, quam insignem sentiebat pectoris permotus, accedente rubore maxillarum, cui capitis quoque jungebatur dolor, & quia materiam pulmonibus inesse, ex stertore deprehendebam: dextrum tamen pulmonem potiùs affectum censens, cùm illic potissimùm & dolor & compresio infestarent, decubitusque in latus sinistrum, molestiam pareret, & in dorso continuò decumbere cogeretur. Quæ etsi in pleuritide quoque accidunt (quam à peripneumonia parùm differre, cùm & in ea pulmones inflammentur, alibi ostendimus) tamen ob causas dictas, peripneumoniam potiùs, nominare voluimus.

Venam aperire (quod ab initio admodùm conduxisset) cùm jam quartus adesset, & non ampliùs cruenta expueret, nolui. Jussi itaque hoc *julepo tribus uti vicibus*, *statim manè*, *postea iterum sub vesperam*, & *circa medium noctis*, *haustum* sumendo: ℞. *Julep. Violacei* ℥. *iij*. *syrup. de Jujubis* ℥. *j*. *aqu. Violarum* ℥. ß. *Manus Christi* ℥. ß. misce. Item *unguentum Resumptivum in panno linteo extensum*, *lateri dolenti* applicare.

Et ut *decoctum Passul. major. enucleatarum priùs*, *loco sitis* biberet.

Quinto

Quinto die, calor intensus, pulsus celer, urinæ tinctæ, excretio nonnihil cocta, sublutea, erat, alium itaque *Julepum* præscripsi: ℞. *Julep. Violar.* ℥.ij. *syr. de Jujubis, Oxymel. simp. syr. de Tussilag. an.* ℥.j. *aq. Tussilag. Viol. an.* ℥.j.ß. misce. Utatur *frequenter*.

Pulverem quoq; hunc exhibui: ℞. *oculorum Cancri* ʒ.j.ß. *Manus Christi perlati* ʒ.ij. fiat *pulvis subtilissimus*. Capiat *mediam partem manè cum Julepo, alteram sub vesperam*. *Unguento resumptivo manè* & *vesperi* inunxit *latus dolens*.

Et quia tenax erat materia, quam expuebat, difficulterque procedebat, acidaque expetebat, præscripsi: ℞. *Oxymel. simpl.* ℥.j. *oxym. Squil.* ℥.ß. misce. Capiat *frequenter lambendo*.

Nox inquieta fuit, dolorque vehemens in axilla & lumbis de novo subortus est, qui tussiendo exacerbabatur, ex quo defluxionem accessisse conjeci. Itaq; *fotu* hoc eam uti jussi: ℞. *rad. Althea* ℥.j. *Lilior. rec.* ℥.iij. *fl. Chamom. Meliloti. Rosarum an. P.j. sem. Lini & Fœnigræc. an.* ℥.ß. *sem. Carui* ʒ.ij. fiat *decoctio in Vino & Aqua*, infundatur *colatura in vesicam, quæ semi impleatur, & strictè ligata ne quid effluat, loco dolenti tepidè*, applicetur. Cujus usu mitigatum malum seq. die fuit, quo & continuavit *fotum*.

Sexto die, admodùm imbecillis difficulterque & cum multa tussi, luteas portiones purulĕtas excreabat, postea se per horas aliquot recolligebat, denuoque redeunte tussi, quam stertor aliquis pulmonum præcedebat, aliquoties excreabat.

Ut promoveretur purulenta materia, & coqueretur, *Eclegma* hoc ordinavi: ℞. *tab. Diaireos, Diamarg. frig. ana* ℥.ß. *Lohoch. sani & exper.* ʒ.iij. *Sacchari*

cand. ℨ.*ij.* *syrup. de Liquiritia. q. s.* fiat *Lohoch*: Capiat *cum baculo Liquiritiæ lambendo.* Item: ℞. *olei Amygd. dulc. recent. expre.* ℥.*ij.* *Sacchari candi.* ℥ *j* *Oxymel. scil.* ℨ.*ij.* misce: Capiat *aliquoties.* Sub noctem citò spiritum ducebat, & quia jam per multas horas, nihil expuerat, eam tanquam morituram deflebant, ego bene sperare jussi.

Et *pulsus Balsamo ex oleis destillatis parato* inunxi, *noctuq;* repetere jussi.

Septimo die, summo manè vocatus, cùm inquieta admodùm fuisset, nec multùm excreasset, adhæc animo valdè angeretur, ob melancholiam, quâ in morbis prioribus quoque divexari solebat, essetque summè debilis, in *expectorantibus* eam persistere jussi, quæ neglexerat aliquandiu, illorumque loco *transmissam conservam Violarum & Syrupum aliquem* sumpserat; Itaq; *Lohoch* jam absumptum reiterare jussi.

Et quia acida expetebat summopere, *Hydromel malvaticum meum recens, permixtum pauca portione Aceti hydromelit. & minori adhuc aceti Squill. & pauxillo aquæ Rosar.* ob gratiam, exhibui, quod & libenter continuò, uti & sequentibus diebus, bibit.

Pectori cataplasma hoc ad concoctionem materiei, applicandum præscripsi: ℞. *Caricarum incis. P. ij. Micæ panis P. j.* decoquantur *in Lacte*, adde *farinæ sem. Lini* ℥.*ij.* contusis, adde *ol. Viol. Amygd. dulc. an.* ℥.*j.*ß. *Croci parùm*, misce: Illinatur eo *pannus linteus tepidumq;* applicetur, quod & *sub vesperam maneq;* renovatum fuit.

Quando tussis urgebat, mox *Hydromelite* iterum usa, *vel Lohoch* multùm excreabat, præsertim *jusculum* quoq; sumens, post cujus usum faciliùs pus reddebat, copiosiusque. Jam

Jam de Melancholia potiùs quam alio conquerebatur.

Alvus indies fluebat, sed semel duntaxat, vel ad summum bis.

Octavo & nono, in eodem quo & in septimo die erat statu, multumque per vices, sineque magno labore spuebat, de melancholia quæ post meridiem reverti solebat, potissimùm conquesta. In *Hydromel. Lohoch. aliorumq; expectorantium*, & *Cataplas.* usu pergebat.

Decimo sub vesperam, adeò melancholia invaluit, ut varias tentationes pateretur, plorarer, corpus mirè torqueret, agitaretq; : consolationi tamen locum dabat, menteque nihilominus constabat.

Et cùm biduo jam nihil dejecisset, & insomnis esset, ob hasce graves cogitationes, dedi seq. ℞.*conf. Alkermes* ℈.j. *syr. de Papav.* ʒ.ij. *aq.Buglos.* ℥.j *aq.Cinamom.* ʒ.j. *Julep.ros.* ℥.ß. misce: Bibat *mediam partem ineunte, alteram media nocte.*

Undecimo die summo manè accedens, dormientem reperi. Verùm excitata, iterum solitis suis phantasmatibus vexabatur, Deumque se negligere, nec exaudire velle, sibi in mentem venire, clàm mihi revelebat. Excreabat sæpiùs usu *expectorantium prædictorum.*

Sub noctem clyster ad melancholicas exhalationes divertendas injectus fuit: ℞.*rad.Althææ* ℥.j.*herb.Malvæ, Buglossi, Brassicæ, Betæ an. M.j. radic.Polypodii* ℥.ß. *Epithymi* ʒ.ij.*fl.Viol. Chamom. Anethi, Furfuris an. P.j. sem.Lini, Cucurb. an.* ℥.ß. fiat decoctio, dissol. *in* ℔.j. *Sacchari rub.* ℥.j. *Mellis viol.* ℥.ß. *olei Viol. Chamom. ana* ℥.j. *Hieræ picræ* ʒ. ij. *Salis parùm* fiat *clyster*. Retinuit aliquan-

aliquandiu, poftea involuntariè illum reddidit, le-ctumque eo commaculavit. B s quoque ea nocte, quæ admodùm inquieta fuit, dejecit.

Duodecimo cogitationes hæ finiftrę penitùs ceffaverunt, totoque die meliùs habuit, multum excreavit. *Hydromel fuperiùs defcriptum & Lohoch* repetita funt. Nox quæ fecuta, quieta, plusque dormivit, quàm priùs toto morbi tempore.

Sic quoque decimo tertio die fe habuit, quietaq; fuit. Pulfus tamen adhuc febrilis, urinæ tinctæ, cum copiofo fedimento, tufsis aliquoties infeftabat, & cùm excretio, non tàm promptè fuccederet, mutavi *eclegma* hoc pacto: *℞. tab. Diatrag. frigid. Oxymel. fquil. fyrup. de Liquiritia, de Hyffopo, Penidiorum ana* ℥.ß. mifce.

Item teneat *in ore Saccharum penidium*,

Utatur *ferculo Butyri cum Amylo & Saccharo Aquaq; rofacea*, uti Germani parant.

Jufculis fuftentabatur & *pane Martio*, quo delectabatur.

Decimoquarto & decimoquinto, *Clyfterem* repetii, *quem prima vice injectum cùm non retinuiffet, altero die denuo fuit repetitus*, illumque vix dum quartæ horis fpatio continere potuit, ab utroque tamen fæces aliquas excreavit. Satis bene fe habebat, & proin *expectorantibus* uti perrexit.

Decimofexto, appetitus paululum redire cœpit: *Prunis & Pomis coctis* utebatur. *Vinum*, cùm urina adhuc tincta effet, nondum volui concedere: *Potum Seri lactis* expetebat, quod & concefsi.

Poftea dies tres pulfus femper febrilis, urinaque tincta, cum copiofo craffo fedimento apparuêre, ipfaq;

ipsaq; membris admodùm conquassatis fuit. Tussi tamen, excretione, alvoq; constipata remanente.

Dedi itaque decimonono die *Mannæ* ℥.j. *cum Jusculo*, sex mox iterum vomuit.

Jussi sub vesperam hunc *clysterem* injicere: ℞. *rad. Althææ* ℥.j.ß. *herb. Malvæ, Betæ an. M.j.ß. fl. Buglos. Borrag. Chamom. Viol. Furfuris ana P.j. sem. Fœnic.* ʒ.ij. *Ficuum numero v.* fiat *decoctio in quartariis tribus* dissol. *Sacchari rub.* ℥.j *Cass. æ cum Melle* ℥.ß. *Hiera picra* ʒ.ij. *ol.Viol.* ℥.ij. *Salis parùm:* injectus fuit, sed vix quartam horæ partem retinuit, posteaq; nonnihil tamen excrementis permixtum, dejecit.

Cùm sequenti die nulla amplius sequeretur dejectio, vigesimo primo, *extracti mei Diacyd.* ʒ.j.ß. dedi, & tertia post hora tres habuit dejectiones copiosas, sine omni molestia, quæ valdè profuerunt, beneque postea dormivit.

Rursùm verò constipatæ, cùm biduò post, *idem exhiberem medicamentum*, nihil promovit, cujus causâ *Clysterem sub vesperam* sequentem *sine Sale*, ut retinere diutiùs posset, præscripsi: ℞. *Hordei integri, Furfuris ana P.j. Malvæ M.j. flor. Cord. P.j. semin. Carui* ʒ.j. fiat *decoctio, in colatura non copiosa*, dissolve *Cassiæ cum melle, Mellis viol. ol.Viol. ana* ℥.j. *succi Betæ* ℥.ß. fiat *clyster.* Per tres horas illum retinuit, postea dejecit fæcibus permixtum, manequè seq. iterum sedem habuit.

Ab eo tempore, cùm adhuc alvus subsisteret, pulsus citus semper permaneret, urinaque crassa & tincta, atque interea tamen multùm dormiret, cibumque appeteret, de hectica metuere cœpi; *clysterem* iterum injiciendum, biduo post, die morbi 26.

bi 26. curavi, *addito*, ut meliùs stimularet, *tantillo Salis:* Ex quo binas sedes excrementis permixtas habuit.

Sequenti die 27. *potiunculam purgantem* exhibui, si fortè biliosa, aut alia maligna adhuc subsistens materia; calorem hunc præternaturalem, in corpore suscitaret, præsertim cùm priùs, in excrementis, instar ovi vitelli putrescentis, fœtida deprehensa esset materia: ℞. *Rhabarbari* ℈.*iiij.* infus. *in aqua Endiviæ & pauco Vino*, fiat *expressio*, adde *syrup. Rosar. sol. cum infus. Senæ* ℥. *j. aqu. Cinamom. parùm*, Bibat. Dejecit quater hujus usu, commodumque inde sensit, paulatimque ad se redire cœpit. Verùm quia pulsus adhuc citus persistebat, hecticam metuens, jussi eam in *cordis regione*, hunc *sacculum* gestare: ℞. *flor. Rosar.* ʒ. *ij. Viol. Buglos. Borrag. Nenuph. ana* ʒ. *j. Santali rubri* ʒ. *ij. syrup. acetos. Citri* ʒ. *j. Coralli* ʒ. *j.* ß. *Caryophyl.* ʒ. ß. fiat *sacculus, interbastatus insindone rubra*; Apponatur *cordis regioni, irroratus interdum aq. Rosaceâ pauco Vino dilutâ*

Cùm jam deambulare inciperet, roburque corporis augeretur, de novo supervenit tussis, per quam multum pituitæ excreabat, quâ repurgatâ, à tussi postea eo die libera erat. Perseveravit hoc ad dies aliquot, citra aliud incommodum, cùm in reliquis omnibus, bene se haberet, & multum dormiret. Postremò & hæc cessavit, uti & pulsus ille citus, qui mihi semper suspectus erat, sicque exactè restituta fuit.

IN

IN CORDIS DOLORE OBSERVATIONES.

Cordis dolor seu Cardialgia, Ventriculi rosio, Vomitus biliosus, Oris amaritudo, Lipothymia & Articulorum dolor.

EX terrore, ob casum infantis, cùm ancilla illum ulnis gestans, per scalas cecciderat, honesta quædam patriciæ familiæ matrona, eum adhuc lactans, perculsa, articulorum dolores graves & cardialgias, cum rosione cordis, oris amaritudine vomituque bilioso, accedentibus lipothymiis, patiebatur. Accedens 24. Aprilis, Anno 1592. conjeci bilem commotam fuisse, quam ex terrrore æquè ac ira concitari solere, aliâs etiam observavi.

Ob quam causam, hanc cùm expurgare cogitarem, illaque *Clysma* admittere, quàm per os aliquid sumere mallet, quòd priùs mense Aprili dysenteria laborans, hujus usum valde sibi profuisse diceret, tale ord: ℞. *rad, Althææ* ℥.j. *Malvæ, Betonicæ, Salviæ ana M.j. fl.Chamom. Meliloti, Sambuci an. P.j. sem.Carvi* ʒ.ij. *sem. Fœniculi* ʒ.iij. *sem.Lini, Fœnigræc. an.* ℥.ß. fiat *decoctio*, dissol. *Bened. lax.* ʒ.iij. *Mellis* ℥.j. *ol.Chamom. Anethini an.* ℥.j.ß. *Salis parùm*, fiat *Clyster*, Detur.

Altero postea 26. Aprilis die, sequẽti modo eam *purgavi*: ℞. *syr.Ros. sol.cum insus. sol.Senæ & Agar.* ℥.j.ß. dissolve *cum aqua Cinam. ac Bugloss.* Bibat.

Sequentibus diebus, animo frequenter deficiebat, ut etiam mediâ nocte vocarer, exhibuique: ℞.

aquæ

aquæ Cinam. ℥.j. *ſucci Limonum* ʒ.ij. *ſp.Cord.* ʒ.ß. miſce; Capiat *tribus* vel *quatuor vicibus*.

Quo abſoluto, alium *Julepum* præſcripſi: ℞. *julep.Roſac.* ℥.ij. *aquæ Cinamom.* ℥.ß. *Manus Chriſti* ʒ.ij. *ſyrupi de Limonibus* ℥. ß. miſce; Capiat *frequenter cochl. j. vel ij.*

Viribus nonnihil recollectis; ſed perſeverante roſione ventriculi à bile, 2. Maji, & conatu vomendi, *vomitorium* ſequens propinavi: ℞. *ſem. Atriplicis* ʒ.j. *rad. Aſari* ʒ.ij. fiat *decoctio*, diſſol. *ol. Amygd. dulc.* ℥.j. *Oxymel. ſimpl.* ℥.ß. miſce, Bibit & *faucibus irritatis* vomuit.

Sed quia majori expurgatione opus erat, ſequenti die, *purgans* dedi: ℞. *Abſinthii* ʒ.j. *fl. Bugloſſi, Viol. ana* ʒ.ß. *Rhabarb.* ℈.iiij. *Cinamom.* ʒ ß. infundantur *in Vino albo*: *Expreſſionem* bibat: Unde purgata fuit placidè, & benè ſe habuit.

Quinto Maij, quia de amaritudine oris conquerebatur, ordinavi: ℞. *ſyr. de Agreſta, de Limonibus ana* ℥.j.ß. *aquæ Roſ.* ℥.j. *aquæ Cinamom.* ʒ.ij. miſce, Capiat *potionem per vices*.

Sexto Maij, non ceſſante amarore illo; priorem *potionem purgantem* denuo ſumpſit. Profuit & hæc.

Octavo Maij, quia majore adhuc evacuatione videbatur opus habere, ſic *potionem* ordinavi: ℞. *Abſinth.* ʒ.j. *fol.Senæ* ʒ.iij. *ſem. Aniſi, Fœniculi ana* ʒ.ß. *Rhabarbari* ℈.iiij. *Cinamom.* ℈.ij. fiat *infuſio in Vino albo, expreſſioni* adde *ſyrupi Roſ.ſol.* ℥.j. Capiat. Ex hac potione aliquoties dejecit.

Decimo Maij, quia adhuc perſeverabat oris amaritudo, juſſi bibere *Vinum abſinthites, cum floribus Cordialibus*. Cujus uſu ſenſim remiſit morbus, meliusque habuit.

Decimo-

Decimotertio Maij novum supervenit accidẽs, defluxione in thoracis musculos delapsâ, unde magna exorta fuit pectoris angustia.

Jussi itaque ut *extrema fricarentur*, & *oleo Amygd. dulc. & Chamom. pectus* inungeretur. Dein sequenti die, quia calebat, & adhuc oris sentiebat amarorem, *Julepum* hunc exhibui: ℞. *julep. Rosʃ. Viol. ana* ℥. j. *syrupi de Limonibus* ℥. ß. *aquæ Rosʃ. Buglosʃ. ana* ℥. j. misce, Utatur.

Quia de ventriculi imbecillitate conquerebatur, dedi 15. Maij, *syrupum Cydoniorum*.

Cœpitq; meliùs habere, sed quia *purgatione* adhuc opus habebat, præscripsi 17. Maij: ℞. *Absinth.* ʒ. j. ß. *fl. Cord.* ʒ. j. *Senæ* ʒ. ij. *sem. Fœnic.* ʒ. j. *Rhabarb.* ℈. iiij. *Cinamom.* ʒ. ß. infundantur *in Vino*, exprimantur, adde *syrupi Diasereos* ℥. ß. misce: Sumat, dejecit egregiè.

Atque ita integrè restituta convaluit.

Cordis dolor, seu Cardialgia, Tormina, Cachexia.

VIrgo quædam nubilis, à multis jam annis, cardialgiâ seu compreſsiònis circa ventriculi regionem dolore, vexabatur, ructus continuò edebat acidos, in hypochõdriis murmura & rugitus audiebantur, tormina frequentia ventris, & dolor capitis eam infestabant, colore pallida, cachectica, mensesq; non decenter fluebãt. Ab imbecillitate ventriculi & obstructionibus viscerum, hæc proficisci, exposui.

Multis etsi jam usa esset *remediis*, illisque fatigata, tamen bonâ spe auxilii mei, mihi casum illi exponenti, & curandi modum proponenti, se parituram est pollicita.

Itaque An.1558. *Pilulas usuales leves*, & quæ simul ventriculū roborarent, neq; enim fortia ullo modo ferre potuit *cathartica*, præscripsi: ℞. *pilul. de Hiera simp.* ʒ j.ß. *Alephang. Assajeret. Agar. troch.ana* ʒ.j. *Rhab. el.* ʒ.ß. *Cinam.* ℈.ß. *cum succo Apii* fiat *pilularum massa*; Capiat ʒ.ß. *cum pomo cocto, hebdomadatim.*

Electuario dein hoc usa est: ℞. *confect. Arom. ros. descrip. Gab.* ℥.ij. *cons. Ros. antiquæ & flor. Cichorii, an.* ℥.j. *conservæ Scolopend. cort. Citri cond. ana* ℥.ß. *Cineris intestinorum & pellicularum ventriculi gallinæ* ʒ.j.ß. *limaturæ Chalybis præparat. cum Aceto* ℥.ß. *Troch. de Rhabarb.* ʒ.iij. *de Eupatorio* ʒ.j.ß. *sp. Trionsantalon duplicato Rhabarb.* ʒ.j. *spec. de Gemmis* ℈.j. *cum syrup. de Mentha & Byzantiis* fiat *electuarium*; Capiat, ad *quātitatem nucis, manè horis duabus ante prandium, superbibendo Vinum generosum, dilutum aquâ Absinth.*

In fine mensæ mixturâ hac utebatur: ℞. *Carnium Cydon. saccharo cond.* ℥.ij. *cons. Ros. antiquæ* ℥.j.ß. *cort. Citri cond.* ℥.ß. *Coralli rub. usti & loti, rasuræ Eboris & Cornu cervi ana* ʒ.j. *sp. Diacydon. sine speciebus* ℈.j. *Cinamom.* ʒ.ß. *Sacchari ad pondus omnium*, fiat *mixtura*: Capiat *cochl.j. post pastus singulos.*

In ventriculi sede, scutum sequens *stomachale* gestet, & *saltem cùm cibum sumptura est*, deponat, *eóq; sumpto* reponat: ℞. *emplastri de Mastich. & pro Stomacho ana* ℥. j. *pul. radic. Galangæ* ʒ iij. *Caryophyl.* ʒ.ß. *Ladani* ʒ.j. *Coralli rub.* ʒ.ß. *cum ol. Absinth.* fiat *emplastrum extensum in corio, in forma scuti.*

Hepatis regionem semper manè inungat: ℞. *olei de Absinth. Nardini ana* ℥ ij *ol. Cydon.* ℥ j. *Spicæ utriusque* ʒ.j. *rad. Cyperi, Asari, Santali rub. & albi ana* ʒ.ß. *Ceræ q.s.* fiat *Linimentum.*

Horum

Horum uſu ita reſtituta eſt, ut poſtea de hiſce nihil ampliùs ſit conqueſta, vixitq; annos ab eo tempore exactos triginta octo, ſucceſſum hunc in praxis meæ initio, prædicans.

Ventriculi imbecillitas, Zingiberis uſu correcta.

AFfinis quidam meus, vir doctiſsimus, ex febre quartanâ, quâ laboravit per triennium, imbecillitate ventriculi contractâ, juſſus à D. Eraſto, *manè Zingiber crudum* comedere, cùm id majori etiã copiâ aſſumpſiſſet, quàm fortaſſe edoctus erat, ab eo tempore ultra triginta annos, ſingulis matutinis, *duas radices magnas Zingiberis*, paululũ ſaltem maſticatas deglutivit, facitq; adhuc, necquicquam ab eo tempore mali, in ventriculo ſenſit. Imò alacrior inde ad omnia munia gnaviter obeunda reddi ſolitus. Quo tam multorum annorum *hujus aromatis* uſu, hoc ſibi adeò familiare fecit *medicamentum*, ut nec die uno, ſine noxa, illo carere ampliùs poſsit.

Ventriculi refrigeratio.

PRinceps quidam eccleſiaſticus, cùm *Aquam quandam, in ſua ditione ſcaturientem, cui plurimum in variis affectibus ſanandis vulgus tribuebat*, diu bibiſſet, atque ventriculum ſic refrigerando, imbecillitatem inde contraxiſſet, ut eam emendaret, *Zingiber conditum ſæpè affatim* comedit, ſed invaleſcente morbo, cùm moreretur, atq; corpus illius aperiretur, in ventriculo ejus, *Zingiberis libram unam* invenerunt Medici, qui hoc mihi narrarunt.

Ventriculi ardor, Sitis cum Tentigine.

VIde in Salacitate Lib.1. Tentigo, Ventriculi ardor, Sitis.

Ventriculi ardor, ob maculam luteam in eo deprehensam.

VEntriculum à bile flava, ea ſede, quâ veſiculâ bilis ventriculo ſubſtrata, illum attingit, tingi, maculâ latâ luteâ, ad interiora illius quoque penetrante, commaculari, aliquoties obſervavi: Illisque præſertim, quibus viventibus, perpetui ventriculi ardores, moleſti erant, hoc accidiſſe notavi.

Idem in ſectione generoſæ cujuſdam, quæ in partu obiit, invenimus.

Dein & in ea, quæ calculum renum gerebat, & multoties abortierat, uti in Hypochondriaco dolore mox oſtendetur. Vide calculus immenſus renum, &c.

Ventriculi macula nigra.

MAculam nigram quoque admodùm, in ventriculo furis cujuſdam capite truncati, tum in exteriore tum interiore ipſius ſuperficie apparentem, ſimiliter ſpectavi.

Ventriculus cum ſepto perforatus.

VEntriculum in puero quodā phthiſico, quem ſecui, tribus foraminibus exeſum; ſeptumque illius foramine amplo perforatum, à puris copia atque acrimonia, quod ex thorace in abdomen defluens, has partes & muſculos quoque abdominis,

nis ad superficiem cutis usque eroserat, ubi vesica sublivida, circa umbilicum, ea regione, quâ pus sibi viam, ad exitum facere nitebatur, apparebat, multis fide dignis testibùs, deprehẽdimus. Quam rem, admiratione dignam, magis stupendã reddebat, quòd puer ante obitum, non contabuerit, sed benè habitus adhuc existens, nulla alia affectuum indicia externa, quàm, quòd ventre erat inflato & sublivido, in quo vesica subnigricans, circa umbilicum, ea regione, quâ pus sibi viam ad exitum facere nitebatur, eminebat, ostenderit, Quæ verò alia passus sit symptomata, sciscitari minimè licebat, cùm corpus insciis parentibus, in villæ cujusdam cœmeterii sepulchro, media nocte solus, manibus scalpendo, nec labore, nec terrore deterritus (tanto cognoscendi ardore tenebar) eruerim.

Ventriculo innatus callus.

IN sectione cujusdam supplicio affecti, deprehendimus, callum durum ventriculo innatum, quem ex ulcere ejus, aut læsione alia, luxuriante, cum cicatrix induceretur carne, natum judicavimùs. Atque ex eo, ulcera ventriculi quandoque sanari posse, aut vulnera, conjecimus. Quod ut crederem, sequens etiam historia, me impulit.

Cùm porcus mactaretur, sanus alioquin & benè saginatus, bacillum acutum, digiti crassitie, ventriculi ipsius substantiam penetrantem, atque intus forisque, callo in ambitu bacilli circumducto, adeò firmiter innatum, ut nonnisi sectione eximi posset, lanius mihi ostendit.

Ventriculi compreßio, causa cardialgiæ.

HUjus compreßionis causa est, vesiculæ bilis situs & angustia, quæ inter ventriculum & hepar, ea sede, quâ bilis illius cavæ sedi innascitur, occurrit. Quæ picrocholis iis, quibus amplaplenaque hæc vesicula est, plerunq; accidit, quòd cùm ventriculo pleno, & dum concoctio præsertim fit, scribentes vel aliud quid, hoc situ corporis agentes, incumbunt, bilisque vesiculam premunt, oris amaritudine & cordis rosione divexentur. Quod malum, peritiores, usu edocti, mensâ altiore, ita ut stando res peragentes, minùs corpus inclinent, corrigere student, qui mos studendi, nunc eruditis consuetus esse solet.

Cardialgia, cum impedimento, veluti bolo, in faucibus.

CUidam fœminæ, de dolore stomachi, cùm nausea ac difficultate aliqua deglutiendi, ac si buccella in faucibus hæreret, jam longo tempore conquerenti, cùm sæpè varia atque inter reliqua etiam *vomitoria* exhibita, nihil effecissent, illaque unicè vomere cuperet, & adhuc robusta esset, dedi *Aquam destillatam ex Nucibus viridibus, cum Raphano priùs in Aceto maceratis*, quâ aliâs vomitum movere solitus eram, sed in illa nihil effecerat, itaque addidi, *Vini albi in cujus* ℥.*ij. Stibii vitreati pul. gr.iij. macerata per noctem fuerant*, ℥.*j.*ß. ut biberet. Quo facto copiosissimam materiã quinquies evomuit, & postea ab ejusmodi cardialgia, & impedimento in faucibus, penitùs liberata est.

Cardialgia

Cardialgia in Febre Tertiana.

VIde in Febribus.Lib.II. Tertiana intermittẽs, duplex Obstructio hepatis.

Ventriculi nimia distentio, à panis devorati copia.

PUer quidam famelicus, cùm *panes albos*, qui denario venduntur, duodecim se una vice devorare posse, cum alio deponeret, & penè omnes devorasset, tanto distendente cordis dolore., angi cœpit, simul in suffocationis periculo versatus, ut vix mortem instantem evaserit.

Ventriculi nimia repletio, à carne ingesta, causa mortis.

MAtrona quædam nobilis vetula, devota admodùm, cùm per totum quadragenarium jejunium, ab *esu carnium* abstinuisset, cùm die Pascatis, prandii horam expectare non posset, summo manè, in templo missâ auditâ, domum reversa, *carnem coctam* avidè comedit, uti & postea rursum in prandio, ea se adeò replevit, ut non solùm gravamen circa ventriculi regionem, sed & summam pectoris angustiam, difficilemque respirationem, inde passa sit. Vocatus ad eam, cùm ob loci distantiam, quæ erat unius diei, tardiùs advenissem, inveni eam, hoc biduo adeò debilitatam, & ob retentum *cibum incoctum* obstructam, ut nec *clysteribus*, *nec exhibitis per os*, infra supraque excretio promoveri potuerit, & sic veluti suffocata extincta fuit.

Cardialgia & Febris, ex esu Sii Cratevæ.

IN febrem nobilis quidam incidit, media nocte, cum horrore vehementi, & subsequente calore magno. Anno 1598. Duravit ad meridiem usque. De ventriculi dolore admodùm conquerebatur, ructus edebat, ardorem sentiebat. Cùm quidnam cœnasset, quærerem *Sion Cratevæ cum Garo* magnâ copiâ se in cœnâ esitasse, dicebat: ex quo hæc illi nata symptomata fuisse, indicavi. Cùm in aliis quoque viderim, picrocholis præsertim, qualis & ille erat, noxam ex illius usu, ventriculo inustam, cùm acris sit planta, quæ ventriculum vellicat, accendit, & quæ in bilem facilè convertitur, sicuti & *à nasturtio* accidere solet, præsertim si non *Aceto oleoq; copiosè additis, in acetariis vis illorum infringatur*. Sine quibus cùm & hic nobilis *Sion* illud cum solo *garo, piscium* comedisset, citiùs etiam ab eo læsionem ventriculi sensit. Quæ tamen *purgante cholagogo medicamento*, intra triduum iterum cessavit.

Cardialgia & Colicus dolor, post usum Hellebori.

SAcerdos inordinatè vivens, se purgare volens, circumforanei consilio *helleborum* sumpsit, à cujus usu, vehementer, supra infraque purgatus, postea dolore & ardore ventriculi, & colico graviter afflictus, consilium petiit. Anno 1597.

Dedi illi statim, ad mitigandum sensum ventriculi, & quia convulsiones, quæ ex spasmo flatulento, quem jam sentiebat, metuebam, *Narcotici mei* ʒ.ß. *& ut sequenti nocte* repeteret, jussi.

Et

Et ut *ventris totam regionem oleo Mastichino, Cydoniorum, Rosarum, & Chamæmelino* illiniret.

Triduo post, se meliùs habuisse, horum usu, me certiorem reddebat, verùm nunquam interea dejecisse, torminaque gravia ventris persensisse. Adhæc urina tincta, ipseque ictero flavus; Itaq; *Vinum* hoc præscripsi: ℞. *rad. Cichoreæ* ℥. j. ß. *rad. Fœniculi, Petrosel. ana* ℥. j. *Ireos* ℥. ß. *Enulæ* ʒ. ij. *herb. Absinth. Chamæpit. Chamædr. Majoran. ana M. j. fl. Cord. P. j. semin. Coriand.* ʒ. ij. *Fœnicul. Carui ana* ʒ. j. *fol. Sennæ* ℥. j. ß. *rad. Bryoniæ* ℥. ß. *Zing.* ʒ j. conquassentur pro *Vino*; Utatur *alternis diebus*.

Item: ℞. *hydrom. Malvat.* ℥. iiij. *syr. Cydon.* ℥. j. ß. misce: Utatur cum *crusta Panis & per se*.

Dein: ℞. *conserv. Rosarum, Majoranæ an.* ℥. j. ß. *conf. fl. Lavandulæ, Primulæ veris* (ad convulf. vel paralysin præcavendam) *ana* ℥. j. *syrupi de Papav.* ℥. j. misce fiat *electuarium*: Capiat de *eo alternis noctibus, cubitum iturus*.

Non potuit satis postea prædicare, quàm egregiè fuerit restitutus, cum diu priùs, malè esset dispositus, & ob sumptum *helleborum* in magno fuisset periculo.

Cardialgia vehemens, Vomitio ex Aconiti exhibitione, quâ quidam mortis periculum evasit, & simul à febre liberatus est.

Foemina quædam se prostituere solita, marito infensa, eum febricitantem, è medio tollere cogitans, hanc occasionem nacta, ad me urinam detu-

lit, ut illi *remedium* quoddam præſcriberem, quod & feci, atque *ex Rhabarbaro levem potionem* præſcripſi, quam illa non parari curavit, ſed pharmacopœum accedens, *radicem Lycoctoni Aconiti* ab eo petiit, ut eam *lixivio*, pro *ablutione capitis infantibus ad pediculos enecandos*, incoqueret. Quam cùm illa *in juſculo* decoxiſſet, marito ægro, tanquam à me ordinatam *potionem* propinavit, aſtantibus indicans, me lethalem hunc morbum eſſe pronuntiaſſe, quod falſum erat. Ille ſumpto hoc *toxico*, cardialgia gravi affectus, crebrâ & vehementi vomitione, à periculo mortis & febre ſimul fuit liberatus.

Cardialgia mortalis, ob arſenicum propinatum.

VInitor quidam civis hujus urbis, adulterio cùm vicini uxore commiſſo, eam uti poſtea faſſa eſt, imprægnavit, quæ filium inde genitum, marito adhuc vivente, & nihil ſuſpicante, tanquam ab ipſo procreatum, educavit. Verùm illa maritum ſuum faſtidiens, & adultero magis, adhærens, de eo è medio tollendo conſilium cum adultero inivit. Qui *arſenicum* à pharmacopæo, prætextu murium eo interficiendorum, emens, mulieri ut marito propinaret, tradidit. Cujus *dimidium in Lacte calido*, cùm marito jentanti, in ſylvam vicinam ituro propinaſſet, mox id cum magno impetu revomuit, ſicque liber tunc evaſit. Cæterùm cùm in *placenta panis* poſtea, denuo illi reliquum exhibuiſſet, dolore & angore correptus, intra triduum exſpiravit. Nec multis diebus interjectis, adultero nupſit, & cum eo rurſum ſobolem progenuit. Tandem hydropica facta,

facta, diu decumbens & miserè afflicta, ante mortem confessa est aliquibus delictum, unum ex liberis quem existimarent, prioris mariti esse sobolem; adulteri esse, & proin in hæreditatem cum prioris mariti liberis, non admittendum, simul etiam quòd *veneno* è medio eum sustulisset, fassa. Cùm autem eâ mortuâ, filium ex adulterio natum, excludere ab hæreditate vellent amici, quibus hoc innotuerat, & pater resisteret, lite inter illos, suspicioneque apud alios vicinos, adulterii sæpiùs commissi, exortâ, à magistratu incarceratus, & torturæ subjectus, adulterium, & quòd *venenum* emisset, atq; adulteræ dedisset, quóque pacto hoc illi exhibitum esset, confessus est, ob idq; delictum 10. Julii Anno 1613. capite plexus fuit.

Ventriculi offensa, ob lapides devoratos.

CIrcumibat hic ante ante annos aliquot, puer quidam mendicans, quæstum miserū & horrendum simul exercens, pro quatuor obolis, lapides quamplurimos, quos hinc inde colligebat, juglandis quoque nucis magnitudine, una vice quam citissimè deglutire solitus, adeoque ventriculum implens, ut ex collisione horum, dum premebatur, strepitus apertè audiretur. Hos deinde, sine labore excernens, ablutosque rursum, vel alios de novo collectos, devorabat. Quem post menses aliquot, eadem adhuc exercentem, denuo Friburgi inveni & vidi. Quamdiu verò vixerit, aut quid tandem eo fit factum, intelligere non potui, non tamen dubito, tandem ita ventriculum debilitatum, ut diu vivere non potuerit.

Cardial-

Cardialgia, Raucedo, ob deglutitum scarabeum.

PUellus quidam, nondum anno ætatis completo, à matre in vinetum deportatus, casu, non observante hoc matre, Scarabeum nigrum, oblongum vivum deglutivit Anno 1601. in Augusto. Cœpit inde ploratu, molestiam quam circa ventriculum sentiebat, testari, cibum respuere, raucus fieri. Quorum causam cùm parentes ignorarent, anxii cibum illi obtrudebant. Tandem elapso biduo, cùm aliquid intromisisset, admodumque torqueretur, vomitus supervenit, quo scarabeum unà cum cibo & pituita, sed mortuum evomuit. Ex quo parentes causam mali, & quòd cùm in vinea fuisset, hoc illi acciderit, cùm ab ea hora malè habere cœperit, colligere potuerunt.

Cardialgia & cruciatus maximus, ob devoratam anguillam.

IN urbe S. Gallensi Helvetiæ, Eques quidam stipendiarius, homo facetus & histrio, anguillam jam grandem, manibus versans, atque ac si eam deglutire vellet, ori adhibens, illa capite in os ipsius ingesto, per gulam cum impetu, in ventriculum descendit, & postmodum intestina pervadens, summos illi dolores, & lipothymias intulit, adeò ut de vita illius desperarent, idque donec elapsis multis horis, eam per alvum rursum, non ampliùs vivam, sed veluti excoriatam, excrevit.

Similis

Similis casus, ob deglutitum cochleare.

CApitaneus nobilis Valesianus, in die Cinerum, quo quævis licenter perpetrare solent, seque invicem commaculare, in rheda cum aliis per urbem bacchatus, *cochleari lac* comedens, aliisque infundens, eosque conspurcans, cùm *cochleare ori* suo inditum dentibus mordicùs teneret, manubrio tantùm apparente, socius illi assidens, manu adeò ipsi in fauces impegit, ut cùm evellere nequiret, illud deglutire coactus fuerit. Unde gravissimè cruciari cœpit, à meridie quo id factum, ad sequentis diei diluculum usque, quo tempore, illud rursum, sed valdè ægrè, & cum alvi lancinante summo dolore, in podice hærens, vix extraxit, moxq; surgens, commilitonibus suis, qui jentabant, & de illius doloribus loquebantur, clàm accedens, in *offam* sordidum, ut erat, projecit.

Cordis dolor, in Animi perturbationibus.

AB affectibus & ægritudinibus animi, illiusq; perturbationibus, Tristitia & Mœrore præsertim, ob rem charam amissam, aut ob delictum grave commissum, aut aliis de causis, priùs in Animi diversis perturbationibus expositis, dolor quidam in cordis, ut vocant, seu ventriculi potiùs regione tantus oboritur, qui rodendo & premendo adeò excruciat, ut minùs sæpè eum se ferre, quàm cardialgiam à ventriculi morbo procedentem, posse clamitent: Qui vix donec animus rursum quietus evadat, cessat, sæpeq; ad desperationem usque, dolore hoc oppressum, adigit.

Cordis

Cordis dolor, in luctu, ob mortem illorum, quos summè dileximus.

OB mortem liberorum, parentum, conjugis, vel etiam amicorum fidelissimorum, hoc modo plurimos, de summo cruciatu, & cordis dolore, quo mirè angebantur, conquestos, non solùm audivi, sed & ipse eum expertus sum, ob quem uti in vera cardialgia ventriculi, etsi proprio morbo non teneatur, functiones nihilominus tamen labefactantur, appetentia prosternitur, concoctioque læditur. Gravis sanè & intolerabilis dolor, quem sæpè non nisi temporis longinquitas, aut mutat aut minuit, & qui hominem interdum conficit.

Cordis dolor, ob amissum processum judicialem, desperationem causans.

CIvis cujusdam nostri uxor Burgunda, circà Annum 1554. cùm hæreditatis potiundæ causâ, diu in foro litigasset, & in jure suo persequendo, majori parte substantiæ insumptâ, causâ tamen cecidisset, de hoc cordis dolore, diu conquesta, nec consolationem admittens, etsi pia esset mulier, tamen doloris hujus impatiens, summo manè cùm surrexisset, indutis vestibus, relictâ zonâ, & huic appenso loculo, ante lucem domo egressa, in Rhenum se præcipitavit & submersa est.

Cordis dolor, cujusdam fœminæ, quod decepta, à quodam maritum se ejus mentito, adulterium commisisset, ad desperationem impellens.

AD nundinas nostras Basilienses, quæ sub initium Novemb. habentur, circa Annum 1544. mercator quidam, mercium suarum divendendarum causâ, venire solitus, apud Pellionem quendam civem nostrum, divertere consueverat, illicque, publicis hospitiis reliquis occupatis, noctu cubare. Hujus conjugem juvenculam adhuc, venustam, pudicam & probam, alteram Lucretiam, clàm deperire cœpit, & cùm spes, illâ potiundi, nulla esset, nec amorem illi detegere auderet, ut libidinem suam ab ipsa expleret, sic eam decepit. Cùm noctu maritus, ad agendum excubias, ordine ipsum deposcente, fuisset egressus, cubiculique porta aperta mansisset, circa medium noctis, è suo conclavi, indusio tantùm indutus, in cubiculum, ubi mulier dormiebat, clàm ingressus, ad eam cubans, simulansque se maritum illius, modò ab excubiis reversum, eâ somno adhuc nõnihil obrutam, compresit, quo facto, cùm mulier expergefacta, dolum agnosceret, exclamitaretque, ille subitò relicto vestitu, è domo aufugit, nec ampliùs huc reverti, metu supplicii, ausus fuit. Mulier interim, dolore, & animi & cordis intolerabili, ex hoc facinore concepto, pudore suffusa, nec tamen celare ausa, cùm maritus manè reversus, cur tantoperè se excruciaret, quidque illi accidisset, scire vellet, negotium uti actum erat, cum gemitu & mul-

tis

tis lachrymis, ei patefecit, veniam ab eo petens, atq; se ab eo interfici, rogans, cùm cordis dolore hoc afflicta, & ob vulnus tam grave conscientiæ, supervivere ampliùs, minimè posiit, nec velit. Deum interim testata, semidormientem se, ideoque insciam, nec consentientem, & mœchum illum, maritum existimantem, deceptam fuisse. Ad ultionem hujus deterrimi facti, maritum vehementer sollicitans. Quibus auditis, maritus eam pudicam semper fuisse cognoscens, & piam, illi factum hoc condonavit, atque insuper consolatus est. Sed cùm eam paulisper solam reliquisset, illa leviter se vestiens, properanter ex ædibus, summo adhuc diluculo, in extremum suburbii Albani locum, Rhenò proximum perrexit, atque illic, per foramen in murò, sordibus per illud in Rhenum effundendis pervium, se in flumen dejecit, suffocataque periit. Atque sic Lucretia hæc altera, vitæ, modò non æternæ etiam salutis dispendio, pudicitiam suam, testatam esse voluit. Quam historiam, non minùs ac Lucretiæ illius Romanæ, apertā vim à Tarquinio, uti hæc ab hoc mercatore, occultam passæ, sibique mortem ob id inferentis, memoriâ dignam, minimè reticere volui, sed hic, in cordis doloris generibus explicandis, cùm in Animi perturbatione, quò aliâs, uti & prior, atque quæ sequitur, pertinuit, omissa fuerit, ut quæ meo tempore acciderit, describere, oportunum esse censui.

Cordis dolor, alterius fœminæ, quæ simili modo decepta, adulterium commiserat.

Accidit ante annos circiter triginta, cum in pago quodam, Rustici commessabundi, ad noctem

ctem usq; mediam, in hospitio manerent, inter quos & duo erant, sanguine nonnihil, non tamen arctè, juncti, atq; unà cum ipsis, uxor alterius diutius mansisset, tandem moræ pertæsa, neglectis illis, domum suam dormitum se contulit, quod observans alter, cùm maritum illius ebrium, somno obrutum, vidisset, eo relicto in hospitio, in ædes ejus, quas apertas uxor, uti & cubiculum, existimans maritum è vestigio subsecuturũ, reliquerat, & cubiculum ingressus, detractis saltem caligis, ad eam somnolentam, & ex Vino nonnihil temulentam, collocans sè in lectũ, cum ea, ac si vir ipsius esset, rem habuit, & casu, relictâ ex caligis ligulâ, ab ea secessit. Paulò post maritus, postquam crapulam edormivisset, domum rediens, cum ea congressurus, ab ea, illum minimè admittere volente, ipsiusque importunitatem accusante, repulsus fuit. Ex quo, aliisque circumstantiis, & quia ligulam, quam in lecto invenerat, sui compotatoris esse agnovit, suspicatus, eum hoc facinus commisisse, maneque eum adortus, convicit, ut fateri delictum cogeretur, veniamque deprecari, & ne se proderet, rogare. Verùm uxor illud nesciens, adeò ægrè tulit, ut in animi deliquia, sæpe inciderit, & cordis ejusmodi cruciatus, diu passa, etsi illa, & à marito & Magistratu, veniam impetrasset, authorq; hujus sceleris, capitis supplicio affectus esset, tandem tamen, in melancholiam gravem, etiam inciderit, à qua, non nisi per mortem, liberari potuit, omnibus, uti & mihi, qui eam, cùm illic essem, invisi, conquesta, se ob commissum hoc scelus, damnatam perditamque fore.

IN VENTRIS DOLORE OBSERVATIONES.

Colicus dolor ab ira.

IRATUS quidam lanius, robuſtus & cholericus, in colicum dolorem incidit, ſævum admodùm, cum conſtipatione alvi.

Dedi illi 25. Julii. *Extracti Diacydonitis* ʒ. j. ß. & quater dejecit: allevatusque eſt.

Altero die, cùm rediret dolor, *ſub noctem* ſumpſit: *Narcotici tabulati* ℈. j. *& gran. vj.* totamque noctem quievit.

Tertio die meliùs habuit, ſed conſtipatus erat denuò, nec à prima *purgatione* ampliùs dejecerat.

Ideò ſequenti die, qui quartus erat, denuo repetii *Diacydonites purgans clarum, eadem quâ priùs quantitate,* multumque dejecit & liberatus fuit.

Colicus dolor in alio.

IN colicum cruciatum, vir juvenis incidit, cui malo obnoxius erat, ſumpſerat jam *medicamentum purgans*, ſed nihilo meliùs habebat.

Dedi itaque 15. Aprilis, An. 1592. *uſitatum meum ad dolores colicos ſedandos remedium:* ℞. *ol. Amyg. dul. rec. expreſ.* ℥. j. ß. *Vini Malvatici* ℥. ß. *ſyrup. de Papav.* ʒ. ij. Pro *uno hauſtu*.

16. Quia conſtipatus erat, dedi *potionem*, nam *Clyſterem* nolebat admittere: ℞. *Abſinthii* ʒ. j. ß. *ſummit. Centaurii* ʒ. ß. *rad. Liquirit.* ℥. ß. *ſem. Aniſi* ʒ. ij. *fl. Cord. P. j.* fiat *decoctio in Vini & Aquæ æquis partibus*, infundan-

fundantur *in colatura fol. Sennæ* ℥.ß. *Rhab.*ʒ.j. fiat *expr.* adde *syrup. Rof. sol. simp.* ℥.j. Capiat. Dejecit quinquies, copiosa excrementa biliosa.

Verùm redibat dolor, persuasi tandem ut *Clysterem* sumeret 17. talem: ℞. *rad. Althææ* ℥.j. *Furfuris*, *P.* j. *cort. Fabarum P.* ß. *Malvarum*, *Betonicæ ana M.* j. *Sennæ* ℥.ß. *fl. Cham. Melil. ana P.* j. *sem. Lini & Fœnigr. an.* ℥.ß. *Carui* ʒ.ij. fiat *decoctio*, diss. *in colat. Mellis viol.* ℥.j. *Bened. lax.* ℥.ß. *ol. Chamom. Anethini, succi, Betæ ana* ℥.j. fiat *Clyster.*

Cessavit dolor, sed postea iterū reversus est, cum murmure ventris 29. Apr. ideò hic *Clyster* injectus fuit, *flatus* potissimùm *discutiens*: ℞. *herb. Emollit. Origani, Serpil. an. M.* ß. *fl. Chamom. P.* j. *sem. Carui, Cymini, Fœnicul. ana* ʒ.ij. fiat *decoctio, dissol. Ben. lax.* ʒ.ij. *Cathol.* ℥.ß. *ol. Chamom.* ℥.j.ß. *Salis parùm* fiat *Clyster.*

30. Aprilis *purgatus* fuit: ℞. *el. Diaphœn.* ʒ. iij. *de succo Rof.* ʒ. ij. *syr. Rof. sol.* ℥. j. *aquæ Absinth. q. s.* fiat *potio.*

Quia multum dejecerat, iterum repetita fuit, sicq; convaluit, post annum verò recidivam est passus.

Colicus dolor cum Cardialgia.

VIde in Cordis dolore. Lib. II. Cardialgia & Colicus dolor, post usum, &c.

Colicus dolor, cum Cardialgia, in adolescente.

ADolescens quidam nobilis, ex *inordinata victus ratione*, & *nimio potu Vini Muscati Narbonensis*, Anno 1598. Cardialgiâ primùm, mox colicò dolore laborans, postquam semel curatus, maturiùs

quàm par erat, aëri frigido, se credidisset, & quadrigis celeriter, per urbem veheretur, recidivam passus, sex septimanarum spatio, durante morbo, licet sæpiùs *Clysteribus & Narcoticis* usus esset, non tamen integrè sanari potuit, donec *Vomitorio* sequenti, usus fuerit: quod ℞. *Infusionis Stibii calcinati vitrei gr. iiij. in Vini ℥. iij. factæ, aquæ Nucum viridium cum Aceto destillatæ addito Raphano ℥. j. ß.* misce. Bibat & quando vomere incipit, cardialgiasque sentire, sumat *Jusculum*.

Ab usu hujus, mox magnam copiam, æruginosæ bilis, aliquoties evomuit, uti & pituitæ, atque inde, urinæ quæ ex atro croceæ, diu permanserant, in naturalem colorem, permutari cœperunt, ipseque sensim, ad se redire, & in publicum prodire, equoque mox exspatiari, donec à nobis, in Galliam est profectus.

Colicus dolor, Vomitus biliosus, & Ardor circa umbilicum.

QUæstor quidam cujusdam principis, multis negotiis implicitus, ad iram pronus, subrufus, cardialgiam aliquamdiu sentiens, *Vinum Absinthites purgans*, quo aliâs meo consilio fœliciter usus fuerat, nullo suadente bibit, seque eo, ne in colicum dolorem, cui obnoxius erat, incideret, præservavit. Verùm postea in aulam profectus, atque temerè *venam aperiens*, domum ægrè, colicisque cruciatibus mirè divexatus, reversus est.

A bile vitellina & æruginosa malum procedere, vomitio meraciss. bilis ostendebat, & quòd ardores immensos circa umbilicum sentiret; doloresque ad inguin-

inguina & in testes usque (uti sæpè fieri solet in colico dolore) descendentes, accedente alvi omnimodâ constipatione, urinâ rubrâ existente.

Ab eo vocatus, An. 1592. Majò mens. recusabat *Clysterem* ab initio, idcirco *potionem* hanc 15. Junii exhibui: *℞. tab. Diacarthami* ʒ. *ij. syr. Ros. sol. cum inf. Rhab.* ℥. *j. Vini absinthites q. s.* Bibat.

Sub *vesperam* jussi sumere, ad dolorem immensum sedandum: *℞. ol. Amygd. dulc.* ℥. *ij. syr. de Papav.* ʒ. *ij. Vini malv.* ℥. ß.

Etsi remisisset dolor, crastina die 16. tamen rediit, quare dolore adaucto, *Clysterem* ordinavi: *℞. rad. Althææ, Liliorum, Malvæ, Viol. Atriplicis, Mercur. ana M. j. Rutæ M. ß. sem. Lini, Fœnigræc. ana* ℥. *j. sem. Carui* ʒ. *ij. Sennæ* ʒ. *vj. fl. Chamom. Melil. ana P. j. Furfuris P.* ß. fiat *decoct. in colat.* ℔. j. ß. diss. *Mellis anthos.* ℥. *j. Sacch. rub. Bened. lax. ana* ℥. ß. *ol. Cham. & Anethin. ana* ℥. *j. ß. Salis parùm*, fiat *Clyster*, detur *manè*.

Residentia decocti pistetur, addendo *far. Fabarum* ʒ. *iij. ol. Chamom.* ℥. *ij.* fiat *cataplas.* pro *ventre*.

Repetitus fuit *Clyster sub noctem*, qui retentus, dolorem mulcebat, verùm cùm diutiùs retinere non posset, dolor revertebatur.

Sequenti die 17. ad ipsum profectus, denuo *Clysterem* sumpsit *manè*, verùm nec retinebat, nec aliud quàm *Clysterem* rejiciebat. *Suppositoriis* itaque alvum stimulandam judicavi, coximus *ex Melle & Sale*, quo supposito, magnam copiam biliosæ materiæ & *Clysmatum* adhuc portionem, ejecit, cessavit dolor, sed cùm rediret, aliud intrudere jussi, quod quoque dejectionem movit. Postea & tertium, dolore remeante indidit.

Sub noctem Julepum dedi: ℞. *syrupi de Papavere* ℥.ß. *syr. de Bugloss.* (quia debilis erat) *aquæ Bugloss. & parùm Vini*, Bibat.

18. Etsi meliùs haberet, jussi adhuc semel *Clysterem* injicere, & si constipatio rediret, aut dolores, *suppositoriis continuò alvum* sollicitare.

Sub noctem misi *tab. j. ex meis Narcoticis.*

29. Tam bene se habuit, ut non ad me miserit.

Biduo postea successum nuntians, sed recidivam metuens, ut reliquiæ tollerentur, *potionem* exhibui *purgantem*: ℞. *Absinth.* ʒ.j.ß. *Major.* ʒ.j. *sem. Coriandr. Anisi ana* ʒ.ß. *Sennæ* ʒ.ij. *Rhabarb.* ℈.iiij. *Cinam.* ℈.ij. infundantur *in Vino*, bulliant, *Colaturam* bibat. Egregiè dejecit, fuitque restitutus. Monui ut *bona victus ratione* uteretur.

Colicus dolor in Hernioso.

PRæfectus pagi cujusdam, dolore colico nostris regionibus consueto, accedente constipatione alvi, divexabatur.

Misi illi 18. Januarii Anno 1589. *Diacydo. purgantis* ʒ.ij. quo sumpto, dejecit.

Die sequenti, *tempore somni*, propinavi: ℞. *syrup. Papav. mei* ʒ.iij. *Cum Hydromel. malvat. & pauca aqu. Ros.* misce: Bibit, dolorque cessavit.

Recidivam passo 17. April. Dedi iterum *Diacydon. purgantis* ʒ.ij.ß. Verùm adeò adstricta erat alvus, ut eam non solveret.

Sub noctem dolore urgente, sumpsit *Narcot. tab. mearum* ℈.j. *gr.* vj. & dormivit.

Verùm cùm alvus non responderet, dolorque intenderetur, jussi 20. Aprilis, ut hoc *Vino* uteretur: ℞. *fol.*

℞. *fol. Sennæ* ℥.*ij. rad. Bryoniæ* ℥.ß. *radic. Cichoreæ, Fœniculi, Imper.an.*℥.ß. *Abſinth.M.j.ſum. Centaur.P.*ß.*flor. Roſmarin.P.j. ſem.Fœniculi* ʒ.*iij. Coriandr.*ʒ.*j.* conquaſſentur, adde *menſur.j. Vini.* Bulliant *in duplici vaſe.* Bibat *poculum pro una vice.* Egregiè eo ſumpto dejecit, juſsi *alternis diebus* continuare.

Item ſumpſit *ſub noctem ſyrup. de Papav.* ℥. ß. *diluti ut ſupra.* Cùm benè ſe haberet, ad corroborationem ſtomachi, uti petebat, dedi 22. April. *ſyr. de Cydoniis cum hydromel. dilutum.*

Item *conditur am Acori veri, ut manè bolum* ſumeret, *ſuperbibendo ſyrupum.* Sic à colico dolore liber evaſit. Verùm cùm hernioſus eſſet, illius nomine, à Chirurgo, aliquot menſibus poſtea ſectus, convulſionibus ſupervenientibus, exſpiravit.

Convolvulus cum Tympanite.

VIde in Extuberantia. Lib. III. Tympanites quem Inteſtinalem vocamus, &c.

Colicus dolor, in ſiniſtro potiſsimùm ventris latere, in puerpera.

IN primo puerperio, An.1589. puerpera juvencula, de dolore ventris, in latere potiſsimùm ſiniſtro, vehementer conqueſta eſt, cum alvi conſtipatione & torminibus, aliisq; colico dolori conſuetis ſymptomatibus.

Quartâ demũ ſeptimanâ poſt puerperium, conſilio meo uſa, cùm *Clyſmata* renueret, ſequentem *potionem* exhibui: ℞. *ſyr. Roſ. ſol. cum infuſ. Rhabarb.* ℥.*j. el. de ſucco Roſar.* ʒ.*j. cum aq. Cinamom. & Bugloſſ.* fiat *Potio.* Quâ ſumptâ, vix dum & tardè admodùm dejecit.

Sed cùm dolor nihilo mitior eſſet, *ſub noctem* ℈.ß. *extr. Narcot.* dedi, unde quieta fuit, doloreq; levata. Qui cum rediret, 19. Novemb. ſub veſperam, denuo repetii, & 20. Novemb. iterum, quo *& ol. Amygd. dulc.* bibit. Unde ſemper meliùs habebat.

Sed quia alvus non reſpondebat, recrudeſcebat malum, ſeriò itaque hortatus, & de convulſionibus, reſolutionibus, quòd ſupervenire ſoleant, exemplo quorundam comminatus, tandem *Clyſterem* talem 21. Novembr. admiſit; ℞. *rad. Liliorum rec.* ℥.*iij. rad. Althææ* ℥.*j. herb. Malv. Viol. Betonic. ana M. j. Furfur. fl. Chamom. ana P.j. ſem. Lini* ℥.ß. *Bacc. laur. P.j. ſem. Carui* ʒ.*ij.* fiat *decoctio*, Diſſol. *in* ℔.*j. Mellis roſ.* ℥.*j. Bened. lax.* ℥.ß. *olei Chamom.* ℥.*ij. ſucci Betæ* ℥.*j.* fiat *Clyſter.* Non diu retinuit, *noctu* iterum *extract. Narcot.* ſumpſit, beneque habuit, per aliquot dies.

Verùm cùm conſilio matronarum, ut alvus liberiùs flueret, *decoctum Senæ* ſumpſiſſet, recidivã paſſa, 26. Novemb. *iterum Narcoticum* petebat, ſumpſitque.

Et quia jam *Clyſmata* minimè renuebat, ſeq. 27. Nov. *prius* repetitum fuit. Et 28. cùm rediret dolor, *Narcot.* ſumpſit. Quod & biduo poſt, cùm repeteret dolor, 1. Decembr. ſimili modo factum. Et quia latus admodum dolebat, *ol. Anethino & Chamom. deinceps continuò* inunctum fuit.

Iterum 3. Decemb. urgente dolore, *Narcot. extr.* ℈.*j. pondere* uſa, quievit.

Ad alvum movendam, dedi 4. Decemb. *purgantis extr.* ʒ.*ij.* unde tardiùs, ſed ſine moleſtia, dura & perverſa dejecit excrementa.

Denuo poſt biduum dolor recruduit, repetitus, itaque 6. Decemb. *Clyſter.* & *Narcot.* ℈.*j.*

Cùm

Cùm altera die 7. Decemb. alvus suppressa esset, *Vinum purgans* tale paratum; ℞. *flor. Cord.* ʒ.j.ß. *sem. Anisi, Fœnicul. ana* ʒ.j. *fol. Sennæ mundat.* ℥.j. *Absinth.* ʒ.ij. *Agric.* ʒ.iij. *Zingib.* ʒ.j. Infundantur *in mensur.* ß. *Vini.* Bibit *haustum* unum, sensitque tormina, tardiusque dejecit.

Sequenti die 8. Decembr. *Insessione* eam uti jussi, ex *decocto Malv. Betonic. fl. Chamom. rad. Liliorum, Althææ cum toto, Baccar. lauri & sub noctem iterum Narcot.* ℈.j. exhibui.

Postea *suppositoriis* alvum apertam servare jussi, sicque dolor non ampliùs eam ursit, appetitusque cibi, omnia salva esse, uti & urinæ non ampliùs tinctæ, indicabant, sicque curata fuit.

Colicus & Nephriticus dolor, cum Calculi suspicione, & Urinandi difficultate.

VEntris tensionibus, vir quidam primarius angebatur, gravissimè in ambitu umbilici, dolore in sinistro latere quoque se exerente, quem à splene proficisci putabat, ego verò nephriticum simul adesse cum colico, calculumque in renibus judicavi. Obstructionibus viscerum & lienis præsertim simul, illum laborare, ventriculique imbecillitate, urina & compressio circa ventriculum ostendebant, caloremque horum viscerum, caloris indicia arguebant.

Clyster hic *primùm* injectus fuit; ℞. *fol. Chamom. Melilot. Sambuci ana P.ij. sem. Lini* ℥.ij. *Anisi, Fœnicul. ana* ℥.ß. fiat *decoctio. In* ℔.j. dissol. *Bened. & Diaphœn.*

ana ℥.ß. *Mellis viol.* ℥ *ij. ol.Chamom.* ℥.*iiij.* Misce fiat *Clyster.* ℞. *Residentiam*, põnatur *in sacco*, & applicetur *calidè super regionem sinistri lateris, ubi quoq; dolebat.*

Sequẽti die hic *Clyster* datus fuit; ℞. *Vini albi* ℔.*j.* *ol.Nucum & Amygd. dulc.an. quart.j.* Misce, Detur.

Dolore remittente, mox redeunte, *tertius Clyster* dabatur; ℞. *ol. Chamom. Aneth. & Nard. ana* ℥.*iij.* Misce. Cùm diu retineret, *suppositorio* indito, eum promovi.

Dolore in latere nunc prævalente, *balneo* hoc usus est: ℞. *Malv. cum rad. & Bismalv. ana M.iij. sem.Lini & Fœnigræc. ana* ℥.*ij flor.Chamom. & Melilot. Sambuc. Anthos, ana P.ij.* fiat *decoctio in Aqua & Vino pro Balneo,* vel *Cathismate.*

Bibit *decoctum Hordei & Cicerum, rad. Liquir. adjectis ad mens.iij. Piperis granis tribus* dissolvendo *syrup. Capill. ven.* ℥.*vj.*

Recidivam passus, doloreq́ue admodùm excruciante, de *pilulis* sequentib.sumpsit *duas:* ℞.*pul.Arom. ros. Diagalangæ ana* ℈. *j. Opii* dissolv. *in Vino malvat. gr.xij.* Formentur *pilul.vj.* Capiat *tempore somni.*

Reiteratumq́ue *Clysma* & *Suppositorium* fuit.

Quia urina ægrè reddebatur, suspicioq́ue erat, calculum in vesicam prolapsum, sequentibus usus est: ℞. *Olei Scorpionum & Amygd.amar. an.* ℥.*iij. succi Apii, Petroselin. & Parietar. ana* ℥.*ij.* Coq. *ad succorum consumpt. cui* adde *Terebinth. parũm*, fiat *unguentum,* addendo *rad.Asari, sem.Petrosel. Apii, ß. Celtic. tenuiter tritorum.* Ungatur *regio pubis & perinæi.*

Dein *Clyster* injectus fuit: ℞.*Malvæ, Parietar. Mercurialis ana M.j. semin.Lini* ℥.*j. sem.Apii, Petrosel. Anisi, Fœnicul. Rutæ ana* ℨ.*iij. flor.Chamom. Melilot. ana P.j.* fiat

fiat *decoctio in* ℔. ß. Dissol. *Cathol. & Diaphœn. ana* ℥.ß. *Bened.* ℥.j. *olei Scorpion.* ℥.iij. misce fiat *Clyster*. Detur *horâ secundâ*.

℞. *fœces seu residentiam prædict. Clysteris, fomentetur vesicæ regio.*

Dein *Cataplasma* hoc *supra pubis regionem* applicabitur: ℞. *farinæ Hordei quartar. j. flor. Chamom. Melilot. an.* ℥.ij. *sem. Apii* ʒ.iij. *Farin. sem. Lini* ℥.j.ß. *ol. Amygd. dulc. & Scorpion. Lumbric. an. q.s. ad Incorporandum*, & fiat *Cataplasma*.

Inungatur *regio vesicæ* hoc *unguento*: ℞. *mucilag. semin. Lini* ℥.iij. *ol. Amygd. dulc. Violac. & Chamom. ac Lilior. ana* ℥.j. misce fiat *unguentum*, add. *Tereb. Venet.* ℥.j. fiat *unguentum*.

Pilulis Opiatis valde juvabatur, quare cùm omnibus esset usus, reiteratæ fuerunt.

Cùm urina nondum procederet, dabatur sequens *potio*, quæ valde profuit: ℞. *syrupi de Byzantiis & Capill. ven. an.* ℥.j. *Aq. graminis, Apii, Petros. an.* ℥.j. *Arom. cum* ʒ.j.ß. *Cinamom. &* ʒ.j. *Carabe tenuiss. pulverisat.* fiat *Julep. pro una dosi.*

Sequenti die hic *Clyster* injectus fuit: ℞. *rad. Bismalv. & Liliorum an. quart. j. Passul. Ficuum mundatarum ana num. xx. semin. Lini* ℥. ß. *quatuor seminum frig. Maj. ana* ʒ.ij. *Anisi, Fœniculi ana* ʒ.j. fiat *decoctio in* ℔. j. dissolv. *Catholic.* ℥.ß. *mellis Rosat.* ℥.j. *succi Scillæ* ℥.j. *ol. Amygd. dulc. & Scorpion. ana* ℥. ij. misce, fiat *Clyster*.

Rursum bibit *Julepum*, qui admodùm urinam promovit.

Hisce dolor omnino abiit.

Colicus & Nephriticus dolor in Febre tertiana.

VIde in Febribus Lib. II. Febris Tertiana, Colicus & Nephriticus, &c.

Uterinus dolor cum Menstruis albis.

COnquerebatur generosa quædam matrona, cùm essem in Lotharingia, Anno 1601. Martio mens. de doloribus circa uteri regionem anteriorem & posteriorem juxta lumbos, qui certis temporibus eam molestarent, præsertim instante tempore menstruo, quibus adhuc purgabatur. Quæ etsi jam annum quadragesimum superasset, haberetque liberos adultos, formosa tamen erat mulier, ita ut primo intuitu, inter suas filias nubiles versantem eam potiùs illarum sororem, quàm matrem esse existimarem. Præter hasce molestias, accedebat Fluxus alborum menstruorum, per quem multa pituitosa & serosa excernebantur, cætera sana.

Ostendi interrogatus, non tàm ab utero, quàm venis eum, cervicemque ambientibus, ex universo corpore, illuviem illam expurgari, doloresq; in peritonæo, cui uterus adnexus hæret, potiùs quàm utero suboriri, & proin ad lumbos usq;, quibus uterus ligamento hoc suspenditur, se extendere.

Ex consilio Medicorum statuerat, *Diætâ*, ut vocant, & *sudoribus decocto Guajaci commotis*, corpus expurgare, atque exhaurire. Verùm cùm non tanta urgeret necessitas, & alioquin esset sana, dissuasi, & potiùs *vino sequenti*, quod sensim & moderatiùs per urinas & leves sudores pituitam & serositates evacuaret,

evacuaret, utendum suasi, *corpore priùs bis térve purgato. Vinum* sic parabatur.

℞. *Zarsæ parillæ* ℥.vj. *cortic. Guajaci* ℥.iiij. *Sassafras* ℥.ij. *rad. Chinæ* ℥.j. *radic. Ireos* ʒ.vj. *Galangæ* ʒ.ij. *herb. Majoranæ, Betonicæ, Salviæ ana M.j. flor. Rosmarini, Lavandulæ ana P.j. sem. Anisi, Fœniculi ana* ʒ.ij. radantur, incidantur & contundantur ea quæ oportet, addendo *Vini optimi mens.10. quarum singulæ trium sint* ℔. *mercatorum, Sacchari* ℔. *ij. Cinamom.* ℥.j. *Maceris* ʒ.ij. imponantur *in dolio*, obturentur, *stent per triduum* vel *ampliùs*, antequam utatur.

De hoc *vino* bibat *duos haustus in prandio, totidem in cœna, continuando ad mensem. Si aliquando manè* sudat, contineat *se in loco occluso*, alioquin cœlo sereno egredi, circa meridiem maximè, ad vesperam usque poterit.

Postquam aliquandiu cura hac usa est; vel *etiam post* eam *singulis octo diebus*, intret, *antequam noctu lectum* ingreditur, *semicupium, in quo sit decoctum sequens, vel si malit, pedes* immergat, & *suffitum* excipiat.

℞. *Salviæ, Matricar, Artemisiæ, Betonicæ an. M.ij. flor. Chamom. Sambuci, Lavandulæ, Stœch. ana P.j. sem. Fœniculi,* ℥.j. *Tartari vini* ℥.iiij. *Aluminis* ʒ.ij. coquantur *in Aqua*, addito *pauco Lixivio & Vino.*

Gestet interdum *Emplastrum pro matrice noctu sub umbilico.*

Uterinus dolor, cum Menstruorum immoderato fluxu.

VIde in Sanguinea excretione Lib. III. Menstruorum immoderatus fluxus, &c.

Uterini

losâ existente, reiteratus fuit *Clyster sub vesperam*. Post cujus operationem,nonnihil levatus. Cùm verò nox denuo gravis, *Narcotici mei pulveris gr.18.* dedi, dormivitq; sed turbulentis insomniis vexatus.

23. Cùm dolor denuo exacerbaretur, ad renes abstergendos, *Laricea sicca pulverisata cum Vino* dedi ℨ.ij. sed cum dolor non cessaret, *Insessione* usus est *sub vesperam, ex decocto* (cùm non aliæ præ manibus essent herbæ) *Brassic. cap. fol. & Raparum radice, cum foliis subalbidis, qualia sunt, cùm per hyemem servantur, Malvæ item & Parietariæ siccis: Latus* quoque priùs *iuunctum* fuit *ol. Scorpionum, Anethin. Chamom.* Dedique *tab. ij. mearum pro Calculo.* Egressus è balneo, calculum subrubrum semipisi magnitudine eminxit, & à dolore omni liberatus est: Sensimque urina ad pristinum colorem, appetitusque priùs dejectus, redierunt.

25. Pollicis articulus in dextro pede, dolere, rubere, & tumere cœpit, ita ut suspicio esset de podagra, licet eam nunquam priùs sensisset, illeq; credere nollet, sed quia scaphâ Argentinam vectus, pedes in aqua, in navi congelata, nimium refrigerasset, indeque prodire existimarat, neglexit. Verùm noctu, adeò dolor ille, in pede exacerbatus, ut manè, meo consilio, *Cataplasma ex Pane, Farinâ fabaceâ, coctis in Lacte*, addito *ol. Rosʃ. & sem. Psyllii ℥.ß. paratum*, adhiberet: cujus usu sensim dolor mitigatus, sed pes postea, valdè intumuit, ad dies aliquot: verùm sine dolore, ex quo œdema esse judicavi: & cùm noctu, pede in lecto composito, subsideret, manè verò idē sedenti, rursum intumesceret, jussi illum *totum triduum, dies noctesq; pede elevato, in lecto quiescere*, quo facto,

facto, sensim ad sessionem & ambulationem reversus, tumor penitùs evanuit: maximeque cùm adhuc in *stuphâ, sumptâ Theriacâ prius*, egregiè sudasset.

Nephriticus dolor cum colico.

VIde in Ventris dolore. Lib. II. Colicus & nephriticus dolor, &c.

Nephriticus & Colicus dolor in Febre tertiana.

VIde in Febribus. Lib. II. Febris tertiana, Colicus & Nephriticus, &c.

Calculus renum.

VIr sexagenarius quidam, An. 1592. mens. Martio, dolore immenso, in lumborũ dextra sede, subitò correptus est. Vomebat, urina cruda & aquea: Crus ex adverso loci affecti stupebat: Prædixi calculum renum, quem tamen prius nũquam senserat.

Persuasi ut *Clysterem* sumeret, quod, nisi doloris vehementia illum ursisset, nunquam fecisset: ℞. *rad. Althææ* ℥. ij. *rad. Petrosel. Fœniculi ana* ℥. j. *Malvarum. Violariæ, Parietariæ ana M. j. fl. Chamom. Melilot. Sambuci ana P. j. sem. Lini, Fœnigr. ana* ℥. j. *sem. Carui* ℥. ß. fiat *decoctio*, & in *colaturæ* ℔. j. dissol. *Bened. lax.* ʒ. ij. *Cassiæ cum Sena* ʒ. iij. *ol. Chamom.* ℥. j. ß. *ol. Scorpion.* ℥. ß. *mellis Viol.* ℥. j. fiat *Clyster*. Detur. Hoc injecto meliùs habuit, eo verò rursum reddito, dolor circa inguina urgebat, è quo calculum descendisse judicavi.

Jussi illi *regionem inguinum ol. Chamæmel.* inungere.

Insessionem postea ordinavi; *ex decocto Malvarum, Viol. Chamom.* ex quo levamen sensit.

quàm par erat, aëri frigido, se credidisset, & quadrigis celeriter, per urbem veheretur, recidivam passus, sex septimanarum spatio, durante morbo, licèt sæpiùs *Clysteribus & Narcoticis* usus esset, non tamen integrè sanari potuit, donec *Vomitorio* sequenti, usus fuerit: quod ℞. *Infusionis Stibii calcinati vitrei gr. iiij. in Vini ℥. iij. factæ, aquæ Nucum viridium cum Aceto destillatæ addito Raphano ℥. j. ß.* misce. Bibat & quando vomere incipit, cardialgiasque sentire, sumat *Jusculum*.

Ab usu hujus, mox magnam copiam, æruginosæ bilis, aliquoties evomuit, uti & pituitæ, atque inde, urinæ quæ ex atro croceæ, diu permanserant, in naturalem colorem, permutari cœperunt, ipseque sensim, ad se redire, & in publicum prodire, equoque mox exspatiari, donec à nobis, in Galliam est profectus.

Colicus dolor, Vomitus biliosus, & Ardor circa umbilicum.

QUæstor quidam cujusdam principis, multis negotiis implicitus, ad iram pronus, subrufus, cardialgiam aliquamdiu sentiens, *Vinum Absinthites purgans*, quo aliâs meo consilio fœliciter usus fuerat, nullo suadente bibit, seque eo, ne in colicum dolorem, cui obnoxius erat, incideret, præservavit. Verùm postea in aulam profectus, atque temerè *venam aperiens*, domum ægrè, colicisque cruciatibus mirè divexatus, reversus est.

A bile vitellina & æruginosa malum procedere, vomitio meracis. bilis ostendebat, & quòd ardores immensos circa umbilicum sentiret; doloresque ad inguina

inguina & in testes usque (uti sæpè fieri solet in colico dolore) descendentes, accedente alvi omnimodâ constipatione, urinâ rubrâ existente.

Ab eo vocatus, An. 1592. Majò mens. recusabat *Clysterem* ab initio, idcirco *potionem* hanc 15. Junii exhibui: ℞. *tab. Diacarthami* ʒ. *ij. syr. Ros. sol. cum inf. Rhab.* ℥. *j. Vini absinthites q. s.* Bibat.

Sub *vesperam* jussi sumere, ad dolorem immensum sedandum: ℞. *ol. Amygd. dulc.* ℥. *ij. syr. de Papav.* ʒ. *ij. Vini malv.* ℥. ß.

Etsi remisisset dolor, crastina die 16. tamen rediit, quare dolore adaucto, *Clysterem* ordinavi: ℞. *rad. Althææ, Liliorum, Malvæ, Viol. Atriplicis, Mercur. ana M. j. Rutæ M.* ß. *sem. Lini, Fœnigræc. ana* ℥. *j. sem. Carui* ʒ. *ij. Sennæ* ʒ. *vj. fl. Chamom. Melil. ana P. j. Fursuris P.* ß. fiat *decoct. in colat.* ℔. *j.* ß. diss. *Mellis anthos.* ℥. *j. Sacch. rub. Bened. lax. ana* ℥. ß. *ol. Cham. & Anethin. ana* ℥. *j.* ß. *Salis parùm*, fiat *Clyster*, detur *manè*.

Residentia decocti pistetur, addendo *far. Fabarum* ʒ. *iij. ol. Chamom.* ℥. *ij.* fiat *cataplas.* pro *ventre.*

Repetitus fuit *Clyster sub noctem*, qui retentus, dolorem mulcebat, verùm cùm diutiùs retinere non posset, dolor revertebatur.

Sequenti die 17. ad ipsum profectus, denuo *Clysterem* sumpsit *manè*, verùm nec retinebat, nec aliud quàm *Clysterem* rejiciebat. *Suppositoriis* itaque alvum stimulandam judicavi, coximus *ex Melle & Sale*, quo supposito, magnam copiam biliosæ materiæ & *Clysmatum* adhuc portionem, ejecit, cessavit dolor, sed cùm rediret, aliud intrudere jussi, quod quoque dejectionem movit. Postea & tertium, dolore remeante indidit.

Sub noctem Julepum dedi: ℞. *syrupi de Papavere* ℥.ß. *syr. de Bugloss.* (quia debilis erat) *aquæ Bugloss. & parùm Vini*, Bibat.

18. Etsi meliùs haberet, jussi adhuc semel *Clysterem* injicere, & si constipatio rediret, aut dolores, *suppositoriis continuò alvum* sollicitare.

Sub noctem misi *tab. j. ex meis Narcoticis.*

29. Tam bene se habuit, ut non ad me miserit.

Biduo postea successum nuncians, sed recidivam metuens, ut reliquiæ tollerentur, *potionem* exhibui *purgantem*: ℞. *Absinth.* ʒ.j.ß. *Major.* ʒ.j. *sem. Coriandr. Anisi ana* ʒ.ß. *Sennæ* ʒ.ij. *Rhabarb.* ℈.iiij. *Cinam.* ℈.ij. infundantur *in Vino*, bulliant, *Colaturam* bibat. Egregiè dejecit, fuitque restitutus. Monui ut *bona victus ratione* uteretur.

Colicus dolor in Herniofo.

PRæfectus pagi cujusdam, dolore colico nostris regionibus consueto, accedente constipatione alvi, divexabatur.

Misi illi 18. Januarii Anno 1589. *Diacydo. purgantis* ʒ.ij. quo sumpto, dejecit.

Die sequenti, *tempore somni*, propinavi: ℞. *syrup. Papav. mei* ʒ.iij. *Cum Hydromel. malvat. & pauca aqu. Ros.* misce: Bibit, dolorque cessavit.

Recidivam passo 17. April. Dedi iterum *Diacydon. purgantis* ʒ.ij.ß. Verùm adeò adstricta erat alvus, ut eam non solveret.

Sub noctem dolore urgente, sumpsit *Narcot. tab. mearum* ℈.j. *gr.* vj. & dormivit.

Verùm cùm alvus non responderet, dolorque intenderetur, jussi 20. Aprilis, ut hoc *Vino* uteretur: ℞. *fol.*

℞. *fol. Sennæ* ℥.*ij. rad. Bryoniæ* ℥.ß.*radic. Cichoreæ, Fœniculi, Imper.an.*℥.ß. *Absinth.M.j.fum. Centaur.P.ß.flor. Rosmarin.P.j sem.Fœniculi* ʒ.*iij. Coriandr.*ʒ.*j.* conquassentur, adde *mensur.j. Vini.* Bulliant *in duplici vase.* Bibat *poculum pro una vice.* Egregiè eo sumpto dejecit, jussi *alternis diebus* continuare.

Item sumpsit *sub noctem syrup. de Papav.* ℥. ß. *diluti ut supra.* Cùm benè se haberet, ad corroborationem stomachi, uti petebat, dedi 22. April. *syr. de Cydoniis cum hydromel. dilutum.*

Item *conditum Acori veri, ut manè bolum* sumeret, *superbibendo syrupum.* Sic à colico dolore liber evasit. Verùm cùm herniosus esset, illius nomine, à Chirurgo, aliquot mensibus postea sectus, convulsionibus supervenientibus, exspiravit.

Convolvulus cum Tympanite.

VIde in Extuberantia. Lib. III. Tympanites quem Intestinalem vocamus, &c.

Colicus dolor, in sinistro potissimùm ventris latere, in puerpera.

IN primo puerperio, An.1589. puerpera juvencula, de dolore ventris, in latere potissimùm sinistro, vehementer conquesta est, cum alvi constipatione & torminibus, aliisq; colico dolori consuetis symptomatibus.

Quartâ demũ septimanâ post puerperium, consilio meo usa, cùm *Clysmata* renueret, sequentem *potionem* exhibui: ℞. *syr.Rosf.sol.cum infus.Rhabarb.*℥.*j.el.de succo Rosar.* ʒ.*j. cum aq. Cinamom. & Bugloss.* fiat Potio. Quâ sumptâ, vix dum & tardè admodùm dejecit.

Sed cùm dolor nihilo mitior esset, *sub noctem* ℈.ß. *extr. Narcot.* dedi, unde quieta fuit, doloreq; levata. Qui cum rediret, 19. Novemb. sub vesperam, denuo repetii, & 20. Novemb. iterum, quo *& ol. Amygd. dulc.* bibit. Unde semper meliùs habebat.

Sed quia alvus non respondebat, recrudescebat malum, seriò itaque hortatus, & de convulsionibus, resolutionibus, quòd supervenire soleant, exemplo quorundam comminatus, tandem *Clysterem* talem 21. Novembr. admisit; ℞. *rad. Liliorum rec.* ℥.*iij. rad. Althææ* ℥.*j. herb. Malv. Viol. Betonic. ana M.j. Furfur. fl. Chamom. ana P.j. sem. Lini* ℥.ß. *Bacc. laur. P.j. sem. Carui* ʒ.*ij.* fiat *decoctio*, Dissol. *in* ℔.*j. Mellis rosſ.* ℥.*j. Bened. lax.* ℥.ß. *olei Chamom.* ℥.*ij. succi Betæ* ℥.*j.* fiat *Clyster*. Non diu retinuit, *noctu* iterum *extract. Narcot.* sumpsit, beneque habuit, per aliquot dies.

Verùm cùm consilio matronarum, ut alvus liberiùs flueret, *decoctum Sennæ* sumpsisset, recidivā passa, 26. Novemb. *iterum Narcoticum* petebat, sumpsitque.

Et quia jam *Clysmata* minimè renuebat, seq. 27. Nov. *prius* repetitum fuit. Et 28. cùm rediret dolor, *Narcot.* sumpsit. Quod & biduo post, cùm repeteret dolor, 1. Decembr. simili modo factum. Et quia latus admodum dolebat, *ol. Anethino & Chamom. deinceps continuò* inunctum fuit.

Iterum 3. Decemb. urgente dolore, *Narcot. extr.* ℈.*j. pondere* usa, quievit.

Ad alvum movendam, dedi 4. Decemb. *purgantis extr.* ʒ.*ij.* unde tardiùs, sed sine molestia, dura & perversa dejecit excrementa.

Denuo post biduum dolor recruduit, repetitus, itaque 6. Decemb. *Clyster.* & *Narcot.* ℈.*j.*

Cùm

Cùm altera die 7. Decemb. alvus suppressa esset, *Vinum purgans* tale paratum; ℞. *flor. Cord.* ʒ.j.ß. *sem. Anisi, Fœnicul. ana* ʒ.j. *fol. Sennæ mundat.* ℥.j. *Absinth.* ʒ.ij. *Agric.* ʒ.iij. *Zingib.* ʒ.j. Infundantur *in mensur.* ß. *Vini.* Bibit *haustum* unum, sensitque tormina, tardiusque dejecit.

Sequenti die 8. Decembr. *Insessione* eam uti jussi, ex *decocto Malv. Betonic. fl. Chamom. rad. Liliorum, Althææ cum toto, Baccar. lauri & sub noctem iterum Narcot.* ℈.j. exhibui.

Postea *suppositoriis* alvum apertam servare jussi, sicque dolor non ampliùs eam ursit, appetitusque cibi, omnia salva esse, uti & urinæ non ampliùs tinctæ, indicabant, sicque curata fuit.

Colicus & Nephriticus dolor, cum Calculi suspicione, & Urinandi difficultate.

VEntris tensionibus, vir quidam primarius angebatur, gravissimè in ambitu umbilici, dolore in sinistro latere quoque se exerente, quem à splene proficisci putabat, ego verò nephriticum simul adesse cum colico, calculumque in renibus judicavi. Obstructionibus viscerum & lienis præsertim simul, illum laborare, ventriculique imbecillitate, urina & compressio circa ventriculum ostendebant, caloremque horum viscerum, caloris indicia arguebant.

Clyster hic *primùm* injectus fuit; ℞. *fol. Chamom. Melilot. Sambuci ana P.ij. sem. Lini* ℥.ij. *Anisi, Fœnicul. ana* ℥.ß. fiat *decoctio. In* ℔.j. dissol. *Bened. & Diaphœn.*

ana ℥.ß. *Mellis viol.* ℥ *ij. ol.Chamom.* ℥.*iiij.* Misce fiat *Clyster.* ℞. *Residentiam*, ponatur *in sacco*, & applicetur *calidè super regionem sinistri lateris,ubi quoq; dolebat.*

Sequēti die hic *Clyster* datus fuit; ℞. *Vini albi* ℔.ß. *ol.Nucum & Amygd. dulc.an.quart.j.* Misce, Detur.

Dolore remittente, mox redeunte, *tertius Clyster* dabatur; ℞. *ol. Chamom. Aneth. & Nard. ana* ℥.*iiij.* Misce. Cùm diu retineret, *suppositorio* indito, eum promovi.

Dolore in latere nunc prævalente, *balneo* hoc usus est: ℞. *Malv. cum rad. & Bismalv. ana M.iij. sem.Lini & Fœnigræc. ana* ℥.*ij flor.Chamom. & Melilot. Sambuc. Anthos, ana P.ij.* fiat *decoctio in Aqua & Vino pro Balneo,* vel *Cathismate.*

Bibit *decoctum Hordei & Cicerum, rad. Liquir. adjectis ad mens.iij. Piperis granis tribus* dissolvendo *syrup. Capill. ven.* ℥.*vj.*

Recidivam passus, doloreque admodùm excruciante, de *pilulis* sequentib.sumpsit *duas*: ℞. *pul.Arom. ros. Diagalangæ ana* ℈. *j. Opii* dissolv. *in Vino malvat. gr.xij.* Formentur *pilul.vj.* Capiat *tempore somni.*

Reiteratumque *Clysma & Suppositorium* fuit.

Quia urina ægrè reddebatur, suspicioque erat, calculum in vesicam prolapsum, sequentibus usus est: ℞. *Olei Scorpionum & Amygd.amar. an.* ℥.*iij. succi Apii, Petroselin. & Parietar. ana* ℥.*ij.* Coq. *ad succorum consumpt. cui* adde *Terebinth. parùm*, fiat *unguentum*, addendo *rad.Asari, sem.Petrosel. Apii, sp. Celtic. tenuiss. tritorum.* Ungatur *regio pubis & perinæi.*

Dein *Clyster* injectus fuit: ℞. *Malvæ, Parietar. Mercurialis ana M.j. semin.Lini* ℥.*j.sem.Apii, Petrosel. Anisi, Fœnicul. Rutæ ana* ℥.*iij. flor.Chamom. Melilot. ana P.j.* fiat

fiat *decoctio in* ℔. ß. Dissol. *Cathol. & Diaphœn. ana* ℥.ß. *Bened.* ℥.j. *olei Scorpion.* ℥.iij. misce fiat *Clyster*. Detur *horâ secundâ*.

℞. *fœces seu residentiam prædict. Clysteris, fomentetur vesicæ regio*.

Dein *Cataplasma* hoc *supra pubis regionem* applicabitur: ℞. *farinæ Hordei quartar. j. flor. Chamom. Melilot. an.* ℥.ij. *sem. Apii* ʒ.iij. *Farin. sem. Lini* ℥.j.ß. *ol. Amygd. dulc. & Scorpion. Lumbric. an. q.s. ad Incorporandum*, & fiat *Cataplasma*.

Inungatur *regio vesicæ* hoc *unguento*: ℞. *mucilag. semin. Lini* ℥.iij. *ol. Amygd. dulc. Violac. & Chamom. ac Lilior. ana* ℥.j. misce fiat *unguentum*, add. *Tereb. Venet.* ℥.j. fiat *unguentum*.

Pilulis Opiatis valde juvabatur, quare cùm omnibus esset usus, reiteratæ fuerunt.

Cùm urina nondum procederet, dabatur sequens *potio*, quæ valde profuit: ℞. *syrupi de Byzantiis & Capill. ven. an.* ℥.j. *Aq. graminis, Apii, Petros. an.* ℥.j. *Arom. cum* ʒ.j.ß. *Cinamom. &* ʒ.j. *Carabe tenuiss. pulverisat.* fiat *Julep. pro una dosi*.

Sequenti die hic *Clyster* injectus fuit: ℞. *rad. Bismalv. & Liliorum an. quart. j. Passul. Ficuum mundatarum ana num. xx. semin. Lini* ℥. ß. *quatuor seminum frig. Maj. ana* ʒ.ij. *Anisi, Fœniculi ana* ʒ.j. fiat *decoctio in* ℔. j. dissolv. *Catholic.* ℥.ß. *mellis Rosat.* ℥.j. *succi Scillæ* ℥.j. *ol. Amygd. dulc. & Scorpion. ana* ℥. ij. misce, fiat *Clyster*.

Rursum bibit *Julepum*, qui admodùm urinam promovit.

Hisce dolor omnino abiit.

Colicus

Colicus & Nephriticus dolor in Febre tertiana.

VIde in Febribus Lib. II. Febris Tertiana, Colicus & Nephriticus, &c.

Uterinus dolor cum Menstruis albis.

COnquerebatur generosa quædam matrona, cùm essem in Lotharingia, Anno 1601. Martio mens. de doloribus circa uteri regionem anteriorem & posteriorem juxta lumbos, qui certis temporibus eam molestarent, præsertim instante tempore menstruo, quibus adhuc purgabatur. Quæ etsi jam annum quadragesimum superasset, haberetque liberos adultos, formosa tamen erat mulier, ita ut primo intuitu, inter suas filias nubiles versantem, eam potiùs illarum sororem, quàm matrem esse existimarem. Præter hasce molestias, accedebat Fluxus alborum menstruorum, per quem multa pituitosa & serosa excernebantur, cætera sana.

Ostendi interrogatus, non tàm ab utero, quàm venis eum, cervicemque ambientibus, ex universo corpore, illuviem illam expurgari, doloresq; in peritonæo, cui uterus adnexus hæret, potiùs quàm utero suboriri, & proin ad lumbos usq;, quibus uterus ligamento hoc suspenditur, se extendere.

Ex consilio Medicorum statuerat, *Diætâ*, ut vocant, & *sudoribus decocto Guajaci commotis*, *corpus* expurgare, atque exhaurire. Verùm cùm non tanta urgeret necessitas, & alioquin esset sana, dissuasi, & potiùs *vino sequenti*, quod sensim & moderatiùs per urinas & leves sudores pituitam & serositates evacuaret,

evacuaret, utendum suasi, *corpore priùs bis térve purgato. Vinum* sic parabatur.

℞. *Zarsæ parillæ ℥.vj. cortic. Guajaci ℥.iiij. Sassafras ℥.ij. rad. Chinæ ℥.j. radic. Ireos ʒ.vj. Galangæ ʒ.ij. herb. Majoranæ, Betonicæ, Salviæ ana M.j. flor. Rosmarini, Lavandulæ ana P.j. sem. Anisi, Fœniculi ana ʒ.ij.* radantur, incidantur & contundantur ea quæ oportet, addendo *Vini optimi mens.10. quarum singulæ trium sint ℔. mercatorum, Sacchari ℔.ij. Cinamom. ℥.j. Maceris ʒ.ij.* imponantur *in dolio*, obturentur, *stent per triduum* vel *ampliùs*, antequam utatur.

De hoc *vino* bibat *duos haustus in prandio, totidem in cœna, continuando ad mensem. Si aliquando manè* sudat, contineat *se in loco occluso*, alioquin cœlo sereno egredi, circa meridiem maximè, ad vesperam usque poterit.

Postquam aliquandiu cura hac usa est; vel *etiam post eam singulis octo diebus*, intret, *antequam noctu lectum* ingreditur, *semicupium, in quo sit decoctum sequens, vel si malit, pedes* immergat, & *suffitum* excipiat.

℞. *Salviæ, Matricar, Artemisiæ, Betonicæ an. M.ij. flor. Chamom. Sambuci, Lavandulæ, Stœch. ana P.j. sem. Fœniculi, ℥.j. Tartari vini ℥.iiij. Aluminis ʒ.ij.* coquantur *in Aqua*, addito *pauco Lixivio & Vino.*

Gestet interdum *Emplastrum pro matrice noctu sub umbilico.*

Uterinus dolor, cum Menstruorum immoderato fluxu.

VIde in Sanguinea excretione Lib. III. Menstruorum immoderatus fluxus, &c.

Uterini

Uterini dolores cum Sterilitate.

VIde in conceptus defectu Lib.I. Sterilitas, Uterini dolores,&c.

Uterinus dolor in Cephalæa.

VIde in Capitis dolore. Lib.II. Cephalæa seu capitis dolor inveteratus,&c.

IN HYPOCHONDRIACO DOLORE OBSERVATIONES.

Nephriticus dolor, ob calculum renum, Podagra & Oedema.

QUINQUAGENARIUS quidam, ob dolorem lateris sinistri, quem nunquã priùs senserat, & tensiones ventris, sponte suâ *medicamentum purgans* sumpsit, à quo malũ irritatum pejùs habere cœpit.

Januarii 18. Anno 1601. vocatus, cùm Nephriticum dolorem potiùs quàm Colicum, sicuti ille putabat esse, dicerem, ordinavi *Clysterem*: ℞.*rad. Althææ* ℥.j.ß. *Malv. Pariet. ana M.j. flor. Chamom. Melilot. ana P.j. sem.Carui* ℥.ß. *Furfuris P.j. sem.Lini, Fœnigræc. ana* ℥.ß. fiat *decoctio*, Dissolv. *in* ℔.*j. Bened. lax.* ℨ.*ij. Mel. ros.* ℥.*j. ol. Aneth.Chamom. an.* ℥.*j.*ß. *Salis* ℨ.*j.* fiat *Clyster*. Hic *Clyster* licèt aliquo pacto ab initio dolorem leniret, tamen cùm difficulter rejiceretur, tormina lente maxima sensit, donec *suppositorio* indito, exitum illius promoveret. Nec tamen dolor levabatur, quapropter *sub noctem residentiam Clysmatis lateri dolenti*

lenti applicare jussi, & denuò *suppositorium* indere. A quo nox quieta fuit.

19. Manè cùm meliùs haberet, sed multos flatus sentiret, reiteratus fuit *Clyster*, addendo *decoctioni*, *Bacc.lauri* P.j. *sem.Cymini* ℥ ij. Dissol. *hieræ Colocynth. Bened.lax. ana* ℥. ij. *ol.Aneth. Chamom. ana* ℥.j.ß. *Salis gemmæ* ℥. ij. *Mellis rof.* ℥.ß. fiat *Clyster*, quem non diu retinuit, dejecitque, ac flatus reddidit, ita ut jam nihil ampliùs sentiens, se sanatum crederet, & levem fuisse colicam sibi persuaderet. Donec sub noctem, denuo dolor fixus, latus sinistrum occupasset, qui eâ nocte summè auctus, eam inquietam reddidit, ita ut *mediâ nocte Clysterem* sumere cogeretur, & *Narcotici mei gr.18.* à quo dormivit, dolorque mitigatus est.

20. Vocatus, urinas vidi crassas, rubras, cum ramentis & arenulis rubris, quæ cùm illi ostenderem, tandem nephriticum dolorem esse credidit, à compactis arenulis, è rene sinistro per ureterem exitum quærentibus, hunc dolorem nasci, ei ostendens, illisque remeantibus, eundem cessare. Et quia dolor in latere sinistro fixus, non adeò urgebat, hoc die nihil factum.

21. Recruduit malum, cruciatus in latere maximè, sumpsit *sub vesperam* hunc *Clysterem*: ℞. *Malvæ cum toto M.j. rad.Liliorum, Bryoniæ ana* ℥.ij. *fol. Braßic. M.j. Furfur. P.j. Parietar. M.j. fol. Sennæ* ℥.ß. *Agar. troch.* ℥.iij. *flor. Chamom.* P.ij. *semin. Cymini, Carui ana* ℥.iij. fiat *decoctio. In* ℔.j.ß. Dissolv. *Mellis* ℥.ij. *Bened. lax.* ℥.ß. *succi Betæ* ℥.j.ß. *ol.Communis* ℥.iij. *Butyri* ℥.j. fiat *Clyster*. Hic post horam alvum bis commovit, unde nox paulò quietior.

22. Redeunte dolore in latere, urinâ rubrâ, sabulosâ

losâ existente, reiteratus fuit *Clyster sub vesperam.* Post cujus operationem, nonnihil levatus. Cùm verò nox denuo gravis, *Narcotici mei pulveris gr.18.* dedi, dormivitq; sed turbulentis insomniis vexatus.

23. Cùm dolor denuo exacerbaretur, ad renes abstergendos, *Laricea sicca pulverisata cum Vino* dedi ʒ.ij. sed cum dolor non cessaret, *Insessione* usus est *sub vesperam, ex decocto* (cùm non aliæ præ manibus essent herbæ) *Brassic. cap. fol. & Raparum radice, cum foliis subalbidis, qualia sunt, cùm per hyemem servantur, Malva item & Parietaria siccis: Latus* quoque priùs *iunctum* fuit *ol. Scorpionum, Anethin. Chamom.* Dediq;ue *tab. ij. mearum pro Calculo.* Egressus è balneo, calculum subrubrum semipisi magnitudine eminxit, & à dolore omni liberatus est: Sensimque urina ad pristinum colorem, appetitusque priùs dejectus, redierunt.

25. Pollicis articulus in dextro pede, dolere, rubere, & tumere cœpit, ita ut suspicio esset de podagra, licet eam nunquam priùs sensisset, illeq; credere nollet, sed quia scaphâ Argentinam vectus, pedes in aqua, in navi congelata, nimium refrigerasset, indeque prodire existimarat, neglexit. Verùm noctu, adeò dolor ille, in pede exacerbatus, ut manè, meo consilio, *Cataplasma ex Pane, Farinâ fabaceâ, coctis in Lacte,* addito *ol. Ros. & sem. Psyllii* ℥.ß. *paratum,* adhiberet: cujus usu sensim dolor mitigatus, sed pes postea, valdè intumuit, ad dies aliquot: verùm sine dolore, ex quo œdema esse judicavi: & cùm noctu, pede in lecto composito, subsideret, manè verò idē sedenti, rursum intumesceret, jussi illum *totum triduum, dies noctesq; pede elevato, in lecto quiescere,* quo

facto,

facto, sensim ad sessionem & ambulationem reversus, tumor penitùs evanuit: maximeque cùm adhuc in *stuphâ, sumptâ Theriacâ priùs*, egregiè sudasset.

Nephriticus dolor cum colico.

VIde in Ventris dolore. Lib. II. Colicus & nephriticus dolor, &c.

Nephriticus & Colicus dolor in Febre tertiana.

VIde in Febribus. Lib. II. Febris tertiana, Colicus & Nephriticus, &c.

Calculus renum.

VIr sexagenarius quidam, An. 1592. mens. Martio, dolore immenso, in lumborũ dextra sede, subitò correptus est. Vomebat, urina cruda & aquea. Crus ex adverso loci affecti stupebat: Prædixi calculum renum, quem tamen priùs nũquam senserat.

Persuasi ut *Clysterem* sumeret, quod, nisi doloris vehementia illum urfisset, nunquam fecisset: ℞. *rad. Althææ* ℥. ij. *rad. Petrosel. Fœniculi ana* ℥. j. *Malvarum. Violariæ, Parietariæ ana M. j. fl. Chamom. Melilot. Sambuci ana P. j. sem. Lini, Fœnigr. ana* ℥. j. *sem. Carui* ℥. ß. fiat *decoctio*, & in *colaturæ* ℔. j. dissol. *Bened. lax.* ʒ. ij. *Cassiæ cum Sena* ʒ. iij. *ol. Chamom.* ℥. j. ß. *ol. Scorpion.* ℥. ß. *mellis Viol.* ℥. j. fiat *Clyster*. Detur. Hoc injecto meliùs habuit, eo verò rursum reddito, dolor circa inguina urgebat, è quo calculum descendisse judicavi.

Jussi illi *regionem ingũinum ol. Chamæmel.* inungere. *Insessionem* postea ordinavi; *ex decocto Malvarum, Viol. Chamom.* ex quo levamen sensit.

Versus noctem dedi Narcoticum, bene dormivit.

Manè rediit dolor, jussi repetere *balneum*, post cujus usum calculum, cùm mingeret, ejecit, liberatusque est.

Recidivam passus est 29. Julii, ord. sequens: ℞. *rad. Liquiritiæ* ℥.j. *rad. Anonidis. Fœniculi ana* ℥.ß. *Polypod.* ʒ.vj. *seminum Anisi* ʒ.ij. *Alkekengi.* ʒ.j. *Passul. nu.x. Prunorum vul. num.v. Senæ* ℥.ß. fiat *decoctio*, dissolve in ℥.iiij. *Cassiæ rec. ex. syrup. Ros. sol. cum infus. Rhabarb. ana* ℥.ß. misce: Bibat, dejecit.

Cùm non remitteret dolor, 31. Julii, *Clyster superiùs descriptus, iterum* injectus fuit.

Nec tum penitùs cessante dolore, sequenti die, fuit repetitus.

Insessione quoq; denuo usus est, 2. Augusti.

Julepum præscripsi 30. August. ℞. *aquarum Parietariæ* ℥.j. *aq. Fœniculi, fl. Fabarum, Julepi ros. an.* ℥.ß. Capiat *una vice.*

Inde convaluit, imperavi postea, ut deinceps *decoctum Cicerum, rad. Petrosel. cort. Fabarum, & radic. Anonidis, in jusculo manè frequenter* præservationis gratiâ, biberet.

Calculus renum, cum mictu sanguinis, in tribus.

Vide in Mictione. Lib. III. Mictio sanguinolenta, &c.

Iterum Mictio cruenta bis.

Calculus renum in alio.

Nobilis quidam Friburgi, Anno 1592. immensum in inguinum regione dolorem sentiebat,

tiebat, urina cruda erat, calculum in ureterum ingressu in vesicam, substitisse, dixi, sæpè enim illic descendens, à renibus ob obliquam illorũ insertionem, hærere solet.

Injeci primùm *Clysterem*, dedi postea *Narcoticum*. *Manè* sequenti propinavi illi *aquam Parietariæ & Lariceæ an.* ℥.j.ß. ex quo calculus vesicam ingressus, indeq; rursum in cervicem egressus, in penis ductu substitit. *Balneum* ingressus, ubi aliquandiu in eo sedit, matulam petens, mingendo calculum ejecit.

Calculus renum in alio.

QUidam sequentium usu, An.1596. Decemb. sæpius calculum mictione ejecit, eoque ad præcautionem, ne subsisteret, doloremq; nephriticum induceret, utebatur.

Pulverem sequentem *bis in septimana cochlearis unius quantitate* sumebat: ℞.*rad.Liquiritiæ* ℥.ß. *nucleorum Pers. sicc.* ℥.j. *sem. Anisi, Fœniculi ana* ℥.ij. *sem. Alkekengi* ʒ.j. *semin. Milii solis* ʒ.ß. *Lapill. Cancri* ʒ.ij. *Sacchari candi* ℥.j.ß. fiat *pulvis tenuissimus.*

Superbibat interdũ *decoctum Cicerum rub. Petros. cort. Fabarum,* addito *Butyro rec. & pauco Sale.*

Pilulas sequentes deglutivit interdum: ℞.*resinæ Lariceæ vel Abietinæ limpidæ q.vol.* subigatur *pul. Liquiritiæ & Sacchari candi,* fiat *pasta, ex qua parvæ* formentur *pilulæ,* Capiat *ad* ʒ.*j. vel plus.*

Calculus immensus renum, Ren absumptus, Macula ventriculi lutea, Abortus.

NObilis quædam matrona, multos annos gra-

vissimis renum doloribus, sinistro præsertim in latere, ab initio divexabatur, & quatuordecies uterum gestans, toties octavo vel nono semper mense abortivit. Tandem unà cum ætate, doloribus invalescentibus, de dextri præsertim lateris dolore, ita ut nec contactum aut decubitum, in illam partem ferre posset, conquerebatur, rejectis interim toto morbi tempore, multis calculis, & puris & sanguinis copiâ, per urinas: accedente insuper gravissimo stomachi & gutturis ardore. Eam tandem antè mortuam cùm secarem, renem sinistrum penitùs consumptum, & marsupii instar cujusdam, membranosum, sinubus amplis, scirrhosis tuberculis refertum; ureteremque illius admodùm dilatatum, intestini cujusdam instar, deprehendimus. Dextrum verò renem tumidum, in immensum increvisse, in quo per medium dissecto, calculus tantæ magnitudinis excreverat, ut sinum secundum omnino adimpleverit, illiusque ductus, ramis undique effarciens, & obturans, ureterum principium obstruxit, qui formâ suâ, cervinum caput cùm cornubus & collo, appositè exprimebat, illisque locis, ubi substantiæ renum minimè adnatus erat, incrustatus splendebat, ex contactu bilis flavescens. E quibus facilè dolorum causam & abortus, utriusq; renis calculos, quorum ille in sinistro rene, illius substantiam contriverat, atque confractus comminutusque successivè, per mictionem redditus fuerat, hic verò in dextro rene substiterat, fuisse, colligere licebat. Sed & ardoris illius ventriculi, causa in bilis vesicula admodùm bile refertâ, & ventriculo & duodeno intestino (quod & aliâs sæpè vidimus) deprehensa fuit. Hæ-

ſeditarium autem malum, hoc illi fuiſſe oſtendit, quòd ex matre illius, iiſdem affectibus mortuâ, calculus ex utroque rene, quoque exectus fuerit.

Renum conſumptio, & veſicæ corruptio.

NObilis virgo quædam, diu circa renem alterius lateris, dolore, & ſimul mingendi ardore, miſerè afflicta, *poſt varia tentata remedia,* aliquot annos, & cùm ſuſpicio eſſet de calculo veſicæ, *poſt actualem operationem, in lapidis extractione, in mulieribus fieri ſolitam,* quæ tamen irrita fuit, cùm nihil profeciſſent, tandem in patriam Galliam reverſa, mortua, ſectaque, renes abſumptos, & veſicam corruptam fuiſſe, deprehenſum, mihique literis ſignificatum fuit.

Hypochondrii ſiniſtri tenſio.

SEntiebat nobilis quidam Burgundus, à longo tempore, tenſionem in ſiniſtro hypochondrio, cùm rugitu & murmure, maximè partem affectam premens, & quia corpus nonnihil macrum fiebat, facieſque decolor, graviora metuens, cùm *poſt remedia multa*, quibus jam uſus fuerat, non remitteret malum, meũ expetivit Conſilium huc veniens, Anno 1611. Majo menſ.

Indicavi cauſam in venis meſeraicis, lienem copiosè ambientibus potiùs, quàm ipſo liene contineri, eſſeque illic illuviem, unde tetri vapores & flatus gignantur, cum obſtructione horum ductuum, quibus emendandis hiſce fuit uſus.

Syrupum ſequentem præſcripſi: ℞. *rad. Cichoreæ, Fœniculi, Apii veri, Iridis, ana* ℥.j. *Enulæ* ʒ.vj. *Aſari*

ʒ ij. *rad. Liquiritiæ* ℥.j.ß. *cort. Tamaricis, radic. Cappar. Sambuci, Ebuli ana* ℥.j. *herb. Endiviæ, Chamæpit. Chamædryos, Eupatorii, Veronicæ, Capilli ven. Ceterach. Buglossi utriusque, Fumariæ, sum. Lupul. turionum, Asparag. ana M.j. florum Buglossi utriusque, Genistæ, Tamaricis ana P.j. seminum Anisi, Fœniculi, ana* ʒ.ij. *Carui, Petroselini ana* ʒ.j. *Cicerum rubr. P.j. Passul. enucl.* ℥.j.ß. *Prunorum pa. v.* fiat *decoctio in aqua & tertia parte Vini, & in colaturæ circiter* ℔.viij. infunde *fol. Senæ mundt. quart.j. rad. Polypodii* ℥.ij. *Turpeti* ℥.ß. *seminum Carthami conquas.* ℥.j. ß. *Myrobal. chebul. citrin. ana* ʒ.iij. fiat *iterum decoctio*, addendo *Rhabarbari in panno lig.* ℥.ß. *Spicæ, Schœnanthi ana* ʒ.j. *Cinamom.* ʒ.ij. *post levem ebullitionem* colentur, adde *succi Pomorum odor.* ℥.iiij. decoquantur *ad consist.* ad usum. Capiat ℥.j.ß. *pro vice per se, vel cum jusculo Cicerum rubr. & radic. Petrosel.* Vel *aqua Absinthii & Capill. ven.* si non operetur sufficienter, dissolve *in uno haustu, Diagrydii rectè præpar. gr.iij.* Continuet illius usum, *aliquot dies, postea hebdomadatim, dein menstruatim.*

Pilulis sequentibus utatur *interdum loco syrupi*: ℞. *Aloës succocitr.* ʒ.ij. *Rhabarb. Agarici ana* ʒ.j. ß. *extracti Absinthii* ℈.j. *gummi Ammon.* dissol. *in Oxymel. squill.* ʒ. ß. *Mastiches* ℈.j. *rad. Gentianæ, sum. Centaurii min. an.* ℈.j. *rad. Asari* ʒ.ß. *Spicæ* ℈.ß. *Limaturæ chalybis præpar.* ʒ.ß. *Diagrydii* ʒ.j. *cum resina Laricea* fiat *massa pilul.* Capiat ℈.ij. *vel* ʒ.j.

Emplastrum hoc *sinistro hypochondrio* applicet: ℞. *Emplastri de baccis Lauri, de Meliloto ana æquas partes*, malaxentur *ol. de Capparibus*, extendatur *supra corium*, subducatur *sindone rubrâ*, ne nimiùm adhæreat.

Hæc

Hac ratione se integrè fuisse sanatũ per alios, quos ad me consilii causâ ablegavit, mihi significavit.

Hypochondriorum tensiones, cum Atrophia & Febre.

VIde in cõsumptione Lib. III. Atrophia, Tensiones hypochondriorum, &c.

In hypochondriis, lumbis, coxis, dolor acerbissimus, & tumor, à causa inaudita, sectione deprehensa.

SCotus quidam nobilis, juvenis robustus, annos agens 35. post labores militares, atque equitationes diuturnas, casusque aliquos ex equo, modò in spinam dorsi, modò supra abdomen, frigora etiam perpessus, hîc apud nos Basileæ, Anno 1588. subsistens, diu & multùm de valetudine conquestus, citra decubitum tamen, donec tandem doloribus victus, sese lectulo committere coactus, per sex menses miserè afflictus est. Doloris sedes erat in hypochondriis, lumbis & toto abdomine, postea etiam in coxis, cum totius corporis prostratione & lassitudine. Nausea perpetua, Vomitus, frequens flavæ bilis, postea etiam atræ, illarumque per alvum subinde dejectio, Febris quoque urgebat assidua; Pulsus durus, vibrans: Urinæ biliosæ; Sitis inexhausta; prostratus Appetitus; Vigiliæ assiduæ. Supervenit postmodum tumor circa nothas costas sinistri lateris, versus os xiphoides usque prominens. Quo paulatim & cũ acerbissimo & punctorio dolore excrescente, tandem illa durities, longè lateque

ad totum stomachi fundum, fuit diffusa, atq; ita miserum exercuit, ut dorso semper supinus incumbere cogeretur, cùm alioquin in neutrum latus posset corpus flectere. Sicque miserè excarnificatus, & ad extremum usque marcorem redactus, tandem frequenter, syncope prehensus, fato concessit.

Dissecto autem cadavere, apertoque abdomine, primùm se obtulit Hepatis lobus, orificio ventriculi posteriori ita affixus, uti & diaphragmati nothisque illic costis, ut non nisi frustulatim inde avelli secariq; potuerit, portio hæc illius nigricans, ex inflammatione fortè, quæ præcesserat, cùm reliquum hepatis parenchyma rectè & bene se habuerit.

Deinde cum pyloro induruerant, totum Pancreas & Mesenterium, in molemque supra modum latam, longam & crassam excreverat, multùm ponderantem, unde chyli transitus ad hepar, penitùs erat interceptus, viaque hæc occlusa. Ex quo & credebamus factum, ut dissecto cadavere, nullus omnino sanguis, è venis effluxerit, etiam majoribus, ne arteriosus quidem, & qui in illis adhuc continebatur, erat paucus, niger, torridus, & non nisi per grumos oblongos, veluti concretus, ita ut ab iisdē vasis, atq; etiam ex ipso corde, digitis extrahi potuerit.

In idem corpus scirrhosum concreverat (quod penè fidem superat) Venæ cavæ truncus, nullâ ejus cavitate conspicuâ, toto eo spatio, quo à sima jecoris parte, ad ejus divaricationē, circa os sacrum descendit. Uti quoque alii Adenes, & ipse Adeps, qui fulciendis magnis vasis substernuntur, à media regione thoracis, secundum spinam dorsi, in tophos induruerant, omnibus iis partibus, in unicum

idemq;

idemq; corpus ita coagmentatis, ut unicus ſcirrhoſus tumor concretus videretur. Durities autem erat ex albo flaveſcens, ex qua, cùm contrectabatur, purulenta materia, nunc craſsior uti ex ſteatomate, nūc tenuior, veluti ex meliceride, nunc ichoris inſtar profluebat, atque in hanc materiam, durities hæc, hinc inde convertebatur.

Præter has inevitabilis mortis cauſas, accedebat Pulmonum vitium, qui quaquaverſum, multo purulento ichore, repleti & diſtenti erant, illisq; diſſectis, inde copioſè effluebat, adeò ut tunc flaccida & collapſa reliqua eſſet pulmonum ſubſtantia.

Huic ſectioni, clariſsimi Medici Johan. Albóſius Gallus, & Caſparus Bauhinus, unà mecū interfuêre.

Hypochondrii ſiniſtri tumor, in Febre ſemitertiana.

VIde in Febribus. Lib. II. Semitertiana ſeu Hemitritæus, &c.

Hypochondrii dextri dolor, à contuſione illius lateris, & vaſorum interiorum.

DUo famuli joco digladiantes, & ſegmentis aſſerum longioribus, armorum loco uſi, unus aromatarius, alteri piſtori, in hypochondrii dextri lateris infimam ſedem, coxendico proximā, ſegmen adeò violenter impegit, ut ſtatim dolorem illic ſentiret, qui adauctus indies, in crus dextrum, quod ob id ægrè movebat, quoque deſcendebat, ſicque afflictus, febricitans, aliiſque ſymptomatibus accedenti-

bus, de quibus mihi non constat, in hospitale delatus, illic 7. Maji. Anno 1599. extinctus est.

Judices criminales, more Basileæ solito, de causâ mortis, cadaveris in medio propositi, sententiam laturi, me cum chirurgis, ut corpus inspiceremus accersiverunt. In quo nullo signo lethali extrinsecùs apparente, nec in latere affecto, nec capite, ubi quòque, sed leviùs percussus erat, interiora inspicienda esse, decrevimus. Itaque abdomine sectione aperto, thoracisque sede huic proximâ, ut rectiùs omnia in conspectum venirent, primo intuitu, intestina in latere læso, maculis quibusdam lividis, & subflavis notata vidimus, omentumque intestinis instratum, simili colore vitiatum, uti & vesiculam fellis penè inanitam, coloreque felleo flavo, portionem intestini, quæ illi proximè incumbit, admodùm lata macula tinctam, uti & septi transversi sedem dextram, valdè quoque flavam & lividam. Ex quibus tamen nihil certi, an hoc ex ictu, in eo latere facto prodierit, aut morti occasionem præbuerit, conjicere potuimus: donec convolutis intestinis, & depressis è dextro abdominis sinu in sinistrum, hepateque sursum elevato, mesenterii vasa, circa illius originem, ubi dorso adhæret, & in ambitu illius, & adhærente illi intestino, penitùs cruenta, & veluti cõtusa, psoasque musculos, illi lateri succumbentes, simili modo affectos deprehendimus.

Ex quibus inflammationem, in corporibus mortuis nec rubore nec tumore, ut in vivis, sed ex dictis indiciis se manifestantem, in hac abdominis sede, & contusionem aliquam enarratorum vasorum, & partium, ex ictu illo factam fuisse (modò non & erysipelas,

sipelas, illic ubi bilis effusa, tingebat partes, fuerit) occasionemque huic dolori, in latere dextro, & in crure quoque, propter musculos psoas dictos ad femur descendentes, illudque moventes, sese offerentibus, mortique tandem, *cùm nullis remediis* coërcita fuerit, forteque in illis abditis locis non potuisset, occasionem præbuisse, conjecimus, & coram judice pronuntiavimus.

Dolor circa renum regionem ob illorum impuritatem, & Pituitæ tenacis excretio.

FEbris quendam Burgundum, mense Septembr. Anno 1611. invasit, quam quartanam esse, intermissio duorum dierum, satis ostendebat, postquam consilio Medicorum *venâ apertâ* detraxisset ℥. *xx.* sanguinis, cessavit febris, relicto ictero, qui postmodum *purgatione per pulverem*, quem ex consilio Empirici *quater* sumpsit, subductâ copiosâ aquâ citrinâ, cessavit.

Remanserunt tamen sequentia post eum accidentia.

Dolor imprimis in lumborum regione superiore dextri lateris, circa renis illius situm, pituitæ tenacis, quæ excrementis alvi duris, circumvoluta erat, excretio, alvi frequens constipatio, flatus multi, appetitus insufficiens, urina rubra, quæ statim excepta urinali affigebatur, & pinguem quandam materiam, quæ ægrè extergebatur, referebat, & mucosam ac fibrosam albam, in se continebat.

Dixi renum impuritatem, lienis & hepatis obstructionem adhuc superesse: Item ventriculi cruditatem & imbecillitatem.

Ordin.

Ordin. illi seq. *pilul.* ℞. *Aloës succoc.* ʒ. j. *Myrob. cit.* ʒ. j. ß. *Rhabarb.* ʒ. j. rad. *Ircos, Gentianæ ana* ʒ. ß. *gum. Ammon.* ℈ j. *sem. Cymini* ℈. ß. *Diagryd.* ʒ. ß. *cum Terebinth.* fiat *massa.*

Vinum 8. *menses* ordin. *ex ramentis Tamaricis, rad. Cichor. Dentis leon. Iridis, Fœniculi, Imperatoriæ, Anonidis, cort. Ebuli, Sambuci, Arantiorum, herb. Absinth. Betonicæ, Chamædr. Majoran. flor. Rosf. Centaurii min. sem. Fœniculi,* &c. bibit.

Inunxit *latus Unguento deobstruente* : Et quia in *tibia* dolor quandoque se exerebat, jussi *Balsamelæo* illinire.

IN GENITALIUM DOLORE OBSERVATIONES.

Penis interna externaq́; ulcera.

VIDE in Purulenta excretione. Lib. III. Puris è pene effluxus, ulcusque illius, &c. Iterum in simili affectu.

Uteri & Vesicæ cervicis ulcera, cum effluxu Puris vitiosi & dolore in illis sedibus.

SCripsit ad me, nobilis quædam matrona, consilium petens, se sequentibus accidentibus jam multos annos molestari. Sentire se in uteri sinu, & podice dolores, dies noctesque; graviùs tamen affligentes hyemis tempore, quàm æstatis, frigore enim illos vehementer exacerbari. Post usum *pessariorum,*

ttorum, ex consilio Medici inditorum, effluxisse pus album & subviride. His intellectis, cùm de ulcere uteri vel vesicæ cervicis dubitarem, eoque nomine, ad quædam interrogata responderi mihi cuperem: rescripsit, se congressum mariti ægrè interdum perferre; pus tantùm ferè, cùm *pessario* uteretur, profluxisse, rariùs sponte ante mictionem; punctiones acutas in pube, ardoresq; vehementes circa pudendum & anum se experiri, cum conatu dejiciendi maximo, & stupore circa inferiores illas sedes, doloreq; in lumborum regione.

Suspicatus itaque excoriationem quandam, aut inflammationem, vel abscessum in cervice uteri vel vesicæ, vel in utrisque locis esse. *Insessionem* sequentem præscripsi, *in qua indies horam unam*, & præsertim cùm dolor urgeret, sederet: ℞. *radic. Althææ, Liliorum ana M. j. herb. Equiseti, Plantag. ana M. ij. fol. Lauri, Artemis. ana M. j. fl. Chamomil. Melil. an. P. j. sem. Lini* ℥. *j. sem. Anethi* ℥. ß. fiat *decoct.* pro *insessione*.

Injectione dein per *syringam in sinum uteri* sequenti uti jussi: ℞. *resinæ Laric.* ʒ. *ij. vitell. Ovi num. j. mucil. sem. Cydon.* ℥. *j.* diss. *cum Sero lactis & aq. Plantag. ana* ℥. *vj.* Pro *injectione*.

In *vesicam* interdum quoq; ut infunderet docui, *troch. Albos Rhasis subtiliss. tritos, & diss. cum Lacte caprino.*

Atque ut *pessarium*, ex *unguento Pompholygos formatum, aliquando noctu impositum* contineret.

Et ut *syrup.* sequentem *alternis diebus ad* ℥. *ij.* ß. *manè* sumeret: ℞. *rad. Consol.* ℥. *j.* ß. *fol. Lauri, Plantag. Millefol. ana M. j. omnia arida* conquass. decoq. *in Vini mens. j* ß. addendo *Mellis* ℔. *j donec ad mediam consistentiam syrupi* redigatur.

Hæc

Hæc *remedia* cùm illi transmisissem, usumq; docuissem, illa veris appropinquante tunc tempore, mutato consilio, *thermas Piperinas* adiit: quibus dum usa fuit, meliùs habuit. Verùm domum reversa, denuo iisdem doloribus, ut priùs conflictari cœpit, tuncque primùm *remediorum*, quæ interea servaverat, usum aggressa est: eoq; ad mensis spatium continuato (sicuti hæc omnia diligenter ad me postea transcripsit) cùm una nocte intolerabiles mingendi conatus sensisset, abscessus in ipsius cervicis vesicæ introitu disruptus, per triduum pus cruore permixtum profudit. Deinde cessantibus & pure & dolore, aliquot menses nulla gravia ampliùs illis in locis sensit incommoda. Verùm temporis spatio elapso, rursum præcedenti mingendi ardore, ruptoque abscessu, per biduum sanguinem & pus excrevit. Idq; tertiò biennii spatio factum est. Quo peracto, quemadmodum tunc rursum per literas mihi significavit, cœperunt continui dolores, illam in ipso urinario meatu urgere, quales in abscessu, dum pus generatur, fieri solent, cum pruritu, ardore & punctione illius loci, accedente horrore, subsequenteq; febrili calore.

Quibus intellectis, cũ de solo ulcere cervicis vesicæ, quod, curato jam eo, quod in uteri cervice fuerat, restabat, certus jam essem; illudque accedente novâ inflammatione, eaque in abscessum conversâ, eoq; rupto interdum recrudescere cognoscerem:

Primùm, ut abscessus, cujus tunc manifesta, cùm hæc mihi scriberet, indicia aderant, aperiretur, & dolor sedaretur; *insessionem* sequentem præscripsi: ℞. *rad. Alth. Lil. Bryon. Consol. ana M. j. herb. Malvæ, Pariet.*

Pariet. Beton. ana M. ij. fl. Cham. Melil. ana P. j. sem. Lini, Fænigr. ana ℥. j. *Furfur. P. j.* decoq. adde *Lactis mens. j.* Sedeat *frequenter* in ea.

Applicationem dein talem præscripsi: ℞. *vitell. Ovor. num. ij. Mell.* ℥. j. ß. *Laric.* ℥. ß. misc. addendo *ol. Ros. cremoris Lactis ana* ℥. ß. Appl. cum *petia supra urinarium meatum, noctu.*

Abscessu aperto, & à pure repurgato, ut dolor sedetur, & ne nova accedat inflammatio, & post eam abscessus, sicuti jam quartò accidit, sed ut ulcus sanetur, ut sequentibus uteretur, edocui.

Pulvere primùm hoc, ad dolorem sedandum, curandumq; ulcus: ℞. *troch. Alkekengi sine opio rec. præp.* ℥ j. *rad. Consol. Alth. ana* ʒ. j. ß. *gum. Trag.* ʒ. ß. *sem. Hyosc.* ʒ. j. *Sacch. candi* ℥ j. ß. fiat *pulvis tenuiss.* Capiat ʒ. ij. *cum lacte Caprino, noctu cubitum itura: continuatis aliquot noctes, postea alternis, tandem bis in septimana.*

Dein injiciatur *in vesicam* per *dies aliquot Serum lactis caprini, in quo rad. Consol. decoct. fuerit*, addito *pauco Melle, & troch. albis Rhasis cum opio, quamdiu dolor persistit, eoq; remittente, sine eo.*

Tuncque sequenti utatur: ℞. *radic. Bistort.* ℥. j. ß. *rad. Consol.* ℥. ij. *herb. Agrimon. Plantag. Equis. ana M. j.* conquass. *& in aq. Ferrata* decoq. *& Sero lactis*: Pro *injectione*, injiciatur.

Decoctum hoc etiam ad exulcerata illa loca sananda præscripsi, cùm & cervix uteri læsa adhuc nonnihil esse videretur, sicuti in utrisque locis hæc ulcera tandem concurrere, & sæpè pertuso interstitio uteri, in unum ulcus desinere, cujus causâ excrementa alvi & urina per eandem viam confusa reddita quandoq; observavi: ℞. *fol. Lauri, Plantag. Agrim.*

ana

ana M.j. decoq. *in mens.j.ß.Vini,& Mellis quar.j.ad consumpt. tertiæ partis*: Bibat *aliquot matutinis*: *eoq; absoluto novum* paret repetatque. Hæc illi plurimùm profuisse, jamque diu bene valere illam, ex ipsius jam tertiò ad me datis cognovi literis.

Uteri & vesicæ cervicis, cum adhærente Recto intestino, dilaceratio, unde urina & stercus confusa excernebantur.

IN partu violento, fœtu extincto, cuidam mulieri, uteri & vesicæ cervix, adeò læsa sunt, ut excrementa confusa, stercoris & urinæ, invicem redderentur; & obstetrix intromissum digitum in podicem, eundem per pudendum exereret. Quod malum Anno 1596. aliquot septimanas fuit passa, & tantum doloribus circa illas partes & crura divexata. Quam post sesquiannum adhuc vixisse audivi.

Uteri cervicis orificii nimia ampliatio, cum dolore aliquo, ob vim illatam in infantia.

VIde in Deformatione. Lib. III. Uteri cervicis orificii nimia ampliatio, &c. In quatuor puellis.

Uteri cervicis ulcus, è quo Ichor & Pus effluebat.

JUvencula mulier, benè habita, jam annos aliquot nupta, sterilis, de dolore & ardore summo, in interioribus pudendi conquesta fuit, infensa marito, quem se sic læsisse asserebat & arguebat. Quod ab initio

initio celans, uti verecunda erat, tandem matronæ sibi familiari confessa, cùm locum affectum tractantes, tumorem aliquem intrinsecùs in cervice uteri deprehenderent, flueretq; inde ichor quidam, summè acris & adurens, tandem etiam purulenta materia, ulcus adesse conjeci.

Cùm ad me consilii causâ venisset matrona 24. Octobris, Anno 1603. *unguentum* sequens, doloris ulcerisque causâ præscripsi, *ut illud cum panno linteo discerpto, uteri cervici* intruderet: quod ℞. *mucilag. seminis Psyllii factæ cum aqu. Rosarum* ℥. *iij. vitellos Ovorum num. ij. Trochisc. alb. Rhasis cum opio, Butyri recent. ana* ℥.ß. fiat *instar unguenti.*

Deinde utatur hac *injectione* cum syringa, 25. Octobris: ℞. *aquarum Solani, Plantaginis, Rosarum ana* ℥.*ij. Opii dissol.*℈.*j. albumin. Ovor. num. j. olei Rosarum* ℥.*j.* Agitentur probè.

Lenimen ab hisce, & præsertim *unguento* maximum sensit, quare illius usum, postea semper continuavit. Sed post dies aliquot, diversionis gratiâ, cùm adeò copiosè ichor urens efflueret, dedi illi *Mannæ* ℥.*j.*ß. *cum Jusculo.*

Et quia mirè eam affligebat fluxus ille, idq; præsertim peracto menstruo fluore, indeq; malum proficisci clamans, dedi sequentem *potionem, noctu cubitum ituræ*, 29. Octobris: ℞. *syrupi de Papavere* ℥.*iij. trochisc. Alkekengi sine opio* ℥.ß. *aquæ Plantag. & Rosſ. ana* ℥.*j. Sacchari rosat. tab.* ℥.ß. Misce fiat *potio.*

Perseverabat interim in usu *Unguenti* & *Injectionis*, quæ reiterata fuerunt, & ut fluoris muliebris illius causa minueretur, sic eam 13. Novembr. *purgavi*: ℞. *syrupi Rosarum solut. cum insuf. Rhabarbari*

℥.j. *elect. de succo Rosarum* ʒ.j.ß. *aqu. Plantag. q.s.* [illegible] *parva Potio.*

Ut meliùs purgaretur, ulcusque ab hac illuvie, quæ eò ferebatur, liberaretur, post triduum ipsa expetente, sic denuo *purgata* fuit: ℞. *radic. Liquiritiæ* ℥.ß. *rad. Anonidis, Consolid. ana* ʒ.ij. *foliorum Sennæ* [illegible] *semin. Anisi* ʒ. iij. *prunorum Damasc. num. iiij.* [illegible] *cordialium* P.j. fiat *decoctio.* Infunde *Mechoacæ* ʒ.j. [illegible] *expressio,* dissolve *syrupi Rosarum solut.* ℥.j. *elect. de succo Rosarum* ʒ.ij. fiat *Potio.*

Cùm rediret per vices, ardor & cruciatus, qui tamen semper, usu *unguenti* cessabat, dedi sequentem *emulsionem*, ut *aliquoties* biberet, præscripsique [illegible] Novembr. ℞. *Emulsionis quatuor semin. frig* [illegible] *fact. cum aqua Rosarum & Plantaginis ana* ℥.vj.

Item *injectionem novam* ordinavi, quæ: ℞. *Trochisc. alb. Rhasis cum Opio* ℥.ß. *mucilaginis semin. Psyllii* [illegible] *cum aqu. Rosarum* ℥.ij. *Infusionis gummi Tragac.* [illegible] *cum aqu. Plantag.* ℥. ij. Misceantur, Injiciantur *cum lacte.*

Suffitum hunc quoq; *per alembicum*, *injecto pulvere sequenti super carbones* excipiebat, *singulis matutinis* quem valde probabat: ℞. *Thuris, Mastiches an.* ʒ j. [illegible] *Benzoini, Storacis ana* ʒ.j. Fiat *pulvis pro suffitu.*

Ad sanationem ulceris, tandem hanc *injectionem* mense Decemb.14. præscripsi: nihilominus semper in usu *unguenti* perseverans; quod omnibus præferebat: ℞. *radic. Consolidæ* ℥.j. *rad. Bistortæ* ℥.ß. *Altheæ* ʒ.vj. *herb. Plantaginis, Equisceti, consolid. Sarracenic. ana* M.j. *seminis Lini* ℥.j. *semin. Psyllii* ʒ.ij. *Hordei* P.j. *fiat decoctio & in* ℔.j. Dissolve *Mellis ros.* ℥.ij. *Sacchari* [illegible] *bri* ℥.j. Misce *pro Inject.*

Cum

Cùm mense Januario, ichor ille denuo flueret, & si ille auferri posset, se sanam fore narraret, iterum eam *purgavi* 17. Dec. ℞. *pilul. Aggreg. Sine quibus ana* ℈. *j. Cum aqua Plantag.* fiant *Pilulæ* 9.

Usa dein fuit sequenti *pulvere per vices*, parato 21. Januar. ℞. *ossium Dactyl.* ʒ. *ij. pulveris Equiseti* ʒ. *j. Corall. rubr.* ʒ. *j.* ß. *Sacch. ros. tab.* ℥. *j.* ß. *sanguinis Draconis* ʒ. ß. fiat *Pulvis tenuissimus.*

Horum usu, cœpit ita sanari, ut in publicum prodire posset, quod jam longo tempore, minimè potuerat, nec maritum admittere. Verùm circa Aprilem, iterùm fluor, licet minori quantitate, admodùm tamen acris rediit.

Itaque cùm veris instaret tempus, sic *purgata* fuit 11. April. ℞. *radic. Liquiritiæ* ℥. *ij. rad. Consolid.* ℥. *j. fol. Betonicæ, Melissæ, Chamædr. ana M. j. florum Cordial. Genistæ ana P. j. seminis Fœniculi* ʒ. *ij. Anisi* ℥. ß. *sem. Carthami conquass.* ℥. *j.* ß. *foliorum Sennæ, rad. Polypod. ana* ℥. *ij. Epithymi* ʒ. *iij. Passul. enucl. par. x. Sebesten. num. x.* fiat *decoctio.* Infunde *Rhabarbari elect.* ℥. ß. Exprimatur, *fiat Apozema, pro quatuor vicibus*, aromatis. *Cinam.* ʒ. *ij. dulcor. Sacchari q. s.*

Postquam purgata erat, hac *insessione usa est:* ℞. *rad. Consolid. herb. Consolid. Sarracenic. Alchimillæ, Plantag. Equiseti, Hederæ, Malvæ, Chamom. ana ad captum oculi*, addendo *sem. Lini & Gypsi usti scutell. j.* Coquantur *in aqu. pluvial. addendo Aqu. fabrorum extinct. ferri.*

In hac *insessione indies per horas ij.* sedit continuavitq; *ad mensem unum*, & quoties è *balneo* egrediebatur, hunc *suffitum* admittebat: ℞. *Thuris, Mastich. ana* ʒ. *iij. Benzoini, Storac. calamitæ ana* ℥. ß. *Succini* ʒ. *ij.* fiat *Pulvis crassus pro suffitu.*

Injiciebat interim *continuò trochisc. Alkekengi diss. cum lacte Caprino, dolore urgente cum Opio, postea sine eo.*

Mense Augusto denuo sese sed leviter, idque solùm post menses transactos, hic fluor offerebat. Purgavi illam hisce *pilulis*: ℞. *pilul. Mastichin.* ℥.ß. *Cum Vino albo* fiant *pilulæ vij.*

Postea iterum *insessionem priorem* repetiit, *dies aliquot*, atque sic in integrum restituta, non sine remuneratione & gratiarum actione magnâ, mihi valedixit.

Vesicæ cervicis & Uteri, ulcera purulenta.

VIde sub eodem hòc titulo, Uteri & Vesicæ cervicis ulcera, &c.

Vesicæ cervicis & Uteri dilaceratio.

VIde ibidem Uteri & Vesicæ cervicis, cum adhærente, &c.

Vesicæ & uteri colli orificii, & Podicis hæmorrhoidum dolor summus.

MAtrona nobilis, annos 63. nata, capitis doloribus, & defluxionibus in juvenilibus annis obnoxia, quo nomine variis usa erat *remediis*, atque inter ea, *curâ per decoctum Guajaci administrari solitâ, tribus vicibus, cauteriorumq; tam in capite quam brachiis applicatione.* Ante triennium, novis malis & cruciatibus affligi cœpit. Fuerunt verò hi, tum

in veficæ cervicis initio, quod admodùm rubebat, atque interdum inflammabatur, cum intenſo ardore doloreque; tum in colli matricis orificio, in quo tuberculum natum, ſimiliter eam affligebat; tum & in podice, ob hæmorrhoides cœcas, quæ frequenter intumeſcebant, cum ſummo dolore. Dein & Fluore inſuper muliebri albo, admodùm infeſtabatur (nam menſium naturalium tempus, jamdudum præterierat) unde ampliùs, in tribus hiſce locis, irritabatur malum.

Cùm multa, ad ſedandos ejuſmodi dolores fuiſſent admota *anodyna*, quorum tamen contactum, ferre non poterat, uti nec *inſeſſiones in balneo*, Chirurgusque *catbetere immiſſo, in veſicam*, exploraſſet, an calculus ſubeſſet, nihilque deprehendiſſet, atque dolorem exacerbaſſet, nullumque inveniretur *remedium*, quo dolor vel minimùm mitigaretur, ad me, chirurgum, conſilii gratiâ, ablegavit. Anno 1610. menſe Aprili, ut ſuppetias ferrem, & dolori ſedando, præcipuè intentus eſſem, rogans. Quapropter *hiſce tantùm locis remedia* accommodare volui, eaque meo judicio, efficaciſsima.

Primùm itaque ſuaſi, ut hoc *unguento partes dolentes, tum veſicæ tum uteri orificii*, uti & *podicis* quando tumerent hæmorrhoides, *blandè* illiniret, *penicillo molli, vel plumâ intinctis* in hoc *linimento*, ſic parato: ℞. *ſucci Hyoſcyami* ℥.ij. *mucilag. ſemin. Lini, Pſyllii extractæ cum aqua Plantag. ana* ℥. ß. *cremoris Lactis*, ℥. ij. *ol. Amygd. dulc. recentis* ℥. ß. coquantur *ad conſumptionem ſuccorum*, adde Opii ʒ. ß. *bene diſſoluti cum Lacte, Ceræ albæ q. ſ.* fiat *Linimentum*.

Dein ut foveret, cùm dolor maximè urgeret,

loca dolentia hoc *liquore*, cum *Spongiola* vel *Lana* ... *Bombace in hisce madefactis*: ℞. *Lactis caprini* ℥. vj. *vitellor. Ovorum num* ij. *mucilag. seminum Psyllii*, & *Hyoscyami* & *Cydoniorum facta cum aqua Solani ana* ℥. ... agitentur ad usum.

Suffitum quandoque admittat, *partibusq; inferioribus* excipiat, *in sella perforata*, ex *decocto fol. Verbasci* & *Hyoscyami suscitatum*.

Possunt & *quandoq; fol. Hyoscyami parùm conquassata & calefacta*, *si contactum ferre possit*, apponi.

Bibat *noctu cubitum itura*, *haustum Lactis caprini*, addito *Sacchari penid. parùm, in quo lacte rad. Consolidæ majoris parum* ebullierint.

Postquam ber biduum illud biberit, *tertia nocte* adjiciat *lacti sic præparato pulv.* sequentis ʒ. j. ℞. *Trochisc. de Alkekengi cum opio* ℥. j. ß. *Sacchari penid.* ℥. ij. *fiat pulvis*.

Vino bibendo, cùm eo carere non possit, *Saccharum* permisceat, ut *dulce* fiat, minùsque accendat: *Vel syrupum Violaceum*, *aut julep. Violaceum*, quod non solùm gratiam *Vino* addit, sed etiam vires illius infringit.

Excipiat, ubi dolor remittere incipit, *fumum ex pulvere carbonibus injecto*, *excitatum*, *partibus inferioribus*, uti de suffitu superiùs dictum, sequenti modo: ℞. *Thuris*, *Mastiches*, *Ladani*, *Styracis*, *Benzoini*, *Carabe ana æquas partes*.

A *salsis* & *aromatisatis* & *acribus* sibi temperet.

1 N

IN PODICIS DOLORE OBSERVATIONES.

In Podice, dolor summus, ob hæmorrhoidalium venarum internarum inflammationem & exulcerationem, in sene quodam & matrona.

GRAVISSIME hisce periculosis malis, senem quẽdam, & matronam divexatos, longo tempore, & tandem nullis juvantibus *remediis*, extinctos observavi. Atque in viro quidem ita afflicto, *difficilem* fore *curam*, pronuntiavi, quæ sic fuit instituta.

Suppositorium primò fuit inditum: ℞. *Thuris, Myrrhæ, Croci. Opii ana* ℈. *j. subtiliss. pulverisata* excipiantur *mucilagine sem. Psyllii, & Vitello ovi, additâ Pomadâ liquefactâ, ut formari possint suppositoria mollia.*

Cùm ex contactu exacerbationem sentiret, nec diutiùs retinere posset, *unguentum quod nihil asperi reciperet, podici blandè cùm Lana vel Penicillo* inseri jussi: ℞. *Pingued. gallinæ rec. Butyri rec. ana* ℥. *j. Vitellum ovi num. j. mucilag. seminis Psyllii* ℥. ß. *Croci* ℈. ß. *Ceræ albæ parùm.*

Dein *instillare* sequens, & *podicem* eo *fovere*: ℞. *mucilag. sem. Psyllii* ℥. *j. Cremoris lactis* ℥. *iiij. Emulsionis sem. frig major.* ℥. *j. Vitellos ovor. num. ij.* misceantur.

Cœpit horum usu, levamen aliquod sentire, sed quandoque recrudescebat malum, ita ut coactus fuerim, & somni conciliandi gratiâ, à quo dolor eum avocabat, & doloris sedandi, *narcoticum interdum*

exhibere sequens: ℞. *Bdellii emolliti succo Plantag.* ʒ.j. *Opii dissolut. in Aqua vitæ* ℈.j fiat *massula*. Detur *pilula j. granorum sex vel paulò plùs, minùsve*, prout operabitur. Harum loco *pilulam Cynoglossæ* eodem modo exhibui.

Oleum sem. Hyoscyami per expressionem elicitum, cum *penicillo podici* indebatur.

Tandem ut sanaretur exulceratio, & tumor hæmorrhoidum subsideret, *suffitum ex decocto fol. Verbasci* podice excepit.

Postea etiam *fumum*, *excitatum ex pulvere in* *Carbonibus, parato ex Thure, Mastiche, Benzoino.*

Hæmorrhoides cœcæ, summè dolentes, cum vesicæ & uteri orificii dolore.

Vide in Genitalium dolore. Lib. 11. Vesicæ & Uteri colli orificii & Podicis, &c.

Podicis summus ardor & inflammatio, ex contactu rerum adurentium.

Medicinæ quidam, & imprimis rei herbariæ studiosus, *capsicum quod Piper Indicum vocant*, in *vase seminarat*, & *Siliquas maturas Corallii instar rubentes & nitentes decerptas*, *seminibus exemptis*, *papyro* involutas, *disruptas siliquas* asservabat, postmodumque eas alibi reponens, *chartam* in qua inclusa fuerant, in *locum secretum*, unà cum alia *charta* deportari curavit, ubi cùm nates absterlurus, illam quæ à *Pipere indico* nonnihil imbuta erat, casu arripuisset, fricitisq; eâ natibus, subitò tantum ardorem sentire cœpit, ut nullibi quiescere posset, auctoq; hoc incendio, & uti ille vocabat, gehennâ, discurrens, a...

adeò insaniebat, ut ad me properanter, in ipsa nocte, consilii causâ, ipsius conterranei venirent: Cui, ut in *Balneum aquæ dulcis mox* sederet, *tepidum in semicupio*, suasi, addito *Lactis quantum invenire illicò* posset. Quod & factum, unde quidem levamen aliquod sensit, sed ardor tamen per noctem & diem sequentem adhuc perseveravit, ita ut nunc *Lacte podicem* fovere *cum album. Ovi agitatis, nunc Butyro recenti eundem* illinire, cogeretur.

Observavi quoque cuidam, qui *chartâ* in hanc rem usus erat, in qua *piper aromaticum* priùs contentum fuit, idem accidisse.

Frequenter quoque contigisse notavi, eos, qui *capsici siliquas* apertas *manibus* tractarant, & postea *oculos manu* perfricuerant, vel *interiora narium*, aut alias *tenellas sedes*, veluti *labia*, vehementem ardorem illis in locis excitasse: Uti & in *glande virili*, eam digitis, pipere hoc infectis, micturi attrectantes.

Podicis excoriatio & læsio intrinsecùs, à talpa, casu in anum irrepente, indeq; cum labore evulsa.

QUidam rusticus, febre quartana laborãs, cùm in die quietis, animi gratiâ, in hospitio, cum aliis suæ conditionis commessaretur, & de febre, quâ affligebatur conquereretur, ut ab ea liberari posset, quidam illi consuluit, ut *talpam vivam tam diu. donec moreretur, manu retentam pressamq;* retineret, esse enim hoc *certum remedium.* Quod ut statim experiretur, unus ex iis, in pratum talpis plenum, exiens, unam ligone, sub terra se moventem, quo

modo eas capere ſolent, erutam. vivam cœpit, ligulaq; pede illius poſteriore aſtricto, in hoſpitium delatam, ægro dedit. Quam ille, donec domum reverſus, eâ uti poſſet, in ſacculum linteum, caligis inſutum occluſit. Ex quo *talpa* ruſtico in menſa n[illegible] trahente, exitum quærens, primùm panem mox & ſaccum perterebravit, & in clunium interſtitium ſe ingerens, ad podicem uſque progreſſa, pedibus anterioribus, quibus manuum inſtar terram fodere ſolent, anum dilatans, caminariiq; inſtar, in [illegible] medio corpore irrepens, rectũ inteſtinum cum magno patientis dolore ſubivit, qui illicò exclamans, demiſsis caligis, ut opem ferrent, aſtantes rogat [illegible] qui ligulam talpæ alligatam, adhuc propendentem apprehendentes, dum trahendo talpam extrahere nituntur, illa contra nitente, pedibusque [illegible] ſuis unguibus, inteſtino infixis ſe firmante, cruciatum ſummum ægro adferentes, ab opere deſiſtere coguntur. Tandem æger, exagitatus dolore, poſteriora ſupra ſcamnum, ſæpè & validè concutiendo eam attonitam reddidit, ita ut ulterius in podicem tota ſe non ingereret, ſed viribus amiſsis, poſtea extrahi potuerit. Perſeverante nihilominus dolore ob læſionem inteſtini, quam unguibus talpa pepererat. Quamobrem teneſmo laborans, per quoſdam ad me conſilii cauſâ, miſſos, caſum hunc [illegible] explicavit, ridiculum quidem, periculoſum tamen, quem & annotare ob id non piguit. Præterea [illegible] antequam ſanaretur, *anodynis unguentis podici immiſsis, & dein ulcus ſanantibus, ac fumis podice exceptis*, eum uti oportuerit.

IN

IN HABITUS CORPORIS DOLORE OBSERVATIONES.

Arthritis.

QUædam bene habita, & crassa admodùm mulier annorum viginti quinque, quæ semel adhuc tantùm pepererat, cruciatu magno affligebatur, circa coxendicis articulum, mox etiam in poplite, tandem in manibus pedibusque, & in dorsi regione atque cervicis, ipsiusque mandibulæ articulo: Tumor cum rubore, in certis locis se manifestabat, adeoq; torquebatur, ut & ex contactu, & decubitu & sessione, dolores intolerabiles pateretur. Arthritidem autem esse satis constabat, quam & nomine excogitato Glidtsucht nominavi.

Vocatus 15. Aprilis, Anno 1592. à *Vino* abstinere jussi, illiusque loco *Aquam coctam & Lac amygdalinum* bibere.

Pilulas has quoque exhibui: ℞. *pilul. Sine quibus* ℈. ij. *cum aqua Salviæ* formentur.

Sequenti die, inungere jussi *loca dolentia:* ℞. *ol. Chamom. Liliorum, Amygd. dulc. an.* ℥. j. *unguenti Dialthææ* ℥. ß. misce: Ungatur, *manibus madefactis priùs Aqua vitæ.*

17. Aprilis permanente summo dolore, sub vesperam bibit sequentem *Julepum:* ℞. *syrupi de Pap. Julep. rosar. aquæ Ros. ana* ℥. ß. misce. Quievit & sudavit, sicuti post *narcotica* sumpta fieri solere, jam sæpè observavi.

Quia verò etiam sudor profuerat, ut deinceps quoque

quoque sudaret, ordinavi: ℞. *ligni Guajaci.* ℥ j. *Zarsaparillæ parillæ* ℥.ß. *rad. Liquirit.* ℥.j. *Passul. quart.j.* fiat *decoctio in mensur.j.* ß. *Aquæ ad tertiæ partis consumpt.* arom. *Cinamomo*: Bibat de hoc *decocto summo manè*, sudet. Usa fuit dies aliquot, & tolerabiliùs ferebat dolores.

28. Aprilis, iterum inquieta, vigiliisque molestata, sumpsit *tabulas opiatas meæ descriptionis noctu*, & placidè dormivit, iterumq; sudavit: ab eoque tempore cœpit malum mitescere.

Ad tollendas mali reliquias, denuo *pilulas priores* exhibui, & suasi ut in *stupha sequenti die sudaret*, sumptis *priùs rob. ex Sambuco* ʒ.ij. Sicque omnis dolor desiit.

Verùm nimis maturè aëri se credens, 13. Maij in manibus dolor rursum subortus chiragricus, jussi inungere, *oleo Chamæmelino*, *Irino pannoq; Cannabino* involvere *manus*.

Sequenti die accessit reliquorum quoq; articulorum dolor, pluribus in locis, non tamen adeò gravis, uti ab initio fuerat. Et quia corpus plethoricum erat, & excrementis quoq; scatebat, *detracto primùm sanguine è vena bracchii apertâ*, dedi postea sequens *apozema*: ℞. *ligni Guajaci* ℥. ij. *ligni Sassafras* ℥.j. *rad. Enulæ* ℥.ß. *herbar. Chamæpityos M.j. flor. Anthos. Salviæ an. P.j. fol. Senæ* ℥.j.ß. *sem. Coriandri* ʒ j. *sem. Fœniculi* ʒ.ij. *sem. Carthami conquass.* ℥.j. fiat *decoctio* & in ℔.j. *col.* inf. *Agar. troch.* ʒ.iij. *Zingib.* ʒ. ß. fiat *expressio* arom. *Cinamom.* ʒ.iij. fiat *Apozema* pro *quatuor*, vel *quinq; vicibus*, addendo *Sacchari quartarium* ß.

Postquam semel sumpsisset, supervenêre menses, quorũ causâ desistere eam oportuit, quibus peractis ad

ad usum *Apozematis* reversa, meliùs habuit: moxq; iterum sanitati restituta est. Præmonita priùs, ut parcè cœnaret, aliquando cœnam quoque omitteret, nec aëri se tàm citò exponeret.

Arthritis post partum.

MUlier post primum partum, 17. Januarii, Anno 1598. dolorem in dextra manu sentire cœpit. Sequenti die non solùm in manuum, sed & pedum articulorum sede, dolor vehementissimus obortus est, cum tumore & rubore, in certis locis. Sudor frequenter erumpebat, corpusque admodùm calebat.

Quarto die à morbi principio, ad me miserunt, jussi *locum dolentem* illinire sequenti *linimento*: ℞. *ol. Laurini* ℥. ij. *ol. Lumbricorum* ℥. j. ß. *aq. Vitæ* ℥. ß. *Camphoræ* ℈. j. *Opii* ℈. ß. coquantur: Et illinat *locos dolentes manè & vesperi, pannoq; tepido partes* obvolvat.

Si non remitteret, jussi *Panis micam* decoquere in *lacte Caprino, pulpaq; contusæ, oleum prædictum* permiscere, & *Cataplasmatis* instar applicare.

Ut biberet *decoctum sudatorium manè*, & si jam priùs sudaret, ad naturam eò quò vergebat ducendam, imperavi: Quod ex *Milii integri cochl. quinq;, decoctis in mensurâ Aquæ ad crepaturam seminis usq;*, parare jussi, addendo *parùm Sacchari*.

Post sudorem ut se reficeret sequenti *syrupo*: ℞. *syrupi de Ribes, de Granat. ana* ℥. j. Capiat *cochl. j. vel duo.*

Dolor sensim remittere cœpit, ipsaque primùm fulcris innixa, mox sponte ambulare.

Arthritis

Arthritis & præsertim Gonagra, in Vien...

Sexagenarius quidam senator, tumore & dolore in genu utriusque pedis, laborare cœpit, quo ... tectu, ante annos quoque priùs laborarat: ... bat scapularum dolor, & tumor quoque ... digitorum articulos, non adeò dolorificus, color ... in tumoribus concolor, per cætera nullo alio ... viore symptomate affectus.

Februarii 7. Anno 1595. ℞. *pilul. Fœtid.* C... *rum ana* ʒ.ß. *cum aqua Salviæ*, fiant *pilulæ*. Cap... *quartâ matutinâ*.

Sequenti die *conservâ* usus est, *Majoranæ* & ... *mæpit*.

10. Februarii, incepit bibere *sudatorium* ... *Guajaci rasi quartar. j.* ß. *Zarsæ parillæ* ℥. j ... ʒ. ß. fiat *decoctio* & in ℔. *j. colaturæ* dissol... *quart. j. Cinamom.* ʒ. *iij.* aromat. Bibat *mane* ... *diebus*, & sudet per *aliquot dies*. Sudavit egregie, ... non diu continuavit.

13. Februarii. Reiteravi *pilulas* 7. Febr. ...

14. Februarii cùm dolor noctu præsertim ... dùm urgeret, in genu: ℞. *unguenti Martiati*, *P...* *leonis ana* ℥. j. misce, Inungat.

Cùm non juvaret adhuc, 18. Februarii: ℞. ... *Vitæ* ℥. *ij. aquæ vitæ Compos.* ℥. j. *Opii dissol. in* ... *tæ* ʒ. ß. *Camphoræ similiter dissol.* ℈. ß. misce: Inungat. Cujus usu paulò meliùs habuit, sed mox iterum rediit dolor.

Itaq; 20. dedi *pilulas*: ℞. *pilul. Sine quibus*, C... *rum ana* ℈. ß. *de Hermodactylis* ℈. j. fiant *pilulæ* ...

Postea dixi de *suffitu*, quem *in stupha* ... pavi...

[f]utari curavi 25. Februar. ℞. *rad. Ebuli* ℥. iij. *herbar. Artemisiæ, Chelidoniæ, Chamæpit. Salviæ, Betonicæ, ana M.j. fl. Chamom. Meliloti, Sambuci ana P.j. sem. Nigellæ* ℥. ij. conquass. *coq. cum Lixivio & Vino* pro *stupha*. Cujus usu sentiebat levamen, sed non diu perseverabat.

3. Maij: ℞. *ol. Scorpionum, Lumbricorum, de Lateribus, Ranarum ana* ℥. j. *axungiæ Anseris* ℥. j. ß. *ol. Laurini* ℥. ß. *Ceræ q. s.* fiat *Linimentum*.

Denuò *pilulas* ordinavi:

Et postremò hac *pedum ablutione* usus sum, quæ valdè profuit: Quæ parabatur ex *Lixivio, Aqua ferrata* & *Vino, additis herbis supradictis.* Postea jussi inungere *axungia Anseris infarcti herbis capitalib. & tosti collectâ axungiâ in sartagine, Aceto affuso.*

Cœpit sensim meliùs habere, ineunte mens. Majo, *ad thermas Helvetiorum* sponte profectus est, quibus priùs quoque sæpè usus erat. Quæ ab initio profuerunt, sed postea circa Augustum, de novo hoc malo correptus, peiùs habuit, quàm priùs. Consului *generalem curam* qua sic usus est.

℞. *pilul. Cochiarum, Fœtidar. ana* ʒ. ß. *cum aqua Chamæpit.* fiant *pilulæ.*

℞. *ligni Guajaci rasi* ℔. j. *Cort. ejusdem quart. j Zarsæ parill.* ℥. j. ß. *Sassafras* ʒ. vj. macerentur *in mensuris tribus Aquæ*, decoquantur *ad consumpt. mediæ partis.* coletur. Utatur *manè* & sudet.

Residentia iterum coquatur cum *mens. 6. Aquæ*, & decoquatur *ad consumpt. medietatis*, pro *potu ord.* vel *miscendo* cum *Vino.*

Vinum interea hoc quoque bibit: ℞. *ligni Sancti* ℔. iiij. *Cort. ejusdem* ℔ j. *Zarsæ parillæ* ℥. iij. *herb. Chamæpit. Majoranæ, capill. Ven. Salviæ, Ceterach. an. M. ij. fl. Cord.*

fl.Cord. P.iij. Stœch. Anthos an. P.j. femin. Coriandri ℥.j. *Sacchari* ℔ iij. *Vini menf.32.* feu *mufti*, effervefcant in te ufum. *Cura* hac ufus per *menfem, adhibitâ diæta.*

Dolenti genu, hoc *Cataplafma* valde profuit. ℞. *medul. Panis* ℔.j. coquatur *in lacte*, adde *farinæ fem. Papav. nigri* ℥.j. *Pfyllii* ℥.ß. *Lini* ℥.j. *ol. Chamæmel. Rofarum ana* ℥.ij. *Croci* ℈.j. Curatus fic fuit.

Arthritis, & præcipuè Gonagra in muliere.

AEtate jam profecta quædam mulier, in principio Anno 1595. 4.Januarii, in arthritidem incidit, dolore nunc in regione articulorum, & imprimis circa genua & manus (in quibus & tumores apparebant) interdum & circa Omoplatam, & in dorfi fede, pluribus paucioribúsve in locis fæviente.

Cúmque multis ufa effet *remediis*, fed præcipua ex illis, & majoris momenti omitteret, toto anni fpatio hifce malis obruta, iisque nunc minus, nunc graviùs afflicta, in lecto continuò ferè decumbebat, rarifsimè in fella fedebat, nec *ftuphis* aut aliis, in quibus corpus erigendum, & loco movendum erat, uti potuit, pituitam indefinenter expuens.

Inter alia quibus utebatur, *decoctum* hoc illi imprimis profuit: ℞. *ligni Guajaci rafi* ℔.ß. *rad. Enulæ* ℥.ß. *Ebuli* ℥.j. *Hermod.* ℥.ß. *Senæ* ℥.iij. *Agarici* ℥.ß. *Zingib.* ʒ.j. *Mellis* ℔.ß. *Vini poc.j. Aquæ menf.ij.ß.* coquantur ad *confumptionem medietatis*, arom. *Cinamom.* ʒ.j. Bibit *dies aliquot, fingulis poculum unum*, & levamen fenfit; verùm mox laffa, ab illius ufu defiit, increfcente morbo, eorum ufum repetens.

Cumq; gonagra potifsimùm illam excruciaret,

deque hoc dolore præsertim, præ aliis conquereretur, genuaque sinistrum maximè admodùm, uti & pedum inferiora, tumerent, *suffitum ex decocto herbarum, pedibus in labro positis*, excipere *eousq;, donec sudarent*, suasi; quo aliquoties repetito, magnum adjumentum sensit, tumorque & in genibus & pedibus subsedit.

Verùm cùm mox ab usu *remediorum*, ubi paulò meliùs habebat, desisteret, recrudesceretque malum, *emplastrum de Vigo genuum regioni* appositum, dolorem admodùm mitigavit, tumoremque ex parte discussit.

Circa finem anni, *curâ* per *diætam & sudores institutâ, Guajaci decocti potione*, ex alterius consilio usa est, sic parato decocto: ℞.*Zarsæ parillæ* ℥.ij. *rad.Chinæ, cort.Guajaci an.* ℥.j. *radic.Ireos* ℥.ß. *Cinamom.* ʒ.ij. *Aquæ mensur.tres* vel *quatuor*, coquantur ad *consumpt. med.* Bibat *cyathum manè. Residentiam* iterum decoquat, cum *aquæ mens. tribus ad consumpt. tertiæ partis*; Loco *vini* eam bibat *tempore pastus*.

Verùm curâ hac aliquandiu utens sudansq;, cùm eam ad finem ferè produxisset, 6. Januarii, An. 1596. mariti casu repentino & horrendo, sub camerati operis collabentis ruinâ oppressi, ita perculsa est, ut & hæc cura irrita facta sit, ipsaque mœrore confecta, omnium oblita dolorum, tota æstate miserè afflicta fuerit, nullis volens uti ampliùs *remediis*, lecto decumberet: donec circa Septembrem mensem crudelis dolor & intolerabilis in genu rursum illam invaderet.

Cui ut afflictæ suppetias ferrem (etsi quòd non obtemperasset ab initio, ordineque decenti *remediis*

usa esset, & toties Medicos mutasset, deinceps nihil amplius me illi consulturum cogitaverim) *aquam* hanc, quâ *genu tantopere dolens, inungeret*, præscripsi : ℞. *aqua Vitæ compos. ex speciebus calidis, herbis Capital. Aromatibus, & Castoreo parata* ℥.j.ß. *aq. Vitæ simpl.* ℥.iij. *Opii dissol. in aq. Vitæ* ʒ.j. *Croci, Storacis liquid. ana* ℈.j. Quâ aliquoties usa, tantum levaminis sensit, ut quiete fruens, nullo se usam *remedio*, quòd citiùs & rectiùs quàm hoc dolorem sustulisset, prædicaret.

Verùm cùm circa Octobrem nonnihil dolor denuo erupisset, & *prius medicamentum* absumptum esset, *sequens* ordinavi : ℞. *aqua Vitæ compos. ut priùs* ℥.iij. *Croci, Storacis liquid ana* ʒ.j. *ol. Spicæ* ℈.ß. *Castorei* ℈.j. misce; Utatur, quod ita profuit, ut nunquam ad hunc usque diem, qui Anni 1597. Maij est 10. dolorem ampliùs in genu senserit, aut tumor in pedibus apparuerit. Postea febre cum erysipelat. œdematoso crurum, aliquoties graviter laboravit, cujus *curam* alibi descripsimus.

Illaque partim senio, morboque & mœrore diuturno, attrita, reliquum vitæ decumbens, & nonnunquam, sed non diu, sedens, cibi tamen cupida, nec ita corpore absumpta, donec à Deo, quod assiduis precibus ab ipso petebat, tandem ab omnibus illis miseriis, fuit liberata.

Arthritis generalis post particularem Podagram, & Digiti astricti.

ADvocatus quidam, post varios morbos, quibus à teneris erat obnoxius, & tandem post dysenteriam, & podagram, in Arthritidem, pluribus articulorum locis simul affectis & dolentibus, inciderat,

inciderat, cujus causam, cùm illi exposuissem, *curationem* sequentem præscripsi, mens. Decembri, Anno 1603.

Inprimis *decenti regimine* opus esse docui, & ut durante paroxysmo *à Vino* abstineret, *vel saltem illud decocto Zarsæ parillæ ℥. vj. in mens. j. Aquæ coquendo*, dilueret. Dein & *luxuriam* cui licenter indulserat, vitaret.

Pilularum sequentium, *bis in septimana* ʒ.ß. sumat: ℞. *Myrobal citrin. chebul. an.* ʒ.ß. *Agarici*, *Rhabarbari ana* ʒ.j. *rad. Pentaphyli. Aristol. rot. ana* ʒ.ß. *Spicæ, Mastiches, Succini an.* ℈.j. *Cubeb. Zingib. ana* ʒ.j. *Diagrydii* ℈.j. *resinæ Lariceæ q.s.* fiat *massa*. Posset & cum *succo Chamæpit.* commodè formari, *omissâ Laricea*.

Electuario sequenti usus est: ℞. *fol. Chamædryos, Chamæpityos, ana* ℥.ß. *fol. Salviæ. Betonicæ, Thymi ana* ℥.j. *sem. Hyperici* ʒ.ij. *rad. Acori veri, Pentaphylli ana* ʒ.j. *Succini, Eboris, cineris Cranii humani an.* ʒ.j.ß. *Margarit.* ʒ. ß. *Mellis anthos.* ℥.iiij. fiat *electuarium*. Capiat ʒ.j. *alternis diebus manè.*

Superbibendo *aquarum Chamæpit. & Hyperici* ℥.ij. dulcorando eas, *cum Hydromelite vero*, *quod Malvaticum vinum* refert.

Ut sudaret *altero die*, quoties *pilulis* præcedenti usus esset, imperavi, intrando *in balneum siccum seu stupham, ubi priùs horâ unâ ante ingressum balnei, haustum sequentis decocti* biberit: ℞. *Zarsæ parillæ* ℥.ij. *Chamæpit. Chamæd. sicc. ana* ʒ.j. decoquantur *in Aqua mensur. j. ad tertiæ partis consumpt.*

Hisce *remediis* cùm esset usus, ad mensem Maji, Anni sequentis usq;, certiorem me fecit, plurimùm hæc sibi profuisse, superesse leves tantùm reliquias,

& imbecillitatem membrorum, atque digitorum contractionem, aliquousque manuum.

Suasi ut in *pilularum* usu, quibus ille successum imprimis adscribebat, pergeret, addendo *prædictæ compositioni*, *Hermodact. verorum* ʒ. ij. *succi Chamæpit. inspissati, vel ut vocant extracti* ʒ. j. *Bis in septimana, uti priùs fecerat*, *eas* sumendo, & *sequenti die post haustam potionem, stupham* ingrediendo.

Dein ut loco *electuarii*, quod jam absumptū erat, *Pulveres qui illud subeunt*, sumeret, addendo *pulverem fol. Betonicæ*, *& cùm extracto Chamæpit.* formaret *pilularum massam: de qua* ℈. j. *quantitatem singulis matutinis* deglutiret, *idq́; per dies quadraginta* continuaret.

Præterea suasi, ut postquam *in balneo* sudarit, se *Lixivio* abstergeret, *quod ex cineribus Ossium equorum combustis, cum sarmentis Vitium, transcolatione cum aqua* factum sit, *& in quo Salvia, Betonica & Chamæpitis* coxerint.

Vino item infundat *Chamæpityos siccæ* ℥. j. *Hermodact. verorum* ʒ. ij. *ad octo illius mensuras, in dolio asservandas.*

Hisce sic cum decenti regimine aliquousque usus, ita sanitati integrè fuit restitutus, ut de nullo affectu ampliùs, nisi quòd digiti manuum, nonnihil adhuc astricti essent, sit conquestus. Quod impedimentum res rectè apprehendendi, cùm sequenti tempore, in Italiam proficisceretur, & Puteoli, ubi sulphur coquitur; vapori inde exsurgenti, manus imposuisset, aliquoties, subitò emendatum, ut deinceps digitos extendere & flectere potuerit, sicuti mihi Anno 1613. mense Julio, decem à priore curâ post annos, cùm hic transiret, narravit.

Articu-

Articulorum dolor, Membrorum languor, à capitis imbecillitate & defluxionibus.

ANte decennium, Nobilis quidam miles magni nominis, ex equo cadẽs, caput vehementer allisit, unde longo tempore postea, doloribus capitis infestatus, debilius illud redditum fuisse, ex sensuum imbecillitate, & membrorum quoq; languore sensit, & quòd maximè illi molestum erat, certo tempore, defluxionibus divexabatur, inprimis, circa articulorũ regionem dolebat interdum. Certis temporibus meliùs habebat, sub hyemem præcipuè recrudescebat malum, metuebatq; arthritidem, cujus præludia jam sentiebat.

Multis erat usus *remediis*, sed curam perfectam inde minimè succedere conquerebatur. Ob eamq; causam, Anno 1609. consilium à me petiturus, Basileam ad me venit.

An *aquas acidas* bibere deberet, vel *plumbariis thermis* uti, consilium petebat. Ego utrasque dissuasi, *acida* nervoso generi non competere asserens: *Thermas* verò, cùm prius quoque usus esset, differendas, & ut *corpus* per *purgationes & sudores* diligenter evacuaretur, procurãdum: cujus rei gratiâ, *Vinum* seq. ut biberet, *primùm diebus aliquot* continuis, *postea aliquot interjectis*, repeteret, tale præscripsimus: *℞. rad. Cichor. Fœnicul. ana* ℥.ß. *Iridis* ℥.j. *Rhapont. cort. rad. Ebuli ana* ʒ.vj. *rasur. ligni Guajaci* ℥.j.ß. *ligni Sassafras* ℥.ß. *Absinth. sicci* ʒ.j.ß. *Chamæpit. sicc.* ʒ.j. *semin Corian.* ʒ.ß. *fol. Sennæ mundat.* ℥.ij. *Mechoacæ* ℥.ß. *Turbith.* ʒ.iij.

Hermodact. verorum ʒ. ij. *Rhabarb.* ℥.iij. *Spicæ* ℈.j. conquass. *omnia*, affunde *Vini albi mediocris q.s. ut quatuor fiant doses*, macerentur *parùm*, *postea in Aqua servente* stent *parùm*, & dein servetur ad usum. Bibat *quatuor matutin. non calidum*, *postrema vice*, *si non admodùm priores* purgarent, infund. *adhuc Rhab.* ʒ.j.

Confortante electuario nervoso generi accommodato, hoc utatur: ℞. *conf. flor Cichorii*, *Capill. veneris ana* ℥.j. ß. *Rosarum* ℥.j. *Majoran. conf. Chamæpit. ana* ℥.ß. *pulv. rad. Zarsæ parillæ, rad. Pentaph. rad. Aristol. rotund. Chamædr. siccæ, sem. Hyperic. ana* ʒ.ß. excipiantur *syrup. conf. cort. Citri*, fiat *Electuarium*: Capiat *per vices* sumendo *bis in septimana manè*.

Ad sudores movendos, jussi ut *semel* vel *bis* seq. *antidoto* uteretur *hebdomadatim, cubitum iturus, & manè* sudaret: ℞. *Mithridat. opt.* ℥.j. *rob. de Sambuco, rob. de Ebulo ana* ℥.ß. *adde Extract. tabulati quod dedi, & cum syrup. de Betonica* misce *dilig.* Capiat de eo ʒ.j.ß. *cubitum iturus, præcedenti levi cœnâ.*

Manè verò ad nervis robur addendum, *Aq. seq. spinam calidè* illinat: ℞. *aquæ Salviæ, aquæ Chamæpit. aquæ destillatæ ex Ranis decem vivis, & Lumbricis centum ana* ℥. ij. misce *Balsamum meum & hoc* ungatur *spinâ dorsi.*

Hisce factis, *veris tempore diætam* posse institui, vel *æstatis, thermis* eum uti posse dixi. Ille verò usus hisce *remediis*, veris tempore in Belgium militatum, ad Archiducem Albertum abiit.

Gonagra in viro & muliere.

Vide sub eodem hoc titulo Arthritis, & præsertim Gonagra Bis.

Arthritis,

Arthritis, cum subsequente Febre hectica & putrida.

IN comitatu Burgundiæ, generosa quædã mulier adolescens, nupserat cuidam ex proceribus illius comitatus, viro illustri, provectæ jam ætatis, & filiũ illi peperit. Verùm marito, è vivis sublato, viduæ, in mamilla sinistra, tumor sensim excrescens prodiit durus, quem alii scirrhum, alii cancrum esse judicabant, qui cùm diu durasset, tandẽ in abscessum conversus & suppuratus, in ulcus abiens, sanatus est, relictâ cicatrice admodùm inæquali, labiisque duris.

Mox postquã sanata fuit, in gravissimos dolores incidit circa ossium nudam, præcipueque articulorum regionem, cum capitis intolerabilibus cruciatibus erumpentes. Medici suspicati à Lue venerea eos procedere, *curationem* eò dirigebant, atq; *suffitibus ex Cinnabari* ei mederi voluerunt.

Verùm frater illius comes, quem ante multos annos, ex Hispania reducem, & Basileæ lue hac correptum, curationis gratiâ subsistentem, curaveram, memor me tantùm *purgationibus*, atque *aquâ quadam sudoriferâ* se sanasse, ut simili modo, citra *hydrargyri* usum, sanari posset, eam ex comitatus illius metropoli, ad se advehi curavit, meque Anno 1599. mense Septembri, ut properè ad eam venirem, in urbem, itinere trium dierum, ab urbe nostra distantem, literis missoque equite, sollicitabat rogabatque. Cui etsi senex jam, ægrè morem gererem, tamen partim, ut illi gratificarer, partim ut antiquitates illius, raraque quæ plurima habebat, inspicerem, eò me eques contuli.

Cùm eò perveniſſem, eam ſub *ſtrato* decumbentem, *ſuffumigiisq;* utentem, ſummeque ob lectum carbonibus accenſis calefactum, calentem ſudantemque deprehendi, & de doloribus circa oſſa atque calvariam conquerentem, febreque ſimul laborantem, quæ ſuas habebat certo tempore exacerbationes, easque præſertim, poſt cibum ſumptum. Cùm & Medici & Chirurgi eam lue venerea infectam eſſe, mihi narrarent, ad eam extirpandam, ſe hac *cura* uti dicentes, ipsâ etiam ægrâ, de hoc ab illis perſuasâ, de ſingulis ſciſcitatus, nullum indicium luis venereæ in ipſa deprehendere potui. Itaq; ægram, quare hoc crederet interroganti, dicentique illam ſine dubio nihil ſiniſtri commiſiſſe, unde luem hanc contraxerit: Reſpondit illa, ſcire ſe hoc, verùm ſi quid tale ſit, à marito defuncto, hoc per contagium ſibi accidiſſe. Quod, cùm de integritate & probitate ejus mihi conſtaret, negarem, intulit illa ſubridēs, non ſolere ipſarum maritos adeò caſtos eſſe, ut unâ tantum conjuge, contenti ſint.

Exactè itaque ſingulis perpenſis, & conſilio inito cum Medicis, oſtendi Arthritidem eſſe hunc affectum, neq; dolorem illum, circa oſſa ſe offerentem, qui quartam Luis Venereæ ſpeciem conſtituit, quod multis rationibus probavi, eosque in meam ſententiam adduxi, ut idem faterentur, mecumque conſentirent. Quapropter à *ſuffitibus* illis, quibus jam diu uſa fuerat, & quæ febrem hecticam in ea pepererant, abſtinere chirurgum juſsimus, & pro doloribus arthriticis, *remedia* in hoc caſu convenientia, adhibuimus.

Verùm cùm præter hunc affectum, circa coxas, humeros

humeros caputque eam affligentem, febremque hecticam eam consumentem, febris putrida simul accessisset, unde Cardialgię, Vomitio post cibum sumptum ferè continua, iis maximè quæ mortem minabantur, præcipua accommodata fuerunt *remedia*. Quæ, me post septimanas tres domum reverso, etsi quandoque levamen aliquod adferrent, ita ut ad sequentis Anni 1600. menses aliquot vixerit, tamen sensim tot morbis labefactata, tãdem è vivis excessit.

Corpus demortuæ, à Medicis sectione divisum atque undiq; diligenter inspectum, hoc pacto constitutum deprehensum fuit, sicuti clarissimus & excellens Medicus Vesontinus, D. Joannes Chifletius, summus quondam amicus meus, ad me prolixè & diligenter transcripsit. Capitis cranium crassum, atque integrum sine suturis; Ventriculi in cerebro aquâ limpidâ pleni. Mamma sinistra quâ dum viveret, scirrho laboraret, circa radicem scirrhosa, ut & circa papillæ radicem scirrhus erat candidus, glandulam repræsentans. In costis vena lata nigricans latebat. Hepar sanum nec vitiatum. Vesicula fellis exteriùs nigra, intrinsecùs ulcerata, & bile atra, quæ picis instar splendebat, repleta. Lien totus putris, sanguine nigerrimo oblitus. Venæ meseraicæ tumentes, & sanguine atro turgentes, eoque crasso & veluti concreto, qui è majoribus venis, coralli instar nigri invicem cohærens, extrahebatur, venæque ex illis ventriculum implicantes, latę & varicosæ erant. In rene dextro, calculus triangularis, albus, muco obvolutus inventus fuit, in sinistro tantùm arenulæ. In reliquo corpore sanguis, in vena cava paucus, uti & cor quod parvum erat, exangue cernebatur.

Ex quibus præcipuis hisce vitiis, satis conjicere potuimus, in venis causas, & putridæ & hecticæ febris, atrophiæ aliorumq; partium naturalium symptomatum, fuisse, quæ mortem illi potiùs, quàm arthritis, quippe quæ curari potuisset, pepererunt.

Podagra diuturna.

NObilis quidam luxuriosè vivens, cùm ad mediam ætatem pervenisset, uxore ductâ, variis morbis affligari cœpit, & imprimis podagrâ, quæ illum & frequenter graviterq; invadebat, cui ut obviam iret, à *vino* toto reliquo ætatis tempore, abstinuit, illiusq; loco *Loram appellatam* bibit. Quam ex *Pomis & Prunis sylvestribus, Berberisq; racemis in dolio inclusis, superinfusâ Aquâ fontanâ* parari curabat, *eâ quantitate fructuum, additâ, ut ruborem & aciditatem cum aliqua austeritate, lora* contraheret. Quâ admodùm delectabatur, ut & copioso esu *capitatæ brassicæ, raparum conditarum, donec acescant* (uti solent compositum dictum parare) & *fructuum horariorum, cerasorum, prunorum, uvarum,* quibus neutiquam offendebatur. In quorum usu persistens, rariùs, semel tantùm in anno vel biennio, & mitiùs podagrâ laborabat, extremamque ætatem, annos circiter octoaginta attigit, liberis etiam ab ipso decrepito procreatis. Inter quos tamen, ex sex qui supervixerunt, tres illius filii, primogenitus illegitimus, duo alii legitimi, leprâ correpti, misereq; diu afflicti, atque extincti sunt: filiæ autem tres sanæ, & incolumes, ad grandem ætatem pervenerunt.

Podagra hæreditaria.

FRatres duo viri primarii Vesuntini, diu podagra

gra graviter afflicti, & cum summo cruciatu jam annos aliquot, per paroxysmos, singulis annis aliquoties infestare soliti, huc consilii causâ ad me venerūt, Anno 1602. mens. Augusto. Quibus præter regimen idoneum, præscripsi, ut de *Antipodagrico meo* in forma *electuarii* sumerent *ad ℈.j. singulis matutinis, jejuni continuando ad dies quadraginta.*

Deinde ut *pilulas* sequentes *pondere ʒ.j. singulis mensibus* assumerent, quæ tales erant: ℞. *Hermodactylorum verorum excorticatorum ℥.ß. Aloës, Turbith, Mechoac. ana ʒ.j. Rhab el. Myrobal. citrin. chebul. Mastich. ana ʒ.j. Euphorbii ℈.ij. rad. Aristoloch. rotundæ ℈.j. sem. Hyperici, Zingib. sem. Cymini ana ʒ.ß. Salis gemmæ ℈.ß. cum succo Ivæ artheticæ fiat* massa, addendo *Diagrydii præpar.* ʒ.ß. formentur *ex ʒ.j. pilulæ aliquot, menstruatim uti dictum sumendæ.*

Septennio post, Anno 1609. mense Julio, ad me reversus fratrum alter, ventriculi imbecillioris aliorumque accidentium causâ, statim mihi aperuit, se & fratrem suum, ab eo tempore, quo medicamentis præscriptis à me usi fuerunt, jam toto elapso sexennio, aliquotque mensibus, podagrâ nunquam laborasse, nec ulla illius sensisse indicia, seque tantùm *pilulis* fuisse usum, per *anni spatium*, omisso *antipodagrico*, illisq; effectum hunc attribuere.

Petentique descriptionem *illarum pilularum*, Vesuntio ad me remisit, cum hoc Encomio; Je vous envoje copie de la recepte, que donastes à mon frere & à moy, pour nous guerir des gouttes, ainsi qu'auons estez, bien quelles nous fussent hereditaires.

Podagra

Podagra alia diuturna.

SEptuagenarius quidam senex, syndicus Reipublicæ cujusdam inclytæ, in magistratu suo, multis negotiis domi forisq; exercitatus, à podagrâ quâ multos annos fuit divexatus, consilio cujusdam, præter spem liberatus omnino, ad octoagesimum ætatis annum vixit. Intellexi ex illo, solo usu ***herbæ Betonicæ*** hoc factum fuisse, ***variis modis*** hac assumptâ, non solùm ***conservâ*** illius, ***sed & Vino per macerationem illius facto:*** Dein & ***in cibis coctam*** comedebat. Adhibito interim ***moderato usu in cibo & potu***, & præsertim ***temperantia in Vino.***

Podagra in melancholia.

VIde in Mentis alienatione. Lib. 1. Melancholia cum variis capitis affectibus, &c.

Podagra in muliere.

POdagrica quædam mulier, continuò hoc affectu infestata, dum in matrimonio esset, vidua postea facta, consilio meo, ut si non curari posset, saltem mitiùs ab ea afficeretur, usa est.

Consului ut ***pilulis*** sequētibus ***levioribus***, ne humores nimiùm movendo podagricum paroxysmum, ut fieri solet, accerseret, ***veris & autumni*** tempore sæpè uteretur: ℞. ***pilul. Chamæpit. description. Matth.*** ʒ.***ij. Rhabarbari el. Hermodact. ana*** ʒ.***j. Mastiches*** ℈.***j. cum syr. Ros. sol.*** fiat ***massa***; Capiat ʒ.ß. ***vel*** ℈.***ij. semel in septimana.***

Jussi etiam ***pedes***, podagræ obnoxios, ***sæpè*** immergere in ***sequenti lixivio, manè & vesperi:*** ℞. ***Ossium diversorum combustorum, cum ligno Quercino cineres, per quos*** coletur ***aqua Fabrorum extinctionis ferri***, additâ

mens. j.

menſ.j. Vini rubri, & Urinæ pueri, fiat *lixivium* ſatis efficax, *in quo* decoquantur, *Pruna ſylveſtria ad uſum ſiccata, ad P.j. vel ij. Salviæ, Chamæpit. ana M.j. Salis P.j.* Utatur *frequenter, præſertim corpore purgato.*

Totum biennium, ab hoc hoſte libera fuit. Verùm cùm eo finito, marito nuberet, prima nuptiarum nocte, podagrâ iterum correpta eſt, à qua etiã, quia *medicamenta* poſtea neglexit, ad extremum vitæ uſque afflicta fuit.

Podagra in ſene.

DOlorem quidam ſenex in pede dextro ſentiebat, circa malleolum, cum leviter apparente tumore, quo & priùs bis térve laborarat, & quia tunc meliùs habuerat, ex uſu *cataplaſmatis*, quod tunc temporis ei præſcripſeram, cùm dolor ſummè urgeret, nec ambulare poſſet, rogabat an illud repetere deberet, denuo itaque illi præſcripſi: ℞. *Medullæ Panis partes ij. farinæ Fabarum par.j.* coquantur *in Lacte,* contundantur, *adde ol. Roſacei q.ſ.* fiat *Cataplaſma.* Cùm hoc bis térve applicaſſet, dolor cœpit minui.

Maximè verò cùm *folia Nicotianæ majoris, parùm conquaſſata* applicaret, quod plurimùm laudabat. Eaque *ſub finem contuſa, cum ſucco* apponebat, unde tumor ſubſedit, dolorque evanuit. Etſi podagrãm eſſe ſciebam, nolui tamen illam ſummè metuentem, hujus mentione eum perterrefacere.

Podagra cum nephritico dolore.

VIde in Hypochondriaco dolore. Lib.II. Nephriticus dolor ob calculum renum, &c.

Podagri-

Podagricorum membra exesa.

IN arthriticis, podagricis maximè, membra intrinsecùs, diuturnitate, adeò perforari ductibus sinubusque oblongis, angustis, atque si tineis vel xylocampis exesa essent, sectio ostendit, præsertim carnosis in locis musculorum, quorum spatia, nervi, citra omnem annexum pervadunt, per quæ & defluxiones, nervi ductum comitatæ feruntur, à quibus & continua destillatione humoris ampliata spatia, veluti attrita, vel levi ex causa humores commotos suscipiunt. Unde præcipuè accidit, ut diuturnâ podagrâ laborantes, facilè in hunc affectum incidant, malumq; sit propter organi hoc vitium immedicabile. Impediri tamen potest ad tempus, *si corpus non admodùm* exagitetur, atque *astringentium* usu, quibus membra laxata nonnihil coarctantur.

Calculi tophacei in pollice pedis podagricæ.

MUlier quædam Lucernæ Helvetiorum, è nodoso pollice pedis sinistri, pugni magnitudinem excedente, calculos tophaceos, è quibus minimus piso major erat, plusque viginti, suppuratione illic factâ, cum maximo dolore, successivè reddidit.

Cervicis, Omoplatæ & Coxendicis dolor.

VIr quadragenarius quidam, rufus biliosus, qui aliàs quoque in genu dolores sensit, eoq; nomine *thermis* usus erat, 5. Novemb. Anno 1601. cùm frigus immensum esset, subitò gravi dolore in cervicis postica regione, quam nucham vocant, correptus, me summo manè accersivit, intensos cruciatus,

tus, etiam ex minimo colli motu sentiens, cùm an ex violento, vel inæquali colli motu evenisset, uti hoc sæpè observavi, ab hac causa pressis nervis illud accidere, illeque nihil horum præcessisse mihi exponeret, defluxionem eò delapsam significavi, futurumque ut ulteriùs descendat, etiam in alios articulos, quod ille, ut cervicis saltem immensus ille dolor mitigaretur, optabat.

Statim hoc *cataplasma* supra *nucham calidè* applicui: ℞. *Panis medullæ, farinæ Fabarum ana* ℔.ß. *seminis Fœnigr.* ℥.ij. *semin. Psyllii* ℥.iij. coquantur *parùm* in *Aqua & pauco Vino*, addendo *pulveris seminis Cymini* ℥.ß. *olei Anethini, Rosacei ana* ℥.j.ß. fiat *Cataplasma.*

Dein & *Cucurbitulas* siccas, *scapulis* admovere jussi. Quorum usu, & imprimis *Cataplasmatis*, dolorem intensiorem fieri narrabat, sed jussi ut in illius usu pergeret & repeteret.

Sub vesperam mitigari cœpit. Jussi *Mithridatii* ʒ. *j.* ß. *tempore somni* sumere, renovareq; *Cataplasma.* Unde ea nocte dormivit, sudavit, dolorq; remisit, redeuntibus tamen quandoque punctionibus eo in loco.

Manè sequenti, quia *scarificationibus* uti solebat, & propter intermissas hoc sibi accidisse afferebat, ut *supra scapulas* fierent, *cum cucurbitularum applicatione*, suasi.

Verùm ea nocte, nova defluxio in summum humerum sinistrum delapsa, novos illic & atroces cruciatus, per totum humerum & cubitum se extendentes, peperit.

Manè vocatus, idem *Cataplasma omoplatæ & brachii affectæ regioni* applicatum fuit, repetitumq;, unde

cùm

cùm sub noctem mitigaretur malum, ut quietiorem noctem haberet, *Mithridatium* denuo exhibui.

Et sequenti die ut *purgaretur*, *pulvere* id fieri maluit, quem ante annos aliquot, cùm Melancholiâ hypochondriacâ laborasset, illi præscripseram, & tunc uti etiam postmodum, se cùm felici successu usum dicebat; quod & mihi placuit, sumpsit igitur, & aliquoties inde dejecit, eundemque sequenti die Dominica repetiit: unde egregiè & sine labore *purgatus*, semper interim *emplastrum loco affecto* adhibendo, sanatus fuit.

Sed dum post aliquot dies, cœlo frigidissimo, côcionem adit, à prandio extra urbem exspatiatur, noctu alibi cœnat, & postea etiam domo egreditur 20. Nov. nocte, nova defluxio illi, non in latere sinistro, ut priùs, sed dextro, in Ischiæ locum delabitur, subitoque illic novus dolor & cruciatus ad genu usq; se extendens, ibique graviter excrucians, suboritur, unde inquietissimam noctem habuit; cùm neque cubare, nec sine magna molestia sedere posset, & ferè erectus stare cogeretur.

Vocatus sub vesperam, jussi *seq. liquore locum affectum* inungere: ℞. *Aquæ vitæ* ℥.iij. *Salviæ* ℥.j. *Camphoræ*, *Opii*, *Styracis liquidæ ana* ʒ.ß. Misce.

Summo mane vocatus, de inquietissima nocte prægressâ conquerebatur, doloremq; ubi primùm *locus inunctus* fuisset, & in *lectum* se collocasset, valde auctum fuisse, sed eadem horâ subitò nonnihil remisisse. Ego non *inunctionis* causâ dolorem exacerbatum fuisse, sed ex motu, dum lecto se committeret, & ex decubitu, respondi, hujusq; *aquæ efficaciam* non tam subitò in actum potuisse produci, sicuti verò

verò nunc illius operationem experiretur: esse enim sæpè à me *expertum remedium.*

Sed cùm ex levi commotione, adhuc dolor, tum juxta coxam, tum in ipso genu urgeret, & de tensione venarum & pulsatione in pede conquereretur, *Venam in pede dextro affecto, juxta malleolum internum,* illi tundere jussi, (cùm in exteriore illius sede *eam* quæ *Ischiadica* dicitur, incidi maluissem, chirurgus verò eam secare vereretur) effluxitque sanguis copiosus, statimque inde se levatum prædicabat, sensimque dolor evanescere, & intra triduum penitùs cessare cœpit.

Omoplatæ dolor.

QUædam in summo humero, sævifs. dolores patiebatur, Junio mense An. 1599. ex defluxione ortos: licèt ab articulo luxato, hunc proficisci sibi persuaderet.

Hoc perseverante, nec dum ab *inunctionibus* cessante, *Cataplasma* applicui; quod ℞. *Panis rasi decoct. in lacte, scutell. 2. farinæ Fabar. scutell. j. sem. Cumini* ℥.ß. *Bacc. lauri* ℥.j. *ol. Cham.* ℥.ij. Mista hæc & in formam *catapl.* redacta, applicabat *calida loco dolenti.* Valdeq; mox profuit, dolorque tandem abolitus.

Omoplatæ & Scapularum dolor, in Lue venerea.

VIde in Defœdatione. Lib. III. Omoplatæ & Scapularum summus dolor, &c.

Coxendicis dolor in viro.

MInister quidam verbi Gallus, alibi ministerio

fungens, tota hyeme, dolore coxẽdico divexatus est.

Purgato corpore, *pil. fœtidis*, ut sudaret, *decoct.* hoc præscripsi 23. Maji, Anno 1592. ℞. *Guajaci ras.* ℔. ß. *Zarsæ parill.* ℥. j. ß. *rad. Enul.* ℥. j. fiat *decoct. in mens. iiij. Aquæ ad cons. mediet.* Sumat *manè* & *vesperi*, & sudet *in lecto*, & si non succedat, in *balneum siccum* intret, postquam *potum biberit*, & sudet *semel in die.*

Item *locum affectum* inungere jussi cum *aqua Vitæ infus. Thymi*, *Rosmarini*, *Salviæ*, *Majoranæ*, *Lavandulæ*, addito *pauco ol. Spicæ & Juniperi.*

Iterum ad me misit 2. Junii, & cùm dolor in pedem descendisset, uti in ischiadico fieri solet, jussi *eandem partem Aqua vitæ dictâ* illinire.

Et quia dolor molestus erat, misi *Narcoticas tabulas*, ut *alternis noctibus* uteretur, quarum usu vehementer sudavit dolorque imminutus fuit, tandemque omninò, qui priùs tam diu duraverat, evanuit.

Coxendicus dolor in muliere.

DOlore circa lumbos vehemẽti, per octiduum jam laborarat, mulier quædam senex: coxendicum dolorem esse statim cognovi.

Jussi inungere sedem dolentem 5. Maji, An. 1592. ℞. *aquæ Vitæ q. s.* infunde *Salviam*, *Thymum*, *Rutam*, arida, *pulverisata*, bulliant *in duplici vase*, adde *parùm olei Spicæ*, misce.

Dein sudet *in lecto priùs sumpto haustu sequentis decocti*: ℞. *ligni Guajaci* ℥. j. decoque *in mens.* ß. *Aquæ ad consumptionem medietat*: Bibat *manè* & sudet.

Cùm non remitteret dolor, *purgavi* illam: ℞. *Diaphœn.* ʒ. ij. *Diacarthami* ʒ. j. misce, *cum Sacchari* fiat *bolus*; Capiat *per se vel cum Brodio.*

A'pura

A' *purgatione* meliùs habere cœpit, sed quia sub noctem dolor rediit, ad genu descendens: ℞. *ol. Chamom. Rutacei, an.* ℥.j.ß. *unguenti Marciati* ℥ j. *Ceræ q. s.* fiat *linimentum*: Ungatur *genu & coxa.*

Sequenti nocte dolore urgente: ℞. *syr. de Papav.* ʒ.iij. *de Betonica* ʒ. ß. *aquarum Buglos. Salviæ ana* ℥.j. fiat *potio*; Bibat *eam cubitum itura.*

Sic circa 15. Maji ad pristinam sanitatem rediit.

Ischiadicus dolor, ulcera gignens, circa coxam, & claudos efficiens.

Vide in Motus impotentia. Lib. I. Crurum contractio ob ulcera, &c. In Quatuor.

Ischiadicus dolor in febre.

Vide in Febribus. Lib. II. Febris, Convulsio, Ischiadicus dolor, &c.

Dorsi dolor in sene.

Septuagenarius quidam, cùm longo morbo attenuatus & debilitatus, immensos dorsi dolores, jam diu sentiret, nec quicquam proficerent *medicamenta*, obiter eum invisens, hoc consilium dedi. Anno 1597.

Ut *dorsum* hoc *Balsamo* (sic enim vocare soleo quod *Balsamelæon* aliâs dicitur) *manè & vesperi* illinirent: ℞. *aq. Salv. rec. exstill.* ℥.j.ß. *Aq. vitæ compos.* ℥. ß. *ol. Spicæ per destill. facti gutt. iij.*

Hoc *remedio* per triduum cùm esset usus, ita profuit, ut dolor omnis evanesceret, & integrè convalesceret. Itaque illud multis laudibus extollere non desiit, mihiq; ut annotarem, occasionem dedit.

Dorsi dolor cum Diarrhœa.

VIde in Dejectione. Lib. III. Diarrhœa, dolor ventriculi & dorsi.

Dolor circa ossa in Lue Venerea.

VIde in Defœdatione. Lib. III. Dolor circa ossa vagus, &c.

In Genu dolor vehemens, cum tumore.

IMmensus dolor, genu cujusdam mulieris occuparat, quem priùs nunquam passa erat: apparebat simul tumor, nec passum quidem, ob dolorem, progredi poterat.

Vocatus, jussi decoquere *Furfur & farinam Fabarum, additâ Sapâ, & sem. Carui contuso, & cum Axungia anserum cataplasma* formare. Quod *tepidum aliquoties* applicuit. Et licèt dolor non statim, causâ præsertim remanente, remitteret (quod maximè optabat) tamen postmodùm quietior fuit.

Et cùm nulla rubedo manifesta appareret, ut tumor discuteretur, jussi contundere *Iberidem & fol. Urticæ, cum foliis Hyoscyami,* atque frigere *in Sartagine cum Butyro recenti*, sicque applicare, sequentibus diebus, unde tumor nonnihil subsedit.

Ut penitùs absumeretur, *remedio, quo aliâs tumores discussi*, usus sum: *Panemq; ex pasta farinæ secalis,* miscendo *semen Carui tusum, recenter in furno semicoctum, & per medium dissectum, calentem adhuc supra genu* collocavi, unde aqua copiosè ex eo effluxit. Quod sequenti die, cùm *alia media pars calefacta* apponeretur, idem accidit: uti & cùm tertiò hoc fieret,

fieret, aqua ſemper emanavit, atque faſcias admodùm madefecit.

Et ſic tumore evaneſcente, doloreq́ue ceſſante, rurſum ambulare cœpit, ſanitatemq́ue recuperavit.

IN SUPERFICIEI CORPORIS DOLORE OBSERVATIONES.

Eryſipelas cruris.

ERYSIPELATE cruris dextri, quædam nobilis virgo, provectæ ætatis, præcedente febre (uti fieri ſolet) An. 1598. laborabat: rubebat admodùm tibia & dolebat.

Quibus permota, cùm ferre vix poſſet cōtactum, ob renitentem & ardentem dolorem (etſi nulla *topica* velint admittere alioquin vulgò) conſenſit ut aliquid applicarem.

Accepi itaq; *oleum Roſaceum & Vinum antiquum, æquali menſurâ: in eoq́, ferventi, duplicatum linteum* immergere juſſi, expreſſumq́; *calidum tibiæ* obvolvere: ex quo ſtatim dolor remiſit. Sed cùm rediret, illaq́ue quoties *hoc medicamentum* repetebat, levamen ſentiret: aliquoties per biduum eo uſa, liberata ab ardore & rubore fuit. Quod idem in aliis tentatum *remedium*, egregiè profuit.

Eryſipelas œdematoſum crurum, cum Ulcere.

VIr quadragenarius quidam, officium magiſtratus primarium gerens, potationiq́ue dedi-

tus, crura prætumida habebat, imprimis dextrum, idque jam longo tempore, aliâs bene habitus & coloratus. Accedebat interdum erysipelas, crusq; inflammatum, febris comitabatur, & ulcus supra malleoli regionem, in dextro crure, humorem aliquem continuò effundebat.

Venit ad me mense Julio, An. 1596. Et quia jam multis usus erat *purgationibus, decoct. item Guajaci, præmissâ idoneâ diætâ*, ut successivè purgaretur, finitis canicularibus, *sectâ* quoque *venâ*, *syrup.* hunc præscripsi: ℞. *Infusionis factæ ex Rosis florentibus multis vicibus*, quæ tunc habebantur, *quart. j.* addendo *Sennæ, Polyp. ana* ℥. *j.* ß. *Agar.* ʒ. *iij. Turbith.* ʒ. *ij. femin. Fœnicul. Anisi ana* ʒ. *ij. Coriandri* ʒ. *j. Cinam. Caryophyl. Zingib. ana* ʒ. ß. fiat *decoctio f. a.* addendo *Sacchari quart. j. ad consistentiam syrupi, cui in fine* permisce, *Diagrydii præpar.* ʒ. *j.* bene agitando; Capiat *cochl. ij. plus minúsve prout operabitur, bis in septimana.*

Dein ut *conserva hac, diebus à purgatione quietis alternis*, uteretur suasi: ℞. *conser. fl. Cichorii, Borrag. Scabiosæ ana* ℥. *j. cond. rad. Bugl. Cichorii, Caulium, Lactucæ, & carnis Cucurb. cort. Citri an.* ℥. ß. *rob. de Ribes q. s.* fiat *electuarium.*

Et quia sponte singulis ferè matutinis, in lecto sudabat, in eo ut perseveraret, mandavi. Et in *balneo sicco, sumpto priùs rob. de Sambuco, bis in mense potenter sudorem* eliceret, *corpusq́ Lixivio* ablueret.

Postea *lixivio* sequenti *antequam erysipelata erumperent, ut crura* foveret, *matutino tempore, calidè cùm spongia*, dixi: ℞. *aquæ Fabrorum extinctionis ferri Mens. j.* ß. *Aceti quartam partem mensuræ*, coletur *per cineres*, fiat *lixivium*, *in quo* decoque, *Salis, Gypsi usti ana*

P. j. Boli ℥.j.ß. *Sulphur.*℥.j. *Cadmiæ fos.*℥.ß. *Vitrioli* ʒ.ij. Utatur,

Fasciam oblongam ex panno Linteo, latam palmum parari curet, *insuendo petias pedis distantis spatio sic plicando, ut sine rugis se cruri accommodet, eaq; à pede incipiendo, sursumq; per crus ad genu usque involvendo crura, matutino tēpore* obvolvat, *totoq; die* relinquat, sic enim ne inter deambulandū, crura intumescant, cavebitur. Quam *fasciam*, si in *Lixivio interdū* coquat, *beneq; expressam*, applicet, validiùs tunc sic operaturam dixi.

Post menses duos, hæc sibi valdè profuisse scriptis significabat, sed quia ulcus in crure molestū illi erat, sequens ut adhiberet *unguentum*, misi: ℞. *succi Solani, Plantag. an.*℥.j.ß. *ol. Ros. Viol. an.*℥. ij. *Laricea* ℥.j. *Tutiæ* ʒ.ij. *Cerussæ, Lythary. ana* ℥.ß. fiat *Unguentum.*

Sequenti vere, *acidas* biberet *aquas*, & *in illis quoq;* lavaret, consului.

Erysipelas cruris œdematosum in Febre Synocha.

Vide in Febribus. Lib. II. Febris synocha, Erysipelas cruris œdematosum.

Inflammatio Faciei, in abscessum & Ægilopem, conversa.

INtumuit virgini cuidam mala sinistra, cum rubore & inflammatione, præsertim in ambitu oculi. Jussi *Epithema* applicare *ex aq. Ros. alb. Ovi, Lacte & ol. Rosar.* & *Pannum linteum eo madefactum* applicare.

Post biduum palpebra utraque, in tumorem admodùm elevata est, qui mollis erat.

Suppuratâ materiâ, apponere jussi sequens *cata-*

plasma: ℞. *Farinam fabarum & sem. Lini & Fœnigræc.* coquantur *cum Lacte & aq. Ros* addendo *ol. Ros. & Lilior. parùm, & Croci tantisper*: Applicet.

Abscessu rupto, fluxit pus, detumuitq; mala, remanente tamen tumore duro, in majori oculi angulo versus nares, è quibus emanabat, applicui *emplastrum abstersivum in Aegilope superiùs ordinatum.*

Minuebatur tumor, sed durus erat, rubens, idcirco ut suppuraretur, jussi *Terebinthinam cum vitello Ovi* dissolvere & applicare. Sic convaluit.

Palpebrarum inflammatio, tumor, cum Oculi affectu.

VIde in Oculorum dolore. Lib. II. Oculi dolor & Palpebrarum inflammatio, &c.

Colli tumor, cum facie rubra, Cephalalgia.

VIde in Discoloratione. Lib. III. Faciei rubedo, & lividitas, &c.

Glandularum colli tumor, & dolor in Febre ephemera.

VIde in Febribus. Lib. II. Febris ephemera, Carfunckel Germ. &c.

Mammarum tumor durus, cum inflammatione.

IN utraq; mamma senex quædam vidua, dolorem summum patiebatur Anno 1593. Septemb. mens. Erant autem duræ, lividæ, ita ut cancrum metuerem. Ex contactu dolor augebatur: aderat pectoris angustia, cita respiratio, cum febricula.

Jussi

Jussi inungere *ol. Ros. cum Album. Ovi & Aceto ros. invicem agitatis*, addito *pauco Bolo rubrâ.*

Post dies quinque, cùm inspicerem, adhuc duræ erant: itaq; sequens *cataplasm. paratu facile*, quia pauper erat, *continuò* gestare, & *indies bis* renovare jussi: ℞. *farinæ Hord. Fabar. sem. Fœnigr. an. P. ij.* coq. *in Vino & Aqua, addito Butyro*, misce. fiat *cataplasma.*

Venit post aliquot dies sana, gratias mihi agens.

In Alia.

EAdem ratione *curata* fuit alia junior, cui tota mamma indurata & inflammata fuerat, cum summo dolore, Anno 1599.

Mammarum inflammatio, in abscessum desinens.

PUerpera, cùm lactare inciperet infantem, An. 1593. mense Septembr. sensit immensum cruciatum in mamilla dextra, cum rubore & duro tumore renitente, in ambitu papillæ: aderatq; febris. Mox cognoscere potui, inflãmationem esse: abundabat enim lacte mamilla, quod tamẽ, cùm non prodiret, infans sugere, diu non potuit.

Jussi primùm inungere 1. Septembr. hoc *unguento:* ℞. *mucil. sem. Psyllii* ℥. ß. *Boli arm.* ʒ. *ij. ol. Rosac. aceti Ros. ana* ʒ. *ij.* misc. Fiat *inunctio.*

3. Septembr. *cataplasma* applicui *ex farina Hordei, Lacte & ol. Ros.*

5. Addidi huic *catapl. ol. Cham. Lil. Farinæ, semin. Lini & Fœnigr. portionem:* quia suppurabatur.

6. Septembr. dolor augebatur, & febris, pure genito: applicui aliud *cataplasma:* ℞. *farinæ Hord. Fa-*

bar. ana P.j.sem.Lini, Fœnigræc. ana P.ß. flor. Chamom. P.j. rad.Lilior. & Ireos recent. an.℥.ß. coq. & contund. addendo *ol.Chamom.* ℥.*ij. Croci* ℈.*j.* fiat *cataplasma.*

7. Septembr. reiteretur *catapl.* addendo *Ficuum num.x.farinæ Oryzæ* ℥.*j. Caulium Malvarum coctarum & contus. unà cum Lardo.*

8. Apparebat abſceſſus acutus, pure ex contactu refugiente. Juſsi *Fermentum cum pulpa Ceparum coctarum* applicare.

9. Septembr. ſponte ruptus eſt abſceſſus, puris magnâ copiâ profluente, ad dies binos: poſtea lac per octiduum magnâ copiâ effluxit. Impoſui *turundam cum Terebinth. & Melle: tandem pauco immiſſo Balſamo* integrè ſanata eſt.

Inflammatio circa radicem Pollicis.

NObili cuidam puellæ, Anno 1596. pollex inflammatus eſt admodùm, den Wurm noſtri vocant, unde ſæpiùs gangrænam ſubſequi, & articulum unum digitorum vel duos, vel totum digitum amitti, vidi: ſentiebat cruciatus maximos, circa unguis præſertim radicem, & in febriculam incidit, adeò ut animo ferè delinqueret.

Applicavit ab initio *emplaſtr. ex Melle cum Farina ſubactum,* add. *pauco Salis,* unde dolor mitigatus.

Altero die intumuerat manus, & brachiũ totum dolebat, juſsi applicare *folia Nicotianæ majoris manui.*

Tertio die detracto *emplaſtro,* in pollice ſuppuratio apparebat, præſertim in ambitu unguis; fluebat viroſum & fœtidum pus, dolor autem remiſerat. Juſsi aliud *emplaſtrum* apponere *ex Laricea ſubactâ cum Vitello ovi & Melle,* addito *ſucco Plantag.*

Quinto die, metuens ne tendines circa unguium radicem putrescerent,ubi profundum videbatur ulcus, *unguent. detersivum, cujus in ægilope superiùs mentio facta, transversim huic loco* adhibere jussi, nihilominus *empl. ex Laricea* usu perseverare.

Cùm jam omnia in meliùs vergerent,ut in *decocto Hederæ terrestris & Numulariæ*, addito *pauco Lixivio, manum* immergeret, *bis in die*, præcepi. Cœpitque sensim sanari, decedente tamen ungue.

Cancer & Carcinoma.

CAncer verus,qui tumore duro sensim à pustula incipiens in ulcus inæquale, labiis tumidis convertitur, & tũc Carcinoma dicitur, quod & carne malignâ hinc inde extuberat, cruoremque exsudat, & curationem non admittit, non semper uno modo prodit, sed formâ nonnihil variat, aliquando cum tumore alio compositus, prout malignitas illius exuperat plùs minúsve, & prout in hac illâve parte nascitur, nunc in externis corporis sedibus,sese patefaciens, aliâs in foraminibus illis, in corpore apertis, latens, sed conspicuus. Quemadmodum ego jam longo tempore, in Praxi versatus,diligenter hoc observavi, & cùm ejusmodi tumores, diu sæpè ignorarentur, cancros esse primus pronuntiavi, sicque meam sententiam confirmavi, ut & periti Medici eam approbare non fuerint dedignati,eventusque tristis, tales fuisse comprobarit. Et sanè ad hosce cancros cognoscendum, viam mihi aperuit, socer meus insignis chirurgus, qui primùm mihi unum aut alterum, in suis quos curabat ægris, demonstravit, primùm Monspessulo reduci Basileam

facto, cùm priùs non meminerim mihi aliquem, licèt plurimos illic viderim, in Praxi externos tumores, & ulcera, demonstratum fuisse: Describam itaque aliquas cancrorum observationes.

Cancer in Mamillis mulierum.

QUamplurimos ejusmodi in fœminis vidi, verum cancrum exprimentes, tam integros, duritie, lividis pustulis, ardore levi saltem molestantes, quàm postea exulceratos, stirias carneas protrudentes, labia tumida, inversa proferentes, cruorem continuò reddentes, diu excruciantes atque etsi radicitùs in aliquibus ad costas usque amputarentur, rursum repullulantes, tandemque mortem adferentes. Hi ab ulceribus pravis, & quæ in mamillis ægrè sanantur, totasque sæpè mamillas depascuntur, admodùm differunt: Quòd in illis nullus tumor durus, aut ulcus adeò lobis oppletum, sed pus & putredo potiùs conspiciantur.

Alius in Facie sub oculo sinistro.

ARgentinam accersitus à nobilissima matrona quadam, ostendit ea mihi, præsentibus illius loci præcipuis Medicis, horrendum tumorem sub oculo sinistro faciei, ad latera utrinque se extendentem, totumque illic oculum obtegentem, exulceratum, & labiis duris inversisque, cruoremq; exsudantē, eum mox Carcinoma esse pronuntiavi, & ut Medici idem fateri cogerentur, rationibus evici. Præmisso prognostico, incurabilem esse, *quædam tum fœtoris, tum cruoris continuò emanantis emendandi causâ*, præscripsi, eamque, quam paulò post mors occupavit, reliqui.

Alius in Mala juxta aurem.

MUlieri cuidam rusticæ, in mala juxta aurem, cancer durus, & lividus, sensim excrescens, in magnum tumorem adauctus est, qui tandem *sinistrè adhibitis maturantibus*, mulierum consilio, apertus, in ulcus seu carcinoma, in quo labia dura & inversa, uti solent ejusmodi ulcera cancrosa habere desiit, luxuriante & pullulante carne cruentâ. Rogatus ut inspicerem, mortalem futurum hûc affectum prædixi, jussique ut *siccantia validè citrà morsum, veluti Gypsum, similiaq; non magni pretii, ad putredinem arcendam & sanguinem cohibendum*, applicaret. Quibus per aliquot dies sustentata, cùm mulier nobilis, quæ cancrum curare se posse gloriabatur, *Allium contusum cum Fuligine furni*, illi imposuisset, secutâ, ex cancri irritatione, inflammatione, collum intus forisq; occupante, cum tumore, suffocata interiit.

Alius in Mala faciei.

IN mala dextra, cujusdam pueri, annorum quatuordecim, Anno 1598. circa Autumnum, tumor sensim crescens natus est, inæqualis, circa radicem latior, & fixus, transversæ manus latitudine elevatus, & in obtusam acutiem desinens, concolor alioquin, nec dolore magno vel ardore molestus, vires tamen admodùm prosternens. Hunc etsi cancrum esse dicerem, & sectionem quam tentabant, prohiberem, cùm tamen in superficie alcubi mollis esset, lithotomus eum *sectione* patefecit, unde mox labia vulneris inverti, atque incrassari cœperunt, cruorque hinc inde emanare, stiriæq; carneæ excrescere.

Hunc

Hunc cùm chirurgus radicitùs altè defixum,
tare vellet, idque citra malæ totius ablatione
ximamq; hæmorrhagiam, hoc fieri minimè
dissuasi. Ab eo tempore ab autumno ad finen
continuò sanguis emanabat, *detractis emplastr*
rendumque & fœtidum erat carcinoma, a
putredini arcendæ chirurgi tantùm essent i
Verùm cùm nihil proficerent, admodumq;
sceret caro, portionem illius sensim, ægro m
dolorem inde percipiente, amputarunt. Sed
quidem quicquam profuit, atq; æger viribu
tùs deficientibus, sub finem anni, quod mox
tio futurum prædixeram, exspiravit.

Cancer in Nasi externa sede.

IN medio nasi cancer protuberavit rustic
dam, Anno 1601. exulceratus jam, cùm
veniret, labiis inversis, sanguinem exsudans, h
dum aspectum præbens, & altero latere ad
usque protensus, quem à pustula indolente in
se, ante aliquot annos, atque eousq; excrevisse
demque sponte apertum fuisse, narrabat. Us
erat chirurgorum consilio, *sudatorio ligni Gua*
cocto, adhibitâ simul exquisitâ, uti moris est, diæt
rùm cùm nec hoc nec alia juvarent, miserè ad
tem usque, quæ mox secuta est, vixit.

Cancer in Colli latere sub aure sinis

IN colli sinistro latere, cancer exulceratus
tos annos, in senatore nostrate quodam d
latum spatium sub aure comprehendens, ad
midus in ambitu, labrisq; elevatis, ut auricul

illi immersa & innata esset: cui *multa exiccantia ex Gypso, Plumbo usto, Bolo, similibusq; in forma pulveris inspersi, aliaq; forma* admovi, unde egregiè minuebatur, ita ut interdum penitùs subsideret, sed mox iterum repullulans, donec totum septennium sic eum molestans, mortem illi accelerarit.

Alius in Colli posteriore sede.

IN cervicis posteriore sede, similem huic, de quo modò in hospite quodam Liechstaldi vidi, oppidulum in quo morabatur, transiens, & apud ipsum divertens, qui magnam dorsi superioris partem labris prætumidis, inæqualibus occupaverat, in medio spatio latè exulceratus & apertus, ac si cutis universa illic execta esset, luxuriante carne flaccidâ inæqualiter, sanguineque continuò illic *emplastris* detractis, exsudante. Diu hoc in ipso duravit, eumque post annos aliquot invisens, nihilò meliorem sed deteriorem factum inveni. Qui & eum immatura morte, adhuc juvenem extinxit.

Carcinoma in utroq; Inguine, prægressis fistulis.

VIde sub eodẽ hoc titulo, Gangræna in membro virili.

Cancer verus in femore.

IN femoris externa superiore sede media, cuidam matronæ, cùm pustula nata esset, punctionibus saltem interdum quibusdam ei dolens, eamque negligens, illa sensim excrevit, in tumorem pugni magnitudine durum, inæqualem, tuberculis lividis promi-

prominentem. Hunc primùm inſpexi, cum ſocerò meo, in principio Praxeos meæ, Anno 1559. & cancrum eſſe pronuntiavimus, & ne aperiretur *ſectione* vel *cauſtico*, prohibuimus. Verùm illa moræ impatiens, imbecillis ſenſim reddita, empirico ſuadente & *cauſticum* præbente, cutem inuſsit, moxque in carcinoma converſo cancro, labiis inverſis, ſtiriis propendentibus, ſanguinemque fundentibus, extincta eſt.

Alius in eodem loco.

SImilem ſed longè majorem, capitis magnitudine, in femoris eadem ſede, in ſcriba, mediæ ætatis, An. 1608. vidi. Cùm enim vocatus ab eo eſſem, ut *ſectioni* quam lithotomus inſtituere volebat, intereſſem, & Cancrum eſſe cognoſcerem, nolui hoc concedere, periculum ſi aperiretur, denuntians; etſi enim in certis locis inter duritiem illius & tubercula, mollities quædam, ac ſi humor aliquis ſubeſſet, deprehenderetur, ex quo ſponte eum ſe aperturum conjiciebam, tamen videns, patientem ſummè imbecillem eſſe, & cancrum nullum dolorem ſed ardorem levem tantùm inferre, ideoque aperiendum eum non eſſe, tum etiam eum mox moriturum, (pulſu obſervans, diſſuaſi. Nec diu dilatũ, nam ſpo te apertus, cruorem copioſum reddidit, horrend que facie, ægrum mox ſuſtulit.

Cancer in genu.

IN genu, virgini cuidam tumor enatus, non ad circumſcriptus, uti cancer ſolet, ſed latus, tot eam regionem, in circuitu adimplens, concolo lioquin, niſi quòd lividus certis in locis, & v diſte

distentis apparebat, cùm diu multumque à Chirurgis tractatus fuisset, sanari nullo modo potuit: ad quam accersitus, tandem cùm inspicerem, cancrum esse judicavi. Et cùm longo tempore, cruciatus pateretur, nec ullâ ratione sanari posset, ad *sectionem* deventum, atque supra genu, sectione factâ, illicque *femore serrâ diviso, crus amputatum est.* Verùm cùm radices non penitùs exstirpatæ essent, de novo cancer excrevit, non minùs quàm priùs conspicuus & elevatus, unde cùm & carcinoma factum esset, tandem viribus labentibus, extincta est.

Cancri in internis cavitatibus, nare, ore, lingua, labiis, gingivis.

Vide in Doloribus harũ sedium. Lib. II. Cancer in naribus, &c.
Item Cancer in lingua.
Item Cancer in labiis.
Item Cancer in gingivis.

Tumor cancrosus, ex Oculi sede, cum oculo prominens.

Puero decem circiter annos nato, caro quędam juxta radicem oculi, in illius orbita excrescens, eum foràs, ex sua sede, adeò propulit, ut tandem spatio aliquo temporis, omnino extrorsum extruderetur, carne hac, pugni amplitudine, prominente, oculumque in medio illius immensum continente, adeò profundè, ut pupilla saltem appareret, atque oculus ipse sic intumuisse, crederetur. Multis consultationibus habitis, an moles hæc amputanda esset, cùm nulla spes de servando oculo, superesset, & plerique

consentirent, ego cancrum esse existimans, dubitavi; quid faciendum: prædicens, metuere me, ne etsi auferatur, denuò recrescat. Cùm itaq; negotium differretur, venit interea circumforaneus quidam, promittens, se eum curaturum, atque hunc apprehensum, ex oculiq; orbitæ cavo penè totum extractum, amputavit, gloriatus se eum radicitùs abstulisse. Verùm licèt nihil ampliùs totum ferè biennium apparuerit, eo tamen exacto, rursum pullulare cœpit, sensimq; adeò augeri, oculiq; sedem quæ cava priùs erat, primùm adeò implere, & postmodùm foras se exerere, & augeri, ut duplo major tunc quàm priùs, antequã ablatus esset, apparuerit, sicq; annos aliquot durans, donec ad adolescentiam pervenit, turpem aspectum præbuit, eoque magis, quòd ob molem hujus immensi tumoris carnei, mala illius lateris extrorsum attracta, os ea in sede distorserit.

Tumor in mamilla immensus, scirrhosus, cancrosus, è quo illuvies magna quantitate effluxit, tophi insuper exempti sunt.

VIrgo quædam nobilis, annorum quatuordecim, labrum quoddã satis capax, linteis lavandis destinatum, summa vi impellens, sensit rupturæ cujusdam quasi sonum, circa coxam sinistram, prope papillam, ac si os eo nisu confractum esset, ex eo que perterrita, abiens nemini casum hunc, quem trudendo labrum fuerat perpessa, indicavit. Success postmodum temporis, primo anno, quando m millam manu fortiter comprimebat, animadver

tuberc

tuberculum exiguum, lentis instar, costæ quæ fra-ēta fuerat, nuncq; rursum coaluerat, in natum esse, illudq; paulatim, sine ullo tamen incommodo aut dolore, ita sensim augeri deprehendit, ut primo semestri, jam pisum adæquarit, anno elapso, ad avellanæ magnitudinem pervenerit: Secundo anno instar globuli lusorii apparuit: Tertio castaneam magnitudine superavit: Quarto nucem juglandem: Quinto pomum parvum excessit: Sexto anno excrevit ad ovi gallinacei magnitudinem, quod adeò firmiter costæ inhærebat, ut nullam in partem, ne vi quidem moveri potuerit, & licèt longo tempore *Cataplasmate ex radice Bryoniæ, & foliis Hyoscyami cum Aceto formato*, nec non *Emplastro Oxycroceo*, atque *de Meliloto*, usa esset, nihil tamen utilitatis inde percepit, imò sensim augebatur, absque alio incommodo, quàm quòd interdum leviores quasdam tuberculi punctiones sentiebat. Septimo abhinc anno, ætatis 26. morbi duodecimo, adeò frequenter catarrhis supra pectus molestabatur, ut cùm monialis facta esset, à cantionibus ordinariis abesse, easque intermittere cogeretur. Febre subsecutâ, tota mamilla sinistra admodum ei intumuit & rubuit, sequentique anno paulatim ita crevit affecta mamilla, ut mediocri modio, tumor vix contineri potuerit, tandemque 25. Octobris, anno morbi decimoquarto ætatis 28. inferior pars mamillæ sinistræ, sponte fuit aperta, exindeq; primò effluxit albuminis ovi instar, albus, viscosus, tenax, actu frigidus humor, quantitate mensuræ unius, quem subsecutus est, humor actu calidissimus, lucidus, flavus, instar *succi Cydoniorum recenter expressi*, maximâ copiâ, cir-

citer viginti mensurarum, cui quandoq; sanguinis atri grumæ, permixtæ erant, quæ per vices emanare solebant. Sequenti die febris illam invasit, cùm summo tumoris dolore, hinc cœpit rursùm per idem foramen effluere, primò materia fæculenta, mox sanguis nigerrimus, atramenti instar, cum fœtore, circiter mensuras duas, quibus symptomatib. mensium fluxus copiosissimus accessit, tumorq; illa evacuatione subsidens, dimidiâ ferè parte fuit diminutus: tribus in locis durus erat, lapidis instar, propendebat deorsum, magni *melonis* rotundi figurâ, hinc inde venis turgidis amplis erat conspersus, totam mamillam sinistrã occupabat, papillâ sanâ manente, & longè à loco naturali deorsum vergente, colore livido & aliquibus in locis rubro, inæqualiter rugosus, ob exinanita loca prominebat, subtus per foramen sponte apertum, sanies, seri instar, nec non pus, quoties premebatur, effluebant, sicuti & duo *tophi* per foramen exempti sunt, & adhuc *tophum* costæ adnatum subesse, immisso *instrumento* deprehendebatur, ab eoq; tempore, quo tumor fuit apertus, minùs quàm priùs doluit. Et licèt multis *potionibus vulnerariis*, *injectionibus*, *unguentis*, *oleis*, *cataplasmatibus*, *fumis*, aliisq; infinitis *medicamentis* per integrum ferè annum fuisset usa, tam ad dolorem compescendum, quàm ulcus curandum, nihil tamen omnino profecit, imò tumor magis magisq; crevit, inferiusq; foramen (per quod, ultra mensuras sexaginta puris & sanguinis nigri atq; seri, successu temporis effluxerũt) adeò fuit dilatatum, ut tres digitos admitteret. Tandemq; superiori foramine inferiori ex adverso respondente, quod Chirurgus semper expete-

expetebat, à circumferentia versus centrum, incisionem fecit octo transversos digitos profundâ, absque ægræ dolore, vulnerisque labra, uteri vaccini colorem & substantiam repræsentabant, carneque rubrâ obductâ coalescere incipiebant. Quare chirurgus, cognoscens nullum aliud *remedium* superesse, *cultro* ℔.ij. & ℥.iij carnis putridę & lardo similis, semiquadrante horæ, abscidit, quo facto sanguinis congelati *mensura dua*, & seri parùm effluxit, postea *tophus* costæ ruptæ innatus, carne rubrâ obductus, ovi gallinacei magnitudine apparuit, quē intrinsecùs album, *escharoticis medicamentis & ferreo instrumento*, per portiones exemit, atq; circa axillam sinistram, digitis multùm carnis putridæ, cerebri substantiæ similis, abstulit, unde plus doloris quàm ex tota incisione sensit. Circa festum nativitatis, sponte crus dextrum ei intumuit, doluitq; per 12. septimanas, dein sponte paulatim decrevit. Quamprimumq; calculus costæ exemptus fuit, statim carne & cute novâ fuit obducta pars, ita ut saltem pisi instar vulnus exiguum remanserit, è quo sanies parvâ quantitate effluxit. Anno sequenti ferè elapso, rursum caro sensim ad capitis magnitudinem excrevit, cui adnati duo tumores minoris infantis capitis instar, illic conspiciebātur, ex quibus vermes vivi prodierunt. Jam dum hæc scribo, paulatim ei vires deficiunt, quod mortis brevi subsequuturæ indicium.

Scabies vulgaris, manus infestans.

MAnus ambas, scabie vulgari, jam diu infectas habebat studiosus quidam, An. 1596. Majo mens. ita ut illis uti non posset, atque eas denudare ipsum puderet.

Purgavi eum hoc modo: ℞. *Catholici* ℥. ß. *conf Hamech.* ʒ.ij. *cum aqua Fumariæ,* fiat *potio.*

Sequenti die *venam brachii* aperuit.

Apozemate deinde hoc usus: ℞. *radic. Liquiritiæ* ℥.j.ß. *rad.Lapathi* ℥.j. *cort.Tamaricis* ʒ.ij. *herb. Fumariæ, Lupul.Mercurialis an.M.j. fl.Cord. an. P.j. Epithymi,* ℥.ß. *Senæ* ℥.iij. *Polypod.* ℥.ij. *sem.Carth. conquass.* ℥.j. ß. *semin. Anisi, Fœnic. an.*ʒ.ij. *Passul. Prunorum an. nu.x.* fiat *decoctio,* dissol. *in col. Sacchari q.s.* fiat *decoctum* pro *quatuor vicibus,* aromat. *Cinamom.* ʒ.ij. primâ die bis, secundâ 12. tertiâ 8. quartâ novies dejecit.

Absolutâ *purgatione:* ℞.*Mithridatii* ʒ.j.

Ungat postea *partes scabiosas:* ℞. *ol. Viol. Butyri rec. ana* ℥.j. *succi Plantag. Lapathi, Aceti ana* ℥.ß. *Lithargyrii* ʒ.ij. *rad. Serpent.* ʒ.ß. *Sulphur.* ʒ.j. *Laricea q.s.* fiat *nutritum*; Ungat *manus,* & postea induat *Chirothecas caninas.*

Abluat *manè* hoc decocto: ℞. *rad. Bryoniæ, Lapathi, herb.Malvæ, Scabiosæ ana q.s.* pro *decocto.*

Dein *Electuario* hoc intemperiem sanguinis contemperet: ℞. *conf. rad.Cichorii* ℥. j. *conf. Bugloss. Rosar. ana* ℥.ß. *pul.Trionsant.* ʒ.j. *troch. de Eupato.* ʒ.ß. *cum syr. de Endivia,* fiat *Electu.* sumat *alternis diebus manè*; Sic perfectè est curatus.

Scabies vulgaris, in manibus & pedibus.

Quidam hoc pacto scabie infestatus, sic curatus fuit, sumpsit primùm *purgans* sequens: ℞.*Catholici* ℥.ß. *confect. Hamech.* ʒ.ij. *syrup. de Fumaria* ℥.j. *cum aquis Fumariæ & Endiviæ,* sumat.

Sequenti die *Vena* fuit *secta.*

Tertio *apozemate* hoc usus est: ℞. *rad.Liquirit.* ℥.ij.

rad.

rad. Lapathi, quod Rhabarb. monachorum vocant, ℥.j.ß. *rad. Polypod.* ℥.ij. *cort. Tamaric.* ℥.ß. *herb. rec. Endiviæ, Lactucæ syl. Sonchi, Mercurialis, Fumariæ, sum. Lupulorum ana M.j. flor. Buglos. Borrag. Scabiosæ ana P.j. Passul. pa.x. Prunorum num.x. Epithymi* ℥.ß. *Senæ* ℥.iij. *semin. Carth. conq.* ℥.j. fiat *decoct. in sero Caprino, & in col. q.s.* adde *Sacchari q.s.* Bibat *4. vel 5. vicibus.*

Absoluto *apozemate*, adhuc semel *purgetur* sequenti *potione*: ℞. *rad. Glycyrrhizæ, Polypodii ana* ʒ.vj. *Senæ* ℥.ß. *sem. Anisi* ʒ.j. *fl. Cord. P.j.* fiat *decoctio*, infunde *in col. Rhabarb.* ℈.iiij. *Agarici* ʒ.j. *Spicæ, Zingib. ana* ℈.j. fiat *expressio*, dissol. *syrup. Ros. sol.* ℥.j.ß. fiat *potio*.

Postea sumat: ℞. *cons. Cichorii, Buglos. Ros. an.* ℥.j. *sp. Trionsantal.* ʒ.j. *cũ syrupo de Endivia* fiat *Electuarium:* Superbibat *semper aquam Acetosæ & Fumar.*

Balneo dein hoc utatur, *indies per horam unam aut duas, in illo moram trahendo*: ℞. *rad. Lapathi, Bryoniæ, fol. Hederæ, Salicum, Scabiosæ, Mercurialis ana M.ij.* decoquantur *in aqua Pluviali & Lixivio*, addendo *Tartari* ℥.ij. *Sulphuris* ℥.j. *Salis M.j.*

A *balneo* ungatur: ℞. *ol. Ros. Viol. ana* ℥.iij. *succi Lapathi & Plantag. ana* ℥.j. *Aceti* ℥.j.ß. decoquantur *ad succorum consumpt.* adde *Litharg.* ℥.ß. *rad. Serpentariæ* ʒ.j. *Sulphuris* ʒ.ij. *Ceræ q.s.* fiant *unguentum:* Restitutus mox fuit.

Scabies sicca, Psora.

PErversa scabies, totum corpus, in adolescente quodam occuparat, & in pedibus, crustis latis & magnis præsertim erumpebat, recidivam passus aliquoties.

An. 1592. mens. Julio. Bibit meo consilio, *per octi-*

duum Serum lactis, in quo *decocta prius* fuerant, *sum. Lu pul. Fumar. Mercurialis, fl. Bugloss. & Sena.*

Postea *Venam* aperuit *brachii.*

Dein iterum sic fuit *purgatus*: ℞. *fl. Cord. P. j. Tamarind.* ℥. ß. *Epithymi* ʒ. ij. *Senæ* ℥. ß. *sem. Anisi* ʒ. j. decoquantur *in Sero lactis & in col.* inf. *Rhabarb.* ℈. iij. *Agarici* ʒ. j. *Spicæ* ℈. ß. fiat *expressio.* Diss. *syr. Rosar. sol. & florum Persicorum ana* ℥. j. fiat *potio.*

Per *vices* hoc *electuarium* sumpsit: ℞. *conservæ flor. Scabiosæ* ℥. j. ß. *conservæ fl. Cichorii, Bugloss. Ros. ana* ℥. j. *cons. flor. Tamaricis* ℥. ß. *pul. Trionsantal.* ʒ. j. *trochisc. de Thiro* ℈. j. *cum syrupo de Endivia*, fiat *electuarium*; Capiat *alternis diebus*, superbibendo *aquam Fumariæ & Endiviæ Vino dilutam.*

Interea *balneo* hoc usus est: ℞. *rad. Bryoniæ, Lapathi ac. Scabiosæ, Malvæ, Violariæ, Parietariæ, Hederæ, Mercurialis ana M. ij. vel iij.* decoquantur *in Aqua*, addendo *aquæ extinctionis Ferri & Lixivii ana mens. aliquot, Sulphuris triti P. j.* in eo sedeat *per horas ij. in die*, dein *in lecto* se siccet.

Quo facto, *unguento* hoc utatur: ℞. *succorũ Lapathi acuti, Plantag. an.* ℥. j. *Aceti* ℥. ß. *ol. Ros. Viol. an.* ℥. j. ß. *Laricea* ℥. ß. *Butyri* ℥. ß. *Litharg.* ʒ. iij. *Sulphuris* ʒ. ij. *rad. Serpent.* ʒ. j. incorporentur *omnia instar nutriti.* Quo inungat *loca magis affecta*, & *corpus linteo* obvolvat, *cubitum iturus, ne lectum* commaculet, & *chirothecas ex corio Canino paratas, manibus inunctis* induat.

Hoc pacto sanitati restitutus, postea tutus ab ea mansit.

Prurigo, in ima juxta podicem sede.

CUidam totâ sede imâ, inter clunes divisâ, à podice

dice ad perinæum uſque, maximè æſtatis tempore, rubedo exoriebatur, cum pruritu intolerabili, ad frictionem donec cutis abraderetur, impellente; tandem tenui ſquamâ ſuccedente: Frequenter hoc malo redeunte, & jam totum ferè decennium, à quo tempore nuptias celebrarat, durante, & tandē etiam ſcrotum penemque occupante.

Cùm huc veniſſet conſilii gratiâ Anno 1611. dixi à ſanguine fervido, bilioſo, ſalſo hoc prodire, opus eſſe, ut illum corrigat. *Salſa* prohibui & *aromata.* Ut *Lac* biberet *per ſeptimanas quinque caprinum*, ſuaſi, procedendo ab ℥. *iij. ad* ℥. *viij.* Et ut *ſingulis ſeptimanis* biberet *hauſtum ejuſdem lactis, in quo pulvis Senæ, Bryoniæ, Fumariæ ſicatæ, rad. Oxylapathi*, coctus eſſet.

Inſeſſionem ordinavi, *cui indies per horam* inſideret, *ex decoct. Gypſi uſti, Aluminis & Boli rubræ*, addendo *aquam extinctionis Ferri fabrorum.* Pruritu urgente, *Lacte virginali partem* illiniret.

Quod niſi proficeret, diſſolveret *Tophaceam materiam (coctam ex Litharg. Cerusâ & Vitriolo in Aceto)* in *Aqua*, eâq; lavaret *locum.*

Sicque, his *remediis* aliquandiu continuatis, ſanatus fuit.

Scabies perverſa, circa emunctoria & manus, cum facie rubra & puſtuloſa.

Vide in Diſcoloratione. Lib. III. Facies rubra puſtuloſa, cum Scabie perverſa, &c.

Scabies fera, in collo & facie.

Puella diu jam enarratâ horrendâ ſcabie afflicta, Anno 1562. primùm *purgata* fuit decenter.

Postea hoc *unguentum* præscripsi: ℞. *succi Lapathi radicis* ℥.j.ß. *succi Limonum* ℥.j. *succi Ranunculi vulgaris* ℥.ß. *rad. Cyclaminis, rad. Serpentariæ pulverisf. ana* ʒ.ij. *Lithargyrii auri* ʒ.vj. *Thuris, Mastiches ana* ʒ.ij.ß. *ol. Tartari, Laur. an.* ℥.ß. *axungiæ Porci recentis quartarium* ß. *Fugitivi* ℥.ß. *ol. Rosac. quart.* ß. fiat *unguentum*.

Integrè fuit hoc *unguento* sanata. Quo & postmodum sæpe feliciter sum usus, in similibus casibus.

Scabies fera, in capitis capillosa sede, & facie infantis: Haarbroten.

PUellula à teneris, ad annum usque ætatis 6. scabie fera capitis laborabat, & bis à me curata, recidivam ineunte vere passa est. Anno 1574. Erat autem tota capitis sedes & faciei & colli, crustis, sub quibus ichor purulentus continebatur & effluebat, obsita, quibus & oculorum palpebræ & nares quoque, obductæ erant.

Primùm igitur, ut respiratio esset liberior, nec oculi aut visus ex diutina cæcitate, labem paterentur, *Lactis cremore crustas, ut secederent*, emollire jussi.

Postea *Lac* ut biberet *Caprinum, septimanas aliquot*, imperavi, cui incoxissem *Senam & alia*, sed illâ non sumente, quòd saporem assuetorum immutaret, omisi.

Dedi itaque ei *Tabulas ex Sacchara & Diagrydio confectas*, nihil præter *tabulas* admittenti, sed quia non moverunt eam, exhibui *ei conservæ Cydoniorum* ʒ.j. *Diagrydii gran. v.* inde fuit *purgata*. Repetii aliquoties cum bono successu *purgationis*, citra incommodum.

Præ-

Præſcripſi quoque *victus rationem idoneam*, ne *ſalſis* aut *aromatibus* uteretur, ſed *ſimplicioribus cibis*.

Interea juſsi *caput* & *faciem* ſequenti *linimento* inungere, quod: ℞. *Lithargyrii ℥.j. Sulphuris ℥.ij. Ceruſſæ ℥.j. Gerſæ ſerpentar. ℥.ß. Boracis ℈.j. Pomatæ q.ſ.* Diſſolvantur *cum oleo Roſarum*, pro *Linimento*.

Abluit indies *unguentum*, ne ſiccatum pertinaciùs hæreret, uti in cruſtis fieri ſolet, *Lixivio*; dedi ad ſanationem hoc *decoctum*, quod. ℞. *Gypſi uſti ſcutell. j. Aquæ fabrorum menſur. ij. Lixivii menſ. j. Vini pocul. j. rad. Lapathi, Plantag. an. M. j.* Decoquantur ad uſum.

Hiſce penitùs fuit reſtituta: Verùm eo tempore graſſante febre illa contagioſâ, variolis comitatâ, puellula illa ſimul hoc malo fuit correpta, tuncque caput, facies & collum variolis repleta, mirè intumuerunt. Quam novam naturæ expurgationem, ne deinceps recidivam feræ ſcabiei patiatur, utilem futuram, parentibus perſuaſi.

Scabies fera totius corporis, in viro.

QUidam pauper vinitor, Anno 1598. menſe Septembri in dyſenteriam incidit, quâ menſis ſpatio detentus, diuturnis dejectionibus ad extremum redactus fuit, præſertim cùm huic alius alvi fluxus ſuccederet, per quem immenſam copiam mucoris, uti & per tuſsim, ſimilem materiã, dein & fœtidiſsimam, ſubviridium excrementorum excrevit.

Quibus ceſſantibus, & pedes & crura univerſa, cum ſcroto admodùm, ſicuti aſciticis evenire ſolet, intumuerunt, non tamen venter.

Poſt dies 14. ſubſedit tumor, ſeroſitate diſcuſsâ, ſed adeò debilitari cœpit & cardialgiâ angi, ut de ipſius

ipſius incolumitate omnes deſperarent. Præter ſpem tamen evaſit, cœpitque tum è facie, auribus, capiteque reliquo, & ab univerſo corpore, pedibus demptis, qui priùs intumuerant, ichor quidam ſubflavus, ſeroſus, acris, per poros cutis prorumpere, copioſeque effluere, cutem exedere, & ſquamas ac cruſtas, in ea undique excitare, quæ aliquando, hinc inde, latè à cute abſcedebant, ægro interim ardore ac prurigine miſerè afflicto. Quibus ad dies undecim perſeverantibus ad extremam miſeriam & inopiam redactus, leproſus eſſe putabatur. Cumque eo nomine conſultus eſſem, ſcabiem ſiccam, quam pſoram vocant, Germ. Mager/ eſſe judicavi, & miſertus ipſius, *curam* inſtitui, etſi eum deploratum eſſe, plerique cenſerent.

Cùm alioquin multis *dejectionibus* eſſet *purgatus*, materiaque reſidua in habitu eſſet corporis, ut in *balneo* ſederet, *indies horam unam* aut *alteram*, ſuaſi, *hoc paratu facile*, cùm ſumma eſſet ejus egeſtas, *ex Rad. Lapathi, & Bryoniæ, fol. Hederæ, Gypſo uſto, & Tartaro vini, decoctis in Lixivio & aqua Fabrorum extinct. ferri præparatum* fuit. Quo per dies aliquot, cùm uteretur, etſi magnam lancinationem, ex eo ſentiret, fluxit tamen adhuc ampliùs ichor ille in principio.

Et proin à *balneo humido* ceſſare, & *in ſtupha eum indies* ſudare juſsi: Et poſthac ſe inungere *inunct.* ſequenti: *℞. Butyri rec. ℥.iiij. Tereb. q.ſ. ſucci Lapathi ℥.ij. Litharg. ℥.ß. Sulph. ʒ.vj.* fiat *Nutritum.*

Corporis ſuperioribus ſenſim ſanari incipientibus, pedes qui poſtquam detumuerant, pſorâ nondum infeſtati, poſtea quoq; ſimilem materiam profundebant, è quibus, ichoris copia, ſine intermiſsione, exſudabat.

Pur-

Purgavi illum *extr. Cydon.* ℨ.ij. & die noctéq; 10. dejecit.

Restabãt tantùm pedes, adhuc circa digitos ichorem profundentes, jussi ut repeteret *unguentum*, & ut *in labro, in quod Lixivium fervidum fusum esset, Silicesq; igniti in eo extincti, pedes benè tectos, tanquam in stupha aliquoties* sudare siniret.

Quorum usu omnia sanata sunt, sed cùm per dies aliquot postea, bilem vomeret, dedi *Vinum in quo Absinthium cùm flor. Centaur. min. infusa fuerunt*, ut biberet, denuóq; illum *extracto Cydon.* purgavi.

Remisit vomitio, sed post septimanas duas rediit nausea, amaritudo oris; Dedi *vomitorium* & bilem meram vomuit. Cùm nec sic cessaret, jussi *Absinth. & summit. Centaur.* decoquere *in Vino*, & *tres dies* bibere, unde subsecutum est alvi profluvium, melius-que habuit.

Scabies fera totius corporis, in ancilla.

SCabies crustosa universum corpus occuparat, virgini cuidam, sed jam profectæ ætatis, Lucernæ Anno 1582. sub qua ichor flavus erumpens, præsertim in capite, totum caput crustis flavis implebat, scissuræ in manibus & pedibus: In superciliis furfures. Pruritus totius corporis maximus. Aliquoties *balneo* usa, curata fuit, sed repetebat semper malum; leprosam pleriq; suspicabantur esse, ego psoram seu scabiem siccam, quam Germ. Mager vocant, esse dixi, cui nisi subveniatur, in lepram tandem abituram. Hæc consilii causâ ad me Lucernæ venit. Dicebat se mensibus carere, robusta alioquin erat. Et cùm pauper esset, minùs pretiosis utendum erat. Dedi

Dedi illi itaque *purgationis* loco: ℞. *succi Mercurialis* ℥.j. *cum Mellis* ℥.ß. dissolvat *in Jusculo*; Bibat, *& purgata* fuit.

Decoctum hoc dein *quinque vicibus* bibit: ℞. *rad. Cichorii, Lapathi, Petrosel. Ireos recent. an.* ℥.ij. *herb. Melissæ, Artemisiæ, Endiv. Fumariæ, Mercurialis rec. omnium ana M.j. 3.fl. Cord. ana P.j. sem. Fœnic.* ʒ.ij. *fol. Sennæ* ℥.iij. *rad. Bryoniæ* ℥.j. decoquantur *in lacte Caprino*, addendo *Mel.* Hoc decocto adeò purgata fuit, ut diarrhœâ aliquamdiu, etiam absoluto illo adhuc laboraret, quod ego illi profuturum, prædixi.

Et quia discedendum mihi erat, jussi illam postea hoc modo procedere. Quia veris tempus aderat, jussi illam decoquere *summit. Lupulor. Fumariæ & teneritates Sambuci*, addendo *flor. Persicorum recentes*, quam diu illos habere posset, *& in lacte Caprino* decoquere: Atque *per mensis spatium* bibere.

Venam in brachio primùm dextro & post aliquot dies, in sinistro quoque aperire. Et *laudatâ uti victus ratione*, cavendo *à salsis & aromatibus.*

Scarificatione adhibitis *cucurbitulis in scapulis & humeris, dies aliquot*, postea uti, nam facies admodùm rubebat, & squamis erat referta.

Absoluto mensis spatio, ut adiret *thermas Helvetiorum sulphureas*, illisque uteretur, *perfundendo collum etiam continuò*, dum in illis federet, quod omnino scabiosum quoque erat.

Secuta est meum consilium & post *usum thermarum*, aliquomodo sanata, remanente tamen scabie adhuc in capite, collo & pedibus: de quo certior factus, mandavi illi, *in Lixivio, in quo scutella una Gypsi usti & pulverisati cocta esset, sæpè pedes* lavaret.

Item

Item hoc *unguento caput* & *collum* illiniret: ℞. *succorum Plantagin. & Lapathi ac. ana pocul.* ß. *Lithargyrii pulverisati & Sulphur. an. cochl. ij. Gypsi coch. j. Butyr. rec. coch. iiij. Laricea q. s.* agitetur *invicem*, fiat *instar nutriti*; Quo illinat *collum* & *caput*: Hisce sanata fuit.

Sub autumnum, cùm denuo quædam in capite & pedibus erumperent, & repeteret *decoctum Gypsi* pro pedibus, & *Linimentum* pro *capite*, denuo cessarunt omnia.

Sequenti anno venit Basileam, & cùm me salutaret gratiasque ageret, tam benè erat habita & pulchra, ut non eam ampliùs agnoscerem, & cùm successum exponeret, etiam menses nunc decenter fluere, prædicabat.

Scabies manans capitis, quam Ulcera capitis manantia, seu Tineam vocant.

MAtrona quædam in principio Praxeos meæ, Anno 1558. tinea laborabat. Quia pauper erat, sic *purgavi* illam: ℞. *seri Lactis caprini, q. s.* decoque *in eo Fumariam, summitat. Lupulorũ, Mercurialem, omnia recentia*, addendo *fol. Sennæ* ℥. *ij. sem. Fœnic.* ʒ. *j.* Bibat per *dies quatuor vel quinque.*

Postea inungat *caput*: ℞. *ol. Nucum, ol. ex ligno Juniperino ana* ℥. *ij. ol. Lucernarum* ℥. *j* ß. *Nucum integrarum ustarum* ʒ. *vj. fulig. Furni* ℥. ß. *Litharg.* ℥. ß. *Fugitivi extincti in Laricea* ʒ. *vj. Aluminis* ʒ. *ij. Aerug. æris.* ʒ. *j. seminis Juniperi* ʒ. *ij. Aceti fortiß.* ℥. ß. *Mellis* ℥. *j.* agitentur *invicem cum Laricea s. q.* donec fiat *instar nutriti.* Utatur *bis in die.* Valde denigrabat, quod in capitis pilosa cute non adeò, sicuti si alia loca inungenda fuissent, observatur.

Manè abluit *Lixivio sequenti, admodùm caput fricando*, sic parato: ℞. *aquæ extinct. Ferri fabrorum, & cum cineribus ex ligno Quercus Vitis, Ebuli cum toto & Caulium simul ustis factis, passetur per filtrum aliquoties, & in Lixivii mensur. j.* decoque *Betam, Marrubium, Absinthium, sum. Centaurii min. Lupinos, Fabas*, addendo *Salis parùm.*

Integrè sanata hisce fuit.

Crustæ in capite erumpentes, in Cephalæa.

VIde in Capitis dolore. Lib. 11. Cephalæa cum crustis in capite erumpentibus.

Herpes esthiomenus.

RUstica mulier quinquagenaria, hinc inde in coxis, brachiis, utroq; genu & cubito, pectore & facie, maculas habebat elevatas rubras, scabras, asperas, latè serpentes, & de novo hinc inde erumpentes, instar Zittermahl Germanorum; quibus vitiis jam diu deformata, in lepræ vel luis venereæ suspicionem venerat. Admodùm igitur perculsa, mense Novembri Anno 1597. ad me venit, an ne quid tale esset, quæritans? Negavi, & ut animo quieto esset, beneque speraret, jussi, & cùm pauper esset, paucioribus licèt *remediis* uti cogerer, illis tamen hoc pacto sanata est.

Præscripsi *Vinum purgans* hoc modo: ℞. *rad. Cichoreæ, Lapd. an.* ℥. *ij. herb. Fumariæ, Mercurialis, Chamæpityos, Chamedryos, Absinth. ana M. j. florum Cord. an. P. j. seminis Fœniculi* ℥. ß. *fol. Sennæ* ℥. *j.* ß. *rad. Bryoniæ* ℥. ß. *rad. Esulæ præpar.* ʒ. *j. conquassata* infundantur *in Vino*, bulliant

bulliant *in duplici vase*; Bibat *colaturam quatuor* vel *quinque matutinis*. Unde benè purgata fuit, & aliquoties vomuit.

Jussi *scabras maculas semel* in *die* madefacere sequenti *aqua*, idque *penna* vel *penicillo in ea intinctis*, & *in latioribus quæ genua occuparant*, primùm tentare, & an ferre posset, illic experiri: ℞. *Sublimati* ʒ. j. ß. *Litharg.* ʒ. ij. *Boracis* ʒ. ß. *Camph.* ℈. j. fiat *pulvis*, adde *aq. Rosar.* & *Plantag. ana* ℥. iiij. coquantur: Aliquandiu utatur.

Ab illius usu dolorem aliquem percipiebat, qui tamen mox remittebat, statimque crustis subluteis maculæ hæ obduci cœperunt crassis & duris adeoque densis, ut genua non posset flectere. Docui itaque eam, ut *cremore lactis* inungeret; quo aliquoties facto, emollitæ crustæ decidere cœperunt, remanente subtùs cute sanâ; sublividâ tamen (uti illis locis fieri solet) aliquandiu remanente.

Cùm illud idem aliis locis faceret, reliquæ quoque recesserunt maculæ.

Monui ut vere ineunte, *corpus purgaret*, & si quæ iterum erumperent, eodem *remedii genere* uteretur.

Herpes à Germanis der schlaffend Wurm *appellatus.*

QUædam mulier, hoc malo in manibus & pedibus, uti & facie adeò, ut nasus collapsus esset, afficiebatur, atque hac ratione curata fuit, remanentibus saltem cicatricibus, & deformatione nasi.

Lavit *frequenter* hac *Lotione ejusmodi vitia*, quæ sic parabatur: ℞. *Aluminis*, *Aeruginis æris*, *Vitrioli ana* a-

quales partes: coquantur *in Vino diligenter agitando, quam diu ebullit*. Utatur.

Postea imposuit *certis locis emplastrum ex far. Hordei subactâ cum Vino, additâ paucâ Pinguedine Porci, saltem ne siccaretur & induraretur emplastrum.*

Idem affectus.

CUrati hoc pacto multi fuerunt. *Emplastrum sequens* applicando *supra locum affectum per 24. horas. Quod* ℞. *Cranium humanum, ustum quousque pulverisari queat*, excipiatur *pulvis Albumine Ovi, donec in pastam* redigatur.

Postea, *Accipe Ossa equorum combusta & pulverisata*, adde *vitri Veneti pulverisati, & Farinæ secalis an. æquas partes*, misce *cum Melle*, fiat *emplastrum*: Applicetur & renovetur *indies bis*, donec mundum fiat ulcus, & rubescat.

Herpes, Pustulæ.

POst quartanam, cuidam Religioso Anno 1598. in universo corpore eruperunt pustulæ rubræ, è quibus disruptis, serosus humor effluebat, quæ tandem crustis obducebantur. In manibus imprimis herpes latus, extrinsecus per eas dispersus erat, magnumque etiam in carpo spatium occuparat, qui labiis rubris circumscriptus erat, ichoresque acres exsudabat.

Jussi purgare *corpus decenter*, *Venam* aperire, uti *Conservis hepati appropriatis.*

Dein hac *aqua herpetem* madefacere: ℞. *Litharg.* ʒ. *vj. Cerussæ* ʒ. *iij. Vitrioli albi* ʒ. *ij. Aq. ros.* ℥ *iij.* ß. *Aceti ros.* ℥. *ij. Aquæ sublimati* (ut parare soleo) ℥ ß. *aquæ Virid.* ʒ. *ij.* misceantur *diligenter.* Postea

Poſtea hoc *unguento* inungere: ℞. *unguenti Popul. & Pomph. an.* ℥. j. *ſucci Lapathi & Aceti ſcillit. ana* ℥. ij. *Litharg.* ℥. ß. *Tartari* ʒ. ij. *radic. Serpent.* ʒ j. *Lap. calamin.* ʒ. iij. *Ceruſſæ* ℥. ß. *Lariceæ parum*, *Ol. de tartaro* ʒ. ij. fiat *inſtar nutriti*.

Hoc facto aliquandiu, ſanatus fuit.

Herpes exedens & pſora.

EX Italia reverſus Lotharingus An. 1595. menſe Novemb. nobilis quidam, virilis ætatis, conqueſtus eſt ſe à teneris ſcabie ſiccâ laboraſſe, quæ tandem in emunctoriis, & piloſis locis in barba & ſuperciliis ſubſtiterit, cum rubore adhuc illic apparente, cruſtaceâ cute aſperâ, ſiccâ. Profectum ſe in Italiam, ut ſanaretur, oſtendebat conſilium Capelongi; ex quibus omnibus illum *ſæpè Purgatum* fuiſſe, etiam *fortiſſimis catharticis* cognovi, *Venam* frequenter aperuiſſe, multa *hepar Refrigerantia* aſſumpſiſſe, *Lac*, & *Acidas aquas* bibiſſe, *duo Cauteria in utroque brachio & unum in tibia* geſtare, quæ Medici ad defluxionem à capite, uti ſcribebat, applicuerant. Dein & uſſerunt *ferro candente* herpetem.

Huic ego conſilium præſcripſi, cujus hæc eſt ſumma, illum ſcabie ſiccâ, quam pſoram & lepram Græci vocant, à teneris laboraſſe, Mager German. tandem herpetem in facie progenitum, eumq; exedentem & ſerpentem, uti cicatrices adhuc variæ in ambitu oſtendebant.

Cauſam eſſe non in capite, ſed in venis, ſeroſum humorem ſalſum, bile ferventiſsima permixtum, exudantibus per poros, maximeque illic ſubſiſtentem, ubi pori propter *uſtionem, ſcarificationem & cu-*

curbitularum applicationem illius loci, ſint obliterati.

Et cùm nondum integrè ſanatus ſit, ſuaſi ut ineunte vere, *corpus continuatis vicibus*, ſed *blandè purgaret*, iis quæ ſanguinem potiſsimùm repurgare & mundificare, ut vocant, poſſunt. Hac ratione: ℞. *ſuccorū Fumariæ, Lupulorum, Roſarū, Mercurialis an.* ℥. *iij. aquarum Buglоſſæ, Endiviæ, Roſ. an.* ℔. *j.* infundendo *Sennæ quart. j. Epithymi* ℥. ß. *ſem. Aniſi* ʒ. *ij.* fiat *expreſſ. poſt levem ebullitionem*, addendo *Sacchari quart. j.* coquantur *ad mediam ſyrupi conſiſtentiam*: Capiat ab ℥. *j.* ad *plures procedendo, per menſem ferè continuando.*

Unguentum hoc *ad herpetes* præſcripſi: ℞. *ſuccorum rad. Lapathi, Cyclam. Serpentariæ ana* ℥. *j.* ß. *Limonum* ℥. *j. Litharg. auri* ʒ. *ij. Sulphuris, Thuris an.* ʒ. *j. Cryſtalli, Boracis, Vitrioli ana* ʒ. ß. *Fugitivi extincti in ſucco Limonum* ℥. ß. *Terebinth. diſ. in ol. Roſ. q. ſ. adde ol. Tartari* ʒ. *j.* fiat *inſtar nutriti.*

Aqua hac interdum abluat: ℞. *Sulphur. vivi* ʒ. *ij. Thuris, Myrrhæ ana* ʒ. *j.* ß. *ſucci Limonum, Aceti ana* ℥. *j. Camph.* ʒ. *j. aquæ fl. Fabarum & Roſ. an.* ℥. *ij.* coquantur, colentur.

Balneo hoc aliquando uti poteſt: ℞. *rad. Althææ, Bryoniæ, Liliorum an.* ℔ *j. Sulph. quart. j. Thuris, Tartari ana* ℥. *j.* coque *in aqua Pluvia.*

Sulphureis thermis Badenæ Helvetiorum, ut *veris tempore* utatur, ſuaſi.

Herpes eſthiomenus ſerpens, diuturnus, & pertinax in manu.

IN manus ſiniſtræ externa ſede, ſub minimo & annulari digito, ad carpum uſque ſpatio trium digitorum, herpetem eſthiomenum patiebatur puer quidam,

dam, qui serpens, ichorem perversum, continuò reddebat, labiis in circuitu elevatis & callosis. In quo curando, licèt totum quadriennium, varia tentata fuissent, huc tamen adductus, mense Majo An. 1613. tandem apud nos, Dei gratiâ, sic curatus fuit.

Purgatus primùm fuit hoc *apozemate*: ℞. *rad. Oxylapathi* ℥. j. ß. *Glycyrrhizæ* ℥. j. *Polypodii querc.* ℥. iij. *herb. Fumariæ, fumitat. Lupul. Scabios. an. M. j. Epithymi* ʒ. iij. *Tamarind.* ℥ j ß. *sem. Carthami conq.* ℥. j. *sem. Anisi* ʒ. iij. *fl. Cord. P. j.* fiat *decoctio in Aqua*, addendo *poc. j. Vini*, *in colatura* adde *syrupi Ros. sol. simpl.* ℥. ij. *Rhab. infusi in decocto & expr.* ʒ. iij *Cinam.* ʒ. ij. *Sacchari* ℥. iij. coletur denuo, fiat *apozema* pro *quatuor vicibus*.

Ut *manum affectam indies in decocto* sequenti *calido immersam aliquamdiu* retineret, injunctum: ℞. *rad. Bryoniæ rec. quart. j. rad. Iridis rec.* ℥. iij. *Althææ* ℥. ij. *herb. Malvæ M. ij. seminum Lini* ℥. ß. *Sulphuris* ℥. j. *Gypsi usti* ℥. j. ß. *Lixivii mens. iiij. vel quinque*, coquantur.

Sub *noctem cubitum iturus*, *herpetem* madefaciebat, *pennâ* vel *penicillo intincto* in sequenti *liquore*: ℞. *Sublimati* ʒ. j. ß. *Litharg.* ʒ. ij. *Boracis* ʒ. ß. *Camphoræ* ℈. j. decoquantur *parùm in Aqua ros. & Plantag. an.* ℥. ij. ß. ad usum.

Cùm diu hæc continuasset, cœpit subsidere & siccari herpes, adeò ut nihil ampliùs inde emanaret. Idque circa mensem Julium, & quia crassa erat cutis illic & cicatricosa, *inunxit aliquoties ol. Tartari*. Unde cutis adeò scabra facta, ut *Pomatâ* eam rursum emollire oportuerit.

Deinde ad attenuandam illam cutem & maculam aliquomodo delendam, quæ diu remanere, tumoribus & ulceribus curatis, solent, sequenti *aqua*

usus: ℞. *Sublimati, Boracis an.* ʒ.j. *Alumin.* ʒ.ß. coquantur *in Aquæ rosʃ.* ℥.iij. *ad consumptionem mediæ partis.* Sicque fuit sanatus.

Herpetes diuturni, in brachii interiore regione.

IN brachii utriusque flexura interiore seu cubito, cuidam molitori, pustula utrinque exorta, pruriens, & tandem se aperiens, madoremque exsudans, serpebat, adeò ut palmę amplitudine cutem illic exederet & depasceretur. Rubebat locus ille, & madebat, circumferentia callosa erat dura & tumida, atq; ulteriùs serpendo, semper progrediebatur.

Duraverat totum biennium, ut Anno 1613. Junio mense mihi hîc exposuit, hic Herpes, qui & alias sedes, in brachiis, pectore & cruribus, invaserat, ab initio, sed illo sanato, remanentibus saltem cicatricum latis vestigiis, hic semper in cubiti flexuris permansit. Conquerebatur adhuc, de crurum, in femore & suris, præter eum quem herpes adferebat, dolore.

Cùm an lue venerea infectus esset, dubitarem, illeque constanter negaret, se mulierem attigisse, nec alia illius signa deprehenderem, essetque plethoricus, curam talem instituì, quâ domi suæ in pago, usus fuit.

Præmissâ *levi purgatione*, per *Venam apertam, sanguis* detractus fuit.

Dein usus est, spatio quatuordecim dierum, singulis matutinis, *decocto purgante, non nimis violento*, ut nihilominus, à prandio prodire è conclavi posset, cœlo præsertim sereno, quod unicè, ut concederem, petierat,

petierat, nec si inclusus maneret, suspectum se, ac si *curâ ligni* ad sanationem luis venereæ uteretur, redderet. Parabatur hoc decoctum *ex rad. Polypodii, Bryoniæ, Oxylapathi, cort. Frangulæ, cort. Sambuci, Tamaricis & Ebuli, Sennâ, Fumariâ, Lupulis similibusq;.*

Absolutâ *purgatione*, utebatur *Vino Absinthite, cui traumaticæ herbæ, Pyrola, Alchimilla, similesq;* infundebantur.

Interea dum hisce utebatur, *topica loco affecto sequentia* fuerunt administrata. Inungebat *manè & vesperi in cubito herpetes,* hoc *unguento*: ℞. *Argenti vivi* ℥. ij. dissolvatur *cum Terebinthinæ* ℥. j. ß. agitentur *diu, quousque nulla mica argenti vivi appareant*, adde *Mellis* ℥. j. ß. *Vitellum unius ovi, pul. Sulphuris vivi* ʒ ij. *Lithargyrii, Aluminis, Gersæ serpent. ana* ʒ. j. misceantur & reducantur *in formam unguenti.*

Abluebat *unguentum*, quando pertinaciùs hærebat, & se accumulabat, *Lixivio, in quo Calx viva prius extincta erat.*

Cùm aliquamdiu hisce usus esset, illius ad me reversi herpetem, minui quidem, sed *lotionem cum Lixivio calcis, ob dolorem inde natum*, ægrè illum ferre posse, observavi.

Jussi itaque *unguento* eum uti, *quadriduo semel, sed magis Mellè diluto*, ut liquidius esset minusque hæreret, & *sequenti* die abluere *leviter Lacte*, sicque *ea die* permittere, atq; *altero* sequenti *liquore cum penna intincta* madefacere.

Liquor talis erat: ℞. *Sublimati* ʒ. j. ß. *Lithargyrii* ʒ. ij. *Boracis* ʒ. ß. *Camphoræ* ℈. j. coquantur *in Aqua communis* ℥. j. *leviter tantùm* ad usum. Et *sequenti die idem* repetere, *posteà unguento* uti, & sic *continuò* pergere.

In quorum usu, ad autumnum usque eo perseverante, perfectè sanus evasit, remanente tantùm in cute, ubi herpetes fuerant, colore fusco.

Anthrax in dorso.

OBortus est Anno 1610. tumor cuidam virgini nobili sexagenariæ, non admodùm elevatus, inter utramque scapulam, ad sinistram spinæ sedem magis inclinans, rubicundus, in ambitu præsertim urens & pungens, in quo pustulæ aliquot conspiciebantur, quæ disruptæ ab initio ichorem, mox purulentam materiam, profundebant.

Consilio pharmacopæi, *cataplasma maturans* apposuit, sed nihilo meliùs habuit, dolorque auctus. Tribus elapsis inde septimanis, cùm dolor summus, cum febre noctu superveniente, eam exagitarent, me accersivit, qui statim primo intuitu Anthracem eum esse judicavi, quem nostri den Ruckenkrebs vocant, Cancrum scilicet dorsi, distinguentes sic eum à vero cancro, qui plerumque incurabilis, cùm hic curari, si rectè tractetur, posit. Et quia hic potiùs in posteriore corporis sede, verus verò cancer in anteriore enasci solet, idcirco vulgus eum, qui videri potest, lethalem, alium verò, talem non esse, pronuntiant.

Jussi itaque ut omisso *maturante cataplasmate emplastrum de Arnoglossa* apponeret, quòd cùm tam citò, minimè parari posset, ipsaque nudum anthracem relinquere, ob dolorem nequiret, *Plantaginem contusam, cum farina Lentium, & Albumine ovi subactam*, applicavimus, unde dolor nonnihil mitigatus fuit.

Postea

Poſtea *Emplaſtrum de Arnogloſſa* fuit admotum, & *in ambitu unguentum defenſivum ex Bolo, Aceto, & albumine ovi paratum* inunctum. *Quæ omnia indies bis* repetita fuerunt.

Exiſtimabam lobum carnis nigræ emortuæ, uti in anthrace ſolet proditurum, verùm cùm foramina admodùm paterent, & pus copioſum effunderent, quòd per dorſum defluebat, cavitasq; inter cutem perforatam, & ſubjectam carnem deprehenderetur, *unguentum ſuppurans commune chirurgorum, ex Terebinthina, Vitello ovi & oleo Roſaceo paratum, cum turunda foraminibus* fuit inditum. Poſtea *emplaſtrum quod ex Plantag. Solano, fol. Hyoſcyami, farina Fabarum, Hordei & Lentium, invicem contuſis & coctis*, addito *Melle*, ſuperpoſitum. Et *in ambitu defenſivum ex Bolo.*

Quibus diu continuatis, benéque ſic mundatis ejuſmodi ulceribus, quæ ſub cute ſinum fecerant amplum & profundum, caro ſenſim cœpit accreſcere, eaque cavitas repleri, tandemque coaleſcere, & cicatrice obduci.

Ulcus cacoëthes in tibia dextra juxta malleolum.

NObilis adoleſcens quidam, aliquot annos, in malleoli interioris ſede, pedis dextri, ulcus habuit cacoëthes, in acuta hac ſede, admodùm illi moleſtiam pariens: in ambitu locus rubebat, atque livebat: multis uſus erat *remediis*, & licèt quandoq; ex parte ſanaretur, mox tamen iterum recrudeſcebat malum, uti ejuſmodi ulcera frequentia & curatu pertinacia, hoc tamen poſtmodum à me ſic curatum fuit. Anno 1608.

Venam brachii primùm aperuimus.

Postea sic *purgatus* fuit: ℞. *rad Cichoreæ, Lapathi ana* ℥.j. *herb. Endiviæ, Fumariæ, semin. Lupul. ana M.j. flor. Cord. P.j. fol. Sennæ* ℥.j.ß. *Polypod.* ℥.ij. *sem. Carthami conquas.* ℥.j. *sem. Anisi* ʒ.j. fiat *decoctio in Aqua*, addendo *Vini albi poc.j. & in colatura pro tribus dosibus*, infunde *Rhabarb.* ʒ.ij. *Agarici* ʒ.iij. fiat *expreß.* dissol. *syrup. Ros. sol.* ℥.ij. misce *pro tribus vicibus.*

Maij 12. *emplastrum levius* adhuc, *primùm* apponere jussi, *Pompholygos*, & *in ambitu*, cùm ruberet & doleret *unguento albo camphorato* inungere.

Ad *validius emplastrum* 16. Maij transii sequens: ℞. *Lithargyrii, Cadmiæ, Cerussæ ana* ʒ.j.ß. *Aerug. æris* ℈.j. *Sublimati* ʒ.ß. *Argenti vivi* ʒ.iij. *Thuris, Myrrhæ* ob putredinem quæ inerat. *ana* ʒ.j. *Terebinth.* ℥.j.ß. *radic. Aristol. rot.* ʒ.j.ß. *Mellis* ℥.ß. *ol. Rosacei* ℥.j.ß. *succi Plantag.* ℥.ij. agitentur probè, fiat *emplastrum*; Applicet & gestet *continuò, renovando tertio die.*

Junii 12. etsi labia ulceris ruberent, in medio tamen putris erat sanies & caro: Jussi itaque *illic unguentum Aegyptiacum* adhibere, & *supra illud* uti & *reliquum ulcus, emplastrum*, & *in ambitu* ubi dolor & rubedo, *unguento Albo* circumlinire.

Junii 17. ut potentiùs siccaretur ulcus, sequenti utebatur: ℞. *Cerussæ, Aluminis, Vitrioli ana* ℥.j.ß. *Aceti alb. poc.j.* coquantur *donec in formam calcis siccæ* redigantur. De qua *calce* dissolve *portiunculam in Vino albo*, & illinatur *ulcus*. Hoc valde illud siccabat.

Emplastro priore nihilominus utebatur, addendo *Aerug. æris* ʒ.ß. *Terebinth. & Mellis q.s. ut molle fiat.*

Junii 22. Cùm cicatrix tantùm restaret inducenda, præscripsi *pulverem* quem inspergeret: ℞. *Aristol. rot.* ʒ.j.

rot. ʒ.j. *Aluminis usti* ʒ.ß. fiat *pulvis subtilissimus* inspergatur, *& ne decidat emplastro albo cocto imposito, cũ cohibebat.* Et sic lensim usu *emplastri* ulcus sanatũ fuit.

Ulceris cacoëthis in tibia altera cura.

EOdem ferè modo, sed *iteratis purgationibus*, *sæpiùs*, curavi alium, simili ulcere affectum, *eodem emplastro*. Utebatur tamen etiam *immersione pedum per aliquot dies in decocto radic. Lapathi cum fol. radic. Bryoniæ, fol. Malvæ, Scabiosæ, Saponariæ.*

Ulcus cacoëthes in utraq; tibia.

SEnex quidam à teneris frigora in pedibus passus, in senectute, ulcus in utraq; tibiæ inferiore sede nactus est, illisque jamdiu laborabat; quorum ambitus livescebat & nigricabat.

Præscriptũ fuit primò *regimen conveniens in usu sex rerum non naturalium*, cùm me Thannam accersivisset Anno 1560. ut consilium darem.

Postea sic *purgatus* fuit: ℞. *Cathol.* ʒ.*vj. Diasennæ fol. sine scammon* ʒ.*iiij. Sacchari q.s.* fiat *Bolus:* Capiat *per se* vel dissolv. *priùs aquis Fumariæ vel Borraginis.*

Dein præparetur materia: ℞. *rad. Enulæ camp. Lapathi ac. & Acet. an.* ℥.*j. rad. Ireos & Filicis masc. an.* ℥.ß. *Fumariæ, sem. Lupuli, Bugloss. utriusq; cum radicibus, Cichorii, Endiviæ, Scabiosæ, herb. Capill. ven. ana M.j. fol. Chamædr. Chamæp. & Mercurialis ana M.*ß. *4. seminum Frigid. major. contus. ana* ℥. ß. *sem. Anisi, Fœniculi ana* ʒ.*j.*ß. *Passul. mundatarum par. x. Polypod. querc. rec. Rad. dulcis & follicul. Sennæ orient. an. quart.* ß. *flor. Genist. Stœchad. & Cicerum nigr. ana P.ij. trium Flor. cordialium ana P.j.* fiat *decoctio ad* ℔.*ij. & in colatura* dissolve

syrupi

syrupi de Fumoterræ & Endiviæ compos. an. ℥.iij. *syrup. de Bugloss. & de Byzantiis ana* ℥.ij. fiat *Apozema mediæ decoction. clarific. & arom. cum pulveris elect. Diambr. & Diarhod. abbat. an.* ʒ.j.ß. *pro vj. dosibus,* Sumendo *manè.*

Hoc præparante sumpto per quinq; vices, sextâ die sumpsit hane *potionem:* ℞. *Cathol. Diasennæ ana* ʒ.iij. *Conf. hamech.* ʒ.ij. *Rhabarb. infus. in Vino albo cum pauco Cinamom. & expreß.* ʒ.j.ß. *syrupi Rof. sol. simpl. & de Fumar. compos. ana* ʒ.vj. Dissolvantur *cum postrema dosi Apozematis.* Atque utatur *cum custodia.*

Peracto hoc, *electuarium* sumpsit *corroborans.*

Dein ad *topica* progressus, usus est hoc *remedio:* ℞. *succi Plantag. Solani, & Telephii, seu Crassulæ major. ana* ℥.iij. *ol. Rof. completi* ℔.j. Coquantur *simul in duplici vase, ad succorum consumptionem, in fine* addendo *lachrymæ Abietinæ lotæ cũ aqua Solani* ℥.ij. *Cerussæ lotæ cum aq. Rof. Tutiæ præpar. & Lithargyrii auri ana* ℥.j.ß. *Thuris, Mastiches ana* ℥.j. *Plumbi usti & diligentißimè loti, Minii ana* ʒ.x. *Sanguinis draconis & Lap. calaminaris combusti & diligentißimè loti, an.* ʒ.vj. *Axungiæ porci recentis sine sale, & lotæ cum aq. Rosar.* ℥.iiij. *Ceræ albæ* ℥.iij. Misce fiat *unguentum longo tempore agitatum in mortario plumbeo, pistillo plumbeo,* & ex *eo unguento* fiant *Linimenta, & Emplastra, quæ aptè & commodè ulceribus* applicentur, *commutando manè & vesperi.* Quòd si ex usu illius mordicationem aliquam persentisceret, & dolorem in ulceribus, *Albumen ovi vehementer cum unguento agitatum, illi* commisceri poterit.

Præterea: ℞. *Lithargyrii auri* ℥.iiij. *Boli præparatæ & lotæ cum aq. Rosar.* ℥.ij. *Album. ovorum num.ij. succi Solani & Plantag. depurati ana* ℥.iij. *ol. Rof. Omphacini & Aceti efficacißimi ana q. s.* misce fiat *Linimentum,*

longo

longo tempore in mortario agitatum. Quod applicetur *in circuitu ulcerum.*

Adhæc *panni lintei* & *fasciæ* infundantur *in Oxycrato, & postea his expressis* obvolvantur *tibiæ.*

Præter hæc *remedia*, ad excrementorum proventum impediendum, & corpus mundum servandum reddendumque, usus est *Clysteribus*, *semel in hebdomada.*

Item *bis* vel *ter in mense purgabatur Electuario purgante.*

Et viscerum roborandorum causâ, usus est *pulvere post pastum, item Electuario hepati & lieni accommodato.*

Bibitque *cum vino frequentes aquas Fumariæ, Bugloss. Acetosæ, Cichorii, Enulæ campanæ.*

Sicque sanatus fuit.

Ulcus cacoëthes aliud, in tibia utraq;

IN utroque crure ulcus cacoëthes habebat Consul noster, usus *thermis Plumbariis*, sed non magno cum fructu, atq; in dextri cruris ulcere, admodùm dilatato, caro putris, viridis, fœtida apparebat. In ambitu quoque alia ulcera eruperunt; flavescente ichore ex illis copiosè fluente.

Ad mundificationē adhibui primùm: ℞. *Lithargyrii* ℥.j.ß. *Mellis, Aceti q.s.* coquatur *ad spissitudinem*: Hoc *emplastri instar extensum in panno* applicabat.

Postea in *aqua hac intinctum pannum scissum, ulceri* imponebat, *supraq; hunc emplastrum*: ℞. *Vitrioli, Aluminis, Cerussæ, an. æqua partes*, irrorentur *Aceto albo*, & coquantur, *donec spumosus lapis in fundo concrescat*, cujus *portionem* dissolve *in Aqua.*

Cum

Cùm jam mundum esset & ruberet, hoc *emplastrum* præscripsi: ℞. *Lithargyrii*, *Cerussæ*, *Plumbi usti an.* ℥.j. *Tutiæ*, *Matris perlarum ana* ʒ.ij. *Mastich. Thuris an.* ʒ.j.ß. *Camphoræ* ʒ.j. *Colophon.* ℥.ß. *Sævi cervini* ℥ij. *Terebinth.* ʒ.ij. *& ol. Ros. q. s.* fiat *emplastrum*.

Ulcus cacoëthes in tibia, varicosum.

Mulier gravida, partui vicina, in tibiis venas varicosas prætumidas habebat, paulò ante partum, ulcus in dextra tibia, supra malleolum interiorem erupit, cum ardore maximo & rubore in ambitu, quod serpebat, dilatabaturq; sensim & humorem acrem effundebat.

Vocatus Anno 1597. mens. Augusto ab initio jussi *mucilaginem sem. Cydon. extractam, aqu. Plantag.* permiscere, *cum unguento Pompholygos* & applicare, & *in ambitu unguento de Cerussa camphorato* inungere.

Dein postquam peperisset, etsi ardor in ulcerato loco nonnihil mitigaretur, tamen totum crus intumescebat, dolorq; illic affligebat. Misi illi *folia Nicotianæ majoris, quæ cruri undiq;* applicuit, unde mirè allevata fuit, continuavit per aliquot dies, donec tumor & dolor penitùs remiserunt.

Ulcus verò serpens molestiam præbebat. Itaque ordinavi: ℞. *Cerussæ, Tutiæ, Sarcocollæ ana* ʒ.j.ß. *Myrrhæ* ʒ.j. fiat *Pulvis tenuissimus*, *cujus media pars addito unguenti Popul.* ℥.j. *succi Plantag.* ℥.ß. *Laricea q. s.* in *Emplastrum* reducatur, *quod supra pannum extensum, ulceri* applicetur, *indies bis* renovando, *priùs de pulvere reliquo* inspergendo.

Purgabatur à pure cocto ulcus indies, nec amplius

pliùs serpebat, & quia *pulvis* nimiùm adhærebat, jussi solo *emplastro* aliquandiu uti.

Tandem cùm non integrè sanaretur, præscripsi hæc; ℞. *Litharg.* ℥. ij. *Alum. usti* ʒ ij. *Vitrioli* ʒ.ß. fiat *Pulvis tenuissim.* Misce cum *aq. Chalybeata*, madefaciat *eâ ulcus, ante emplastri applicationem bis in die.* Verùm cùm ab initio ferre nõ posset, jussi am pliùs *aq. Rosf. diluere*, & sic uti. Unde pulchrè convaluit.

Biennio ferè exacto, quo nihil ampliùs sensit, mens. Junio, denuò tibia illi dextra affligi cœpit, primumq; Erysipelate accendi & efflorescere, denuòque exulcerari, ardoremq; & dolorem sentire. Ulcus autem admodùm erat humidum & sordidum, quod *remedia* quæ proprio consilio primùm applicabat, non ferebat. Cui malo & aliud accessit, dolor membrorum & dorsi inprimis. Præterea tibia sinistra maculis rubris, amplis, tota, ubi pori erant, conspersa fuit, cum ardore aliquo & tumore, non tamen adeò vehementibus, ut in ulceratâ tibiâ.

Purgavi illam, sed leviter: Inde *vena aperta fuit brachii*, denuoque *purgata*, parùm dejecit.

Dorsum ol. Chamom. & Amygd. dulc. inunxit, quod valdè profuit.

Emplastrum hoc ulceri applicatum mirè juvit, quo etiam ante biennium sanata fuit: ℞. *Litharg. Cerussæ ana* ʒ.j. *gummi Tragac.* ʒ.ß. *Camphor.* ℈.j. *Pomatæ* ℥.ʃ. misce: Applic. & *continuo* gestet, repetaturque.

Ulcus aliud in pede varicosum.

IN pede sinistro circa malleoli regionem, quæ tumebat, ulcus erat, quod jam diu perseverarat, nec *remediis* sæpè variisque adhibitis cedebat, à

quo sursum versus venæ amplæ, nigræ & varicosæ apparebant.

Cùm huc curæ meæ causâ venisset, Anno 1602. atque crus inspexissem, consilium tale dedi.

Ut *corpore* priùs *purgato*, quod sæpè factum, *crus varicosum, in sequenti decocto, ad medium suræ usq;* immergeret, *& superiorem quoq; mediam sedem, undiquaque ubi varices apparerent, eodem calidè* perfunderet. Quod sic parabatur: ℞. *Gypsi usti, scutellas ij. Boli rubræ med. partem, Vitrioli quartam partem, Aluminis tantundem*, pulverisentur, addendo *fol. Agrimoniæ, Caulium, Hederæ ana M.j. Prunorum sylv. siccat. P.j.* decoquantur *in aqua Fabrorum extinctionis ferri*, addendo *Lixivii mensuram ß. Aceti quartarium j. pro balneo pedis sinistri seu fotu: Singulis diebus quinq; continuis, eo per horam* utendo, *& postea* renovando.

Post usum balnei, ubi *crus siccatum* fuerit, madefaciat *sedem ulceratam, Aquâ viridi in Praxi mea Tract. II. fol. 357. in Oris ulceribus descriptâ*, quæ ℞. *Aeruginis æris* ʒ.j. *Auripigmenti* ʒ.j.ß. terantur, &c.

Et postea applicet *emplastrum, descriptum in Praxeos meæ Tract. II. fol. 946. in crurum ulceribus perversis commendatum*, quod: ℞. *Lithargyr. Cadmiæ fossil. Cerussæ ana* ʒ.ij. *&c.*

Ut involveret *indies fasciâ longâ pedem*, docui, *ab imò illius sursum ad genu usq; ascendendo & stringendo, minùs tamen illic, ubi exulceratio existit, idq; præsertim interdiu, inter ambulandum*, post *fotus* vel *balnei* usum.

Quòd si hac cura ulcus non sanaretur, *postremum* esse *remedium* dixi, *ut una ex varicosis venis, quæ manifestior, atq; ad ulcus duceretur*, exsecaretur, *eâ arte, quam in praxi mea in Varicum cura Lib. II.* docui,

atque

atque Chirurgo, *quomodo hoc* fieri deberet, & *fascia quo pacto inducenda*, demonstravi.

Aliud in tibia ulcus cacoëthes, varicosum.

IN tibiæ inferiore sede ulcus serpens antiquum habebat vir quidam, è quo ichor exsudabat, in ambitu rubor, atque interdum erysipelas, pruritus & molestia, supra illud vena varicosa tumebat. Cui cùm applicarem sequens *emplastrum*, valde profuit: ℞. *succorum Solani, Plantag. Aceti rosſ. ana* ℥.vj. *ol. Rosac.* ℥.j.ß. *Laricea* ℥.ij. *Lithargyrii, Plumbi usti ana* ℥.j.ß. *Tutiæ, Cerussæ ana* ℥.j. *Camphoræ* ℈.ij. *Fugitivi* ℥.j. fiat *instar nutriti spissi*: Verùm permanēte varice, quam exscindere, licèt suaderem, nollet, sæpè ulcus etsi sanatum esset, rediit.

Ulcus in pede, juxta malleolum, exsudans acrem humorem, admodùm urens.

TAle ulcus affligebat quandam fœminam, & licèt quandoq; sanaretur, certis temporibus remeabat, erat enim hoc illi hæreditariū. Contactum *emplastrorum*, uti & omnem alium ægrè ferebat.

Hoc *remedium* præ cæteris laudabat, quod ei profuit: ℞. *Lithargyrii* ℥.ij. *Cerussæ* ℥.iij. pulverisata laventur *aquâ Rosaceâ* & siccentur, adde *Tutiæ præpar. Pomphol. albi ana* ℥.j.ß. *Plumbi usti & loti* ℥.ij. fiat *pul. tenuissimus*, excipiatur *infusione gummi Tragac. facta in aquâ Rosarum*, adde *Sevi caprini* ℥ ij. *vel paulò plus*, ut fiat *instar Emplastri*, addendo *Camphoræ* ℈.j.

Ulcerosum crus & œdematosum.

VIde in Extuberantia Lib. III. Crus œdematosum & ulcerosum.

Ulcera circa sinistrum humerum, & scapulam, maligna phagedænica & fistulosa.

COnquestus fuit Nobilis quidam An. 1613. huc consilio meo usurus profectus, se ante biennium gladio in capite fuisse percussum, tam graviter, ut calvariâ læsâ, *trepano partem illius* auferre oportuerit. Paulò post sanatâ hac plagâ, ulcera prodiisse, circa humerum sinistrum perversa, quibus etsi *varia* adhibuisset chirurgus *remedia*, non tamen curata, sed deteriora facta fuisse, atque cava & fistulosa, adeò profundè, ut *injectiones in hæc factæ, per syringam,* universum humerum penetrarint, & *lumine* admoto, locus ille pellucidus apparuerit.

A defluxione à capite, uti pleraque ejusmodi vitia provenire, vulgaris est opinio, etiam hæc ulcera exorta fuisse, existimans Chirurgus, post *purgationes, curam* uti *per decoctum Guajaci, & cibi parsimoniam* administrari solet, *secunda vice* instituit: *cauterium brachio dextro* apposuit. Inter cætera *topica, cauterio actuali sub scapula ulcus* inussit, *cutemq;* hinc inde, *ubi cavitas sub ea deprehendebatur, novaculâ* secans aperuit. Verùm cùm in pejus omnia abirent, tandem consilii causâ ad me venit.

Exposui illi primùm, non à defluxione, sed congestione, ejusmodi ulcera originem traxisse, cùm, si de-

si defluxio esset, arthritidem potiùs, aliáve ejusmodi, quæ à defluxione prodeunt incommoda, peperisset. Hunc verò humorem non pituitosum, aut serosum, quales fluere à capite solent, sed vitiosum, pravum & malignum esse, qui adeò cutem & carnem exedat, & phagedænica hæc ulcera procreet. Gigniq; eum, ob succi hasce sedes nutrientis corruptionem, aut aliud illius vitium, sicuti & circa coxendicem, in illius dolore, tetra & maligna ejusmodi ulcera, quæ eum frequenter comitari in coxendico dolore ostendimus, prodeunt. Quæ cùm illius loci ligamenta, tendines, simul corrumpunt, ut claudi postea evadant, efficiunt.

Prædixi, cùm & hæc ulcera, motū brachii in humero sinistro, jam ita læserint, ut ille difficulter admodum subsequatur, verisimileq; sit, magnâ subtus cavitate latente, articulū hunc, ambientia ligamenta, membranas tendinesq; læsa, & musculus humeri articulo incumbens, deltoides absumptus, motum hunc brachii deperditum iri, nec reparari posse. Verùm quod ulcerum horum curationem attinet, eam hoc pacto esse instituendam, scripto ostendi.

Primùm ut *singulis mensib. bis de massa sequenti pilularum* sumat, ad superfluitatum, quæ circa articulorum regionem congeritur, ob illius loci imbecillitatem, expurgationem: *℞. Hermodactyl. verorum* ℥. ß. *Myrobal. citrin.* ʒ. ij. *Aloës* ʒ j. ß. *Turbith, Agarici, Rhab. an.* ʒ. j. *Diagrydii* ʒ. ij. *Mastiches* ℈. ij. *Euphorbii* ʒ. j. *cum Terebinth.* fiat *massa pilularum.* Capiat *ad* ℈. ij. vel ʒ. j.

Bibat interea *potionem traumaticam* sequentem: *℞. herb. Pyrolæ* ʒ. vj. *Alchimillæ, Consolidæ Sarracenicæ an.* ℥. ß. *herb. Betonicæ, Herniariæ, Agrimoniæ an.* ʒ. ij. *rad.*

Consol.maj.& Bistortæ an.ʒ.j. fiat *pulvis subtilis*. De quo ℥.ß. *pro vice* sumat, *& in Vini* ℔.*iiij. ad consumptionem sextæ partis* decoquat. De hoc *Vino manè jejunus* & *vesperi horis duabus ante cœnam* ad ℥.*vj*. bibat, continuetque *donec mensura ebibita fuerit, tuncq; aliam simili modo paratam, eaq; finitâ, tertiam & quartam quoq; ad septimanas quatuor usq; perseverando*, bibat.

Singulis diebus interim *ulcera bis* fomentet, *cum spongia*, in sequenti *fotu prius madefacta*. Qui paratur *ex Gypsi usti, Boli & Sulphuris decoctis in Lixivii Mensaris ij. parati ex cineribus Ossium equorum & Vitis sarmentorum*, transfundendo *per eos, Aquæ & Vini, & Urinæ pueri ana æquas partes*, atq; addendo *Calcis vivæ nucis instar*.

Post *fotum singulis ulceribus unguentum* sequens *petiis illitum*, applicet: ℞. *Cranii hominis usti, subtilissimè pulverif.* ℥.*ij. farinæ Secalis quart.j. Vitri Veneti subtil. pulv.* ℥.*j. Mellis q.s.* addendo *unguenti Agrippæ* ℥.*j.* fiat *unguentum*.

Ne decidant hæ petiæ, obducantur *omnia Emplastro Diachylonis gummati*, quod adglutinatis, ea retineat.

Postquam hoc *unguento aliquamdiu usus fuerit, nec magnam mutationem senserit, sequenti* utatur, *prægressâ semper fomentatione*, atque *emplastro, quod singulis ulceribus applicata* retineat: ℞. *Lithargyrii, Cerussæ, Cadmiæ foss. ana* ℥.*j.ß. Minii, Cinnabaris, Plumbi usti ana* ʒ.*ij. Thuris, Myrrhæ ana* ʒ.*j. Argenti vivi cum Terebinthina dissoluti agitatione* ʒ.*iij. Sublimati* ʒ.ß. *Aeruginis æris* ℈.*j. rad. Aristolochiæ rot.* ʒ.*j. Mellis* ℥.*j. ol. Ros.* ℥.*j.ß. succi Plantag.* ℥.*ij.* agitentur additâ *Terebinthinâ, donec in formam emplastri* redigantur.

Si fortè non integrè hisce sanaretur, *sequenti Vere*

ut ther-

ut thermas Sulphureas Badenses Helveticas, adiret, illicq; uteretur, docui.

Ulcus maxillæ inferioris sinuosum.

PUella Porrentrutensis, mercatoris filia, ulcus sinuosum patiebatur, in maxilla inferiore, è regione dentium molarium, extrinsecùs apparens & purulentam materiam exsudans, intrinsecùs in dentem cavum se aperiens, pusque illic quoq; reddens. Diu frustra varia adhibita fuerunt: vocatus, An. 1563. impedimentum, quò minus sanari posset, dentem vitiatum, maxillæ illic inhærentem, esse dixi, cùm ossa læsa, non sinant carnem aut cutem, illis instratam, coalescere.

Itaque *dentem vitiatum extrahendum* curavi, *uti & vicinum, qui quoq; jam putredinem conceperat.* Quo facto, solo *Aegyptiaco unguento extrinsecùs ulceri cum turunda intruso*, ulcus repurgatum, & postea sanatum est, relictâ tamen cicatrice profundiusculâ nonnihil, & veluti figurâ cochleæ.

Aliud.

COnsimili ratione, Baronis cujusdam filia, eodem omnino affectu laborans, meo consilio fuit sanata Anno 1565. In qua tamen, quia ulcus fistulosum & callosum erat, *abstergentia vehementia*, ut *Sublimatum cum Melle permixtum*, ad labia extergenda, usurpata fuerunt.

Ulcera fistulosa, in pectoris dextra sede, juxta papillam.

JUreconsultus quidam, ex Italia domum reversus,

indeque postea Spiram profectus, mense Martio Anno 1603. animadvertit extuberantiam quandam supra mamillam dextram, indolentem, quæ sine incommodo, sic septem mensium spatio, permansit, nisi quòd post quintum mensem exactum, sensim rubere cœpit, & tandem 1. Novembris, cuticula illic fusca apparere, quâ digito abrasâ, foramen exiguum se patefecit, è quo materia, Mellis liquidi instar, effluxit.

Chirurgus Spiræ *præcipitato indito*, illud testonis amplitudine dilatavit, & quia paulò infra, juxta papillam, tuberculum prominebat, illud quoque *escharotico admoto* aperuit. Suspicans autem, illum Lue venereâ infectum, cùm & ardore inter mingendum cruciaretur, & purulenta mingeret, ut *decoctum ligni Guajaci* biberet *ad tempus* suasit, quo cùm per dies 17. usus esset, nec utilitatem aliquam experiretur, ab illius usu cessavit. Et solùm *unguentum mundificativum ex succo Apii & Melle paratum, cum turunda ulceri* indidit, atq; *extrinsecus Emplastrum Diachalciteos* superposuit.

Postmodum Anno 1604. mense Februario cùm domum reverteretur, denuo *decoctum Guajaci, præmissâ vena sectione, & purgatione*, bibere, atque inde sudare cœpit. Chirurgus interea illic, ubi foramen primum erat, quod totum albebat, *scalpello scindens* ampliùs dilatavit, indeque pus album, parùm subluteum, spissum lardi instar, exemit, *turundamq;* intrusit, quæ ad foramen usque secundum, quod *escharotico* apertum fuit, penetravit. Et quia paulò subtus, alius quoque tumor se offerebat, illum quoque *ferro* aperuit, & purulentam, lardo similem

materiam,

materiam, exemit, quâ exemptâ, in profundo instar nervi putridi, fibræ ligamentosæ conspiciebantur, costis adeò adhærentes, ùt extrahi commodè non possent. Et licèt chirurgus *novacula, novam sectionem* induceret, ad sternum usque penetrantem, tamen adimere nequivit.

Cùm itaque ad me se conferret, viderem'que quatuor hæc foramina, è quibus duo correspondebant, *turundamq;* medii digiti longitudinis admittebant, consilio inito, cum fratre meo Thoma Medico, qui postea ad illum profectus, curam administravit, suasimus, ut cùm usum *decocti Guajaci*, nòndum absolvisset, eum ad finem præscriptum mensis continuaret.

Quo absoluto *Traumatica* hac *potione* uteretur, quæ ℞. *fol. Agrimoniæ, Tanaceti, Caulium rub. Pyrolæ, Solidagin. Sarracen. Filipendulæ, Pimpinellæ, Ceterach. ana M.j. radic. Consolidæ* ℥.ij. *Liquiritiæ* ℥.j.ß. *Cicerum rub. P.j.* Incidantur & contundatur, dividantur *in tres portiones æquales*, decoquatur *una*, in *decocto Guajaci secundario*, ut remaneant *quatuor haustus*; Quos bibat *alternis diebus, cubitum iturus*: Repetat, ubi *absolutum, aliud decoctum, & eo finito, tertium.*

Interea dum hisce uteretur, *topica* etiam illi simul administrabantur, & cùm ulcera profunda essent, *unguentum mundificativum cum turunda in eo intincta, & intrusa* imponebatur, quod *unguentum* sic parabatur: ℞. *Aloës. Thuris, Sarcocollæ. Sanguinis draconis ana* ʒ.j. *Antimonii, crudi. Plumbi usti & loti, Tutiæ, lap. Hæmat. an.* ʒ.ij. *Balaust. Aristol. rot. ana* ʒ.j.ß. *Aluminis* ʒ.ij. Pulverizentur & excipiantur *Melle & Terebinthinâ*, redigantur in formam *Linimenti mollioris.*

Ab initio misceat *portioni* hujus *unguenti parùm unguenti Aegyptiaci*, quousque ferre poterit, & cùm munda erunt ulcera, eo solo utatur.

Injectiones cum syringa, similiter *in ulcera illa profunda* fiebant, *ex sequenti decocto:* ℞. *herbarum Plantag. Absinthii, Agrimoniæ, Rutæ ana M.j. herbarum Apii M.ij. sum. Centaurii P.j. Gallarum* ℥.j. *ligni Guajaci rasi* ℥.j.ß. incisa & contusa, dividantur *in quatuor partes*, atque *una* decoquatur *in Lixivii Mensura* ß. *&* *Aceti poc.j. & si nimis acre esset, loco Aceti Vinum* sumatur, fiat *injectio, quâ absumptâ, nova* decoquatur *ex reliquis portionibus.*

Hæc fuerunt præcipua, quorum continuo & longo usu, tandem optimè sanatus fuit.

Ulcus fistulosum in dorso, à scapula ad lumbos usq; pertingens.

IN comite quodam, legato Imperatoris in Burgundiam, cùm Vesuntii aliquamdiu hæreret, discordiæ illic subortæ componendæ gratiâ, tumor quidam in dorso subortus, tandem in abscessum, eoque rupto, in ulcus abiit, è quo cùm diu pus effluxisset & chirurgi operâ tandem sanatum esset, bis tervè denuo rediit, nec dum postea illud, à chirurgo curari potuit.

Venit ad me Basileam, Anno 1566. ut consilio meo uteretur. Cùm illud ulcus pervestigarem *stylo* immisso, cavum & fistulosum, cuniculos ad lumbos usq; descendentes, & profundos agens deprehendi, ad cujus sanationem sequentia præscripsi.

Primùm ut *purgato* aliquoties corpore, *potionem hanc vulnerariam* biberet, quæ ℞. *rad. Consolidæ maj.* ℥.ij.

ʒ.ij. *rad. Bistortæ, Aristolochiæ rot. Dictamni albi an.*ʒ.j.ß. *herb.Pyrolæ* ʒ.iij. *Consolidæ Sarracenicæ* ʒ.ij *fol.Alchimillæ, Agrimoniæ, Equiseti, Betonicæ, florum Hyperici, Rosarum rubrarum an.*ʒ.j. *sem.Hyperici, Perfoliatæ an.*ʒ.ij *lap. Osteocollæ, Oculorum cancri an.* ʒ ij. fiat *pulvis.*

Hujus *pulveris* sumatur *tertia pars*; & coquatur *in quatuor mensuris Vini albi, & mensura una aquæ Plantaginis*, coletur & servetur ad usum addendo *Sacchari quart.j. aquæ Cinamomi* ℥.j.

Bibat de hoc *Vino manè jejunus, cyathum unum & sub vesperam horis duabus ante cœnam tantundem.* Atque *post haustum* sumat *bolum conservæ Rosarum rubrarum, nonnunquam* verò *syrupi Violacei cochleare unum.*

Absoluto *uno decocto*, ex *alia tertia pulverum quantitate, aliud* decoquat, atque *uti primum* misceat atq; bibat. *Quo etiam absumpto, tertium* paret, sicque illius usum *ad septimanas tres* continuet.

Interea dum hoc decocto utitur, *topica sequenti modo in forma injectionis, & fumi* adhibeat.

Injectionem sequentem *per syringam in ulcus indies* infundat, quæ sic parabitur: ℞. *succi Apii officinarum seu Paludapii, succi Plantaginis & Agrimoniæ ana* ℥.iij. *succi Tabaci seu Nicotianæ majoris* ℥.j.ß. *Mellis rosacei* ℥.ij. *Vini rubri* ℥.j. dissolve *Chalcanthi albi, Aluminis, Tartari ana* ʒ.ij. *vel plus* dum sordidum adhuc est ulcus, *Aeruginis æris, Auripigmenti an.*ʒ.ß. fiat *injectio.*

Cùm eâ uteretur, quia rursum per superiora, ubi ulcus erat, refluere integra non poterat, & circa lumborum regionem, portio illius hæreret, cœpit tumor illic quoque apparere, qui mollis erat, materiamque in se fluidam & quæ pressioni cedebat continebat, voluissem ut chirurgus illic sectione factâ,

eum aperivisset. Verùm cùm permittere nollet, *cauterium meum potentiale indolens*, uti soleo, priùs *adglutinato emplastro* supra tumorem, in *medio foramine pervio* imposui, rursumque *alio emplastro, ne decideret superposito*, retinui; quod spatio quatuor horarum, nudam sub foramine sedem ita inulsit, vel potiùs emortuam reddidit, ut eâ à parte sana abscedente, mox antequam eschara decederet, tam purulentus ichor, quàm injectionis portio diu retenta, sensim effluerent, eoque ampliùs cùm eschara secedente, foramen integrum pateret, quod turundâ immissâ postea indies apertum servabatur. Admodùm hujus *cauterii* effectum Comes laudabat, imposibile existimans, sine dolore, cutem veram, eousque perforari posse, nam tunc præparatio horum *cauteriorum*, non adeò consueta erat, sicuti nunc ex *Lixivio Calcis vivæ, & Vini fœcis ustæ, sæpè cum Aqua transcolando, & postea lixivium in formam lapidis coquendo*, parari solet.

Cùm itaque & supra infraq; pateret ulcus, postquam indies *injectionibus* uteretur, nunc *fortioribus* nunc *mitioribus*, prout ulcus plus minùsve sordidum erat, alternis insuper diebus, ut ulcus siccaretur, *fumus per canalem alembici, in humilius ulcus* fuit intromissus, tam diu, donec per superius ulceris foramen prodiret, sicq; interiores cavitates omnes pervasisset. Qui *fumus* ex *pulvere* sequenti *accenso* sic parabatur: ℞. *Mastiches, Thuris ana* ℥. ß. *Myrrhæ* ʒ. ij. *Benzoini Storacis, ana* ʒ. iij. *Sarcocollæ, Picis, resinæ Pini, Gummi elemi ana* ʒ. j. fiat *pulvis carbonibus inspergendus pro fumo.*

Postquam curam hanc per *injectionem* & *suffumigationem*

gationem aliquot septimanas continuasset, integrè sanatus fuit.

Ulcus fistulosum in coxa & crure, ad intestinum rectum usq. pervadens.

PUer quidam annorum quindecim, dolorem circa coxendicis regionem intolerabilem sentiebat, tandem dolore ad genu articulum usque descendente: unde tumor natus, circa coxam dextram, in elatioribus, nates constituentibus musculis, qui *multis fomentis & cataplasmatis*, quibus Chirurgi utebantur, successu temporis emollitus, in abscessum conversus est, profundè admodùm latentem, è quo *sectione factâ*, maxima puris effluxit copia, permansitque ulcus sinuosum, à coxendice, ad genu usque, continuò pus copiosum effundens, neque interim cruciatus cessabat, nec crus flectere potuit, ita ut rectus incedere cogeretur: durantibus hæc per anni spatium, quo totus ferè doloribus exhaustus contabuit. Tandem quod mirum, ulcere ad interiora quoque corporis penetrante, atque intestinum rectum perforante, pus per podicem copiosè quoque, huic quod è fistula fluebat omnino persimile, excrevit.

Vocatus ante triginta annos, causámque scrutatus, quam plerique à defluxione pendere judicabant, egoq; negarem, atq; procatarcticam aliquam fuisse suspicarer, ita se habere tandem comperimus, ex eo, quòd principium hujus doloris, ex saltu violento, suam originem habuisse, puer fateretur.

Jussi itaque primùm tam abstersionis quàm ulceris, & corporis consumptionis causâ, *Lac caprinum singulis matutinis* bibere, *ea ratione sicut phthisicis*

hoc usurpari solet, *bonâ* scilicet *quantitate*; *diuq*, & *sæpè Hordeaceo* uti.

Dein ut hepati & ventriculo prospiceretur, præscripsi hoc *electuarium*: ℞. *conserv. flor. Cichoreæ*, & *Rosarum ana* ℥.j. *cort. Citri sacbaro conditi, rob. de Ribes ana*. ℥. ß. *conserv. Majoranæ* ʒ. ij. *cum Syrupo conserv. cort. citri* fiat *electuarium*; Utatur *bis in septimana* idque *manè*.

Jusseram ut in *balneo emolliente totum crus* immergeret, verùm cùm in eo nec stare, nec sedere potuerit, ab eo desistere oportuit.

Clysterem sequentem ordinavi, *abstersivum* & *consolidativum ulceris*, in *recto intestino*: ℞. *rad. Consolid. rad. Althææ ana* ℥.j. *rad. Glycyr.* ℥.ij. *Cicer. rubro, Furfur. ana P.j.* fiat *deco. in Sero lactis caprini*, *in quo* dissolve *Mellis viola. Sacchari rub. ana* ℥.j. *Vitell. ov. numer.j. Terebinth. aut Laricea dissolut. cum Melle* ʒ j. fiat *clyster*. Utatur per *totum mensem*, *alternis diebus*, *duabus horis post cibum*.

Quia dolor erat intensius circa genu, *cataplasmate anodyno* hoc usus est: ℞. *mica Panis* ℔ *j. farina seminis Lini* & *Fænigræc. an.* ℥.j.ß. coquantur *in Lacte*, add. *fol. Hyoscyami M.j. Vitell. ov. iij. Cassiæ rec. extr.* ℥.*j. olei Cham.* & *Lumbricorum ana* ℥.*j.* fiat *Cataplasma*, quod *in panno extensum, calidè supra locum affectum* ponatur; cujus usu, dolor admodùm fuit mitigatus.

Injectionem in ulcus sinuosum, quod totam cruris longitudinem perforabat, dein jussi fieri: ℞. *resinæ Laricea claræ quart.ß. Mellis* ℥.*iij. aqu. Plantag.* ℥.*vj. Sacchari rub.* ℥.*iij. Lixivii mens.j.* dissolve *omnia*; Fiat *injectio cum syringa bis in die*.

Et ut ulcus egregiè undique siccaretur, *fumum* sequentem

quentem *ex trochiscis, carbonibus ardentibus injectis suscitatum, infundibuliq; latiore parte exceptum, & per canalem, alembici canali adaptatum, ulceriq; inditum, in ulcus indies, repetitis vicibus*, intromittere jussi, qui adeò universum sinum implebat, omnesque illius latebras & ductus pervadebat, ut etiam ad intestinum rectum perferretur, quod ex fuligine, quam per podicem, unà cum pure reddebat, satis potui deprehendere.

Trochisci autem qui accendebantur: ℞. *Picis navalis* ℨ. *ij. Thuris, Mastich. an.* ℨ.j.ß. *Benzoini* ℨ j. fiat *pulvis*: excipiatur *Terebinthinâ*, fiant *trochisci ad pondus* ℨ.ß.

Cùm his aliquandiu esset usus, pus circa genu articulum, exitum quærens, illic tumorem excitarat, quem, cùm *sectionem* ferre nollet, *cauterio meo potentiali adhibito*, aperui, fluxitque per hanc quoq; viam, immensa indies puris copia. Per *os* quoque *ulcus sanantia*, & ne ex dolore, qui perpetuus erat, vires omninò prosternerentur, *dolorem mitigantia*, in hoc *pulvere* exhibui, qui ℞. *rad. Consolidæ* ℨ.*ij. Glycyr.* ℨ.*j. Sacchar. candi* ℥.*j. trochisc. de Succino & de Alkekengi cum opio ana* ℥.ß. *Sacchari penidi.* ℥.*j.* fiat *pulvis*: *Capiat manè* ℨ.*j. cum Lacte caprino*, quo adhuc utebatur, vel *sub noctem*, ut suaviùs dormiat.

Diu hæc cura protracta fuit, antequam penitùs sanaretur, audio post aliquot annos, rursum recruduisse malum.

Aliud ulcus fistulosum, dorsi longitudinem permeans.

NObilis quidam parvæ staturæ, post varios morbos, ulcus sinuosum, in cervicis regione se ape-

se aperiens, & secundum dorsi longitudinem ad coccygem usq; desinens, & supra infraque pus continuò profundens, habuit, ex quo tandem contabuit, extinctusq; est, ante annos circiter quinquaginta.

Fistula in utroq; inguine, subsequente Carcinomate.

Vide sub eodem hoc titulo, Gangræna in membro virili, &c.

Fistula in perinæo, è qua urina effluebat.

Vide in Mictione. Lib. III. Urinæ per fistulam in perinæo, &c.

Fistula in inguine, per quam urina reddebatur.

Vide in Mictione. Lib. III. Urinæ ex inguinum regione, &c.

Fistula in ventre è qua stercus prodiebatur.

Vide in Dejectione. Lib. III. Excretio Stercoris ex abdomine, &c.

Iterum. Ibid. Excrementorum alvi omnium indies, &c.

Sinus seu foramen apertum relictum, ex vulnere, in thorace, diuturnum.

Milhusii civis quidam, opificio arcularius, ab alta arbore delapsus, in palum acutum incidit, qui in lumborum regione, musculis perforatis, sursum in pectoris cavitatem usq; penetravit, & per dorsum

dorsum rursum erupit. Extracto palo, nihil aliud post curationem mali passus est, nisi quod foramen, fistulosum in dorsi regione thoracis cavitatem penetrans, apertum remansit, per quod flatu erumpente, thorace constricto, lumen admotum agitabatur, & nonnunquam extinguebatur. Sed & quod mirum fuit, petia indusii lanii rubri, per idem foramen sinuosum, multo post tempore erupit; quod cùm à magicis artibus proficisci, multi crederent, tandem illius indusii, quo, cùm lapsum passus esset, indutus erat, portionem fuisse unà cum palo intrusam, & eousque adactam, indusium scissum asservatum, fidem fecit. Et sic diu postea supervivens, sinu hoc, thoracem patefactum, sine alia aliqua noxa, uti ipse vidi sæpius, habuit.

Vulnus in capite, Calvariam dividens, è quo curato, pingue quid exsudabat.

VIde in Sordida excretione. Lib. III. Sordes unctuosæ è cicatrice, &c.

Vulnus in lumborum regione, è quo urina effluebat.

VIde in Mictione. Lib. III. Urinæ è lumborum regione, &c.

Ulcus in clunibus, è quo pus à vesica, emanabat.

VIde in Mictione. Lib. III. Puris cum urina excretio, postea, &c.

Ulcuscula

Ulcuscula inter testes & anum, per quæ urina exstillabat.

Vide in Mictione. Lib. III. Urinæ effluxus per ulcuscula, &c. Item Bis.

Ulcus in pene externum cum interno.

Vide in Purulenta excretione. Lib. III. Puris è pene effluxus, &c.

Ulcera in Lue venerea.

Vide in Defœdatione. Lib. III. Ulcera cariosa horrenda, &c.

Iter. Alia ulcera & cacoethe.

Iter. Alia ejusmodi ulcera.

Gangræna in membro virili, illud corrumpens, Fistulæ in inguine & Carcinoma.

Pagi cujusdam sacerdos, in præputio & glande virgæ suæ, ulcus habebat, cancrum vocatum, quod non benè à chirurgis tractatum, in gangrænam versum, totam virgam ita infecit & corrupit, ut illam radicitùs amputare necessum fuerit.

Sanato vulnere, in utroque inguine nova suborta est inflammatio, quæ in abscessum conversa, indeq; in ulcus, fistulas ex utraq; parte fecit, intrinsecùs callosas insensiles, è quibus fœtor gravis exhalabat.

Cùm ad me miser veniret, eumq; sic mutilatum, atque geminâ fistulâ in inguine afflictum, cernerem, misertus illius, *injectionem* sequentem *in fistulas* ordinavi: ℞. *aquæ Viridis, ex Arsenico & Aerugine æris parata, in oris ulceribus in Praxi mea descriptam* ℥. ij *aluminis*

minis ℥. ß. *Lixivii* ℔. ij. ß. *unguenti Aegyptiaci tantùm quantùm ferre posset, per syringam* injiciatur *portio* hujus *liquoris*.

Bibit insuper *potionem vulnerariam*, domi suæ, ejusmodi. In Vino coquebat *pulverem Pyrolæ, Agrimoniæ, Alchimillæ, Betonicæ, radicum Consolidæ, Aristol. rot. Bistortæ*; *Et* de hoc *Vino haustum singulis matutinis* bibebat. Unde factum, ut hujus & continuatæ *injectionis* usu fistulæ sanarentur.

Verùm non longo tempore post, novum supervenit accidens; Tumor ovi gallinacei magnitudine, in dextro inguine, sensim excrevit, qui postea apertus sponte, labiis callosis & inversis circumscriptus erat. Quem cùm ad me reverso illo, & apud chirurgum divertente inspicerem, Cancrum exulceratum seu Carcinoma esse, dixi, & licèt de cura desperaremus, tamen frequentibus diu fuit sustentatus.

Labia callosa ut auferrentur, *iis Arsenici cum rad. Ari pulvis* fuit inspersus, unde magna illorum portio absumpta fuit, sed mox caro alia dura repullulabat. Cui ne augeretur sed minueretur, *pulverem* sequentem *continuò* aspergebat, *ex Gypso usto, Bolo, Lithargyrio, Pompholyge & Tutia* paratum.

Quibus dū utitur, in sinistro inguine, alius cancer prodit, moxq; exulceratus, iisdē *remediis* adhibitis, ne in immensum excresceret, & sanguinē uti solet aliâs, nimiùm profunderet, fuit cohibitus. Donec tandem in pago suo, miserrimè afflictus & cōsumtus interiit.

Gangræna in enterocele post inflammationem.

VIde in Partium procidentia. Lib. III. Enterocele & epiplocele, &c.

Gangræna alia in pene, quo amputato, Ulcus relictum fuit.

AD me juvenis quidam rusticus, annos circiter quatuordecim natus, adductus fuit, An. 1603. gangrænato membro genitali mutilatus adeò, ut extra corpus ne minimùm quidem, de penis corpore appareret, relicto tantùm illic ulcere incurabili, quod ab urina, quæ illic effluebat, nec à corpore diverti poterat, cùm amissus esset ipsius canalis, continuò irritabatur.

Huic sequentia adhiberi jussi: ℞. *Lapathi acuti, rad. incisarum in talleolos* ℔. *j.* Irroretur *Aceto forti*, addendo *Aluminis* ℥. *ij.* & postea *eliciatur aqua. In qua* madefiat *Pannus linteus discerptus, qui ulceri* imponatur.

Dein ut applicaret sequens *emplastrum:* ℞. *Lithargyrii* ℥. *j. Cerussæ, Cadmiæ foss. Minii ana* ℥. ß. *Myrrhæ, Aloës, Thuris an.* ʒ. *ij. Sarcocoll.* ʒ. *j. Plumbi usti, Antimonii crudi an.* ʒ. *iij. Mellis* ℥. *iij. Terebinth. Resinæ piceæ, ol. Ros. q. s.* pro *emplastro* formando.

Horum usu sicuti postea intellexi, fuit ulcus curatum, remanente saltem foramine, per quod urina reddebatur, quæ cùm procul à corpore, ob canalem ablatum, derivari & emingi minimè potuerit, statim in exitu defluens, vicinas partes uti & vestes continuò madefaciebat, atque cutem illic, uti in infantibus hoc accidere solet, excoriabat, pustulisque refertam reddebat, quod illi majorem molestiam, quam quod uxore carere debuit, præbebat.

Gangræna à tibiæ inflammatione.

PRimarius quidam noſtrâs, ſenatorii ordinis, corpulentus, cùm liberaliùs bibiſſet, uti hoc illi conſuetum erat, non facilè inde lædi ſolitus, 12. Novemb. Anno 1602. febre fuit correptus, ſtatimque illi tibia ſiniſtra rubere cœpit, ſenſimq; intumeſcere, atq; inflammari. Acceſsit & delirium ſubitò.

Cùm exiſtimarent aſtantes, eſſe febrem illam ſynocham, quam Carfunckel vocant, quæ rarò periculoſa & multis familiaris, neglexerunt curam, nec quidquam fuit appoſitum, nec *vena ſecta*, nec *Vinum* interdictum. Decimoquinto, die tertiò, poſt primam invaſionem, eruperunt veſicæ, in ſummitate illius pedis.

Cùm inquietus eſſet, quidam Empiricus, *opiatum, Laudanum* ab illis appellatum, ei exhibuit, unde ſtertuit. In crure lividitas, & nigredo, gangrænam iminere ſignificabant. Eruptis illic veſicis, ichor teter emanabat. Pulſus interruptus, inæqualis, ſub noctem frigore circa pectus, & ſudore frigido ſuperveniente, poſt mediam noctem exſpiravit.

Fractura calvariæ, ex ictu in capite, parte illius aliquâ exemptâ.

CAlvariæ fractæ vel vulneratæ partē inſignem exemptam fuiſſe, in quibuſdam vidi. Inter quos aliqui nihilominus ſuperſtites diu vixerunt, vixque in capitis loco, qui læſus fuerat, veſtigium aliquod læſionis, tactu explorari potuit: cùm undique ex confractis oſsibus, ſucco exudante, calli tam inſignes naſci poſsint, qui ſpatia lata oſsium, il-

lorumque distantias adimplere queant, ut sæpè crassior & durior illic fiat calvaria, quàm prius erat. Quod ut in latis ossibus, sic & in longis, ut in tibia, maxilla inferiore dictum, potest fieri. Vulgus calvariæ portione ablatâ, serico panno cerebri nudam sedem, cuidam senatori, cui cranium à decidente tigno, effractum erat, à chirurgo inclusam fuisse, sibi falsò persuasit, cùm tam diu, citra corruptionem, integrum servari non potuisset.

Fractura Vertebræ spinæ, ex casu supra dorsum, unde spina tandem prodiit.

IN Lanio quodam, similiter dorsi doloribus gravissimis diutissimè afflicto, tandem abscessus in media dorsi regione prodiit, quo rupto, pus aqueum adeò copiosè, ut totum sæpè lectum commadefaceret, ipseq; ad extremum marcorem perveniret, multis septimanis effluxit. Ac demum processus spinæ thoracis vertebræ posterior abruptus, illic quoque prodiit, quo ablato præter omnem spem iterum cōvaluit. Cujus affectus diuturni, non aliam causam, quàm ossiculum hoc confractum, diuque latens & abstrusum antequam cognosceretur fuisse, ipsummet prodiens declaravit, tum verò id quoque, quòd cum suis coæqualibus luctatus, & aliquoties in terram dejectus, dolor inde exoriens, manifestum certumque idem fecit. Anno 1558. hoc accidit.

LIBER